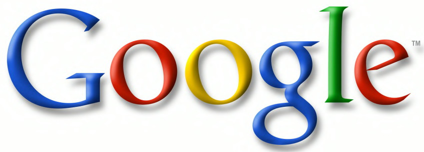

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

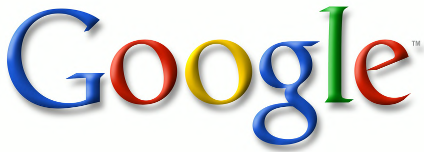
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

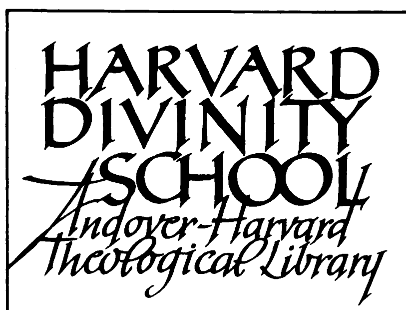
+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

ANDOVER-HARVARD LIBRARY
AH 3BMI

Harvard
Depository

HARVARD
DIVINITY
SCHOOL
Andover-Harvard
Theological Library

VERSLAG

OVER

DE GESCHIEDENIS EN DEN EIGENDOM

VAN

EENIGE GODSHUIZEN

UITGEBRAGT AAN DEN

GEMEENTE-RAAD DER STAD HAARLEM

IN 1861,

door den Gemeente-Archivaris

MR. A. J. ENSCHEDÉ.

HAARLEM,
JOH. ENSCHEDÉ & ZONEN.
1861.

HV
3170
.A3
E5

VOORREDE.

Kort na het uitbrengen van mijn rapport over het St. Elizabeths-Gasthuis ontving ik van het Stedelijk Bestuur eene uitnoodiging, om op dezelfde wijze te behandelen de geschiedenis van alle gestichten, die met het Bestuur in betrekking stonden; hieraan voldoe ik thans. Daar het mij voorkwam, dat in deze zaak een vaste regel moest worden gevolgd, heb ik mij bepaald tot de geschiedenis van die Godshuizen welke aan de Stedelijke Regering in vroegere jaren rekening en verantwoording schuldig waren, hiervan alleen uitzonderende het Oude-Mannenhuis en het St. Maartens- of Brouwershofje, welke geheel onder het toezigt des Bestuurs staan, en het Leproos-, Pest- en Dolhuis, waarvan ik de geschiedenis bij het rapport omtrent het Elizabeths-Gasthuis heb geschetst. Aangezien de verhouding tusschen het Stedelijk Bestuur en de Regenten der te behandelen Godshuizen dezelfde is geweest als bij het St. Elizabeths-Gasthuis, en ik die aldaar, naar ik meen, breedvoerig genoeg heb behandeld, zal ik bij deze verslagen alleen over de geschiedenis, de verpleegden en de finantiën spreken.

Al de door mij behandelde gestichten staan met elkander in een onmiddellijk verband, en zijn uitvloeisels geweest van eene tijdens de stichting gevoelde behoefte. Noch van het ontstaan van het St. Elizabeths-Gasthuis, noch van het collegie van Heilige-Geestmeesters weten wij de juiste dagteekening. Beide inrigtingen van weldadigheid zijn de oudste hier ter stede. In de 14e eeuw hadden

Heilige-Geestmeesters het toezigt over alle armen, en werden in het Gasthuis alleen verpleegd arme reizigers, en in den beginne eenige oude lieden, hetgeen spoedig in proveniers ontaardde. Alzoo ontstond het eerst behoefte aan het oprigten van huizen, waarin arme oude menschen zouden worden verpleegd. Daarin werd voorzien door het oprigten van het St. Jans-Gasthuis in 1390, van het Heilige-Geesthuis in 1394, en van de Bakenesser-kamers in 1395. In 1393 was het Leprooshuis daargesteld, tot verligting van het Gasthuis, waarin de lazarije vroeger werd behandeld. Daar in dit gesticht niet alleen lijders aan de pestziekte tot 1541 werden verpleegd, maar ook andere kranken, was het niet zoo geschikt meer tot het herbergen van pelgrims; weshalve tot dit doel het Lieve-Vrouwe-Gasthuis in 1430 en dat van St. Jacob in 1436 werden gesticht. Nu kon het Gasthuis in 1438 zich alleen bepalen bij het verplegen van kranken, en ontving het den naam van St. Elizabeths-Gasthuis. Heilige-Geestmeesters begonnen in 1425 weeskinderen in hun huis op te nemen en hoe langer hoe minder oude lieden, hetgeen aanleiding gaf tot het stichten van het Barbara-Gasthuis in 1435, van het St. Antonie-Gasthuis in 1440, van het St. Maartens-Gasthuis in 1472, van het Hofje van Loo in 1489, van dat van Gratie in 1554, en van nog eenige andere, die van de Regering geheel onafhankelijk waren. Na de oprigting van het Oude-Mannenhuis, bleven deze gestichten alleen in de behoefte van oude vrouwen voorzien, het Heilige-Geesthuis alleen uitgezonderd. De weinige vrouwen daarin overgebleven werden naar het St. Jans-Gasthuis overgebragt, en dit huis was een Weeshuis geworden. De zorg over de armen, door deze inrigtingen en door die van het Pietershuis, (in 1558 gesticht), reeds aanmerkelijk verligt zijnde, verviel voor Heilige-Geestmeesters geheel, nadat in het begin der 17e eeuw de collegies van Diakenen en van Aalmoezeniers ontstonden. — Ik vertrouw dat door de medegedeelde bijzonderheden over de behandelde instellingen zoo veel licht is verspreid, als tot het voorgestelde doel vereischt werd.

HAARLEM, 15 October 1861.

A. J. ENSCHEDÉ.

INHOUD.

Barbara-Gasthuis . . . . bladz. 3.
Hofje van Gratie . . . . 〃 15.
Bakenesser-kamers . . . . 〃 23.
Hofje van Loo . . . . 〃 33.
St. Antonie's-Gasthuis. . . . . 〃 37.
Onzer Lieve Vrouwe-Gasthuis . . . . 〃 43.
St. Jacobs-Gasthuis. . . . . 〃 53.
Pietershuis. . . . . 〃 63.
St. Jans-Gasthuis . . . . 〃 81.
Frans-Loenen Hofje . . . . 〃 89.
Heilige-Geesthuis . . . . 〃 101.
Arme-Kinderhuis . . . . 〃 125.
Weeshuis . . . . 〃 137.

RAPPORT

BETREFFENDE HET

BARBARA-GASTHUIS.

HOOFDSTUK I.

STICHTING EN GESCHIEDENIS VAN HET BARBARA-GASTHUIS.

HUGO VAN ASSENDELFT, gesproten uit het oud adelijk geslacht van dien naam, was in het begin der 15e eeuw, priester geworden binnen Haarlem, en bewoonde met zijn collega, WOUTER MEYNARDSZOON, een huis in de St. Jan-straat, naast dat van de abten van EGMOND.

Hij schijnt een godvruchtig man te zijn geweest, niet alleen verlangend om tot luister der kerk mede te werken, maar ook tot heil zijner medemenschen. Hierdoor bewogen, en met het oog op het bewerken van de zaligheid zijner eigene ziel en van die zijner ouderen, besloot hij in 1435, zijne woning in te rigten tot een huis, ter bewoning voor oude, gebrekkige lieden. Daar, volgens den regtstoestand van dien tijd, eene dergelijke stichting, zonder een eigenaar, onbestaanbaar was, stond aan HUGO de keus, tusschen het vermaken zijner stichting aan een gild, of aan de stad; — hij verkoos het laatste.

Bij scabinale acte, d.d. 10 April 1435, droeg hij in vrijen eigendom aan de stad Haarlem op, de door hem bewoonde huizen, met 200 bourgondische schilden, onder uitdruk-

1*

kelijk beding, dat het zoude genoemd worden *Onzer Lieve Vrouwe Gasthuis*, dat het zoude dienen tot woning voor arme en gebrekkige menschen, en dat het ten eeuwigen dage door de stad Haarlem als zoodanig zoude worden in stand gehouden, ja zelfs herbouwd en hersteld, indien het mogt verbranden.

De Regering nam de gift voor zich en hare opvolgers aan, belovende de gestelde voorwaarden ten eeuwigen dage te zullen doen nakomen, terwijl zij aan het O. L. Vrouwegasthuis gaf al die regten en privilegiën, die door haar St. Elizabeth's gasthuis werden genoten (1). In 1446, sloot de stichter eene overeenkomst met de regenten, waarbij hij voor zich en zijne erven bedong, het regt van twee bedsteden te vergeven (2). Gelijk men later zal zien, had het gasthuis gaandeweg, reeds niet onbelangrijke goederen verkregen, toen het, in 1526, eene vrij aanzienlijke gift ontving, van MARGRIET VAN ASSENDELFT, weduwe van DIRK VAN BEECKESTEIN (3). Kort daarop, in 1529, heeft VECHTER GERBRANDSZOON ROEPER, bij zijn testament, aan de Heilige-geestmeesters de verpligting opgelegd, om driemaal 's jaars aan de dertien arme lieden, die in het Barbara gasthuis zouden wonen, tarwe-brood uit te reiken (4). Een naamgenoot van den stichter, Mr. HUGO VAN ASSENDELFT, licentiaat in de beide regten, kanunnik en raad te 's Gravenhage, had de stichting zijner voorvaderen niet vergeten. Toen hij in 1533, aan Heilige-geestmeesteren eenig land schonk, bedong hij onder meer, dat zij jaarlijks aan de dertien arme vrouwen van het Barbara

---

(1) Zie bijl. A. No. 1, 33.
(2) " " " " 17.
(3) " " " " 18.
(4) " " " " 30.

gasthuis, voor dertien groot brood zouden uitdeelen, terwijl hij ten laatste bepaalde, dat, zoo de Heilige-geestmeesteren de door hem gestelde voorwaarden niet mogten nakomen, de gift der landen, door hem geschonken aan het Barbara-gasthuis, zoude vervallen (1).

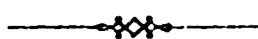
In 1538 was overleden een priester, genaamd RIPPRAND JANSZ VAN DER CRAICK, die bij zijn testament had bepaald, dat de vruchten en inkomsten van alle zijne goederen, na aftrek der schulden en legaten, eeuwigdurend door zijne beide executeuren aan de armen moesten worden uitgereikt. Deze, met name JAN RAAT en EWOUT GERRITSZ, voldeden aan de bepalingen van het testament tot in den jare 1550, doch daar zij toen reeds op hoogen leeftijd waren gekomen, en begrepen, dat na hun overlijden, de bepalingen van den testateur niet meer zouden worden opgevolgd, troffen zij, met goedvinden van den bisschop van Utrecht en van de Haarlemsche regering, eene overeenkomst met de regenten van het Barbara-gasthuis, waardoor alle goederen der nalatenschap door het gasthuis werden verkregen, terwijl gasthuis-meesteren zich verbonden, een klein gedeelte der inkomsten, namelijk 14 karol. guldens, aan behoeftige personen uit te deelen (2). JAN VAN BEECKESTEIJN liet kort daarop, in 1559, aan het gasthuis na, eene eeuwigdurende rente, van 3 karol. guldens (3), terwijl nog meer anderen zijn voorbeeld volgden. Aldus bleef het gasthuis voortbestaan, zonder dat er iets bijzonders mede voorviel, tot dat in 1757 Burgemeesters besloten, het getal der regenten, van twee op drie te brengen, niet omdat belangrijke zaken zulks vorderden, maar wegens

---

(1) Zie bijl. A. N°. 19.
(2) " " " " 23.
(3) " " " " 26.

oneenigheid der regenten, waardoor de stemmen staakten, en niets werd verrigt.

In het begin dezer eeuw, had het gesticht, ten gevolge der tiercering, veel geleden, zoodat het getal der verpleegde vrouwen van dertien, tot op zes of zeven was gedaald. Deze toestand was niet verbeterd, toen de regenten in 1841 aan Burgemeester en Wethouders voorstelden, de stichting van aard te doen veranderen, en in te rigten tot eene kinderen-bewaarschool, waartoe zij uit stadskas verzochten een subsidie van ƒ 4300. Burgemeester en Wethouders bragten het request in de vergadering van den Raad, alwaar het in handen der commissie van financiën werd gesteld, die haar rapport uitbragt den 11den Augs. 1841. Deze schijnt geen kennis te hebben gedragen van den stichtingbrief. Zij beschouwt het gasthuis als eene inrigting tot het herbergen, van uit het Heilige land terugkeerende bedevaartgangers, sedert het laatst der 16e eeuw onder de Stedelijke administratie gekomen, en later als hofje gebezigd. Als zoodanig meende zij, dat het eene thans doellooze stichting was; (1) en daar aan de eene zijde, door het oprigten van eene bewaarschool, een algemeen doel van weldadigheid werd behouden, en aan de andere zijde de Stedelijke financiën toereikende waren, oordeelde de commissie, dat aan het verlangen van regenten moest worden toegegeven. De Raad vereenigde zich met de conclusie van het rapport, en diensvolgens werden door Burgemeester en Wethouders de noodige maatregelen genomen, om aan het besluit uitvoering te geven.

(1) Zie bijl. A. No. 66.

HOOFDSTUK II.

VAN DE WIJZE VAN VERPLEGING.

In den stichtingbrief staat, dat in het gasthuis opgenomen zullen worden, *zieke bedredige menschen*, *die niet en hebben te verteren.* Door deze uitdrukking schijnt men alleen oude vrouwen te hebben verstaan, zoodat van den beginne af, geene andere lieden in het gesticht zijn opgenomen.

Het getal der vrouwen bleef van 1436 tot 1601, dertien. In 1601 werd het gebragt op veertien (1), hetgeen sedert dien tijd, het normale cijfer bleef.

Behalve vrij woning, genoten de vrouwen verschillende preuves, door diverse personen ingesteld; jaarlijks moest door de regenten gekocht en onder de vrouwen gelijkelijk verdeeld worden, een vette os en twee vette varkens, een half vat boter, 200 manden turf, 300 stuks brandhout; in de vasten, een ton bier, een zak tarwe en een zak erwten; daarenboven genoten zij elk twee pond kaarsen, een kwart pond zeep in de week, op Palmzondag, ieder een bol, van de Heilige-geestmeesteren, en zes stuivers 's weeks. Deze zes stuivers werden spoedig verhoogd op tien, in 1633 op twaalf, in 1637 op veertien, en in 1695 op tien teruggebragt. (2) Buitengewone uitdeelingen, maaltijden genaamd, hadden plaats op St. Blasius dag, O. L. V. Hemelvaart, St. Barbaradag, Kersdag, Nieuwejaarsdag, Vastenavond, Paaschdag, Pinxterdag en Kermisdag. (3) Of deze uitdeelingen in 1635 nog plaats hadden,

---

(1) Zie bijl. A. N°. 33.
(2) " " " " 4, 11—15, 25, 39, 42, 45, 49.
(3) " " " " 2.

blijkt niet; uit de rekening van dat jaar ziet men alleen, dat er een maaltijd werd gehouden, eens in het jaar door de regenten en de oude vrouwen, waarbij genoodigd werden, de doctor, de apotheker en de barbier (*chirurgijn.*) (1) In het begin dezer eeuw, waren de buitengewone uitdeelingen vervangen door eene gift van 4 stuivers aan elke vrouw, op de bepaalde dagen. Iedere vrouw, die op het Hofje werd geplaatst, moest dadelijk geven 50 gulden, welke som in 1691, tot 100 is verhoogd (2), terwijl hare nalatenschap aan het gasthuis verbleef.

Ook voor het begraven der vrouwen, werd door de regenten zorg gedragen, hetwelk altijd op de kerkhoven geschiede, tot dat JAN KOLDER in 1728 aan het gasthuis gaf eene som van twee honderd gulden, tot het aankoopen van grafsteden in de Janskerk. (3)

Voor het inwendig bestuur van het gasthuis was bij ordonnantie gezorgd; deze was van de vroegste tijden tot 1616 hoogst eenvoudig. (4) Zoo eene vrouw iets deed, tegen de belangen van het gasthuis, werd zij er uitgezet; leefde zij niet in vrede met de andere, dan werd zij slechts voor zes weken verwijderd. Voor de gewone huishouding en het toezigt, droeg eene der vrouwen, door de regenten gekozen en moeder genaamd, zorg.

In 1616 werd door gemeen overleg der regenten en van de Stedelijke Regering, eene nieuwe ordonnantie tot stand gebragt, in 11 artikelen.

Daarbij werd bepaald, dat, om in het gasthuis te komen, de vrouwen moesten zijn ongehuwd, en niet beneden 60

---

(1) Zie bijl. A. N°. 43.
(2) " " " " 46.
(3) " " " " 32, 56.
(4) " " " " 5.

jaren oud, tenzij zij lijdende waren aan eenig gebrek. Zij moesten eenige bepaalde meubelen mede brengen, geen testament hebben gemaakt, daar hare goederen aan het Godshuis moesten verblijven, terwijl het bestuur van hare eigendommen, aan regenten overging. (1)

Bij een later stuk is door regenten bepaald, dat het getal der vrouwen veertien zoude blijven, waarvan er eene door hen, tot moeder verkozen, de orde in het huis zoude handhaven, terwijl zij tot belooning daarvoor, behalve de gewone preuves, een jaarlijksche huur zoude erlangen en de vrije beschikking over hare goederen behouden. In deze inrigting van inwendig bestuur, is vóór het jaar 1841 van stadswege geen verandering gebragt.

HOOFDSTUK III.

VAN DE FINANCIEN.

Bij de stichting zelve, erlangde het gasthuis alleen eene som van 200 bourg. schilden; alle eigendommen derhalve, die het bezit, heeft het later verkregen door giften van bijzondere personen. Om derhalve dadelijk na de oprigting in de behoeften van het gasthuis te voorzien, waren er 11 dagen in het jaar bepaald, waarop in de parochiekerk voor het gasthuis liefdegiften werden ingezameld. Twee maal 's jaars, en wel op Kersmis- en St. Barbara-dag, gingen de regenten zelve onder de preek met de schaal rond, terwijl een van hen, benevens eene der vrouwen, den geheelen dag door aan de kerkdeur bleven zitten, om aalmoesen te ontvangen. (2) Later, nadat het gasthuis

(1) Zie bijl. A. N°. 37, 38.
(2) 〃 〃 〃 〃 3 en 7.

eenige schenkingen en legaten had ontvangen, schijnt dit in onbruik te zijn geraakt. Een van de groote inkomsten van het gasthuis, was het geld, dat bij het inkomen door de vrouwen werd betaald, en de erfenissen, die bij haar overlijden werden verkregen, zoodat regenten, in 1734, een sterfgeval jaarlijks als onmisbaar oordeelden, daar zij anders 148 gulden ten achteren raakten. (1) In 1623, verkochten regenten van het Barbara gasthuis, de huizen, in de Janstraat naast het Godshuis gelegen. (2) De oudste rekening, die nog op het archief berust, is van het jaar 1635. Daaruit blijkt, dat het gasthuis een vast inkomen bezat van bijna 1300 gulden, terwijl de rekening met een batig saldo sluit. (3)

In 1657, bedroeg de ontvangst *f* 1411:15:0, doch door de onrustige tijden, werden op het einde der 17e eeuw de pachten niet geïnd, zoodat de regenten in 1691 aan de Regering moesten voorstellen, de preuves te verminderen. Hieraan is dan ook toe te schrijven, dat regenten in 1693 een subsidie van 250 gulden verkregen, toen zij om de betaling vroegen van het land, dat van stadswege voor den nieuwen uitleg was gebruikt, welke betaling de Regering huiverig was te doen, uit vrees, dat dan ook andere Godshuizen om dergelijke betaling zouden vragen. (4) In 1709 had het gasthuis een vast inkomen van 986 gulden. (5)

In 1734 was dit gedaald op 953 gulden; doch ten gevolge van buitengewone ontvangsten bedroeg het dat jaar 1688 guldens, zoodat er boven de 300 gulden overbleef. (6)

---

(1) Zie bijl. A. N°. 57.
(2) 〃 〃 〃 〃 40, 41.
(3) 〃 〃 〃 〃 43.
(4) 〃 〃 〃 〃 44, 46—49.
(5) 〃 〃 〃 〃 54.
(6) 〃 〃 〃 〃 57, 58.

Burgemeesters magtigden regenten in 1755, om van elke vrouw, 300 gulden op renten op te nemen, tegen hoogstens 8°/₀, hetgeen niet getuigt van een bloeijenden toestand. (1) Later ging het niet beter, want toen eene obligatie op de Staten van Utrecht, ten bedrage van *f* 721.—.—, in 1777 werd afgelost, moesten de regenten dadelijk verzoeken, om dit bedrag tot noodige herstellingen te mogen aanwenden. (2) In 1806 waren, volgens DE KONING, de inkomsten, ten gevolge der nadeelige tijds-omstandigheden, zoodanig verminderd, dat de zes inwonende vrouwen, er slechts geringe voordeelen van konden ontvangen.

(1) Zie bijl. A. N°. 60.
(2) „ „ „ „ 63, 66.

RAPPORT

BETREFFENDE HET

HOFJE VAN GRATIE.

HOOFDSTUK I.

GESCHIEDENIS VAN HET GESTICHT.

Den zevenden Mei 1554, werd voor Schepenen van Haarlem een brief opgemaakt, waarbij, door GHIJSBRECHT VAN DER MOLLEN en WILLEM DIERT de stichting, *het Hofje van Gratie* genaamd, werd daargesteld.

Gelijk bij het oprigten van het Barbara gasthuis, werd ook hier, de Stad Haarlem als regtverkrijgend persoon aangewezen, en de gift, door Burgemeesters, namens de Stedelijke regering aangenomen. (1)

Tot het daarstellen van het Hofje hadden de stichters een huis en erve gekocht van CORNELIS VAN HOGESTEYN staande in de Jacobijnenstraat, tusschen het convent der Cellebroeders en de poort van den Heer JOOST VAN BRONCHORST. Daar het huis aan CORNELIS VAN HOGESTEYN niet met contante penningen was voldaan, en er, volgens veelvuldig gebruik, custing-brieven tot het beloop der koopsom toe waren afgegeven, hadden GHIJSBRECHT VAN DER MOLLEN en WILLEM DIERT bepaald, dat, zoo die custing-brieven bij hun overlijden nog niet waren afgelost, deze uit hunne nalatenschap moesten worden betaald.

Bij het oprigten van het Hofje hadden de stichters aan

---

(1) Zie bijl. B. N°. 1.

hetzelve geschonken een' losrentenbrief op het gemeene land van Holland, rentende jaarlijks 50 gulden, ten einde daarvan het Hofje te onderhouden en de overige penningen ten nutte der bewoners te besteden, doch, daar zij het geval voorzagen, dat het Hofje eenmaal zoude kunnen afbranden, hadden zij bepaald, dat men alsdan het kapitaal zoo lang moest laten oploopen, tot dat daaruit het gesticht weder zoude kunnen worden herbouwd.

Niettegenstaande het Hofje van Gratie dadelijk na de oprigting stedelijk eigendom werd, hadden de stichters het bestuur aan zich voorbehouden, zoolang zij of hunne huisvrouwen zouden leven, en tevens bepaald, dat na het overlijden der langstlevende, het bestuur in handen van Burgemeesters zoude komen, die ieder jaar, bij het vernieuwen der regenten van de Stedelijke godshuizen, ook een of twee geschikte personen zouden benoemen, blijvende Burgemeesters altijd oppervoogden, op denzelfden voet, als zij dat van het Barbara-gasthuis en van de Bakenesserkamers waren; in welke bepalingen door Burgemeesters werd toegestemd.

Hoe lang het bestuur onder de stichters en hunne huisvrouwen verbleef, en wie de eerste regenten waren, kan niet worden bepaald. De geschiedenis van weinig instellingen ligt zoo zeer in het duister als die van dit gesticht; men kent alleen den stichtingbrief, en weet, dat het Hofje nog bestaat. Hoe en wanneer het uit de Jacobijnenstraat naar de St. Jacobstraat is verplaatst, weet men evenmin; — Ook DE KONING, die de archieven der hofjes zelf heeft onderzocht, heeft dit punt niet kunnen ophelderen. (1)

---

(1) Zie DE KONING, Tafereel der Stad Haarlem. D. I. p. 236.

HOOFDSTUK II.

VAN DE WIJZE VAN VERPLEGING.

Volgens den stichting-brief moest het Hofje dienen tot bewoning voor twaalf arme menschen. Te dien einde was het huis verdeeld in zes kamers, gemerkt A. B. C. D. E. en F.; in elk dier vertrekken moesten wonen twee mannen of twee vrouwen, doch bij voorkeur een getrouwd paar. In de kamer B., die wederom in twee gedeelten was gesplitst, mogt men huisvesten twee personen, die wegens ligchaams-gebreken, bij niemand konden wonen.

Behalve vrij woning waren er geene voordeelen aan verbonden; wel hadden de Stichters bepaald, dat, zoo er van de *f* 50.— interest, die het door hen geschonken kapitaal opbragt, iets overschoot, dit besteed mogt worden, om in eenige behoeften der bewoners te voorzien, door het koopen van boter, brandstof of andere noodwendigheden, doch de herstellingen van het gebouw gingen voor. Hetzelfde hadden zij bepaald omtrent de interessen der giften, die later aan het Hofje zouden mogen te beurt vallen.

Uit den inventaris van 1622 blijkt, dat de verwachting der stichters in deze niet werd bedrogen; en uit de rekening van 1636, dat de regenten voor de oude lieden in dat jaar hadden gekocht 1700 stuks brandhout, 150 ton turf, boter voor 6 ponden vl., en later nog eens 8 vaatjes voor 22 ponden. Voorts hadden zij op den 8sten November aan de oude lieden gegeven een maaltijd, bestaande uit brood, wijn en gebraden konijnen. Aan geld ontvingen de bewoonsters alleen nieuwjaarsgiften, te zamen ten bedrage van 2 ℔ 14 st. Deze nieuwjaarsgiften waren in 1657 geklommen tot *f* 5:2:—, terwijl de preuves be-

droegen 130 ton turf, 4000 stuks brandhout en acht vaatjes boter. Hierbij komt ditmaal *f* 25.— voor preuves aan de oude lieden en *f* 55.— voor den maaltijd. In 1733, ontvingen de oude vrouwen *f* 6 : — : — voor duivekaters, zeven en twintig pond vleesch, een halven zak zout, 116 ton turf, 500 stuks brandhout, ieder *f* 6.— voor een vaatje boter, en nog op hartjesdag een maaltijd van wijn, brood en gebraden konijnen.

Volgens den wil der stichters, moesten op het Hofje van Gratie worden gehuisvesd arme menschen; hierin lag volstrekt niet opgesloten, dat zij voor het verkrijgen eener opengevallen plaats iets zouden betalen; echter gingen regenten, (zoo het schijnt, met goedvinden der regering) (1) naar het voorbeeld der andere hofjes, spoedig hiertoe over. In 1657 was het geld, bij het opkomen verschuldigd, *f* 12.—, en in 1733, *f* 50.—

De regenten droegen zorg voor het begraven der oude lieden, daarentegen was het Hofje erfgenaam van al hetgeen zij nalieten. In 1806 werd het hofje, volgens DE KONING (2), bewoond door negen vrouwen, die een weekgeld van zeven stuivers ontvingen; daarenboven hadden zij jaarlijks, zes gulden voor boter, zeven gulden tien stuivers voor vleesch, tien ton turf, 400 stuks doorgezaagd brandhout, op nieuwjaarsdag ieder een duivekater van tien stuivers en op Paaschdag, hoofd voor hoofd, drie pond lamsvleesch en voor 10 stuivers paaschbrood.

(1) Zie bijl. B. N°. 9.

(2) Zie DE KONING, Tafereel der Stad Haarlem, t. a. p.

HOOFDSTUK III.

VAN DE FINANTIEN.

Uit den inventaris van 1622 (1) blijkt, dat bij het door de stichters geschonken kapitaal reeds het een en ander was gevoegd; op welke wijze deze vermeerdering plaats greep, blijkt niet; denkelijk echter uit giften, daar de nalatenschappen der verpleegden niet zeer aanzienlijk zullen zijn geweest. In 1636 bedroeg het inkomen *f* 209 : 6 : 3, en de uitgaven *f* 182 : 12 : 3; een aanmerkelijke vooruitgang, daar het Hofje bij de stichting slechts een inkomen had van *f* 50 : — Dit inkomen was in 1657 geklommen tot *f* 316 : — : —, de uitgaaf bedroeg slechts *f* 290 : 8 : 8. Hieraan is dan ook toe te schrijven de vooruitgang in de preuves, die steeds meerder werden, en niet, zooals DE KONING zegt, in 1806 minder waren dan in de dagen van overvloed en algemeene welvaart. (2) De Burgemeesters bleven zich steeds de belangen van het Hofje aantrekken, en stonden zelfs, in 1707, een subsidie toe van *f* 200.— tot het verbeteren van den kelder. (3) Niettegenstaande de weinige rekeningen, die wij van het Hofje van Gratie bezitten, steeds, naar gelang van het inkomen, met aanzienlijke batige saldo's sluiten, schijnt het toch in 1715 geldgebrek te hebben ondervonden; de regering immers magtigde regenten van het Vrouwen-gasthuis om aan het hofje van Gratie *f* 200 : — : — te leenen. (4) Welligt is dit toe te schrijven aan het verplaatsen van het hofje naar de St. Jacobstraat, waarvan het tijdstip naar mijn gevoe-

---

(1) Zie bijl. B. N°. 3.
(2) 〃 〃 〃 〃 4 en 5.
(3) 〃 〃 〃 〃 6, 7.
(4) 〃 〃 〃 〃 8.

len, in het begin der 18e eeuw moet worden gezocht. Hoe het zij, de inkomsten, en evenzoo, de uitgaven van het Hofje waren in 1733 bijna verdubbeld. (1) Uit de rekening van dat jaar, blijkt de ontvangst te zijn geweest *f* 680:—:— Behalve het voordeelige slot der rekening van 1732, komt hier alleen op voor het opkomen van een vrouw ad *f* 50:—:—, terwijl het Hofje alleen aan obligatiën op den lande van Holland, een inkomen van *f* 150:—:— bezat.

In 1810, deelde het Hofje van Gratie in de algemeene ramp, die zoo vele gestichten trof: — door de tiercering verloor het een groot gedeelte zijner inkomsten, en de pogingen van regenten, om dit onheil van de nederige finantien van het Hofje te keeren, waren vruchteloos. (2)

(1) Zie bijl. B. N°. 10.
(2) „ „ 12.

RAPPORT

BETREFFENDE DE

BAKENESSER-KAMERS.

HOOFDSTUK I.

GESCHIEDENIS VAN HET GESTICHT.

Den stichting-brief der Bakenesserkamers heeft AMPZING gelezen en uitgeschreven, (1) gelijk uit zijne woorden *discripsi ex autographo* blijkt.

Na hem, heeft DE KONING te vergeefs getracht zulks te doen: (2) de brief was door ouderdom onleesbaar geworden; en thans zijn regenten van het bestaan van een' stichting-brief onbewust.

Men moet zich dus te vreden stellen met hetgeen AMPZING heeft bewaard, doch het is te betreuren, dat hij geen melding heeft gemaakt van het zedelijk ligchaam, dat met dit Hofje werd begiftigd, noch van den aard der stichting.

De Bakenesserkamers zijn in het jaar 1395 des maandags na St. Pieter ad Vincula, ingevolge de bepalingen van het testament van DIRK VAN BAKENES, gesticht, door zijne erfgenamen, bestaande uit zijne Weduwe LIJSBET DIERTS en hare beide zonen, JAN en DIRK VAN BAKENES. (3) De stichting geschiedde voor schepenen, *met*

---

(1) Zie „Beschrijving ende lof der stad Haerlem" f°. 411.

(2) „ DE KONING, Tafereel der stad Haarlem. D. I. f°. 239.

(3) „ bijl. C. N°. 1.

zekeren opdragtbrief, en het kan niet anders zijn, of de stad Haarlem werd hierin als regtverkrijgend persoon aangewezen.

Wanneer men niet wist, dat volgens de regtstoestand van dien tijd, geene stichting kon ontstaan noch bestaan, zonder dat zij aan iemand werd opgedragen, de woorden *met zekeren opdragtbrief* zouden ons toch tot die slotsom brengen.

Zijn de maatregelen der regering, ten aanzien van dit Hofje genomen, even als ten opzigte van het Elizabeth's gasthuis en al die gestichten, welke zullen behandeld worden, niet afdoende; alhoewel de overige hofjes er van zijn vrij gebleven, zij geven dan toch een sterk vermoeden voor den stedelijken eigendom. Het kon zijn, dat de Bakenesserkamers aan een gild, zooals b. v. de kapelmeesters op het Bakenes waren opgedragen geweest, dan zijn zij, door het accoord met de Staten van Holland en den Prins van Oranje in 1581, met alle goederen van de overige geestelijke collegiën aan de stad overgegaan.

Daar geene resolutiën der Stedelijke regering, betreffende de Bakenesserkamers, van vóór het jaar 1610 gevonden worden, die dus alle later zijn dan den datum van het accoord, zoude men niet zonder eenigen schijn zulks kunnen beweren, en zeggen, dat vóór 1581 de Bakenesserkamers eene onafhankelijke stichting waren. Hoe nutteloos dit ook zoude zijn, daar het op ons standpunt er weinig op aankomt, hoe de stad eigenaresse is geworden, kan men echter aan dit beweerde ten eenemale het stilzwijgen opleggen, door in te zien den stichting-brief van het, reeds behandelde Hofje van Gratie. (1) De

(1) Zie bijl. Hofje van Gratie N°. 1.

stichters van het hofje van Gratie waren GIJSBRECHT VAN DER MOLLEN en WILLEM DIERT, welligt een verre bloedverwant van LIJSBETH DIERTS dochter, (zoo als zeker in den schepenbrief stond), de weduwe van DIRK VAN BAKENES. Uit dien stichting-brief blijkt, dat Burgemeesters van Haarlem, in 1554, de Bakenesserkamers lieten regeren en besturen even als het Barbara gasthuis, dat dus toen de eigendom aan de Stad behoorde en dat die niet in 1581 is verkregen. Verder blijkt uit dezen laatsten fundatiebrief, dat de eerste opdragt geschiedde aan de stad, want het Hofje van Gratie werd aan de stad opgedragen, onder voorwaarde, dat Burgemeesters het zouden laten regeren en administreren, gelijk zij met het Vrouwen (Barbara) gasthuis en de Bakenesserkamers handelden.

Even als de fundatie-brief, heeft AMPZING ook gezien een brief, waarbij in 1441 door de Haarlemsche regering aan de Bakenesserkamers voorregten zijn verleend. Hoewel hij die niet vermeldt, kan men bijna met zekerheid aannemen, dat zij zullen hebben bestaan in vrijdom van accijns, en in het regt, om van de overledene verpleegden te erven.

Het Hofje schijnt, van de stichting af, bestendig te hebben voortbestaan, zonder dat er iets bijzonders mede voorviel, tot dat de regering op het einde der 16e en in het begin der 17e eeuw begon en voortzette het vervangen der rieten daken door harde daken. Aldus was in 1610 de beurt aan de Bakenesserkamers om hierin te voorzien.

De regenten vervoegden zich toen tot Burgemeesters, met verzoek, om subsidie hiervoor te erlangen, gelijk dit aan het St. Jacobs-gasthuis was toegestaan. De regering stemde hierin niet toe, maar gelastte de regenten, zooveel landerijen te verkoopen, als de benoodigde som bedroeg.

In 1658 onderging het Hofje eene geheele verbouwing en werd de voorpoort opgerigt, met het opschrift:

MCCCXCV.
gestícht
van Dirck van Bakenes
voor vrouwen acht en twee maal ses.

Het hofje bestond uit dertien woningen, doch in 1663 zijn twee daarvan, in eene regentenkamer herschapen. De regenten vervoegden zich in 1658 tot Burgemeesters, om subsidie tot betaling, zoo der gedane reparatiën, als van die, welke nog plaats moesten hebben (1), op grond, der in het vorige jaar door de regering afgelegde belofte, dat zij het Hofje op stads kosten zoude doen herstellen.

Sedert 1658 is met het gesticht niets bijzonders voorgevallen, zoodat met het vermelde kan worden volstaan.

HOOFDSTUK II.

VAN DE PERSONEN, OP HET HOFJE VERPLEEGD.

De Bakenesser-kamers waren, gelijk de naam reeds aanduidt, woningen voor oude en gebrekkige lieden, die om Godswille er in mogten worden gehuisvesd, op dezelfde wijze, als in het Barbara-gasthuis en op het Hofje van Gratie. Dat deze oude lieden allen van het vrouwelijk geslacht moesten zijn, gelijk in het opschrift op de poort wordt gezegd, is mogelijk, doch lang niet zeker. Het getal woningen was tot 1663 dertien, geschikt voor twintig oude vrouwen; na dien tijd werd het getal op achttien gebragt. Volgens de rekening van 1635, genoten de

(1) Zie bijl. C. N°. 5.

inwoonsters als preuves, aan geld, ieder 6 stuivers in de week, te zamen *f* 18.— voor giften op paschen, kermis en nieuwe jaar, *f* 105.— voor boter, *f* 90.— voor vleesch, 280 ton turf en 1400 stuks brandhout. In 1658, hadden zij ieder zes stuivers 's weeks, en 15 ton turf; te zamen *f* 18.— voor nieuwjaarsgift, voor *f* 36.— brandhout, voor *f* 108.— boter, voor *f* 125.— vleesch en daarenboven een maaltijd met de regenten, waarbij de doctor, de chirurgijn en de apotheker werden genoodigd. In 1733, (1) bedroegen de preuves, voor iedere vrouw 6 stuivers 's weeks, en te zamen op paschen, kermis en kerstijd *f* 18.—, 4½ vierendeel boter, een vette os, 280 ton turf, 9000 stuks brandhout en anderhalf zak zout. In 1760 was alleen in de preuves veranderd, dat er door regenten geen brandhout meer werd gekocht, maar dat iedere vrouw daarvoor *f* 1.50 genoot.

Volgens DE KONING is het weekgeld ook later op 8 stuivers gebragt, doch in 1806 was het wederom zes, ieder kreeg daarenboven 20 pond boter, *f* 4.50 voor vleesch, 6 stuivers op paschen, kermis en kerstijd, en zij ontvingen te zamen anderhalven zak zout.

Voor het inkomen op het Hofje, werd in 1635 betaald 10 ponden; in 1657 *f* 25.—; voorts erfde het gesticht van de verpleegde vrouwen, en werd er voor hare begrafenis zorg gedragen, waartoe het Hofje vier grafsteden in de Janskerk bezat. Ingeval van ziekte werden de oude vrouwen door de Stads-doctoren verzorgd, en de medicamenten gratis door de Stads-apotheek geleverd. (2)

---

(1) Zie bijl. C. N°. 14.
(2) " " " " 7, 8, 13.

HOOFDSTUK III.

VAN DE FINANTIEN.

De eerste rekening der Bakenesser-kamers loopt over het jaar 1635; de ontvang daarvan bedraagt 1188 pond 10 schell., en de uitgaaf 920 pond 2 sch. 10 den., sluitende alzoo met een batig saldo van 268 pond, 7 sch. 6 den. Onder den ontvang komt voor, 50 pond huur van een stuk land onder Velsen, 390 p. 12 sch. 6 den. renten op het gemeene land, 115 pond renten op de stad Haarlem, 59 p. 7 sch. 6 den. renten van hypotheken, 85 p. renten van obligatien op particulieren, en 398 p. 10 sch. buitengewone ontvangst. Deze laatste ontvangst, bestond uit restitutie der verponding, betalingen wegens het opkomen op het Hofje, en erfenissen. De Bakenesser-kamers hadden aldus in 1635, een vast inkomen van 798 pond, en er moesten dus noodwendig nadeelige saldo's ontstaan, zoo de buitengewone ontvangsten kwamen te ontbreken. De rekening van 1657, geeft aan als ontvangst *f* 2587 : 3 : 0, doch hieronder komt voor *f* 1508 : — : —, die in kas waren van het vorige jaar en *f* 258 : — : — buitengewone ontvangst; de uitgaaf daarentegen is *f* 2561 : 2 : —, waaronder voorkomt eene som van *f* 1575 : — : —, voor het koopen van eene obligatie op het gemeene land, zoodat het eigentlijke inkomen slechts *f* 720 : 3 : — en de uitgaaf *f* 986 : 2 : — bedroeg. Er bestond dus geen evenwigt tusschen de ontvangsten en uitgaven, zoodat de Stedelijke regering op zich had genomen, de Bakenesser-kamers te laten herstellen. Regenten waren, op de gedane toezegging vertrouwende, het werk begonnen, toen, bij het betalen der rekeningen over 1657 zich hieromtrent moeijelijkheden voordeden. Zij vervoegden zich bij requeste tot Burgemeesters, zich beroepende op den slechten toestand

hunner finantiën, op de gedane belofte en op de reductie der renten, verzoekende een subsidie van *f* 250 : — : — (¹). Bij hun request voegden regenten een inventaris van het godshuis-vermogen, met eenen staat der noodige uitgaven, ten bewijze, dat zij jaarlijks omtrent *f* 220 : — : — te kort kwamen, zoo hierin door buitengewone ontvangsten niet werd voorzien. De Stedelijke regering liet het gesticht niet aan zijn lot over, maar bleef dan ook scherp toezien op alle uitgaven. Toen dus in 1699 op de rekening van het Hofje voorkwam een post voor eene maaltijd door regenten, ten koste van het hofje, met den doctor, chirurgijn en apotheker gehouden, werden de regenten voor Burgemeesters geroepen (²). Burgemeesters hielden hun voor, dat zij zich naar het reglement van 1698 moesten gedragen (³), waarbij verboden was, iets ten koste der godshuizen te gebruiken; doch regenten beriepen zich op het oude gebruik, dat een dergelijke maaltijd om de 5 of 6 jaren werd gegeven, omdat de genoodigden veel voor de oude vrouwen te zorgen, en zij anders hoegenaamd geene verdiensten hadden. Op deze gronden veroorloofden Burgemeesters het houden van den maaltijd, echter onder uitdrukkelijke bepaling, dat die zoo goedkoop mogelijk zoude worden ingerigt. In 1719 verkregen regenten vergunning, om *f* 300 : — : — tegen 3% op te nemen; zulks was echter voor korten tijd, want twee jaren later erlangden zij gelijke magtiging, om het opgenomen kapitaal wederom af te lossen.

Met grond zoude men kunnen vermoeden, dat zulks het gevolg was van eene gift of legaat, daar men in hetzelfde jaar twee obligatien aankocht. (⁴) In 1733 leverden

(¹) Zie bijl. C. N°. 5.
(²) " " " " 6.
(³) " rapport Eliz. Gasthuis bijl. A. N°. 152.
(⁴) Zie bijl. C. N°. 8, 10, 11.

regenten een specifiquen staat in van de inkomsten en uitgaven der Bakenesserkamers; (1) uit dezen staat blijkt, dat het Hofje aan obligatiën een kapitaal van *f* 21480 : — : — bezat, rentende jaarlijks *f* 644 : 8 : —, aan losrenten *f* 1284 : — : —, rentende *f* 32 : 2 : — en een huis gelegen in de Hondensteeg, hetwelk *f* 40 : — : — aan huur opbragt; het had dus te beschikken over een vast inkomen van *f* 716 : 10 : —, hetwelk, vergeleken bij het inkomen in 1657, geen merkelijke achteruitgang aangeeft. Het evenwigt tusschen de ontvangsten en uitgaven was nog niet geheel gevonden, doch de toestand verbeterde allengs. In 1657, overtroffen de noodzakelijke uitgaven, de ontvangsten met *f* 266 : — : —, en in 1733 met slechts *f* 86 : — : — In dit verschil voorzagen regenten, door de buitengewone inkomsten, of, zoo deze ontbraken, door gelden van de oude vrouwen op lijfrente op te nemen. Zulks had, gelijk zij in een request in 1735 aan Burgemeesters opgaven, een dubbel nuttig doel: vooreerst dat het geld der vrouwen aldus door hen niet kon worden verspild; ten tweede, dat de erfenis ook voor het Hofje werd bewaard. Burgemeesters gaven, tot het opnemen op deze wijze, vergunning, onder bepaling, dat men van iedere vrouw niet meer dan *f* 300 : — : — zoude opnemen, en geen hooger interest geven, dan 8%. Daar de rekeningen na het jaar 1733 niet meer op het gemeente-archief aanwezig zijn, is het niet mogelijk geweest, de onderzoekingen verder uit te strekken.

---

(1) Zie bijl. C. N°. 14.

RAPPORT

BETREFFENDE HET

HOFJE VAN LOO

OF

GASTHUIS-HOFJE.

Al wat ons bekend is van het Gasthuis Hofje vindt men bij AMPZING vermeld met deze woorden: "Het Hofken van Loo, in de Barvoete-Susteren-steeg, is door SYMON VAN LOO ende GODELT WILLEMS syne huysvrouwe in den jare 1489 gesticht: staet tot opsicht der Regenten van St. Elisabeths Gasthuys". (1) Dat AMPZING den stichtingbrief zal gezien hebben, kan men veilig aannemen, want hij was een naauwkeurig en gezet geschiedvorscher, en er bestaat dus mijns inziens geen twijfel omtrent de waarheid van het door hem aangevoerde. Evenmin is het aan twijfel onderhevig, wie de personen waren, aan wie het Hofje werd opgedragen: het waren gasthuismeesteren, en de eigendom van het Hofje van Loo moet dus noodwendig, als eene bezitting van het St. Elizabeths gasthuis, hetzelfde lot als dat gasthuis ondergaan.

Voor het verplegen van welke personen het werd opgerigt, welke fondsen het verkreeg, en of het uit de opbrengsten dier fondsen werd onderhouden, dit zijn vragen, die niet beantwoord kunnen worden. Welligt zouden regenten bij het nazien der eigendoms-bewijzen van het St. Elizabeths

(1) Beschrijving eñ lof der stad Haerlem, f°. 411.

gasthuis nog aanteekeningen kunnen opsporen; doch bij het nazoeken zoo der stedelijke als der gasthuis-archieven is niets gevonden. De uitgaven ten behoeve van het Hofje zijn door elkander met die van het gasthuis geboekt, en insgelijks is met de inkomsten gehandeld. In de rekeningen, die door regenten van het St. Elizabeths gasthuis jaarlijks aan de Stedelijke regering werden gedaan, wordt het Hofje altijd eens genoemd; b. v. in de rekening van 1777 staat: Inkoop van Hout, Kalk, steen, en andere Materialen, alsmede voor Reparatiën en Onderhoud, zoo van het Gasthuys, 't Hofje, een boerenwoning, een Bleek, Bruggen, etc., als van 28 Nommer-huizen, en dus aan diverse Baasen en Leveranciers te zamen bet[d]. *f* 5763 : 0:8.

Anders wordt het Hofje niet vermeld.

Ten tijde van DE KONING (1) (en voor zoover ik weet is zulks niet veranderd) woonden op het Hofje 13 vrouwen, en bestonden hare preuves in 2½ stuiver en 4 pond brood 's weeks, in 26 pond boter en eenige tonnen turf 's jaars.

Voorts hadden zij nog gezamenlijk een zak zout, en om de zes weken ieder zes pond roggenbrood en een pond spek.

(1) Tafereel der stad Haarlem, deel 1 f°. 273.

RAPPORT

BETREFFENDE HET

St. ANTONIE'S GASTHUIS.

HOOFDSTUK I.

GESCHIEDENIS VAN HET GESTICHT.

JAN CLAES DIERTSSEN was denkelijk uit hetzelfde geslacht gesproten, waaruit ruim honderd jaren later de stichter van het Hofje van Gratie zijn oorsprong nam. Van hem persoonlijk is weinig bekend, alleen weet men, dat hij in het jaar 1440, bij scabinalen brief, heeft opgedragen aan het Heilige-Kruis-gild, eene kapel en een gasthuis, op zijn last gebouwd buiten de Schalkwijkerpoort (1). Deze kapel was toegewijd aan den heiligen Antonius, en ten gevolge hiervan verkreeg het gesticht den naam van St. Antonie's gasthuis. Het Heilige-Kruisgild, waarvan de stichter lid schijnt te zijn geweest, was denkelijk eene vereeniging, die zich ten doel stelde het vereeren van het Heilige Kruis, deels door op het outaar van dien naam in de Parochie-kerk missen te laten lezen, deels door het uitreiken van aalmoezen en het verplegen van arme en oude lieden. Onder het bestuur van deken en vinders van dit gild bleef het gasthuis voortbestaan, zonder met de Stedelijke regering iets gemeen te hebben, tot den jare 1581.

Toen op den 24sten April van dat jaar het accoord met den Prins werd gesloten (2), waarbij onder anderen was bepaald, dat al de goederen van de kloosters, gilden en

---

(1) Zie bijl. D. N°. 1.

(2) Zie bijl. Eliz. gasth. A., N°. 44.

geestelijke collegiën in eigendom aan de Stad zouden overgaan, werd ook het St. Antonie's gasthuis met de overige bezittingen van het Heilige-Kruisgild een stedelijk eigendom. De regering aanvaardde de stichting en liet het gasthuis voort bestaan, zij vergenoegde zich met het aanstellen van drie regenten en het onderwerpen der inrigting aan die maatregelen, welke zij op de Stedelijke instellingen toepaste.

Aldus bleef het gasthuis in stand tot in 1726, als wanneer het werd opgeheven en de fondsen vereenigd met het Vrouwen-gasthuis, gelijk wij, bij de geschiedenis van dat gesticht, zullen zien.

HOOFDSTUK II.

VAN DE VERPLEEGDEN.

Volgens Ampzing, was het St. Antonie's gasthuis eene inrigting tot het verplegen van oude vrouwen:

Het Sinte Barbers Huys / gelijk Antonis mee /
Syn beyde maer alleen der vrouwen woningstee: (1)

Of Ampzing hierin geheel gelijk heeft, zoude ik betwijfelen; zoo als vroeger is getoond, was het Barbara gasthuis eene inrigting tot het verplegen van oude en arme lieden, zonder onderscheid van kunne, en door verloop van tijd alleen is het in gebruik gekomen er enkel vrouwen in op te nemen. Uit de woorden van den giftbrief van Alijt Pieter Arendsz. weduwe (2), d.d. 1468, alwaar staat: *totten armen behoeff wesende in 't gasthuys* meen ik te mogen opmaken, dat de eerste stichter, evenmin als die van het St. Barbara gasthuis, het mannelijk geslacht had uitgesloten, en dat het opnemen van vrouwen geene uitsluitende bepaling was.

(1) Beschrijving ende lof der stad Haerlem, f°. 401.

(2) Zie bijl. D. N°. 2.

Tijdens het leven van AMPZING schijnt echter dit gebruik reeds zoo lang te hebben bestaan, dat het werd beschouwd als het doel der stichting.

Uit de rekening van 1635 blijkt, dat in dat jaar in het gasthuis negen vrouwen werden verpleegd, welk getal onveranderd is gebleven tot het tijdstip der vereeniging met het Vrouwen-gasthuis.

Daar de rekeningen van vóór het jaar 1635 zijn verloren gegaan, en er geene van het Heilige-Kruisgild in het gemeente-archief bestaan, is het niet mogelijk de wijze van verpleging met zekerheid te bepalen; men kan echter aannemen, dat zij niet veel verschilde van die in het Barbaragasthuis.

In 1635, genoten de negen oude vrouwen, ieder 2 pond, 6 schellingen als nieuwjaarsgift, in de maand 10 stuivers, op vasten avond 16 stuivers, op Paaschdag 6 stuivers, op Pinxterdag 6 stuivers, op St. Jan's- of Kermisdag en voor het koopen van olie 25 stuivers. Gezamenlijk genoten zij een maaltijd, die in dat jaar 65 pond kostte.

In 1658 was de maandelijksche preuve voor ieder geklommen tot ƒ 3.— en hadden zij gezamenlijk genoten voor ƒ 89.— aan turf, voor ƒ 33.— aan zeep en voor ƒ 10.— aan brandhout, terwijl alle verdere preuves waren afgeschaft, met uitzondering alleen van het kermisgeld en het gewone gastmaal.

Door de regenten werd voorzien in het verplegen der oude vrouwen, ingeval van ziekte, gelijk zulks bij de overige gestichten plaats had, als ook voor het begraven.

Bij het opkomen behoefden de vrouwen geene som te betalen, doch hare erfenis verviel aan het gesticht (1).

(1) Zie bijl. D. N°. 6.

HOOFDSTUK III.

VAN DE FINANTIEN.

Behalve de gift van landerijen door ALIJT PIETER ARENTSZ. weduwe in 1468 (1) aan het gasthuis gemaakt, zijn er geene bekend. Dit was dan ook minder noodig, daar het gasthuis aan een gild toebehoorde, welks roeping het oefenen van weldadigheid was. Na 1581 verbleven de eigendommen van het gild aan het gasthuis, en kon het aldus blijven voortbestaan zonder eenig stedelijk subsidie. De inkomsten waren toereikende, niet tegenstaande de rekening van 1635 met een nadeelig saldo sloot. (2) In 1658 had men zooveel kunnen beleggen, dat de inkomsten van *f* 727.— tot *f* 865.— waren geklommen.

In tegenstelling van anderen, werd bij de regenten van dit gesticht niet op buitengewone inkomsten gerekend, maar alleen op de huren der huizen en landerijen en op de renten der obligatiën.

Of hierin vermindering was ontstaan, of dat de achteruitgang der gebouwen er oorzaak van was, in 1722 (3) moesten regenten zich tot Burgemeesters wenden ter zake der drukkende schulden van het Godshuis.

Burgemeesters, met het oog op het vereenigen der beide gestichten, stonden toe, dat eene som van *f* 700.— door de regenten van het Vrouwe-gasthuis aan die van het St. Antonie's-gasthuis werd geleend. Deze hulp stelde regenten in staat, het Godshuis in stand te houden tot het jaar 1726, als wanneer het geheel werd opgeheven en de fondsen met die van het Vrouwe-gasthuis vereenigd werden.

(1) Zie bijl. D. N°. 2.
(2) " " " " 3.
(3) " " E. " 8.

RAPPORT

BETREFFENDE HET

ONZER LIEVE VROUWE-GASTHUIS,

THANS

VROUWE- EN ANTONIE'S GASTHUIS.

HOOFDSTUK I.

VAN DEN EIGENDOM EN DE GESCHIEDENIS VAN HET GESTICHT.

Den stichting-brief van het Vrouwe-gasthuis vindt men bij AMPZING, zoo als hij dien naar het oorspronkelijke stuk heeft afgeschreven (1).

Men ziet er uit, dat dit Godshuis, vóór 1430 door CLAES BRENSOENSSOEN gesticht, op St. Valentijns-dag van dat jaar, bij scabinale acte aan de kapelmeesters op het Bakenes werd opgedragen. Het huis dat CLAES BRENSOENSZOON tot een gasthuis had laten inrigten, stond in de Klerksteeg digt bij de Bakenesser Kerk, en aldus onder het onmiddelijk bereik der kapelmeesters.

Deze aanvaardden de gift, en bleven het Godshuis, volgens den wil des stichters, tot in het jaar 1581 besturen, zonder eenige inmenging der Stedelijke overheid.

In 1581, ten gevolge van het accoord met den Prins, onderging het Godshuis het lot van zoovele andere inrigtingen, en verviel met al de goederen van de kapelmeesters aan de Stad. Evenmin als zij het St. Antonie's-gasthuis had opgeheven, veranderde de Stedelijke regering iets in de inrigting van dit Godshuis, zij liet het voort bestaan,

(1) Zie bijl. E. N°. 1.

benoemde twee rekenpligtige regenten en twee regentessen, en oefende van dat oogenblik af een gelijk toezigt over het Vrouwe- als over het St. Elizabeth's gasthuis.

Toen in 1616 de beurt aan het Vrouwe-gasthuis was gekomen, om., ingevolge publicatie van den Geregte, het rieten dak weg te nemen en door een hard dak te vervangen, bevonden regenten, dat de fondsen van het gesticht zulks niet toelieten; zij vervoegden zich derhalve tot Burgemeesters, die hen tot dat doel een subsidie van honderd ponden toestonden, te betalen uit de opbrengst der geestelijke goederen ([1]).

Van 1616 tot 1726 gebeurde er niets dat melding verdient. Reeds in 1722 schijnen Burgemeesters het voornemen te hebben gekoesterd, om het Vrouwe- met het St. Antonie's-gasthuis te vereenigen, hoezeer zulks ook in strijd moge zijn geweest met de bedoelingen der eerste stichters. Twee resolutiën van Burgemeesters leveren het bewijs, dat deze vereeniging lang beraamd was, te weten die, waarbij regenten werden gelast geld aan het St. Antonie's-gasthuis te leenen, en voorts die van 26 Maart 1726, waaruit blijkt, dat zij de regenten van het Vrouwe-gasthuis hadden laten uitsterven ([2]).

Toen in 1726 de laatste regent van dat gesticht, ABRAHAM MAAS, was overleden, zond de regering den Stedelijken Secretaris, M[r]. DAMMAS GULDEWAGEN, naar het Gasthuis, ten einde op het regenten-kantoor een inventaris te doen opmaken, en de penningen en fondsen onder zich te nemen en te bewaren. In den loop van 1726 werd tot de vereeniging der beide Godshuizen besloten en is die tot stand gebragt. Regenten van het St. Antonie's-gast-

---

(1) Zie bijl. E. N°. 4.
(3) " " " " 8, 9.

huis bleven regenten van de aldus vereenigde gestichten, en waren steeds drie in getal.

De fondsen der beide gestichten werden vereenigd, en van de twee Godshuizen werd het minst bouwvallige, het Vrouwe-gasthuis, door Burgemeesters tot huisvesting der oude vrouwen aangewezen.

Het St. Antonie's-gasthuis, gelegen aan de Vest bij de Schalkwijkerpoort, werd met de nevenstaande huizen en een gebouw in de Damsteeg in openbare veiling verkocht, en de opbrengst aangewend, deels om het Vrouwe-gasthuis te herstellen, deels om obligatiën aan te koopen (1). De reparatiën, hoewel gaandeweg plaats hebbende, konden het Godshuis niet tot een geschikt gebouw maken, en bleven jaarlijks vrij aanzienlijke sommen vorderen. Zulks had ten gevolge, dat in 1786 de toenmalige regenten, MATTHEUS SWART, CORNELIS VAN REES en JAN VAN DER HAM, zich tot Burgemeesters wendden, met verzoek, om een ander gebouw te mogen koopen en daarin het hofje over te brengen. Op dat oogenblik was daartoe eene geschikte gelegenheid voorhanden, daar er vele perceelen zouden verkocht worden. Regenten stelden wijders voor, het hofje te doen afbreken en het ledige erf aan de stad over te geven. De regering stemde het verzoek toe (2), en regenten waren op het punt aan de magtiging gevolg te geven door het aankoopen van het hofje van den Heer PIETER TEYLER VAN DER HULST, gelegen op het Klein Heiligland, dat door verplaatsing van dit gesticht naar het Sparen ledig stond, toen directeuren van Teylers nalatenschap van het voornemen van de regenten kennis kregen, en

---

(1) Zie bijl. E. N°. 10.
(2) " " " " 14.

besloten, het hofje aan het Vrouwe- en Antonie gasthuis mildelijk te schenken. Regenten lieten de huizen die aan het Klein Heiligland stonden wegbreken, en bragten het in dien toestand, waarin het zich thans bevindt.

In Junij 1787 betrokken de oude lieden het gasthuis, hetgeen door een plegtigen maaltijd werd gevierd.

HOOFDSTUK II.

VAN DE IN HET GASTHUIS VERPLEEGDEN.

Dit Vrouwe Gasthuys dat is gefundeerd
Voor reysende Pelgrims al Vrou-persoonen.
Twee nachten werden zij hier in gelogeerd
En hebben bedding / vier en licht tot haer verschonen.

Dit zijn de verzen van AMPZING, waaruit blijkt, dat dit Godshuis was ingerigt met godsdienstige oogmerken vòor reizende vrouwen.

Dat zulks werkelijk het geval was, blijkt uit eene noot op het derde vers, waarbij wordt opgegeven, dat tijdens de uitgaaf van het werk in 1628, de vrouwen niet meer twee, maar slechts ééne nacht in het gesticht mogten verblijven. Of de kapelmeesters op eigen gezag deze bestemming aan de stichting gaven, dan of dit werkelijk met het verlangen van den stichter overeenkwam, is moeijelijk te bepalen. De stichting-brief zegt om „den rechten armen dair in te logieren ende te legghen", eene uitdrukking die zoowel het verleenen van tijdelijke als van levenslange huisvesting gedoogt. Deze inrigting bleef op dien voet tot aan de opheffing in 1726 bestaan, en dit zal wel eene der redenen zijn geweest, die tot de vereeniging met het St. Antonie's-gasthuis aanleiding gaven. Van de regle-

menten die het inwendig bestuurden, weet men weinig; zij zullen echter niet veel hebben verschild van die van het St. Jacobs-gasthuis, en behalve de bepaling, dat de vrouwen slechts ééne nacht mogten vertoeven, ook die hebben bevat, waarbij haar werd gelast, zich naar de bevelen der suppoosten te gedragen en niet binnen een bepaalden tijd terug te komen. Uit eene gift aan het gesticht gedaan schijnt, dat er eene bepaling bestond om alleen vrouwen op te nemen van Allerheiligen tot Vastenavond ([1]).

Het huishouden werd bestuurd door eene binnen-moeder, die voor het verplegen der vrouwen zorg droeg, en haar van het noodige voorzag, terwijl het aankoopen der etenswaren en het doen der reparatiën onder toezigt van regenten geschiedde.

Na de vereeniging werden de negen oude vrouwen, die in het St. Antonie's-gasthuis waren verpleegd, in het Vrouwe-gasthuis overgebragt ([2]). Dit getal werd niet vermeerderd, en bleef aldus, zelfs na het overbrengen van het Gasthuis in het gewezen Teylers hofje.

Na de vereeniging werden de preuves bijna niet veranderd: de vrouwen bleven genieten ieder ƒ 3.— 's maands, en genoten in 1733 gezamelijk voor ƒ 59.— aan turf en voor ƒ 13.— aan zout en zeep ([3]). In 1806 genoten zij ieder een maandgeld van vier en vijftig stuivers, op Kersmis en Paschen zestien stuivers, op Kermis en Vastenavond zes stuivers, vijf en twintig stuivers oliegeld op Mei en Allerheiligendag, twintig ton turf, twee pond zeep, een maatje zout en een bol brood op Palmzondag.

([1]) Zie bijl. E. N°. 2.
([2]) 〃 〃 〃 〃 10.
([3]) 〃 〃 〃 〃 12.

HOOFDSTUK III.

VAN DE FINANTIEN.

Van de oprigting af, had het Vrouwe-gasthuis geene bepaalde fondsen; — na 1581 behield het die van de kapelmeesters, en werden die allengs nog door giften vermeerderd, zoo als in 1601 door eene gift van *f* 200.— ([1]).

Ook het bestuur der regenten en het geringe gebruik, dat in latere jaren van de stichting werd gemaakt, bragt niet weinig toe om de inkomsten te verbeteren. In 1616 moesten regenten een subsidie van 100 pond aan Burgemeesters vragen, ten einde het gasthuis van hard dak te voorzien ([2]). In 1635 stond de ontvangst en uitgaaf bijna gelijk ([3]), de ontvangst in dat jaar bedroeg *f* 343 : 8 : 6 en bestond alleen uit de opbrengst van vaste goederen en obligatien. In 1658 bedroeg de ontvangst *f* 378. — en de uitgaaf *f* 325.— Regenten kochten dan ook, met goedvinden van Burgemeesters, gestadig kleine obligatiën aan ([4]), en leenden daar en boven in 1722 nog *f* 700.— aan het St. Antonie's-gasthuis.

Na de vereeniging der beide gestichten bestond het vaste inkomen in 550 gulden, waarbij nog moest worden gevoegd de erfenis der oude vrouwen en *f* 50.—, die zij bij het opkomen moesten betalen.

De geraamde uitgaven bedroegen *f* 616—, zoodat ook dit gesticht niet zonder buitengewone ontvangsten kon bestaan ([5]). Deze toestand had ten gevolge, dat om het

---

([1]) Zie bijl. E. N°. 2.
([2]) 〃 〃 〃 〃 4.
([3]) 〃 〃 〃 〃 5.
([4]) 〃 〃 〃 〃 6, 7.
([5]) 〃 〃 〃 〃 11, 12, 13.

inkomen te vermeerderen, de landerijen werden verkocht en het geld in obligatiën belegd, en dat verder het gebouw zoo weinig mogelijk werd gerepareerd ([1]). Toen regenten in 1786 kosteloos het gewezen Teylers hofje hadden verkregen en er eenige vertimmeringen moesten plaats hebben, zijn de kosten hiervan betaald door den Heer J. VERVAAREN, die eene zekere voorliefde voor het gesticht had opgevat, — zóó dat hij voornemens was, zijne geheele nalatenschap aan het gasthuis te vermaken. Ongelukkig stierf hij voor dat hij zijn voornemen had kunnen volbrengen alleen *f* 1000.— aan het gesticht nalatende. De regenten, die op de erfenis hadden gerekend, werden door dit toeval gedurende eenige jaren in niet geringe verlegenheid gebragt.

([1]) Zie bijl. E. N°. 14.

RAPPORT

BETREFFENDE HET

St. JACOBS-GASTHUIS.

HOOFDSTUK I.

GESCHIEDENIS VAN HET GESTICHT.

Volgens VAN HEUSSEN en VAN RIJN is de St. Jacobs kapel in 1319 gebouwd, en diende die tot het schouwen der lazarije, tot dat het Leprooshuis werd gesticht (1).

De deken en vinders van het St. Jacobs-gilde, waren tevens kapelmeesters der St. Jacobs kapel. Het St. Jacobs-gilde, dat van zeer oude dagteekening is, bestond eerst uit personen, die eene bedevaart naar St. Jacob van Compostella hadden gedaan; later werden ook anderen daarin opgenomen en stelde het gilde zich ten doel, behalve het vereeren van St. Jacob, het verzorgen van pelgrims.

LIJSBETT, weduwe van JAN BETTE HEINRIXZOON, die een huis naast de kapel in de Dijkstraat bewoonde, schonk in 1436 hare woning aan het St. Jacobs-gilde, onder be-

---

(1) Kerkelijke historie en oudheden der zeven vereenigde Provincien, D. IV pag. 73.

paling, dat die tot een Gasthuis zoude worden ingerigt, genaamd St. Jacobs-gasthuis, en dat de in bezit-neming door kapelmeesters, eerst na haar overlijden zoude plaats hebben (1). Wanneer LIJSBETT overleed en kapelmeesters bezit van haar huis namen, is geheel onbekend; zeker is het, dat er in 1478 eene verbouwing plaats had, bestaande in het betimmeren *der vuile beek*. Deze beek, was een water, dat uit het Sparen naar den Burgwal, langs de Dijkstraat liep; — de Dijkstraat (thans Hoogstraat en Hagestraat), was werkelijk "een dijk, die het land van Dijkendam, alwaar de St. Jacob's kapel stond, scheidde van het lager gelegen land, *dat Zadeland*, *dat men heet den Broec*." — Daar nu het Gasthuis van de Dijkstraat door een beek was gescheiden, meenden regenten, dat het voordeelig voor het gesticht zoude zijn, de beek te dempen en het Gasthuis tot aan de straat uit te bouwen.

Hiertoe verzochten zij de vergunning van Burgemeesters, die het verzoek toestonden, onder bepaling, dat kapelmeesters het getimmerte ten allen tijde, wanneer Burgemeesters zulks verlangden, zouden moeten wegnemen (2).

In 1490, hadden de broeders-heremieten van de orde van St. Augustinus, een klooster gesticht in de Dijkstraat, tegen over het St. Jacobs-gasthuis (3); vier jaren later, in 1496, sloten zij eene overeenkomst, met het St. Jacobsgilde, waarbij werd bepaald, dat de Augustijner monniken zouden verkrijgen de St. Jacobs kerk met twee huizen, drie schuren of kamers en de daarbij behoorende erven, om er een nieuw klooster in te stichten, benevens nog de

(1) Zie bijl. F. N°. 1—5.
(2) " " " " 6.
(3) Zie VAN HEUSSEN en VAN RIJN, t. a. p. f°. 54.

tot de kerk behoorende sieraden, terwijl zij zich verbonden, tot het doen van lijkdiensten en het lezen van missen op het St. Jacobs outer. Het gilde behield het gasthuis met al de landerijen, renten en gelden, als ook eenig specifiek beschreven huisraad (1).

Aldus bleef het Gasthuis voortbestaan tot het accoord met den Prins in 1581, toen het aan de stad verviel.

De stedelijke regering, liet het gesticht in stand en in het bezit, niet alleen der goederen van het St. Jacobsgilde, maar ook der gebouwen van het Augustijner klooster, die vroeger bij het gesticht hadden behoord; zij stelde er drie regenten over aan, die onderworpen waren aan de bepalingen voor bestuurders van stedelijke Godshuizen vastgesteld. — In 1600 verkreeg het gesticht een behoorlijk reglement; — bij het veranderen der daken werd het van stadswege geholpen, en door gelden, bij wijze van subsidie verstrekt, is steeds in de behoeften voorzien. Somtijds werd het gesticht voor eenigen tijd door Burgemeesters gesloten (2); in 1698 geschiedde dit tot nader order, en het is sedert niet weder geopend.

In 1715 waren de Aalmoezeniers, belast met de zorg der algemeene armen, zoodanig bezwaard, dat de regering besloot hen hierin behulpzaam te zijn.

Daar het grootste gedeelte der armen uit Roomsch-Katholijken bestond, gelastte de regering opperkerkmeesters om voortaan al hunne armen te onderhouden, als ook de Weeskinderen, wier ouderen R. K. waren geweest en te dien einde een Weeshuis te bouwen. Dit had ten gevolge, het houden van eenige conferentiën en eindelijk een rapport, uitgebragt in de vergadering der vroedschap.

---

(1) Zie bijl. F. N°. 7.

(2) " " " " 14, 15.

Door die vergadering werd op voorstel der rapporteurs besloten om aan de Roomsch-Katholijken af te staan, de collecte die viermaal 's jaars door hen werd gehouden, hun te geven eene jaarlijksche subsidie uit de kas der aalmoezeniers van 1000 gulden, (die in brood kon worden uitgekeerd, zoo lang regenten zulks zouden behoeven), hun vrijdom van 's lands en stads imposten te verleenen en hun van stadswege geneeskundige hulp te verschaffen, terwijl zij voor het begraven hunner lijken niet meer zouden betalen, dan de aalmoezeniers. — Ten laatste werd bepaald, dat de opperkerkmeesters "bij pro- "visie en tot dat de Heeren Burgemeesteren het huis weder "ordonneren sullen om tot deszelfs oud gebruick te werden "geëmplooieert" voor een armen- en weeshuis zouden mogen gebruiken het St. Jacobs-gasthuis. — Tevens bepaalde de vroedschap, dat de effecten en goederen van het St. Jacobs-gasthuis aan het Heilige Geesthuis zouden worden overgegeven, tegen behoorlijken inventaris en dat dit Godshuis hiervan het vruchtgebruik zoude behouden, zoolang het St. Jacobs-gasthuis aan de Roomsch-Katholijken werd gelaten (1). Aan dit besluit der Vroedschap gaven Burgemeesters gevolg, zoodat reeds in 1715 het St. Jacobsgasthuis tot een R. K. Wees- en Armenhuis werd ingerigt en de goederen tot het Heilige Geesthuis overgingen.

Van 1715 tot heden toe, is het St. Jacobs-gasthuis gebleven een Roomsch-Katholijk Wees- en Armenhuis, en daar het niet in ons bestek ligt, de geschiedenis dier instelling te behandelen, kan met deze opgaaf worden volstaan.

---

(1) Zie bijl. F. N°. 16.

HOOFDSTUK II.

VAN DE WIJZE VAN VERPLEGING.

Van de stichting af, was het St. Jacobs-gasthuis een tijdelijk toevlugtsoord voor bedevaartgangers, die er een korten tijd in mogten verblijven als wanneer zij van al het noodige werden voorzien.

Na de hervorming bleef het gesticht eene inrigting tot huisvesting van arme reizigers, doch niet meer van bedevaartgangers; in 1610 werd door de Stedelijke Regering een reglement voor dit Godshuis daargesteld (1), waarbij werd bepaald, dat zij die huisvesting begeerden, eerst een billet van den onderschout moesten verkrijgen, dat zij hunne wapenen moesten overgeven, niet langer dan één nacht in de maand in het huis mogten verblijven en zich ordelijk moesten gedragen. — Niet het geheele jaar maar slechts van October tot April, was het Gasthuis geopend en deze tijd werd soms om finantiëele redenen nog verkort (2). Deze ordonnantie bleef, tot aan den ophef van het gesticht, in 1715, bestaan. — Daar op het einde van 1694 de levensmiddelen zeer hoog in prijs waren, en zoo als de Regering zich uitdrukte, slechts bedelaars en slecht soort van volk in het huis werden opgenomen, die er meestal door de nachtwacht in werden gebragt, besloot de Regering, het gesticht voorloopig te sluiten, waarna het nimmer weder geopend is.

---

(1) Zie bijl. F. N°. 8.

(2) 〃 〃 〃 〃 14, 15.

HOOFDSTUK III.

VAN DE FINANTIËN

Zoolang het gesticht onder het bestuur van het St. Jacobs-gilde verbleef, zullen de gildebroeders wel voor het behoorlijk verplegen der gasten en het onderhouden van het gebouw hebben gezorgd, zoo uit hunne goederen en renten, als uit de gewone bijdragen.

Dat het gilde landerijen en renten bezat, blijkt uit een vonnis van Schepenen van 1430 en uit de overeenkomst van 1494 met de Augustijner monniken (1). Na 1581, behield het Gasthuis niet alleen de goederen van het St. Jacobs-gilde, maar kreeg terug de huizen die aan de Augustijnen waren afgestaan. Zoo als van zelf spreekt, valt het moeijelijk te bepalen of het Gasthuis voldoende middelen bezat of niet; — alles hangt af van het gebruik, dat van het gesticht werd gemaakt. — Zoo ziet men de rekening van 1635 met een nadeelig, die van 1657 met een voordeelig saldo sluiten (2). Het inkomen bestond uit huren van huizen en landerijen en renten van obligatiën; het bedroeg jaarlijks omstreeks *f* 541 : 0 : 0 (3). In 1684 had de Regering een stuk land van het Godshuis in gebruik genomen, hierdoor waren de inkomsten verminderd; daarbij kwam nog de duurte der levensmiddelen, zoo dat regenten, geen turf of boter in voorraad hebbende, verzochten om subsidie. Dit werd hun verleend tot een bedrag van *f* 250 : 0 : 0. — In 1698 moest het St. Jacobs-gasthuis als ingeland van den Waarderpolder, bijdragen tot het herbouwen van den afgebranden molen, zoodat zij, onver-

---

(1) Zie bijl. F. N°. 1, 7.
(2) 〃 〃 〃 〃 9, 10.
(3) 〃 〃 〃 〃 11.

mogend om hieraan te voldoen, aan Burgemeesters verzochten, eenige effecten te mogen verkoopen (1). De Regering voldeed voor het Gasthuis, doch liet den toestand der geldmiddelen naauwkeurig door den Secretaris STEIJN opnemen.

Deze opneming in verband met de soort van lieden, die in het gasthuis werden verpleegd, had eerst ten gevolge, dat in September 1698 werd bepaald, dat het huis eene maand later dan gewoonlijk, (met den 1sten November) zoude worden opengesteld, doch kort daarop, (den 18den November van hetzelfde jaar) werd het wederom gesloten, daar regenten geen kans zagen, het beheer langer vol te houden (2).

---

(1) Zie bijl. F. N°. 13.
(2) " " " " 14, 15.

RAPPORT

BETREFFENDE HET

PIETERSHUIS.

HOOFDSTUK I.

GESCHIEDENIS VAN HET GESTICHT.

Van de fundatien, aan de Stad Haarlem rekenpligtig, die wij thans behandelen is het St. Pietershuis de eerste, die door een burger gesticht, noch aan de Stad noch aan een geestelijk gilde werd opgedragen, weshalve het niet ondienstig zal zijn, met een enkel woord te vermelden, hoe dergelijke stichting en inrigting vóór de helft der 16e eeuw plaats had en aldus aan te vullen hetgeen dienaangaande in het vijfde hoofdstuk van het rapport over het St. Elizabeth's Gasthuis werd medegedeeld. Alle stichtingen waarover wij gehandeld hebben en nog moeten handelen, zijn, dit alleen uitgezonderd, giften *mortis causa* of *inter vivos*, bij scabinale acten verleden. Voor de stichting van het Pietershuis, werd er geene bij uitersten wil daargesteld.

De reden ligt hierin, dat eerst in de 16e eeuw het gebruik van testamenten algemeen is geworden. Het testament was eene Romeinsche instelling en bij de oude

Germanen, zegt TACITUS Germania c. 20, was het onbekend. Alleen bij de geestelijkheid, die naar het Romeinsche regt leefde waren zij steeds in gebruik gebleven; door hare aanhoudende pogingen gelukte het, dat testamenten, ook van leeken, legaten *ad pios usus* bevattende, als geldig werden erkend.

Hoe weinig testamenten in Haarlem gebruikelijk waren, blijkt uit het charter van 1245 en uit de ordonnantie in 1502 door PHILIP WIELANT en JAN ROUSSEAU aan die Stad gegeven, in welke stukken wel het versterfregt wordt geregeld, doch niets omtrent testamenten bepaald.

Dan, niet enkel de omstandigheid, dat testamenten vroeger uiterst zeldzaam waren, was de oorzaak, dat de stichtingen steeds bij giften *mortis causa* of *inter vivos* plaats grepen, de Bakenesserkamers immers zijn ingevolge uiterste wilsbeschikking van DIRK VAN BAKENES, gesticht door zijne erfgenamen bij giftbrief voor schepenen; doch het testament bevatte slechts een verzoek, als het ware een fideï commis door de erfgenamen uit te voeren. Voor de 16e eeuw is de reden naar mijn oordeel tweeledig geweest, — vooreerst het regt zelf, ten tweede de regtstoestand. Wat het regt betreft, gold ingeval van eene testamentaire stichting het latere Romeinsche regt. Zoo er slechts een legaat *ad pias causas* in voorkwam zelfs *incertis personis*, was zulks geldend, (1) maar of het legaat evenzeer gold, wanneer het ten doel had eene stichting in het leven te roepen, komt mij twijfelachtig voor. Het regt voor legaten geldig, was het ook voor testamenten en een testament waarbij geen erfgenaam werd ingesteld, was volgens het Romeinsche regt nietig. Niettegenstaande

(1) l. 20 D. de reb. dub. l. 1 C. de SS. eccles l. 24, 49 C. de episc. § 25, 27 Inst. de legatis. Novella 131 c. 9

mannen voor wier regtsgeleerde kennis ik volgaarne onder doe, niet toegeven, dat een dergelijk testament nietig was meen ik ook hierin te moeten zoeken eene der redenen waaraan de wijze van stichten te Haarlem in gebruik, moet worden toegeschreven. Zij, die van een ander gevoelen zijn steunen hierop, dat testamenten waarbij geene erfgenamen zijn ingesteld volgens het latere Hollandsche regt geenszints nietig waren, maar als codicillen golden (1); zij nemen aan, dat men in de 17e eeuw veel strenger op de vormen lette dan in de 13e en 14e en dat men niet gewoon was zich aan een regtsbeginsel te houden, zoodra godsdienstige of liefdadige bedoelingen aan de handeling ten gronde lagen. Hoe het ook zij, tijdens het verlijden van het testament van Pieter Utenhage was het laatst ontwikkeld gevoelen aangenomen, en kon een testament als codicil zonder erfstelling bestaan.

Als tweede reden komt voor de regtstoestand, en hieromtrent zijn alle gevoelens het eens.

Aangenomen dat eene stichting bij testament geldig was geweest, zonder dat die aan een persoon of zedelijk ligchaam was opgedragen, zij was niet in het leven geroepen en was zij al ontstaan, haar bestaan ware van korten duur geweest. Uit eene menigte feiten en omstandigheden blijkt, dat de waarborgen voor eene behoorlijke regtsbedeeling zoo zwak of zoo onvoldoende waren, dat men aan zijne beschikkingen de bescherming van den een of ander persoon van invloed moest verzekeren. Men mistte de regtszekerheid van onzen tijd en zocht dus voor zijne aanspraken bescherming, niet bij de wet, maar bij

---

(1) De Groot, Inleid. tot de Holl. regtsg. II d. 24 § 6. v. Leeuwen, censura forensis l. I c. 2 N°. 3.

Groenewegen, de leg. abrog. ad. § Inst. quib. mod. test. infirm.

hen die krachtig genoeg waren, om des noods met geweld, gehoorzaamheid af te dwingen.

Aan deze omstandigheden is het toe te schrijven, dat alle gestichten van voor het jaar 1500 en zelfs eenige latere, bij scabinale acten aan de Stad of aan geestelijke gilden zijn opgedragen, want de geestelijkheid en de stedelijke Regering alleen waren bij magte, de stichting in stand te houden.

Na de 1e helft der 15e eeuw was de regtstoestand anders; testamenten deden zich menigvuldiger voor; — niet meer enkel voor leden der geestelijkheid, maar ook voor schepenen werden zij verleden. Zoo als ik vroeger heb aangetoond, bleven de testamenten gelden als codicillaire dispositiën wanneer er geen erfgenaam was ingesteld en was het vertrouwen in de regtsmagt en de regtszekerheid toegenomen. Voor het daarstellen van stichtingen was nog wel een bezwaar; — om uit een testament te kunnen verkrijgen, moest men geboren of ontvangen zijn bij het openvallen der erfenis; hierin werd te gemoet gekomen door het beweren, dat de stichting door het testament in het leven geroepen, bekwaam was om uit het testament te ontvangen, eene leerstelling waaraan alle hofjes en stichtingen na de helft der 16e eeuw haar onafhankelijk bestaan te danken hebben.

Al had de stichter van het Pietershuis zijne instelling aan een geestelijk gesticht of collegie willen opdragen, hij had zulks niet vermogen te doen ten gevolge van het placaat van Philips den Goede van 28 Oct. 1446, bevestigd door die van 19 Oct. 1520, 20 Maart 1521 en 16 Oct. 1531. Aan de Stad Haarlem had hij het gesticht kunnen schenken, doch hij verkoos zulks niet, alhoewel hij uitdrukkelijk zorgde voor het houden van toezigt door de Regering.

Pieter Utenhage ([1]) schepen binnen Haarlem, was gesproten uit een oud geslacht, dat tot eersten stamvader een der Friesche Koningen Richoldus Uffo aannam; ([2]) hij was gehuwd met Lubburch van Heussen, insgelijks uit een oud geslacht.

In 1558 maakte hij met zijne vrouw voor schepenen een mutueel testament waarbij het Pietershuis werd opgerigt. Het testament was alternatief gesteld, en daar Utenhage nog in 1558 en wel een jaar voor zijne huisvrouw kwam te overlijden, zullen wij alleen het testament wat hem betreft, beschouwen. De vormen zijn, zoowel bij het testament als bij het later gemaakte codicil, gelijk zulks van een schepen te verwachten was volmaakt in acht genomen ([3]). Pieter Utenhage geeft eerst aan zijne vrouw terug alle goederen door haar staande huwelijk verkregen; daar zij eene lijnwaadreederij bezat, schonk hij haar die met alle toebehooren, gaf haar daarenboven tot douarie een lijfrentenbrief van *ƒ* 212 en de helft van alle huisraad.

Verder stelde de erflater tot erfgenamen, al zijne bekende bloedverwanten in, voor bepaalde sommen, zijne onbekende te zamen voor 100 gulden en besprak verscheidene legaten. Na deze makingen stelt Pieter Utenhage als erfgenamen, in zijne overblijvende goederen zoo vele schamele ambachtsjongens oud 14 tot 20 jaren, die met hun ambacht hun brood nog niet konden verdienen, maar zouden moeten bedelen, ten einde hiervan een huis voor hen zoude worden opgerigt. Utenhage be-

---

([1]) Bij dit rapport heb ik de spelling van den naam Utenhage overgenomen zooals hij in het testament voorkomt, soms is die ook gespeld Uuytenhaege, Uytenhaege of Uytenhage de Myst.

([2]) Blijkens de geslachtlijst uit de papieren van P. Utenhage, thans nog op het archief voorhanden.

([3]) Vergelijk v. Leeuwen censura forensis II 2 10, de Groot inl. II 17.

noemde daarenboven nog twee executeurs over zijne nalatenschap welke hij in een codicil, een maand later en kort voor zijn dood verleden, van het doen van rekening en verantwoording heeft vrijgesteld.

Zoodanige benoeming van executeurs was reeds te dier tijde in Haarlem gebruikelijk (1). Noch in het Romeinsche, noch in het Kanonieke regt kwamen bepalingen betreffende uitvoerders eener uiterste wilsbeschikking voor; slechts vindt men bepaald, dat bij eene beschikking ten voordeele der kerk, de bisschop executeur was, *c. f. l.* 28, 46, 49 *c. de episcop Nov.* 131 *c.* 11, later droeg de erflater het ook aan anderen op (2). De instellingen van executeurs was een gevolg van bestaande regtsonzekerheid. Daar volgens het Romeinsche regt de erfgenaam executeur was, schijnt het eene overtollige instelling, doch het gebeurde niet zelden, dat de erfgenaam den wil des erflaters, vooral wat de legaten *ad pios usus* betrof, niet ten uitvoer leide en dat de middelen om hem daartoe te noodzaken, te kort schoten; dat is de reden volgens de boven aangehaalde schrijvers, dat langzamerhand de gewoonte is ontstaan, om uitvoerders van een uitersten wil te benoemen, zoodat op het laatst, bijna geen testament werd verleden waarin er geene benoemd waren. De verpligtingen van executeurs werden door het costumiere regt, volgens de regelen, lastgeving betreffende, bepaald. PIETER UTENHAGE, had twee executeurs benoemd, hij had hen vrij gesteld van het doen van rekening en verantwoording en hun tot opvolgers gegeven de Heilige Geestmeesteren.

Of hij het regt had zijne uitvoerders van het doen van

---

(1) Zie hierover J. J. A CANIBUS, GRASSUS en J. OLDENDORP de execut. ultim. volunt. STRIJKIUS tom VII disp. 5. G. VAN WASSENAER, praktijk judicieel en notarieel C XVIII § 169 sqq.

(2) Zie Mathaei vet. aevi anal. passim.

rekening en verantwoording vrij te stellen, is niet uitgemaakt doch het geschiedde meestal. Van de boven aangehaalde schrijvers zegt CANIBUS alleen, dat de erflater zijne executeurs mogt vrijstellen van het doen van rekening en verantwoording; andere schrijvers zijn van een tegenover gesteld gevoelen of laten de zaak in het midden. Men beweerde, dat daar het hier gold zoodanig goed, hetwelk de erflater bij zijn leven mogt verbruiken en wegschenken, hij volkomen geregtigd was er naar goedvinden over te beschikken na zijn overlijden en hij aldus zijne executeurs van het doen van rekening en verantwoording kon vrijstellen. In de 17e en 18e eeuw is men begonnen aan de juistheid van dit gevoelen te twijfelen. In deze omstandigheden is het vreemd, dat de executeurs reeds dadelijk aan de stedelijke Regering rekening en verantwoording deden van de geheele nalatenschap en zulks jaarlijks van het overschot herhaalden (1).

Het aanstellen van executeurs zelf was in die dagen nog geen waarborg genoeg en men had altijd te vreezen, dat na hun overlijden de stichting, in andere handen gekomen, te niet zoude gaan.

Van stichtingen op deze wijze vernietigd, zijn in Haarlem eenige voorbeelden voorhanden, zoo als dat eener stichting uit de familie VAN DER NATH, genaamd de vijftien kamers, die spoorloos is verdwenen; eene andere heb ik reeds vroeger aangehaald in het rapport wegens het Barbaragasthuis; het is de nalatenschap van den priester RIPPRAND JANSZ. VAN DER CRAICK, die twee executeurs had aangesteld met bepaling, dat zij de vruchten en inkomsten zijner goederen na aftrek der schulden en legaten, eeuwigdurend aan de armen zouden uitdeelen.

---

(1) Zie bijl. G. N°. 2.

Nog geen twintig jaren werd aan het verlangen van den erflater voldaan, en reeds in 1550 toen de executeuren op hoogen leeftijd waren gekomen en met grond vreesden, dat aan het mandaat na hun overlijden geen gevolg zoude worden gegeven, troffen zij met goedvinden van burgemeesters eene overeenkomst met regenten van het Barbaragasthuis, waardoor de goederen van den erflater aan dat gesticht overgingen ([1]).

Utenhage verkoos niet, dat zijne stichting aldus behandeld werd, hij verlangde, dat van Stadswege toezigt zoude worden uitgeoefend, zonder dat de Regering er naar willekeur mede konde handelen. Dit doel meende hij te bereiken, door over zijne nalatenschap executeurs aan te stellen en hun tot opvolgers te geven de regenten van een stedelijk godshuis, te weten, die van het Heilige Geesthuis. Ook is het de meening van den stichter wel degelijk geweest, dat zijne executeurs vrij van rekenpligtigheid zouden zijn wegens de goederen zijner nalatenschap, — niet wegens het overschot dat tot het stichten van het St. Pietershuis moest worden aangewend.

Bij het vrijstellen bezigt hij dan ook niet de geijkte termen, "dat zij noch aan wereldlijke noch aan geestelijke overheden het doen van rekening zouden zijn verschuldigd", hij stelt hen alleen vrij van het vertoonen van eenen inventaris en het doen van rekening over zijne nalatenschap, niet over zijne stichting, — en aldus hebben de Regering en de executeurs de zaak in 1559 begrepen.

Alvorens wij overgaan tot de oprigting van het Pietershuis is het niet ongeraden met een enkel woord te gewagen van eene andere stichting door Pieter Utenhage en

---

([1]) Bij Ampzing beschr. ende lof der Stadt Haerlem p. 412 en 413 worden nog meerdere Hofjes opgesomd, die thans niet meer bestaan.

zijne huisvrouw bij hun leven daargesteld. Het zijn de vier kamers op het Bakenes ingerigt tot bewoning voor vier arme vrouwen. Deze kamers werden bestuurd en begeven deels door de erfgenamen en deels door de regenten van het Pietershuis; er waren geene preuves aan verbonden. In 1609 zijn de woningen overgebragt naar de Ciciliasteeg.

Niettegenstaande er geen preuves bestonden ontvingen de oude vrouwen toch een klein subsidie. In 1658 genoten zij te zamen *f* 51.— Op de rekening van 1733 wordt er geene melding meer van deze inrigting gemaakt. Wanneer dit hofje is opgeheven en waarom zulks is geschied, heb ik niet kunnen ontdekken.

De door PIETER UTENHAGE benoemde executeurs waren PIETER VLASMAN, wollen lakenkooper en LOURYS JANSZOON, bontwerker, deze begonnen dadelijk na het overlijden van den erflater in 1558, de nalatenschap te liquideren. Ten gevolge van het overlijden van LUBBURCH VAN HEUSSEN in 1559, en de bepaling van het testament waarbij de erflater zijne onbekende bloedverwanten instituëerde voor *f* 100:— hadden de executeurs eene menigte processen te voeren, die in 1559 in kosten reeds beliepen *f* 3027. In 1560 kochten de executeurs, de huizen in de Stoofsteeg en lieten die tot het beoogde doel inrigten, met dien gevolge, dat reeds voor het einde van dat jaar ambachtsjongens werden opgenomen en de stichting een aanvang nam. Aldus bleef het Pietershuis tot het jaar 1572 aan zijn doel beantwoorden toen in dat jaar PIETER VLASMAN overleed; hij werd niet door de Heilige Geest-

meesteren opgevolgd, gelijk UTENHAGE had bepaald, maar Burgemeesters benoemden in zijne plaats den oud Burgemeester DIRK CLAESZ. WY. Het gevolg hiervan was, dat sedert dien tijd de regenten van het Pietershuis altijd door het Stedelijk bestuur zijn benoemd, zonder dat men ooit gelet heeft op de testamentaire bepalingen wat Heilige Geestmeesteren betrof. Het getal der regenten is eerst twee, later drie geweest, waarbij nog twee regentessen kwamen.

Daar ten gevolge van het beleg en de verdere tijdsomstandigheden het Pietershuis bijna geene inkomsten had, werd het van 1573 tot 1586 door de Regering gesloten. Niet alleen deze, maar wel de omstandigheid, dat het Pietershuis door den brand van Oct. 1576 zeer werd beschadigd, was oorzaak, dat het zoo lang gesloten is gebleven. Alhoewel bij AMPZING onder de afgebrande gebouwen geen melding van het Pietershuis wordt gemaakt blijkt uit de kaart, in zijn werk voorkomende, dat van het blok huizen gevormd door de Oudegracht, de Koningstraat en de Stoofsteeg, slechts twee huizen op den hoek der Koningstraat en Stoofsteeg overgebleven zijn; behoorden die al aan het Pietershuis dan was de schade toch groot, gelijk uit de rekeningen kan worden opgemaakt. Wat de geschiedenis van het Pietershuis betreft, is er van de wederopening in 1587 tot in 1841 niets belangrijks voorgevallen. Burgemeesters hebben gedurende dien tijd dit gesticht op denzelfden voet als het St. Elizabeths Gasthuis laten besturen en van tijd tot tijd, door het vorderen van rekeningen, zich van den finantiëlen staat overtuigd (1). In 1841 vervoegden de regenten van het Pietershuis zich bij requeste tot de Regering te kennen geven-

(1) Zie rapport Elizabeth Gasthuis hoofdst. III en bijl. G. N°. 2 tot en met 25.

de, dat sedert meer dan 29 jaren er geene aanvragen waren gekomen, tot plaatsing van ambachtsjongens, dat zij volgens het testament van PIETER UTENHAGE, als executeurs, geen rekening en verantwoording behoefden af te leggen en voornemens waren de inrigting te veranderen in eene bewaarschool voor kinderen van meer gegoede ouders, tot welk einde zij konden gebruiken een kapitaal ingeschreven op het Grootbroek der Nat. w. schuld, groot *f* 22,000:—, rentende 2½ °/₀ en vroegen zij mitsdien vergunning tot het uitvoeren der verandering.

Burgemeester en Wethouders keurden de voorgeslagene verandering goed, den 27sten Aug. 1841 verleenden zij de vereischte magtiging en spoedig daarna werd de bewaarschool ingerigt, die sedert dien tijd steeds in eenen bloeijenden toestand is blijven bestaan.

HOOFDSTUK II.

VAN DE VERPLEEGDEN.

Bij het testament was bepaald, dat in het op te rigten Pietershuis zouden worden opgenomen: *„alsoe veele schamele ambachtjonghens out vierthien jaren tot twintich jaren toe incluys, die noch soe verre nyet gecommen sullen syn, dat se met hair ambachte haire costen gewinnen connen mair souden dairtoe moeten bedelen*". (1)

Door ambachtsjongens heeft men later steeds verstaan *leerjongens*, die zich op eenig ambacht toelegden; zulks is echter de bedoeling van PIETER UTENHAGE niet geweest. Zijne meening was, dat het Pietershuis zoude zijn eene aanvulling van het Heilige Geesthuis. Dit is de rede,

(1) Zie bijl. G. N°. 1.

dat hij van de verschillende regenten, die aan de Stad rekenpligtig waren, die van het Heilige Geesthuis, tot opvolgers zijner executeuren verkoos. Weeskinderen, als ook die door hunne ouders verlaten waren, werden in het Heilige Geesthuis opgenomen, mits zij nog geen negen, later veertien jaren oud waren; ouder zijnde hadden Heilige Geestmeesteren wel eenig, doch weinig toezigt over hen. Zij werden als dan genoemd *ambachtsjongens* en kwamen des zondags op school in het gesticht.

In de week waren zij genoodzaakt hun brood te zoeken met werken of bedelen en ten bewijze, dat zij hiertoe geregtigd waren, droegen zij op de borst een teeken waar mede zij op gezette dagen voor de deuren der burgers en des zondags voor de Heilige Geesttafel in de Groote Kerk, verschenen, om brood en zuivel te ontvangen. Deze instelling verlangde UTENHAGE te doen ophouden, gelijk blijkt uit de uitdrukking *mair souden moeten bedelen.*

De stichter had bepaald, dat de ambachtjongens zonder opgaaf van getal in het te bouwen Pietershuis zouden wonen tot hun twintigste jaar, dat zij hun ambacht in het voornoemde huis zouden uitoefenen zonder te bedelen. Des zomers tusschen Paschen en St. Jacobsdag moesten zij op alle werkdagen voor half tien 's avonds 't huis zijn, doch op zon- of feestdagen voor half acht, in den winter alle avonden voor half zeven. Tot voeding moest elk ontvangen 's weeks tien pond brood, een pond boter, een pond spek en gedurende de vasten tien haringen in plaats van spek. Voor hunne kleeding moesten zij zelve zorgen en konden hiertoe hunne verdiensten aanwenden. Om de orde in het huis te bevorderen had de stichter bepaald, dat een ambachtsman over de jongens zoude worden gesteld, die het regt zoude hebben hen te straffen en met wien zij op zon- en heilige dagen naar de Groote of de

Bakenesser Kerk zouden gaan, om daar de mis en het sermoen bij te wonen van het begin tot het einde toe.

Uit de rekeningen blijkt, dat van de opening van het Pietershuis in 1560 tot de sluiting in 1573 door de executeurs aan het verlangen van den stichter werd voldaan. Nadat dus het gesticht hersteld en in 1587 weder geopend was, werd het doel der stichting veranderd. Schamele ambachtsjongens, zooals UTENHAGE die gekend had, bestonden niet meer. Door de hervorming was de werkkring der Heilige Geestmeesteren bepaald tot het verplegen van weezen en oude lieden, terwijl diakenen en regenten van de schaal de zorg hadden verkregen over de armen, waaronder ook de ambachtsjongens behoorden. Het Pietershuis werd ten gevolge dezer omstandigheden eene inrigting waarin twaalf jongens (1) gelegenheid vonden tot het leeren van een ambacht of bedrijf (2). Zij werden in den Hervormden godsdienst opgebragt en behoorden niet meer tot den behoeftigen stand, daar hunne ouders of voogden eene som bij het inkomen moesten betalen. Gedurende hun verblijf in het Pietershuis genoten regenten ten behoeve van het huis de inkomsten der jongens, zoo zij die hadden en kwamen zij later kinderloos te sterven, dan was het Pietershuis de wettige erfgenaam (3).

De som, die bij het opkomen betaald moest worden, was in 1806 zoo hoog, dat DE KONING er grootendeels aan toeschrijft, dat van de stichting weinig gebruik werd gemaakt. (4) De bepaling van het testament, dat de jongens zelve voor hunne kleêren moesten zorgen was ook

---

(1) Zie AMPZING beschr. ende lof der Stad Haerlem f°. 410.

(2) Zie DE KONING tafer. der Stad Haarlem I. f°. 195.

(3) Zie bijl. G. N°. 7.

(4) Zie DE KONING t. a. p. f°. 195 sqq.

veranderd, de jongens werden door het huis geheel verzorgd, doch stonden hiervoor af een vierde van hun arbeidsloon. In 1806 waren er nog slechts twee jongens op het Pietershuis en in 1841 konden regenten aan Burgemeesters melden, dat zij sints negen en twintig jaren geen enkele aanvraag tot plaatsing in het Pietershuis hadden erlangd.

HOOFDSTUK III.

VAN DE FINANTIEN.

Na het vereffenen der nalatenschap van PIETER UTENHAGE en het oprigten van het Pietershuis konden de executeurs beschikken over een jaarlijks inkomen van omstreeks *f* 400:— aan renten van obligatiën en *f* 200:— aan huren van huizen en landerijen. Daarbij verkreeg het gesticht ten gevolge van legaten in de eerste tien jaren omstreeks *f* 3000:— De uitgaven bedroegen tot 1573 aan behoeften voor de jongens omstreeks *f* 300:— 's jaars. Wanneer men nu hierbij in aanmerking neemt de lijfrenten door PIETER UTENHAGE nagelaten, die in 1563 *f* 200:— bedroegen en de noodige reparatien, dan kon het huis bestaan doch ook niets meer.

Door het uitsterven dergenen die regt op lijfrenten hadden, kregen de regenten allengs de handen ruimer, zoodat zij dan ook in 1566 van LANCELOT VAN BREDERODE voor *f* 424:— kochten de tienden van Schalkwijk, Haarlemmerliede en Nieuwerkerk, welke zij tot in 1756 behielden (1). In 1573 moest het huis, ten gevolge van het niet ontvangen der renten en pachten gesloten worden

---

(1) Zie bijl. G. N°. 4, 5, 22.

en door den ontstanen brand in 1576 bleef het tot in 1587 in dien toestand. Van 1577 tot 1582 werden al de ontvangsten besteed tot het herstellen van het gebouw hetgeen meer dan ƒ 2500 : — beliep. In 1587 waren de inkomsten weder op de vroegere hoogte en hadden regenten een batig saldo van ƒ 1957 : — waarvan de Stad ƒ 1200 : — op intrest nam; het overige werd aangewend tot het koopen van meubilair. Van 1587 tot op onzen tijd zijn er van de rekeningen van het Pietershuis slechts drie bewaard gebleven, te weten die van de jaren 1600, 1658 en 1733 (1).

De rekening van 1600 sluit met een nadeelig saldo van omstreeks ƒ 100 : — Wij zien daaruit echter, dat de inkomsten tot bijna ƒ 1000 : — waren geklommen; deze toestand bleef dezelfde in 1658. Uit een request van regenten in 1689 aan Burgemeesters aangeboden, weten wij, dat het gesticht ten gevolge der tijdsomstandigheden in schulden was geraakt en regenten om subsidie vroegen. (2) Of zulks is verleend blijkt niet uit de Resolutieboeken, doch men kan er welligt toestemmend op antwoorden, wanneer men ziet, dat regenten in 1706 de opbrengst van een afgelosten rentebrief van ƒ 400 : — niet gebruikten tot delging van schuld, maar tot het aankoopen eener obligatie (3).

Behalve het gewone inkomen had het Pietershuis sedert 1587 een vierde der opbrengst van den arbeid der kinderen en soms het geheele bedrag, wanneer ten gevolge van de resolutien van Burgemeesters er meer dan twaalf opgenomen werden, en genoten bij het opkomen eene som,

---

(1) Zie bijl. G. N°. 3, 6, 20.
(2) " " " " 8.
(3) " " " " 10.

die soms vrij aanzienlijk was [1]. Daarenboven verkregen zij de inkomsten der goederen van de jongens en erfden van hen die kinderloos kwamen te overlijden [2]. In 1732, kochten regenten twee obligatien, groot te zamen *f* 1500 [3]. In 1733 bedroeg de uitgaaf *f* 2350 : 17 : 0 en sloot de rekening met een batig saldo van bijna *f* 300:— Onder de inkomsten vindt men als arbeidsloonen der kinderen *f* 810 : 6 : 8, huishuren *f* 70 : —, renten van obligatien *f* 987 : 11 : 0, landhuren *f* 110 : — Deze landhuur bedroeg in 1736 slechts *f* 27 : 6 : 4 [4]. In 1756 verkochten regenten de tienden van Nieuwerkerk, en niettegenstaande zij in 1761 eene erfenis ontvingen, moesten door hen in 1769 en 1771 effecten worden verkocht [5]. Door dien hoe langer hoe minder gebruik werd gemaakt van het Godshuis, zullen gewis de fondsen zijn aangegroeid. Immers, niettegenstaande de tiercering, blijkt uit het request van 1841, dat regenten eene inschrijving van *f* 22000 : — 2½ °/₀ op het Grootboek hadden, alhoewel het niet duidelijk is, of dit de geheele bezitting daarstelde.

(1) Zie bijl. G. N°. 14, 16, 17.
(2) " " " " 7, 11, 13.
(3) " " " " 19.
(4) " " " " 20, 21.
(5) " " " " 22—25.

RAPPORT

BETREFFENDE HET

St. JANS-

LATER

St. JANS- EN COENEN GASTHUIS.

HOOFDSTUK I.

GESCHIEDENIS VAN HET GESTICHT.

Blijkens een vidimus van Schepenen d.d. 9 Julij 1582, berustende in het archief van het Burger-Weeshuis, is het St. Jans-gasthuis in den jare 1390, des Woensdags na St. Benedictus-dag, gesticht, ingevolge een open brief van CONRAD VAN BRUIJNSBERCH, meester der orde van St. Jan in Duitschland (1). Uit dezen brief blijkt, dat de stichting, die daarin eigenlijk maar wordt bevestigd, oorspronkelijk was daargesteld, door een' Haarlemschen St. Jans ridder, genaamd DIRC DIJE ROPER, welke daarvoor had aangewezen vier kleine huisjes, gelegen in de Wijngaardstraat achter de St. Janskerk, en tot onderhoud gegeven tien morgen land en eene boerderij, in het ambacht van Rijswijk gelegen. — Volgens den stichtingbrief moesten in de aangewezen huizen altijd arme lieden om niet wonen,

(1) Zie bijl. H. N°. 1.

en moest de commandeur van St. Jan te Haarlem of een door hem aan te wijzen broeder, regent zijn. Verder was bepaald, dat zoo hier niet aan werd voldaan, de Heilige Geestmeesteren het regt zouden hebben, de inkomsten te innen en de eene helft aan te wenden voor het St. Jans-gasthuis en de andere voor hunne armen.

Het Gasthuis bleef onder het bestuur der commandeurs van St. Jan onveranderd voortbestaan tot dat het convent werd opgeheven en de goederen der orde aan de Stad Haarlem vervielen in 1625, ten gevolge van het overlijden van den laatsten commandeur ANDRIES VAN SOUWEN.

Tegelijk met de goederen der St. Jans Heeren, verkreeg de Stad het St. Jans-gasthuis. — In 1625 was het Heilige Geesthuis, door het toenemen der weeskinderen zeer bezwaard, zoodat het moeijelijk aan zijne bestemming om ook oude vrouwen te verplegen, kon blijven voldoen. Reeds in 1613, bij het oprigten van het Oude Mannenhuis, was de Regering er op bedacht geweest, om het Heilige Geesthuis ook van het verplegen van oude vrouwen te ontslaan, doch had hiervan moeten afzien, daar er voor haar geen geschikt lokaal bestond. (1)

Nu bood zich de gelegenheid aan en Burgemeesters besloten, de oude vrouwen dadelijk over te brengen uit het Heilige Geesthuis in het St. Jans-gasthuis. Tot dat einde lieten zij het St. Jans-gasthuis behoorlijk inrigten en voegden er, behalve de vroegere inkomsten, die het St. Jans-kantoor bleef betalen, eene som van 150 pond uit de inkomsten van het Heilige Geesthuis aan toe. — Daar dit laatste gesticht door COEN CUS VAN OOSTERVANT was daargesteld en in de wandeling ook het Koen Kuijzers Gasthuis heette, werd, tot herinnering dezer vereeniging,

(1) Zie rapport Eliz. Gasthuis, bijl. A. N°. 52.

de naam van St. Jans-gasthuis veranderd in dien van St. Jans en Coenen Gasthuis. — Het aldus veranderde gesticht was ingerigt voor dertien vrouwen en werd bestuurd door twee van stadswege aangestelde regenten.

De slechte finantiën van dit Gasthuis waren oorzaak, dat Burgemeesters in 1718 besloten, het getal van dertien op zeven te brengen (1), en wegens het geringe inkomen van dit Godshuis en van het Frans Loenen hofje, werd in 1775 bepaald, dat het Gasthuis zoude worden opgeheven, de vrouwen in het Frans Loenen hofje overgebragt en de fondsen met die van het laatstgenoemde gesticht vereenigd. Eerst twee jaren later werd aan dit besluit gevolg gegeven en is het St. Jans- en Coenen gasthuis verkocht.

HOOFDSTUK II.

VAN DE VERPLEEGDEN.

In het St. Jans-gasthuis werden oude lieden verpleegd, doch sedert de oprigting van het Oude-Mannenhuis, bij uitsluiting oude vrouwen. Toen het gesticht door de Stad werd aanvaard in 1626, waren er nog zes aanwezig. Tijdens de St. Jans heeren, werden de oude lieden in het Godshuis om Godswil opgenomen en betaalden zij niets. Na de vergrooting der instelling, moesten de oude vrouwen eene kleine som bij het opkomen betalen, die eerst gering was, later *ƒ* 80.— en eindelijk *ƒ* 150.— bedroeg. Het gesticht verkreeg de nalatenschap der bewoonsters.

De vrouwen schijnen tijdens het bestuur der St. Jans

(1) Zie bijl. H. N°. 8.

Heeren geene andere voordeelen dan dat van vrij wonen te hebben genoten; na 1625 hadden zij ieder 's weeks 2 pond roggenbrood en een half pond boter, gezamelijk eenig bier (in 1635 voor 73 £) een vette os, *f* 50.— voor preuves, 150 ton turf, een maaltijd van wijn en gebraden konijnen en een zak zout. In 1649 waren de preuves voor ieder 6 stuivers 's maands en gezamelijk, een vette os, 13 vaatjes boter, voor *f* 110 : 0 : 0 aan brood, 13 wagens turf, voor *f* 60.— aan bier en de gewone maaltijd.

Deze preuves bleven tot de vereeniging met het Frans Loenen hofje onveranderd bestaan, alleen met die uitzondering, dat de geldelijke preuves in 1751 van 6 stuivers 's weeks op acht werden gebragt, ingevolge een legaat van land door Jan van Breemen, onder die voorwaarde, aan het Godshuis nagelaten (1).

HOOFDSTUK III.

VAN DE FINANTIëN.

Onder het bestuur der St. Jans Heeren was het inkomen van het Godshuis beperkt tot de opbrengst van 10 morgen land en eene boerderij, gelegen onder Rijswijk, die door elkander jaarlijks opbragten *f* 160.—. In 1625 werd het inkomen van het Gasthuis bepaald op eene uitkeering van *f* 160.— uit het St. Janskantoor, tot vergoeding der door de Stad verkregen landerijen, en eene dergelijke van *f* 150.— te betalen door het Heilige Geesthuis, wegens de aan dat gesticht toegebragte verligting. — Daarenboven verkreeg het nog eenige rent-

(1) Zie bijl. H. N°. 10.

brieven op de Stad, welke ook steeds door subsidiën, in de buitengewone behoeften voorzag. In 1635 sloot de rekening met een nadeelig saldo (1). Weinige jaren later, in 1652, waren de zaken weinig beter gesteld en ontvingen regenten tot het betalen der schulden een subsidie van ƒ 300.— (2). Tusschen 1657 en 1660, schijnt het Godshuis eene finantiële operatie te hebben gedaan, daar de renten op de stad, (waaronder de ƒ 150.— der commanderij begrepen waren) van ƒ 204.—, op de rekening van 1657 voorkomende, op die van 1660 tot ƒ 168.— zijn gedaald, terwijl op de laatste rekening voorkomt ƒ 124.— aan renten op het Gemeene land. Voor het overige sluiten beide rekeningen met nadeelige saldo's (3). Deze treurige toestand der finantiën verbeterde niet. In 1715 namen regenten ƒ 400.— op en in 1718 vervoegden zij zich met request bij Burgemeesters, te kennen gevende, dat zij wegens de onbetaalde rekeningen lastig werden gevallen door hunne leveranciers, welker pretentiën ruim duizend gulden bedroegen, dat zij onmogelijk daar aan konden voldoen, daar het gewone inkomen slechts ƒ 431.— en de uitgaven ƒ 663.— beliepen (4). Tot nog toe hadden regenten zich gered met kleine subsidiën, met opname van geld en met de erfenissen der oude vrouwen, doch thans konden zij zulks niet langer doen. Zij verzochten derhalve aan Burgemeesters om de noodige middelen in deze te beramen.

Burgemeesters besloten hierop, het getal der vrouwen van dertien tot op zeven te laten uitsterven en regenten te magtigen, om vervolgens het vertrek, door de zes

(1) Zie bijl. H. N°. 3.
(2) " " " " 4.
(3) " " " " 5, 6.
(4) " " " " 7, 8.

vrouwen bewoond, te verhuren, om *f* 1000.— op interest op te nemen, en het geld, bij het opkomen door de oude vrouwen te betalen, van *f* 80.— op *f* 150.— te brengen. Deze maatregel had ten gevolge, dat de rekening van 1733 met een batig saldo sloot ([1]).

In 1751 verkreeg het Gasthuis nog het legaat van JAN VAN BREEMEN, zoodat het wel geene bloeijende instelling mag geweest zijn, doch ook niet eene zoodanige, dat zij de vereeniging met het Frans Loenen hofje behoefde.

Integendeel waren het de finantiën van dit laatste, die hiertoe aanleiding gaven ([2]).

([1]) Zie bijl. H. N°. 9.
([2]) „ „ J. „ 17.

RAPPORT

BETREFFENDE HET

FRANS LOENEN HOFJE.

HOOFDSTUK I.

GESCHIEDENIS VAN HET GESTICHT.

De stichting van het Frans Loenenhofje heeft eenige overeenkomst met die van het Pietershuis, doch alleen in dit opzigt, dat zij als het gevolg van eene testamentaire bepaling, door executeurs werd daargesteld. De stichting verschilt hierin, dat PIETER UTENHAGE eene bepaalde inrigting heeft willen daarstellen, onder toezigt der Stedelijke Regering, terwijl FRANS LOENEN, geene bepaalde inrigting voor oogen hebbende, alle zorgen aan zijne executeurs liet, die een, van de Stedelijke Regering geheel onafhankelijk Hofje willende oprigten, echter niet konden beletten, dat het door verloop van tijd en bijkomende omstandigheden, geheel van de Stad afhankelijk werd.

FRANÇOIS KLAESZOON LOENEN, garentwijnder en voornaam koopman in lijnwaden, woonde eerst te Amsterdam en daarna in Haarlem, op den hoek van de Groote Houtstraat en der Peuzelaarsteeg; zijn handel dreef hij grootendeels

met het buitenland en bijna uitsluitend met Spanje. Hij overleed te Haarlem den 24sten October 1605, nalatende een testament, in dat jaar voor den notaris MICHIEL VAN WOERDEN verleden (1). Bij dit testament had FRANS LOENEN, behalve eenige legaten, al zijne meubelen en huisraad nagelaten aan zijne dienstmaagd, en bepaald, dat het overschot zijner goederen aan de armen zoude worden uitgedeeld. Tot uitvoerders van zijn uitersten wil had hij benoemd zijn neef SYBRAND WILLEMSZ. STAM en CORNELIS SCHONEUS, rector der groote of latijnsche school. Deze aanvaardden den boedel onder beneficie van inventaris en hadden met vele moeijelijkheden te kampen, veroorzaakt door de omstandigheid, dat de koopwaren bijna alle in handen van vreemdelingen en de boeken slordig gehouden waren. Hetgeen echter de meeste last en zelfs procedures ten gevolge had, was een vreemd soort van obligatien, door den overledene aangegaan met zekeren GOVERT JOOSTEN, linnenwever en anderen, betreffende verscheidene weddingschappen, waarbij zich FRANÇOIS LOENEN verbonden had tot betaling, zoo het gebeuren mogt, dat de vrede tusschen Spanje en Nederland niet gesloten werd binnen twee jaren na de dagteekening van het stuk. Deze obligatien waren een-en-twintig in getal, bedragende omtrent zestien duizend gulden: hierbij kwam, dat GOVERT JOOSTEN en anderen, ten laste van den boedel nog opkwamen met dertien dergelijke obligatien, over de vijf duizend gulden bedragende, waaronder eenigen die betaald moesten worden indien de Aartshertog ALBERTUS en de marquis SPINOLA Sluis in Vlaanderen binnen twee jaren niet hadden veroverd.

---

(1) Zie bijl. I. No. 1.

De boedel scheen aan de executeurs zoo verward te zijn, dat zij in 1606 hunne betrekking overdeden aan JACOB SCHONEUS, zoon van den eenen, en aan JAN BRASEMANS en DIRK STRIJKER, neven van den anderen executeur (1). Het gelukte aan deze executeurs, den boedel zoo spoedig te redden, dat zij reeds in 1607 over eene aanzienlijke som gelds konden beschikken.

Volgens het testament moesten de executeurs de overgebleven penningen uitdeelen aan de armen, en wel aan zoodanige als hun goed zoude dunken; — hierin evenwel kwamen zij het testament niet volkomen na. Zij begrepen, dat, daar zij de erfenis den armen moesten uitdeelen, zij die ook aan gestichten geven, en bij gevolg er zelf een konden daarstellen, hetgeen het verlangen van den erflater niet schijnt te zijn geweest. In 1607 kochten zij eenige huizen in de Witte Heerensteeg en lieten die tot een Hofje voor elf oude vrouwen inrigten. De heer SAFFIUS, gewezen proost binnen Haarlem, vond deze inrigting zoo goed, dat hij vier aangrenzende huizen kocht en bij het Hofje voegde, waardoor het getal kamers op 15 werd gebragt.

In 1614, na het overlijden van JAN BRASEMANS, werd er eene overeenkomst tusschen DIRK STRIJKER en JACOB SCHONEUS gesloten, waarbij de eerste aan den laatste overgaf het geheele bestuur van het Hofje. De rede die tot deze handeling heeft geleid, is niet alleen geweest dat STRIJKER te Amsterdam woonde, gelijk men uit het stuk kan opmaken, maar wel dat de bepalingen van het testament niet waren nagekomen, gelijk uit de woorden van de acte kan worden opgemaakt (2). JACOB SCHONEUS werd

(1) Zie bijl. I. N°. 2.
(2) " " " 3.

als regent van het Hofje opgevolgd door zijn zoon Willem, die tot in 1649 regent bleef.

In 1648 benoemden Burgemeesters, nevens Willem Schoneus, een mede-regent, genaamd Cornelis van Houte. Deze gaf den 5den Oct. 1648, aan Burgemeesters een inventaris der goederen en inkomsten van het Hofje, waaruit bleek dat Willem Schoneus gelden van het gesticht op interest had genomen, zonder hiervoor eene kwijting te geven. Het gevolg dezer handeling was, dat Schoneus, op Burgemeesters kamer ontboden, werd aangezegd, de sleutels van het Hofje dadelijk aan den Secretaris af te geven, de door hem verschuldigde penningen terstond terug te betalen of daarvoor hypotheek te geven, en zich verder van alle bestuur het Hofje betreffende te onthouden (1). Deze aanzegging was aan Schoneus gedaan den 23sten Oct. 1649, en daar hij drie maanden later, den 23sten Jan. 1650, nog niet had betaald, werd hij op nieuw op Burgemeesters kamer geroepen en hem aangezegd, dat, zoo hij niet binnen eene maand aan den hem mede gedeelden last voldeed, Burgemeesters tegen hem zouden procederen (2). Intusschen hadden Burgemeesters twee regenten over het gesticht aangesteld. Willem Schoneus rustte intusschen niet; — hij stelde eene casuspositie op, en liet die onderzoeken door drie regtsgeleerden, Joan de Witte, J. van Andel en Petrus Cloeck, en zond hun advies met een request aan Burgemeesters, met verzoek om op het genomen besluit terug te komen (3). Het advies der regtsgeleerden, dat vrij uitgebreid is, bevat in hoofdpunt, de stichting van het hofje, die volgens

(1) Zie bijl. I. N°. 4, 5.
(2) 〃 〃 〃 〃 6.
(3) 〃 〃 〃 〃 7, 8.

hen niet bepaald in strijd met het testament zoude zijn, daar de erflater niet had bepaald, dat zijne goederen dadelijk aan de armen zouden worden uitgedeeld, waaruit dan ook wordt afgeleid, dat de regenten het regt hadden opvolgers te benoemen, en Burgemeesters niet geregtigd waren zich met het bestuur in te laten. Niettegenstaande het vrij gunstige advies raadden de regtsgeleerden SCHONEUS bepaald af, eene procedure tegen Burgemeesters in te stellen. Burgemeesters bekommerden zich noch om het request noch om het advies, en bleven het hofje als de overige stedelijke inrigtingen besturen. In 1736 onderging het hofje eene belangrijke vertimmering onder het bestuur der regenten C. SADELAAR en P. HOEPELING. Deze verbouwing was het begin van een' finantiëelen achteruitgang, die in 1771 Burgemeesters noodzaakte om, behalve andere maatregelen, de ordonnantie voor het Godshuis te veranderen (1). Niettegenstaande dit besluit, bleven de finantiën achteruitgaan, zoodat Burgemeesters na het overlijden van JAN ENSCHEDÉ JR., in 1775, besloten, geen nieuwen regent te benoemen, maar te bepalen dat het Frans Loenen hofje met het stedelijk St. Jans- en Koen Kuyzers gasthuis zoude worden vereenigd, en aan den Pensionaris en den Secretaris opdroegen, een voorstel in te dienen omtrent de wijze waarop deze vereeniging het best kon worden bewerkstelligd (2). Den 19den Dec. 1777 werd over deze zaak rapport aan Burgemeesters uitgebragt (3). De rapporteurs waren van gevoelen, dat de vereeniging der beide gestichten zeer gemakkelijk kon geschieden en van zeer groot nut zoude zijn. Daar men de vrouwen op beide ge-

(1) Zie bijl. I. N°. 15.
(2) " " " " 16.
(3) " " " " 17.

stichten had laten uitsterven, konden niet alleen allen op het Frans Loenen hofje worden opgenomen, en bleef er dan nog eene vacature, maar ook de finantiën werden door de vereeniging gebaat. Zij stelden daar en boven voor, het vergrooten van het hofje, door het getal woningen op 17 te brengen en door het bijvoegen van een ziekenzaal.

Uit hoofde tot deze verbouwing eenig kapitaal noodig zoude zijn, stelden de rapporteurs voor, die uit stads kas voor te schieten en zulks onder beding, dat regenten geene andere personen op het hofje zouden nemen dan geboren Haarlemmers, of die tot armoede vervallende, door een Haarlemsch godshuis zouden moeten worden onderhouden. Burgemeesters vereenigden zich met de conclusiën van het rapport en benoemden drie regenten over het nieuwe gesticht. Deze verkochten het St. Jans- en Koen Kuyzers gasthuis, doch de in het rapport voorgestelde uitbreiding bleef nog achterwege. In 1780 kwamen regenten er op terug en bragten de pensionaris en secretaris dien aan gaande een rapport uit (1) met dien gevolge, dat alleen besloten werd om de beide bouwvallige huizen in de Witteheerensteeg af te breken en daarmede den tuin te vergrooten, terwijl het voornemen tot het bouwen, zoowel van eene ziekenzaal als van twee nieuwe woningen, uithoofde van de kosten, niet werd ten uitvoer gebragt.

(1) Zie bijl. I. N°. 19.

HOOFDSTUK II.

VAN DE VERPLEEGDEN.

Zoo als boven gezegd is werd het Frans Loenen hofje voor 11, en na de gift van den heer SAFFIUS voor 15 vrouwen ingerigt. Deze vrouwen hadden behalve vrij wonen tot preuves ieder 8 stuivers 's weeks, op kersmis en Paschen een duivekater, zes stuivers voor eijeren, *f* 7 voor boter en twintig ton turf: gezamelijk hadden zij een vette os en een jaarlijkschen maaltijd, Harstemaal, genaamd (1). Voor deze preuves moesten de vrouwen bij het opkomen eene som betalen, die eerst *f* 50 bedroeg, — in 1733 op *f* 100 en in 1777 op *f* 150 werd gebragt en hare nalatenschap aan het hofje laten. De regenten droegen zorg voor het verplegen ingeval van ziekte, en de begrafenis geschiedde ten koste van het hofje (2). Behalve de verhooging van het geld bij het opkomen te betalen, bepaalden Burgemeesters in 1771 nog, dat er geene vrouwen op het hofje mogten komen beneden de 50 jaren oud, en dat de maaltijd, die jaarlijks werd gegeven voortaan zoude zijn afgeschaft. Bij het besluit tot het vereenigen van het Frans Loenen hofje met het Jans- en Koen Kuyzers gasthuis, hadden Burgemeesters besloten, dat de regelen voor het verplegen op het Frans Loenen hofje gebruikelijk, van kracht zouden blijven; doch dat daar het Koen Kuyzers gasthuis in der tijd een legaat van J. VAN BREEMEN had erlangd tot het verhoogen der preuves, de vier vrouwen, die uit dit gesticht overgingen, hare gewone preuves zouden behouden en verder dat voortaan de zeven oudste bewoonsters hare preuves tot 10 stuivers 's weeks zouden zien ver-

(1) Zie bijl. I. N°. 9, 11, 14.
(2) " " " " 14, 15.

hoogd. Ten laatste hadden Burgemeesters nog bepaald, dat alleen vrouwen in Haarlem geboren, of die hier ter stede zes jaren achtereen zouden hebben gewoond, op het hofje zoude mogen komen (1). Deze bepalingen bleven verder onveranderd; alleen ten gevolge van een legaat van jufvrouw KLABBEEK werden de preuves verhoogd met eene som van drie en twintig gulden, die jaarlijks aan iedere bewoonster op den 15den December moest worden uitbetaald (2).

HOOFDSTUK III.

VAN DE FINANTIËN.

De finantiën van het Frans Loenen hofje waren na het vereffenen van den boedel vrij bloeijend, en schijnen onder het bestuur der eerste regenten niet te zijn voor uit gegaan; zelfs zou men uit de handelingen van Burgemeesters in 1648 kunnen afleiden, dat zij met de wijze van bestuur geenszins waren ingenomen. Van de oprigting tot het jaar 1648 bezitten wij geene bescheiden betreffende het finantiewezen: het eerste stuk dat op het archief voorhanden is dagteekent van dat jaar, en is opgemaakt door den pas door Burgemeesters benoemden regent CORNELIS VAN HOUTE tot zijne verantwoording (3). Uit dat stuk blijkt, dat het hofje een inkomen bezat van *f* 787, waarbij nog kwamen, als buitengewone ontvangsten de nalatenschappen der vrouwen en de gelden, die bij het opkomen werden betaald. In 1658 bedroeg het vaste inkomen *f* 582 en de uitgaven

(1) Zie bijl. I. N°. 17, 19, 20.
(2) Zie DE KONING, Tafereel der Stad Haarlem, D. I. bl. 240.
(3) Zie bijl. I. N°. 4.

f 736, welk verschil door de buitengewone inkomsten werd gedekt. Uit de rekening en den staat in 1733 aan Burgemeesters ingeleverd blijkt, dat het hofje toen bezat aan obligatiën een kapitaal groot *f* 25,940 rentende *f* 779 en een jaarlijks inkomen aan huishuren van *f* 180, terwijl de uitgaven bedroegen *f* 1342, welk verschil door de buitengewone inkomsten werd gedekt (1).

Van 1720 tot 1729 hadden regenten drie obligatiën aangekocht voor een bedrag van *f* 2300. In 1736 moest het hofje noodige reparatiën ondergaan, en Regenten verzochten dien aangaande vergunning van Burgemeesters onder vermelding, dat de kosten van herstel op *f* 2000 waren geraamd en dat zij hiertoe konden gebruiken een voorhanden batig saldo groot *f* 1600, zoo Burgemeesters hun toestonden de overige *f* 400 van de Rekenkamer ter leen te mogen ontvangen (2). Burgemeesters stemden het verzoek toe, en zulks was het begin van een sterken finantiëelen achteruitgang. In 1743 sloot de rekening reeds met een belangrijk nadeelig saldo, en in 1771 waren maatregelen tot herstel der finantiën onontbeerlijk (3). Uit den staat, in 1771 aan Burgemeesters ingediend, zagen deze, dat het hofje aan de rekenkamer schuldig was *f* 2500, waarvan sedert 1759 geene renten waren betaald, en dat het, behalve nog andere schulden, geld op lijfrenten van de inwonende vrouwen op zeer bezwarende voorwaarden had opgenomen. Burgemeesters besloten, om tot delging van de schuld, aan de rekenkamer eene obligatie van het hofje groot in kapitaal *f* 1200 over te nemen, en door regenten eene schuldbekentenis te doen afgeven, groot

---

(1) Zie bijl. I N°. 11, 12.
(2) " " " " 13.
(3) " " " " 14, 15.

f 2000, welke zoude moeten worden afgelost met de gelden, die de vrouwen bij het opkomen zouden betalen, deze som bragten zij van *f* 100 op *f* 150, zij schaften den jaarlijkschen maaltijd af, namen het aanbod van regenten, waarbij deze afstand van hun honorarium hadden gedaan aan, en voerden nog eenige bezuinigingen in. Daar de finantiën in 1775 niet veel verbeterd waren, besloten Burgemeesters tot het vereenigen van het Frans Loenen Hofje met het Jans- en Koen Kuyzers gasthuis, en droegen aan den pensionaris en secretaris op, de wijze te bepalen op welke deze vereeniging zoude geschieden. Intusschen werden de opengevallen plaatsen op beide gestichten niet vervuld en was in 1777, toen het rapport gereed was, het getal vrouwen zoo verminderd, dat zij allen op het Frans Loenen Hofje konden worden geplaatst. De door de rapporteurs voorgestelde en door Burgemeesters aangenomen maatregel was niet zoo zeer eene vereeniging, als wel een opheffen van het St. Jans- en Koen Kuyzers gasthuis, waarvan de inkomsten aan het Frans Loenen Hofje werden gegeven. Na de vereeniging bleef het Hofje genieten de uitkeering van *f* 150, die het Heilige Geesthuis verschuldigd was aan het St. Jans- en Koen Kuyzers gasthuis, doch die uit het St. Janskantoor werd allengs verminderd, en eindelijk komt zij op de rekening van 1793 voor onder den naam van „subsidie van thesauriers" ten bedrage van *f* 100. In dit jaar bedroeg het inkomen *f* 2618 en de uitgaven *f* 2085.

Daar sedert het jaar 1793 regenten van het Frans Loenen Hofje in gebreke zijn gebleven hunne rekeningen over te leggen, is het niet mogelijk geweest den toestand der finantien verder na te gaan.

RAPPORT

BETREFFENDE HET

HEILIGE-GEESTHUIS.

HOOFDSTUK I.

GESCHIEDENIS VAN HET GESTICHT.

De oudste instellingen van weldadigheid, binnen Haarlem, zijn geweest: het St. Gangolfs-gasthuis en het collegie van Heilige-Geestmeesters. Wie van beiden het oudste is, valt niet te bepalen. SCHREVELIUS en velen na hem willen, dat het collegie in 1300 werd ingesteld, doch men kan, bij gebrek aan eenig bewijs, zich hieromtrent alleen in noodelooze gissingen verdiepen. De Heilige-Geestmeesters zijn, als armverzorgers, van stadswege ingesteld en werden slechts voor een jaar benoemd; zij hadden het toezigt over alle armen, en de door hen verzorgden werden de *regte armen* genaamd. Zij onderhielden hen deels uit de inkomsten van goederen, te dien einde geschonken, deels uit aalmoezen aan de deur der kerk verzameld, en waren reeds in 1390 een vermogend collegie; hunne vergaderplaats was eene kamer in de St. Bavo's kerk genaamd de Heilige-Geesttafel. Onder de *regte armen* behoorden niet alleen oude, zieke en gebrekkige lieden,

maar in het algemeen alle hulpbehoevenden; dus ook weeskinderen en vondelingen. Vondelingen en jonge kinderen werden door hen besteed, — het schijnt zelfs, dat zij later voor de meisjes zorg bleven dragen, doch hun toezigt omtrent de jongens liet veel te wenschen over. Na hun achtste jaar werden dezen genoodzaakt voor hun eigen onderhoud te zorgen en waren verpligt hun brood te zoeken met werken en van huis tot huis te bedelen, waartoe zij verlof bekomen hebbende *ambachtsjongens* werden genaamd. Zij droegen een teeken op de borst, waarmede zij op gezette dagen voor de huizen der burgers en voor de Heilige-Geesttafel verschenen om brood en zuivel te ontvangen. Deze *ambachtsjongens* werden onder de *regte armen* gerekend en zijn in verscheidene testamenten en legaten bedacht. Des zondags kwamen de ambachtsjongens bijeen in het Heilige-Geesthuis en leerden van den binnenvader lezen en bidden; daarna bragt hij hen naar de mis en naar de Heilige-Geesttafel. In 1526 bepaalde JAN HENDRIKSZ. DE NAIJER, dat aan 60 ambachtsjongens alle zondagen door de Heilige-Geestmeesters een roggenbrood van vijf pond zoude worden uitgereikt (1). ADRIANA VAN DER LAAN gaf aan de Heilige-Geestmeesters in 1558 een stuk land onder Haarlemmerliede en 200 kar. gulden, ten einde het getal der bedeelde jongens op 70 zoude worden gebragt. In dat zelfde jaar stichtte PIETER UTENHAGE voor de ambachtsjongens het Pietershuis, waardoor veel voor hen werd gedaan (2). ELIZABETH ARENDSDOCHTER voegde, in 1559, hier nog bij eene uitdeeling van 10 ponden roggenbrood aan 10

---

(1) Zie bijl. K. N°. 10.

(2) Zie rapport over het Pietershuis pag. 73 e. v.

arme ambachtsjongens (1). Na de oprigting van het Pietershuis werden eenige uitkeeringen, op grond van vroegere makingen, door Heilige-Geestmeesters aan dat gesticht gedaan. Na de reformatie, ten gevolge van het ontstaan der diaconie, maar vooral door het oprigten van het collegie van Aalmoezeniers en Regenten van de schaal, werd in de behoefte der ambachtsjongens voorzien, zoodat zij later niet meer voorkomen. Bezwaard, zoo als de Heilige-Geestmeesters in de 14e eeuw waren, met de zorg voor oude lieden, armen, weeskinderen en vondelingen, is het natuurlijk, dat zij behoefte hadden aan een gesticht, waarin zij op eene min kostbare en doelmatiger wijze, armen konden verplegen, dan door hen bij burgers in den kost te doen, gelijk zij gewoon waren. In deze behoefte voorzag Coene van Oosterwijck Willem Cuserszoon. Ten tijde van Hertog Aalbrecht van Beijeren had Coen Cuser, ridder, heer van Oosterwijk, zijn huis binnen Haarlem op den hoek van de Krocht en de Albstraat, later Kruisstraat genaamd. Zijn zoon Willem Cuser was een gunsteling van Hertog Aalbrecht en van zijne gemalin Margaretha van Kleef; hij was hofmeester van den graaf, en bouwde bij Haarlem op de Woerd een kasteel, dat hij aan de Gravin opdroeg en naar haar noemde het huis ter Kleef. Willem Cuser verloor het leven in 1390, bij den moord van Aleid van Poelgeest, die hij getracht had te redden. Omtrent vier jaren na den dood zijns zoons, in 1394, op St. Tiburcius dag heeft Coen Cuser zijne woning in de Albstraat aan de stad Haarlem gegeven (2), willende dat die het Heilige-Geesthuis zoude worden genoemd, en dat de

(1) Zie bijl. K. No. 13.
(2) " " " " 1.

Heilige-Geestmeesters er arme lieden in zouden huisvesten. Hij voegde er bij drie maden land (9600 oude roeden) gelegen in Houtrijk, tot onderhoud der armen, die er in zouden worden gehuisvest, benevens een giftbrief van drie morgen veen, gelegen te Lisse, die hij van Hertog AALBRECHT voor het gesticht had verworven (1).

Het huis werd dadelijk door de stad aanvaard en aan de Heilige-Geestmeesters overgegeven, welke begonnen met er oude lieden in te huisvesten. In 1404 onderging het huis eene belangrijke verbouwing, waardoor het beter voor het doel werd ingerigt.

Heilige-Geestmeesters hebben van 1502 tot de reformatie, op last van het stedelijk bestuur, eene jaarlijksche bijdrage geleverd aan de *bursa montis* te Keulen, ten einde aldaar een scholier te mogen laten studeren (2).

Meester MAARTEN JACOBZOON VAN HEEMSKERK, de beroemde Haarlemsche schilder, heeft in 1568 aan het Heilige-Geesthuis vermaakt twee stukken land en eene losrente, ten behoeve van twee jonge maagden geboren binnen Haarlem of Heemskerk. Indien zij tusschen de Lucasmarkt en Vrouwe Lichtmis een huwelijk sloten met een jongman van onbesproken gedrag, zouden zij genieten de opbrengst van het land en der losrente gedurende een jaar; doch het huwelijk moest op het graf van Meester MAARTEN in de Groote Kerk worden ingezegend. Hoe vele bruiden er vóór 1660 zijn geweest, is onbekend, doch tusschen 1660 en 1787 zijn 110 huwelijken op het graf van den schilder gesloten (3).

Behalve de vertimmering in 1404 onderging het Heilige-

---

(1) Zie bijl. K. N°. 2.
(2) „ „ „ „ 8, 15.
(3) „ „ „ „ 16.

Geesthuis nog twee belangrijke reparatien; in 1731 en vroeger in 1624 (1). Het gebouw is echter grootendeels in stand gebleven; zelfs de huiskapel was blijven bestaan. In 1624 is de verandering het belangrijkst geweest: de toren der kerk werd vernieuwd, nieuwe localen werden aangebouwd en de ingang werd veranderd. Het gebouw bleef in dien toestand tot na de vereeniging van het Heilige-Geesthuis met het Arme-Kinderhuis. Over de vereeniging dier gestichten was reeds in 1721 rijpelijk gedacht en een grondig rapport uitgebragt (2), doch alhoewel de vroedschap tot de vereeniging besloot, bleef de zaak onafgedaan. In 1765 werd de vereeniging op nieuw behandeld, en wel met dat gevolg, dat zij plaats greep, zoo dat het Heilige-Geesthuis werd afgebroken en op den grond daarvan het hofje van Oorschot gesticht.

HOOFDSTUK II.

VAN DE VERPLEEGDEN.

Gelijk wij gezien hebben, voorzagen de Heilige-Geestmeesters niet alleen in de behoeften der ambachtsjongens, maar ook in die van de armen, oude lieden, vondelingen en weezen. De zorg voor de armen bestond in het uitreiken van brood en kleederen, en geschiedde deels uit de renten van bepaalde legaten, deels uit de opbrengst der collecten (3). In de maand October maakten zij eene lijst op van de te bedeelen armen, waarvan bekende bedelaars waren uitgesloten (4). Na de oprigting van het huis ble-

(1) Zie bijl. K. N°. 124.
(2) " " " " 103, 104.
(3) " " " " 7, 9, 15.
(4) " " " " 18, 25, 26.

ven zij in deze zorg voorzien, en hoewel verligt door het daarstellen der diaconie, hield zij eerst op, toen het collegie der Aalmoezeniers of Regenten der schaal ontstond.

De oude lieden bleven langer aan de zorgen der Heilige-Geestmeesters toevertrouwd. In het Heilige-Geesthuis werden in de eerste jaren bijna uitsluitend oude menschen opgenomen. Tot hun onderhoud hadden Regenten vele legaten ontvangen, bij welke meestal beschreven was, waarin de uitdeeling moest bestaan ([1]). Na het ontstaan der andere Godshuizen, waarin oude lieden werden verpleegd, werd ook aan Heilige-Geestmeesters opgedragen, aan dezen uitdeelingen te doen, meestal in brood (bollen) bestaande.

Nadat het Heilige-Geesthuis bij uitsluiting een weeshuis was geworden, bleven de uitkeeringen aan de hofjes bestaan, en in 1752 ontvingen het Barbara-gasthuis, de Bakenesser kamers, St. Jans- en Coenen-gasthuis, de kamers van Frederik Deyman, de kamers van Klaas van Heussen, het St. Maartens-gasthuis en de Kamers in de Luitensteeg nog geldelijke bijdragen, tot vergoeding der vroegere uitdeelingen. Daar door het ontstaan der Hofjes meer voor de oude lieden werd gezorgd, verminderde hun getal in het Heilige-Geesthuis allengs, en begonnen Regenten zich meer toe te wijden aan het verzorgen van weezen en vondelingen, zonder zich echter geheel van de oude lieden te kunnen ontdoen. In 1598 verzochten zij, met de Regenten van het St. Elizabeths-gasthuis en die van het Leprozenhuis, om van het verzorgen der oude lieden te worden bevrijd ([2]). Deze klagten hadden ten gevolge het daarstellen van het Oude-mannenhuis, zoodat alleen nog oude

---

([1]) Zie bijl. A N°. 12, 30, en bijl. K N°. 15.
([2]) 〃 〃 Eliz. Gasth. A N°. 49.

vrouwen ten laste van het Heilige-Geesthuis overbleven. Door het overbrengen van dezen naar het St. Jans-gasthuis werd ook aan dit verlangen der Regenten voldaan, en hield het Heilige-Geesthuis op iets anders dan een weeshuis te zijn (1). De vondelingen en weeskinderen werden door de Heilige-Geestmeesters allen besteed, en eerst in 1425 zijn er, volgens SCHREVELIUS, in het huis opgenomen. Daar echter het huis, gelijk wij hebben gezien, nog lang het verblijf was van oude lieden, nam het getal der opgenomen weeskinderen wel toe, doch kon de stichting geen weeshuis worden genoemd voor 1626. In 1469 hadden Heilige-Geestmeesters alsnog vele kinderen besteed, en van de kosten zijn ons sommige aanteekeningen bewaard (2). In 1479 hadden de Regenten in het huis reeds zooveel kinderen, dat die niet meer onder toezigt der huismoeder, maar van eene bijzonder daartoe aangestelde vrouw werden geplaatst. Volgens de eerste ordonnantie voor het Heilige-Geesthuis mogten er geene kinderen ouder dan zeven jaren worden opgenomen (3) en moesten het poorters-kinderen zijn (4). In 1597 werd eene nieuwe ordonnantie voor het gesticht vastgesteld (5). Volgens deze moesten de kinderen, om in het huis te kunnen worden opgenomen, geboren zijn, van vaders of moederszijde, uit burgers, geen negen jaar oud zijn, en beide ouders verloren hebben. Zoo burgers de stad verlieten en meer dan vier jaar elders hadden gewoond, konden de kinderen niet meer opgenomen worden. Daarentegen

---

(1) Zie rapp. over het St. Jans Gasthuis pag. 81.
(2) Zie bijl. K. N°. 4.
(3) " " " " 19.
(4) " " " " 23.
(5) " " " " 26.

konden de kinderen van personen binnen eene Hollandsche stad geboren, opgenomen worden, mits de ouders gedurende 4 jaren poorters binnen Haarlem waren geweest. Buiten de provincie Holland geboren, moesten de ouders zestien jaren lang te Haarlem hebben gewoond. Deze tijd werd in 1602 teruggebragt op 10 jaar (1).

De weeskinderen, die niet in dit gesticht konden komen, werden gebragt in het Werkhuis: zulks had in 1612 een groot ongerief ten gevolge, daar hier ook de bedelaars en kwaaddoeners kwamen, die eene straf moesten ondergaan. Dit bragt Regenten van het Werkhuis er toe, om aan Burgemeesters te verzoeken, de kinderen uit hun gesticht over te brengen naar het Heilige-Geesthuis. Regenten van dit laatste huis beriepen zich op hunne ordonnantie, zoodat Burgemeesters de zaak in de Vroedschap bragten, met dat gevolg, dat men besloot alle ouderlooze kinderen naar het Heilige-Geesthuis te brengen en in het Werkhuis alleen te laten die kinderen, welke van hunne ouders waren verlaten (2). Om zooveel mogelijk te beletten, dat zich hetzelfde ongerief wederom zoude voordoen, besloot de Vroedschap, de ordonnantie te wijzigen, en te bepalen, dat voortaan in het Heilige-Geesthuis zouden worden opgenomen alle ouderlooze kinderen, geboren uit ouders die zes jaar binnen Haarlem een eerlijk levensgedrag hadden geleid, terwijl de leeftijd bepaald bleef beneden de negen jaar. Ten gevolge dezer bepaling nam het getal kinderen zoo zeer toe, dat Regenten in 1626 verzochten en verkregen, dat geen kinderen boven de 7 jaar en wier ouders geen 10 jaar alhier hadden gewoond, zou-

(1) Zie bijl. K. N°. 31.
(2) 〃 〃 〃 〃 37.

den mogen worden opgenomen (1). Door het oprigten van het Arme-Kinderhuis in 1657 werd het Heilige-Geesthuis zeer verligt, en werd de bepaling wederom ingevoerd, dat alle ouderlooze kinderen, geen negen jaren oud, geboren uit poorters, opgenomen konden worden.

Uit de voorhanden zijnde naamlijst blijkt, dat het Heilige-Geesthuis bestuurd werd tot 1548 door vier en later door vijf Regenten: dezen traden, gelijk die van de andere Godshuizen, jaarlijks af, en werden gewoonlijk niet dadelijk herbenoemd: dit gebruik is eerst in 1577 begonnen. De Regenten stelden twee binnenmoeders aan, waarvan de eene voor de kinderen, de andere voor de oude lieden zorgde (2). Behalve dezen waren er ook eene keukenmeid en een bouwknecht (3), alzoo de Regenten op landerijen gelegen buiten de Kruispoort, koeijen lieten weiden, en een warmoezierstuin bezaten. De binnenvader was tevens schoolmeester, en leerde de kinderen lezen, schrijven en bidden volgens de formulieren; hij bragt hen naar de kerk en droeg zorg, dat zij tijdig te werk gingen en te huis kwamen.

De betrekking van Regentessen is later ontstaan, zonder dat het blijkt wanneer: hun toezigt bepaalde zich over de keuken, de linnen- en wollen-naaivrouw, den aankoop van lijnwaden en wollen kleederen.

Voor de voeding en verwarming waren reeds in 1474 goede maatregelen genomen (4), waarbij dan nog kwamen de vaste uitdeelingen, jaargetijden genaamd.

Aan de jongens werd een ambacht geleerd, te hunner keuze, en de meisjes werden onderwezen in het wollen- en

---

(1) Zie bijl. K. N°. 46.
(2) " " " " 6.
(3) " " " " 34.
(4) " " " " 5, 15.

linnen-naaijen, of werden in het huis opgeleid tot dienstmaagden. Mondig zijnde verlieten zij het huis en ontvingen een goeden uitzet. Wanneer de kinderen in het huis kwamen te overlijden, werden zij in de Heilige-Geesthuiskerk begraven en verviel hunne nalatenschap aan het huis.

Na de pacificatie van Gend, toen de Spaansche soldaten uit Haarlem waren vertrokken en de Regering veranderd was, bevond zich deze grootelijks te bestaan uit aanhangers der Hervormde Godsdienst, hetgeen ten gevolge had, dat die niet alleen in de kerken, maar ook in de Godshuizen werd ingevoerd. De kinderen werden dus van jongs af aan in de Hervormde godsdienst onderwezen, niettegenstaande de ouders Roomsch-Catholijk waren geweest, daar men bij het opnemen van kinderen geen onderscheid maakte, evenmin als zulks later in het Arme-Kinderhuis plaats had. Zulks bleef bestaan tot dat aan de Roomsch-Catholijken werd vergund, hunne armen zelf te onderhouden, en een weeshuis op te rigten in het St. Jacobs-gasthuis.

Hoe het inwendig bestuur vóór de Hervorming was, hebben wij gezien: hierin werd geene verandering gebragt voor 1603 (1). In dat jaar voerden Regenten een nieuw reglement in, dat zeer belangrijk mag worden geheeten.

Regenten hadden in 1614 in het gesticht eene weverij opgerigt, om op die wijze de jongens gemakkelijk een ambacht te leeren en het huis voordeel te verschaffen. Hiertegen kwamen de gilden met nadruk op, bewerende dat zulks een Godshuis niet paste, daar op die wijze aan de werklieden het brood werd ontnomen. Deze en andere redenen hadden ten gevolge, dat er verschil over de zaak onder de Regenten ontstond, en dat Burgemeesters aan

---

(1) Zie bijl. K. N°. 33.

de Regenten gelastten de weverij te laten varen (1). Burgemeesters namen in 1746 eene resolutie betreffende het onderwijs der kinderen in het Heilige-Geesthuis, Arme-Kinderhuis, Diaconie-huis en Aalmoezeniers- en Werkhuis (2). Zij bepaalden, dat, daar het soms bleek, dat kinderen uit gestichten gekomen konden lezen noch schrijven, zij voortaan, al hadden zij den vereischten ouderdom, in het huis zouden moeten verblijven, tot dat zij behoorlijk waren onderrigt en als ledematen der Gereformeerde kerk waren aangenomen.

Heilige-Geestmeesters hadden in 1565 met Regenten van het Elizabeths-gasthuis eene overeenkomst gesloten (3), waarbij bepaald was, dat de zieken uit het Heilige-Geesthuis gebragt zouden worden in het Pesthuis. Kort hierna werd in het Heilige-Geesthuis eene ziekenzaal ingerigt, en had het huis een' vasten doctor en chirurgijn en later van stadswege geneeskundige hulp (4).

HOOFDSTUK III.

VAN DE FINANTIËN

Voor het jaar 1419 kan niets met zekerheid worden gezegd betreffende de finantiën van het Heilige-Geesthuis, en zelfs van dat jaar bezitten wij alleen eenen staat der landerijen en andere goederen, zonder de lasten van het gesticht te kennen. Uit dien staat blijkt, dat het Heilige-

(1) Zie bijl. K. N°. 40.
(2) " " " " 150.
(3) " " rapp. Eliz. Gasth. Bijl. C. N°. 8.
(4) " " K. N°. 162.

Geesthuis in 1419 slechts een inkomen bezat van *f* 365. Hoezeer het geld te dier tijd oneindig meer waarde had dan thans, kan hieruit toch worden opgemaakt, dat er weinig personen in het huis werden verpleegd (1). Allengs werd het kapitaal door giften en legaten vermeerderd (2), doch niet zoo spoedig, of Regenten moesten in 1555 van de Regering voor een' onbepaalden tijd *f* 500 ter leen vragen en kort hierna eenig land verkoopen (3). In 1596 lieten Burgemeesters zich geven een' staat van de losrenten en landerijen, die tusschen 1581 en 1596 waren verkocht (4). Uit dezen staat ziet men, deels dat het huis aan kapitaal omstreeks *f* 9000 had verloren, deels dat het inkomen, dat in 1419 slechts *f* 365 was, in 1596 *f* 8944:04 bedroeg. Na de instelling van de Aalmoezeniers werd het gesticht merkbaar verligt, zoodat Burgemeesters dan ook bepaalden, dat de opbrengst der armenbussen gelijkelijk zoude worden verdeeld tusschen de Aalmoezeniers en de Heilige-Geestmeesters (5).

Heilige-Geestmeesters hadden in 1613, op last van Burgemeesters *f* 1000 aan het Werkhuis moeten geven, waardoor zij in de onmogelijkheid geraakten koren te koopen, zoodat zij om subsidie verzochten. Dit werd hun verleend, op zoodanige wijze, dat het Werkhuis de ontvangen *f* 1000 zoude terug geven, die het Heilige-Geesthuis bij wijze van subsidie zoude ontvangen (6). Ook werd in dit jaar het Heilige-Geesthuis bevrijd van het bijdragen in de lasten der drie Godshuizen, bestaande in

---

(1) Zie bijl. K. N°. 3.

(2) " " " " 7, 11.

(3) " " " " 12, 14, 17.

(4) " " " " 24.

(5) " " " " 28.

(6) " " " " 38.

het onderhouden van krankzinnigen, en bepaald, dat het voortaan zoude kunnen volstaan met *f* 300 te betalen, ten behoeve van het St. Elizabeths-gasthuis en het Leprozenhuis (1). Door het oprigten van het Oude-Mannenhuis was in lange na niet gedekt de grootere uitgave, in 1612 veroorzaakt door het opnemen der kinderen uit het Werkhuis (2); daarom verzochten Regenten in 1618 om bevrijd te worden van de *f* 300, die zij ingevolge het besluit van 1613 moesten betalen, hetgeen door Burgemeesters werd toegestaan (3). In 1626 werd het gesticht wederom geholpen door het overbrengen der oude vrouwen naar het St. Jans-gasthuis, doch moest, van dien tijd af, aan dat huis jaarlijks betalen *f* 150. Het verzoek om subsidie werd in 1626 afgewezen, doch de bepaling ingevoerd, dat geene kinderen boven de zeven jaren in het huis zouden worden opgenomen (4). In 1631 verzochten Regenten om een subsidie van *f* 4000 à *f* 5000 of afschaffing van verpligte uitkeeringen, doch, te vergeefs (5).

De rekening over het jaar 1635, aan Burgemeesters gedaan, sloot met een te kort van omstreeks *f* 3000 (6). Deze toestand verbeterde niet, zoodat Heilige-Geestmeesters in 1642 aan Burgemeesters indienden, een' staat van het inkomen en de nadeelige saldo's sedert 1630, eene lijst der verkochte en aangekochte kapitalen sedert 1625, en eene opgaaf van middelen tot redres (7). Uit den eersten staat blijkt, dat het gesticht op haar gewoon inkomen

---

(1) Zie bijl. Eliz. Gasth. A N°. 53.
(2) " " K. N°. 37.
(3) " " Eliz. Gasth. A N°. 57 en bijl. K N°. 44.
(4) " " K. N°. 46.
(5) " " " " 48.
(6) " " " " 49.
(7) " " " " 50, 51, 52.

sedert 1630 *f* 39.402 was te kort gekomen, hetwelk ten gevolge van buitengewone ontvangsten was teruggebragt op *f* 22.507. Uit den tweeden staat blijkt, hoe hierin was voorzien. Heilige-Geestmeesters hadden verkocht voor *f* 29.140 aan land, zij hadden ontvangen aan afgeloste renten *f* 29.809, aan afgeloste kustingbrieven *f* 5000, en hadden *f* 25.657 aan geld opgenomen. Daartegen hadden zij gekocht voor *f* 38.819 aan land, voor *f* 14.200 aan losrentenbrieven en *f* 16.298 afgelost, zoodat het kapitaal met *f* 20.920 was verminderd. Daarenboven hadden Regenten in 1641 en 1642 nog *f* 10.000 op interest genomen. Tot herstel van dezen toestand stelden Regenten voor, het doen van collecten in de kerken alle zondagen, en alle maanden in de stad, de belasting op het transporteren van onroerende goederen, het rantsoen op de stads accijnsen te verhoogen; te bepalen dat geen testament geldig zoude zijn, zoo het niet een legaat ten behoeve van het Heilige-Geesthuis bevatte, en dat, ingeval van overlijden ab intestato, de erfgenamen het huis zouden moeten bedenken. Verder stelden Regenten voor, te geven aan het Godshuis een gedeelte van het poortgeld, van het bruggegeld, van de reep en ellemaat, en van de boeten op het vechten.

Deze punten werden niet behandeld; doch in de vergadering der Vroedschap van den 20sten Februarij 1644 werden een request van Heilige-Geestmeesters en nieuwe middelen tot herstel ter tafel gebragt, die aan eene commissie ter onderzoeking werden opgedragen (1). Het rapport dezer commissie werd op den kant der lijst van middelen, bij wijze van aanteekeningen, geschreven, en de Vroedschap vereenigde zich met hun gevoelen. De pun-

(1) Zie bijl. K. N°. 53, 54.

ten, door Heilige-Geestmeesters aan het oordeel der Regering onderworpen, verschilden weinig van de vroegere. De Regering stond toe, dat alle vierendeelen jaars zoude worden aanbevolen het maken van legaten aan het Heilige-Geesthuis, dat er vier collecten 's jaars voor het huis zouden worden gedaan, dat het rantsoen van den stadsaccijns met een oortje zoude worden verhoogd, en dat de boeten voor het vechten zouden worden gegeven voor de eene helft aan dit gesticht, voor de andere aan het Werkhuis. Al de andere punten werden verworpen. Tot dadelijke hulp werd aan het gesticht toegestaan een subsidie van *f* 3000, te betalen door het St. Elizabeths-gasthuis (1).

Uit de rekening van 1657 ziet men, dat Heilige-Geestmeesters voor bijna *f* 5000 aan land hadden verkocht, waarmede zij in staat waren gesteld *f* 1200 af te lossen en een batig saldo over te houden (2).

Een jaar vroeger, in 1656, waren de lasten van het Heilige-Geesthuis merkelijk verminderd door het oprigten van het Arme-Kinderhuis; deze maatregel echter was niet voldoende, want in 1662 moesten Regenten zich weder tot de Regering wenden met verzoek om hulp (3). In het request zetten Regenten uit een: dat, door het verminderen der renten en het gemis van restitutie der verponding, zij een jaarlijksch inkomen van *f* 2000 zouden behoeven; dat het kapitaal sedert 1657 met *f* 5000 was verminderd, en zij tot het betalen hunner rekeningen en het koopen van koren dadelijk *f* 4369 noodig hadden. Hierin werd voorzien door een subsidie van *f* 3500 uit de stadskas en van

(1) Zie bijl. Eliz. Gasth. A. N°. 338.
(2) " " K. N°. 55.
(3) " " " " 56.

f 1500 uit die van het St. Elizabeths-gasthuis (1). In het volgende jaar werd het Heilige-Geesthuis gesubsidiëerd met *f* 3000 (2). Regenten dienden in 1664 een vertoog aan Burgemeesters in, om te bewijzen dat het huis zonder een grooter inkomen niet langer kon bestaan (3). De ontvang had *f* 20.002, de uitgaaf *f* 23.318 bedragen; tusschen 1657 en 1664 hadden Regenten voor *f* 22.534 aan kapitaal verkocht en daarvan slechts *f* 12.000 belegd. Hierbij kwam, dat zij gedurende die jaren aan erfenissen en legaten boven de *f* 16.000 hadden ontvangen, die zij verpligt waren geweest uit te geven. Wederom werd in dit te kort door eene ordonnantie op het gasthuis voorzien, gelijk later meermalen geschiedde (4). Zooals andere gestichten, zoo moest ook het Heilige-Geesthuis bij het uitleggen der stad in 1672 landerijen missen, waarvoor Regenten vergoeding vroegen (5). Deze zaak werd in handen eener commissie gesteld, die, in de vergadering van de Vroedschap van 18 Dec. 1673 rapport uitbragt (6). De Vroedschap vereenigde zich gedeeltelijk met het voorstel der commissie, en besloot aldus te bepalen, dat ten voordeele van het Heilige-Geesthuis zoude worden ingesteld eene boete op het buitentijds begraven, en dat het gesticht een vierde zoude genieten van het loon, dat de gravenmakers trokken van buitentijds begraven lijken. In 1680, kwamen Regenten op de zaak der door de stad gebruikte landerijen terug; zij somden op de waarde der gronden en de interessen, trokken er van af de terug

(1) Zie bijl. K. N°. 57.
(2) " " " " 58.
(3) " " " " 59.
(4) " Rapp. Eliz. Gasth. bijl. A. N°. 338.
(5) " bijl. K. N°. 60.
(6) " " " " 61, 62, 63.

ontvangen gronden en de sedert eenige jaren genoten subsidiën, en vorderden aldus per resto nog *f* 25.588, doch vruchteloos (1).

De Pensionaris AKERSLOOT werd in 1697 gecommitteerd om de zaken van het Heilige-Geesthuis te gaan opnemen, ten einde het aandeel van het gesticht in de getrokken loterij te bepalen, hetwelk gesteld werd op *f* 8000 (2). Bij eene resolutie der Vroedschap van den 10en Maart 1704 werd eene commissie benoemd, om uit te zien naar middelen tot het herstellen zoo der stedelijke finantiën, als van die van het Heilige-Geesthuis (3). Deze commissie stelde voor, eene loterij te houden van 30.000 loten à *f* 12 het lot, waarvan de geheele opbrengst in prijzen zoude worden besteed, terwijl het voordeel voor het gesticht zoude bestaan in het korten van 8 percent op elken prijs (4). De Vroedschap vereenigde zich met de conclusiën van het rapport, en droeg aan Burgemeesters op, zoo spoedig mogelijk de zaak te volvoeren. Hoe groot het aandeel was dat het huis uit deze loterij trok, blijkt niet. Dat de zaken in 1708 echter nog niet bloeijende waren, weet men uit eene resolutie, waarbij Regenten werden gemagtigd om *f* 2000 op te nemen tot betaling eener opgevraagde obligatie (5). In 1715, bij het overgaan van het St. Jacobsgasthuis aan de Roomsch-Catholijken, bepaalden Regering, dat de fondsen van dit gesticht tegen bewijs zouden worden overgegeven aan het Heilige-Geesthuis, ten einde dit huis zoolang de renten zoude genieten, als het St. Ja-

---

(1) Zie bijl. K N°. 64.
(2) " " " " 71, 72, 74.
(3) " " " " 86.
(4) " " " " 88.
(5) " " " " 90.

cobs-gasthuis een Roomsch weeshuis zoude verblijven (1). Hierdoor werd het jaarlijksch inkomen van het gesticht met ƒ 420 verhoogd, hetgeen niet voldoende was, daar het nadeelig saldo in 1716 toch ƒ 3870 bedroeg (2). Het volgende jaar namen Regenten met goedvinden van Burgemeesters eene som van ƒ 15,000 op (3). Van dit kapitaal werd in 1718 ƒ 2000 en in 1719 ƒ 9000 afgelost (4), waartoe op nieuw geld tegen lagere renten werd opgenomen.

Als een gevolg van den slechten toestand van vele Godshuizen kan men beschouwen het besluit der Vroedschap, om door eene commissie te doen onderzoeken, of er mogelijkheid bestond om sommige te vereenigen (5). Deze commissie bragt al spoedig rapport uit; zij overzag hierin kortelijk de geschiedenis van het Heilige-Geest- en Arme-Kinderhuis, en raadde de combinatie dier gestichten aan; waartoe besloten werd (6). De Vroedschap droeg aan deze commissie op, om een voorstel tot vereeniging in te dienen, — doch de zaak bleef rusten. In de jaren 1721 en 1722 verkochten Regenten wederom eenig land (7) tot dekking hunner uitgaven.

In 1724 vervoegde het Vleeschhouwersgild zich bij requeste tot Burgemeesters, verzoekende om te worden ontheven van de belasting van zes stuivers per kalf en drie stuivers per schaap, die zij ten behoeve van het Heilige-Geesthuis moesten opbrengen. Hiertegen kwamen Regenten op. Uit het ingestelde onderzoek bleek, dat Regenten sedert 1717

(1) Zie bijl. K. N°. 91 en rapp. St. Jacobs Gasth.
(2) " " " " 92.
(3) " " " " 93, 94, 95.
(4) " " " " 97, 99, 100.
(5) " " " " 103.
(6) " " " " 104.
(7) " " " " 106—114.

door elkander gerekend, een inkomen hadden gehad van ƒ 20.000; dat de uitgaven op dezelfde wijze berekend, jaarlijks ƒ 300 minder hadden bedragen, en dat de Regenten nog ten hunnen laste hadden de te betalen interessen van ƒ 32.700 opgenomen geld (1). Tusschen 1724 en 1731 werden wederom eenige onroerende goederen verkocht, en in 1731 ƒ 4000 van de Rekenkamer ter leen ontvangen, tot het doen van noodige herstellingen aan de gebouwen (2). Om deze som te kunnen terug geven, moesten Regenten worden gemagtigd tot het verkoopen van ettelijke landerijen (3). Volgens eene aan Burgemeesters overgelegde lijst, zijn tusschen de jaren 1721 en 1733 door de Heilige-Geestmeesters verkocht 198 morgen 502 roeden land voor ƒ 39.014, waarmede werd afgelost een kapitaal van ƒ 34.700, terwijl voor het overige gedeelte, alsmede voor eenige legaten, werd aangekocht aan obligatiën voor ƒ 26.350 nominale waarde (4). De rekening van 1733 sloot met een batig saldo van omstreeks ƒ 1200, zoodat de finantiën werkelijk als verbeterd konden worden beschouwd (5). De Regering zag de zaak ook aldus in, zoodat zij besloot door eene commissie te doen onderzoeken, of het niet mogelijk zoude zijn, eenige der belastingen, die ten behoeve, zoo van het Heilige-Geesthuis als van het Arme-Kinderhuis werden geheven, af te schaffen of te verminderen (6); waarop de belasting op de boter, het bestiaal en de buitenwijnen werden afgeschaft. Burgemeesters lieten zich in 1737 geven, eene

---

(1) Zie bijl. K. N°. 116.
(2) " " " " 117—124.
(3) " " " " 125.
(4) " " " " 130.
(5) " " " " 131.
(6) " " " " 133, 134.

lijst der landerijen van het Heilige-Geesthuis, en maakten hierop aan Regenten bekend, welke landerijen zij verlangden, dat zouden worden verkocht, ten einde uit de opbrengst obligatiën te koopen en aldus het jaarlijksch inkomen te vermeerderen (1). Aldus bleef de finantiële toestand meest onveranderd tot in 1749 (2), als wanneer Regenten wederom behoefte hadden aan *f* 5000, die hun door de Rekenkamer werden voorgeschoten, welke som zij in het volgende jaar wederom behoefden (3). De oorzaak van dezen achteruitgang is geweest, het sedert 1747 niet betalen door het Arme-Kinderhuis van de door dit gesticht verschuldigde recognitie, groot *f* 2500, en het missen der rantsoenen van de verpachte accijnsen, van het jaar 1748 af, hetgeen te zamen beliep *f* 10.850. Op deze gronden verzochten Heilige-Geestmeesters van de Regering eenige vergoeding te mogen erlangen (4). Ingevolge dit request scholden Burgemeesters aan het Heilige-Geesthuis vrij *f* 5000, die het huis van de Rekenkamer ter leen had ontvangen, en gaven het een jaarlijksch subsidie van *f* 2000. Dit subsidie werd in 1754 gebragt op *f* 3000 (5). Daar die som nog niet voldoende was, ontving het huis in 1758 nog een extra subsidie van *f* 3500 (6).

De buitengewone behoefte, die in 1761 ontstond, werd gedekt door het opnemen van *f* 3000 tegen 2½ p. c. (7). In 1763 ontving het huis een buitengewoon subsidie van

---

(1) Zie bijl. K. N°. 138, 140.
(2) " " " " 143—154.
(3) " " " " 155.
(4) " " " " 157.
(5) " " " " 158.
(6) " " " " 160.
(7) " " " " 161.

f 2000 [1]. De commissie der Vroedschap, belast met het in orde brengen van een nieuw Diaconiehuis, onderzocht in 1765 de verschillende Godshuizen, en bevond, dat niet alleen het gebouw van het Heilige-Geesthuis en deszelfs finantiëlen staat zeer slecht waren, maar ook dat het Arme-Kinderhuis groot genoeg zoude zijn om de kinderen der beide gestichten te bevatten, weshalve zij aan de Vroedschap voorstelde, de beide gestichten te vereenigen; eene ten deze benoemde commissie vereenigde zich met dit voorstel en later werd in gelijken zin besloten [2].

---

(1) Zie bijl. K. N°. 163.
(2) " " " " 164.

RAPPORT

BETREFFENDE HET

ARME-KINDERHUIS.

HOOFDSTUK I.

GESCHIEDENIS VAN HET GESTICHT.

Ten gevolge van het overbrengen der kinderen uit het Werkhuis naar het Heilige-Geesthuis, was dit gesticht zoozeer met kinderen bezwaard, dat in 1626 bepaald werd, dat alleen kinderen beneden de zeven jaar in het laatstgenoemde Godshuis zouden worden opgenomen. Door dezen maatregel waren er wederom vele weezen en verlaten kinderen, die er niet in konden worden geplaatst, en die dus ten laste der Diakens en der Aalmoezeniers vervielen. Deze collegiën vielen de Regering gedurig lastig om van de kinderen te worden bevrijd, zoodat er ernstig over werd gedacht, om van Stadswege hierin te voorzien. In plaats van wederom de ordonnantie van het Heilige-Geesthuis te wijzigen en het gesticht behoorlijk te veranderen, besloot de Regering het voorbeeld van Dordrecht te volgen, en nevens dit gesticht een ander te stellen, hetwelk het eerste zoude aanvullen. Om hier-

toe te geraken, schreef de Regering in 1650 aan die van Dordrecht en zond eene commissie om de zaak te onderzoeken (1).

Deze zending had ten gevolge, dat de Vroedschap in hare vergadering van 24 Februarij 1653 besloot, eene commissie te benoemen om te onderzoeken, op welke wijze een Arme- Kinderhuis zoude kunnen worden opgerigt in het Pesthuis, vroeger het klooster van Maria Magdalena (2). Reeds in Maart van hetzelfde jaar bragt de commissie haar rapport uit (3); zij beschouwde het hoog noodig, dat er gezorgd werd voor de opvoeding der kinderen, die door de Diaconie en de Aalmoezeniers werden verpleegd. Zij stelde voor, hiertoe te bezigen het Pesthuis, en de pestlijders over te brengen naar het Leprooshuis, en om aan het Arme-Kinderhuis te geven een gedeelte der goederen van het laatstgenoemde gesticht. Dadelijk verzocht en verkreeg de Regering van de Staten van Holland en West-Friesland octrooi tot het beoogde doel (4). Met het in orde brengen verliepen eenige jaren, zoodat eerst den 26sten Mei 1656 de eerste kinderen in het huis kwamen. Weldra was het Arme-Kinderhuis te klein om alle weezen te bevatten, en in 1661 werd besloten, het huis te vergrooten, waarvan het bestek op het archief nog voorhanden is, en welk werk door den metselaar MARKUS CLAESSEN werd aangenomen en uitgevoerd voor *f* 7300.

Aldus bleef het Arme-Kinderhuis een eeuw lang bestaan, zonder dat er iets voorviel, hetwelk tot de eigenlijke geschiedenis van het gesticht kan worden gerekend betrekkelijk te zijn. Het eeuwfeest van het gesticht werd in

(1) Zie bijl. L. N°. 1.
(2) " " " " 2.
(3) " " " " 3.
(4) " " " " 4.

1757 door de Regenten met een gastmaal gevierd, waarop de Regering werd genoodigd (1). Reeds lang, en wel het eerst in 1721, was bij de Regering het denkbeeld ontstaan om het Arme-Kinderhuis met het Heilige-Geesthuis te vereenigen (2); dit plan werd in 1765 wederom behandeld, en den 23sten Mei van dat jaar door de Vroedschap tot de vereeniging besloten (3).

HOOFDSTUK II.

VAN DE VERPLEEGDEN.

Het Arme-Kinderhuis werd opgerigt tot het opnemen van de kinderen, die in het Heilige-Geesthuis geene plaats konden vinden en door de Diakens en Aalmoezeniers moesten worden onderhouden. Niet alle kinderen werden in het Arme-Kinderhuis geplaatst, maar alleen zij, die boven de zeven en beneden de twaalf jaren oud waren (4). Deze bepaling werd spoedig uitgestrekt tot kinderen van veertien, en in 1661 tot kinderen van zestien jaar (5). Deze kinderen werden in het Arme-Kinderhuis op dezelfde wijze verpleegd als in het Heilige-Geesthuis; zij werden er onderwezen in het lezen, schrijven en rekenen, en leerden er een ambacht; het huis verlatende, ontvingen zij een goeden uitzet. De meisjes leerden het linnen- en wollennaaijen, en werkten deels in het huis, deels bij burgers voor rekening van het gesticht. De kinderen, die nog geen ambacht konden leeren, werden gebezigd om te spinnen. Hiertoe

(1) Zie bijl. L. N°. 51.
(2) " " K. " 103, 104.
(3) " " " " 164 en bijl. M. N°. 1.
(4) " " L. " 5.
(5) " " " " 17.

werd in 1658 eene spinkamer ingerigt. In 1671 werden 41 kinderen op de spinnerij bezig gehouden, hetgeen *f* 1498 winst afwierp. Later bragt dit werk niet zoo veel meer op, doch de winsten der kinderen behoorden steeds onder de goede inkomsten van het huis (1).

HOOFDSTUK III.

VAN DE FINANTIËN.

Kan het volstaan, met een enkel woord te behandelen zoowel de geschiedenis van het gesticht als die der verpleegden, meer ingewikkeld is het overzigt der finantiën. Bij het octrooi door de Staten van Holland en West-Friesland in 1653 verleend, was aan het Arme-Kinderhuis toegewezen, dat gedeelte der inkomsten van het Leprooshuis, hetwelk voor de Lazarije niet benoodigd zoude zijn (2). De Vroedschap bepaalde verder, dat de Diaconie en de Aalmoezeniers voor elk kind in het Arme-Kinderhuis verpleegd, zouden betalen wat die kinderen hun kostten (drie stuivers 's weeks), en dat zij alle maanden voor het huis eene collecte zouden doen (3). De commissie belast met het begrooten der gelden, die het Arme-Kinderhuis jaarlijks zoude behoeven, bragt in 1654 haar rapport uit (4). Zij berekende, dat het koopen van het noodige huisraad zoude beloopen *f* 10.600, dat de 266 kinderen die van de Aalmoezeniers, en de 167 die van de Diaconie zouden komen, jaarlijks

(1) Zie bijl. L. N°. 28, 54.
(2) 〃 〃 〃 〃 4.
(3) 〃 〃 〃 〃 5.
(4) 〃 〃 〃 〃 6.

tot hun onderhoud zouden behoeven *f* 34.640, waarbij nog kwam *f* 800 aan tractementen. Deze gelden stelde de commissie voor, te vinden, deels uit eene verhooging van den accijns op de rogge en tarwe, deels door aan de collegiën der Diaconie, Aalmoezeniers en Kerkmeesters, eenige der hun toegevoegde belastingen te ontnemen; hiertoe werd besloten. Daar deze inkomsten onvoldoende bleken te zijn, voegde de Vroedschap in 1659 en 1660 er nog eenige bij (1). Aldus bedroeg het inkomen van het Arme-Kinderhuis in 1660 *f* 35.940, waarvan *f* 2000 aan het Leprooshuis betaald moesten worden. Het inkomen bestond uit de opbrengst der landen van het Leprooshuis, de stads rantsoenen en verschillende belastingen (2). Om dit inkomen te vermeerderen bepaalde de Regering, dat ieder die in een gild werd opgenomen, iets zoude betalen voor het huis, en dat het uit de opbrengst van het poortgeld *f* 2000 zoude genieten. Verder stelde de Regering eene lijst vast, bepalende hoeveel ieder, die tot een ambt werd benoemd, bij het aanvaarden zijner betrekking aan het Arme-Kinderhuis zoude betalen, waarbij nog eenige inkomsten ten behoeve van het huis werden aangewezen (3). Ook dit was nog niet voldoende. In 1661 werden nieuwe voorslagen tot verbetering der finantiën gedaan, doch zonder goed gevolg (4). Volgens opgaaf van Regenten in 1663 gedaan, had het Arme-Kinderhuis ruim *f* 30.000 jaarlijks noodig (5). Uit de rekeningen blijkt, dat de uitgaven geweest zijn: in het eerste jaar *f* 14.810, in 1665 *f* 34.060, en dat zij telkens door de ontvangsten zijn overtroffen; doch de latere jaren,

(1) Zie bijl. L. N°. 8, 9, 10, 11.
(2) " " " " 12.
(3) " " " " 13.
(4) " " " " 14, 15.
(5) " " " " 16.

tot aan 1686, leverden belangrijke nadeelige saldo's op (1). In dit jaar leverden Regenten eenen staat in van alle ontvangsten van de oprigting af (2), en bewezen, dat het bedrag der onbetaalde rekeningen *f* 11.171 beliep (3).

Burgemeesters maakten den slechten toestand van het gesticht aan de Vroedschap bekend; zij zeiden, dat de lasten grooter dan de inkomsten waren en dat het jaarlijks achteruit ging. Hierop werd besloten, aan het huis bij voorraad *f* 5000 of *f* 6000 te leenen, en Burgemeesters te verzoeken maatregelen te beramen, om het huis in stand te houden (4). Daar de rekening voor dit jaar vrij voordeelig uitviel, bleef de zaak tot Junij 1687 rusten, als wanneer eene commissie tot bovengemeld doel werd benoemd (5). Of deze een rapport uitbragt, waarbij middelen, en welken, beraamd werden, blijkt niet. Zeker is het, dat in 1691 en 1692 de zaken niet beter stonden (6). Zulks had ten gevolge, dat het Arme-Kinderhuis niet betaalde, hetgeen het jaarlijks aan het Pesthuis moest uitkeeren. Regenten van dit gesticht beklaagden zich hierover bij Burgemeesters en dezen gaven, om hen tevreden te stellen, eene ordonnantie van *f* 2000 op het Arme-Kinderhuis af; eene maatregel, die de finantiën van dit huis deerlijk schokte (7).

Wel ontving het gesticht in 1697 *f* 7000 uit de opbrengst der loterij, doch dit was slechts eene tijdelijke hulp (8). Eenige commissarissen, in 1701 met het nazien

(1) Zie bijl. L. N°. 54.
(2) " " " " 19.
(3) " " " " 20.
(4) " " " " 21.
(5) " " " " 22.
(6) " " " " 23, 24.
(7) " Rapp. Eliz. Gasth. Bijl. C. N°. 72.
(8) " " K. N°. 74.

der finantiën belast, ontdekten, dat Regenten tot het betalen hunner schulden gelden hadden opgenomen, en dat de finantiën zoo ten achteren waren, dat het huis niet langer aldus kon blijven bestaan (1). Op voorstel eener daartoe benoemde commissie werd besloten, ten behoeve van het Kinderhuis den accijns op het gemaal te verhoogen, een accijns van de boter te heffen, en de wijnkoopers, koffij- en theeschenkers, wafelbakkers, tabakverkoopers, herbergiers en brandewijnverkoopers eene recognitie te laten betalen (2).

Vier jaren later, in 1705, kwamen Regenten andermaal te voorschijn met een te kort van *f* 8786, welke zaak wederom aan eene commissie werd opgedragen, gelijk zulks ook in 1711 geschiedde (3); als wanneer in het te kort werd voorzien door een voorschot uit stadskas van *f* 5000 tegen 4 o/o. Daar Mr. Romeyn de Hoge kwam te overlijden, gaf de Regering in 1715 zijn pensioen van *f* 1000, dat door den krijgsraad werd betaald, aan het Arme-Kinderhuis (4). Eindelijk zien wij een beteren finantiëlen toestand opdagen, verkregen door de onvermoeide pogingen der Regenten, zoodat deze in 1721 in staat waren, twee obligatiën, bedragende *f* 3000, aan te koopen (5). Deze finantiële vooruitgang was zoodanig, dat in 1726 voor *f* 50.000 aan effecten werd aangekocht en de ontvangsten de uitgaven verre overtroffen. De Regering begreep, dat het huis alsnu eenige inkomsten konde missen en ontnam het de *f* 1000, die de krijgsraad, en

(1) Zie bijl. L. No. 30, 31.
(2) " " " " 32.
(3) " " " " 35, 36.
(4) " " " " 37.
(5) " " " " 38.

de *f* 1800, die de Bank van Leening jaarlijks betaalden [1]. Desniettegenstaande sloot de rekening van 1733 met een batig saldo van meer dan *f* 12.000 [2]. Uit het rapport der commissie in 1734 ingeleverd, betreffende de finantiën van het Heilige-Geesthuis en Arme-Kinderhuis blijkt, dat het kapitaal van dit laatste huis in de negen voorafgegane jaren vermeerderd was met eene som van *f* 112.176 aan obligatiën [3]. Ingevolge hiervan werd besloten, de belasting op de boter, ten behoeve van het Heilige-Geesthuis geheven, af te schaffen, en dit te vergoeden door een subsidie van *f* 2500, te betalen door het Kinderhuis [4]. Alhoewel hierdoor de jaarlijksche lasten werden verhoogd, sloten de rekeningen toch met batige saldo's, en wel in 1739 met ruim *f* 8000, en in 1742 met ruim *f* 2500. In 1748 moesten Regenten de rantsoenen missen, ten gevolge van het afschaffen van de pachten en andere inkomsten, zoodat zij *f* 5000 opnamen [5], en in het volgende jaar *f* 6000 van de Stad ter leen ontvingen [6]. Regenten boden in 1751 aan Burgemeesters een request aan, waarbij zij klaagden dat het kapitaal sedert 1745 *f* 1500 ten achteren was geraakt [7]. De oorzaak lag in het ontnemen aan het huis van den grooten armenstaat of 80e penning der verkochte huizen, in het gemis der rantsoenen en van den accijns van het gemaal gedurende achttien maanden. Regenten verzochten eene toelage van *f* 1000, tot vergoeding der rantsoenen en kwijtschelding van de door

---

(1) Zie bijl. L N° 40.
(2) " " " " 54.
(3) " " K. " 133, 134.
(4) " " L. " 43.
(5) " " " " 48.
(6) " " " " 49.
(7) " " " " 50.

de Stedelijke Regering voorgeschoten som van *f* 6000. De Regering willigde het verzoek in, de schuld van *f* 6000 werd geroijeerd, het gesticht ontving *f* 1000 subsidie en werd vrijgesteld van het betalen van de *f* 2500 aan het Heilige-Geesthuis. In 1763 ontvingen Regenten een subsidie van *f* 5000, tot betaling van hunne achterstallige schulden; en daar de uitgaven toch de inkomsten bleven overtreffen, zoo was zulks in 1765 geen geringe prikkel, om tot de vereeniging van het Heilige-Geesthuis en het Arme-Kinderhuis te besluiten.

RAPPORT

BETREFFENDE HET

BURGER-WEESHUIS.

HOOFDSTUK I.

GESCHIEDENIS VAN HET GESTICHT.

Zoo als wij vroeger zagen, had reeds in 1721 de Regering eene commissie benoemd, om te onderzoeken of het mogelijk ware, eenige gestichten te vereenigen. Hierop had deze de vereeniging voorgesteld van het Arme-Kinderhuis en het Heilige-Geesthuis, daar zich, noch wat de stichting aanbetrof, noch bij de Regenten, bezwaren voordeden (1). Wel had de Vroedschap tot de vereeniging besloten en was de commissie verzocht, middelen te beramen om die daar te stellen, doch de zaak had geen plaats, zonder dat het blijkt, waarom. In 1765 kwam men op de zaak terug, bij gelegenheid dat er een nieuw Diaconiehuis moest worden gebouwd (2). De daartoe benoemde commissie onderzocht, of men niet een der bestaande gestichten zoude kunnen bezigen, en bezocht bij die gelegenheid het

---

(1) Zie bijl. K. N°. 104.
(2) " " " " 164.

Arme-Kinderhuis, hetwelk zij bevond ongeschikt te zijn. Daar zij ook het Heilige-Geesthuis had bezigtigd en hetzelve bouwvallig had bevonden, kwam zij op het denkbeeld, dat de kinderen van beide gestichten zeer goed in het Arme-Kinderhuis konden gebragt worden, welke vereeniging, naar zij meende, voor de stedelijke finantiën voordeelig zoude zijn. Zij stelde dus de vereeniging aan de Vroedschap voor. In de vergadering van den 14den Mei daaraanvolgende bragten zij omtrent deze zaak een nader rapport uit (1). De commissie was in overleg getreden met de Regenten der beide gestichten, en deze hadden verklaard, geene redenen te weten, die de vereeniging konden beletten. De Regenten van het Heilige-Geesthuis kenden den stichter van hun huis niet; alleen wisten zij, dat zij verpligt waren jaarlijks een relmaal aan de kinderen te geven, eenige uitdeelingen te doen, en te laten trouwen op het graf van MAARTEN VAN HEEMSKERK.

Beter werd de commissie ingelicht door den stads-historieschrijver VAN OOSTEN DE BRUYN, die hun een afschrift van den stichtingbrief bezorgde en de verzekering gaf, dat er geene beletselen waren, die de vereeniging konden verhinderen, daar het huis aan de stad was gegeven ten behoeve der armen. De commissie sloeg voor, de wijze waarop de vereeniging kon plaats hebben, en het gedrukte rapport werd aan de leden der Vroedschap toegezonden. In de vergadering der Vroedschap van 23 Mei 1765 werd dit rapport in behandeling genomen, en besloten, dat de beide gestichten tot één zouden worden vereenigd, hetwelk zoude worden genoemd *het Weeshuis* (2). Tot huisvesting der kinderen zoude worden gebezigd het Arme-Kinderhuis,

---

(1) Zie bijl. M. No. 1.
(2) „ „ „ „ 2.

op welks ingang de nieuwe benaming moest worden gesteld. De Regenten van beide gestichten werden over het nieuwe aangesteld, onder bepaling, dat zij op vijf, de Regentessen op vier zouden uitsterven. Zij behielden hun honorarium, doch dit moest tot op *f* 400 worden verminderd. Het Heilige-Geesthuis werd gesloten, mits dat, bij geval van verkoop, de penningen ten behoeve der armen zouden worden gebezigd. Al dadelijk werd het Heilige-Geesthuis ontruimd, en in September 1766 verkregen Regenten van het Weeshuis vergunning om het gebouw te verhuren (1).

Gijsbertus de Brouwer en Nicolaas van Leyden, als uitvoerders der uiterste wilsbeschikking van Wouterus van Oorschot, verzochten aan Burgemeesters dat de grond, waarop het Heilige-Geesthuis stond, aan hen mogt worden afgestaan, nadat de gebouwen zouden zijn afgebroken en de grond der kerk van de beenderen gezuiverd, ten einde aldaar een hofje te bouwen (2). Daar de Vroedschap meende, dat dit hofje tot sieraad der stad zoude strekken, en dat het Heilige-Geesthuis niet meer noodig was, besloot zij de gebouwen, benevens het kerkje (de oude huiskapel van Willem Cuser) publiek voor afbraak te verkoopen; den grond van beenderen te zuiveren, en dien, voor *f* 5 de roede, aan de requestranten af te staan (3). Dit besluit ontmoette hevigen tegenstand bij twee leden der Vroedschap, namelijk bij den regerenden Burgemeester van Valkenburg en den oud Schepen van Lennep, die niet alleen weigerden mede te werken tot het afbreken der oude kapel, maar zelfs hiervan aanteeke-

(1) Zie bijl. M. N°. 3.
(2) " " " " 4.
(3) " " " " 5.

ning in de notulen verzochten. De opbrengst van grond en afbraak werd ter belegging aan Regenten van het Weeshuis ter hand gesteld. Den 19den November 1787 werd het laatste huwelijk op het graf van MAARTEN VAN HEEMSKERK gesloten tusschen JAN KUIL en TRIJNTJE KLAAS DE BOER, geboortig uit Heemskerk. Zij ontvingen als naar gewoonte de opbrengst van een jaar landhuur, bestaande in *f* 44 : 18 : 08.

Ten gevolge van het groote garnizoen moest het Weeshuis in 1795 tot eene kazerne worden ingerigt, en werden de kinderen naar verschillende Godshuizen overgebragt (1). Deze verandering was slechts van korten duur, doch werd in 1804 en in 1807 herhaald, tot niet geringe schade der kas van het Weeshuis, daar de reparatiën ten gevolge van die verhuizingen jaarlijks tusschen *f* 1600 en *f* 2000 beliepen. In 1808 verlieten de kinderen op nieuw het Weeshuis en ditmaal, om het nimmer weder te betrekken, hun werd thans een verblijf aangewezen in het groote Diaconiehuis.

In 1810 was er op nieuw behoefte aan gelegenheid tot het kazerneren van garnizoen, zoo zelfs, dat het Weeshuis niet voldoende werd geacht. De Regering wees daarom het groote Diaconiehuis aan tot kazerne; het Weeshuis werd bestemd tot Diaconiehuis; het Oude-Mannenhuis tot Weeshuis en de bewoners van het Oude-Mannenhuis werden verplaatst naar een gedeelte van het groote Proveniershuis gevestigd in den Sint Jorisdoelen. In dit gesticht werden de bewoners van het Oude-Mannenhuis overgebragt, en in het laatste de weeskinderen. Daar nu het voormalige Weeshuis lang zoo geschikt niet was voor eene kazerne als het nieuwe Diaconiehuis, werden

(1) Zie bijl. M. No. 20.

de Diaconie-armen naar het Weeshuis overgebragt en het Diaconiehuis tot kazerne ingerigt (1).

Sedert 1810 bleef het Weeshuis in het Oude-Mannenhuis gevestigd, zonder dat er eenige belangrijke veranderingen plaats hadden.

Bij besluit van 25 October 1854 heeft de Gemeente-raad verklaard, dat het Gereformeerde Weeshuis behoort tot de instellingen eener kerkelijke gemeente, bestemd voor de armen eener bepaalde godsdienstige gezindte en van wege die kerkelijke gemeente geregeld en bestuurd. Na dit jaar zijn dan ook de Regenten en Regentessen van het Weeshuis niet meer door den Gemeente-raad benoemd.

HOOFDSTUK II.

VAN DE VERPLEEGDEN.

Bij het oprigten van het Weeshuis vertrouwde de Regering het bestuur toe aan de gezamenlijke Regenten en Regentessen van het Heilige-Geesthuis en Arme-Kinderhuis, onder bepaling, dat de Regenten tot op vijf, de Regentessen tot op vier zouden uitsterven. Het honorarium bleef bestaan, doch bij het sterven van een der Regenten moest het telkens met *f* 50 worden verminderd tot op het cijfer van *f* 400, van welke som Regenten verpligt waren *f* 100 te geven aan de Regentessen, voor hare uitgaven (2).

Van de suppoosten der beide huizen werden diegene, welke het meest geschikt waren, in het Weeshuis gebruikt, en ontvingen de overigen een wachtgeld.

(1) Zie bijl. M. N°. 22.
(2) " " " " 2, 9.

In het Weeshuis werden opgenomen alle kinderen, die vroeger in het Heilige-Geesthuis en in het Arme-Kinderhuis waren verpleegd, welke kinderen de kleederdragt van het Heilige-Geesthuis moesten aannemen, dezelfde die thans nog bij het Weeshuis in gebruik is.

Wat het relmaal en de nog bestaande uitdeelingen betrof, bepaalde de Vroedschap, dat daaromtrent door Regenten zoodanige schikkingen zouden worden gemaakt, als het meest voordeelig voor het huis zouden zijn, zonder dat hierdoor de kinderen en hunne belangen werden benadeeld (1). Het zoogenaamde relmaal, dat jaarlijks aan de kinderen werd gegeven, had het laatst in 1770 plaats, als wanneer het, bij besluit van Burgemeesters, werd opgeheven, tot voorkoming van buitensporigheden en ongelukken (2).

Het onderwijs en de opvoeding der kinderen bleef bestaan, zoo als die in het Heilige-Geesthuis was geweest, en de kinderen werden in de Gereformeerde Godsdienst opgevoed; zij gingen eerst ter catechisatie in de oude kapel van het Heilige-Geesthuis, daarna in de gewezen kerk van de Heilige Magdalena, uitmakende een deel van het Weeshuis, en eindelijk, ingevolge resolutie van Burgemeesters, d.d. 26 April 1786, in de Nieuwe Kerk (3).

Bij het reglement voor de stads-doctoren en chirurgijns van het jaar 1761, was bepaald, dat ieder van hen, de in zijne wijk gelegen Godshuizen zoude bedienen, zonder daarvoor eenig honorarium van Regenten te mogen ontvangen, en dat zulks zoude ingaan zoodra de waarnemende doctoren en chirurgijns zouden zijn gestorven.

---

(1) Zie bijl. M. N°. 1, 2.
(2) " " " " 8.
(3) " " " " 5, 14.

Daar zulks aan Burgemeesters eenigzins hard was voor gekomen, hadden zij reeds in het volgende jaar bepaald, dat de doctor van het Heilige-Geesthuis *f* 25, de chirurgijn *f* 30, de doctor van het Arme-Kinderhuis *f* 30 en de chirurgijn *f* 50 zoude ontvangen tot eene vergoeding.

Na het stichten van het Weeshuis waren de doctoren van de gesupprimeerde huizen, bij het nieuwe Godshuis in dienst gekomen, en als nu een der chirurgijns, WALRAVEN DE TOMBE, was komen te overlijden, vroegen Regenten aan Burgemeesters, wat hun te doen stond: of de beide vergoedingen op een hoofd moesten worden vereenigd, dan of zij er slechts eene moesten blijven uitkeeren, en zoo ja, welke? Daarenboven vroegen zij vergunning tot het aanstellen van eenen chirurgijnsknecht. Hierop werd door de Vroedschap besloten, dat Regenten van het Weeshuis aan den doctor zouden betalen tot eene vergoeding *f* 55 en den chirurgijn *f* 80, en dat zij eenen chirurgijnsknecht mogten aannemen, tegen een inkomen van *f* 16 's jaars (1). Later genoot het Weeshuis kosteloos geneeskundige hulp, hetgeen eerst met 1°. Januarij 1857 werd opgeheven, ten gevolge van een besluit van den Gemeente-raad d.d. 26 November 1856. Hierop vervoegden Regenten zich bij request tot den Gemeente-raad met verzoek, om geneesmiddelen te erlangen uit de stadsapotheek, op den voet als zulks aan andere instellingen van weldadigheid was toegestaan: hetgeen bij Raadsbesluit van den 30sten December 1857, werd vergund.

Alhoewel bij het daarstellen van het Weeshuis in 1765, door de Vroedschap omtrent de regeling eenige punten waren vastgesteld, ontbrak er toch eene ordonnantie zoo als bij de overige Godshuizen. In dit gemis voorzag de

(1) Zie bijl. M. N°. 11.

Vroedschap bij resolutie van 2 Junij 1790 (1). Bij deze ordonnantie werd bepaald, dat geene kinderen in het Weeshuis mogten worden opgenomen zonder vergunning van Burgemeesters, en dat bij de opname de jongens niet ouder dan 18, de meisjes niet ouder dan 17 jaar, mogten zijn. Indien de kinderen zich reeds bij het leven hunner ouders in het Diaconiehuis bevonden, mogten zij daarna niet in het Weeshuis worden opgenomen. Tot hun 25ste jaar verbleven de kinderen in het huis; Regenten konden hen echter vroeger laten vertrekken, indien zij zulks noodig oordeelden; doch hun vermogen verbleef onder administratie van Regenten tot hun 25ste jaar of tot hun huwelijk. Aan Regenten werd het vergund, zes jongens, boven de 18 jaar oud, voor de zeedienst op te leiden, in welk geval zij, behalve eene uitrusting, *f* 25 als aanmoediging ontvingen; later werden zij nimmermeer in het huis opgenomen. Het schijnt, dat vroeger eenig onderscheid werd gemaakt in de kleeding van die kinderen, welke als ledematen waren aangenomen; dit onderscheid werd bij de ordonnantie van 1790 opgeheven. De nieuwe ordonnantie bepaalde, dat Regenten zorg zouden dragen voor het leeren door de jongens van een ambacht; dit eenmaal gekozen hebbende, konden zij het niet ligtzinnig laten varen. Zoo de jongens 28 stuivers 's weeks verdienden, moesten zij hunne hoeden en schoenen betalen; hadden zij slechts 16 stuivers 's weeks, dan behoefden zij alleen in het onderhoud hunner hoeden te voorzien, en ontvingen zij jaarlijks van het huis twee paar schoenen. Het schoenmaken, dat vroeger in het huis was ingevoerd, werd bij de nieuwe ordonnantie opgeheven, en er werd bepaald, dat alleen in het huis reparatiën zouden mogen plaats hebben.

---

(1) Zie bijl. M. N°. 17.

Wat de meisjes betrof, werden de Regentessen aangemoedigd haar zooveel mogelijk buiten 's huis te laten werken. De ordonnantie bepaalde verder, wat aan het beheer van Regenten, wat aan dat van Regentessen werd toevertrouwd, en hield eenige bepalingen in, betreffende het inwendig beheer. Bij Art. 22 was vastgesteld, dat bij overlijden of ontslag van den schoolmeester, een ongehuwd persoon zoude worden aangesteld, die in het Weeshuis moest wonen. Op dit Art. stonden Burgemeesters nog in hetzelfde jaar eene alteratie toe en werd aan Regenten vergund, twee buiten het huis wonende schoolmeesters aan te stellen (1). Uitgenomen deze verandering heeft de Regering deze ordonnantie steeds in stand gehouden, ten minste er zijn geene besluiten, bij welke eenige wijziging werd toegestaan; en zoo er dus van wege het kerkelijk bestuur geen reglement is vastgesteld, worden Regenten nog heden ten dage door deze ordonnantie gebonden. Tegen de bepaling dezer ordonnantie, dat de kinderen tot hun 25ste jaar in het huis moeten verblijven, laten Regenten hen steeds op hun 21ste jaar vertrekken. Dit is hieraan toe te schrijven, dat in 1790 de meerderjarigheid was bepaald op 25 jaar, en dat die onder de Fransche wetgeving op 21 jaar was teruggebragt, hetgeen tot natuurlijk gevolg had, dat de kinderen niet langer in het huis konden gehouden worden, zonder dat hiertoe eenig besluit noodig was. Toen nu, bij de invoering der nieuwe wetgeving, de meerderjarigheid op 23 jaar werd bepaald, hadden Regenten de kinderen ook tot op dien leeftijd in het huis moeten houden; doch zulks is niet geschied.

(1) Zie bijl. M. No. 19.

HOOFDSTUK III.

VAN DE FINANTIËN.

Bij het voorstel tot het stichten van een Weeshuis uit de vereeniging van het Heilige-Geesthuis en het Arme-Kinderhuis, had de commissie gezegd, dat dit gesticht een inkomen zoude bezitten van meer dan *f* 40.000, hetgeen volkomen waar was. De fondsen van het nieuwe Weeshuis bestonden uit die van het Heilige-Geesthuis, St. Jacobs-gasthuis (1), Leprooshuis (2) en Arme-Kinderhuis. Het jaarlijksche inkomen van het Heilige-Geesthuis bedroeg in 1734 *f* 16.324, waaronder *f* 420 van het St. Jacobs-gasthuis (3). Van deze *f* 16.324 bestond *f* 8963 uit de opbrengst van landerijen en obligatiën, en *f* 7359 uit verschillende ontvangst. Deze werd bij onderscheidene resolutiën verminderd en hiervoor genoot het Heilige-Geesthuis tot vergoeding *f* 2500 uit de kas van het Arme-Kinderhuis. Men kan dus bijna met zekerheid aannemen, dat het Heilige-Geesthuis in 1765 een inkomen had van meer dan *f* 12.000. Het Arme-Kinderhuis had in 1734, bij het opleggen van het subsidie aan het Heilige-Geesthuis, een inkomen van *f* 34.589 en in 1742 van *f* 35.345 (4), waaronder *f* 8000 van het Leprooshuis; dit was in 1765 wel verminderd, doch met rede kon de commissie zeggen, dat het Weeshuis boven de *f* 40.000 jaarlijks zoude bezitten.

De rekeningen van het Weeshuis, van de oprigting tot het jaar 1773, ontbreken; wij weten dus alleen, dat,

---

(1) Zie bijl. K. No. 92.
(2) " " L. " 10.
(3) " " K. " 131, 133.
(4) " " L. " 54.

alhoewel Regenten tweemaal in dien tijd *f* 4000 op interest namen, (1) de eerste rekening toch sloot met een batig saldo van *f* 8777 (2). Van 1773 tot 1786 sloten de rekeningen van het Weeshuis steeds met aanzienlijke voordeelige saldo's. In 1785 werd *f* 2000 door Regenten opgenomen, en in 1786 *f* 4000. In dit jaar werd eene commissie benoemd, om onderzoek te doen naar den finantiëlen staat der Godshuizen, welke omtrent het Weeshuis een gunstig rapport uitbragt (3). Volgens dit rapport, had het Weeshuis 13 verschillende posten van ontvangst, haar van stadswege afgestaan, die jaarlijks tusschen de *f* 10.000 en *f* 11.000 opbragten; zij had daarbij aan landhuren *f* 3300, aan renten van obligatiën *f* 13.443, behalve nog eenige andere ontvangsten, hetgeen te zamen een inkomen van bij de *f* 39.000 uitmaakte. Wel is waar, de uitgaven waren in de beide laatste jaren grooter dan de inkomsten geweest, doch daarentegen waren de tien voorgaande jaren zeer voordeelig en de renten der obligatiën door belegging met *f* 678 vermeerderd.

De inkomsten van het Weeshuis bleven tusschen 1786 en 1797 doorgaans onveranderd, en de rekeningen sloten steeds met een batig slot. De uitgaven in de jaren 1789—1791 waren bezwarender geweest, doch Regenten hadden dit kunnen dragen, deels door middel van een stedelijk subsidie van *f* 5000, deels door het nemen op interest van *f* 7709.

Ten gevolge van de staatkundige gebeurtenissen en de veranderingen in de politieke gesteldheid des lands, verminderden allengs de inkomsten, terwijl de levensmiddelen

(1) Zie bijl. M. N°. 7, 10.
(2) Voor de inkomsten en lasten na te zien de tabel bijl. M. N°. 31.
(3) Zie bijl. M. N°. 13.

in prijs toenamen. Zulks had, gelijk van zelf spreekt, een schadelijken invloed op den finantiëelen toestand, en noodzaakte Regenten, om in 1796 voor *f* 11.000 land te verkoopen, hetgeen zij in het volgende jaar herhaalden en wel voor een bedrag van *f* 7754 (1). Niettegenstaande deze maatregelen zien wij de batige saldo's dalen tot beneden de *f* 200; echter gelukte het Regenten, eene evenredigheid te behouden tusschen de ontvangsten en uitgaven tot in het jaar 1807. Wel hadden zij in 1803 *f* 6900 opgenomen, en waren de jaarlijks verschuldigde interessen op *f* 440 geklommen, Regenten zouden het te boven zijn gekomen, hadden niet twee oorzaken aan de finantiën een onherstelbaren slag toegebragt: het gemis der stedelijke recognitiën en later de tiercering. De recognitiën bedroegen wel niet meer gelijk in 1786 tusschen de *f* 10.000 en *f* 11.000, zij bragten toch nog omstreeks *f* 7000 op, en zoo groot een inkomen kon het Weeshuis niet missen. De Raad had zulks begrepen, en aan het huis bij besluit van 23 Januarij 1807 eene vergoeding wegens gemis aan recognitiën toegestaan, ten bedrage van *f* 3800. Deze vergoeding was te gering; zij werd dan ook in 1808 bepaald op *f* 6800 en later opgevoerd tot *f* 9400 (2). De rekening van 1808 sloot met een nadeelig saldo, en hierbij kwam nu de tiercering, waardoor de renten der obligatiën van *f* 13000 tot even *f* 4000 werden teruggebragt. Intusschen waren ook de stedelijke finantiën zeer verachterd, zoodat Burgemeester en Wethouders aan de Godshuizen de meest mogelijke zuinigheid moesten aanbevelen, en verklaarden, geen kans te zien, gedurende 1811 de subsidiën te blijven betalen. Regenten van het Weeshuis

---

(1) Zie bijl. M. N°. 54.
(2) " " " " 21, 54.

werden derhalve gemagtigd, bij gebrek aan andere middelen, *f* 10.000 op interest te nemen (1).

Gedurende de jaren 1811 en 1812 genoot het Weeshuis slechts eene geringe hulp uit de stedelijke kas. Regenten werden verpligt hierin te voorzien, en deden zulks, door voor *f* 10.560 land te verkoopen en eene collecte in te stellen, die sedert dien tijd is blijven bestaan (2). De collecten, het verkoopen van land en een stedelijk subsidie voorzagen in de behoeften van 1813 en 1814. In dit jaar werd de vergoeding wegens gemis aan recognitiën nader bepaald, en werd zij vastgesteld op *f* 2857:02:08 's jaars. Waren de inkomsten verminderd beneden de helft, insgelijks de uitgaven; dezen, die in 1786 boven de *f* 37.000 beliepen, bedroegen in 1814 slechts *f* 14.193. Alzoo werden de jaren tot 1818 doorgebragt, toen de restitutie van belasting door het huis tot op dat tijdstip genoten ophield, waarvoor het in de plaats kreeg een subsidie van *f* 320 's jaars. Regenten van het Weeshuis hadden in de jaren 1816 en 1817 zich steeds bij requeste tot de Regering gewend, met verzoek om hulp, deels tot delging hunner schulden, deels tot het dekken hunner uitgaven. Deze requesten werden in handen der finantiëele commissie gesteld, welke voorstelde, het te kort te vinden uit de gelden der Fransche kroon. Intusschen werd een onderzoek naar den finantiëelen toestand ingesteld, waaruit bleek, dat het Weeshuis aan opgenomen geld schuldig was *f* 11.077, aan loopende schulden *f* 9670,58 had, en jaarlijks *f* 3500 te kort kwam. De Raad besloot hierop alleen de loopende schulden uit de stedelijke kas te betalen en verder de zaken te laten zoo als zij waren. Voordat echter de goed-

(1) Zie bijl. M. N°. 23, 24, 25, 26.
(2) " " " " 26, 27, 28.

keuring van Gedeputeerde Staten op dit besluit was gevraagd, ontving de Regering een Koninklijk besluit, waarbij *f* 40.000 werd aangewezen uit de opbrengst der goederen van de Fransche kroon, om hiermede in de noodzakelijke behoeften der Godshuizen te voorzien. Nu besloot de Raad, zijn vroeger besluit in te trekken, en uit de aangewezen gelden de schulden van het Weeshuis ten bedrage van *f* 11.077 te betalen. Aan dit besluit echter weigerden Gedeputeerde Staten hunne goedkeuring.

Zoodra aan Regenten van het Weeshuis kennis was gegeven van deze weigerende dispositie, wendden zij zich, bij requeste tot het Stedelijk Bestuur, verklarende, dat hun thans geen ander middel overschoot om de schulden van het Godshuis te betalen, dan op nieuw landerijen en effecten te verkoopen, waartoe zij aanwezen eenige landerijen onder Castricum en eene inschrijving op het Grootboek der Nat. schuld, groot *f* 20.000. Tevens verzochten zij, uit de stadskas een buitengewoon jaarlijksch subsidie te mogen genieten van *f* 660, zijnde het bedrag der door bovengemelden verkoop te missen renten.

Dit request werd door het Stedelijk Bestuur aan Gedeputeerde Staten opgezonden, ten einde hunne goedkeuring te erlangen, welke dadelijk werd verleend, en het Stedelijk Bestuur gemagtigd, het jaarlijksche subsidie te betalen.

Sedert 1818 komt dit subsidie op de rekeningen van het Weeshuis voor (1) met den post van *f* 320, als schadeloosstelling voor de teruggave der belasting, en van *f* 2857:02:08 vergoeding wegens het gemis aan recognitiën. Met de *f* 11.758, die de verkochte inschrijving en lande-

---

(1) Op bijl. M. N°. 31 is verzuimd de som van *f* 660, in het jaar 1820 te vermelden, en staat er verkeerd op de rekeningen der volgende jaren *f* 980. moet zijn *f* 660.

rijen opbragten, werden de schulden van het Weeshuis betaald. In 1820 waren Regenten op nieuw verpligt eenig kapitaal te verkoopen, en wel voor eene som van *f* 5055. Door deze verkoopingen waren de landhuren in 1821 van *f* 3397, die zij in 1786 bedroegen, gedaald op *f* 302, de interessen van obligatiën van *f* 13.343 op *f* 3806, en het geheele inkomen van *f* 39.654 op *f* 12.500. Aldus bleven de finantiën tot aan het jaar 1825, als wanneer Regenten, bij missive d. d. 5 September, voor het stedelijke subsidie bedankten, zoo zij voor gaven, op grond van den verbeterden toestand der finantiën. Hierdoor hielden wel op de vergoeding, wegens gemis aan recognitiën en die voor de teruggave der belasting, doch geenszins de betaling van *f* 660, wegens het gemis van de inkomsten der kapitalen, in 1818 te gelde gemaakt. Deze daad van Regenten had aanleiding gegeven tot een onderzoek, of het niet noodig zoude zijn, dat het Weeshuis terug gaf *f* 1428,57, reeds over dat jaar genoten. Hiertegen bragten Regenten bezwaren in, bij missive van den 24sten Oct. 1825, en verzochten tevens, de jaarlijksche uitbetaling ad *f* 660 te behouden. Overeenkomstig een rapport van gecommitteerden besloot de Raad, Regenten van de verpligting tot terugbetaling te ontslaan en aan het gesticht te laten behouden de uitkeering van *f* 660, dewijl het gesticht hierop eene gegronde aanspraak had. Daar Regenten en de Regering het doen van rekening alleen beschouwden als een gevolg van subsidie, en zij hiertoe niet bragten de uitkeering van *f* 660, hield met 1825 het doen van rekening aan de Stedelijke Regering op en het is dus niet mogelijk, verder de geschiedenis der finantiën van het Weeshuis na te gaan. De uitkeering van *f* 660 is tot in 1852 zonder belemmering uitbetaald, doch bij het vaststellen der begrooting voor 1853, rees bij eenige leden

een vermoeden, dat die niet verpligtend was; zulks gaf aanleiding tot een onderzoek door de regtsgeleerde commissie van den Raad, die in April 1853 rapport uitbragt, en van oordeel was, dat de stad tot die uitkeering niet verpligt kon worden. Hiertegen leverden Regenten in Augustus van dat jaar eene uitvoerige memorie bij den Raad in, welke in December door de regtsgeleerde commissie wederom werd beantwoord (1). Eindelijk besloot de Gemeente-raad in hare zitting van 12 Januarij 1854, dat de uitkeering bij voortduring zoude plaats hebben. Bij het behandelen der begrooting voor het jaar 1861 is deze post geroijeerd en het besluit op het hiertegen ingeleverd request van Regenten moet nog door den Gemeente-raad worden genomen.

---

(1) Zie Raadsnotulen 25 Nov. 1852, 4 Mei, 10 Aug. en 14 Dec. 1853.

BIJLAGEN K,

BEHOORENDE BIJ HET

RAPPORT

BETREFFENDE HET

HEILIGE GEESTHUIS.

N°. 1. *Woensdag na St. Tyburtius dag* 1394.— *Verlyboek van het Weeshuis f°.* 37. — Wy Bartout van assendelf eñ baertout van huessen, scepenen in hr̄lm, oirconden dat voor ons quam coene van oosterwyck willems cuserszoen eñ opgaf tot eenē vryē eyghē der stede van hr̄lm tot der rechter armē behouff een huys mette ervē legghen̄ eñ staende in de albfstrate twisschen Wouter van rollant an die eene zyde, den croft an die ander zyde afterwaerts streckende an liewynherc, welck huys mitten ervē vōors̄ heten zel des heylichs gheestshuys ende in̄ desē huyze zel coene voornoemt of die outste die van zyne lyve ghecomen is behouden twee bedtsteden tot horen wille rechte arme ofte ziecke daer op te legghē ende die zullen alle carytatē ende aelmissen mede hebbē in de voorseyde huyse, ghelycken an den armē luydē die daerin wesē zullē, ende coene voors̄ heeft de stede van Hr̄lm dit voorseyde huys tot der armē behouff, gheloof tē warē. in allē schyne als hyr daer selve heeft met sulcke huyre als daer op staet, ende met twee dordrechtse guldē s'jaers die mathys claesz̄ eñ syn wyff daer op hebbe tot hore lyve toe, voorts so droech coene van oosterwyck der stede van Hr̄lm voor ons op, tot den voors̄ huyse behouff een waer lants van vier eñ twintich madē luttel meer ofte min dat geleghen is in dē ban van houtryck ende beleghē hebbē met ervē jan claes mabelien zoonszoons erfghenamē an de eene zyde Symon myenen zoons kinder an die ander zyde, in deser manierē dat de heylich gheestmr̄s die dit voors̄ huys bewarē zullē, de rente van desē voorzeydē landē jaerlicxs op beurē zullen eñ verhuyrē, eñ daermede winnē eenē priester off meer die alle daeghe misse doen zullē in des heylich gheesthuys voors̄, voor coenē ziel voor jonckvrou clemeyse zyns wyfs ziel, voor Willems Kuyser haer zoons ziel eñ daer toe voor al der gheenre

ziel die in dē huyse voorseyt hoor aelmisse ghevē Ende zoo wes bovē der priesterloon blyf, dat sullē de heylighe gheestmeesters behouden tot der armen behouff die in dē huyse voors̄ zyn, ende waer dat zaecke dat de heylich gheestmeesters voorn̄ alle daghē gheen misse en deden doen in dē huyse voors̄ eñ dat met wille lietē, so moghen de vrouwen broeders tot hr̄lm dit voorghenom̄ lant antastē eñ die rentē dair of op boerē eñ daer voor zullē zy in dē huyse voors̄ alle daghe misse doē, of doen doen Ende waert dat saecke dat zyt niet en deden als voors̄ is so moghē die heylichgheestm̄rs dit voors̄ lant weder antasten Ende daer voor in de huyse voorseyt alle daghen misse latē doen in alle manierē als voors̄ is, voort so schouwt coene voors̄ quyt die drie morgē veens die onse lieve here van Hollant den voorseyde huyze tot den armē behouff ghegheve heeft met eenē brievē onder ons liefs herē zegel voors̄ bezegelt, welcke brieff coene voorseyt der stede van Hr̄lm tot der arme behouff voor ons overghaf Alle dinck sonder argheliste Ende deser brievē zȳ twee In oircondē desē brievē besegelt mit onsen zeghelē in tjaer ons herē duysent drie hondēt vier eñ tnegentich swoonendaechs nae sinte tyburtius dach.

N°. 2. 17 *Maart* 1393. *Archief Weeshuis.* — Albrecht bi goids genaden palengraue op ten Rin h̄toge in beyeñ graue van heneḡ van hollñt van Zeelñt eñ hē van Vriesland doen cont alle luden dat wy om̄e goids willen eñ salicheit onser zielen gegeuē hebben eñ gheuē mit desen brieue dat nuwe gasthuys tot hairlem dat onse getrouwe Coen Cus̄z van Oisterwiic Willem cusers soen heeft doen maken drie morgen veens gelegen uptie noortveen after lisse bi onsz wildernisse van herlemerhout, of te mete van sulke veen als gherit andriessoen aldair leggende heeft in dusdanigh manierē dat dat voors̄ gasthuys den voors̄ veen tot ghene dagen vercopē en sulle mer sullen mogen utgraue alle jair vte veen voirs̄ twee veenscute turfs eñ niet meer en waer dat sake dat syre meer vergroeven of deden wtgraue tot enige tide dan voorsscr̄ is so soude dit voors̄ veen verbeurt wesen eñ weder aen ons of aen onse nacomelingen comen eñ dat voir eyghen houden. In alre maniere als t ons was eer wii t hē gaue In oirconden dese brieue besegelt met onsen segele Gegeuē in den hage seuentien dagh in maerte int jaer ons herē MCCC drie eñ tnegētich na den lope van onsen houe.

N°. 3. 1419/1422. *Archief Weeshuis.* — *Dit syn des Heylige Geests renten die gelegen syn buten der stede van Haerlem.*

in den banne van Haerlemmerliede

erfhuur op zes erven 116 botjens	*f*	2:18:00
een stuk lands verhuurd om de helft van 2½ goude nobel	„	5:00:00
Transp. . . .	*f*	7:18:00

Per transp. . . .	*f*	7:18:00
Buyten Sparwouderpoort		
een stuk lands voor 6 nieuwe goude wilhelmus schilden	〃	6:00:00
in de Waert		
een mat lands, twee Dortsche gulden en twee botjes	〃	1:11:00
een mat voor een Engelsche nobel	〃	2:00:00
by Spaerwouwer veer		
een kamp lands voor een engelschen nobel . . .	〃	2:00:00
in de Waert		
op een camp lands die Claes van Ruve en de zyne 1 ℔	〃	0:10:00
Op de Zomerweg		
Een stuk verhuurd, genaamd de Hooge Venne om 5 Engelse nobelen	〃	10:00:00
Schalkwijk		
vyf maden en een hont 4 engelse nobels 2 braspenningen.	〃	8:02:08
op den molenwerf en schalkwyk erfhuur 30 botjes.	〃	0:15:00
de helft in elf maden, met het gasthuis gemeen, voor negen Vlaemssche nobelen verhuurt.	〃	18:00:00
ter Liede		
Een halve camp, om een halve Engelsche nobel. .	〃	1:00:00
twee maden, om voor de helft schoenen te koopen.	〃	2:00:00
Schalkwijk.		
Een stuk land om veertich bodjes	〃	1:00:00
Nieuwerkerk.		
de helft van een camp met St. Jans Heeren gemeen, de vierde van een Eng. nobel.	〃	0:10:00
de helft van de schaapsvenne die 14 maden groot is om vier engelsche nobels, betaalt met 7 beyerse guldens	〃	6:00:00
twee maden, 2 goude Wilhelmus schilden min ¼.	〃	1:08:00
vyf maden om anderhalve goude engelsche nobel .	〃	3:00:00
Schalkwijk		
18 maden voor vyf goude engelsche nobels . . .	〃	10:00:00
de helft in drie maden met het gasthuis gemeen om anderhalven nieuwen gouden Wilhelmus schilde . .	〃	1:10:00
de helft in anderhalve made gemeen met geertruid Wed. van Berckenrode elk mad om 12½ boddedrager	〃	1:10:00
Transp. . .	〃	84:14:08

Per transp. . . *f* 84:14:08

een camp de helft met het gasthuis, een engelse nobel en vier boddedragers, maer wel betalende zullen de boddedragers afgetrokken worden . . . . . . 〃 2:08:00

een stik lands van vyf maden met het gasthuis gemeen, de heele kamp voor een goude croon en een goud Wilhelmus schilt, komt voor ons deel. . . . 〃 2:00:00

2½ made zes en een halve boddedrager . . . . 〃 0:15:00

vier maden, een goude kroon en Wilhelmus schilt. 〃 2:00:00

tot Rietwijk

een stuk lands by tveer tien botjes . . . . . . 〃 0:05.00

Op de nieuw Wetering.

op Jelvis kamp, 4 ℔ payement . . . . 〃 0:10:00

tot Sassenheim

Een half morgen, voor een halve nieuwe Wilhelmus schilt. . . . . 〃 0:10:00

tot Coudekerck.

3 morgen, 7 ℔ 10 bodjes . . . . 〃 3:15:00

tot Hillegom

op Jan Baertouts land van Schoten 40 botjes.

In Heemstede

Op Dircks croft van Bakenes, driepont payement.

op Claes de gruiters zate, 20 groot.

op oude Claes Eggaerts zate, twee hoenders en 40 botjes.

daer van sal geven gysbert Florys zoen 30 bodjes en twee hoenderen, en havie jacob Eggerts 10 bodjes 〃 2:17:08

Een camp met de kerck gemeen, ⅓ goude nobel . 〃 0:13:08

4 maden om 2½ gouden Engelse nobel. . . . . 〃 5:00:00

de helft in 4 maden aen Heemsteder wech, 3 gouden schilden. . . . . 〃 2:05:00

op de zate te Bennebroek die Claes Jans van Bennebroek plag te hooien 40 bodjes . . . . 〃 1:00:00

een camp in den Hout met het gasthuys gemeen 2 nobels . . . . 〃 4:00:00

een camp voor 4 Wilhelmus oude Dortrechtse schilden . . . . 〃 3:00:00

twee ackers in de corenven een halve Eduarts nobel 〃 1:00:00

op Jans lant van Rollant 10 botjes . . . . . . 〃 0:05:00

den twaelfden deel van 't nieuwe lant, 2 oude Wilhelm. schilden . . . . 〃 1:10:00

Transp. . . 〃 118:08:08

Per transp. . .	ƒ	118:08:08
Op die Wt Spaerne		
Een stuck lant gelegen op die Wt-Spaerne, dat Pieter Jans van Rietwyc plach te hoeren, 6 niewe goude Wilhelmus schilden	"	6:00:00
buyten twisschen de twee houtpoerten een halve nobel	"	1:08:00
By Haerlemer wech		
de helft in een stuck lands 5 nieuwe Wilh. schilden	"	5:00:00
by t mannepat		
Willem van Schot, bespreck op een camp lants $^1/_6$ van vier nobels.	"	1:06:00
¼ in de helft van ¾ made een engelse nobel . .	"	2:00:00
Tetterode en Aelbertsberg		
een camp van 1½ mat achter Rollant een nobel en 5 boddedragers.	"	2:10:00
op die hoge made op twee bergkampen buyten de Sylpoort	"	1:00:00
een camp lants twee engelse nobelen	"	4:00:00
op een stuk lants 3 botjes	"	0:01:08
een mat lants voor 2 oude Wilhelmus schilden . .	"	1:10:00
drie maden voor twee goude gentsche nobelen . .	"	4:00:00
In den ban van Akendam		
Een stuck lants 13 botjes	"	0:06:08
In Schoten		
Een molenwerf 4 pond	"	2:00:00
2 maden en zeven hont voor 4 nobelen	"	8:00:00
in de lan van de Wijk		
acht geersen lants	"	9:00:00
Akersloot.		
6 maden om 9 dortsche guldens	"	9:00:00
Uytgeest		
Claes delsoens camp 2 nobelen	"	4:00:00
op een stuck lant, een engelse nobel voor 4 pont .	"	2:00:00
Oostsaen		
Een halve gaerde voer een Rinse gulde	"	1:00:00
Sparwoude		
2 maden drie pont 10 groot	"	1:10:00
het cappelry lant	"	1:00:00
Op Vlielant		
drie oude Wilhelmus Dortrechtse gulden	"	2:05:00
verscheyde parcelen, de hoogste 26 botjes te samen	"	3:07:00
Transp. . .	"	190:12:08

Per transp. . .	*f* 190:12:08
Hierby gerekend de landen in Houtryk, bestaande in 24 maden besproken by *Coene van Oosterwyk*, stichter van dit huys, mitsgaders den veenlanden, denzelven gegeven by Hertog Aelbrecht	〃 40:00:00
somma van alle de landeryen. . .	*f* 230:12:08
voor 155 huyzen in rechten poortrecht	〃 46:00:00
voor 189 huyzen in erfhuur	〃 71:08:06
aan renten die losbaar waren	〃 17:00:00
Bedraagt de geheele inkomst van een jaar . .	*f* 365:00:14

N°. 4. 1469. *Archief Weeshuis.* — Aanteekening, voorkomende in een boekje begonnen in den jare 1469.

Van onse kinderen en vondelingen buten ons H. Geesthuys.

Item wy hebben betaeld, die stoeledrajers kind, die ouder moeder de week om een braspenning.

Item wy hebben een kind by Fokkel besteed op het heiligland om anderhalve stuyver.

Item wy hebben een kind als van een moeder die gegaen is in een cloester en syn naem is Franciscus, en dit kint is geboren een maend voor Sint Jan anno LXXIII en men gift de week voer dat kint drie stuyvers.

Item een kint van de stilleganc maecker in de Damstraet, en overquam met ons dat wy 't souden besteden, en is besteet by een bouman buten S. Janspoert die weeck om drie stuyver.

Item nog een kint van de stilleganc maecker en quam veertien dagen na t voers̄ kint drie stuyver.

Item nog so geven wy van een kint en de moeder is een pelgrimme, die oude moer heeft het kint voor drie groot.

Item een vondeling is ons aengecomen by den nacht na Paschen was gevonden in onser vrouwen kapel op Bakenes En is besteet by een vrouwken en woent in den kleynen hout om drie stuyvers.

Item nog een maegdeken gevonden in de grote kerck daegs na Sint Maertendach in Somer anno LXXV en is besteet te avenhorn om III stuyver en dit voors̄ kint hiet klaes, eñ quam daer na in t heylige geesthuys, den achtentwintichsten dagh in April.

N°. 5. 1474/1476. *Archief Weeshuis.*

vant regement des H. Geesthuys.

Item men plagh jaerlycs een koe ofte os te slaen in t H. geesthuys eñ vier varckens, eñ al so langh als dat duurde, so plagh men henluyden mannen ende vrouwen daer af te deylen, so langh als dat durende was ende niet langer ende des winters als men in andere

gasthuysen gaf soo gaven wy van gelycken om die veerthiende naght, in onse H. geesthuys elcke mannen ende vrouwen na dat ons dacht dat sy arm waeren.

Item nu slaet men een koe te meer om onser kinderen wil, die moeten oock eeten.

anno veerthien hondert vier eñtseventich, als roerende van onsen turf eñ oock van Claes Wollewiin.

de onkosten van het maaken van de turf die men baggert te Lisse uit de veenen het H. Geesthuis door Hertoge Aelbrecht, en ander turfland den huyse toekomende.

Item men gift van elcken dachvelt torifs te delven te spitten ende te spreyden, te samen neghen ende een halve stuyver.

item de Bosker wint des daechs twee ende een halve stuyver.

item men gift van elcken dachvelt te stuycken een braspenningh.

item men gift van elcken dachvelt te wisken een braspennink.

item men gift van elck een dachvelt te scauelen twee braspenñ.

Somma te samen XVII stuyvers.

item men gift van elke schuyt torifs te brengen tot Haerlem, als t van onse veen is vier stuyvers ende syn heel hoegh gelaghet.

item van dese grote scuten so gift men omse in onse scuur te draghen van elcke scute V duyts.

item als men deese torif weder uytgeeft aen den armen so heeft onse moeder Diewaer den generalen ommeganc.

item wy hadden van dese drie daghvelt torifs, als van de helft omtrent acht wagens torif, en Claes Wollewyn desgelycke acht wagens torifs, 'thuis te brenghen, coste twee wilhelmus stuyvers.

van onse torif anno 1474

Item wy hadden van Dirc Eggen soen een last hoech torif tien scuten, elcke scuut coste in te dragen in onse scuur op die vollers graft, als van twee vrouwen (*a*) te samen twee selyarts. Item die gehele last coste ons achtien Rynsgulden.

Item in tselve jaer LXXIIII in de herfst so coften wy in onse scuur op de vollersgraft V aelsmeerder scepen torifs ende nogh een aelsmeerder scip opgedaen op die croft,

ende nogh van die Heemsteder torif drie dachvelden (*b*) op de croft opgedaen, ende nogh an Claes jans van Hillegom betaelt XII en een halve R. gulde an torif, ende die op de vollersgraft opgedaen een scuut en in onse scuur op die croft.

(*a*) Dien tijd gebruikte men geen mannen om turf te dragen maar vrouwen, daarom werd de steeg, die men thans de turfsteeg noemt, van ouds de *turfdraegsters* steeg genoemd; gelijk men vindt in de oude erfhuur registers.

(*b*) Dat is 24 wagens.

Item nogh van Hoflant opgedaen in onse scuur op die vollersgraft vor VII gl.

1476. Item twee schepen aelsmeerder torif om IIII Rynsgulden ende geeft anderhalve koe hooy om vier Rynsguld.

Item LXXVIII een aelsmeerder scip torif om vyff ende veertigh stuyver.

somma beloopt in alles vier eñ vyftigh rynsgulden aen torif.

Item Dieuwer onse moer heeft voor elcke schuut te loeven V duyts

N°. 6. 1479. *Archief Weeshuis.* — Item int jaer van LXXIX so hebben wy oorlof gegeven onse moeder onder de vrouwen ende mannen, ende hebben weder gehuert Catryn Aris doghter met ons wonende in onsen huyse tot een moeder onder de vrouwen eñ mannen, als boven een jaer lanc dat is van meye tot meye om drie Rynsgulden tot veertigh groot de Rynsgulden ende een paer hemden ofte tien stuyvers daer voor ende een paer schoenen ofte twee ende een halve stuyver daer voor.

Item Steyn onse meyt onder de kinderen eñ vondelingen wint tot een jaer XIII gulden (de gulden voor thien stuyvers gerecckent) een hemt en paer schoene alle half jaer.)

N°. 7. 1485. *Archief Weeshuis.* — Wy Jan van der Meer en Dirck Spycker schepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen de Heylige geestmeesters van den Heyligen geesthuyse staende optie croft binnen dese stede ende geliede dat sy vyt rechter gifte ende in purer aelmossen vyt handen van Willem Heymansz̄ scoemaecker geboeren van Ziericxee ontfaen hebben de somme van zeven dalf hondert Rinsguldens tot viertich groten vlaems tstuck, die deselve willem heuluyden in gereden gelde gegheven heeft ten rechten armen behouff omme dairmede te bestellen elx sweeks voren hondert armen menschen diet meest van noden is hondert ponden roggenbroots, dats elcken armen mensch voors̄ tot hondert toe een pont roggenbroods alle weecken te weten s'vrijdaechs ewighduerende.

Ende omdat deselve Willem Heymans dat alsoe geëxecuteert ende achtervolght wil hebben als eeuwigh testament sonder cesseeren ofte ophouden, soe hebben die Heylige geestmeesteren voors̄ versekertheyt van dien in eeuwighen memorie voir hun ende voir dengenen die nae hun ende inder tyd Heyligh gheestmeesters binnen deser stede wesen sullen hun verbonden ende geloeft Ende dat by wille en consent der raide van derselver stede, verbinden hun ende gheloven mit desen brieve, dat sy van nu voirt an, of te rekenen van den date hier onder gescreven elcx sweecks tgeheele jaer doer alle vrydagen, tsy werckdach ofte vierdach geven ende distribueren sullen ofte doen geven ende distribueren hondert arme ofte scamele menschen, dien sy niet van gonsten ofte maegtael mer van goedswegen kennen meest nodorfstichtst ende behouftigst wesende hon-

dert pont roggenbroods, tsy by dieren oft by goeden tyt ofte weer de rogge opslaet dan nederslaet en sonder ophouden ofte dair van in gebreccken te wesen tot eenighen vrydaghe, in eenigerwys dair op voir hun ende hoere naecomelingen Heylighe gheestmeesteren by wille ende consente voirs overgevende eñ verwillekoerden dats wairt dat te eniger tyt eennich gebreck in geschiede eñ bevonden word, dat alsdan de heylige geestmeesteren in der tyd zynde voirt selve gebreck verbuert sullen hebben tegens de gasthuysmeesteren van Sinte Elisabeths gasthuys telcken reyse drie scellingen grote vlaems, soe dicke ende menighwerve als tgebuerde, Ende dat te verhaelen ende te innen vyt alle des heyligen geesthuys voirs̄ goeden roer̄ ende onroerende, nu synde ofte naemaels wesende geen dair of vytgesondert sonder teghenspreeck. Wel verstaende, dat de arme ofte scamele menschen, die in der tyd hierof deelinghe ofte aelmissen ontfaen hebben, teghen den heyligen gheestmeesteren ongehouden wesen ende blyven sullen omme daeromme nae hoere doot hoir erfenisse ende goeden den heylighen gheesthuyse voirs̄ te laeten, na inhout heure privilegie ofte costume want dat ontfanck ende testament denselven arme ofte scamele menschen noch hoire erve daer inne niet derogeeren noch hinderlyck weesen en sal. Deeser brieve syn drie alleens, die wy scepenen voirs̄ in oirconde der waerheyt besegelt hebben mit onsen seghelen hier aenghehangen. Ende omdat wy Burgermeesteren ende raiden der stede van Hairlem voirs̄, tot dese belofte en willekoer misten voirs̄ heylig geestmeesteren in manier als voiren verclaert is onsen consente ende believen gedaen hebben, soe hebben wy die seghel van zaicken derselver stede hiermede aen doen hangen, opten lesten dach van Juny int jair ons Heeren Duysent vier houdert vyf ende tachtigh.

N°. 8. 8 *Mei* 1502. *Resolutiën Vroedschap.* — Opten VIII[en] dach in februario año XVc twee, naden scryven deser stede van Hairlem, hebben die van den gerechte ende vroescap hier nagenoemt, Te weten dirick potter, ende geryt van scoten burḡmeesteñ dirick spycker. frans gerytsz̄ Jan foppez̄, eñ Claes jansz̄ rantairt scepenen, Steffen heynriccz̄ Claes pietersz̄ hals Jacop engbrechtsz̄, dirick van bekesteyn Jan gysbrechtsz̄ louf gerytsz̄ van bennebrouck, evert jansz̄ van der meer Cornelis Bolle, Ryewairt ysbr̄z̄ eñ harman engbrechtsz̄ Ramp, vergadert geweest, op ter zelver stede huys opt beschryven van den Roomssch coninck dairaf hier nae breeder blycken sal.

Ten selven tyde, is gesloten eñ eendrachtelick geaccordeert dat die heylich geestmeestēn deser stede, jairlicx wtreycken zullen, vier gouden gulden, tot coelen tot hulpe van een proeven aldair in een bursse joff petagogie, eñ hier voir soe sal die stede van hairlem, tot behoef van eenen armen scoliere, hebben aldair ten eewigen dagen die nommacie eñ plaetse, om te studeren eñ de gracien van de pro-

vende logyse, eñ scole aldair te genyeten, den tyt van drie jaēn continue, eñ deen thuyscom̄ende, weder een ander in syn plaetse te mogen stellen, die deselve gracien genyeten sal.

No. 9. 1512. *Archief Weeshuis.* — Wy Andries van Foreest ende Claes Jansz Cantert scepenen in Hairlem, oirconden dat voir ons quamen die Heylige geestmeesteren vant Heylig geesthuys staende binnen dese stede, bij wille ende consent der Rade derselver stede eñ gelieden vant voors heylige geesthuys wegen voor hair eñ voor hair nacomelingen Heylige geestmeesteren in dèr tyt wesende, dat sy achter volgende de begeerte ende testamente van Adriaan Woutersz̄ ende Marytgen Roelendochter zynen wyve aengenomen en geloeft hebben, nemen aen en geloven mit desen brieve alle jaren te geven eñ te deelen twee hondert ende veertich aelmissen witte broeden elck broed van een duyt op Sint Jans dach te midzomer acht dagen voir of na onbegrepen, geduerende ten eeuwigen dagen Te weten II^c ende XIII broden den rechten armen daer dat best besteed sal zyn Ende de ander XXVII broden sullen blyven int voors̄ heylige geesthuys alse de mannen dair of zeven broden de vrouwen oic zeven broden eñ de kinderen XIII broden Ende wairt saecke dat die heylige geestmeesters die nu syn of namaals wesen sullen tot eeniger tyt hierna in gebreecken waeren van alle jaer op Sint Jansdag dese deelinge van II^c en XL witte broden die armen te doen in der maniere gelyck voirschreve staet, soe hebben sy voir hun eñ voir hūen nacomelingen Heylich geestmeesters in der tyt wesende overgegeven, dat sy so dicke ende menigwerve dat gevalt verbueren sullen, te weten teghen de minrebroederen, vyf ende twintich stuyvers ende teghen de cellebroederen oick vyf ende twintich stuyvers die syluyden hun geloven daer voer als dan op te leggen eñ betalen sonder eenige vuytwegen daerinne te soucken ofte teghens te maicken in eeniger manniere.

Ende dit al te samen voir de somme van dertich rynsgulden, die de Heylige geestmeesteren tot behouf vant voirs̄ heylige geesthuys dair voir kennen in gereden gelde ontfangen ende opgebeurt te hebben. In oirconde desen brieve besegelt mit onse segelen in tjair ons heēn Duysent vyf hondert ende twalef op ten tienden dach in November.

No. 10. 1526. *Archief Weeshuis.* — In den jare ons heren duysent vyf hondert ses eñ twintich, so hebben de heylige geestmeesters, by wille ende consent van Burgemeesteren Schepen ende Raden deser stad, hun verbonden tegen Mr. Louris Pieterszoon, priester, Frederick Jacobsz̄ Deyman, eñ hendrick van Berckenrode, als executoers van wylen Jan Heyndricksz̄ de Nayer, XIII sondagen aen een volgende, onder de vesper te deelen ende te geeven sestich arme ambachtknechtjes oud wesende ten minste acht jaren ende daerboven,

wonende buyten den H. Geesthuyse, elck een roggebrood wegende vyf ponden, ende waert saecke dat er so veel ambachtsknechtjes niet en waren, de overlopende broden andere menscen buyten den huyse wonende te geven; hebben hun nogh verbonden dese ambachtknechtjens de dertien weecken geduurende, alle heylige dagen school te houden ende nogh meer andere delinge te doen op syn jaergetyde Deese delinge geschied in dier voegen ende manniere als volgt: als heur les uyt is, sullen ze komen met hunnen meester uyt het heylige geesthuys daer sy nu school gaen ende zedelijk by paren gaen in Sint Bavooskerck ende voor dat eerwaerdige heylige Sacrament God almachtich biddende voor degeen daer sy de aelmissen of ontfangen sullen, ende dan voorts den trans omgaen na de stole daer men de provens deelt ende daer het brood ontfangen met bloten hoofde ende spreecken dan nogh drie paternosters ende drie ave mariën voor de sielen daer t afgecomen is (deze uitdeeling begon op zondag na allerheiligen.)

N°. 11. 1530. *Archief Weeshuis.* — In den jare ons heren duysent vyf hondert ende dertich, so heeft Aelt Gerrits de Vroeden dochter gesticht ende geërigeert in die parochi kerck van Haerlem, op Sint Joosten outaer, tot vermeerdering van den dienst goods ende syne gebenedyde moeder de gloriose en reyne maget Maria, een vicarye ofte cappellerie van vyf misse ter weecke, welcke vicarie sy op dien tyd doteerde ende begaefde met seeckere landen renten, dewelcke sy naderhand weder aen haer selve genomen heeft, by consent van den biscop van vytrecht ende heeft weder andere losrenten in de plaets gegeven, ende heeft van deesen vicariën na haren overlyden collatoers gemaeckt den heyligen geestmeesteren in der tyt wesende, als die vaceeren sal, sonder dat yemant van den Burgermeesteren ofte van de Wette hem sal intromitteren, ofte toeseggen hebben sal. Omme by hun luyden beste wetenschappen, sonder eenige gunste, bedrog ofte simulatie, gepresenteert te worden, een arm poorters kindt meester ofte clerck bequaem eñ geleerd tot priesterlycken staet, die van syns zelfs patrimonie geen titel hebben en mach, omme alsoo met een goede titel te comen tot den priesterlycken staet, die goed van leven is, sonder diffamatie, dewelcke tot syn vier eñ twintich gecomen synde, gehouden sal weesen priester te worden, ende de voors̄ cappelerie selfs bedienen, ten ware saecke dat hy sieck ofte gepassioneert ofte onbequaem ware, dan sal hij een mogen setten daer die patronen mede te vreden syn. Des soe moet de possessoer ofte bezitter van deese cappellerie altyds gehouden weesen uyt de vruchten ende renten tot deese cappellery behoorende, jaerlycks uyt te keeren, den memorie meesteren der parochiekerck van Haerlem, tot onderhoudt ende behouf van der memory, drie gulden eens, by aflossinge, ende dit al na uytwysen der fundati daeraf synde. (Also

de losrenten tot deese cappellerye behoorende gelost waren, syn de hoofdpenningen daeraf gecomen wederom beleydt aen een losrente van 25 gulden s'jaers, spreeckende op Syne K. Majesteyts tienden van Wyk op Zee en syne Domeinen van Kennemerlandt, die by transport gecoft syn van Meester Maerten van Heemskerck, scilder.)

N°. 12. 2 *November* 1555. *Resolutiën Vroedschap.* — (Is besloten) Ende dat men de heylige geestmeesteren sal van der stede weegen leeñ vyff of zes hondert k. gul̄ ten behouff van de armen voir een jaer of meer, ende deselve penn̄gen weeder innen aen de renten die den heyligen geest verschynen sullen.

N°. 13. 1559. *Archief Weeshuis.* — Wy syn alle jaeren schuldich den Predicaeren broederen 32 stoopen Romenye, te doen haelen by den wyntapper om daegelycx daer mede de mis te celebreeren, ende dit om dat sy gehouden sullen syn een eeuwigen jaerzang te doen op het graf van Willem Pitamen weduwe, geertruyd van Adrichem eñ Floris van Adrichem, die dit gemaeckt heeft, ende over alle gelovige sielen te leesen die twee psalmen, met de collecte daertoe dienende, als Miserere meus en Profundus.

Wy syn oock jaerlycxs schuldich tien arme scholieren staende ter nominatie van de testatrice Elisabeth Arentsdochter, die tot executoers van haren testamente heeft aengestelt Joost van Bronckhorst, Ridder ende Claes Colyn, koopman tot Amsterdam, alle jaren uyt te keeren, op het vertoonen van een cedulle uyt handen van hare erfgenamen elck 10 ponden, stellende daer voor den H. geestmeesteren ten onderpant een seeckere rentebrieff ter somme van 2000 gulde; onder voorwaerde, dat indien in vervolg van tyd, door duurte of oorlog, de renten verminderden, oock de gifte na rato te verminderen, gesloten den 9 Juny 1559.

N°. 14. 2 *Maart* 1559. *Resolutiën Vroedschap.* — Is verhaelt hoe theylige geesthuys zeecker weer landts heeft leggeñ in den ban van houtryck streckeñ van den hoogen dyck tot aen de meer, van welcke landt de heylige geestmr̄n dicwils soe veele in huyere niet en hebben mogen gecrygen tot des voirs goidshuys behouff als zyl. wel van oncosten te dragen hadden aen den voors̄ dyck, ende dat de heyligen geestmr̄n voors̄ goet dochte tselve ten meesten profyte te vercoopen, daer toe zyl. althans wel souden geraicken maer soe henl̄ tselve nyet te doene en stondt sonder advys eñ consente van den voors̄ gerechte eñ vroescap, is tselve in correctie geleyt eñ geresolveert geweest eendrachtel̄ dat de heylige geestmr̄n ten overstaen van den burgermr̄n tvoors̄ landt vercoopen eñ de penñ daeraf comende weder besteden sullen ten meesten oerbaer van den voors̄ huyse.

N°. 15. 1560. *Archief Weeshuis.* —

Jaergetyden.

In den jaertyd van Jan Hendrick de Nayer die men gemeenlyck

houdt op de eersten dagh, dat het memory is, na Sint Laurens dagh als volgt:

de minnebroeders een zak tarw

de Clarisse een zak tarw

de armen menschen in Sint Jans gasthuys negen en dertig stuyvers, den armen menschen op Sint Maartens hofje III gulde IX st.

Hondert en twintig arme menschen woonende buyten het H. Geesthuys, prefereerende altoos ambachtsjongens voor alle anderen elk een roggenbrood en een pont boter.

In den jaertydt van Pieter Frederyksz Deyman.

Alle de jongens die sondags brood hebben elck een stuyver, de mannen en vrouwen om gooswil geprovent int H. Gs. elck een stuyver, al de jongens die in Pieter Uitenhages gooshuys woonen, elck een stuyver.

Als dese uytdeeling minder bedraegt dan 20 gulden zal men het (overige) uytdeelen aen den armen die sondags proven ontfangen.

In den jaartyd van Mr. Jacob van der Delle.

(Deesen jaartyd houdt men altyd op ten Sondag na trans figuratie.)

Men is schuldig ten eeuwigen dage alle jaren op een sondag dat men jaartyde houdt van Mr. Jacob van der Delle of sondaeghs voor syn jaertyd als men die in de week houdt, te deelen als hier na volgt:

alle vondelingen en kinderkens int heylige geesthuys woonende een blank brood van een duyt, en een halve pinte soetmelcks gekookt welck een ygelick aengedient sal worden tot haer recreatie, behalve syn gewone portie.

item de schoolmeester, die de kinderen leert, en de boden die de kinderen dienen, en bescheyd doen, elck een blanck broot van een oortje, en een halve stuyver des sullen sy de kinderen vermanen: *dat sy bidden voor de siele van Mr. Jacob van der Delle*, die hen dit besproocken heeft, ende voor de sielen van syne ouders broeders ende susters.

item alle de mannen ende vrouwen int H. geesthuys geprovent een blanck broot van een duyt ende een pinte dobbel biers; versta die om godswil geprovent syn.

item een ygelyck van de mannen daer om godtswille geprovent des avonts als men de vigilien singt ende des morgens als men die siel missen singt, te elcken reyse een halve stuyver; des moeten sy in syn drie eerste jaergetyden alle te gelyck op syn graf komen staen, eñ bidden voor syne siele des avonds eñ des morgens, als het kruys met de heeren van der memory, op het graf sal komen; en waert dat het ymant gesont wesende sonder nootsaecke versuymde, so sal syne portie aen de vrouwen komen.

item de meester die de ambachtsjongens leert twee blancken, des

sal hy gehouden wesen de vondelingen, die daer om gooswille geprovent syn, op syn jaertyd te vermaenen als boven, ende even als die ambachtsjongens eer sy uyter schole om broot gaen, voor te lesen ende te seggen dat het voor de siel is van Mr. Jacob van der Delle, priester, diens jaertyd men houden sal, die haer dit broot van een duyt besproocken heeft ende dat sy nu oock haer roggenbroot haelen sullen, (seggende) *Heere geeft hem die euwighe rust, ende dat euwighe licht moet hem lichten, ende alle synre vrienden sielen, ende aller gelovigen sielen sy rust en vrede: Amen.*

tGunt wy den armen in onsen H. Geesthuys ofte Coenen gasthuys sculdigh syn uyt te reycken ende te geven.

men is sculdigh op ten nieuwe jaerdagh eeuwigh durende den armen, die int H. geesthuys wonen te geven een stoop Romenye ofte malvesye, twelck Diewer Engels hoir gemaeckt heeft.

op lieve vrouwen lichtmis eeuwigh durende te geven acht arme mannen, ende acht arme vrouwen elcx een half pinte romenye ende een blanck broot van een duyt, maer de mannen ende vrouwen die op de plaets van Andries van Foreest syn sullen elcx twee broden hebben, twelck van Andries van Foreest gemaeckt is. dit is begonnen anno 1516 op lichtmis dagh. men betaelt hen luyden daer voor in alles twaelf stuyvers en een oortje, en te paesschen, pinxter en kermis als boven.

nogh is men schuldigh de voorš armen elck een halve braspenninck om de veertien dagen, beginnende Sint Maertens dach tot paeschen toe.

men is schuldigh op allerkinderen dach eeuwigh durende, de kinderen in den H. geesthuyse wonende tien stuyvers om daer pannekoeken voor te backen, twelck katryn van der Delle haer gemaeckt heeft.

Men is de kinderen des sonnendaechs na heylighe drie koningen eeuwigh durende schuldigh, twintigh stuyvers om daer panne koecken voor te backen, eñ het jonck wyf dat se backt sal hebben een stuyver voer haer moeyte, eñ met er tween backende, elck een stuyver. Dit is haer besproocken by Mr Jacob van der Delle.

Men is schuldigh de mannen eñ vrouwen en de kinderen in huys woonende altoos op Sint Annen dach in den maent Augs te geeven een maeltyd van drie carolus gulden twelck besproocken heeft Jonckvrouw van Alckemade (by testamente).

den eersten Zondagh na drie koningen de scamele mannen ende vrouwen in dit Coenen gasthuys wonende te geven een eerlycke maeltyd van gebraden, ende elcx man ofte vrouwe een pintje romenys ofte rynse wyn, wat sy liefst hebben, met een oortgen wittebrood; ende dit by testamente van Florys van Adrichem.

deselve heeft gemaeckt aen de kinderen op den voorš dach vleyspastyen mit rasynen, ende daer boven elck kint een oortje witte

broot, ende daer boven jaerlycks te koopen voor de kinderen 15 pond goede suycker, vyftigh stuyvers an wittebrood, twee hondert eyeren, twintich pond razynen ende vyftien fijne koecken ofte andre coecksken in plaetse van dien, ende wat de siecke kinderen niet en behoeven de gesonde kinderen te geven, an vleyspastyen. is gegeven van Florys van Adrichem.

Men is schuldigh op een van de quatertemper daegen in de vasten eeuwighdurende te doen uytroepen mitter schelle (*a*), dat een ygelyck die deelbroot begeert op een seeckere plaets comen sal, ende nadat sy also vergadert syn, een ygelyck mensche te geven een tarwenbroot van een duyt, hoe grooten duuren tyt dattet oock is, ende dit op de verbeurtenis van vier hondert Carolus gulden, die men de kerckmeesters geven soude, na tvermogen des brieven die de kerckmeesters daer van hebben.

Hiervoor is den heyligen geesthuyse in den jare 1483 gegeven van Simon van Loo, Burgemeester........ den 8sten February stilo curiæ is dit by toestemming van Syburch van Loe wed. Jan van Loe verandert om de kleynheyt van de broden, te geeven vier proven, twee ter nominatie van de regenten en twee by de erven van de bovenstaende.

Wy zyn schuldich vrydach voor middevasten twee sacken tarwenbroot van de beste tarw voor de siel van Mr. Wouter Boon, die doot geslagen is.

Aan de huyszittende in de vasten een philips schild of XV stuyvers aen wittebroot, voor de siele van heer Dirck Floryszoon, priester, ende over de siel van Catryn Duves dochter, 40 roggenbroden van een pont jaerlycks.

s'jaerlycks 22 arme menschen op Sint Maertens hofje wonende ende in onse lieve vrouwen gasthuys in Sint Janstraet, soveele arme menschen als daer in wonen elcx een tarwenbroot, wegende vier pont, so gelyck men de tarwe halvjes nu backt, ende dat over de siel van Vechter Gerbrandsz Roeper, drie mael s'jaers, als op Assche Woensdach, de eerste memory na Sint Pieters banden in augusto, s'woensdachs quatertemper van kersmis, onder de siel- ofte hoogmisse.

nogh is men schuldich Sint Jeroensdach den armen uyt te reycken XXV stuyvers an wittebroot, ende de cellebroeders vyf stuyvers aen wittebroot; dit is begonnen 1507.

nogh 25 stuyvers aen wittebroot ende alle sondaghen van alderheylig tot Palmsondach den rechten armen een sack tarwe aen bol-

---

(*a*) Men zou hier een stads roeper door kunnen verstaan, maar van ouds werd in de groote kerk eerst met een schel geluid gemaakt opdat het volk zoude luisteren, naar tgeen voorgelezen werd.

len gebacken, tstuck een pont gemaekt van Alyt die Steffen Hendrickzoens wyf was.

Nogh alle vrydaghen van alderheyligen tot paschen den armen 50 roggenbrooden van een pont gemaeckt van Willem Dirckszoon, die den armen erfgenaem vau al syn goet gemaeckt heeft.

nogh omtrent Sint Thomas den rechten armen te deelen voor de siel van Baef Stevens dochter drie sacken tarw aen broot gebacken.

Men is nogh schuldigh euwighdurende voor de siel van agnies van Paenderen, twisken alderheyligen en palmdag twee duysend roggenbollen, elck drie pont wegende boven t gunt men gehouden is te deelen, waer voor de Heylige geestmeesteren ontfangen hebben uyt handen van Mr. Gerrit van der Laen als executeur van de voors̄ A. van Paenderen. . . . . .

Nogh is men schuldich alle jaeren acht daghen voor ofte na Sinte Jans misse te deelen 240 wittebroden van een duyt, de mannen eñ vrouwen in ons huys elcks een, en dertien broden voor de kinderen, eñ de rest den rechten armen, op de verbeurte van 50 stuyvers aen de minnebroeders, ende de andere helft aen de cellebroeders twelck gemaeckt is van Adriaen Wouters eñ Marytjen Roelendochter syn wyf Begonnen int jaer 1513.

Deeling van gelde.

Men is schuldigh alle jaer in den eerste ommegang dat men den armen by den huyse deelt, te geeven voor de siele van Catryn van Zandvoort Mr. Laures weduwe een nobel.

Nog alle jaren in Sint Jans gasthuys de vrouwkens vier stuyvers, op peyne van eens 30 ryns gulden te verbeuren aen den commandeur.

Deeling van Erweten.

Vier sacken witte erweten, te weten een den H. geesthuyse, een Sint Elisabeth's gasthuys eñ de vrouwen broers een achelen de predickheeren een achelen, ende dit te doen over lichtmisse.

nogh de cellebroers (*a*) een achtendeel erweten, waervoor sy de dooden ter kercke sullen draegen, die int Heylighe geesthuys sterven, ende oock de armen die van den Heyligen geest leven.

Deeling van Linne laken tot Hemden.

Men is schuldigh alle jaren eeuwig duurende te allerheyligen ofte daerna den rechten armen te deelen ende te distribueren den rechten armen vyfhondert ellen linnen laken van twee stuyvers de el tot hemden, gemaeckt by Alydt die Steffen Hendricksoens wyf was.

nogh jaerlycks 13 hemden de el van vyf groot, by Dirck Potter gemaeckt; nog 60 elle linnen tot hemden, de el twee stuyvers.

(*a*) De cellebroeders die hun klooster hadden, waar tegenwoordig de Latynsche school is, waren volgens hunnen regel verpligt, om arme zieke lieden op te passen, en lyken ter aarde te bestellen; zij leefden verder van aalmoesen, zynde een van de vier biddende orden, die nergens te gelyk in Holland te vinden waren dan in Haarlem.

Nogh alle jaren omtrent kersmis de ambachtsjongens die brood haelen in de Groote kerck te deelen boter ofte kaes, ter som van 10 Car. guldens, dat Heere Dirckz Vlasman den H. geesthuize by syn leeven geschoncken heeft.

Deeling van Wolle.

Omtrent alderheyligen is men schuldich te koopen wit wolle laken ter somme toe van negen ryns gulden, ende daer van te maecken sokken eñ kinderkousen, ende die der armen deelen, twelck Catryn Duveszoens dochter besproocken heeft, daertoe gevende negen gulden s'jaers, uyt een stuck lants leggende aen den boom daer men na sparendam vaert, die de Fabryckmeesteren van Sint Bavoo's kerck jaerlycks uytdeelen.

Aelmoessen.

Alsoe den H. Geesthuyse veel goeds geschied is van de maechden die te Clarisse geprofessijt syn, die veel van haren goedeñ den H. geest gegeven hebben, so heeft men hem luyden alle jaeren tot danckbaerheyt, om goidswille gegeven eñ oock in den registeren aengeteyckent als volgt:

De minnebroeders in de Lucas marckt een half vat roe boters.

de clarissen in Lucas marckt een half vat oly, eñ in de vasten een kruyck van 15 pont oly van olyven.

26 kannen Romenye.

van een Bursael.

Het heylige geesthuys heeft nominatie ten eeuwigen dage van een student in het collegie genaemt *Bursa montis* tot coelen, alwaer hy is genietende vrye huyshuur in een camer, eñ een bedde daerin, eñ is vry van alle schoolgelt *usque ad promotionem.*

Voors moet hem de regent geven alle weecken een Brabantsche stuyver so die gemunt syn ofte twaelf daelders in specie in tjaer.

Des moet het H. geesthuys jaerlycks in april betaelen, of er een jongen in is of niet, vier goude gulden in specie of vier ryksdalers.

Maeltyden.

In den jaertyd van Agnies van Paenderen, die men gewoonlyck houdt, te geeven den armen mannen ende vrouwen in den H. geesthuyze wonende, een eerlycke maeltyd van gebraden, eñ anders daer toe eñ elc mensch een pinte romenys met een wittebrood van een oortje Hiervoor heeft Agnies van Paenderen, den H. G. gemaect 19 gulden s'jaers op die stad van Haerlem verscheene in October.

de Maeltyd van Baerte van der Schuure.

Men is schuldigh Sinte Nicolaes dagh, ofte in de heylige dach van kersmis eeuwig duurende den armen in den Heyligen geesthuyse wonende te doen braden conynen, hoenderen ende pastyen in de pot eñ daer voer te geeven een ygelyck een pinte wyns, ofte het geld daer voer, met een wittebrood van een duyt, ende men sal henluy-

den vermaenen dat sy bidden sullen voer de siele van Joffrouwe Baerte van der Schuure, die haer dese maeltyt gemaeckt eñ besproocken heeft.

N°. 16. 21 *Junij* 1568. *Testament van Maerten van Heemskerck.* — In den naeme des Heeren Amen By desen jegenwoordigen instrumente, zy eenen yegelycken kennelyck eñ openbaer dat in den jaere naeder geboorten deszelffs ons heeren duysent vyff hondert acht eñ tzestich in de elffde indictie op ten een en twintichsten dach Juny omtrent zes uren naer den middage, spaeusdoms onser alderheylichsten vaders in gode en heere, Heere Pius, die vyffde Roomsche paeus van dien naeme int derde jaere zynder electie, regnerende dalderdoerluchtigste ende grootmogenste prinche eñ heere, heere Maximiliaen die tweede gecoren Roomsche keyser van dien naeme int vierde jaere zyns rycx, voor my notarys publyck ende den getugen hier ondergescreven ꝑsoonlicken gecompareert is geweest deersame mr̄ Martyn van Heemskerck jacobsz̄ poorter deser stadt Haerlem, clouck eñ gesondt eñ zyn verstandt, memorie, spraecke, ende vyff sinnen volmachtich als vuytwendelicken gebleecken is, Ende verclaerde dat hy comparant in den jaere ons heeren duysent vyff hondert acht ende vyftich opten zesthienden dach in aprili met eene eewige ende onwederroepelycke donatie ofte ghifte onder den levende gegundt ende gegeven hadde vuyt zynen goeden een stucke landts groot wesende omtrent zestalff margens genaempt de volle meer gelegen in den banne van tetroede ofte overveen, breeder gelimiteert in den instrumente daer van by hem comparant gepasseert voor wylen Mr. Thomas Laurensz̄ priester, ende mede openbaer notaris in synen leven, ter presentie van mr̄ frans allaertsz̄ oock priester, ende mr̄ Geryt Henricxz̄ van Ravensberge doen ter tydt burgermr̄ der stad voors̄ als getugen, om̄e mette jaerlicxe vruchten van dien mitgaders de gheene die com̄en sullen van een ander stucke landts liggende in den banne van haerlēmerleede genoempt tberokenslandt groot wesende omtrent vier maden by maritgen geryts dochter zyne wettige huysvrouwe insgelycx vuyt haeren goeden in der manyeren voors̄ gegeven, naer toverlyden van de lancxtlevende van hem beyden voorñ, ende eer nyet, alle jaeren tusschen sincte Lucas marcte der voors̄ stadt ende onser liever vrouwen lichtmisse daer naest aen volgende by den heylige geestmeesteren ofte kerckmeesteren der zelver stadt in der tydt zynde, gedoteert, ende in huwelycken state vuytgegeven te werden, twee jonge maechden, geboren binnen deser stadt haerlem, off in den banne van Heemskerck, daert hemluyden (by heure conscientie) goetduncken zal wel aen besteedt te wesen elcx halff eñ halff, aen goede ende deuchtsame jonge gesellen, heure ambachten wel condich ende gheen dronckaerts wesende, altyts ende ten eeuwigen daege toe geduerende, Ende alzoe tvoors̄ stucke landts

by hem comparant ten fyne voors̄ gegeven naer date van de voors̄ donatie om̄e sonderlinge consideratiën hem donateur daer toe moverende (ende bysondere dat hy beduchtende was, dat tselve by lanckheyt van tyde mette wildernisse daer mede tvoors̄ landt aen de Westzyde belendt is, gemeen worden, ende midtsdien te nyete soude mogen com̄en) by hem donateur vercocht es omtrent twee jaeren geleden. Soe ist dat die voorn̄ mr̄ Martin van Heemskerck Jacobsz̄ begerende die voors̄ syne donatie te vermeerderen ende beter te bewissen tot eewiger memorie, heeft met zynen vryen moet wille ende goede voorsienicheyt, sonder by yemandts raede ofte inductie daertoe gebrocht ofte geïnduceert te wesen (zoe hy oopentl̄ seyde) in de plactse van tvoors̄ vercochte stucke landts gelegen in den voors̄ banne van Tetroede met eene eewige, gestadige en̄ onwederroepel̄ ghifte, die men naer rechte noempt te geschieden onder den levende van nyeuws gegeven. en̄ gheeft midts desen ten fyne als vooren, een ander stucke landts leggende achter de oude schutters thoorne binnen die vriheyt der stadt Haerlem voors̄ groot twee morgen ende een hondt off daeromtrent belendt aent oosteynde henrick Jan Mathyss̄ mette kinderen van wylen Pieter Jacobsz̄ ruychaver (overwyens landt dit voors̄ stucke landts eenen notwech heeft) aen de zuytzyde Jan Aelbrechtsz̄., aen twesteynde mr̄ Cornelis claess̄ priester, ende aen de noortzyde alydt pouwelsdr. Claes Lottynszoons weduwe, welck landt nu ter tydt gebruyct werdt by Pieter vlaschman om̄e tween veertich karolus guldens van XL grooten vlaems tstuck sjaers, daer die voors̄ zestalff margens landts genaempt den vollemeer ten tyde van de voors̄ vercoopinge in jaerlicxer huyere nyet meer en plaegen te gelden dan ter som̄e toe van dertich derzelver guldens, ofte daeromtrent, Welverstaende dat die voors̄ donateur ende die voors̄ maritgen geryts dochter zyne geëchte huysvrouwe beyde ende die lancxts levende van hem beyde aen de jaerlicxe huyer ende vruchten vant voors̄ stuck landts alhier gedoneert hebben ende behouden zullen die lyftochte en̄ bruyckwaer heur beyder leven lanck, en̄ langer nyet geduerēn, all achtervolgende den originalen instrumente van donatie by hem beyden daer van verleden in date als vooren de welck die voors̄ donateur in allen haeren poincten ende clausulen geratiffieert ende geapprobeert heeft, ratiffieerde ende approbeerde midts dese voor zoe veele het noodt zy, Versouckende dezelve donateur hem van alle tgundt voors̄ is by my notario hier naer genoempt gemaect ende gelevert te werden eene ofte meer openbare instrumente in behoorlycke forme, Gedaen binnen der stadt Haerlem voors̄ ten huyse myns notario gestaen in de coninxstrate, ten tyden als vooren, int bywesen van Claes Diricxz̄ cleermaker, en̄ Adriaen Willemsz̄ scryver poorteren derzelver stadt als getugen van goeden gelove met my notario hier toe specialicken gerequireert ende gebeden, die tot meer-

hebben borgermrn (naer dat de sake aen hen was gesubmitteert) verclaert dat de voors Cornelis Stevensz nu gereet sal betalen voor tgundt voors es, eens de some van zes kar guldens.

N°. 22. 9 *October* 1596. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Wesende ter vergaderinge gelesen t XIX art. van de nyeuwe ordonnätie van de weeskamere deser stadt Haerlem vermelden van de executie der weeskinderen-peningen teynden ses maenden naer dat die by den bode van de camere opgeseyt sullen wesen en daer aff den opnemers en heuren borgen gebreeckelick bevonden zullen werden, twelck by den Heeren Weesmren verstaen was, dat behoorde gedaen en volbrocht te worden by den heren scepen die de constitutie en acte van opseggiuge gelevert zyn daer op den debiteurs souden mogen doen someren renoveren en voorts procederen tot subhastatie en vercopinge van de goederen en ypoteecken in de constituen van de debiteurs vermelt. Sonder dat den weesmrn hen vorder mette executiën soude bemoeyen, Als by de zelve ordonnan rhaer ten hoochsten geauctoriseert zyn om een boete van ses ponden te moegen executeren Es naer goede deliberaē daer opgenomen en overwegen van tgeene te considereren soude, euwelicken besloten en geresolveert, Dat men de voors nyeuwe ordonnan van weescamere (met veel moyten vercregen) in allen poincten strictelicken zal schicken naer te comen en onderhouden, Ende insunderheyt mede tvoors XIX art. vermelden van de executiën van der Weeskinderen opgeseyde peningen, naer den tyt van sesse maanden, twelck men conform de zelve ordonnan en der heeren weesmrn versouck sal schicken te vorderen in der bester vougen doenlick zynde, Dan hebben den voorscreven heeren burgermrn en scepen voor goet aengesien en bevonden nodich te wesen, dat opte zelve executiën twee ofte ten misten een van heeren weesmrn telcken mede beneffens den scepen zullen present moeten wesen tot versterckinge van auctoriteyt van voors weescamere, en der weeskinderen goet recht en assisten van geenen die dexecutie zullen doen, Oock dat men teffens en niet eene reyse gelyck, volgen dinsinuaē van dopsinge gevolchde somatie en renovatie, dexecutiën dirigéren soude soowel tegens de borgen als de principale heurl respective ypoteecken en goederen by de constitutiën verobligeert ten fyne den weeskinderen by die middelen teerder aen hun peningen moegen geraecken en nyet verwachten deene executie op dandere twelck altemet gebeuren en van lange train vallen soude moegen.

N°. 23. 15 *October* 1596. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermrn hebben vuyt redenen hen gemoveert, en sonder prejuditie ofte verminderinge van de ordonnantie vant heylige geesthuys verstaen, en den regenten vant zelve goodshuys geordt by desen int voorn goodshuys aen te nemen den drie weeskinderen van wylen Claes Jacobsz en Margriete Jansdr, de dochter van Jan Maertsz

poorter deeser stadt, met naemen Jan Claess̄ oudt vyff jaeren, Anna Claesdr oudt drie jaeren, eñ Jacob Claess̄ oudt anderhalf jaeren, hoewel dzelve kinderen tot Hamborch gewonnen eñ hun ouders daer gestorven zyn, sonder dat dese in eenige novatie ofte veranderinge van des voors̄ goodshuys ordonnātie verstaen of getrocken zal mogen werden.

N°. 24. 1596. — Staet ende verclaringe van den losrenten ende landen toebehoort hebbende den heyligen geesthuyse binnen der stadt Haerlem die gelost ende vercoft zyn sedert den jare XVcLXXXI totten jaere XVc zes ende tnegentich inclus Met oick daer beneffens de landen ende renten die zedert den selven tyt van wegen tvoorsz̄ goodshuys wederomme aengecoft ende beleyt zyn tot des zelfs Goodshuys behoeve, mitsgaders den jaerlicxen ontfanck ende belastinge daer tegens inponden van XL grooten vlaems tpont.

Eerst van den renten die gelost zyn

Anno 1581	ƒ 600:00:00	
〃 1582	〃 1650:00:00	
〃 1583	〃 366:00:00	
〃 1584	〃 1150:00:00	
〃 1585—1587.	〃 2956:00:00	
〃 1588—1592.	〃 3327:00:00	
〃 1593—1594.	〃 4816:00:00	
		ƒ 14.865:00:00

Landen die vercoft zyn vañ jaere 1581 totten jare 1593	〃 18.718:08:05
Penningen die ontfangen zyn eñ weder uytgezeth behoorden te werden	〃 3.893:00:00
Penningen by den heyligen geestmr̄n ontfangen van verscheyden legaten ten behoeve van tselve goodshuys gemaeckt	〃 5.195:00:00
Totalis soma vañ geheelen ontfanck zoo van afgeloste peñ, vercofte landen eñ anders	ƒ 42.671:08:05

Penningen die by den heyligen geestmr̄n sedert den jare 1581 tot den jaere 1596 incluys uytgeset zyn:

Totalis somma van aengecofte landen	ƒ 31.351:03:00
Somma totalis van uytgestelde peñ	〃 5.157:00:00
	ƒ 36.508:03:00

Op alle welcke voors̄ aengecofte landen noch in alles te betalen staet ende den voors̄ heyligen geesthuyse schuldig es twee duysent acht hondert acht en dertich guldens eñ thien stuyvers compt ƒ 2838:10:00

Dese 2838:10:00 gl̄s afgetogen synde vañ voorsz̄ ƒ 36.508:03 blijft ergo noch suvers . . . . ƒ 33.669:13:00

Incompsten van den jare 1596 lestleden, so van lanthuyren, erfhuyren, erfpachten, huyshuren, losrenten ende anders

Eerst van den landhuyren . .	*f* 6349:12:08	
〃 〃 〃 erfhuyren. . .	〃 439:08:00	
〃 〃 〃 losrenten. . .	〃 2155:03:08	
Somma totalis		*f* 8944:04:00
Lasten daer mede tvoorsz heylige geesthuys jaerlix beswaert es		*f* 1.784:09:14
Uytgeeff van eetbare waren ende andere nodighe behoeften		〃 10.555:07:00
		f 12.339:16:14

N°. 25. 14 *Februarij* 1597. *Resolutiën Vroedschap.* — Opt aengeven ende versouck van de regenten van den heyligen geesthuyse binnen dese stadt wadt ordre ende voorsieninge mȳ E Heeren zullen gelieven genomen eñ gedaen te hebben, tegens den afgevallen staet iñ goederen des voors̄ goodshuys, deur de groote lasten die tzelve huys midts de excessive dierte der rogge eñ meenichte vañ armen die hen totte te halen laten inscryven, te draegen heeft, sulx dat tvoors̄ huys tegenwoordich sonder coorne sit eñ middel van gelde ontbrekeñ is, eñ of men alsnu de vuytdeelinge vant broot deur gebreck van middel als vooren sal aflaten dan of men dezelve voor een tydt zal alsnoch continueren, Es geresolveert dat alsoe voor desen tydt nyet geraden es de vuytdeelinghe vañ bollen aeñ armen op te houden, maer daer inne te continueren sulx dat begost es eñ in andere voorgaende jaeren gebruyct plach te werden, dat de stadt tvoors̄ goodshuys van de XV lasten rogge die dezelve stadt op den solder van tzelve huys leggeñ heeft, sal bij forme van leeninge doen hebben acht of thien lasten om̄e daer mede de vuytdeelinge aeñ armen tot april te continueren, midts dat tvoors̄ goodshuys iñ maendt van Junio toecomende wederom̄e aeñ stadt sal leveren eñ restitueren eñ soo goet puyck van goet als dese rogge es, ende ingevalle de voors̄ huyse deur rysinge vañ coorne of deur andere middelen nyet gelegen waere rogge in plaetse te leveren, dat alsdan eñ in zulcke gevalle tzelve huys aeñ stadt sal betalen voor yder last achthien goude gul̄, gelyck tegenwoordich des stadts rogge nyet soe goet zyñ als deze, aeñ backers vercocht es.

N°. 26. 26 *Juny* 1597. *Resolutiën Vroedschap.* — Werde voorgedraegen by den heeren borgermeesteren dat opten XXIII may lestleden henluyden ende scepenen deser stadt in handen gestelt eñ gepresenteert waeren by de regenten van den heyligen geesthuyse zeeckere poincten eñ articulen met versouck dat mynen heeren borgerm̄n, scepenen eñ vroetschappen souden gelieven daer op al sulcke ordre te stellen alst Heure E. ten dienste van den goodshuyse goet-

vinden zoude, waerop by den borgermr̄n en̄ scepenen deser stadt ten voors̄ daege goetgevonden was geweest, dat om̄e by den vroetschappen op dese articulen rypelicken te moegen resolveren naer innesien en̄ gewichticheyt van der saecke dese eerst gestelt souden werden in handen van aernt meynaertsz̄, ende Dirick steffensz̄ zoutman scepenen, Willem Deyman oudt burgermr̄ en̄ Jacob Janss, raedt en̄ rentmeester deser stadt, mitsgaders meynaert Diricx van Heussen, Jan Mattheeusz̄, en̄ Cornelis Vechtersz̄ Heylige geestmeesteren om̄e den inhonden van dese wel te overwegen en̄ daer op ter collegie van borgermeesteren en̄ scepenen rapporteren heurl. advys om̄e tzelve gedaen daer naer eyntelycken besloten, ende geresolveert te werden, tgheene in de redenen en̄ equiteyt bevonden zal werden te behoren, de welcke voors̄ gecommitteerden by den anderen vergadert zynde geweest, daer op heur advys scriftel̄ hadden geformeert en overgegeven Twelck beneffens de overgegevene articulen in de vroetschappe gelesen zynde, Es tzelve advys zoet leyt goetgevonden en̄ geresolveert dat alsoe zal werden onderhouden en̄ achtervolcht, Als te weten, in den eersten, dat men ingeboren borgers kinderen van vaders ofte moeders zyde boven de negen jaeren zynde int voors̄ goodshuys nyet en sal innemen, van welcker kinderen ouderdom̄e daer dispute valt souffisant blyck verthoont sal moeten werden, wel verstaende dat vader en̄ moeder beyde moeten overleden zyn, eer men die kinderen zullen mogen ontfangen, Ten tweeden dat alle innegeboren borgers die met heuren vryen wille vertrecken, en̄ op andere plaetsen vier jaeren gewoont zullen hebben derzelver kinderen int goodshuys nyet en zullen mogen werden ingenomen, doerdien zy haere poorterschap wel vier doubbelt verwoont hebben, Ten derden, dat alle persoonen vuyt Hollantsche steden ende binnen Hollandt geboren en̄ alhier comende met behoorlicke attestatien en̄ vier jaeren poorters geweest zynde, dat men alsdan heure kinderen int goodshuys sal mogen aennemen, wesende kinderen beneden de zeven jaeren en̄ nyet daer boven, daer van seecker blyck sal moeten verthoont werden aen regenten vant heylige geesthuys, Ten vierden dat men van alle persoonen (buyten de provincie van hollandt geboren) heure kinderen sullen innemen, naer dat sy alhier zesthien jaeren continuelicken zullen gewoont hebben en̄ poorters zynde, alhier eerlyck en̄ sonder opspraecke zullen geleeft hebben, midts dat die kinderen sullen moeten wesen beneden die zeven jaeren, en̄ nyet daer boven, Ten vyfden dat men gheene vuytheemsche persoonen buyten hollandt geboren en sal mogen eenige aelmissen distribueren Tenzy zyluyden vyf jaeren alhier continuelyck gewoont hebben ende poorters zynde, daer van heur bescheyt verthonen, Ende ten zesten dat van gelycken oock gheen aelmissen ofte deel hebben zullen de personen binnen Hollandt geboren, Tenzy zyluyden twee jaeren, alhier continuelicken

gewoont hebben eñ poorters zynde daer van behoorl. brieven verthonen.

N°. 27. 26 *Junij* 1597. *Resolutiën Vroedschap.* — Voorts es verthoont tscriftelyck versouck by den voorñ regenten van den heyligen geesthuyse, behalve tvoorgaende versouck ter saecke concernerende de distributie van aelmissen gedaen ende overgelevert, om̃e daerop te hebben tadvys van Burgermeesteren die tzelve gelesen hebbende, goetgevonden hadden, om̃e dat in de vergaderinge vañ vroetschappen te continueren, Twelck by de vroetschappen gehoort eñ gelesen zyñ hebben verstaen by haere resolutie, dat de Heeren borgermeesteren metten regenten vant voorš goodshuys op dezelve overgegeven artyculen alles zullen mogen ordonneren dat het goetduncken sal.

N°. 28. 9 *Januarij* 1601. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Tusschen de regenten vant heyligen geesthuyse, eñ den aelmoesseniers van den gemeenen armen binnen dese stadt, es by borgermeesteren geaccordeert, dat zyl̄ den innecomen vañ bossen in de herbergen hangende zullen half eñ half p̄ticiperen voor den armen.

N°. 29. 11 *November* 1601. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Den heyligeestmeesteren hebben versocht om̃e eene* p̄tye van heurluyder weylandt gelegen aeñ cingel buyten de cruyspoort, te mogen vuytgeven tot thuynen, twelck henluyden geaccordeert es, midts bedingende dat de huyerders hen nyet en vervorderen eenige houten heyningen, maer alleen wassende heyningen te maken, rontsomme.

N°. 30. 4 *Maart* 1602. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren aengedient zyñ de ellendicheyt van zeecker meysken genaempt huybrechtgen Jans oudt omtrent XIII jaeren twelck onbequaem es tot eenige hantwercke te doen, als wesende beyde haer handen afgebrant, eñ simpel in den verstande, wyens moeder geheten maritgen pieters d^r. van ergen by bruyssel alhier overleden was, ende de vader vertrocken, Sulcx dat tselve meysken geschapen was te moeten vergaen, zoe verre daerop gheen toesichte genomen werde, hebben burgermeesteren voorñ goetgevonden eñ geordonneert dat tvoorš meysken vuyt redenen vooren verhaelt, sal werden aengenomen eñ onderhouden int heylige geesthuys binnen dese stadt, mits daertoe jaerlycx ontfangeñ van Ste Elysabeth's gasthuys eñ tleprooshuys, elck achthien kl. gul̄ zoe lange tvoorš kindt int heylige geesthuys sal zyn, daer aff gemaeckt es dese acte.

N°. 31. 28 *November* 1602. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Es voorts by den Heeren burgermeesteren dėn Heeren Vroetschappen voorgedraegen, de ordre die tot noch toe in den heyligen geesthuyse es onderhouden, opt innemen van de weeskinderen die hun ouders affsterven binnen dese stadt, te weeten dat volgende dezelve ordonnantie gheene kinderen negen jaeren eñ daer beneden oudt zynde naer toverlyden van hun ouders mogen werden ingenomen in den

voors̄ huyse, tzy dat dzelve heure ouders tzy vader ofte moeder alhier binnen Haerlem ofte vryheyt van dien gewoont hebben den tydt van sesthien jaeren lanck, waerover nyet alleene verscheyden doleantien eñ clachten vañ gemeente zyn gehoort, maer oock naer de tegenwoordige gelegentheyt van sterfte eñ andere redenen bevonden werdt te zeer lanck hert eñ starck genomen, Gelyck oock de regenten vañ heyligen geesthuyse zelfs aengedient hebben, dat in dese ordonnantie wel eenige veranderinge ofte moderatie behoorde gedaen te werden Twelck in com̄uneratie eñ deliberatie geleyt zynde, daerop geresolveert eñ geordonneert es, dat in plaetse van de sesthien jaeren zal werden onderhouden den tydt van thien jaeren, Blyvende voorts de voorgaeñ ordonnantie in allen anderen poincten volcrachtich, Sonder dat eenige weeskinderen, wyens ouders gheeñ tydt van X jaeren continuelyck alhier hebben gewoont, in den huyse ontfangen zullen mogen werden. Ten waere dat den burgermr̄n met advys van den regenten goetdochten, dat tegens eenige met meerder discretie behoorde gehandelt te werden, in welcken gevalle den heeren burgermr̄n gelast werden anderssins naer discretie te mogen disponeren vuyt gratie eñ sonder consequentie van anderen.

N°. 32. 23 *December* 1602. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren der stadt Haerlem hebben den regenten van den heyligen geesthuyse geordonneert, dat zyluyden in denzelven huyse houden zullen tkindt van Gillis lambertsz̄ die met zyn huysvr̄ overleden zyñ in den gasthuyse alhier, achtergelaten hebbeñ tvoors̄ kindt oudt over de derdalf jaeren, van wyens ouders eenige stucken papieren overgelevert syn in handen van Willem van der Meye, eene vañ voors̄ regenten, by Reyer garbrandtsz̄ poortier vañ waterpoort, die seyde dat kint te hebben twee oomen tot Bommel of daeromtrent met een moeye, waernaer vernomen zal werden middeler tydt, om̄e hen tvoors̄ kindt te leveren, alsoe dese aenneminge alleen provisionelicken es geordonneert.

N°. 33. 10 *Januarij* 1603. *Archief Weeshuis.*

Ordonnantie die de weeskinderen binnen der stadt Haerlem, binnen den H. Geesthuyze zullen achtervolgen, gedaen den 10 January 1603.

In den eersten zo belasten wy weesvaders ende regierders deszelven onzen huys, onzen schoolmeester goede toesicht te hebben op alles Ende insonderheyt op de kinderen dewelcke wy regierders hem recommanderen als vader, die zelve op te voeden in alle godvresentheyt ende in alle goede mannieren ende in alles daer mede te handelen ghelyck een schoolmr. met eeren toe staet, Daeromme willen en begeeren wy dat een yder zyn begeeren, mitsgaders dese ordonnantie sal naer comen ende achtervolghen, ende dat op pene van gestraft te worden.

Item sullen de knechts die te werck gaen, des morgens wanneer zy haer voor haer bedde gecleet zullen hebben, zullen alsdan te samen voor haer bedden nederknielen en doen eendrachtelyk haer gebed tot Godt, hem lovende en dankende dat hem gelieft heeft ons al te samen dien nacht te bewaren, hem biddende dat hem gelieve door syn grondeloose barmhartigheyt dien aenstaenden dach mede te bewaren en te beschermen van alle ongeluk of tegenspoet; dit gedaen synde sullen sy met alle manierlykheyt afcomen ende sullen met hen brengen haer water tobbekens ofte waterpotten, en sullen dezelve uytgieten int privaet, nu dit gedaen wesende sullen dieselve tobbekens ofte potten aen de pompe brengen, en pompen daer water in, ende settense alsdan onder de zarcke neder, tot des avonts dat sy te bedde gaen. Ende dit sullen achtervolgen soo wel de meysiens als de knechtiens op pene die hier gebreckelyk in ware bevonden van gestraft te worden; voorder dit voorgaende dus geobserveert wesende zullen alsdan haer handen ende aensicht wasschen, ende comen dan haer ontbyte halen, ende dat hebbende gedaen sullen schicken naer haer werck te gaen, sonder vertoeven, ende schicken te maecken dat men geen clachten van hare meesters en hooren, alles op pene voore verhaelt. Voorder soo sullen alsdan de werckjonghens de grootste ende bequaemste die den meester daertoe stellen sal, des sondaeghs met hun vieren daer op passen tegen half acht en het brood uyt de kelder te halen, ende dat mannierlyk op het wagentje leggen, ende het speck op het wagentje zetten, en sullen wel naeuwe toesien dat het speck in syn behoorlyke schotelen blyft leggen, ende sullen alsdan mannierlyk het wagentje naer de kercke trekken ende het broot met het speck op syn behoorlycke plaats setten, en latende een van vieren by blyven ende alsdan mannierlyk met het wagentje thuys comen, opdat men ghelyckelyk tegen half negen uyren mochte bequamlyck ter kercke gaen, Ende sullen schikken d'eersten wanneer het klockje getrocken wordt, te samen meyssiens als knechtiens grooten ende cleynen by malkander te comen aen de louffe by de keuken, om daer te sien oft ze tsamen wel gecleet ende niet vuyl en zyn, Ende soo wie alsdan vuyl ghemaeckt hebben, tzy den hoet de beffys, het wambas, boxens, kousen, schoenen, handen of aensicht, die sal daeromme, vyt de kercke gecomen wesende gestraft worden, nu dus wel reyn wesende, sullen sy hen dan paeren, daer ter plaetse en niet voor de poorte, Ende sullen dan passen dat men mannierlyk over strate gaet recht neffens synen maat en recht post op die voor hem gaet, sonder clappen of snappen, sonder herwaerts of derwaerts te gapen maer sal recht op syn maat die met hem en voor hem gaet passen.

Nu voorder in de kerck gecomen wesende sal een yder hem vervoegen op zyn plaetse, sonder eenich geluyt te maken van clappen,

dan sullen hem schicken een yder by syn maet te sitten, daer hy mede van huys is gecomen, werckers by werckers, ende voorts yder by den zynen, ende sullen stil ende mannierlyck sitten, sonder clappen, lachen, spelen, of in de psalmboeken sitten kycken, dewyl dat men preekt, maar sulle stadich haer oogen op den predicant slaen en wel naeuwe toeluysteren wat hy leert, opdat men dat selve mochte onthouden. Voorder de preecke uyt synde ende den psalm gesongen ende de zegeninge gegeven is, sal een yder op syn plaetse stille blyven sitten, sonder clappen, lachen, herwaerds of derwaerds te kycken, tot dat hem de meester oproepen sal; nu wesende mannierlyck opgestaen, sullen hen terstont weder paren een yder by synen maat, ende in dezelve linie also sy van huys gecomen syn, ende gaen weder in ordere gelyk boven verhaelt is: maer sullen onderhouden, so naer de kercke als van de kercke comende, soo daer een eerlyck man of eerlycke vrouwen int gemoed quamen ende syn reverentie niet en dede, die sal daer van tot een exempel van een ander gestraft werden, als mede sullen gestraft werden die ghenen die haar hoeden niet in de hand en neemen wanneer de Diakonen voorby haer passeeren in de kercke. En voorts in huys uyt de kerck gecomen synde zullen hunne paren houden en stille gaen, tot aen de Louffe sonder eenig geluyt te maken van clappen of lachen, ofte eenige onmannierlycheyt te bedryven, en alsdan sal een yder gaen, tsy in de keucken of op de plaetse: maer sullen stille weesen sonder clappen, insonderheyt die op de keucken komen op peyne als boven verhaelt. Voorder als t klokje getogen wordt des middags, ende niet terstond en compareerden, sullen gestraft worden, of en sullen geen eten hebben, of ten ware door merckelyke oorsaeke.

Nu aen de tafel wesende sullen mannierlyck en stille zitten en voor die eersten sullen zy de benedictie zeggen en spreecken *Alle oogen wachten op U o heere*, ende wanneer de maeltydt gehouden is sullen alsdan de gratie zeggen en spreecken: *Also spreeckt de Heere*, dit gedaen synde sal een yder bequaemlyck van de tafel opstaen, eerst de werckjongens, daer na de anderen en daer naer de groote meysjens, te weeten die te werck gaen, en sullen schicken eer dat sy vier langhen of uyt de keuken gaen, en dat die tafelen opgenomen syn ende sorghe te dragen dat het broodt dat er overgebleven of op de aerde ofte vloer gevallen is wel bewaert sy, alles op pene boven verhaelt, Ende dit alsdan al te samen geobserveert ende onderhouden wesende, sullen alsdan mogen op de plaets met malkander bequamelyck ghaen spelen, so langhe tot dat de meester het klokje trekt, ende alsdan sal hem een yder naer t school vervoegen en in 't school wesende een yder op syn plaets gaen sitten, ende haer lessen naerstelyk leezen sonder te sitten clappen, en wel sorg dragen dat men den meester geen oorsaeck en geeft om geslagen te werden, ende die

schryvers sullen gehouden wesen twee dichten te schryven, ende haerlieder lessen op te seggen, en haer psalmboeken gereed te hebben tegen dat de zangmeester komt, alles op pene voren verhaelt, voorder het avont gebed naer de schoole gedaen synde sullen alsdan met bequaemheyt den meester vraegen of het hem belieft dat ghy eens uyt moecht gaen, ende so u den meester consenteert om uyt te gaen suldy mannierlyck over strate gaen, Ende so u een van de vaders ofte moeders ofte een ander eerlyck man ofte vrouwe tegen quame, of iemant die u soude mogen aenspreecken, so buyten als binnens huys, tzy aen den meester of de moeder syn reverentie niet en dede, en tselve vereyscht koste worden niet geschied te syn, sal daer voor gestraft worden, en op pene van den meester geen oorlof meer te hebben, ende sullen schikken des sondaechs te weeten des somerdaechs, thuys te wesen s'avonds ten ses uuren, ende des winters ten half vyven alles op pene als vooren. Ende dus voorder thuys gecomen weesende sullen schikken te weeten somerdaeghs te ses uuren manierlyk aen de tafel te gaen sitten ende haer maeltyd te doen. Ende sullen den Heere nimmermeer vergeeten te loven en te danken, ende daer nae bequaemlyck van de tafel gecomen synde, sullen schicken tegen seven uuren te bedde; en des winterdaechs ten ses uuren, ende passen stil op haer kaemer te weesen, ende sullen voor d'eerste haer avend gebedt mannierlyck doen, voor haer bedde op beyde haer knien, Godt de Heere lovende en dankende dat hy dien dagh soo genadelyck voor ons gewaekt heeft, hem biddende om vergiffenis van onse sonden, en bidden dat hem gelieve ons dien aenstaenden nacht mede te bewaren ende te beschermen, opdat wy mochten rusten in de bewaringhe van synen heyligen naem. En alsdan overleggen ende overdenken wat wy dien dach gehoort ende geleert hebben, ende ons altyt becommeren met Godt de Heere, en wat onse saligheyt aengaet, ende stellen alle ligtvaerdigheyt aen een syde, soo moog dy t avond of morgen luyden met eere worden, daer en boven sul dy laten varen ende niet singen eenighe lichtvaerdighe liedekens; maer wel psalmen ende lofzangen, waerdoor gy gesticht ende in de vreese godts moogt op wasschen, alles op peene boven verhaelt. Ende de werckers is haer uure om savonds t huys te komen quartier naer zeeven uuren, ten alderlängste op pene als vooren.

Item belangende des saturdaghs het broodt uytdeylende sullen de werckjongens s'morgens vroeg ten half seven uyren van haer slaepcamer comende, na dat se den meester met de moeder goeden dach sullen geseyt hebben, en gedaen gelyck int voorgaende artykel geseyt is haer tobbekens of haer waterpotten afgebracht sullen hebben, en heur handen en aengezichten gewassen aleer sy het brood sullen aentasten, ende dat bequamelyck laden, sonder eenig geluyd te

maecken van roepen clappen of andersins, dan sullen mannierlyck haer dingen doen, sonder het brood te goojen maer sullen het bequaemlyck in de manden en op den wagen leggen. Dit nu aldus gedaen synde sullen alsdan hun ontbyte haelen, ende wanneer Absalom gereed is sullen sy beqaemlyck achter ende bezyden den wagen gaen, en sorghe draegen dat er geen broodt en valt off veronraet en werde. Ende nu het brood in de kercke te samen zynde sullen der alsdan met hun driën by blyven, en de anderen jonghers sullen gelyck t'huys comen, sonder yewers te loopen, of in de keuken te blyven of eenige uytwegen te soeken, ende te school komen, alles op peene van behoorlyke correctie; voorders soo sal een yder so meysjes als knechtjens wanneer sy des morgens afcomen of uyt de kamer comen hun al te samen wel kleden als te weeten: haer schoenen geriemt de kousen gebonden en opgenestelt, haer jes gehaeckt, haer beff sullen sy malkander helpen uyttrekken, ja malkander helpen kleden en ontkleden is 't noodt; insonderheyt die by malkander slaapen. Alle die hierin gebreckelyck werde bevonden niet gedaen te hebben sullen gestraft worden; alsmede sullen gestraft worden, alle die soo wanneer des morgens het clokje gaet, soo des zondaechs als in de weeck eer men ontbeyt niet en comt leesen, en het morgengebed spreecken, ten ware dat er merckelycke oorsaken waren gelyck mede sullen gestraft worden, alle die ghenen die haer vuyl maecken, of haer bedden bepissen, alle degeenen die als t oorlof is of sondags in t spelen eenich gerucht bedryven van roepen, cryten, vechten, smyten, met steenen goojen of de glasen uytsmeeten of braken of malkander heeten liegen, of malkander toenaamen geeft of eenige oneerlycke woorden spreecken, of die den meester eenige quaede of straffe antwoorde gaave of den binnenmoeder, sullen alle eene straffe schuldig syn. Alsmede gestraft sullen worden alle degeenen soo meysjes als knechtkens, die sonder oorlof van den meester te hebben aen de voorpoorte gaen, tsy des sondaechs of des werckendaechs die sullen gestraft worden.

Vorder sal een ygelyk so wel meysjes als knechtkens gehouden syn de beveelen van den meyster te achtervolgen, die hem nut en oorbaer sal vinden te wesen, ende oft iemant ongehoorsaem waere om syn bevelen te achtervolgen, geven wy hem volcomen macht en authorityt om dezelve te straffen, en soo sy moetwillig waeren de behoorlycke straffe te ontfangen, so sullen wy regenten van het selve huys daer inne voorsien, ende die selve laaten straffen ten exempel van anderen, voorder begeeren wy dat so des sondaechs off werckendaechs geen meysjes of knechtjes sullen mogen tuyschen of speelen op straffe voorsz̄, in somme den inhoudt van deese voors̄ ordonnantie begeeren wy regeerders voors̄ dat men sal volcomentlyck achtervolgen.

12

Actum Haerlem in den H. geesthuyse den 10 January anno 1603.

N°. 34. 26 *September* 1604. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren der stadt Haerlem, aengedient wesende by de regenten van den heyligen geesthuyse, dat zyluiden vuyt zeeckere respecten heuren bouwknecht absalon diricxž ten tyde als hy in den huwelycken state trede soude met anna Symonsdr de melckmoeder in den voors̄ huyse geconsenteert eñ bewillicht hadden, opt behagen van burgermr̄n, als dat de voors̄ absalon eñ anna Symonsdr. te zamen eñ den lancxtleveñ van hen beyden tot heuren wille eñ beliefte int voors̄ goodshuys metter woone eñ in de cost zullen mogen blyven, Tot zoo lange als zyl̄ off een van tween hun werck machtich zynde het goodshuys getrouwel̄ zullen dienen, winnende boven heur cost zoe redelicken loon als zyl̄ met den regenten alsnu geaccordeert zyn, met conditie mede soe wanneer zyl̄ hun werck nyet machtich en zullen wesen, dat zyl̄ alsdan ten regarde van heuren getrouwen dienst den cost om nyet zullen hebben, midts vredelyck levende, eñ goede getrouwe opsicht nemende op den bouwneeringe naer hun vermogen. Ende hierop versocht wesende der voors̄ heeren burgermr̄n goetduncken eñ approbatie hebben dezelve heeren burgermr̄n tzelffde accordt geapprobeert by dese.

N°. 35. 31 *Mei* 1607. *Resolutiën Vroedschap.* — Op de requeste vañ heyligeestmr̄n versouckeñ dat zyluyden met gheene meerder lasten zouden werden bezwaert als vañ kinderen en vuytdeelinge der aelmissen, daerop t goodshuys gefondeert es, sonder tot den cranck-sinnigen of andere oude impotente menschen te contribueren maer dat elck huys zyn eygen lasten, daer hy toe gehouden es, dragen zal. Es tzelve gestelt in handen van burgermr̄n die gelast werden daer inne den anderen goodshuysen te hooren, eñ ordonneren alles als zyl̄ redel̄ bevinden zullen.

N°. 36. 26 *January* 1609. *Resolutiën Vroedschap.* — Opt versouck vañ regenten vañ heyligen geesthuise deser stadt om̄e in erfpachte te mogen hebben ten behoeve van den voors̄ huyse zeecker stuck lants groot zestalf maden gelegen aent spykerboor es tzelfde geaccordeert eñ gestelt in handen van burgermr̄n om̄e daer inne metten regenten te handelen eñ accorderen zulcx sy bevinden sullen te behooren.

N°. 37. 15 *February* 1612. *Resolutiën Vroedschap.* — Es gelesen eene requeste overgegeven by den regenten van den werckhuyse, ende den bedienders van den gemeenen armen binnen dese stadt, te kennen gevende dat alhoewel den voors̄ werckhuyse ter eerster instantie geordonneert eñ gedestineert es om̄e beneffens den tuchtlingen, oock daerinne te ontfangen opgevoet eñ geleert te werden de arme weesen ende verlaten kinderen die volgens dordonnantie vant

weeshuys daerinne nyet en mogen comen, gelyck alreeds een goet getal van zodanige kinderen int voors werckhuys onderhouden werden, dat zyluyden nochtans dagelycx zoe lancx zoe meerder by experientie ondervinden, dat alsulcke kinderen int voors huys nyet alleene nyet en dienen, overmidts onbequaem es kinderen nyet misdaen hebben op te voeden in een huys dat oock gebruyct werdt tot betéringe van ontuchtige psonen, ende daerome by de ouwetende oock tot tuchtlingen zouden mogen geacht werden tot blame eñ nadeel van dezelve kinderen, maer oock zeer zwaer eñ schadelyck denzelven huyse vallende zyn, zoewel deur de zware bedieninge vañ regenten hebbende te bedienen een weeshuys, beneffens het tuchthuys eñ spincamer (die elck wel bysondere regenten behoeven) als oock van de binnevader eñ moeder die meer als genouch te doen hebben int bedienen van den tuchtlingen, sonder dat syluyden op de kinderen voorñ alsulcken opsicht connen hebben als den oorbaer derzelver wel vereyschende is, versouckende om desen ende andere redenen in den voors requeste ofte remonstrantie verhaelt, dat metten eersten ordre gestelt zoude mogen werden dat tvoors werckhuys van de laste der voors verlatene kinderen geheel ontlast ende dzelve voortsaen int weeshuys ofte heylige geesthuys (als tot onderhoudinge ende opvoedinge vañ weesen gesticht zyñ) ontfangen eñ opgevoet mogen werden, enz., Welcke remonstrantie ofte requeste den regenten van den heyligen geesthuyse in handen gestelt zynde, hadden dzelve daertegens overgelevert copie vañ ordonnantie die hen by de heeren eñ gerechte deser stadt es gelevert omẽ hen naer te reguleren, hen refererende tot de ordre eñ laste vañ heeren, dewelcke ordonnantien mede in de vroetschappen gelesen eñ geëxamineert wesende, es geresolveert eñ besloten, dat den werckhuyse zal werden ontledicht van allen den kinderen, die als weesen gheenen vader noch moeder int leven hebben, maer nyet vañ gheenen die noch een vader of moeder hebben int leven, welcke vaderloose eñ moederlose kinderen int voorñ heylige geesthuys aengenomen ende onderhouden zullen werden als andere weesen, daerby alsnu oock voor goet innegesien geresolveert ende geordonneert es dat voortsaen in plaetse dat volgens de voorscreven ordonnantie, gheene kinderen in den voors heyligen geesthuyse ontfangen hebben mogen werden van ouders geboren buyten de provincie van hollandt, tenzy dezelve alhier continuelicken thien jaeren gewoont eñ poorters zynde eerlycken geleeft hebben, alsnu by moderatie van dien in den voors heyligen geesthuyse ontfangen zullen werden alle vaderloose eñ moederloose kinderen geboren van ouders alhier gestorven eñ ses jaeren gewoont ende poorters zynde, eerlicken geleeft hebben, Ende dat voortsaen mede gheenen onderscheyt zal werden gemaect opt innemen van de kinderen in den voors huyse, off die geboren zyn van ingeboren burgers, dan of

dezelve zyn geboren van personen binnen hollandt of daer buyten, maer dat daerinne eene egale ordre gehouden zal werden, als te weeten, dat voortsaen generalyck eñ indifferentel̄, in den voorš heyligen geesthuyse ontfangen zullen werden alle kinderen eñ weesen oudt wesende beneden de negen jaeren ende nyet daer over, tzy of dezelve geboren zyn van personen geboren buyten of binnen hollant, dan of dzelve zyn geboren van ingeboren burgers, blyvende voorts de voorñ ordonnantie in allen poincten in haer geheel.

N°. 38. 12 *October* 1613. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgergermeesteren der stadt haerlem by apostille van den heeren vroetschappen gestelt op zekere remonstrantie overgegeven aen denzelven vroetschappe by den regenten van den heyligen geesthuyse, in handen gegeven wesende, de dispositie op de subsidie tot coope van coorne by den voorš remonstrantie versocht deur de verachteringe van den voerš huyse eñ tegenwoordige noodt derzelver, hebben dien volgende verordonneert, dat den voorš heyligen geesthuyse, by forme van subsidie, genieten zal restitutie van de duysent gl̄ die denzelven huyse by ordre vañ vroetschappe in desen jaere aen den werckhuyse gefurneert heeft ende dat daertoe denzelven werckhuyse vuyt de peñ vant surplus van de vercochte panden in de taeffele van leeninge onder den Secretarissen berustende, zal werden gestelt onder heure quitantie gelycke so͞me van duysent kl̄ gul̄, ende nopende tversouck vañ regenten vañ heyligen geesthuyse by de voorš remonstrantie gedaen o͞me van de gemeene lasten der goodshuysen ontslaegen te werden, daervan d'ordre by de voorñ apostille in handen van burgermeesteren mede gegeven es te stellen, hebben burgermr̄n verclaert dat zyluyden metten uytganck van desen lopende jaere mettet sluyten van heure gemeene rekeninge ordre stellen zullen.

N°. 39. 3 *December* 1613. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Goedkeuring door Burgemeesteren van den verkoop door Regenten van het Heilige geesthuis aan Henrick Symonsz̄ c. s. van een gedeelte erf in de Luitensteeg, groot vyf voeten.

N°. 40. 16 *April* 1614. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Alsoo eenige onlusten ontstaen was tusschen den vaders regenten van den heyligen geesthuyse vuyt saecke van de wever eñ weverye in den voorš huyse nu onlangs opgericht eñ noch vorder by accorde voorgenoomen opt believen van de heeren Burgermr̄n naer expiratie van den eersten accorde 't welck vuytgaen sal prima february A°. Sestien hondert eñ vyfthien voor noch andere vier jaeren te continueren ende daer op gehoort het advys van denzelve regenten die alle present waeren ende meestendeel bekenden dezelve weverye wel te goeden eynde eñ om proffijte opgericht eñ behoeft, dan nu doort verloop in dezelve neeringe nyet soo wel aff en liep als tzelve wel voorgenoomen eñ gemeent was, Soo es denzelven geordonneert den wever eñ

weverye te laeten, den meester te contenteren soo hy eerder, alst eerste contracte houdt daer vuyt scheyt, den jongens voortsaen te laeten leeren een ambachte daer sy eenichsints toegesint eñ best bequaem syn, waermede sy tot haere jaeren comende hen souden mogen generen om̃e de coste met Godt eñ met eere te winnen.

N°. 41. 12 *Januarij* 1615. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Opt versouck van Jan Flooren als oudt oom van de kinderen van Pieter de Smith, wiens huysvr̄ overleeden ende den voorñ Pieter Smith vermits de geperpetreerden manslach voortvluchtich was, omme desselffs kinderen te moogen brengen in den heyligen geesthuyse deser stadt, ende den regenten voornt daer op gehoort die seyden tzelve te stryden tegens des voors̄ huys ordre es verstaen eñ geaccordeert by provisie eñ sonder consequentie nochtans dat desselffs Pieter Smith's kinderen in den heyligen geesthuyse voors̄ sullen werden aengenoomen eñ onderhouden, tot naerder tydinge van dezelven Pieter Smith off dat men van zyne woonplaetse eñ vaste residentie sal coomen te verneemen, ende heeft de voorñ Jan Flooren belooft naer syn vermoogen denzelven kinderen te assisteren eñ gedachtich te wesen daertoe oock recommanderende de persone van Tryn Dirixs huysvr̄ van Pieter Pieterss̄ tot Crommenye als susterling van dezelve kinderen omme naer haer te vernemen soo van haer yet tavent ofte morgen den kinderen ten proffijte mochte coomen.

N°. 42. 27 *Julij* 1615. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermr̄n verstaen dat den heyligen geesthuyse soo wel als dandere twee goodshuysen tot onderhout van Marcus baccele van Meenen blindt geworden synde ter weecke sullen betaelen thien stuyvers.

N°. 43. 9 *April* 1616. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De heylige geestmeesteren sullen aen den regenten vañ schael voort vul̄nisse van heurl̄ geweesen quartiere vant voorleden jaere betaelen twee hondert carol̄ guld. eñ sullen tselve voor gelycke twee hondert voor den aenstaenden eñ naervolgenden jaere noch blyven behouden.

N°. 44. 15 *December* 1618. *Resolutiën Vroedschap.* — Op de requeste van den regenten van den heyligen geesthuyse binnen deeser stadt versouckende omme de groote lasten eñ beswaernissen van denselven huyse soo door de verminderinge van de jaeren dat d'ouders hier mosten gewoont hebben, dat men indifferenter van wat ouders die was inneemende, dat meede denzelven huyse waeren toegevoecht alle de kinderen voor deesen in den werckhuyse gelogeert, ontslach en bevrydinghe van de drye hondert guld die sy jaerlycxs op primo January voor dat sy van de gemeene lasten van den St. Elysabeth's gasthuyse eñ Leprooshuyse deser stadt waeren bevryt mosten vuytreycken eñ betaelen, mede vant vuytdeylen der bollen in den maenden van Januarius eñ Februarius gelibereert eñ bevryt te weesen, alvooren gehoort t advys eñ bericht soo van eenige oude als oock den

jegenwoordigen regenten van den voors̄ godtshuyse, es verstaen eñ geresolveert dat men theyligeesthuys voors̄ van de betaelinge ofte vuytreyckinge van de voors̄ drye hondert gul̄ aen den voorñ twee anderen goodshuysen sal bevryden, sulcxs tselve daer van by desen ontlast bevryt eñ gedechargeert werdt voor den jegenwoordige jaere Sesthien hondert eñ achtien ende aengaende de vuytreyckinghe ofte vuytdeelinghe van de bollen broots die sy doen in den maenden van Januarius en Februarius negen maelen als telcken achte daegen es, Es voor goet innegesien ende by provisie tot eene preuve geordonneert dat dezelve regenten dese vuytdeylinghe der bollen sullen moogen beginnen te besnoeijen eñ verminderen van negen op ses maelen vuytdeylinge eñ sulcxs in de voorgenoemde twee maenden dezelve te veerthien daegen sesse maelen vuytreycken eñ distribueren.

N°. 45. 14 *Februarij* 1619. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermr̄n gehoort tversoeck van de regenten van den schaele binnen deeser stadt omme Heereman Arentss̄ de zoone van Arent Pietersz̄ in de wenteltrap, daermede sy in den werckhuyse binnen deser stadt belastet zyn te moogen logeren eñ brengen in den heyligeesthuyse deser stadt, ende hierop mede gehadt tadvys van den regenten van denzelven goodshuyse die verclaerden wel te vreeden te weesen den voors̄ Heereman Arentss̄ int voors̄ Goodshuys aen te neemen onder conditie dat in dien vant leeven van desselffs kints vader naemaels quaeme te blycken, dewyle men van syne affsterven noch nyet te vollen eñ was verseeckert dat syluyden ofte den huyse voors̄ van denzelven kind alsdan souden moeten werden ontlastet bevryt eñ gedechargeert, hebben tselve alsoo onder desen besprecke toegestaen eñ geaccordeert.

N°. 46. 8 *Mei* 1626. *Resolutiën Vroedschap.* — Burgermr̄n, Schepenen, Raeden eñ Vroetschappen der Stadt Haerlem, gehoort de requeste van de vaders ofte regenten van den heyligeesthuyse binnen deser stadt eñ op beyde de versoecken van dyen met alle de insichten eñ consideratiën geleth, teerste streckende mits de groote last der kinderen, aenwas derzelve eñ soobere neeringe te moogen hebben eenich extra ordinaris onderstant eñ subsidie, hebben tselve voor desen maele alsnoch geëxecuseert eñ noopende tweede lith haeres versoeck staen toe eñ consenteren mits deesen dat van nu voorts aen geene kinderen in den voors̄ goodshuyse aengenoomen sullen werden die syn boven de seven jaeren eñ dewelcker ouders gheen thien jaeren alhier binnen deser stadt ofte de vryheyt van dyen en hebben gewoont vermoogens tlaetste lith van haeren voors̄ versoucke.

N°. 47. 30 *Juny* 1626. *Resolutiën Vroedschap.* — De regenten vant Weeshuys wert geconsenteert de cope vant huys van Floris Michielss̄.

N°. 48. 13 *Juny* 1631. *Resolutiën Vroedschap.* — Op de re-

queste van de regenten van den heyligeesthuyse versouckende vuyt genegentheyt eñ goede gratie tvoorś goodshuys by provisie toegevoecht eñ versien te weesen met een goet subsidie ten minste van vier off vyff duysent gul̄ dewyle de noot sulcxs vereyscht, ofte tselve te ontlasten van soodanige vuytreyckinge van provens eñ schoolbrood, als weeckelyck tot laste vant selvige vuytgedeylt moeten werden, 't welck doende enz.

Es·t eerste lith van dyen ontseyt eñ geëxcuseert omme redenen, eñ noopende het tweede lith verstaen, dat eerst eñ alvooren dienen geëxamineert de brieven eñ bescheide daer van spreeckende om̄e die eñ oock de staet van heurl̄ innecoomen daartoe dese gedifferereert wert gesien in den saecke voorts gedisponeert te werden naer behooren.

N°. 49. 1635. — **Extract uit de rekening van het Heilige Geesthuis over 1635.**

ONTVANGST.

Huurpenningen van de landen binnen de vryheid	(29 perc.)	ƒ	2571:16:06
idem onder Haarlemmerliede	(10 〃)	〃	1116:13:00
〃 〃 Schalkwijk, Nieuwerkerk en Vijfhuizen.	(6 〃)	〃	535:02:06
〃 〃 Rijkeroord.	(2 〃)	〃	673:00:00
〃 〃 Heemstede.	(4 〃)	〃	755:10:00
〃 〃 Heemstederhout.	(14 〃)	〃	731:19:00
〃 〃 Overveen	(3 〃)	〃	253:14:00
〃 〃 Aelbrechtsberg	(4 〃)	〃	395:00:00
〃 〃 Schooten en Vlieland. . .	(2 〃)	〃	190:00:00
〃 〃 Sparendam.	(2 〃)	〃	123:00:00
〃 〃 Sparenwoude, hofambacht en Inlaag	(8 〃)	〃	472:10:00
〃 〃 Houtrijk	(4 〃)	〃	785:00:00
〃 〃 Velsen	(13 〃)	〃	786:10:06
〃 〃 Heemskerk.	(1 〃)	〃	55:00:00
〃 〃 Castricum	(6 〃)	〃	614:00:00
〃 〃 Heiloo en Oosdom	(8 〃)	〃	814:00:00
〃 〃 Uitgeest	(5 〃)	〃	658:00:00
〃 〃 Assendelft.	(1 〃)	〃	154:00:00
Tuinen en erven binnen de vrijheid . .	(52 〃)	〃	693:06:00
Huren van huizen.	(9 〃)	〃	616:00:00
Tienden onder Eenigenburg		〃	223:12:08
Renten ten laste van het Gemeeneland		〃	614:14:09
〃 〃 〃 〃 Kennemerland		〃	323:12:06
〃 〃 〃 〃 Haarlem		〃	1151:05:00

Hypotheken	*f*	818:12:06
Renten tot Delft	〃	6:00:00
〃 〃 Crommenie	〃	11:17:08
〃 〃 Heemskerk	〃	46:00:00
〃 〃 Castricum	〃	23:15:00
〃 〃 Wormerveer	〃	27:10:00
〃 〃 Assendelft	〃	60:00:00
〃 〃 Westzaan	〃	20:00:00
〃 〃 Heemstede	〃	15:00:00
Erfpachten	〃	260:13:10
Custingen van verkochte landen	〃	6674:13:00
Afgeloste renten	〃	1178:10:00
Kleine Huispachten	〃	151:18:07
Verkochte huiden	〃	140:10:00
Restitutie der Verponding	〃	1492:10:08
Diversen	〃	138:08:00
Erfenissen en aalmoezen	〃	330:15:06
Verdiensten van de kinderen	〃	1057:16:03
Rantsoenen der landen	〃	122:00:00

De geheele ontvang bedraagt *f* 27957:17:09

UITGAAF.

Erfrenten	*f*	447:11:01
Los- en lijfrenten	〃	567:17:09
Aflossing van renten	〃	7450:08:03
Huur van landen	〃	57:00:00
Eetbare waren	〃	5121:01:09
Vleesch, spek, visch en zout	〃	2251:06:07
Voor het vee	〃	715:08:10
Wollen en andere kleederen	〃	4223:04:06
Kostgeld voor kinderen, buiten 's huis besteed	〃	1090:09:00
Aan de moeders	〃	2200:00:00
Loonen, medicamenten en geregtskosten	〃	654:17:00
Timmerman en Metselaar	〃	1061:04:06
Uitgaven ten behoeve der landerijen	〃	1630:11:00
Restanten	〃	2642:14:04
Onvoorziene Uitgaven	〃	122:00:00

De geheele uitgaaf bedraagt *f* 30247:04:10

N°. 50. 1642. —

Poincten.

Het onvermogen eñ den soberen staet vant goodshuys openbaer te maecken, omdat daerdoor een yegelyck mocht werden opgeweckt om tselvige huys te beter te gedencken.

2.

Dat als tot Amsterdam eñ andere steeden op Sondag in de kercke onder de voor eñ naer middaechse predicatie collecten souden werden gedaen.

3.

Off nyet goet waere alle maenden off twee maenden collecten te doen door de Stadt, ofte ten minsten om tvierendeel jaers eñ dat naer voorgaende recommandatie in all de kercken eñ vergaderingen.

4.

Op de vercopinge eñ het transporteren van de vaste goederen nogh yetwas voort voors̄ goodshuys te stellen.

5.

Alsoo de diaconye vuytte rantsoenen van de verpachtinge van s lants middelen een goet stuck gelts genyet, ende de schael vuyttet rantsoen van de Stadts excynsen, off men ten behoeve vant godshuys tselve rantsoen van de stadts excynsen nyet wat soude connen verhoogen.

6.

Off men nyet soude connen practiseren, dat in alle testamenten die hier ter stede soude mogen werden gepasseert, het Heyligen geesthuys soude moeten gedacht werden, off dat anders deselve voor nul soude werden gehouden.

Ende daer geen testament en is maer de erffenissen ab intestato gaen, dat de erfgeñ eenige erkentenisse aent voors̄ huys soude moeten doen.

7.

Off men tvoors̄ goodshuys nyet soude connen toestaen eenich genut van de stuyvers die de luyden s'avonts voor haer incoomen eñ vuytgaen door de Stadts poorten moeten betaelen.

8.

Off men voor het voors̄ goodshuys nyet soude connen nemen eenige vermeerderinge op het recht vant ophaelen van de bruggen.

9.

tGoodshuys te vereeren mette weerhelfte vant incoomen van de ellemaet, alsoo de schael deene helfte is toegevoucht.

10.

Off men nyet eenige boeten van t vechten off anders t voors̄ goodshuys soude connen laeten toecoomen.

N°. 51. 1642. —

Corte verclarynge van den jaerlycxsen staet van den H. Geesthuyse tot Haerlem gerekent vant begin van den jaere 1630 tot den uytganck van den jaere 1642; met stellinge der sommen van des selfs godshuys ordinaris eñ extra ordinaris jaerlycxse middelen eñ incomsten met den uytgeeff daertegens gedaen ende daer beneffens tgene tselve huys jaerlycx te boven ofte ten achteren is gegaen, ende dat in manieren als volcht te weten:

	ordinaris middelen ende incoompsten.			uytgeeff ende gedragen lasten tegens de voorš ordinaris incomst.			op de voornoem̄ ordinaris middelen te cort gecomen.			ontfangen van erffenisen ende ander extra ordinaris onverwachte giften.			op alle den ontfanck ofte incomsten soe wel extra als ordinaris. over			te cort		
	Guldens.	St.	P.	Guld.	St.	P.	Guld.	St.	P.	Guld.	St.	P.	Guld.	St.	P.	Guld.	St.	P.
1630	17774	18	11	24563	16	06	6788	17	11	704	02	06	0	00	00	6084	15	05
1631	18729	06	15	20295	06	12	1565	19	13	404	19	00	0	00	00	1161	00	13
1632	18672	19	07	22377	14	12	3704	15	05	717	00	10	0	00	00	2987	14	11
1633	18971	01	12	22467	06	08	3496	04	12	565	07	10	0	00	00	2930	17	02
1634	19339	13	10	23748	11	12	4408	18	02	175	04	00	0	00	00	4233	14	02
1635	19361	04	08	19887	16	12	526	12	04	260	15	00	0	00	00	265	17	04
1636	19840	19	14	20495	08	12	654	08	14	2538	14	00	1884	05	02	0	00	00
1637	19856	17	12	22281	17	12	2425	00	00	4346	04	00	1921	04	00	0	00	00
1638	20044	16	06	22487	10	04	2442	13	14	1305	01	12	0	00	00	1137	12	02
1639	19762	19	08	21949	04	04	2186	04	12	670	04	12	0	00	00	1516	00	00
1640	20101	10	12	21093	10	12	992	00	00	1578	19	02	586	19	02	0	00	00
1641	20052	15	00	23102	19	12	3050	04	12	2579	16	12	0	00	00	470	08	00
1642	20511	19	08	27671	19	08	7160	00	00	1048	07	08	0	00	00	6111	12	08
Sommen	ƒ253021	03	11	ƒ292423	03	14				ƒ16894	16	08	ƒ 4392	08	04	ƒ 26899	11	15

Comt t H. G. H. in voorš tyt ten achteren { opt t ordinaris incomen ƒ 39402:00:03 — ″ 4392:08:04

eñ op alle het incomen ordinaris en extra ordinaris ter somma van . . . . ƒ 22507:03:11

Zie de **SOMMARISCHE STAAT** aan de volgende zijde.

N°. 52. 1642. —

Sommarische verclaringe, vant gene tsedert begin van den jare 1625 tot ontfangen; voor hooftsommen van vercofte landen, voor capitalen van gene in dezelve tyt, daer tegens is betaelt eñ uytgegeven, soo voor genomen)

Voor eerst wert bevonden ontfangen te syn, voor alle de p̄celen van landen ten verscheyden tyden, van wegen tvoorñ Gshuys, binnen de voorgemelde tyt vercoft, blyckende by de speciale aanteyckeninge int groot register fol. 37 v°. 38. een somme van negenentwintich duysent honderd veertich gul. 18 stuy.	*f* 29140 : 18 : —
Noch wert bevonden, binnen de zelve tyt ontvangen te wesen voor capitalen van afgeloste renten, volgens de spiciale verclaringe int register vañ renten etc. *f* 28715 : 14 : 2, eñ voor capitalen van afgeloste cleyne huyspachtiens volgens de bysondere aanteykeninge in de registers daervan synde, 1094 : 3 : 0, belopende tsamen de somme van negenentwintich duysent acht hondert negen gul. 17 stuy. 2 p̄. . . . segge	〃 29809 : 17 : 02
Noch, alsoo int begin vañ jare 1625, het Gshuys was comeñ een merckelycke somme van penningen, voor uytstaeñ onbetaelde custingen, daer beneffens oock enige daer inne tGshuys maer een gedeelte (als sekere boelen aengaende) was competerende, waer door men tegenwoordich de volcomen sekerheyt daer van niet can weten, ten ware daer op naerstiger ondersoeck werde gedaen als nu de gelegentheyt des tyts eñ de merité der sake is toelatende, so ist dat alhier gestelt wert (volgens de nauste gissinge) voor't Gshuys (in de voors̄ tyt) daer van ontfangen te syn, een somme van	〃 5000 : 00 : 00
Is noch boven 't voorgemelde ten verscheyden tyden (nae dat de nootsakelyckheyt vant Gshuys sulcks heeft vereyscht) op intrest gelicht binnen d'voors̄ tyt in alles (volgens de spiciale aenteyckeninge int voors̄ register vañ renten) ter som̄. vyf en twintich duysent ses hondert seven en vyftich gul. 19½ stuy.	〃 25657 : 19 : 08
Somma vañ voors̄ ontfangh	*f* 89608 : 14 : 10

den uytganck van den jare 1642, van wegen het H. geesthuys tot Haerlem is afgeloste renten eñ voor hooftpenningen op interest genomen; mitsgaders van't aengecofte landen eñ renten, als oock tot afdoeninge van enige (der op intrest capitalen

Hier tegens betaelt eñ vuytgegeven In den eersten, voor verscheyde ꝑcelen van landen iñ voors̄ tyt aengecoft volgens de speciale verclaringe int groot register f°. 38 v°. 39. 39 v° een somme van acht en darchtich duysent acht hondert negentich gul̄ 16¼ stuy. compt hier. . . . . ƒ 38819:16:04

Noch voor aengecofte renten, en (daertoe) uytgegeven capitael penñ in de voors̄ tyt, volgeñ de speciale aanteyckeninge int voorñ register, een somme van veertien duysent en twee hondert gul. compt hier . . . . „ 14200:00:00

Item in de voors̄ tyt uytgegeven eñ betaelt tot afdoeninge van enige des Gs. huys lasten, een somme van sestien duysent twee hondert acht ent negentich gul̄ 15 stuy. te weten van 154 gul. 15½ aeñ vrinden van Catelyntie huygen etc. eñ van 600 gul. van anna Symons op intrest ontfangen, beyde voor den jare 1625 eñ de resterende 15543 gl. 19½ stuy. tot aflossinge van penningen op intrest genomen (begrepen in de zomme vañ 4 post vañ voors̄ ontfang) alles volgens de spiciale aanteykeninge int voors̄ register . . . . „ 16298:15:00

Somme vañ voors̄ betalinge . . . . ƒ 69318:11:04

Welcke somme getrocken vañ voors̄ ontfangen ƒ89608:14:10 blyft eñ compt meer ontfangen als uytgegeven . . . . . . „ 20290:03:06

ƒ 89608:14:10

NOTA.

Boven de voors̄ 20290 gl̄ 3 stuy. 6 penñ is voor tGs. huys binnen de voors̄ tyt noch ontfangen aen vers̄ perteyen een merckelycke somme, welcke tselve huys niet toe en comt als gecomen van een sake diet int alder minste niet aen en gaet, welck al tsamen geconsumeert wesende ist capitael van 'thuys voor soo veel afgenomen eñ vermindert als 'tvoorgenoemde t'samen is bedragende eñ dat tsedert tbegin vañ jare 1625 tot den uytganck van tjaer 1642 is bedragende als voor verhaelt, van welcke geconsumeerde sommen noch op intrest loopende is 10273 gul. daervan ontrent 10000 gul. in de jaren 1641 en 1642 opgenomen is.

N°. 53. 20 *Februarij* 1644. *Resolutiën Vroedschap.* — Is gelesen seeckere requeste gepresenteert, by den regenten van den heyligen geesthuyse binnen deser stadt, alsmede eenige poincten van nieuwe middelen vóor het voors̄ Heylige Geesthuyse, ende gebracht de vyff eerste poincten in deliberatie ende omvrage, is by de meerderheyt van stemmen by de Heeren raden eñ vroetschappen deser voors̄ stadt Haerlem verstaen dat de voors̄ requeste mette voors̄ poincten (alvooren daerop te werden geresolveert) soude werden geexamineert by eenige van de Heeren Raden eñ Vroetschappen, mitsgaders dat by deselve sall werden geinformeert wege de staet eñ gelegentheyt vant voors̄ Goodtshuys alsmede waerdoor 'tvoors̄ Goodtshuys in sulken verloop ende 't achterheyt is geraeckt, eñ alle tselve noteeren ende de Heeren raden eñ vroetschappen naer gedaan besoigne te dienen van haere ondervindinge, om dan opt versouck te werden geresolveert sulcks bevonden sall werden te behooren, Ende tot het gunt voors̄, syn by den Heeren Raden eñ Vroetschappen voornt gecommitteert ende geordonneert, den Heere Pr Olycan, Corns̄ Backer, Corns van der Tin, eñ Gaef fabritius, mede Raden eñ vroetschappen der voors̄ stadt.

N°. 54. 1644. — Aen de Wel-achtbaere Heeren Borgermeesteren, Schepenen ende Vroetschappen der stadt Haerlem.

Verthoonen met behoorlycke reverentie de regenten van den Heyligen Geesthuyse binnen deser stadt, hoe dat sy verthoonders by droevige ervarentheyt bevinden, datte middelen ende inkomsten vant voors̄ Goodtshuys tsedert eenige jaeren herwaerts seer merckelyck affgenoomen en vermindert syn, in voegen dat niet alleen verscheyden capitaelen, die nu en dan ten comptoire vant voors̄ Goodtshuys waeren affgelost, tot dagelycksche behoeften vuytgegeven ende geconsumeert, maer oock wel tien duysent gulden ten laste vant voors̄ Goodtshuys genegotieert en op renten genoomen syn. Waeraff de rechte ende waere oorsaeke is, dat de ordinare lasten vant voors̄ huys ongelyck meerder syn, dan het jaerlyckx incoomen vant selvige; gelyck bij pertinente staet ende balance vant eene tegen het andere claerlyck wert bespeurt, ende sy verthoonders Uwer E achtbaerheden mede connen aenwysen, en daerby doen sien, dat dese affneeminge van des voormelden Goodtshuys middelen niet opgecoomen is van huyden off gisteren, noch door de laeste timmeragie alleen, die aent voors̄ Goodtshuys is gedaen, maer dat al van derthien jaeren langer herwaerts tvoors̄ Goodtshuys op syn ordinare incomsten niet heeft connen toecoomen, alwaert datter al eenige legaten en erffenissen byquaemen, en dat misschien van jaer tot jaer tvoors̄ huys ten achteren is gegaen. Waerdoor dan geschapen is dattet selve huys binnen corten tyden sal verarmen, ende tot merckelyck verval

ende decadentie geraecken, ten sy saecke daertegens in tyts werde voorsien; synde dit selvige des te nodiger, door dien de lasten vant voors̄ Goodtshuys dagelyckx vermeerderen, geene legaten ofte giften van buyten incoomen, de renten van de capitaelen soo opt gemeene landt, als op de stadt staende, nu mette laetste reductie soo veel minder syn, ende dat de verthoonders daerenboven duchten, dat door resolutie van de Heeren Staten van Hollant de Goodtshuysen wel haest sal ontrocken werden de restitutie van de jaerlycksche gedraegen verpondingen van de verhuyrde landen by deselve goodtshuysen tot noch toe genooten, waerdoor tvoors̄ Goodtshuys incoomen noch jaarlyckx ten minsten sesthien honderd gulden sal verswacken, behalven dat oock de nodige reparatien soo aent selve huys, als aen de verhuyrde wooningen ende des Goodtshuys landen niet en mogen ophouden, gelyck jegenwoordich noch groote reparatien noodwendich moeten werden gedaen. Alle twelcke by hun verthoonders onlangs aen de E Heeren Borgemeesteren mondelinge voorgedragen, en remedie off soulagement daertegen versocht wesende, hebben de welgemelte Heeren belast, de soberheyt van den staet vant voors̄ Goodtshuys by geschrifte te stellen, ende daerby te voegen een concept van eenige middelen waerdoor sy verthoonders oordeelden dattet voors̄ Goodtshuys geholpen soude connen werden. Welcken volgende sy verthoonders eenige soodanige middelen bedacht ende opt papier gebracht hebben, hiernevens gaende, die sy verthoonders souden meenen tvoors̄ Goodtshuys meest dienstig, ende de gemeente minst schadelyck te sullen wesen, gevende deselve Uwer E. achtbaarheden gedienstelyck in bedenckinge, om daervuyt te neemen ofte daerby te voegen, tgunt Uwer E. Achtbaerheden sullen verstaen te behooren. Biddende ende ernstelyck versouckende, dat Uwer E. achtbaerheden gelieven over de sobere staet ende tegenwoordige noot van een soo notabel ende important Goodtshuys, aen welcke het gemeene beste soo veel gelegen is, Uwer E. vaderlycke voorsorge te laten gaen, ende tselve te ontlasten van de voormelde opgenoomen penningen, ende voorts op de augmentatie ende verbeteringe van des voors̄ Goodtshuys middelen soodanige ordre te stellen, dattet selve huys int toekomende gevoechsaem jaarlycx onderhout mach hebben, om syn swaere costen ende lasten te doen vervallen, Twelck doende, etc.

Bijlage van N°. 54.

Pointen van nieuwe middelen voor het Heylige Geesthuys deser stadt Haerlem, by de regenten van 't selvige huys gheconcipieert ende den E. E. Heeren Borgemeesteren, Schepenen ende Vroetschappen, in bedenckingh ghegeven.

1.

Dit topenbaeren effens het doen an de recommanatie telcken viendeel jaars.

Alsoo in langhen tyt harwaerts ghene ofte weynighe legaeten aent voors Godshuys syn ghemaeckt, door dien (soo 't schynt) een yder die opinie heeft, dattet selve godshuys ryck genoech is, Soo dient men het onvermoghen ende den soberen staet, vant voors huys openbaer te maecken, op dat daerdoor een yeghelyck mochte werden opgeweckt om tselvighe huys int toecomende beter te gedencken.

2.

't excuseren.

Alsoo men tot Amsterdam ende in andere steden meer, op Sondaghen in de kercken onder de voor ende naer middaechsche predicatien collecten doet voor de weesen neffens de collecten van de huyssittende off diaconen, off men alhier niet insgelycks in de kercken collecten souden connen doen neffens de diaconen.

3.

4 collecten s'jaers lle drye maenden.

Off niet goet waere alle maenden off twee maenden collecten te laten doen door de stadt, ofte ten minsten omt vierendeel jaers, ende dat naer voorgaende recommandatie in alle kercken ende vergaderingen.

4.

dit voorby gaen.

Off men op de vercoopinge ende het transporteren van de vaste goederen noch yetwes voort voors Godshuys soude connen stellen.

5.

't rantsoen van e Stadts excysen iet een oortgen op e gulden te verooogen ten behoee vant heylige eesthuys. Dit in suspens en te houden.

Item gelyck de diaconie uyte rantsoenen van de verpachtinge van s lants middelen een goet stuck gelts gheniet ende de schael uyttet rantsoen van de stats excysen, off men tselve rantsoen van de stadts excysen niet wat souden connen verhooghen, ten behoeve vant ghemelte godshuys.

6.

dit voorby te gaen.

Off men niet soude connen practiseren dat in alle testamenten, die hier ter stede souden mogen werden ghepasseert, het Heylige geesthuys, souden moeten gedacht werden, off dat anders deselve voor nul ende crachteloos gehouden souden werden. Ende daer gheen testament en is, maer de erffenissen ab intestato gaen, dat de erffgenamen eenighe erkentenisse aent voors huys souden moeten doen.

7.

excuseren.

Off men tvoors Godshuys niet souden connen toestaen eenich genut van de stuyvers, die de luyden s' avonts voor haer incomen ende uijtgaen door de Stadspoorten moeten betalen.

8.

excuseren.

Off men voor het voors Godshuys niet souden connen toestaen eenighe vermederinghe op het recht, vant ophalen van de brugghen.

9.

excuseren.

Off de E. Heeren niet en souden connen verstaen het voors Godshuys te vereeren mette wederhelft vant incomen van de ellemaet, daervan de schaele de helft is toegevoecht.

10.

Off men niet eenighe boeten vant vechten off anders, tvoors̄ godshuys souden connen laten toecomen.

habeat van d
boete, by de Hee
ren van de Ge
rechte t'expresse
ren, vant vechten
d'eene helfte va
dien aen̄ heylige
Geesthuys eñ d'an
dere helfte aen '
werckhuys.

N°. 55. 1657. — Extract uit de rekening van het Heilige geesthuis over 1657.

ONTVANG.

Landen binnen de vrijheid.	(6 perc.)	*f*	313 : 14 : 00
Landen buiten 〃 〃	(17 〃)	〃	1656 : 18 : 00
Tuinen en erven binnen de vrijheid. .	(6 〃)	〃	1248 : 08 : 00
Huishuren	(4 〃)	〃	800 : 09 : 00
Losrenten, erfpachten enz	(12 〃)	〃	620 : 11 : 09
Rantsoen der Stads accijnsen, restitutie der verponding enz.		〃	3789 : 06 : 00
Erfenissen		〃	704 : 17 : 06
Legaten		〃	133 : 06 : 12
Boeten		〃	87 : 09 : 12
Verkocht land aan Rhijnland.		〃	420 : 10 : 00
〃 〃 voor de Leydsche vaart		〃	1144 : 02 : 00
〃 〃 〃 〃 〃 〃		〃	400 : 05 : 00
〃 〃 onder Tetterode		〃	3360 : 00 : 00
〃 〃 〃 Uitgeest		〃	118 : 06 : 08
De 3e termijn van een verkocht huis binnen Haarlem		〃	106 : 00 : 00
Renten van geleende gelden		〃	200 : 00 : 00
Aflossing		〃	1000 : 00 : 00

Totaal der ontvangst *f* 29.863 : 09 : 10

UITGAAF.

Aan de moeders	*f*	2515 : 19 : 00
Aan den vader	〃	250 : 00 : 00
Erwten, boonen enz.	〃	426 : 13 : 00
Tarwe en rogge	〃	2374 : 04 : 02
Rijst en specerijen	〃	104 : 14 : 00
Maalloon	〃	84 : 12 : 06
Bakloon	〃	181 : 19 : 00
Boter	〃	1303 : 03 : 08
Kaas	〃	274 : 02 : 08
Zoete- en karnemelk	〃	665 : 10 : 00
Zeven varkens	〃	156 : 10 : 00
Dertien ossen en koeijen	〃	1225 : 09 : 00
Voeder voor het vee.	〃	33 : 04 : 00
Voor het slagten	〃	43 : 06 : 00
den bouwknecht	〃	84 : 00 : 00
Visch	〃	114 : 14 : 00

Zout en zeep	*f*	322:10:00
Bier en azijn	〃	2672:17:00
Wijn	〃	50:08:00
Turf en brandhout	〃	743:11:08
Linnen	〃	997:14:00
Laken	〃	1779:17:12
den kleermaker	〃	182:00:00
Voor zeemleder	〃	43:12:00
〃 leder	〃	419:07:00
den Schoenmaker	〃	300:00:00
Schrijfbehoeften	〃	158:16:00
Medicinale hulp	〃	209:08:08
Voor de kleine kinderen buiten het huis	〃	1362:13:00
Uitrustingen enz.	〃	857:02:08
Voor de zieken	〃	120:00:00
〃 dijken	〃	306:13:00
reparatien enz.	〃	5262:14:12
Alimentatie van oude vrouwen	〃	229:18:00
Landhuur	〃	73:00:00
Los- en lijfrenten	〃	80:17:12
Aflossing	〃	1283:00:00

Totaal van de uitgaaf *f* 27.293:01:03

N°. 56. 4 *Augustus* 1662. — Remonstrantie,

Aen de Ed. achtbare Heeren Burgermeesteren ende regeerders der stadt Haerlem, gedaen by de regenten vant Weeshuys binnen derzelver op den Vierden augusty a° 1662, waerby verthoont werdt, dat het voors̄ godtshuys niet wel can bestaen, met zyn tegenwoordich incomen.

Eerstelyck, de wyle dat de renten van de capitalen van tyt tot tyt zyn vermindert, namentlyck eerst gebracht van 6¼ ten hondert ende daer na van vyff op vier ten hondert zynde daermede vermindert te samen meer als ⅓ vant selve incomen, ende nu werden de godtshuysen int generael daer en boven noch aff genomen hare gegeven vryheyt van de verpondingen op de landen.

Soodat ten behoeve vant selve godtshuys, wel zal dienen weder gevonden te werden een jaerlycx incomen, ten minsten van twee duysent gulden des jaers.

Twelck wel (onder verbeteringe) soude kunnen geschieden mettet rantsoen van dese stadts accysen, een halve stuyver op de gulden te verhogen, ofte anders, zoodanich alst by UEd. achtbaerheden tot solagement vant voors̄ Godtshuys gevoechlycken zal kunnen gevonden werden.

Werdt hier vervolgens int corte specialyck aengewesen, hoe

eñ waerdoor het voorš Godtsguys, zedert het jaer 1657 tot nu toe ten achteren is geraeckt.

Ontfanck van penningen van wegen het Weeshuys, van vercofte landen eñ affgeloste capitalen, zedert het jaer 1657 tot het jaer 1661 beyde incluys:

Voort uytdelven van landt tot het maken van den hogen dyck	ƒ	420:00:00	1657.
Voort landt tot de Leytse treckvaert gebruyckt	"	2380:00:00	
Voor capitael op hypotheeck affgelost	"	300:00:00	1658.
Voor een stuck landt aen de stad vercoft	"	3200:00:00	
capitale leeninge affgelost	"	300:00:00	
156 roeden lands vercoft voor ƒ 1170.00:00 voort Godtshuys $^1/_3$	"	390:00:00	1659.
Voor capitael op hypotheecq affgelost	"	400:00:00	
Voor een croft lands tot Velsen vercoft	"	1800:00:00	1660.
Voor capitael op hypotheecq affgelost	"	320:00:00	
Noch voor capitael op hypotheek affgelost	"	400:00:00	1661.
Voor ½ morgen landt tot Bloemendael vercoft	"	750:00:00	
Voor 37 roeden landt tot Aelbersberch vercoft	"	240:00:00	
	ƒ	10.900:00:00	
Daer tegen aengecoft een stuck landts gelegen buyten de Sparwouderpoort by de Vriesche brugge daer voor betaelt	"	5880:00:00	1658.
Blyvende hier geconsumeert	ƒ	5020:00:00	

Het Godtshuys is daer en boven aen verscheyde rekeningen schuldig omtrent . . ƒ 3600:00:00

ende alsoo de corensolder ledich is, soo dient nu gecoft te werden twee lasten rogge tot omtrent 200 ggl. het last comt . . . . " 560:00:00

met ½ last tarw à 11 gl. de sack " 209:00:00

" 4369:00:00

Soodat het godtshuys ten achteren is gegaen . ƒ 9389:00:00

Oorsake waer door het achter wesen is gecomen.

het Godtshuys heeft gemist voor drie jaren de restitutie van de 8e penninck voor de verpondinge van de verhuerde landen, ende de landen gelegen int noorder quartier van Hollandt, zyn verhoocht de twee derden deel van de verpondingen tot laste van alle Godtshuysen, waer van de selve exempt

syn geweest, bedragende te samen voort voorś Godtshuys des jaers over de Seventhien hondert guldens, comt voor drie jaren	ƒ 5100:00:00
Ende hebben de regenten in twee jaren harwaerts door de groote duerte van de lyfftocht van granen te weten 25 lasten rogge door een moeten incopen ontrent 160 ggl het last, zynde 70 ggl. op tlast hoger als gemeene ofte redelycke prys, comt op de 25 lasten te bedragen	" 2450:00:00
Ende in de selve twee jaren 7 last tarru omtrent 10 gl. de sack door een moeten incopen, synde 4 gulden hoger als gemeene prijs, comt te bedragen op de 7 lasten . . . . , ...	" 1064:00:00
mitsgaders erreten, bonen en gort in twee jaren hoger betaelt als gemeen, ontrent	" 240:00:00
daerenboven hebben de regenten aen de huerders van de landen gelegen aen de Leytse treckvaert moeten laten corten voor hare geleden schade . .	" 471:00:00
	ƒ 9325:00:00

Ende van de bovenstaende geconsumeerde ƒ 5020:00:00 heeft het Godtshuys te missen de jaerlyckscher renten. p. memorie.

Soodat de voorñ regenten genootdruckt zyn het voorverhaelde aen U.Ed. achtb. te notificeren ende serieuselyck te versoecken dat UEd. achtb. geliefte zy tvoorś godtshuys te verlenen een subsidie uyt des stadts incomen ofte anders, tot betalinge vant voorś achterwesen, ende in de plaetse vant geene tselve godtshuys is affgenomen ende anders tot noch toe als voren heeft moeten missen, te procureren zoodanigen fonds ofte seker jaerlycks incomen, als UEd. achtb. sullen bevinden, tot vorder conservatie vant voorś godtshuys incomen te behooren. 't Welck doende etc.

N°. 57. 7 *September* 1662. *Resolutiën Vroedschap.* — Is nogh gelesen de remonstrantie aen de Heeren Burgermeesteren ende regeerders deser stadt gedaen by de regenten vant Weeshuys binnen der voorschreve stadt, waer bij verthoont wert de t'achterheyt van't selve huys, ende dat het niet wel bestaen en conde, met syn jegenwoordigh incomen Ende daerop gedelibereert synde, is verstaen ende goetgevonden, dat de voornoemde regenten by provisie sullen werden gesubsidieert met een somme van drie duysent vyff hondert car. guldens te weten twee duysent carol. guldens by ordonnantie op de stadt (uit stads cas of op welk gesticht) ende vyffthien hondert carol. guldens op Ste Elysabeth's ofte Groote Gasthuys, Ende wat aenbelanght, het verdere versouck, te weten om een fonds te vinden, omme het voorschreve huys wederomme te doen substiteren, is gehouden in bedencken ende uytgestelt tot andere gelegentheyt.

N°. 58. 8 *Julij* 1663. *Resolutiën Vroedschap.* — Item op het versoeck ende mondelingh te kennen geven van de regenten vant Weeshuys deser stadt wegens tgeene sy ten aghteren syn, monterende over de 2400 carol. guldens, die sy aen reeckeningen albereyts onder haer syn hebbende, behalven dat sy oock niet een graen op haer solder syn hebbende; Is naer voorgaende deliberatie als voren verstaen dat deselve sullen werden gesubsidieert met een somme van drie duysent carol. guldens te weten 2000 car. guldens by ordonnantie op de stadt, ende 1000 car. guldens by ordonnantie opt groote ofte Ste Elysabeth's gasthuys deser stadt.

N°. 59. 21 *October* 1664.

Vertooch.

Aan de Ed. Achtbare Heeren Burgermrn ende Regeerders der stadt Haerlem, gedaen by den regenten van den Wees ofte Heyligen Geesthuyse binnen derselver stadt op den 21 October A°. 1664, waer by vertoont werdt, dat het voors godtshuys niet en can bestaen mettet tegenwoordich incomen.

Eerstelyck de verclaringe van de ordonnaris incomste ende uytgeeff van den jare 1663.

ONTFANCK.

Voor huren van landen ende tuynen	*f* 14006 : 00 : 00
Voor huren van huysen.	〃 1060 : 00 : 00
Voor coren thiende	〃 182 : 00 : 00
Renten opt gemeene landt, Graeflyckheyts domeynen ende de stadt.	〃 1800 : 00 : 00
Rantsoen van de stadts accysen.	〃 1000 : 00 : 00
Erffpachten	〃 310 : 00 : 00
Oudt eygens	〃 44 : 00 : 00
Verdiensten van de ambachtjongens	〃 1600 : 00 : 00
den ontf. van het jaer 1663. . . .	*f* 20002 : 00 : 00

UYTGEEFF van den jare 1663.

Aan de moeders tot menagie vant huys, incoop van lywaet, bedden en dekens enz.	*f* 3525 : 00 : 00
Aen coren, erreten, bonen, gort etc. mael ende backloon	〃 4308 : 00 : 00
Aan suyvel, zoo boter, caes, melck eñ anders .	〃 2647 : 00 : 00
Aen vleesch, speck, enz.	〃 1980 : 00 : 00
Haring, cool, wortelen eñ rapen	〃 91 : 00 : 00
Sout, seep eñ anders	〃 525 : 00 : 00
Aen Bier eñ asyn	〃 783 : 00 : 00
Aen turff eñ hout	〃 940 : 00 : 00
Aan lakens, carsayen	〃 1788 : 00 : 00
Transp. . . .	*f* 16587 : 00 : 00

Transp. . . .	*f*	16587 : 00 : 00
Aen schoenen eñ het lappen derselver	〃	868 : 00 : 00
Doctor, apteker, chyrurgyn, curateur, procureur, deurwaerder, boecken en pampier	〃	440 : 00 : 00
Bestedinge van Minnekinders eñ alimentanten. .	〃	792 : 00 : 00
Vullis, puyn, sant eñ het ruymen van secreten .	〃	430 : 00 : 00
Timmerhout eñ arbeytsloon	〃	771 : 00 : 00
Stenen, kalck eñ arbeytsloon	〃	963 : 00 : 00
Smit, slotenmaker, isercramer ende coperslager .	〃	378 : 00 : 00
Glasemaker, cuyper, pompmaker, rietdecker, planten van bomen eñ helm.	〃	374 : 00 : 00
Dyck, dam, sluysen, molens, ommeslagen eñ verpondingen	〃	1031 : 00 : 00
Betalinge van renten	〃	384 : 00 : 00
Aen de Bruyden	〃	300 : 00 : 00
den uytgeeff comt. . . .	*f*	23318 : 00 : 00
de bovenstaende incomste hier affgetrocken.	〃	20002 : 00 : 00
comt op dat jaer te cort. . . .	*f*	3316 : 00 : 00
Doch de tien voorgaende jaren, het eene jaer minder het ander jaer meer, soo op den anderen gesommeert, comt, ider jaer door een gerekent, te bedragen een somma van	*f*	23879 : 00 : 00

Extra ordinaris ontfanck van vercofte landen ende affgeloste capitalen.

ONTFANCK VAN VERCOFTE LANDEN.

1657.	Voor uytdelven van landt tot het maken van den hogen dyck	*f*	420 : 00 : 00
	Voort affgenomen landt tot de Leytse treckvaert .	〃	2380 : 00 : 00
1658.	Voor een stuck landt aen de stadt vercoft . . .	〃	3200 : 00 : 00
1659.	Voor $^1/_3$ van 156 roeden landt	〃	290 : 00 : 00
1660.	Voor een croft landt tot Velsen.	〃	1800 : 00 : 00
1661.	Voor 37 roeden landt tot Aelbersberch	〃	240 : 00 : 00
	Voor omtrent ½ morgen tot Bloemendaal . . .	〃	750 : 00 : 00
1662.	Voor een stuck landt tot Velsen	〃	3250 : 00 : 00
1663.	Voor vyff croften teellandt.	〃	5580 : 00 : 00
		f	17910 : 00 : 00

ONTFANCK VAN AFFGELOSTE CAPITALEN.

1658.	Voor afflossen van drie distincte capitalen . . .	*f*	954 : 00 : 00
1659.	Voor een p̄tye capitael	〃	400 : 00 : 00
1660.	Voor drie p̄tyen capitael ontfangen.	〃	890 : 00 : 00
	Transp. . . .	*f*	2244 : 00 : 00

Transp. . . .	*f*	2244 : 00 : 00	
Voor twee p̄tyen capitael	〃	480 : 00 : 00	1661.
Voor capitael ontfangen	〃	100 : 00 : 00	1663.
Voor capitael ontfangen	〃	600 : 00 : 00	1664.
Op deposito genomen	〃	1200 : 00 : 00	
Voor affgeloste capitalen. . . .	*f*	4624 : 00 : 00	
ende voor vercofte landen. . . .	〃	17910 : 00 : 00	
	f	22534 : 00 : 00	
daervan op des landts comptoir beleyt	〃	12000 : 00 : 00	
Blyft in 8 jaren ten achtereñ	*f*	10534 : 00 : 00	
Bovendien is tGodshuys aen verscheyde rekeningen noch schuldich ontrent.	〃	4000 : 00 : 00	
	f	14534 : 00 : 00	

Oorsake waerdoor het achterwesen is gecomen.

Het voors̄ godtshuys heeft nu ses jaren moeten missen de restitutie van de 8e penning voor de verpondinge van de verhuerde landen, ende daer en boven noch moeten dragen twee derde verhoginge van de verpondinge op de Godtshuys landen, gelegen aent noorder quartier, bedragende	*f*	11000 : 00 : 00
Ende bevonden dat door excessive duerte van de granen in twee jaren deselve voort huys hoger hebben moeten incopen, als wel een middelmatige prys, gelyck als nu.	〃	3750 : 00 : 00
	f	14750 : 00 : 00

Het affgesteken capitael doet het incomen verminderen, mitsgaders de reductie van de renten, welcke van de penninck 16 tot de penninck 20, eñ eyndelyck tot de penninck 25 gereduceert zyn, wesende ruym een derde daermede affgeslagen.

De regenten hebben oock ondervonden, dat hare predecesseurs int jaer 1626 genootdruckt syn geweest aen Hare Ed. Achtb. een subsidie te versoecken. Oock mede gesien by prompte notitie, een corten staet hoe dat het voors̄ godtshuys in derthien jaren ten achteren is gegaen, te weten vant jaer 1630 tot 1642, beyde incluys een zomma van . . . . *f* 22507 : 00 : 00

alhoewel dat in deselve jaren als extra ordonnaris, voor onverwachte erffenissen ende giften was ontfangen, in verscheyde veele p̄tyen te samen de zomma van . . . . 〃 16894 : 00 : 00

Zonder dezelve ontfanck zoude het achterwesen in alles bedragen . . . . *f* 39401 : 00 : 00

Sulcx dat Hare Ed. Achtb. niet vreemt en gelieft te wesen, dat de regenten nu genootsaeckt zyn, een subsidie van *ƒ* 4000 : 00 : 00 tot betalinge van de onbetaelde schulden te versoecken. Nademael de regenten predecesseurs, al genootsaeckt syn geweest, tselve te doen, als wanneer tGodshuys landen noch vry waren van de verpondinge, ofte tot restitutie, de 8e penninck van de huren der landen, daer voren hebben ontfangen Hoe veel te meer en soude het Godtshuys nu in soo soberen staet niet comen te vervallen, terwyl hetselve huys de vryheyt ofte restitutie van de verpondinge (Godt betert) is affgenomen, ende soo veel jaren nu heeft moeten miszen, dat hoe eerder hoe beter gerestaureert ofte een ander fons ofte vast incomen van ten minsten *ƒ* 2000 : 00 : 00 ofte *ƒ* 2500 : 00 : 00 des jaers in de plaetse wel dient gevonden te werden, boven een subsidie van eens *ƒ* 4000 : 00 : 00 waermede vertrouwen tselve huys weder op zyn eygen vaste voeten sal syn gestelt, ende sich selven dan sal kunnen bedropen, mette goede toesicht eñ devoiren van de regenten daertoe doende tot behoorlycke menagie, gelyck syl̄ plichtshalven schuldich syn.

Welcke incomste gevoechlyck (onder verbeteringe) wel soude kunnen gevonden werden, te weten, met het rantsoen van de Stadts accysen, op den gulden een halve stuyver te verhogen ofte dat de reysende luyden tusschen Haerlem eñ Amsterdam met de treckschuyt een gans jaer door, altyt ses stuyvers tot vracht gaven, Wesende dan de stuyver van de zoomertyt ten behoeve van den armen der Steden Haèrlem eñ Amsterdam, respective half eñ half ofte anders, zoodanich alst UEd. Achtb. sullen vinden te behooren.

N°. 60. 12 *April* 1673. *Resolutiën Vroedschap.* — Syn noch gelesen twee memoriën, de eene enz.: Ende noch een tweede memorie, ingedient by de regenten vant Weeshuys deser stadt, aenwysende het intrest vant voors̄ godtshuys in den nieuwe uytlech off vergrotinge van dese stadt, mitsgaers andere schaden eñ dervinge van het ordinaris provenu uyt verscheyde respecten geleden, versoeckende sy regenten dienaengaende gededomageert, ofte andersins met een geproportioneerde subsidie gesecundeert te mogen werden; Waerop gedelibereert synde, is goetgevonden eñ verstaen, dat alvorens op de voors̄ requesten yets te doen, deselve sullen werden naergesien eñ geëxamineert door de Heeren Matheus Schatter Out Burgermr̄, Mr Cornelis Gravesteyn regerend, Gillis Rochelje Out Schepen eñ Abraham Loreyn Raet eñ Vroetschap deser stadt met assumptie van den Secretaris Guldewagen.

Gelyck oock de regenten vant Weeshuys, nopende haere petitie, an de gemelte Heeren Commissarissen sullen hebben te submitteren al tgene, tot naerder onderrichtinge en elucidatie van de ingediende poincten, souden mogen werden gerequireert, om tselve gedaen, eñ

de uytslach vant selve besoigne alhier gerapporteert synde, alsdan daerop geresolveert te werden als naer behoren.

N°. 61. 11 *Julij* 1673. *Resolutiën Vroedschap.* — De gemelte Heren Commissarissen hebben, naer een sommaire openinge oft rapport van tgene, uyt crachte van gelycke resolutie commissoriael, in date als voren, nopende het versoeck van de regenten vant Weeshuys was verricht, aengenomen, die saecke wat naerder te examineren eñ alsdan tegens de aenstaende Vroetschap, de Heren van deselve Vroetschap te dienen van haere Consideratiën, omme alsdan gedisponeert te werden als behoren sal.

N°. 62. 26 *Julij* 1673. *Resolutiën Vroedschap.* — De Heren Commissarissen tot het examineren van het requeste by ofte van wegen de regenten vant Weeshuys deser Stadt gepresenteert, dienende de Heeren van de Vroetschap van hare consideratiën en advies, syn, alvorens dienaengaende iets te concluderen, versocht geworden, het gebesoigneerde tegen de aenstaende convocatie van de vroetschap in geschrifte te stellen eñ alhier ter vergaderinge over te leveren, om tselve gedaen alsdan daerop geresolveert te werden als behoren sal.

N°. 63. 18 *December* 1673. *Resolutiën Vroedschap.* — Is noch gelesen het advis van de Heeren Commissarissen tot het besoigne van de saecken vant Weeshuys luydende als volcht:

> Ingevolge eñ tot voldoeninge van de resolutie commissoriael in dato den XIIII Mey lestleden, hebben commissarissen, naer genomen kennisse van saeken nopende de staet eñ gelegentheyt vant Weeshuys deser stadt (en wat lasten tselve, by dese constitutie des tyts, te dragen eñ in tegendeel wat incompsten haer, soo by de nieuwe vergrotinge van dese stadt als andersints syn benomen) haere gedachten laeten gaen, hoe tvoors̄ gootshuys op het gevoechlyckste soude cunnen gesubvenieert ofte met eenige geltmiddelen werden ondersteunt, syn van advise geweest.

Eerstelyck, dat aen 't voors̄ huys onder anderen, naer het exempel van die van Amsterd., wegens het begraeven van lycken, buyten de ordinaris uyren daertoe staende, soude behooren te volgen seeckere soorten ofte trappen van boetens naer proportie van de jaeren der overleden, te weten,

Van een kraemkint, twelck tot Amsterdam (volgens de keure dienthalve gepubliceert eñ alsnoch in vividi observantia synde) moet

geven.	*f*	25 : 00 : 00
hier aent Weeshuys maer soude geven	″	8 : 00 : 00
Van een tot Tien jaeren 't welck te Amsterdam is .	*f*	50 : 00 : 00
Hier soude betaelen.	″	16 : 00 : 00

Van thien tot 25 jaeren t'Amsterd. . . . . *f* 100 : 00 : 00
Hier maer . . . . // 25 : 00 : 06

Van 25 jr̄ daerboven t Amsterd. . . . . *f* 150 : 00 : 00
Hier maer . . . . // 50 : 00 : 00

Synde alsoo een derde eñ vierde part minder op yder classis van de lycken, als tot Amsterd. gegeven ofte betaelt wert.

Met dien verstande nochtans, dat de onvermogende de voors̄ premie ofte recognitie niet souden subject wesen, ingevalle sy claerlick soude cunnen bewysen, dat sy in der daet onvermogend waeren, namentlyck by een billiet van de Diaconen, aelmoesseniers van de gemene armen ofte andersints onder verclaringe, dat sy onmachtich waeren de voors̄ boetens te fourneren twelck den Heere officier ofte ymant anders vertoont ofte gebleecken wesende Syn Ed. de sodanige by een biljet met eenich kennel. teecken, van de voors̄ costen soude doen afhouden.

Ten tweeden dat het dubbelde loon twelck de gravemaeckers van sodanige lycken buytens tyts begraven werdende, vergunt is, alsoo soude cunnen blyven, doch dat het Weeshuys behoorde de helft te genieten, te weten de helfte van de helfte, synde een gerecht vierde part vant geheel.

Ten derden dat de Somervracht van de treckschuyten tusschen hier eñ Amsterdam, het geheele jaer door soude connen esgael gestelt werden op ses stuȳ. eñ sulcxs met verhoginge van een stuȳ. op yder passant int somer saysoen, als wanneer over dese saecke soo wanneer dselve UEd. achtb. welgevallich eñ smaeckelyk mochte syn, met de Heeren van Amsterdam een serieuse conferentie soude cunnen gehouden werden, vertrouwende gemelte commissn̄, dat sulcxs uitgevrocht synde, de pressante noot vant voors̄ Weeshuys daermede eenigermate gestremt soude wesen, doch sullen gemelte commissarissen haer, nopende teen eñ 't ander mitsgr̄s het uytvinden van bequame expedienten UEd. achtb. wyse dispositie onderwerpen.

Waerop gedelibereert synde, is goetgevonden eñ verstaen, tvoors̄ advis, nopende de twee eerste poincten, te amplecteren soo tleyt, omme tselve in een formele resolutie geconverteert eñ van de puye dezer stadt voor den volcke gepubliceert te werden, tot yder narighttinge. Ende wat aengaet het derde poinct, tselve wort in naerder bedencken genomen.

N°. 64. 26 *Augustus* 1680. — Reeckeninge van het geene dat het Weeshuys der stadt Haerlem van deselve stadt te goede heeft, over landeryen door de vergrootinge in den beginne van den jaeren 1671 aen de stadt genomen, overgelevert aen Haer Ed. achtb. de Heeren Burgem̄ den 26 Augusty 1680 synde de onderstaende metinge gedaen door Erasmus den Otter geswore lantmeter en de prysen

naer desselffs opgeven uytgetrocken gelyck aen andre particulieren is voldaen.

In het kaertboeck van het Weeshuys n°. 1 Letter A synde geweest warmoes en tuynlandt te samen groot 1431 roeden daeronder 616 roeden tot 3600 gl. per mergen en 815 roeden tot 3000 gl. is tsaem ƒ 7771 : 00 : 00

B.	teellant	362	roeden tot	3000 gl. per meř.	〃	1810 : 00 : 00
C.	groenlant	947	〃 〃	2100 〃 〃 〃	〃	3314 : 10 : 00
F.	tuynen 't saem	558¼	〃 〃	3600 〃 〃 〃	〃	3349 : 10 : 00
G.	als voren	1269	〃 〃	3600 〃 〃 〃	〃	7614 : 00 : 00
H.	weylant	217	〃 〃	2100 〃 〃 〃	〃	759 : 10 : 00
K.	tuynen	819³/₅	〃 〃	3600 〃 〃 〃	〃	4917 : 12 : 00
L.	bleyckery	263	〃 〃	3600 〃 〃 〃	〃	1578 : 00 ; 00
M.	van de bleyckery aen de voorgaende annecx affgenomen 47 roeden tot 3600 gl. is				〃	282 : 00 : 00

ƒ 31396 : 02 : 00

Voor negen jaeren renten van het voorenstaende capitael tegens 4 percento synde jaerlicx ƒ1255:16:12, compt hier een somme . . . . 〃 11301 : 10 : 12

Somma . . ƒ 42697 : 12 : 12

Daer tegens wederom moet werden affgetrocken voor 1874 roeden lants, dat lang met aert en santbergen is bedeckt geweest ende nu eyndelyck maer tot redelyck weylandt is gebragt tot 2100 gl. de meř. . . . . ƒ 6559 : 00 : 00

en kan mede werden affgetrocken voor soo veel by de stadt successivelyck in des Godtshuys ongelegentheyt aen de regenten op ordonnantie van Haer Ed. Achtb. is goet gedaen, somma . . . . 〃 10300 : 00 : 00

nogh voor eenege erve 't godshuys aengerekent . . . . . . 〃 250 : 00 : 00

〃 17109 : 00 : 00

rest derhalve t Godtshuys liquide der somma . . ƒ 25588 : 12 : 12

N°. 65. 5 *December* 1691. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan regenten van het Heilige Geesthuis verleend, tot het weder verhuren aan den ouden huurder, van hunne woning c. a. genaamd de Rel.

N°. 66. 8 *Maart* 1692. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De regenten van het Heyligen geest- ofte Weeshuys deser stadt te kennen

hebbende gegeven dat de Heere Mr Gerard Schatter, ontfanger van des gemeene landts middelen binnen dese stadt ende de Boode Patyn als eygenaers van het landt achter de steene muyr gelegen buyten de Groote Houtpoorte binnen de jurisdictie deser stadt een brugge hadde geslagen van het selve lant ende geheght aen hare particuliere eyge laen genaemt Olislagerslaen en daerdoor soghten te geven een overpadt over deselve laen aen diegeene die sy haer lant quamen uyt te geven, dat sij daeromme tot conservatie van het reght van het voors̄ Goodtshuys van voornemen waren deselve brugge feytelyck te doen amoveren en wegh werpen, maer bedught wesende dat sy daerdoor wel in processe soude konnen geraken tegens de voorn̄ heere Schatter en Patyn en dat sy wisten dat sy in haer voors̄ qualiteyt geen processen souden mogen aenvaerden sonder consent van haer Ed. Groot Achtb. soo ist dat Burgemeesteren na voorgaende deliberatie en inspectie genomen te hebben van het voors̄ lant en verhoor van persoonen die voor vele jaren kennisse van het gebruyck van de voors̄ olislagerslaan gehadt hebben d'selve regenten geconsenteert ende toegestaen hebben, dat sy dezelve brugge sullen mogen doen afbreecken en in cas van oppositie daer over in reghten tegens de voorn̄ ontfanger ageeren.

N°. 67. 4 *Augustus* 1692. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging aan regenten van het Heilige Geesthuis verleend, tot het weder verhuren van hunne woning genaamd de Rel.

N°. 68. 13 *October* 1693. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De regenten van het Weeshuys ter camere wesende ontboden is aangezeyd dat de Heeren burgermeesteren hare gedachten hebbende laten gaan op den tegenwoordigen tyd soo ten reguarde van het affneemen van het Werck, en de neeringlose tyden als het stygen van de prysen der granen, dat daardoor na alle apparentie het Goodshuys merckelyck stont te werden beswaert, en het daeromme niet ongeraden was dat sy haer van een goede quantiteyt coorn versien soude behooren te houden ende ten minste soo verre dat zy een voorraad van granen voor een geheel jaar by haar hadde, waerop sy regenten haer daerop explicerende verclaert hebben dat sy nogh wel meer als voor een geheel jaar van Granen voor hare armen versien waren, Hebben Haer Ed. Groot achtb. een bysonder contentement genomen in de goede voorsorg by haer gedragen.

N°. 69. 2 *November* 1695. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Op het geremonstreerde van de regenten van 't Weeshuys binnen dese stadt hoe dat deselve occasie aan de hand hadde gecregen omme haar twee wooningen eenige tyd uytter huyr synde geweest gelegen in houterick weder voor eenige jaeren aan bequame huysluyden te cunnen verhuyren maar Haar Ed. Groot Achtb. voordragende dat het selve by verhuyringe in vorige prys merckelyck sal comen te schelen versoeckende

derhalven daartoe de gerequireerde qualificatie eñ authorisatie Soo ist dat burgermeesteren verstaen en geresolveerd hebben gemelte regenten te authoriseren eñ qualificeren omme de voorš woning sooveel doenlyck sal syn ten meesten proffyte van Haar voorš Weeshuys te mogen verhuyren en deselve verhuyrt zynde daar van aan Haar Ed. Groot Achtb. kennis te geven.

N°. 70. 17 *Julij* 1696. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan regenten van het Heilige Geesthuis verleend, tot het in onderhandeling treden met den Oud Burgemeester Mr. Adriaen van Bosvelt, over den verkoop en den verkoopprys van een stuk weiland gelegen aan de Leydsche trekvaart naby het Schouwtje.

N°. 71. 19 *Februarij* 1697. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De Heer Pensionaris Mr. Jacob Akersloot heeft nogh gerapporteert dat ingevolge eñ tot voldoeninge van syn commissie op syn E. den 13 deses maands February verleend sigh oock hadde begeven int Heylige geest- ofte Weeshuys binnen dese stad en specialyck dat door de regenten aan syn E. was ter hande gesteld een pertinente en specificque staat van haar jaerlycx incomen en lasten, dat mede door de Vrouwen regentessen aan hem Heere pensionaris insgelyx was overhandigt een corte memorie van den ontfangh en uitgave van Octob. 1695 tot Octob. 1696 tot haar bewind en administratie gestaan hebbende. Waarop wesende gedelibereert en considerende dat de memorie by de Vrouwen regentessen overgeleverd ten reguarde van de uytgave of betalinge seer generael was opgesteld en genoegsaam maar in een post waar in alle de respecten vañ uytgave waeren gecomprehendeert en naardien de Heeren Burgemeesteren sonder een specificque opgevinge van de respecten en soorten van uytgave die soo by de regenten als regentessen van d'andere Godshuysen in dier voegen werden overgegeven op d'oirbaer en dienst vant voorñ Godshuys naar behooren geen reguard connen nemen Soo werd de gemelte Heer pensionaris Akersloot by desen nader gecommitteerd om sigh weder int Weeshuys te begeven en van de Vrouwen regentessen te versoecken en vorderen sodanige een specifique en gedistingueerde memorie van haar betaelinge gedaan sedert Octob. 1695 tot Octob. 1696 als de andere godshuysen syn doende en gelyk men van outs in tselve godshuys van de jaerlycxe betaelinge quam te formeren, en ingevalle de Vrouwen regentessen tselve te veel moeyte soude mogen wesen off eenige difficulteyt daar omtrent quamen te maecken Soo werden deselve by dese gelast haar boeck van uytgave de gemelte Heer Pensionaris Akersloot te overhandigen om by de Heeren Burgermeesteren sodanige ordre op 't maecken van de memorie te werden gestelt, als men sal meynen te behoren.

N°. 72. 18 *April* 1697. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burger-

meesteren ende regeerders der Stad Haerlem hebben op het versoeck van de regenten vant Weeshuys deser stad den Secretaris Pieter Reynst als by haar Ed. Gr. Achtb. gequalificeert tot de directie van de penningen van de getrockene lotery deser stad te qualificeren eñ authoriseren omme by forme van Leening uyt de voorš penningen aan de voorñ regenten tot incoop van koeijen te verstrecken een somme van een duysent guldens, sullende deselve somme weder aan gemelte Reynst werden gerestitueert uyt de eerste penningen die aan haar regenten tot subsidie uyt de overschietende penningen van voorñ lotery sullen worden toegevoegd.

N°. 73. 19 *Junij* 1697. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stad Haerlem hebben op het versoek van de regenten vant Weeshuys deser stad den opsiender van de stads bagger en aarde gequalificeert eñ geordonneert omme aen de ordre van de voorš regenten voor de daarop gestelde prys te laten volgen hondert eñ vyftig vletten modder ofte aarde.

N°. 74. 26 *April* 1697. *Resolutiën Vroedschap.* — Den Heer pensionaris Mr. Jacob Akersloot heeft uyt den naeme eñ van wegen de Heeren burgermeesteren voorgedragen, dat de Heeren Raeden eñ Vroetschappen derselver resolutie van den 11den Febr. deses jaers 1697 laestleden, hadden goetgevonden haer Edele Groot Achtb. te versoecken, ten eynde sig wilden chargeren met het formeeren van een lyste van de godshuysen die uyt het genoten proffyt van de gehoudene loterye subsidie waren versouckende eñ te examineren en overleggen met hoe veel yder daaruyt behoorde te werden geaccomodeert eñ gesubsidieert omme die lyste en repartitie alsoo geformeert synde te brengen in de Vroetschap ten eynde daerop soodanig souden mogen werden gedisponeert en geresolveert als de Heeren Raden eñ Vroetschappen ten meesten dienste en oorbaar van de stad int generael en de respective godshuysen int particulier soude oordeelen te behooren, dat Haar Ed. Groot Achtb. tot volcomen voldoeninge van dintentie van Haer Ed. Achtb. en ten eynde men verseeckert mogte wesen dat de godshuysen, die haar aan haar Ed. Groot Achtb. om subsidie hadden geaddresseert effectivelyck deselve van noden hadden oock om geinformeert te syn van d administratie, directie, huyshoudinge, menage en andersints van deselve, des voorñ Heer pensionaris Akersloot hadden gecommitteert omme sig te begeven in alle de godshuysen binnen dese stad eñ aldaar van de regenten en regentessen te vorderen openinge van de staat van haar financie, te visiteren haar boecken en verdere recherge en ondersoeck te doen soo van haer administratie, directie, huyshoudinge, menage als financie, dat de gemelte Heer pensionaris ingevolge en tot voldoeninge van haer Ed. Groot Achtb. resolutie die commissie hadde geperfectioneert en genoeghsaem over al hadde bevonden dat de gods-

huysen jaerlyx meer lasten als incomen hadden, werdende tselve veroorsaeckt door de verminderinge van de huuren van de landerijen grote dierte van de eetbare waeren en wel voornamentl door de reele 100e penn. dog voor soo veel syn Ed. de constitutie en staat van de finantie in de respective godshuysen, en men oock sal connen sien uyt de memoriën en staten vant jaerl. incomen en lasten door de regenten en regentessen aen haer Edele Groot Achtb. overgegeven, dat by t cesseren van de extra ordinaire lasten en redelyck florissante tyd genoegsaam alle de Godshuysen niet alleen in staat sullen syn haar schulden jaarlyx te connen voldoen en die vervallen uyt haer ordinaris revenuen, maer dat naer alle apparentie te boven sullen comen en dat geen beter middel was tot verbeteringe en beneficieringe van de affaires van de godshuysen als dat daerinne door de regenten en regentessen wierd gehouden een goede administratie en directie, gedragen een behoorlyke sorgh op alles en wel voornamentlyck, dat exact en sorgvuldig gelet wierde op de saecken van de huyshoudinge en menage, en by aldien daeromtrent de behoorl. en hoogh nodige ordre niet gesteld wierd, dat men dan de welvaert en oorbaer van de huysen soude hasarderen en grootlycks te bedugten soude syn dat haer financie in corte jaren en dat alleen by manquement van goede en salutaire ordres in een miserable staat soude geraaken, en voor soo veel dat poinct belangde dat de Heeren Burgermrn tselve soude by de hand vatten dat matuveren en gematuveerd synde te brengen in dese vergaderinge, omme by haer Ed. Achtb. daerop sodanigh te werden geresolveert en gearresteerd, als de Heeren van de Vroetschap, alsdan sullen oordeelen te behooren, dat aangaende het andere poinct omme 't proffijt van de lotery dat naer afftreck van alle de oncosten ter somme van ƒ 11414 : 15 : 10 suyver monteert een somme van ƒ 77021 : 3 : 8 te deelen en aan de behoeftige godshuysen yder naar haar nood toe te voegen, dat Haar Ed. Groot Achtb. naer verhoor vant rapport vant gebesoigneerde door meergemelte heer pensionaris met de regenten en regentessen en naer alles naukeurig te hebben geëxamineert hadden gemeynd onder het welbehagen en approbatie van Haar Ed. Groot Achtb. dat de verdeelinge en repartitie in maniere als hier naer behoorde te werden gemaekt en gearresteert als:

de Duytsche diacony	ƒ	42000 : 00 : 00
de Franche diacony	"	10000 : 00 : 00
de kerck	"	3000 : 00 : 00
t' Oude Mannenhuys	"	1000 : 00 : 00
t' Weeshuys	"	8000 : 00 : 00
t' Kinderhuys	"	7000 : 00 : 00
Transportere.	ƒ	71000 : 00 : 00

Transp. .	*f* 71000 : 00 : 00
t' Dolhuys	〃 600 : 00 : 00
t' Pietershuys	〃 800 : 00 : 00
Bakenesser kamer	〃 400 : 00 : 00
St. Jacobs gasthuys	〃 500 : 00 : 00
St. Anthonis gasthuys	〃 300 : 00 : 00
Hofje van gracie	〃 300 : 00 : 00
St. Jans Coenen gasthuys	〃 600 : 00 : 00
	f 74500 : 00 : 00
Blyft derhalven nogh onverdeeld. . .	〃 2521 : 03 : 08
	f 77021 : 03 : 08

Waerop synde gedelibereerd hebben de Heeren Raden en Vroetschappen de Heeren Burgermr̄n bedanckt voor haar gegeven ouvertures en genomen moeyte, de voors̄ repartitie welgevallig verclaard en deselve in voegen als vooren gedresseert volcomentlyck geapprobeert en gearresteerd by desen, en vervolgens werden Haer Ed. Groot Achtb. oock versogt en gequalificeerd die verdeelde penn̄ in maniere als voren aen de regenten van de respective Godshuysen uyt te tellen en voldoen, en belangende tgunt nog onverdeeld is gebleven ter somme van *f* 2521 : 3 : 8 werden de Heeren burgemeesteren gequalificeert daer uyt te mogen voldoen d' oncosten die nogh gemaeckt soude mogen werden en aan andre godshuysen die oock van noden souden mogen hebben eenige assistentie en boven niet gemeld daer uyt insgelyx eenige penningen toe te voegen.

N°. 75. 9 *December* 1698. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Regenten van het Heilige Geesthuis worden gemagtigd, hunne woningen en landeryen, die uit den huur zyn, weder ten meesten voordeele van hun Godshuis te verhuren.

N°. 76. 13 *Maart* 1699. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan regenten van het Heilige Geesthuis verleend, tot het verhuren van een stuk land groot omtrent zes morgen, voor den tyd van tien jaren, de eerste vyf jaren voor tachtig, de laatsten voor negentig Gulden 's jaars.

N°. 77. 8 *Mei* 1699. *Resolutiën Burgemeesteren.* — By de regenten van het Weeshuys der stad Haerlem aan Haar Ed. Groot Achtb. gedemonstreert synde dat Cornelis Josua Bernaards Coopman binnen dese stad aan 't voorn̄ godshuys hadde versogt dat aan hem Bernards een notwegh mogte werden toegestaan omme over de olyslagerslaan op het Warmoesland van Dr Andries Patyn ende vervolgens in en uyt zyn thuyn te mogen gaan ende comen, dat de voors̄ bernards voor de voors̄ notwegh aan de voors̄ regenten hadde gepre-

senteert tot een recognitie te betalen een somme van veertigh guldens ende voorts een deur comende aan de voors̄ laan te stellen op eygen costen, alsmede dat hy te vreden was alle laanslasten te dragen ende betaclen soo des behoord eñ de thuyn dewelcke hy Bernards van de voorñ regenten in land huyre was gebruyckende herstellen in syn vorige staet Waerop gedelibereert zynde, hebben Haar Ed. Groot Achtb. goedgevonden de voorñ regenten by desen te qualificeren eñ authoriseren omme aan de voorñ Cornelis Josua Bernard te mogen toestaan en verleenen een notwech over de voors̄ laan, voor hem syn familie ende die geene die aan hem gehoren, ende in synen naeme in en uyt de voors̄ thuyn sullen gaan, ende vervolgens niet den Warmoesier ofte iemand van wegen 'tvoors̄ Warmoeslant, mits daar voor aan tvoors̄ Godshuys betalende tot recognitie de somme van veertigh guldens eens en stellende een behoorlycke deur aan de voors̄ laan ende dragende laanslasten soo alst behoord ende gebruyckende de voors̄ notwegh soo lange als de andere thuynen in de voors̄ laan gelegen deselve laan sullen gebruycken.

N°. 78. 22 *Maart* 1700. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Is goedgevonden ende verstaan de regenten vant Weeshuys deser stadt te qualificeren ende authoriseren omme het onverhuyrde land gelegen onder Schalckwyk met koeyen voor reeckeninge van tvoors̄ huys te mogen beweyen.

N°. 79. 28 *Mei* 1700. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Regenten van het Heilige Geesthuis worden gemagtigd hunne twee woningen, onder Houtryk gelegen, alsmede hunne boerenwoning aldaar af te breken.

N°. 80. 20 *Maart* 1703. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan regenten van het Heilige Geesthuis verleend, om een stuk land, uit de huur zynde, groot 7½ morgen gelegen aan het buiten Spaarne, gedurende het loopende jaar te doen beweiden.

N°. 81. 29 *Juny* 1703. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelyke magtiging tot het verkoopen van het gras, wassende op zeker stuk land, aan het Godshuis behoorende.

N°. 82. 10 *July* 1703. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren magtigen regenten van het Heilige Geesthuis, tot het verkoopen aan den Secretaris Mr Albert Fabricius, van zekeren tuin groot 62 roeden gelegen in de Olieslagerslaan, (waarvan de opstal reeds aan bovenvermelden heer toebehoort) voor eene som van *f* 630:00:00.

N°. 83. 17 *November* 1703. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Regenten van het Heilige Geesthuis worden gemagtigd, hunne uit de huur zynde landeryen wederom ten meesten voordeele van het Godshuis te verhuren.

N°. 84. 27 *November* 1703. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mag-

tiging door Burgemeesteren aan Regenten van het Heilige Geesthuis verleend, om een aan hen toebehoorend stuk land, gelegen aan den Stads Singel buiten de nieuwe Waterpoort, aan zekeren Jan Thysz̄ Struyck voor zyn leven lang te verhuren.

N°. 85. 1 *Maart* 1704. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Compareerde ter Camere van de Heeren Burgermeesteren ende regeerders der Stad Haerlem de regenten vant Weeshuys alhier, overbrengende zekere conventie tusschen haer regenten ter eenre ende d'eygenaers van de Molen de bulle, huysinge en opstal daer by zynde en gebruyckt werdende, staande op de grond van't voors̄ weeshuys ter andere syde, op approbatie van haar Ed. Groot Achtb. aangegaan, luydende deselve van woorde te woorde als volgd:

Alsoo tusschen d'Eygenaers van de gewesene Molen de Bul ende van de huysinge en opstal daarby gebruyckt staande op de grond van het Weeshuys deser stad ter eenre, ende de regenten van het Weeshuys voorn̄t ter andere syde, eenige differenten ontstaen waren, ter zaecke de voorschreve eygenaers de voors̄ molen nu een zeer geruymen tijd geleden tot de grond toe hadde affgebroocken, ende de voornoemde regenten sustineerden sulckx gedaan te zyn in prejuditie van hare jaerlycxe erffpagt: ende hoewel de voorgemelde eygenaers (soo sy vermeynen) met fundament conden sustineren dat sy zonder tegenseggen van iemand geregtigt waeren tot het doen van de voors̄ affbraecke als niet zynde gebleecken, dat de voors̄ grond in erffpagt uytgegeven is om daarop een molen te bouwen, dat in allen gevallen de regenten hadde behoren te beletten, dat de gemelte affbraeck niet ware gedaen indien zy daertoe regt meenden te hebben, en laatstelyck dat sy eygenaers niet langer schuldig waren de voors̄ erffpacht te betaelen ofte daervoor in te staen, als tot die tyd toe, dat sy haar regt aan een derde hadde overgedragen. Soo hebben deselve echter in consideratie sy te doen hebben met een Godshuys veel liever willen comen tot een minnelyck verdragh ende overcomste als haar voorgemelde gesustineerde nae rechten te laeten decideren. Vervolgens verclaren sy eygenaers met de voors̄ regenten geaccordeerd ende geconvenieerd te zyn (gelyck deselve op approbatie van Haer Ed. Groot Achtb. de Heeren Burgermeesteren sulx mits desen erkennen) in maniere hier naar volgende, dat de voors̄ regenten ten behoeve van het meergemelte Godshuys zullen verstaan werden met p°. January dezes jaars eygenaren geworden te zyn van de huysingen en verdere opstal op haar grond staande, in dier voegen als de voorschreve eygenaers tot die tyd toe deselve beseten hebben, en niet verder; dat de voordeelen en lasten van deselve tyd aff aan zullen zyn en blyven voor het voornoemde Godshuys; dat de Heeren regenten sullen dragen de oncosten, dewelcke tot het doen van de opdragte in dien selve nodigh mochte zyn, ge-

supporteert moeten werden; dat de voorñ regenten nu nogh ten euwigen dagen de voors̄ grond niet zullen vercopen, in erffpagt off anders direct off indirect uytgeven, waerdoor in tyden en wylen weder een molen opgerigt conde werden, tenzy aan de eygenaers van de moutmolens de vinck, de valck en het kalff in der tyt de voors̄ presentatie zy gedaan omme als dan by haar goedvinden in plaetse van een derde gegadingde aangenomen te cunnen werden; dat de voors. eygenaers daer en tegen eerstelyck zullen betaelen alle de verscheenen erffpagt, verponding, honderste penningen, mitsgaders verboeckgeld tot dato deses, ende voorts eens zullen geven een somma van acht hondert guldens te betalen by de Heer Mr Ludolph van Nieuwenhuysen raad ende regerend schepen der stad Haerlem, Johannes Noppen, Mr Jan van Bennebroeck en Johannes Dingmans yder pro rato, de geregte helfte in contant geld; en by Gerrit Jacobss̄ en Gerrit Pieterss̄ eygenaers van de molen het kalff de wederhelffte in acht jaren en sulckx jaarlycx met vyftigh guldens, te weeten, yder met vyff en twintigh guldens met de interessen van de nogh onbetaalde termynen à vier ten honderd: Waarvan de eerste termyn verschenen sal wesen op den . . . . in der voegen dat den een voor des anders restant niet aansprakelyk, maer echter gehouden sal wesen alle devoiren aan te wenden, dat de andere mede betalen.

Met welcke voorenstaande conditien wy ondergeschreven in manieren en op approbatie als voren te vreden zynde, elckander beloven het effect van deselve te zullen doen geworden onder verband als naer regten.

Waerop zynde gedelibereerd hebben de Heeren Burgermeesteren ende regeerders voornt de voors̄ conventie geapprobeerd, gelyck haer Ed. Groot achtb. deselve approberen by desen.

N°. 86. 10 *Maart* 1704. *Resolutiën Vroedschap.* — Daernaer heeft den Hr Mr Antony de Glarges, Burgermeester, de Heeren van de Vroetschappen voorgedragen, dat de Heeren Burgermeesteren was overgelevert een concept tot redresseringh van hare financie, de Heeren voornt. in bedenkingh gevende of niet dienstigh soude syn, dat enige Heeren wierden gecommitteert omme te examineren de financie deser stadt ende wat tot redresseringh van dien soude kunnen dienen ende uytgevonden werden, alsmede die van het Weeshuys, waerop gedelibereert synde is goedgevonden ende verstaen gelyk de Heeren van de vroetschappen goedvinden ende verstaen by desen, ten eynde voorschreven, benevens de Heeren Burgermeesteren, de Heeren Mr Salomon van Egten ende Joost Craje, Oud Burgermeesteren, Mr Herman Gerlings ende Mr Johan Steyn, regerende schepenen, Nicolaes Habett en Pieter van der Camer oud Schepenen te committeren.

N°. 87. 14 *Maart* 1704. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Regenten van het Heilige Geesthuis worden gemagtigd hun onverhuurde land, gelegen by de Runmolen aan het buiten Sparen, voor dat jaar, weder met koeyen te doen beweiden.

N°. 88. 9 *Juny* 1705. *Resolutiën Vroedschap.* — Daeraen heeft de Heer President Burgemeester Pieter Schatter de Heeren van de Vroetschap voorgedraegen dat de Heeren Burgermeesteren en Commissarissen tot het werk van de finantie gecommitteert voort promste middel om penningen ten behoeve van haer arme godshuysen en bysonder van 't Wees- of heylige geesthuys binnen dese Stad uyt te vinden hadde geprojecteert een loterye soodaenig en in dier voegen als hier nae geïnsereerd:

Tweede verdeelinge van de loterye binnen de Stad Haerlem.

Dese gehele verdelinge van de lotery sal bestaan in 25000 loten yder lot tot twaelff guldens, makende alsoo een inlage van 300000 guldens, ende de prysen die getrocken sullen werden bedragen insgelyx 300000 gls.

PRIJSEN.

2 à 10000 guldens	*f*	20000:00:00
2 „ 8000 „	„	16000:00:00
2 „ 6000 „	„	12000:00:00
2 „ 4000 „	„	8000:00:00
2 „ 3000 „	„	6000:00:00
2 „ 2000 „	„	4000:00:00
8 „ 1500 „	„	12000:00:00
20 „ 1000 „	„	20000:00:00
24 „ 400 „	„	9600:00:00
50 „ 200 „	„	10000:00:00
140 „ 100 „	„	14000:00:00
330 „ 60 „	„	19800:00:00
3500 „ 40 „	„	140000:00:00
4084 prijsen bedragen	*f*	291400:00:00
86 premien „	„	8600:00:00
4170	*f*	300000:00:00

Sijnde nog geen 5 nieten tegens een prijs.

PRÆMIEN.

Wiens naem eerst getrocken werd	*f*	275:00:00
Wiens naem de tweede getrocken werd	„	250:00:00
Wiens naem de derde getrocken werd	„	175:00:00
4 prijsen van *f* 250:00:00 die voor en na de hoogste prijsen getrocken werden	„	1000:00:00
4 prijsen van *f* 200:00:00 die voor en na de prijsen van 8000:00:00 gl. getrocken werden	„	800:00:00
4 prijsen van *f* 175:00:00 die voor en na de prijsen van 6000:00:00 gl. getrocken werden	„	700:00:00
4 prijsen van *f* 150:00:00 die voor en na de prijsen van 4000:00:00 gl. getrocken werden	„	600:00:00
4 prijsen van *f* 125:00:00 die voor en na de prijsen van 3000:00:00 gl. getrocken werden	„	500:00:00
4 prijsen van *f* 100:00:00 die voor en na de prijsen van 2000:00:00 gl. getrocken werden	„	400:00:00
16 prijsen van *f* 75:00:00 die voor en na de prijsen van 1500:00:00 gl. getrocken werden	„	1200:00:00
40 prijsen van *f* 50: die voor en na de prijsen van 1000:00:00 gl. getrocken werden	„	2000:00:00
Wiens naem laetst op 2 na getrocken werd	„	175:00:00
Wiens naem laetst op een na getrocken werd	„	250:00:00
Wiens naem alderlaetst getrocken werd	„	275:00:00
86 præmien	*f*	8600:00:00

Het profijt voor den armen sal bestaan uyt het missen van acht pr cento van yder getrocken prys.

Het trecken der loten sal geschieden op de Grote sael van de oude doelen door een weeskind uyt twee blicke vaten daer toe geapproprieert.

En sal alle het selve geschieden ten overstaan van acht Heeren uyt de regeringe, waer van er altyd twee zullen vaceren, met twee ofte drie geïnteresseerdens ofte hare gemachtigden, die de meeste loten sullen hebben ingeleyd, soo deselve present willen wesen.

Gelyk het mengelen van de nieten en watten, alsmede van de nomberbriefjens ofte namen ende devisen oock gedaan sal werden in presentie van de grootste geïnteresseerdens, die praesent begeeren te zyn.

De inteeckeninge ende betaalinge der looten, zal te gelyk werden gedaan, aan ende by de respective collecteurs, in de steden en plaetsen hier onder genomineerd, die ook aanstonts aan de inleggers quitantie van hare ingeleyde loten sullen geven.

De nieten eñ watten, nadat by Commissarissen syn geopent zullen aanstonts werden geregistreert, omme alle avonden met den druck gemeen gemaekt te werden.

De treckinge sal beginnen op den 17den Augusti deses jaers 1705 synde hartiens dagh ofte soo veel eerder als dese lotery compleet sal zyn.

Waerop wesende gedelibereerd is goedgevonden eñ verstaen tvoors̄ project van de loterye te amplecteren, gelyk tselve geamplecteert werd by dese, werdende verders de Heeren Burgermeesteren versocht soodaenige ordre te stellen en die voorsieninge te doen dat het voors̄ project in voegen als voors̄ tot effect magh werden gebracht.

N°. 89. 27 *January* 1705. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De Heeren Regenten van 't Oude Man, Wees- en Groote Gasthuys ter camere ontboden wesende, is aangesegd dat de Heeren Burgermeesteren gaern zoude wesen gediend van een staet van haar respective Godshuysen jaerlyx incomen en lasten en hoe hoog die in de laetst gepasseerde vier jaren hadde gemonteerd, en int reguarde van den jare 1704 met distinctie en specificatie van haar respecten en capittels, en voor soo veel de jaeren 1701, 1702 en 1703 belangden, dat genoegh was de opgeving van de gantsche montanten of de totale sommen soo van den ontfangh als uytgave.

N°. 90. 22 *February* 1708. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Is opt versoek van Regenten vant Weeshuys binnen dese stad goedgevonden ende verstaen, omme in plaets van de opgeseyde obligatie van twee duysent guldens capitael ten laste vant voors̄ huys lopende, weder gelycke obligatie van twee duysent guldens onder guarantie van Haar Ed. Groot Achtb. te mogen negotiëren.

N°. 91. 26 *Juny* 1715. *Resolutiën Vroedschap.* — Mijn Heeren van de Vroetschappen hebben wyders verstaan dat de effecten van het St. Jacobs gasthuis sullen werden gegeven aan de regenten van het Weeshuis onder behoorelyke recipissen omme de vrugten daervan by haer genoten te werden ten tyd en wyle toe, dat het St. Jacobs gasthuis by Haar Edel Groot Agtb. weder tot desselfs oud gebruick sal syn geschikt, en is goetgevonden dat van dese resolutie kennisse sal werden gegeven aan de regenten van het Weeshuis en St. Jacobs Gasthuis respective, werdende de regenten van het St. Jacobs gasthuis gequalificeerd de voors̄ effecten tot haar huis behorende onder behoorelycke inventaris waervan het dubbelt op de Rekencaemer deser stad sal werden bewaard aan de Regenten van het Weeshuys te overhandigen.

En syn de Heeren Burgermr̄n versogt dese resolutie ter intentie van Myn Heeren van de Vroetschappen ter executie te leggen.

N°. 92. 1716.

Incomste van 't Weeshuys van 1715.

De Zanderye zyn verhuurt met de Rantsoene . . .	*ƒ*	7086:08:00
Grondt van de thuyne met het rantsoen	〃	525:07:00
De huyse beloope, soo de huure income	〃	917:00:00
Alle de obligatiën losrenten en Erffpagte monteere .	〃	3466:14:00
Van de Heer Schepen Reynst Intrest van *ƒ* 8000 cappit.	〃	320:00:00
Een Jaar arbeysloone van de Jongens	〃	2000:00:00
Van de avond begraffenisse	〃	421:16:00
Van de begraffenisbriefjes.	〃	402:02:00
Van de binnevader voor kostgelt van zyn zoon . .	〃	70:00:00
Voort brootreyde van de diakony	〃	30:00:00
	ƒ	15239:07:00

Van 't St. Jacobs Gasthuis.

ƒ 4850 cappit. aan oblig. en Losrente 3 pcento	*ƒ*	145:10:00		
Een erffpagt op de Heere Thezouriers	〃	25:00:00		
Een stuk Weyland, verhuurt voor .	〃	110:00:00		
Van huyse in de Hagelstraat doen jaerl. aen huur	〃	140:00:00		
			〃	420:10:00

Beloopende de geheele Incomst de Somma . .	*ƒ*	15659:17:00
Soo bevindt dat den uytgaaff meerder is als den ontfangst	〃	3870:03:00

behalve de schaade, die come te lyden, door 't sterven van de beeste, die nog vry wat monteere.

Uytgaaff van den Jaare 1715.

honderste Penninge en verpondige en Rynland gelt.	ƒ 2320:00:00
Reparatie soo aan Wooninge en Landerye, dycke etc.	„ 828:00:00
Eeuwigdurende renten	„ 431:00:00
ƒ 23500 Capp. op Intrest en lyffrente, beloope de Intreste	„ 1021:00:00
Kost en drank kleeding voor de kindere en huyshouding	„ 10200:00:00
Aan docter, barbier en medicamente.	„ 400:00:00
Aan de Leverantsiers van hout yser, timmerman metsel. etc	„. 2500:00:00
Aan de binnemoeder van t St. Jacobs Gasthuis . .	„ 50:00:00
Aan de bediende van 't huys	„ 1480:00:00
Aan Mevrouwe de Regentesse & Regenten tot verteeringe	„ 300:00:00
	ƒ 19530:00:00

Zynde daar en boven noch belast soo aan de Laakehall, de comp. van t Scheepie en andere Schulde wel de Somme van ƒ 10000:00:00.

N°. 93. 26 *Januarij* 1717. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren ende regeerders der Stad Haerlem authoriseren en qualificeren de regenten van het Weeshuys deser stad omme een capitael van thien duysent Guldens ten lasten van haar Godshuys te mogen negotiëren tegens sodanigen matigen intresse als doenelyck sal syn op het fonds van de belastinge van yder lyck dat by daag met koetsen sal werden begraven mitsgaders het beestiael, wyn, mede, brandewynen en gedisteleerde wateren ten behoeve vant voors̄ Godshuys geaffecteerd volgens publicatie en advertentie in dato den 18den January 1717 omme daermede te betaelen de schulden tot laste van haer godshuys lopende en ook met het selven fons soo veel doenelyk weder het voorschreve te negotiëren capitael van tyd tot tyd aff te lossen.

N°. 94. 26 *Januarij* 1717. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der Stad Haerlem authoriseren en qualificeren de regenten voors̄ het capitael van haer vercogte huysen te mogen weder aanleggen op rentebrieven lopende ten lasten van het gemeene land van Holland.

N°. 95. 13 *Februarij* 1717. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stad Haerlem authoriseren ende qualificeren de regenten van het Weeshuys deser stad omme boven de tien duysent guldens als onder den appointemente van den 26sten January laestleden nog te mogen negotiëren een somme van vyff duysent guldens ten fine als daer breder staet geëxpresseerd, mits dat aan de Lakenhal deser stad, in de verponding en 100 penning

alles sullen betaelen dat schuldig syn ende honderste penning in het toecomende met de korting altyd sullen moeten betaelen.

N°. 96. 31 *Januarij* 1718. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Den Heer Raedpensionaris Fabricius heeft Haer Ed. Gr. Achtb. gecommuniceert dat de regenten van t Weeshuys tot voldoening van de resolutie van de Heeren van de Vroetschappen van dato den 26sten January 1717 hem hadden ter handen gesteld de memorie van het gene by haar van den 21sten January 1717, tot den 25sten January 1718 was ontfangen van de recognitiën van de lyken die by dag met koetsen werden begraven, van de wyn, meê, brandewyn en gedisteleerde wateren van buyten comende, ende van het beestiael, te weten:

Van de voors̄ lyken	*f* 1100:00:00
Van de wynen, mee, brandewyn ende gedisteleerde wateren	" 438:14:00
ende van het beestiael	" 2602:12:00
Makende te samen . . .	*f* 4141:06:00

Waerop gedelibereert zynde is goedgevonden ende verstaen, dat het selve in actis sal werden gebragt om altoos te cunnen strecken tot naerigtinge.

N°. 97. 17 *November* 1718. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stad Haerlem hebben de regenten van het Heylige geest- ofte Weeshuys binnen de voors̄ stad gequalificeert en geauthoriseert, omme ten lasten van haar voors̄ huys, te negotiëren een somme van twee duysent caroli guldens tegens .... ten hondert int jaer omme daermede gelyke somma, lopende ten lasten als voren, aff te lossen.

N°. 98. 7 *Februarij* 1719. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Rapport van den pensionaris Fabricius, in substantie inhoudende, dat de recognitiën voor het begraven van lyken met koetsen, op het gedistilleerd, bestiaal enz. ten behoeve van het Heilige Geesthuis geheven gedurende het jaar 1718 hebben opgebragt een bedrag van *f* 3956:13:08.

N°. 99. 17 *Februarij* 1719. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan regenten van het Heilige Geesthuis verleend, om te negotiëren een bedrag van *f* 4700:00:00, ten einde daarmede een gelyke schuldenlast af te lossen.

N°. 100. 21 *Maart* 1719. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stad Haerlem, hebben de regenten vant Weeshuys gequalificeert, gelyk Haer Ed. Groot Achtb. deselve qualificeren by desen, tot laste van haer voors̄ godshuys te negotieren een somme van negen duysent caroli guldens, tegens drie percento, in plaatse van gelyke somma tot laste als voren lopende, tegens vier percento af te lossen; gelyk mede int vervolgh de andere

gelden tegens vier percento lopende af te leggen, ende daer tegens wederom negotiatien te doen van penningen à drie ten hondert jaerlyx.

N°. 101. 30 *Januarij* 1720. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling, dat de recognitien voor het begraven van lyken met koetsen, op het gedistilleerd, bestiaal enz. ten behoeve van het Heilige Geesthuis geheven, over het jaar 1720 hebben opgebragt eene somma van *f* 4129 : 18 : 08.

N°. 102. 28 *Januarij* 1721. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelyke mededeeling, dat die recognitien over den jare 1720 hebben opgeleverd een bedrag van *f* 4083 : 09 : 10.

N°. 103. 3 *Februarij* 1721. *Resolutiën Vroedschap.* — Verder deelen Burgemeesteren aan de Vroedschap mede, dat zy tot verbering van den staat en de finantien der Godshuizen: haer gedagten hebben laten gaen en aen deselve was voorgekomen of men niet soude kunnen komen tot het combineren van het Weeshuys ende het Kinderhuys, het overbrengen van het eene godshuys in het andere ende ook van eenige lasten daer die meest benodigt waren en waerby de Stad meest soude profiteren en haer subsidien doen verminderen; dat Haer Ed. Groot Achtb. alle dit werck hadden geconsidereert van dat gewigte, ende die inportantie, dat het van een indispensabile noodsaeckelickheyd was, hetselve in de gront te ondersoecken ende so ras het doenlyk was te applaneren, dat Haer Ed. Gr. Agtb. om die redenen hadde dienstig geoordeelt, daervan ouvertures te doen aan de Hren van de Vroetschappen ende deselve in bedenken te geven of deselve niet souden kunnen goedvinden, ten dien fine een groot besoigne te decreteren, ende daerby te verstaen, dat om den spoet in een sake van soo veel importantie met de uytterste applicatie te betragten, by de Hren daertoe te committeren, met de præsenten te werden gebesoigneert, waerop zynde gedelibereert is goedgevonden ende verstaen, gelyk de Hren van de Vroetschappen goedvinden ende verstaen by desen, het besogne in het voorš geproponeerde vervat te decreteren en syn ten dien fine gecommitteert de Heeren van der Camer, Maes d' Avenrode, Fabricius & Witte regerende Burgermrn, van der Waayen en van Dyk, Regerende Schepenen, Egten de Glarges oud Burgermr, Nieuwenhuysen en Habet oud Schepenen, Fabricius Raed en pensionaris en Hochepied Secretaris, werdende deselve Heeren Gecommden versogt de besoignes ten spoedigste te entameren, ende met de præsenten.

N°. 104. 9 *Maart* 1721. *Resolutiën Vroedschap.* — De Heer pensionaris Fabricius heeft uyt den name ende van wegen de Heeren Haer Ed. Agtb. Gecomm. ter vergaderinge van de Heeren Raden en Vroetschappen gerapporteert derselver consideratien en advis, houdende dat de Hren Gecommit. ingevolge ende tot voldoeninge van

Haer Ed. Agtb. resolutie Commissoriael van dato 3 Febr. 1721 hadden een aenvank gemaekt omme te overleggen of ook enige Godshuysen souden kunnen werden gecombineert, dat de Heeren Gecomm. hadden gemeynt, dat men behoorde dat examen te beginnen met sodanige Godshuysen als waerdoor het grootste voordeel soude syn te bejagen, dat de Hren Gecommden op dat fundament bouwende derhalven hadden by de hand genomen omme te doorzoeken de fundatien van het Weeshuys en Kinderhuys, en of die twee huysen niet gevoeglyk tot een huys soude kunnen werden gecombineert, Dat de Hren Gecommitteerden uyt de retroacta niet was gebleken wie den fundateur van het Weeshuys was geweest, hebbende over sulx de Heeren Gecommitteerden haer recours daer over moeten nemen tot de beschryvinge van Haerlem door Schrevelius, die als ontwistbaer heeft ter nedergestelt dat het jegenwoordige Weeshuys in oude tyden door eenen Coene van Oosterwyk tot troost van de behoeftige en sieke swakke menschen, onder de naem van het Heylige geesthuys was geschonken, waeraen eenen Wouter van Rollant mede veel had getribueert, dat in hetselve eerst ware geweest oude en behoeftige mannen ende vrouwen ende dat daernaer in latere tyden en wel in den jare 1425 ook ouderlosen jongens en meysjes die men weesen noemden daerin waeren geplaest geworden, dat als het getal so van de oude luyden als weesen nu seer was vermeerdert, ende het onderhoud van deselve uyt de incomsten niet kon werden gedaen, eyndelyk een separatie van dien was gemaekt, ende dat voor de oude nooddruftige mannen het Oude Mannehuys is gestigt, waerin deselve in den jare 1610 uyt het Heylige Geesthuys waren overgegaen in het Gasthuys van St. Jan, zynde als doen het gemelte Heylige Geesthuys gestigt en opgeregt tot een Oude Man en Vrouwhuys, gebleven alleen tot een Weeshuys so als hetselve huys jegenwoordig den naem voert, en sulcx ontdaen van de eerste fundatie, dat ook uyt de oude retroacta blykt dat oude manne en vrouwen aldaer syn in gehuysvest geweest, ende dat hetselve huys in voegen als boven daervan is bevryd geworden, dat ook wert gevonden in de retroacta dat eerst op den 30sten November 1602, 15 Febr. 1612 & 8 May 1626 by de Heeren van de Vroetschappen is gereguleert geworden, welke kinderen ende tot wat jaren in het gemelte Weeshuys zullen moeten werden gealimenteert.

Dat de Heeren Gecommitteerden hetgene het Weeshuys aengaet also ondersogt hebbende als doen waren overgegaen met het examineren hoedanig het Kinderhuys was gestigt ende tot wat eynde.

dat de Heeren Gecommitteerden hadden bevonden dat de meeste aanleyding daartoe hadden gegeven de respective clagten van de Diaconen en Regenten van den Schael, de eerste cragtiglik ondersteunt synde door de prædicanten, ende die van den kerokenrade,

daertoe allegerende haere grote aenwas van lasten insonderheyt uyt oorsake van de kinderen en onmagt om die laste langer te kunnen dragen.

Dat in den jare 1653 by de Heeren van de Vroetschappen om aen die clagten te voldoen was goedgevonden het pesthuys gelegen op den hoek van de Margriete straet alwaer hetselve kinderhuys jegenwoordig noch is, daer toe te approprieeren, ende aen dat huys by octroye van Haer Ed. Gr. Mog. te doen extraderen ten hare behoef alle de effecten van het Leprooshuys, gelyk mede van tyt tot tyt daer aen toe te voegen sodanige verdere voordeelen als welcke bequaem wierden geoordeeld om aen de lasten van dat huys te voldoen.

Dat de Heeren Gecomm. dese saak also in de gront hebbende geëxamineert, hebben geconsidereert gehad dat deselve genoegh waren geëclaircisseert, omtrent de fundatie van het Kinderhuys, maer dat het Weeshuys synde van so oude tyden, voornamentlick omtrent desselfs eerste stigtinge en opregtinge, de Heeren Gecomm. nodig hadden geoordeelt te moeten requireren van de regenten van het Weeshuys een opgave hoedanig hetselve eerst is gestigt, door wie, ten wiens behoeve, hoe het van tyt tot tyt is verandert, ende wanneer het tot een weeshuys alleen is gemaakt, ook wat prærogativen aen die Weeskinderen boven die van het Kinderhuys syn toegevoegt.

Dat de regenten van het Weeshuys hetselve hebbende nagevorst in haer huys, deselve hadden verclaert van de fundatie aldaer niets te kunnen vinden, gelyk mede zy niet anders hadden als de resolutien van de Heeren van de Vroetschappen, rakende welke kinderen ende tot wat jaren in haer huys moeten werden ingenomen van den jare 1602, 1612, 1620 resp. ende, dat sy ook van gene prærogativen omtrent de kinderen van het eene ende het andere huys vonden.

Dat de Heeren Gecomm. over de fundatie van die twee huysen nu hebbende bekomen die onderrigtinge dewelke deselve hadde gerequireert, nodigh hadde geoordeelt het examen van dien te moeten reëntameren ter præsentie van de regenten so van het Weeshuys als het Kinderhuys om van deselve te vernemen of naer haere gedagtens die voors̄ twee Godshuysen niet gevoeglyk en tot groot voordeel soude kunnen werden gecombineert, dat de Heeren Gecommitteerden vooraf openingh van dit werk aen de gemelte regenten hebbende gedaen geven, ten welken eynde deselve aldaer waren versogt, en van deselve gerequireert derselver præadvis, de regenten van byde de huyssen hadden getemoigneert, dat sy niet hebbende geweten, tot wat eynde deselve waren geroepen, oversulcx ook in geen staet waren, sonder ruggespraek yder in de syne met den andere te houden, en die sake rypelyk te overwegen, hare gedagten over dat werck aenstonts te uytten, dat de regenten van het Weeshuys hadden gesegt dat jegenwoordig in haer huys werden gealimenteert hondert en

agt, ende regenten van het kinderhuys dat in haer huys nu waaren drie hondert agt en dertig kinderen, te samen vier hondert ses en veertig kinderen, ende dat de regenten van het kinderhuys hadden betuygt, dat sy wel over de ses hondert kinderen in haer huys op een tyt hadden gealimenteert.

Dat de Heeren Gecomm. aen de regenten hebbende gegeven den tyt om haer op die saken bequamelyck te beraden, het besogne hadden gereëntameert, dat alle de regenten van het Weeshuys in het besogne synde, hadden gedaen declareren, dat haer geen redenen voorquamen waerom die twee huysen niet bequamelyck soude kunnen werden gecombineert.

Dat de regenten van het Kinderhuys mede in complete getalen in het besogne synde, haar bij de gedagten van de regenten van het Weeshuys hadden gevoegt en verders daerby gedaen dat sy vermynden dat daerdoor een groot voordeel soude werden geconsequeert en dat men behoorde te overleggen op hoedanig een manier hetselve soude kunnen en behooren te werden gedaen, tgene nootwendigh soude dienen te werden beschaeft ende de inconveniënten geapplaneert.

Dat de Heeren Gecomm. alsdoen hadden gemeynt, dat de sake nu gebragt was tot die maturityt, dat men kon een besluyt nemen en maken over de quaestio en vervolgens eenparigh van advis waren geweest dat de Heeren van de Vroetschappen behoorden te resolveren om het Weeshuys ende Kinderhuys te combineren ende dat de Heeren Gecommittden behoorden te werden versogt ende geauthoriseert omme ten spoedigste, de besognes, omme vast te stellen in wat voegen die voors Godshuysen sullen werden gecombineert ende gedirigeert, te reëntameren ende alle inconvenienten, die souden mogen voor en opkomen so veel doenlyk zy te applaneren ende uyt de weg te ruymen

Waerop gedelibereert synde is unanima voto goedgevonden ende verstaen, gelyk de Heeren van de Vroetschappen goedvinden ende verstaen by desen de Heeren Gecomm. voor haer aengewenden devoiren te bedancken ende haer het voors gerapporteerde wel te laten gevallen, en dienvolgende te aresteren de combinatie van het Weeshuys ende het Kinderhuys, en werden de Heeren Gecommitteerden in desen hebbende gebesogneert, versogt ende geauthoriseert om ten spoedigsten de besognes voortesetten, om vast te stellen in wat voegen, die voors. Godshuysen sullen werden gecombineert ende gedirigeert, ende inconvenienten, die daeromtrent soude mogen voor en opkomen so veel het doenlyk zy te applaneren, ende uyt de wegh te ruymen.

N°. 105. 28 *Januarij* 1721. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Goedkeuring door Burgemeesteren van den door Regenten van het H. Geesthuis met Nics van Loon gesloten verkoop van de aan hun gesticht

toebehoorende hofstede de Rel, voor een bedrag van *f* 6800:00:00, te betalen in drie termynen.

N°. 106. 28 *Januarij* 1721. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten van het H. Geesthuis verleend, om ter verzekering van nog te goed zynde huur beslag te leggen op de goederen en runderen van den huurder van de hofstede de Rel.

N°. 107. 29 *Januarij* 1721. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten van het Heilige Geesthuis om aan den Heer N. van Loon, wanneer hy den koopprys van de hofstede de Rel contant betaalt, een rabat te geven van 4 °/₀.

N°. 108. 29 *April* 1721. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der Stad Haerlem, qualificeren de regenten van het Weeshuys deser stad, van de respective Boeckdruckers voor 't regt van 't Weeshuys van de Begraeffenisceelen te ontfangen een duyt meerder van yder ceel, sullende de voorñ Boeckdruckers gehouden zyn die duyt meerder van yder ceel van de menschen in te vorderen en aen de voors̄ regenten over te leveren.

N°. 109. 22 *Januarij* 1722. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten van het Heilige Geesthuis verleend, tot het verkoopen van eenige huizen, gelegen aan de Zomervaart.

N°. 110. 19 *Februarij* 1722. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelyke magtiging tot het verkoopen aan Daniël Fruyt van een stuk teelland gelegen onder Heemstede, groot circa 798 roeden, voor eene som van *f* 1000:00:00 en verder om voor dit kapitaal eene losrentebrief ten laste van het Gemeene land aan te koopen.

N°. 111. 6 *Maart* 1722. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling van den Heer Mr Albert Fabricius, dat de ten behoeve van het Weeshuys geheven recognitie voor het begraven met koetsen, op het gedistilleerd en beestiaal, gedurende het jaar 1720 heeft opgebragt eene som van *f* 3796:16:00.

N°. 112. 13 *April* 1722. — Regenten van het Heilige Geesthuis worden gemagtigd zeker stuk land gelegen by het Assemerhek, groot 2187 roeden en Everskamp genaamd, te verkoopen, en verder om de te Spaarnwoude gelegen boerenwoning te vernieuwen.

N°. 113. 14 *December* 1722. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren magtigen Regenten van het Heilige Geesthuis tot het transporteren aan den Heer Mr Albert Fabricius, van drie stukjes land, gelegen aan de Leydsche trekvaart tusschen de eerste en tweede brug, groot te zamen 1534 roeden, en zulks voor eene som van *f* 2300:00:00.

N°. 114. 15 *December* 1722. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelyke magtiging tot het verkoopen van de werf en twee huisjes van

de gewezen molen de Bul, van de werf met twee woningen van de gewezen molen de Koe en van nog twee huizen.

N°. 115. 2 *Februarij* 1723. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling van den Heer Mr Albert Fabricius, dat de ten behoeve van het Heilige Geesthuis geheven recognitie voor het begraven van lyken met koetsen enz. over den jare 1722 heeft opgebragt *f* 3938:00:00.

N°. 116. 6 *Februarij* 1724. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De Heer pensionaris Fabricius, ende de Heer Secretaris de Glarges hebben ter camere van Haar Ed. Groot Achtb. gerapporteert, dat sy Heeren ingevolge ende tot voldoeninge van Haer Ed. Groot Achtb. appointement commissoriael van dato den 17den Dec. laestleden gedaen slaen op de rescriptie van de regenten van het Weeshuys binnen dese stad, geformeert tegens het requeste aan Haar Ed. Groot Achtb. gepræsenteert door den Deken en vinders van het vleeschhoudersgilde binnen dese stad, versoeckende ontheft te wesen van de belastinge van ses stuyvers per kalf, en drie stuyvers van een schaep, waermede deselve volgens de advertentie van de Heeren van de Geregte deser stad in dato den 18den January 1717 ten behoeve van het voors̄ Weeshuys onder meerder beswaring waren belast gewerden;

Dat sy Heeren Gecommitteerden zigh hebbende vervoegd in het voors̄ Weeshuys aldaar hadden opgenomen het ordinaris incomen ende jaarlyxe lasten daer tegens, dat de incomsten daeronder begrepen het fontz haer in den jare 1717 geadsigneert ruym 20000 guldens yder bedroegen, ende den lasten omtrent drie hondert guldens minder; dat sy Heeren Gecommitteerden hadden gesien, dat sy sedert het jaar 1717 tot nu toe by de regenten maar was afgelost twee duysent guldens, en dat sy nogh tot haer lasten hadden *f* 32700:00:00 aen losrenten, waervan jaarlykx aan interessen most werden betaalt *f* 981:00:00 en twee hondert een en twintigh guldens jaarlykx aan lyfrenten, dat sy Heeren wyders hadden gesien, dat considerabile reparatien in eenige tyd waren gedaan, en ook een geheel nieuw boerenhuys getimmerd in Sparwoude die haar seer hadden beswaerd, en dat sy regenten ook hadden opgedaan een grote quantiteyt granen sulkx sy nogh wel voor drie jaren granen in voorraet waren hebbende, welkers consumptie jaarlykx by haer wierd geschat op 1050 gl̄., dat sy Heeren verder hadden gesien, dat by haere laetste geslote rekeningh de cassa bestond in ruym 500 gl̄s.

Dat sy Heeren gecommitteerden wyders wel hadden getracht te weten wat restanten sy regenten nogh hadden te innen, en wat schulden deselve daar tegens waren hebbende, dogh dat de regenten sulkx niet hadden opgemaekt, en waertoe nogh merckelyken tyd soude werden gerequireert.

Dat sy Heeren gecommitteerden wyders sigh hadden gedaan in-

formeren, of by dese drukken tyden van fabrycque als anders, het Weeshuys niet meerder quam te profiteren van de kinderen die ruym 90 in dat huys waren, maar dat de regenten hadden geseyt, dat haar winsten verminderden, om dat sy alle een ambagt en hantwerck leerden, dat selffs de regentessen hadden geklaegt, dat, de saken soo blyvende, de regentessen gehouden souden syn meyden tot haar dienst te houden.

Dat de Heeren gecommitteerden de regenten hebben aangetoond, hoe groot een incomen sy reets uyt de belastinge van het beestiael hadden genoten, ende dat het de respective vleeshouders soo merckelyk had gedruckt, en waervan veele by verdere continuatie souden moeten te gronden gaan, de regenten hadden versogt dat die belastingen mogte blyven continueren, dogh soo echter by Haar Edele Groot Achtb. mogt werden geoordeelt datter nu eenige reden waren om de vleeshouders te ontlasten, dat sulks mogt geschieden te weeten, dat voor den tyd van drie jaren, de belasting van de calveren in plaetse van 6 stuyv. mogt werden gesteld op drie stuyvers: en van een schaep in plaetse van drie stuyvers op een stuyver,. waerby eenige jaren door den andere geslagen, het incomen van 't Weeshuys zoude verminderen, en de vleeschouwers proffiteren *f* 715:18:00 jaerlykx, en dat nae expiratie van die drie jaren naeder soude cunnen werden overwogen, of nogh eenige verdere verminderinge soude kunnen geschieden, dan die last weder op den ouden voet dient te werden gebragt.

Waarop gedelibereerd synde is goedgevonden en verstaan, gelyk Haar Ed. Groot Achtb. goedvinden en verstaan by desen, dat van de voorschreve saeke ter vergaderinge van de Heeren van de Vroetschap opening sal werden gedaen omme derselver resolutie en goetvinden daer op te verstaan.

N°. 117. 7 *Februarij* 1724. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling door den Heer Mr. Albert Fabricius, dat de ten behoeve van het Heilige Geesthuis geheven recognitie wegens het begraven van lyken met koetsen enz. over het jaar 1723 heeft opgebragt een somma van *f* 4285 : 15 : 00.

N°. 118. 26 *November* 1724. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Regenten van het Heilige Geesthuis worden gemagtigd de helft in de korentienden van Eenigenburg publiek of onder de hand te verkoopen.

N°. 119. 31 *Januarij* 1725. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling van den Heer Mr. Albert Fabricius, dat de ten behoeve van het Heilige Geesthuis geheven recognitie wegens het begraven van lyken met koetsen enz. gedurende het jaar 1724 heeft opgebragt eene som van *f* 3610 : 14 : 08.

N°. 120. 30 *October* 1725. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Goedkeuring door Burgemeesteren van den door Regenten van het Heilige

Geesthuis met C. Kooningh gesloten verkoop van de helft in de korentienden van Eenigenburg en de Munnikkentienden van St. Maarten, voor eene som van honderd zilveren ducatons.

No. 121. 2 *Januarij* 1726. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De Heer Mr. Albert Fabricius, deelt der vergadering mede dat de ten behoeve van het Heilige Geesthuis geheven recognitie wegens het begraven van lyken met koetsen enz. over het jaar 1725 heeft opgebragt eene som van *f* 3456:17:08.

N°. 122. 25 *Maart* 1727. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelyke mededeeling over 1726, waaruit blykt dat de recognitie over dat tydvak heeft opgebragt eene som van *f* 3260:13:12.

N°. 123. 30 *Maart* 1729. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten van het Heilige Geesthuis verleend, tot het publiek of onder de hand verkoopen van hunne woning en landeryen te zamen groot 37 morgen, gelegen onder Rietwykeroord, onder bepaling dat de daarvan komende penningen ten meeste voordeele van het gesticht zullen worden belegd.

N°. 124. 27 *Februarij* 1731. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Regenten van het Heilige Geesthuis worden gemagtigd, tot bestryding van de kosten der vertimmering in hun gesticht, van Heeren Commissarissen van de Stads Rekenkamer tegen 2½ % te negotiëren eene som van *f* 4000:00:00, met bepaling, dat deze schuld weder ten spoedigste zal moeten worden afgelost.

N°. 125. 30 *October* 1731. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stadt Haarlem qualificeren by deesen de regenten van 't Heylige Geest- of Weeshuys deser stadt omme de onderstaande woningen Landeryen en Bleeckerye by publycque veylinge aan de meestbiedende op convenabele termynen ende naar style locaal te verkopen, en alle deselve aan de respective kopers behoorlyk te transporteren en op te dragen, de kooppenningen te ontfangen, quitantien te passeren, de kopers voor alle namaningen te bevryden, en voorts alles meerder te doen, hetgene tot de respective transporten en opdragten van dien soude mogen worden gerequireert; Ende voorts dat uyt de penningen daar van proveniërende eerstelyk sal worden gerestitueert een somma van *f* 4000:00:00 door de Heren Commissarissen van de Reeckenkamer deser stadt op den 5den Maart deses jaars aan de regenten opgeschoten tot betalinge van de laatst gedane timmerasie binnen hetselve Godtshuys, en met de verdere penningen af te lossen de obligatien ten laste vant meergemelte Godtshuys lopende, voor so verre deselve sullen kunnen strekken; Ende al hetselve gedaan synde een pertinente staat of reeckeninge ter camere van Haar Ed. Gr. Agtb. over te geven:

Onder Sparwoude.

Een boerewoning met 28 M. 66 R. lants, waarvan 12 M. 524 R.

in den inlaagh onder Sparwoude; 7 M. 150 R. onder Hoffambagt, binnensdyks, en 8 M. 178 R. aan den Braak onder Sparwoude, in hure gebruykt by Huygh Huyge de Jonge.

Onder Hof-ambagt.

Een boerewoning met 23 M. 145 R. landt, waarvan 12 M. 570 R. in den inlaagh leggen, in huur gebruykt by Jan Gerrits Tetteman.

Onder Houtryk en Polanen.

Een boerewoning met 39 M. 300 R. landts aan de Haarlemse trekvaart aan de 1400 roeden, in huur gebruykt by Cornelis Oudendyk.

Onder Schalkwyk.

Eene boerewoning met 22 M. 174 R. in huur gebruykt by Willem Pieters Coole.

Een stuk wylant groot 2 Morge 280 R. gebruykt by Willem Pieters Kole.

Onder Bloemendaal.

Een bleeckerye met syn huysinge, groot ruym 9 M. gelegen agter t Huys te Bloemendaal verhuurt aan Hendrik Ryniers.

Onder de Stat Haarlem.

Een bleeckerye met syn huysinge buyten de Zylpoort groot 208 R in huur gebruykt by Jan Schuyt.

Een dito als voren, in huur gebruykt by Pieter Corsse.

Een huys ofte boerewoning op de Zomervaart met de werff in huur gebruykt by Laurens van Schoote.

Alsmede nog verschyde perceelen landt geleegen onder de geregten van Sparendam, Limmen, Heyloo, Uytgeest en Assendelft; alle op de aangeplakte biljetten van verkopinge nader gespecifieert.

N°. 126. 11 *Januarij* 1732. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Regenten van het Heilige Geesthuis worden gemagtigd een stuk weiland, groot circa 4 morgen, genaamd de Biesenkamp en onder Assendelft gelegen, publiek of onder de hand te verkoopen.

N°. 127. 11 *Januarij* 1732. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling door den Secretaris Guldewagen, dat de ten behoeve van het Heilige Geesthuis geheven recognitie wegens het begraven van lyken met koetsen enz. over het jaar 1731 heeft opgebragt eene som van *f* 3912:04:08.

N°. 128. 19 *November* 1732. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten van het Heilige Geesthuis verleend, tot het verkoopen van een in den Zuiderpolder onder Haarlemmerliede gelegen stuk weiland, groot 8 Morgen 263 roeden.

N°. 129. 23 *December* 1732. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Goedkeuring door Burgemeesteren van den verkoop van dit land voor eene som van *f*1995:00:00, met last deze gelden ten meesten voordeele van het gesticht aan te wenden.

N°. 130. 2 *November* 1733. —

LIJST VAN LANDEN EN HUYSEN: toebehoort hebbende het Weeshuys der Stadt Haerlem en verkocht met kennisse en Approbatie van haar Edele Groot Achtbare, alsmede van de Obligatien welke aan het gemelde Weeshuys zijn afgelost sedert Pmo Janrij 1721 tot den 31sten October 1733.

Margen.	Roed.			
19	444	A°. 1721 Jan. 21. Verkogt een Boerewoning genaamt de Rel, aan Nicolaas van Loon voor	*f*	6800:00:00
1	197	〃 1722 Feb. 21. Verkogt een stuk landt onder Heemstede, aan Jacob Fruyt.........	〃	1000:00:00
2	580	〃 1722 May 2. Verkogt een stuk landt onder Heemskerk aan Deutz van Assendelft..	〃	250:00:00
3	180	〃 1722 Dec. 14. Verkogt een stuk landt onder Heemstede, aan Albert Fabricius.....	〃	2300:00:00
		〃 1724 Nov. 6. Door den Heer Oudesteyn afgelost een losrente, ten lasten van de Graaflijksheid vroonlanden, groot	〃	100:00:00
		〃 1725 Nov. 14. Verkogt de helft van de koorntienden van Enigenburg met de tiende van de Munniken van St. Maerten, aan Cornelis Koning............	〃	400:00:00
		〃 1725 & 1726. Afgelost diverse oude ygens in deze Stadt, ten laste van huysen, te samen	〃	500:00:00
38	238	〃 1729 Apr. 3. Verkogt een Boerewoning met zijn landen, gelegen in Rietwykeroort, aan Dirk Gerritz. Fock en Jan Blok	〃	2000:00:00
		〃 1729 Julij 19. Door den Heer Steyn als Rentm. Generaal van Kennemerland en West-Vrieslandt afgelost twee obligatien, ten laste gem. comptoir	〃	8800:00:00
		〃 1723 Jan. 2. Verkogt twee huysen op de Zomervaart met de Molewerf, genaemt de Bul aan A. Roskam	〃	235:00:00
	559	〃 1731 Dec. Pmo. Land onder Limmen verkogt aan Jacob Claver..............	〃	77:08:00
	710	dito aan Jan Dignum..............	〃	58:04:00
3	330	dito aan Simon Gerritsz..............	〃	549:16:00
3	79	dito onder Heilo, verkogt aan Jacob Claver	〃	630:00:00
3	153	aan dito	〃	740:14:00
3	143	dito aan A. Claas Kistemaker..............	〃	520:16.00
1	158	dito aan Jacob Claver..............	〃	11:00:00
	656	dito aan Jan Koster	〃	175:04:00
4	47	dito aan van der Horst	〃	790:00:00
5	215	dito aan Jan Claver	〃	460:00:00
2	539	Land onder Uitgeest, verkogt aan Jacob Duyn..............	〃	364:16:00
2	309	dito aan Grietje Pieters	〃	254:08:00
4	502	dito aan Claas Blaauw..............	〃	1416:00:00
1	560	dito aan Jan van Loo..............	〃	158:08:00
2	106	dito aan Aemker Corver..............	〃	307:04:00
3	216	Land onder Assendelft, verkogt aan Gerrit Jansz. Y..............	〃	1000:00:00
28	66	Boerewoning te Haerlem verkogt aan N. Wildeman..............	〃	1036:13:06
23	145	dito aan N. V. Daalen..............	〃	394:00:00
22	174	dito aan Stompwyk..............	〃	2231:05:00
2	282	dito aan G. de Graaf..............	〃	155:10:00
3	69	Huis en Erve.......... verkogt, aan L. van Schooten..............	〃	320:05:00
	208	Bleekerije.............., aan Jonker van Dorp	〃	1417:10:00
	225	dito ...., aan Isaac van Nickelen..............	〃	1078:00:00
3	431	dito ...., aan Caspar Sloot & Bogaard	〃	430:05:00
8	263	dito.............., aan Huyg Huyge de Oude..............	〃	57:00:04
		aan Jan Verdaygh..............	〃	1994:19:14
		Een stuk land groot Negen hondert Roeden, gelegen aan de tweede Nieuwe Graght op ordre van haar Ed. Groot Achtbaarheden aan de Stadt afgestaan Pr. Memorie.		
			f	39014:06:08

155 Marg. 502 R. onder Haerlem en daarbuyten onder Noort-Holland 800 Roeden voor een margen.
42 〃 482 〃

198 Marg. 384 R. te samen.

Aldus opgenomen volgens ordere van de Heeren Bur
ons Ondergr. Regenten onder

(Get.) A. v. Alberdingh; — Jacobus Hondius; — J. H. van

LIJST VAN OBLIGATIEN EN LOSRENTEN: dewelke zijn aangekocht uyt de Penningen geprovenieert van verkogte landerijen en obligatien welke aan het Weeshuys zijn afgelost sedert Pmo Janij. 1721 tot den 3de Novembr. 1733.

1721	in Febr., Maart en April aangekogt ses obligatien tot lasten de Staten van Holland ten comptoire Haerlem groot	f	4050:00:00
1721	Febr. 28 aangekocht een obligatie, ten laste van het comptoir van Kennemerland, groot	"	3000:00:00
1722	Marty 30 gekogt een losrentebrief, ten laste van de Staten van Holland, ten comptoire Haarlem, groot	"	1500.00:00
1723	Febr. 8 gekogt een obligatie tot lasten van de Staten van Holland, ten comptoire Generaal in 's Gravenhage, groot	"	3200:00:00
1726	Jan. 27 gekogt een obligatie, ten lasten van de Staten van Holland, ten comptoire Haerlem, groot	"	1000:00:00
1729	Junij 20 aangekogt een losrentebrief, ten laste van de Staten van Holland, ten comptoire 's Hage, groot	"	2000:00:00
1729	op diverse datums aangekogt vijf losrentebrieven, namentlijk drie ten lasten van de Staten van Hollandt, ten comptoire 's Gravenhage en twee ten laste het comptoir Haerlem, te samen groot in capitaal	"	11600:00:00
		f	26350:00:00

LIJST VAN DE CAPITALEN ten lasten van het Weeshuys gelopen hebbende en dewelke afgelost zijn sedert Pmo Janij. 1721 tot Octr. 1723.

1721	Decem.	Pmo	afgelost	aan de erfgenamen Johannes Wendel	f	2000:00:00
1724	Junij	12	afgelost	aan Maartsz. Cornelis Abenes	"	2000:00:00
1725	Junij	11	afgelost	aan denselven	"	1000:00:00
	November	28	"	aan de Wed. Albert Schuyt	"	3000:00:00
1727	May	5	"	aan Jan Egels	"	2000:00:00
1728	Marty	8	"	aan Elizabeth Swedenrijck	"	2000:00:00
1731	December	15	"	aan de Rekenkamer der Stad Haerlem	"	4000:00:00
	"	17	"	aan Const Le Leu de Wilhem	"	3000:00:00
	"	—	"	aan Brechtland Baes	"	1000:00:00
1732	Januarij	2	"	aan Gerret Kooper en zusters	"	5000:00:00
1733	April	20	"	aan de Wed. van Dielen	"	4700:00:00
1732	Junij	16	"	aan dezelve	"	1000:00:00
1733	Augusti	32	"	aan Pieter Samuel Crommelin	"	2000:00:00
	Novemb.	3	"	aan de Wed. van Dielen	"	2000:00:00
				Somma Totael afgelost	f	34700:00:00
				van hierboven aangekogt	"	26350:00:00
					f	61050:00:00
				Aff de nevenstaande somma	"	39014:06:08
				Rekene geconquestreert	f	22035:13:08

Ten laste van het Weeshuis is nog lopende een capitaal van f 3000:00 waarvan dat jaarlijks aan Interest wordt betaalt tot 2½ pt°... f 75:00
nog aan lijfrente jaarlijx een somma van ... " 165:00

gemeesteren dezer Stadt in dato 20 Oct. 1733 en bij
teekend den 2de Nov. 1733.
Dam; — Jan Marchant; — Andries Heshuysen.

N°. 131. 1733. —
Staat van de jaarlyksche ontvang en uitgaaf van het Heilige Geesthuis.

ONTVANG.			UITGAAF.		
Huren van landeryen	*f*	4473:18:14	Voor uitkeeringen volgens vroegere verbindtenissen	*f*	819:13:00
idem van tuingronden	〃	506:04:02	Verponding, 200e penning, molen en sluisgeld enz.	〃	1625:08:04
idem van huizen en graven	〃	712:12:00	Tractementen en uitkeeringen	〃	1201:09:00
Renten van obligatiën en losrenten	〃	3073:17:08	Voor consumtive artikelen	〃	5682:19:02
Erfpachten	〃	198:16:08	Voor turf	〃	675:12:00
Diverse ontvang.	〃	7359:03:02	Aan maalloon	〃	677:17:00
			〃 de uitgaande kinderen	〃	34:15:00
			Voor onderhoud der gebouwen	〃	2554:12:08
			Aan de bruiden, trouwende op het graf van Maarten van Heemskerk	〃	80:00:00
			Diverse uitgaven.	〃	2080:08:08
	f	16324:12:02		*f*	15132:13:06

N°. 132. 7 *Januarij* 1734. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling van den pensionaris Gilles, dat de ten behoeve van het Heilige Geesthuis geheven recognitie wegens het begraven van lyken met koetsen enz. over het jaar 1733 heeft opgebragt eene som van *f* 3911:19:08.

N°. 133. 19 *Februarij* 1734. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De Heer regerend Burgermeester de Glarges, de pensionarissen Gilles en Gerlings en de Secretaris Guldewagen hebben ter camere van de Heren regerende Burgermeesteren gerapporteert, dat sy ingevolge en tot voldoeninge van Haar Ed. Gr. Agtb. mondeling appointement commissoriaal hebben geëxamineert de respective staaten van het Weeshuys en van het Arme kinderhuis binnen deze stadt, so als deselve door de regenten aan Haar Ed. Gr. Agtb. ingevolge en ter voldoeninge van derselver resolutie van den 2den October laatstleden geëxhibeert en overgelegt syn.

Dat sy bevonden hebben, eerstelyk met opsigt tot de staat van

't Weeshuys, dat volgens de opgave van de regenten het jaarlyks inkoomen bedraagt ƒ 16324:12:02 en de jaarlykse lasten daar en tegens ƒ 15132:03:06 Sulks dat het huys meer inkomen als lasten soude hebben de somma van ƒ 1191:18:12 jaarlyks, maar dat daar omtrent in 't generaal te remarqueren valt, dat de regenten de inkomsten sowel als de lasten hebben opgegeven, so als die het laaste jaar geweest syn, waardoor veroorsaakt is, vooreerst, dat sy de jaarlykse lyfrenten, waarmede het huys belast is hebben gebragt tot ƒ 173:10:08 en de jaarlykse interessen van obligatiën, ten laste vant selve huys lopende tot ƒ 300:17:00 gelyk die het laaste jaar sodanig betaalt syn, maar welke lyfrenten sedert door afsterven syn vermindert met ƒ 8:10:08. En de interessen der obligatiën voor aflossinge met ƒ 225:17:00 invoegen dat de jaarlykse lasten moeten worden verminderd met ƒ 234:07:08 als wanneer bevonden wordt dat het jaarlyks inkomen meerder rendeert als de lasten de somma van ƒ 1926:06:04.

Ten andere dat de jaarlykse revenuen so wel als de lasten het eene jaar meerder en ook wel minder kunnende bedragen als het andere, op het voorschreven meerder rendement vant jaarlyks inkoomen, genomen na de opgave daar van gedaan alleen volgens het laaste jaar, wel geen volkomen en vaste staat te maken is, maar dat egter meer apparent is dat het selve in de volgende jaren eer meerder als minder sal komen te bedragen, geconsideert dat onder de lasten van het laaste jaar begrepen is een post van over de ƒ 2500:00:00 enkel en alleen aan reparatiën of materialen en arbydtsloonen betaalt, welke niet te denken is, dat alle Jaren wederom tot sulk een considerabele somme ten laste van het huys sal koomen.

Dat sy wyders bevonden hebben dat sedert den eersten Januarye 1721 ten behoeven van 't voorschreven huys aangekogt syn ƒ 26350:00:00 aan obligatiën op het gemene landt, dat daarenboven de regenten afgelost hebben een capitaal van ƒ 39700:00:00 aan obligatiën waarmede het huys belast was, uytmakende te samen de somma van ƒ 61050:00:00, waartoe geëmployeert is de somma van ƒ 39014:06:08 geprovenieert van verkogte landeryen en afgeloste obligatiën aan het huys toebehoort hebbende en dat over sulks in dertien jaren tyts door het huys suyver geconquesteert is de somma van ƒ 22035:13:08 bedragende jaarlyks ƒ 1695:01:00 of ƒ 1786:14:12 die volgens de opgave der regenten het laaste jaar van de revenues overgeschoten syn, en vervolgens mede als conquest gerekent kunnen worden, boven en behalven verschyde seer considerabele reparatiën en melioratiën in de voorschreve tussentyt gedaan, waar onder is geweest een geheel nieuw boerenhuys getimmert in Sparwoude, die onder de ordinaris jaarlykse lasten niet gerekent kunnen worden, waar en tegens het voorschreve huys nog belast is met ƒ 165:00:00 jaarlyks aan lyfrenten en een capitaal van ƒ 3000:00:00 lopende tegens $2^1/_2$ percento.

Dat sy voorts ten reguarde van den staat van 't arme kinderhuys, bevonden hebben, dat de regenten de posten so van inkomsten als van lasten, welke het eene jaar meer, het andere jaar minder opbrengen, hebben gebragt tot so veel, als deselve, de vyf laaste jaren door den andere geslagen, in een jaar hebben gerendeert; dat op die voet volgens de opgave door de regenten gedaan het jaarlyks inkomen van 't voorschreve huys bedraagt *f* 47174:14:08 en de jaarlykse lasten *f* 31600:17:06½ invoegen dat het Huys *f* 15574:04:01½ jaarlyks meer aan inkomen als lasten soude hebben, maar dat het inkomen moet worden vermindert met *f* 21:00:00 's jaars aan interessen van een obligatie van *f* 700:00:00 capitaal, welke in 't laaste jaar afgelost is en nog met een somme van *f* 667:19:00 voor erffenissen op de kinderen, gedurende dat sy in 't huys waren, bestorven, en by het huys genoten, dog waar van in 't vervolg niet meer staat te komen, als de vrugten van sodanige erffenissen, volgens haar Ed. Gr. Mog. octroy van den 6den Juny 1733. Sulks dat het jaarlyks inkomen niet meer rendeert als *f* 46485:15:08 dat daar en tegen de jaarlykse lasten moeten vermindert worden met *f* 1300:00:00 aan de reekenkamer deser stat betaalt wordende, dog welke betalinge met een jaar sal komen te cesseren, invoegen dat de jaarlykse lasten dan blyven *f* 30300:10:06½ en over sulks het voorschreve huys jaarlyks meer aan inkomen als lasten is hebbende de somma van *f* 16185:05:01½.

Dat wyders door de Regenten van t Arme kinderhuys opgegeven is, dat sedert den 25sten Mey 1725 ten behoeven van 't selve huys aangekogt is de somma van *f* 134113:04:00 aan obligatiën op 't gemene landt, dat daartoe onder anderen besteet is een somma van *f* 21937:00:00 geprovenieert van verkogte landeryen en afgeloste obligatiën aan t huys in eigendom toegekomen hebbende en dat mitsdien in den tyt van neegen jaren door het huys suyver geconquesteert is de somme van *f* 112176:04:00 synde yder jaar *f* 12464:00:00 boven en behalven nog *f* 9601:12:06 welke op primo October 1733 in cassa waren, mitsgaders nog *f* 251:00:08 die ter selver tyt aan restanten te goedt waren, welke twee posten mede voor conquesten gerekent wordende, alsdan in de voorschreve tyt van neegen jaren uytbrengen een conquest van *f* 122028:16:14 en oversulks voor yder jaar de somme van *f* 13558:15:03. En eindelyk dat sy hebben geremarqueert, dat ten reguarde van de recognitiën van de Gildens, welke het arme kinderhuys geniet volgens resolutie van de Heren van de vroetschap van den 15den November 1660 van verschyde gildens in vele jaren niets gekomen is en dat ook sedert den jare 1722 in 't geheel niets ingekomen is van de Broodtwegers van de boetens, welke mede aan 't Arme kinderhuys by resolutie van de Heeren van de Geregte van den 11den Nov. 1661 toegevoegt syn, waarover gelyk ook over eenige andere remarques op dese en gene posten so van den staat van 't

Weeshuys als van den staat vant Arme kinderhuys gevallen de regenten sullen dienen te worden gehoort, om deswegens de nodige elucidatie te erlangen. Waarop gedelibereert wesende, syn de Heeren gecommitteerden bedankt voor derselver moeyte, yver en vigilantie in desen geadhibeert; Ende is voorts goedgevonden en verstaan deselve Heren te versoeken en te committeren, gelyk die versogt en gecommitteert worden by deesen, om te overleggen of uyt consideratie van de voorschreve overwinsten, die de gemelte Godtshuysen altans jaarlyks hebben, en die sy genieten, en so vele jaren genoten hebben uyt de belastingen welke ten hare profijte op en tot merkelyk beswaar van de goede ingesetenen deser stat gelegt syn geweest, niet enige en welke der voorschreven belastingen afgeschaft souden kunnen en behoren te worden tot soulaas en verligtinge van de goede gemeente mitsgaders of enige en hoedanige schikkingen daartoe souden kunnen en behoren te worden gemaakt daar over, alsmede over het geene de Heeren Gecommitteerden verder souden mogen nodig vinden de regenten der voorschreve Godtshuysen te horen en van alles aan Haar Ed. Gr. Agtb. rapport te doen, met byvoeginge van derselver consideratiën en advys.

N°. 134. 3 *April* 1734. *Resolutiën Burgemeesteren* — De Heer Burgemeester de Glarges, de pensionarissen Gilles en Gerlings en de Secretaris Guldewagen hebben ter camere van de Heren Burgermeesteren gerapporteert, dat sy ingevolge en tot voldoeninge van Haar Ed. Gr. Agtb. resolutie commissoriael van den 19den February laastleden in overlegh genomen hebben of uyt consideratie van de overwinsten, die het weeshuys en arme kinderhuys dezer stadt altans jaarlyks hebben en die sy genieten, en reedts vele jaren genoten hebben uyt de belastingen, dewelke ten hare profyte op en tot merkelyk beswaar van de goede ingezetenen deser stadt gelegt syn geweest, niet enige en welke belastingen afgeschaft souden kunnen en behoren te worden tot soulaas en verligtiging van de goede ingesetenen, mitsgaders of enige en hoedanige schikkingen daartoe souden kunnen en behooren te worden gemaakt, daar over, alsmede over enige ingredienten van hare overgeleverde staten, de Regenten van de voorschreve Godtshuysen gehoort hebbende dat sy in t generaal geconsidereert hebben, dat de jaarlykse overwinsten van de voorschreve Godtshuysen altans so important syn, dat deselve wel enige merkelyke verminderinge kunnen lyden, en dat de billykheyt hetselve ook allesints schynt te vorderen, niet redelyk synde, dat de belastingen, waar uyt die overwinsten spruyten, en die in tyt van noodt ten behoeven van gemelde godtshuysen op de goede gemeente gelegt syn, souden blyven continueren, nadat die noodt cesseert en de godtshuysen in een florisanten staat syn, en dat sy ook moeten seggen, dat de Regenten selfs hebben getoont van dat begrip te

syn, maar dat sy ook daar benevens geconsidereert hebben, dat die vermindering so swaar niet behoort genomen te worden, dat men binnen korten tyd en by 't eerste extra ordinaris toeval, genoodsaakt soude wesen, wederom nieuwe belastingen, om de voorschreve godtshuysen te doen bestaan, te introduceren, maar in tegendeel met sodanige moderatie, dat niet alleen deselve godtshuysen rykelyk konnen toekomen, maar ook jaarlyks nog een matige somme overhouden, om tegens den quaden dagh en alle onvoorsiene toevallen te kunnen dienen.

dat wel waar is, dat het tegenwoordig jaarlyks inkoomen van het Weeshuys de lasten surmonteert tot over de ƒ 1900:00:00 en dat hetselve huys gedurende den tyt van dertien jaren, wel tusschen de 17 en 1800 guldens 's jaars geconquesteert heeft maar dat in plaatse dat gehoopt was, dat het jaarlyks inkoomen door het cesseeren van de extra ordinaris reparatien in de volgende jaren soude accresceren, de regenten verklaart hebben in tegendeel genoodsaakt te sullen wesen, nog verschyde sware reparatien te doen, behalven dat sy nog tot hare lasten hebben (boven de lyfrenten) een capitaal van ƒ 3000:00:00 en dat ook de voorschreve overwinsten voor een groot deel geoccasioneert syn door de lage prys der levensmiddelen welke men niet versekert is, dat altoos soo sal continueren, invoegen dat, hoe men het ook neemt, het gemelde godtshuys, op den bovengemelde voet, niet veel meer als 6 à 700 guldens 's jaars sal kunnen missen, waarop de regenten hetselve mede begroot hebben.

dat mede wel waar is, dat met den aanstaande jare 1735 het jaarlyks inkomen van 't arme kinderhuys (genomen na de opgave van de vyf laaste jaren door een gerekent) meerder als de lasten soude bedragen ruym sestien duysent gls. en dat hetselve huys in den tyt van neegen jaren tusschen de 12 en 14000 guldens 's jaars geconquesteert heeft, maar dat de regenten sig daaromtrent nader verklaart hebbende, twee extra ordinaris toevallen hebben opgegeven, waardoor het voorschreeve inkoomen in de vyf laaste jaren so hoog gemonteert is, en dat die in de volgende jaren apparentlyk sodanig niet sullen exteeren, als namentlyk eerst de grote sterfte, die er in de jaren 1727 en 1728 geweest is, waardoor de inkomsten, die daar uyt resulteren en door de Heren Secretarissen deser stat voor het huys gecollecteert worden, in de gemelte vyf laaste jaren bedragen hebben over de ƒ 6700:00:00 's jaars, daar deselve vyftien jaren door een geslagen niet meer uytmaken als ruym ƒ 5300:00:00 sulks dat daarop in de volgende jaren een minderinge van ƒ 1400:00:00 's jaars te wagten staat, Ende ten anderen de bysondere willigheyt, die er enige jaren herwaarts in 't werkvolk geweest is ten aansien van de fabryquen en anders, waardoor de arbydtslonen van de jongens in de vyf laaste jaren opgebragt hebben by de ƒ 100000:00:00 's jaars, dog welke ver-

mits de jegenwoordige slegte tyt na de calculatie van de Regenten, voor het aanstaande jaar wel *f* 2600 : 00 : 00 minder sullen bedragen soodat de apparente vermindering van het jaarlyks inkoomen in byde de voorschreve respecten met *f* 4000:00:00, de onsekerheyt of de levensmiddelen op sodanige lagen prys sullen blyven en de grote omslag die het voorschreve huys heeft, en die vereyscht dat het jaarlyks al een goede somme tegens onvoorsiene toevallen, in de hand kome te houden, by den anderen geconsidereert synde, daar uyt schynt te volgen, dat hetgeene het Kinderhuys altans soude kunnen missen, niet wel hoger genomen kan worden als tot *f* 6000:00:00 à *f* 6500:00:00 's jaars, tot welke eerste somme de Regenten versogt hebben, dat de vermindering ten haren reguarde op 't hoogst mogte worden bepaalt.

dat om de ingesetenen van die vermindering van de jaarlykse overwinsten van byde de voorschreve huysen, te samen genomen op een somma van *f* 7200 : 00 : 00 door het afschaffen van eenige belastingen te doen profiteren, daartoe geen bequamer voorgekomen syn als de belastingen op de booter, het beestiaal en de buyten wynen, als synde van alle andere de jongste, en de klyne gemeente, voor het meerder gedeelte, het meest drukkende, hebbende de belastinge op de booter, die ten behoeven van 't Kinderhuys by resolutie van de E. E. Heren Raden en Vroetschappen van den 1sten December 1701 opgestelt is, in de vyf laaste jaren gerendeert ruym *f* 9000 : 00 : 00 's jaars en de belastinge op het beestiaal (die nevens die op de buyten wynen geintroduceert is ten behoeven van 't Weeshuys by resolutie van de E. E. Heren Raden en Vroetschappen van den 11den Januarye 1717 dog by nader resolutie van den 17den Februarye 1724 vermindert is) in 't laatste jaar omtrent *f* 2400 : 00 : 00 opgebragt ende belastinge op de buyten wynen mede in 't laaste jaar omtrent *f* 800:00:00 uytbrengende also te samen circum circa de bovengemelte somme van *f* 7200:00:00 dog dewyl daardoor het Weeshuys omtrent *f* 2500:00:00 meerder, en het Kinderhuys omtrent so veel minder als hier boven is beraamt, soude komen te missen, dat hetselve ter gelyke somme van *f* 2500:00:00 door het Kinderhuys aan het Weeshuys soude behoren goed gedaan en uytgekeert te worden, hetsy by forme van een jaarlykse subsidie, op ordonnantie daartoe door Haar Ed. Gr. Agtb. ten versoeke van 't Weeshuys, en ten laste van 't Kinderhuys te depescheren, hetgeen de Regenten van 't Kinderhuys verklaart hebben, dat haar het meest aangenaam soude wesen, of wel by overdragt van enige middelen, als de wederhelfte van de rantsoene van de stadts excynsen, die het kinderhuys geniet volgens resolutie van de E. E. Heeren Raden en Vroetschappen van dato 15 Augs. 1659 en gerekent wordt 's jaars te renderen omtrent *f* 750:00:00 mitsgaders nog hetgene het kinderhuys geniet van de Heren Kerkmeesteren wegens de stoelen, volgens resolutie van de Heren Burgermeesteren van den 17den Jan. 1678 't welk

jaarlyks bedraagt *f* 750:00:00 en het overige ter somme van *f* 1000:00:00 by subsidie op ordonnantie als boven.

dat sy eyndelyk de Regenten van 't Kinderhuys ook hebben gehoort en ondervraagt, waar het van daan komt, dat verschyde gildens sedert enige jaren hebben nagelaten hare verschuldigde recognitien wegens de inkomsten van de Gildebroeders aan 't voorschreve huys op te brengen en te betalen alsmede dat sedert den jare 1722 in 't geheel niets ingekomen is van de broodtwegers wegens de helfte, die het huys competeert in de boetens, maar dat sy daarop geen andere elucidatie bekomen hebben als dat de Regenten ten reguarde van 't eerste hebben overgegeven een lyste van de gildens die schuldig syn te betalen, die ook werkelyk tot nu toe betaalt hebben en die of nooyt betaalt hebben, of sedert enige tyt hebben opgehouden te betalen, waaronder enige syn, die tot niet syn gelopen of verklaart hebben geen geldt van hare inkomende gildebroeders te ontfangen en ten opsigte van de boetens van de brootwegers, dat de Regenten verklaart hebben, dat daarvan sedert 1722 niet ingekomen is, omdat de brootwegers voor gegeven hebben sedert dien tyd geen boetens ontfangen te hebben en dat vervolgens die twee saken nader sullen dienen te worden ondersogt, hetgene niet wel anders sal kunnen geschieden, als met de respective manquerende gildens en broodtwegers daar over te horen en voorts te overleggen of sy suffisante redenen van hare nalatigheydt komen te geven, dan of enige middelen van redres souden behoren beraamt te worden, waardoor aan het voorschreve manquement ten profyte van 't huys, gesuppleert soude kunnen worden.

Waarop gedelibereert synde hebben Haar Ed. Gr. Achtb. de Heren gecommitteerden voor hare moeyte en goedt beleyt bedankt, ende voorts goedgevonden en verstaan dat het voorschreeve rapport sal worden gebragt ter deliberatie van de E. E. Heren Raaden en Vroetschappen, om daarop geresolveert te worden soals sal worden bevonden te behoren, Ende dat dien onvermindert de bovengemelte Heeren sullen worden versogt en gecommitteert, soals dezelve versogt en gecommitteert worden by deesen, de twee laastgemelde pointen rakende het manquement van sommige gildens en van de broodwegers in 't betalen van derselver recognitien en boetens respectivelyk aan 't kinderhuys, nader te examineren en te ondersoeken, daar over deselve gildens en broodtweegers te hooren en Haar Ed. Gr. Agtb. daarop te dienen van derselver consideratien en advys.

N°. 135. 10 *September* 1734. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren magtigen Regenten van het Heilige Geesthuis, van tyd tot tyd te onderhandelen met de eigenaren over den afkoop van recognitiën, op sommige huizen gevestigd.

N°. 136. 4 *January* 1735. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De pen-

sionaris Gerlings deelt mede, dat de in het jaar 1734 geheven recognitie, ten behoeve van het Heilige Geesthuis, wegens het begraven van lijken met koetsen enz. heeft opgebragt eene som van *f* 2400:16:00.

N°. 137. 3 *January* 1736. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelijke mededeeling dat die recognitie over 1735 heeft opgeleverd een bedrag van *f* 2900:00:00.

N°. 138. 1736. —

Staat van de landerijen enz. behoorende aan het Heilige Geesthuis binnen Haarlem.

n bleekerij c. a. in Aalbrechtsberg	groot	5 morg.	141½	R. jaarl. huur *f*	210:00:00
d°. 〃 〃 〃 〃	〃	1 〃	255	〃 〃 〃 〃	83:00:00
d°. 〃 〃 〃 den vrijdom van Haarlem..................	〃		242	〃 〃 〃 〃	73:00:00
d°. 〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃	〃		237	〃 〃 〃 〃	72:00:00
vee bleekerijen 〃 〃 〃 〃 〃	〃		520	〃 〃 〃 〃	69:00:00
n bleekerij 〃 〃 〃 〃 〃	〃		231	〃 〃 〃 〃	70:00:00
d°. 〃 〃 〃 〃 〃	〃		200	〃 〃 〃 〃	50:00:00
d°. 〃 〃 〃 〃 〃	〃		229	〃 〃 〃 〃	65:00:00
n huismanswoning c. a. in den Houtrijker- en Bottepolder........	〃	39 〃		〃 〃 〃 〃	500:00:00
ie stukken weiland onder den vrijdom van Haarlem..............	〃	5 〃	296	〃 〃 〃 〃	190:00:00
vee 〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃	〃	3 〃	528	〃 〃 〃 〃	175:00:00
rie 〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃	〃	7 〃	1	〃 〃 〃 〃	220:00:00
n stuk 〃 〃 〃 〃 〃 〃	〃	1 〃		〃 〃 〃 〃	55:00:00
〃 land 〃 〃 〃 〃 〃			1638	〃 〃 〃 〃	150:00:00
〃 weiland 〃 〃 〃 〃 〃	〃	2 〃	130	〃 〃 〃 〃	90:00:00
warmoestuin in den Veenpolder..........................	〃	1 〃		〃 〃 〃	70:00:00
stuk land onder den vrijdom van Haarlem..............	〃		427	〃 〃 〃 〃	54:00:00
〃 weiland 〃 〃 〃 〃 〃	〃	2 〃	436	〃 〃 〃 〃	85:00:00
〃 〃 in den Romolenpolder......................	〃	1 〃	140	〃 〃 〃 〃	50:00:00
ier stukken land onder Haarlemmerliede en Haarlem..............	〃	6 〃	616	〃 〃 〃 〃	230:00:00
en stuk weiland 〃 〃 in den Poelpolder..............	〃	3 〃	109	〃 〃 〃 〃	63:00:00
ier stukken d°. 〃 〃 〃 〃 Romolenpolder	〃	5 〃	530	〃 〃 〃 〃	105:00:00
en stuk land 〃 〃 〃 〃 〃	〃	1 〃	137	〃 〃 〃 〃	20:00:00
〃 uiterdijk 〃 Zuid-Schalkwijk........................	〃	1 〃		〃 〃 〃	16:00:00
〃 〃 en vier stukken land onder Haarl.liede in den Zuiderpolder	〃	8 〃	244	〃 〃 〃 〃	230:00:00
〃 〃 〃 〃 〃 〃 Veerpolder..	〃		979	voor grasgew. 〃 en etgroen. 〃	51:14:00
wee stukken land 〃 〃 〃 〃 〃 ..	〃		1941	〃 〃 〃	87:16:00
〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃 ..	〃		1341	〃 jaarl. huur 〃	65:00:00
〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃 ..	〃		1601	〃 〃 〃 〃	95:00:00
en stuk weiland onder Heemstede..........................	〃		1416	〃 〃 〃 〃	109:00:00
〃 〃 land in den Waarderpolder onder Haarlemmerliede.........	〃		250	〃 〃 〃 〃	100:00:00
〃 〃 〃 onder Overveen..............................	〃	2 〃	502	voor grasgew. 〃 en etgroen. 〃	98:08:00
〃 〃 〃 〃 Aalbrechtsberg..........................	〃		1040	〃 jaarl. huur 〃	52:00:00
〃 huismanswoning c. a. onder Castricum..................	〃	12 〃	774	〃 〃 〃 〃	200:00:00
〃 stuk land 〃 〃	〃		591	〃 〃 〃 〃	12:00:00
〃 〃 〃 in de Velserbroek..................	〃		1446	voor grasgew. 〃 en etgroen. 〃	52:00:00
〃 〃 〃 〃 〃 〃	〃		887	〃 〃 〃	26:15:00
〃 〃 〃 〃 〃 〃	〃		400	〃 〃 〃	15:00:00
〃 〃 〃 〃 〃 〃	〃		2253	〃 〃 〃	93:00:00
〃 〃 〃 〃 〃 〃	〃		1420	〃 〃 〃	51:00:00
〃 〃 〃 〃 〃 〃	〃		800	〃 〃 〃	14:10:00
〃 〃 〃 〃 〃 〃	〃		1426	〃 〃 〃	57:00:00
〃 〃 〃 〃 〃 〃	〃		2701	〃 jaarl. huur 〃	100:00:00
		153 morg.	255¼	R.	*f* 3275:03:00

N°. 139. 8 *January* 1737. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling, dat de subsidie van het arme Kinderhuis, de recognitie wegens het begraven van lyken met koetsen, enz., ten behoeve van het Heilige Geesthuis geheven, over het jaar 1736 heeft opgebragt eene som van ƒ 2919 : 14 : 00.

N°. 140. 5 *December* 1737. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren ende regeerders der stadt Haerlem gesien en geëxamineert hebbende de lyste der landeryen door de regenten van het Heylige Geest- ofte Weeshuys deser stadt overgegeven, hebben na deliberatie goedgevonden en verstaan de gemelte regenten te authoriseren en te qualificeren, so als sy geauthoriseert eñ gequalificeert worden by deese, omme de wooninge en landeryen aan het voorschreve Godtshuis toebehorende en aan het eynde deses uytgedrukt, so ras doenlyk, ten overstaan van de Heeren Burgermeesteren publycq te doen verkopen, ten dien eynde de nodige biljetten en conditien tot de verkoopinge te besorgen, en in gereetheyt te brengen, alsmede omme de verkogte landeryen behoorlyk en na style te transporteren en op te dragen, de kooppenningen te ontfangen, quitantien te passeeren, de koopers voor alle namaaningen te bevrijden, ende voorts alles te doen het geene tot de verkoopinge en opdragten van deselve wooninge en landeryen noodig is, en gerequireert sal worden; mits dat de penningen daar van komende werden beheert en aangelegt ten meeste nutte en profyte van het gemelte godtshuys.

Lyste van een wooninge en landeryen toebehoorende aan het Heylige geest- ofte Weeshuis der stadt Haerlem.

Onder Houtryk.

Een huysmans wooninge met syn erve en landeryen groot te samen ruym 39 morgen lants, waarvan 32 M. 530 R. syn gelegen in de Houtryckerpolder, en 6 M. 317 R. in de Rottepolder, gebruykt by Cornelis Dirks Oudendyk.

Onder de Jurisdictie der stadt Haerlem

De grondt van een warmoesiers tuyn, groot 1 M. gelegen in de Veenpolder, aen de Leydsche Vaert.

Een stuk weylant, groot 1 M 427 R gelegen in de Veerpolder agter Knorrenburgh, gehuurt by Gerrit van Mastwyk.

Een stuk weylant, groot 2 M. 436 R. buyten de Schalkwykerpoort in de Zuiderpolder, genaamt de Hooge Ven, gehuurt by Adriaan Roskam.

Vier stukken weylant, groot te samen 6 M. 172 R. gelegen aan de Schalkwykerwegh, ten deele onder de Jurisdictie der stadt Haerlem en ten deele onder Haerlemmerliede in de Romoolepolder, gehuurt by Jurriaan Branthoff.

Onder Haarlemmerliede.

Vier stukken lants, groot te samen 5 M. 530 R. gelegen by het

Spykerboor aan de kadyk van de Vyfhuyserpolder en de poeldyk, gehuurt by Maarten Nikkelsz. van der Wall.

Een stuk lant, groot 1 M. 137 R. gelegeñ in de Poelpolder genaemt het Gansenlant, benevens een uytterdyk, groot 101 R. gehuurt als voren.

Onder Zuyt Schalkwyk.

Een uytterdyk, groot circa 1 M. daar de Moolen van de Poelpolder op staat, gehuurt by Adriaan Roskam.

Onder Haerlemmer Liede.

Vier stukken weylant met een uytterdyk, groot 8 Morgen 244 R. in de Zuyderpolder aant eynde van de Zomervaart by de Fuykvaart, gehuurt by Arye Jansz. Klooster.

Een uytterdyk, groot 979 R. aan het penninxveer in de Veerpolder, laast in grasveylinge geweest.

Twee stukken lant, groot 3 M. 141 R. in de Veerpolder, aan de Amsterdamsche vaart en de Sparwouderwegh, gehuurt by de Wed. Jan Dirkse.

Twee stukken weylant, groot 2 M. 401 R. gelegen als voren, gehuurt by Willem Otterbeek en Jacobus Bosman.

Een stuk weylant, groot 4 M. 250 R. in de Waarderpolder, ten zuyden het Rak en ten noorden de wegh, gehuurt by Adriaen Roskam en Claas van Dalen.

Onder Overveen.

Een stuk weylant, groot 2 M. 502 R. belent ten westen de Erven van den Heer Hendrik van Beek, gehuurt by Hendrik de Rue.

Onder Aalbertsbergh.

Een stuk weilant, groot 1 M. 414 R. verdeelt in twee stukken, belent ten Z. en W. den Hr. J. J. Boreel, gehuurt by Jan Hendriks Oosterhout.

N°. 141. 7 *January* 1738. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling, dat de ten behoeve van het Heilige Geesthuis geheven recognitie, voor het begraven van lyken met koetsen enz. en het subsidie van het Kinderhuis over 1737 heeft opgeleverd een bedrag van *f* 3272:00:00.

N°. 142. 28 *Mei* 1739. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De regenten van het Heylige Geest- ofte Weeshuys binnen dese stadt hebben aan de Heeren Burgermeesteren voorgedragen en gecommuniceert, dat Ds. Nicolaes Bellaerdt prædicant te Leerdam op voorlede maandagh aan hen regenten hadde komen betuygen syne aanhoudende dankbaarheyt niet alleen voor de opvoedinge in het gemelde huys maar ook int bysonder voor de extra ordinaire kosten, die het selve huys aan hem hadde besteet so in de Latynse schoolen en op de academie, als nadat hy syne studien voltrokken en tot dat hy een beroep verkregen hadde. Dat, niettegenstaande de regenten inge-

volge van de qualificatie van Haar Ed. Gr. Achtb. van den 16 Januarye 1727, aan hem ter dier tyt hadden geremitteert den afkoop wegens het regt van erffenis by syn overlyden sonder kinderen aan het huys competeerende, hy egter tot erkentenisse voor alle de extra ordinaire kosten aan hem besteet en tot danksegginge voor al het goede by hem genooten, aan en ten behoeven van het huys hadde vereert een somme van twee duysent guldens contant gelt, welke somme sy regenten onder quitantie als voor een vrye gifte hadden ontfangen. Waarop gedelibereert synde is het vorenstaande gecommuniceerde aangenomen voor eene aangename notificatie, ende syn de meergemelde regenten versogt ende gerecommandeert deselve penningen te employeren en aan te leggen ten meeste nutte en profyte van het Godtshuys.

N°. 143. 18 *November* 1739. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten van het Heilige Geesthuis verleend, tot het verkoopen aan den Heer Dammas Guldewagen, Secretaris der Stad, van den grond eener kleêrbleekery benevens het daartoe behoorende land groot 1000 roeden gelegen in den banne van Aalbrechtsberg; en wyders tot het publiek doen verkoopen van twee stukken weiland, groot te zamen ruim 2½ morgen, gelegen aan den Zijlweg.

N°. 144. 28 *January* 1742. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling dat de ten behoeve van het Heilige Geesthuis geheven recognitie, voor het begraven van lijken met koetsen enz. alsmede het subsidie van het Arme Kinderhuis over 1741 heeft opgebragt eene som van *f* 3650 : 00 : 00.

N°. 145. 3 *January* 1743. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Regenten van het Heilige Geesthuis worden gemagtigd, den opstal van zekere bleekery aan de Garenkokersluis te doen amoveren en den grond daarvan met het andere land te gelegener tyd te verhuren.

N°. 146. 22 *January* 1743. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling dat de bekende recognitie alsmede het subsidie van het arme Kinderhuis over 1742 heeft opgebragt eene som van *f* 3000 : 00 : 00.

N°. 147. 18 *January* 1744. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelyke mededeeling, dat die recognitie alsmede het subsidie over 1743 heeft opgebragt eene som van *f* 3000 : 00 : 00.

N°. 148. 19 *January* 1745. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling dat die inkomsten over 1744 eene som van *f* 450 : 00 : 00 opleverden, zynde alleen recognitie wegens het begraven met koetsen.

N°. 149. 6 *April* 1745. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten van het Heilige Geesthuis verleend, tot het uitkeeren aan zekeren Barent Hernevelt van eene som van *f* 200 : 00 : 00 uit de nalatenschap van Nicolaas Duyn, door dien persoon geheel aan het H. Geesthuis besproken.

N°. 150. 24 *December* 1746. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stadt Haarlem met leetwesen gehoort en ondervonden hebbende, dat, niettegenstaande de heylsame wetten, die gemaakt syn aangaande de onderwysinge van de jeugt in de respective Godtshuysen alhier gealimenteert wordende, het egter dikmaals gebeurt, dat de kinderen, die de gerequireerde ouderdom bereykt hebben, uit de voorschreve huysen gaan, voor en aleer sy behoorlijk kunnen leesen en schryven, ende voor dat sy hare geloofsbelydenisse gedaan hebben, ende daarinne willende voorsien, hebben goedgevonden en verstaen, gelyk Haar Ed. Gr. Agtb. goedvinden en verstaan by deese, dat de kinderen in de respective Godtshuysen gealimenteert en opgevoet wordende (niet tegenstaande sy de gerequireerde ouderdom berykt mogten hebben) voortaan uyt de voorschreve Godtshuysen niet sullen mogen worden gedemitteert, voor dat sy behoorlyk kunnen leesen en schryven, alsmede voor dat sy hare belydenisse hebben gedaan, en als ledematen van de Gereformeerde kercke aangenomen syn; Ende sal copye van dese resolutie worden gesonden aan de regenten van het Heylige Geest-ofte Weeshuys, het arme kinderhuys, het Diaconyehuys, ende het aalmoessseniers en Werckhuys, omme deselve benevens de mondelinge aanseggińge aan de regenten van alle de bovengemelte huysen ter camere door Haar Ed. Gr. Agtb. gedaan, te communiceren, ten eynde alle deselve, en yder in den haren, sig daarna mogen gedragen.

N°. 151. 7 *Januarij* 1747. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling, dat de ten behoeve van het Heilige Geesthuis geheven recognitie voor het begraven van lyken met koetsen over het jaar 1746 heeft opgebragt eene som van *f* 250 : 00 : 00.

N°. 152. 30 *April* 1748. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stadt Haarlem hebben na deliberatie goedgevonden en verstaan aan te schryven en te gelasten zoo als aangeschreven ende gelast wordt by deesen de regenten van het Oude Mannenhuys, Heylige Geest, ofte Weeshuys, Elizabeth's Gasthuys, arme Kinderhuys, Aelmoessseniers en Werkhuys, ende Pest en Dolhuys, binnen dese stadt omme binnen den tydt van drie weecken na het ontfangen deeser, gelyk ook voortaan jaerlyks binnen veertien dagen nae het sluyten van de boeken te formeeren en ter camere van Heeren Burgermeesteren te exhiberen een pertinente en exacte lyste en staat van aller derzelver effecten en de jaarlyksche revenuen en inkomsten, alsmede van de lasten en uytgaven daer tegen over gestelt.

N°. 153. 24 *Januarij* 1749. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling, dat de recognitie wegens het begraven van lyken met koetsen, alsmede het subsidie van het Arme Kinderhuis (hoewel onbetaald) over 1748 heeft opgebragt eene som van *f* 3750 : 00 : 00.

N°. 154. 8 *Mei* 1749. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Thesauriers verleend, tot het ter leen verstrekken aan Regenten van het Heilige Geesthuis van eene som van *f* 5000:00:00 tegen 4 %.

N°. 155. 2 *Mei* 1750. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren en regeerders der stad Haerlem gelet hebbende op het te kennen geven aen Haer Ed. Groot Achtb. gedaen door de regenten van het Heylige geest- of Weeshuys dezer Stad, wegens de slechte constitutie van de finantie en noodzakelykheyd om van penningen te worden voorzien; hebben na deliberatie goedgevonden en verstaen, de voorn̄ regenten te qualificeren, om een summa van vyf duyzend guldens, ten laste van hun huys onder garantie van deze stad, te negotiëren tegen den interest van 3½ pCt. in tjaer, zoo als dezelve regenten daer toe gequalificeerd worden by deze.

N°. 156. 9 *Januarij* 1751. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mededeeling dat de recognitie wegens het begraven van lyken met koetsen, ten behoeve van het Heilige Geesthuis geheven, over den jare 1750 heeft opgebragt eene som van *f* 700:00:00.

N°. 157. 10 *Junij* 1751. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren en regeerders der stad Haerlem, gezien en geëxamineerd hebbende de req^te^ aen Haer Ed. Gr. Achtb. gepresenteerd by de regenten van het Burger Weeshuys binnen deze stad, daer by te kennen gevende, dat hetzelve huys al van over veel jaeren herwaerts uyt derzelver revenues en inkomsten niet hebbende konnen bestaen, tot soulagement van dien, aent zelve door Haer Ed. Gr. Achtb. was toegevoegd een s^ma^ van *f* 2500:00:00 s'jaers, aen tzelve huys te voldoen door de regenten van t arme Kinderhuys binnen deze stad; dat hierdoor hetzelve Weeshuys in staat was geraakt en gebleven, om (hoewel somtyds en ofschoon door een erffenisse ondersteund nochtans wat bekrompen) het jaerlyks te konnen rondschieten; dog dat de voorn̄ regenten van t Arme Kinderhuys, sedert 1°. July van den jare 1747, geen uytkeringe van dezelve subsidie hebben gedaen, de suppl^n^ dan ook daerdoor waren geraakt buyten staet, om met de verdere revenuen en inkomsten tzelve huys staende te houden, en derhalven genoodzaakt waren geweest om al op den 12^den^ Mey van den jaere 1749 van Haer Ed. Gr. Achtb. te verzoeken een subsidie, zoo als die door Haar Ed. Gr. Achtb. ook was verleend ter summa van *f* 5000:00:00, te ontfangen op deser Stads Thesaurie. Dat al verder de suppl^ten^ int begin van den jaere 1750, wederom een merkelyke summa ten achteren geraakt zynde, by Haer Ed. Gr. Achtb. dan ook wel zyn gequalificeerd tot het negotiëren van een gelyke somma van *f* 5000:00:00; dan dat het genoegsaem zeker zynde, dat het in dit jaer van 1751, door hen supplianten al wederom niet zal konnen worden goedgemaakt, de suppl^ten^ dus voorzien, dat zy van jaer tot jaer al verder

achteruyt en in verloop van schulden zullen geraken, 't en ware zy lieden door het een of ander fons, by Haer Ed. Groot Achtb. aen hen te assigneren, daer van konden worden bevryd; Dat om Haer Ed. Groot Achtb. te doen zien, dat effective geen andere redenen zyn van het voors̄ te kort komen dan alleen het missen van de voors̄ jaerlyksche subsidie, Haer Ed. Gr. Achtb. geliefden te reflecteren, dat die niet uytgekeerd zynde sedert 1o. July 1747 tot 1o. January 1751, hetzelve is belopen een summa van ƒ 8750 : 00 : 00 en dat bovendien de suppl^ten ook s'jaers hebbende genoten uyt de rantsoenen van de verpachte excynsen 't eene jaer door 't andere genomen op ƒ 700:00:00, dat ook sedert het afschaffen der pachten hebben gemist sedert 1o. January 1748 gerekend tot 1o. January 1751, het verlies in dezelve drie jaeren uyt dien hoofde mede bedraagt een summa van ƒ 2100:00:00, en sulks te samen genomen is monterende een summa van ƒ 10850:00:00 alles boven en behalven de merkelyke schaden, die geleden hebben sedert eenige jaeren, zoo door de duurte der levensmiddelen als het verlies aan de landhuuren; verzoekende om alle dezelve redenen, dat Haer Ed. Gr. Achtb. de goedheyd zouden gelieven te hebben, om, ten behoeve vant voors̄ Burger Weeshuys, en ter voorkominge van het verder verlies van deszelfs staat, en het staande houden van dien aen hetzelve toe te voegen een zodanig fonds, als Haer Ed. Gr. Achtb. zullen vinden best en bekwaemst te zyn om niet alleen te konnen remplaceren en vergoeden de voors̄ respective sommen van ƒ 2500:00:00 en van ƒ 700:00:00 s'jaers, maer ook, om daeruyt wederom te konnen aflossen de voorgem. ƒ 1000:00:00, waermede het voors̄ godshuys reeds is belast; hebben na deliberatie, en in achtinge genomen hebbende de redenen by de suppl^ten geallegeerd, en dat aen haer Ed. Gr. Achtb. ook ten vollen is gebleken de slechte situatie, waer in de financie van het zelve Burger Weeshuys zig altans bevint, en dat ook Haar Ed. Groot Achtb. vermids den toestand der financie van t arme kinderhuys binnen deze Stad, zyn genoodzaakt geworden dezelve by provisie van de betalinge van het gem̄ subsidie van ƒ 2500:00:00 s'jaers aen t Burger Weeshuys te ontslaen en dezelve daervan te verheffen, goedgevonden en verstaen, ter reddinge mede van het voors̄ Burger Weeshuys, vast te stellen en te ordonneren de navolgende pointen: Vooreerst, dat aen het voors̄ Burger Weeshuys zal worden quytgescholden en gehouden voor vereffend zodanige summa van ƒ 5000:00:00 als by het zelve Godshuys volgens resol. van den 12^den Mey 1749, uyt dezes stads cassa is genoten en ter Thesaurie dezer Stad ontfangen, en dat dezelve post alzoo zal worden geroyeerd daer zulks behoort. En ten andere, dat om te gemoet te komen aen de verliezen, die het voors̄ godshuys uyt het ophouden der subsidie van het arme kinderhuys dezer Stad, als mede wegens het gemis der rantsoenen van des Stads excynsen komt te lyden, aen meergem̄ Bur-

16

ger Weeshuys uyt des stads cassa zal worden toegelegd, zoo als haer toegelegd word by deze, een jaerlyksche subsidie van *f* 2000:00:00, te betaelen alle half jaeren de gerechte helft van dien by de Heeren Thesauriers dezer Stad, die daer toe by deze worden geauctoriseerd, op quitantie van de suppl^ten^ in hunne qualiteyt zoo als gebruykelyk is: zullende het eerste jaer van deze subsidie gehouden worden te zyn ingegaen met 1o. Jan. laatstleden, en alzoo het eerste half jaer daervan verschenen 1o. July aenstaende. Des dat daer tegen de voors̄ subsidie van *f* 2500:00:00 by die van t Burger Weeshuys niet meer zal worden gevorderd ten laste van 't gem̄. Arme Kinderhuys dezer Stad, maer dezelve zal worden gehouden voor vernietigd en gemortificeerd; gelyk mede de rantsoen gelden van des Stads excynsen, dewelke sedert het collecteren van dezelve middelen in dier voegen, als onder de verpachtinge geschiede, niet meer worden ontfangen, van dezelve tyd af en zoo vervolgens geheel zullen zyn en blyven als geannulleerd, en derhalven aen het gem. Burger Weeshuys ook niet verder zullen worden betaeld of goed gedaen. Wordende wyders de suppl^ten^, als regenten van het voors̄ Burger Weeshuys, hoezeer Haer Ed. Gr. Achtb. derzelver maniantie en beheeringe alsints moeten lauderen, niet te min, vermids de constitutie van des Stads Financie zulks ten hoogste vordert, ook by dezen wel expresselyk vermaend en gerecommandeerd, met deze schikkinge op alle wyze 't daerhenen te willen dirigeren, dat het voors̄ godshuys niet verder des stads cassa kome lastig te vallen, en daer toe zig alleen voor oogen te willen stellen de beklagelyke suites, die er zouden moeten resulteren, wanneer door zoodanige continuerende verzoeken des Stads Financie zelve in desordre zoude moeten geraken, hetgeen nochtans daer van het notoire gevolg zoude moeten zyn.

No. 158. 18 *December* 1754. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren en regeerders der stad Haerlem, geëxamineerd hebbende het verzoek, door de regenten van het Weeshuys aen Haer Ed. Groot achtb. gedaen, voordragende dat zy niet in staet zyn om, met het subsidie van *f* 2000 : 00 : 00 's jaers de zaken van hun huys naer behoren gaende te houden, en vervolgens verzoekende om met meer subsidie ter somma van 3000 gl̄s te worden ondersteund, of dat, ten behoeve van tgem̄ huys een belasting mochte worden gelegd op de brandewynen, tegen een halve stuyver op iedere stoop; hebben na deliberatie, goedgevonden en verstaen, aen de voorn̄ regenten, in plaets van de gem̄ 2000 gl̄s., te accorderen een subsidie van drie duyzend guldens s'jaers, ingegaen den 1 July laetstleden, zo als Haer Ed. Gr. Achtb. accorderen by deze Qualificerende de Heeren Thesauriers dezer Stad in der tyd wezende om aen de gem̄ regenten het voors̄ subsidie van 3000 gl̄s s'jaers van tyd tot tyd te overhandigen.

No. 159. 16 *Maart* 1757. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Bur-

gemeesteren en regeerders der stad Haerlem, gereflecteerd hebbende dat de resol. by Haer Ed. Gr. achtb. den 9 van Maert int jaer 1685, genomen met relatie tot de recognitie, die voor het vervoeren van lyken van hier naer elders aent Weeshuys dezer Stad moet worden betaeld, in zodanige klare termen niet is gecoucheerd, dat daar over geene twyfelingen konnen vallen, en dienvolgens geoordeeld hebbende dat dezelve behoorde te worden opgehelderd, hebben na deliberatie, goedgevonden en verstaen, zo als Haer Ed. Groot achtb. goedvinden en verstaen by deze, dat voor het vervoeren van alle lyken, jong of oud, die alhier zyn overleden, en van hier naer andere plaetsen worden gebragt om ter aarde te worden besteld, aent Weeshuys dezer stad een recognitie van vyftig guldens zal moeten worden betaeld. Uytgezonderd alleen in cas van onvermogen, als ook ingevalle eenige vreemde personen alhier overlyden, die naar hunne gewezene woonplaetsen ter begraving worden vervoerd, wanneer het klaer blykt dat dezelven hier niet gekomen zyn om binnen deze stad met er woon te blyven, zullende dezelve recognitie moeten worden betaeld, ingevalle enige vreemde lyken naer andere plaetsen, als waer zy hebben gewoond, worden getransporteerd.

N°. 160. 2 *December* 1758. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren en regeerders der stad Haerlem, gezien en geëxamineerd hebbende het voorgedragene by de regenten van het Burgerweeshuys dezer stad aen Haer Ed. Groot Achtb. gedaen wegens de slechte situatie van derzelver financie, waer in door de duurte der granen en verdere calamiteyten der tyden in zo verre waeren ten achteren geraekt, dat tot redres van dien en betalinge der schulden ten minsten eene s^ma^ van *ƒ* 3500 : 00 : 00 van noden hadden, zoals by derzelver overgeleverde memorien hadden gedemonstreerd; en waer by verders ook hadden verzocht, dat tot het in staet houden van de financie van het zelve godshuys, de jaerlyksche subsidie van *ƒ* 3000 : 00 : 00 by res. van Haer Ed. Gr. Achtb. den 18 Decr 1754 aen het zelve geaccordeerd, zoude vermogen te worden verhoogd tot *ƒ* 4000 : 00 : 00, hebben na deliberatie goedgevonden en verstaen, dat omme het gem. godshuys uyt derzelver schulden te redden zo als ten hoogsten nodig is, aen de regenten van dien alsnog zal worden verleend eene ordonnantie van *ƒ* 2500:00:00 ten laste van de Thesaurie dezer stad, makende met de summa van 1000 gl̄s onlangs by dezelve regenten van deze stad genoten de voorsz̄ s^ma^ van drie duyzend en vyf honderd guldens. En dat voorts ten aenzien van de verzochte verhoging van de jaerlyksche subsidie de regenten aen Haer Ed. Gr. Achtb. zullen opgeeven eene nette en precise specificatie van het ordinaris inkomen van het voors̄ godshuys, midsgaders van de ordinaire lasten en uytgaven, welken hetzelve heeft te dragen, geformeerd zo veel mogelyk zulks kan worden nagegaen, omme hetzelve

16*

gezien zynde alsdan dien aengaende by Haer Ed. Gr. Achtb. zodanig te worden gedisponeerd als geoordeeld zal worden te behooren.

N°. 161. 6 *Maart* 1761. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren en regeerders der stad Haerlem, disponerende op het versoek aan Haar Ed. Gr. Achtb. gedaan door de regenten van het Weeshuis binnen deese stadt, ten einde tot betalinge van extr. ord^s^. kosten dit jaar gevallen, te mogen werden gesubsidieert, Hebben, gesien en geëxamineert hebbende den specifique staat zo van ontfang als uytgave van het voorñ godshuys, goetgevonden en verstaen gem. regenten te qualificeren en te auctoriseren zo als gequalificeert en geauctoriseert worden by deesen, om tot goetmakinge van de extra ord^s^ kosten dit jaar gevallen tegens 2½ pc. te moogen negotieren drie duysent gl̄s.

N°. 162. 21 *September* 1762. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren ende regeerders der stadt Haarlem in agtinge genomen hebbende, dat by de reglementen en instructien voor de vier stadsdoctoren en chirurgyns den 30sten December 1761 gearresteert by articulo drie is gestatueert, dat deselve stads doctoren en chirurgyns ook zullen moeten besoeken en besorgen de zieken in de godshuysen daarby geëxpresseert in yder kwartier gelegen voor zo verre thans geen bysondere daartoe aangenome doctoren ofte chirurgyns gevonden werden en andersins omtrent de godshuysen daar dusdanige zyn dat by vacature van dien derselver werk als voren zoude moeten aannemen en sulks zonder daar voor van deselve godshuysen of regenten van dien ietwes onder de naam van honorarium of hoe het weesen mag te moogen neemen of te ontfangen, ende dienaangaande met relatie tot het burger Weeshuys deeser stad nu onlangs in ervaringe zynde gekomen dat daar van by de regenten van dien tot doctor is aangestelt Doctor Berkhout op een jaarlyks tractement van sestig guldens, en tot chirurgyn den Chirurgyn de Tombe op een tractement van tagtig gl̄s zulks het wat hard zoude zyn voor de stats doctor en chirurgyn omme by vacature van dien daarin succederende, alles te moeten doen en op zig nemen zonder daarvoor in het geheel ietwes te genieten hebben na deliberatie en omme by avance weg te nemen alle klachten, welke het cas exterende ten dien opzigte zoude konnen worden gemoveert en egter zooveel mogelyk ook in 't oog houdende de conservatie van de financie van het voors̄ Godshuis goedgevonden en verstaan conform het geresolveerde van de Heeren Raden en Vroetschappen van dato den 7 deeser vast te stellen zoo als haer Edele Gr. Agtb. vast stellen by deesen, dat de stads doctor welke ingevolge het voors̄ reglement by vacature het burger Weeshuys ook zal moeten bedienen, daarvoor van wegens het zelve huys zal genieten de somma van 25 gl̄s. jaarlyks en de stads chirurgyn in voegen als voren succederende de somma van dertig gl̄s jaarlyks, Ende werde regen-

ten van het Burgerweeshuys dezer stad by deese nu voor als dan tot die betalinge geaucthoriseert sonder meer onder wat naam sulks ook zoude mogen zyn, met verdere last aan deselve, geene nieuwe bedieningen voortaan te creeren, nogte aan de jegenswoordige of toekomende bediendens eenige verhoginge van tractement ofte eenig meerder douceur toe te voegen, tenzy met voorkennisse en goetkeuringe van Haer Edele Gr. Agtb.

N°. 163. 16 *Maart* 1763. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gedelibereert zynde over het mondeling verzoek aan Haer Edele Gr. Agtbare gedaan door de regenten van het Weeshuys binnen deese stadt, ten einde, misdien niet in staet waren haere schulden te betalen te moogen worden gesubsidieert met een somma van drie duisent guldens, is goetgevonden en verstaen aan deselve tot een subsidie te accorderen en toe te staan een somma van twee duisent guldens, qualificerende Heeren Thesauriers deeser stadt omme de voorn. subsidie van twee duisent guldens aan de opgem̄ regenten op ordonnantie te óverhandigen.

N°. 164. 29 *April* 1765. *Resolutiën Vroedschap.* — De pensionaris Rygerbos heeft uyt de naam van de Heeren welke by resolutie van deese vroetschap van den 8 November 1763 nader zyn benoemt tot de commissie nopens het werk van de diaconie deeser stadt den 23 Nov. 1762 gedecerneert aan de Heeren raden en vroetschappen gerapporteert, dat zy Heeren gecommitteerden ingevolge en ter voldoeninge van Haer Edele Agtb. resolutie commissoriaal van den voorn. 23 Nov. 1762 van tyt tot tyt met den andere hebbende gebesoigneert en de nodige informatien genomen zoo omtrent het werk van het Financie weesen ende directie van de diaconie binnen deese stadt als nopens het aanbouwen of approprieren van een nieuw diaconiehuys, daarmede bereits zoo verre waaren geavanceert, dat zy zig in staat bevonden om binnen korten tyd over een en ander aan haer Edele Agbare te doen een omstandig en finaal rapport, dat ondertusschen by ofte ter gelegenheit van het onderzoek over het werk van het bouwen of approprieren van een nieuw diaconiehuys aan hun Heeren gecommitteerden was voorgekomen een zaak waaromtrent zy hadden vermeent hunne bevindinge en consideratien provisionelyck aan haer Edele Agb. te moeten voordragen en derzelver nadere commissie en qualificatie te verzoeken namentlyk, dat aan hun Heeren gecommitden by het inspecteren van de gebouwen deese stadt in eigendom toekomende, specialyk van de godshuysen deeser stadt, en by het neemen van de nodige informatien van kundige lieden daaromtrent, met volkomen overtuiginge was gebleken, dat geene van die gebouwen met eenige gevoegelykheid tot een diaconiehuys verbouwt ofte geapproprieert konde worden en zelfs dus ook niet het kinderhuis, ofschoon het zelve anders in den eerste opslag daartoe nog al

in eenige aanmerkinge scheen te kunnen koomen, dat by die gelegenheit het voorn. kinderhuys was bevonden van die constitutie zoo met opzicht tot desselfs hechtheit als ten reguarde van de staat van hetselve, dat gem. godshuys na het oordeel van voorn. kundige lieden zeer bequamelyk en met geringe kosten zoude kunnen werden geapproprieert tot gebruik en berging van eens zo veel kinderen, als daar zig jegenswoordig in bevonden terwyl integendeel het weeshuys (hetwelk by die occasie mede door gem. kundige lieden was geinspecteert) was gebleken te zyn een zeer slecht en bouwvallig huys, waaraan om hetzelve maar te houden in de staat waarin het jegenswoordig was eerlang nootzaakelyke en importante kosten geimpendeert zoude moeten werden, dat de dus bevondene constitutie der voorn. beide godshuysen vervolgens aan hun Hn gecomitden aanleidinge hebbende gegeven om hunne gedachten te laaten gaan of het niet van nuttigheit zoude zyn, dat de voorn. twee huysen wierden gecombineert zodanig en ten dien effecte dat de kinderen uyt het weeshuys in het kinderhuys wierden overgebragt zyn Hn gecommitn by nadere overweging van de zaak deselve meer en meer als ten hoogste nuttig en voordeelig voor deeser stads Financie hadden gegouteert in consideratie daar door zoude worden uitgewonnen merkelyke uytgaven welke thans by die van het weeshuys wierden gedaan en het kinderhuys, nu de inkomsten mede van het weeshuys genietende, daardoor van zig zelve en zonder subsidie zoude kunnen subsisteren, ja apparentelyk zelfs jaarlyks eene aanziendelyke somma overhouden welke dan wederom tot subsidien voor andere godshuysen en armcomptoiren binnen deese stadt (des nodig) zoude kunnen werden geemployeert.

Dat ondertusschen de commissie van hun Heeren gecommitteerden niet verders ofte anders streckende, dan tot het werk van de diaconie en van het diaconiehuys, mitsdien niet tot het voorsz. project der combinatie van opgem. twee godshuysen zy Heeren gecommitden hadden vermeent daartoe en tot het gunt tot die zaak zoude worden vereist eene nadere en speciale commissie daarvan hun Edele Agb. nodig te weesen. En dat mitsdien zy Heeren gecommittn. van advis zoude zyn dat eenige Heeren door hun Edele Agb. zoude behoren te worden gecommitteert en gequalificeert ten einde eerstelyk onderzoek te doen of ook iet wes zoude moogen obsteeren waaromme het voorz. project niet zoude wesen practicabel en by aldien werd bevonden (gelyk vertrouwt werd van neen), in dien gevalle voorts ten spoedigste de nodige preparatien en arrangementen tot de voorn. verplaetsinge van de kinderen uyt het Weeshuys in het Kinderhuys te maaken en helpen maaken, en eindelyk van derselver bevinding en geprojecteerde schikkingen en arrangementen aan Haer Edele Agbare rapport te doen.

Waarop gedelibereert zynde hebben Haer Edele Agbare de Heeren gecommitu. bedankt voor derselver genomene moeyte en gedaan rapport en is voorts goetgevonden en verstaan te committeren en qualificeren zoo als gecommitteert en gequalificeert worden by deesen deselve Heeren welke by de voorn. resolutie van deese vroetschap van den 8sten November 1763 nader zyn benoemt tot de commissie nopens het werk van de diaconie deeser stad, den 23sten Novemb. 1762 gedecerneert ten einde als by de propositie en het advis van welgem. Hr. gecommittn. is vermelt en specialyk mede om hunne gedachten te laaten gaan, wat best met het weeshuys zouden behooren te worden gedaan, wanneer de kinderen uyt hetzelve in het kinderhuys verplaest zullen zyn en ook daaromtrent vervolgens hun Edele Agb. te dienen van hunne consideratien en advis.

BIJLAGEN L,

BEHOORENDE BIJ HET

RAPPORT

BETREFFENDE HET

ARME KINDERHUIS.

N°. 1. 11 *Junij* 1650.
Ed. Erentfeste Wyse!
de Heeren Burgermrn ende
Regeerders der stadt
Dordrecht.

Ed. Erentfeste, Wyse, Voorsienige, discrete Heeren, goede Vrunten ende bondgenooten!

Alsoo door de groote dierte ende neringloosheyt deses tyts, onse stadt seer wert vervult met veele onvermogende huysgesinnen, sulcxs dat by affsterven der ouderen, soo die van de Diaconye, alsmede de bedienaers der gemeene armen met menichte der kinderen, boven die, die int weeshuyse connen coomen, eñ aldaer werden gebracht eñ ingenoomen, werden belast. Soo is sulcxs dat ons is aengedient. dat binnen U. Ed. stadt, boven het Weeshuys noch een ander huys, daer ouderloose kinderen, die boven de jaeren syn om in 't Weeshuys te connen comen, als van vreemde gebooren, werden onderhouden Ende om van t geene voors̄, als mede om van de ordre selve gebruyct, wel te werden onderrecht, hebben wy ten dien fine goetgevonden aen UEd. te committeren dEersame François Wouterss̄ Regent vant Groote Gasthuys, Jan Goverts Mareen Regent vant Werkhuys, eñ Frans Symens vañ bogaert Tresorier van de gemeene armen alhier om aen U. Ed. voor te draegen dvoors̄ saecke, versouckende seer vruntlyck dat Uwer Ed. deselve onse gecommitteerdens believen gehoor eñ volcoomen gelooff in hunne propositie te geven, ende deselve toe te laeten coomen, volcomen openinge op haer te doen versoeck.

Wy sullen ons verobligeert houden, tselve by eeniche occasiën tegens UEd. te recognosceren.

Hiermede

Ed. Erentfeste wyse etc. naer onse gebiedenisse bevelen wy Uwer Ed. in de genadige bescherminge des Alderhoochsten.

Geschreven tot Haerlem den elffden Juny 1650.

Uwer Ed. goede vrunden eñ bontgenooten
Burgermrn eñ regeerders der Stad Haarlem
Ter ordtie van deselve.

N°. 2. 24 *Februarij* 1653. *Resolutiën Vroedschap.* — Synde voorgedragen door de E. Heeren Burgermeesteren deser Stadt, waerom de Vergaderinge van de E. Heeren raden ende Vroetschappen der voorschreve stadt was geleyt, Te weten, dat de gemelte Heeren Burgermeesteren in achtinge hadden genomen tgeene Haerder E. by den Diaconen, ende oock by de Aelmoeseniers al over eenigen tyt was vertoont, ende oock by geschrifte overgelevert, de groote costen dien sy luyden mosten draegen ende betaelen over het onderhout van de kinderen, die sy luyden door affsterven van haere ouderen ende die int Weeshuys niet en connen coomen, moeten bedienen, twelcke een groote somme van penningen in 't jaer waren belopende, ende dat de Heeren Burgermeesteren niet ondienstigh achtede dat voor de voorschreve kinderen, ende omdat deselve onder beter discipline, ende met minder costen als tegenwoordigh, sullen connen werden opgebracht, dat daer toe een Arm Kinderhuys wierde opgerecht, ende haer oogen hadden laeten gaen, wel eer op thuys by de stadt gecocht van de Heer van der Schoot in de Soete melck Wittebrootstraet, maar nu opt tegenwoordich pesthuys, om tselve daer toe te appropriëren, ende een gedeelte vant Leprooshuys tot een pesthuys; Ende alsoo de voorschreve voorslagen de Heeren van de Vroetschappen seer rauw waeren voorcomende, syn, soo op de veranderinge van beyde de voorschreve huysen, alsmede om middelen te vinden waer mede tselve sal werden gedaen, ende oock tot onderhout vant voors̄ kinderhuys, als andersints gecommitteert gelyck gecommitteert werden by desen, de Heeren Burgermeesteren, Andries van der Horn, Cornelis Coningh ende M[r] Johan van Thilt, schepenen, mitsgaders Pieter Olycan, Johan van der Camer, Florens van der Hoeff, Jacob Jansz̄ Schout, Gaeff Fabritius ende Franchoys Wouters Raden ende Vroetschappen, omme te saemen, off mette presente Heeren metten anderen te besoigneren opt voorschreve werck, Soo om de stucken te visiteren, ende eenige consideratiën op papier te brengen, ende van haere gebesoigneerde rapport doen aen de Heeren van de Vroetschappen, om dan daer naer soo opt eene als het anderen te resolveren Sulcks bevonden sal werden te behooren.

N°. 3. 10 *Maart* 1653. *Resolutiën Vroedschap.* — De Heeren Gecommitteerde leden, ingevolge van de acte commissoriaal gedecerneert by de E. Heeren Raden ende Vroetschappen deser stadt den 24sten february lestleden, by den anderen synde gecomen, (behalven den Heere Schepen Mr Johan van Thilt die absent was) ende tgeene de E. Heeren raden ende Vroetschappen haerder E. hadden geordonneert int lange was geventileert ende overwogen, hebben de Heeren Gecommitteerdens (onder 't welnemen van Uwe Achtb.) goet ende hooch dienstich geoordeelt, dat tot beter opvoedinge der kinderen van de Diaconye ende Schale die tegenwoordich int wilde werden

opgebracht, ende oock meerder comen te costen, als door het oprechten van een huys daer toe, souden bedragen, een arm kinderhuys soude werden opgerecht,

Ende dat daertoe niet en soude werden genomen het huys ende erve by de E. Heeren Burgermeesteren over twee jaeren gecocht van Jonckheer Gysbert van Bronckhorst Heere van der Schoot, gestaen ende gelegen in de Heere tatingh ofte soetemelck witte brootstege, ten opsichte dat eer tselve aldaer soude connen werden gemaeckt, dat tselve eensdeels door aencoopen van eenige huysen, ende anderdeels van dat het een groot ende massyff getimmert soude moeten syn, tot inlogeringe van sulcken grooten getal der kinderen, tselve een groote somme gelts soude comen te costen, ende derhalven ongeraden achten dat het voorschreve huys aldaer soude werden gemaeckt.

Maer seer dienstich geoordeelt, dat het tegenwoordige pesthuys, synde eertyts geweest een gedeelte vant convent ofte clooster van Maria Magdalena, in de Magadeenenstraet gestaen ende gelegen, daertoe seer bequaem, ende met weynigh costen daeraen te doen (alsoo deselve plaetse alreede daertoe wel is gemaeckt) gemaeckt soude connen werden.

Ende dat een gedeelte van t Leprooshuys buyten de Cruyspoorte, oock met seer weynigh costen te doen, soude connen werden geapproprieert tot een Pesthuys.

Ende dat evenwel daer buyten seer bequamelyck sal connen blyven een plaetse tot het doen van de schouw, oock tot een coophuys, mitsgaders de huysgens voor de dollen ende crancksinnige, ende tot een binnemoeder, ende de meysgens haere bewooningen.

Ende naerdien het Armkinderhuys, boven tgeene, die van de diaconye, ende oock die van de schaele, van yder kint dat by haer elcks werde bedient, ende daerinne sullen werden bestelt, tot onderhout van yder kint sullen moeten betalen, noch meerder incoomen sal dienen te hebben, Verstaen de Heeren Gecommitteerdens, dat een gedeelte van 't goed ende incoomen van t voors̄ Leprooshuys daer toe sal dienen te coomen, te weeten tgeene boven het ordinaris onderhout der dollen, ende andere armen ende impotente persoonen, het schouwen der lazarissen, het vernachten van deselve, alsmede van de Binnemoeder ende meyssens, mitsgaders reparatiën van de huysingen, jaerlycx sal coomen over te schieten.

Ende dat ten eynde het goet vant voorschreve Leprooshuys soude werden geconverteert, dat daer toe octroy van de Ed. Groot Mog. Heeren Staten van Hollandt ende West Vrieslant sal dienen versocht, op de naem van de Stadt ten behoeve vant voorschreve Arm kinderhuys, doch dat de administratie der voorschreve goederen 'tsy van de landen huysen als andersints soude syn by die gene die de Heeren Burgermeesteren daer toe sal of sullen ordonneren.

N°. 4. 7 *April* 1653. — De Ridderschap, edelen ende Steden van Holland eñ West Friesland representerende de Staten van den selven lande Doen te weeten, alsoo ons verthoond is by Burgermeesteren ende regeerders der stad Haarlem dat het Weeshuys aldaer zynde gefundeert op sekere ordre ende reglementen, waar door verscheyde armen ende ouderlose kinderen buyten het voors̄ huys gesloten werden ende de constitutie van tselve huys niet cunnende lyden, dat in de voors̄ ordre ende reglementen veranderinge soude werden gedaen, daer door werde veroorsaekt dat sodanige arme ende ouderlose kinderen, die int voors̄ Weeshuys niet geadmitteerd cunnen werden by die van de Diaconye alsmede by Aelmoesseniers van de gemene armen ende regenten van de schale binnen de voors̄ stad, hier eñ daer by particuliere luyden mosten werden bestedet, hetwelcke alhoewel niet alleen costelyk was vallende voor de voors̄ diaconye en de regenten van de schale, die daer toe geene suffisante middelen hadden maar oock seer ondienstigh was voor de voors̄ kinderen, dewyle deselve moste werden besteed by luyden van geringe conditie, daer deselve weynigh getugtigd ende vervolgens ten besten niet opgebragt wierden; Soo hadden de Verthoonders omme daerinne behoorlyken te voorsien, goedgevonden op te regten een arme kinderenhuys, ende in het selve de voors̄ kinderen by den anderen onder goede opsigt te laten onderwysen in goede zeeden ende stigtelyke leven, mitsgaders in ambagten daer mede zy in tyd en wylen magtig souden connen zyn haar selve te onderhouden ende alsoo het Leprooshuys buyten de voors̄ stad dogh binnen de jurisdictie van dien daerinne d' opsight van de Verthoonders gelegen meerder commoditeyt eñ gemacken hadden als tot bedieninge van de Schouwe die aldaar gedaan werd, ende het vernagten van de passerende leprosen, mitsgaders de logementen van eenige cranksinnige ende andere impotente personen die in het voors̄ huys onderhouden werden, nodig was, so souden de verthoonders de voors̄ overschietende gemacken gaern doen approprièren tot een pesthuys, ende het tegenwoordige pesthuys binnen de voors̄ stad bequaem doen maecken tot een arm kinderenhuys mitsgaders de middelen van het voors̄ Leprooshuys dewelcke boven de oncosten van de voors̄ schouwe, vernagten van Leprosen, onderhoud van de voors̄ cranksinnige en andere impotente personen ende de reparatie van de gemacken tot alle het gunt voors̄ is, nodig jaerlyx soude comen over te schieten te employeren tot onderstand van het voors̄ arm kinderhuys, ende opdat de voors̄ middelen tot het een en het ander alsvoren ordentelyk soude mogen werden gebruykt, de administratie van dien aen te bevelen sodanige personen als de verthoonders souden oordeelen met den dienst van den voors̄ huyse best over een te comen ende ten eynde het selve met meerder vastigheyt ende sekerheyt soude mogen geschieden, Soo versogten de verthoon-

ders seer reverentelyk dat het ons gelieve voor soo veel het nodig mogte syn haer tot het gunt voors̃ is te verleenen octroy in behoorlyke forma, Soo ist dat wy de sake ende versoek voors̃ overgemerkt hebbende, ende de verthoonders willende believen uyt onse regte wetenschap souveraine magt en authoriteyt deselve verthoonders voor sooveel des nodig soude mogen wesen hebben geconsenteert, geaccordeerd eñ geoctroyeerd, consenteren, accorderen eñ octroyeeren mits desen, omme de gemacken in het Leprooshuys vooren geroerd overschietende, boven de nootsaekelycke commoditeyt van de schouwe die aldaar gedaen werd eñ het vernagten van de passerende Leprosen mitsgaders eenige cranksinnige ende andere impotente personen, die in het voors̃ huys onderhouden werden te mogen appropriëren tot een pesthuys, ende het tegenwoordige pesthuys binnen de voors̃ stad bequaem te doen maken tot een arm kinderhuys, mitsgaders de middelen van het meergenoemde Leprooshuys, dewelcke boven de oncosten van de voors̃ schouwe, vernagten van de Leprosen, onderhout van de voors̃ Leprosen kranksinnige en andere impotente personen, eñ de reparatie van de gemacken tot alle het gunt voors̃ is nodigh jaerlycx sal comen over te schieten te employeren tot onderstand van 't voors̃ arm kinderenhuys, authoriserende de verthoonders omme de administratie van de middelen te mogen aenbevelen sodanige personen als dselve zullen oordeelen met den dienst van de voors huysen best over een te comen, ende ten eynde de verthoonders desen onse consente accorde ende octroye mogen genieten als nae behoren lasten ende bevelen wy allen ende een iegelyken die desen raken ofte aengaen sal mogen hen hier na te reguleren sonder de verthoonders te doen ofte hengen gedaen te werden eenig hinder, letsel ofte moeijenisse ter contrarie. Gegeven in den Hage onder onsen groten zegele hier aengehangen op ten 7^den^ April in 't jaer ons Heeren 1653 was get. J. Cats lager stond, Ter ordonñ. van de Staten eñ was getekent.

Herb^t^. van Beaumont.

N°. 5. 8 *Mei* 1653. *Resolutiën Vroedschap.* — Is gedaen door den E. Heere Pensionaris wegen, ende uytten name van de Heeren Gedeputeerdens deser stadt, rapport van t'gene ter vergaderinge van de Ed. Groot M°. Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, die op den derden deser is gescheiden, is verhandelt ende gepasseert.

Ende alsoo by de vergaderinge van de E. Heeren Raden ende Vroetschappen deser stadt Haerlem, ende by speciale resolutie van den . . . . laestleden is vastgestelt, datter tot betere opvoedinge der ouderlose kinderen dewelcke int Weeshuys niet en connen comen, ende oversulcks by die van de Diaconye ofte schale respective werden onderhouden, sal werden opgerecht een arm Kinderhuys daerinne alle sulcke kinderen sullen werden ingebracht, ende opgevoet, Ende naerdien alsoodanige kinderen sonder groote costen niet en connen

werden onderhouden, soo is by provisie verstaen, geordonneert, ende geresolveert, verstaen, ordonneren eude resolveren by desen, dat de Diaconen, ende de regenten van de schale voorschreve alle weecken ofte maenden van yder kint dat by haer wert onderhouden, ende daerinne sal werden gebracht, aen de regenten van dit voorschreve Arm Kinderhuys sullen moeten betalen sooveele, als elck kint althans 't elcken weecke ofte maent haer compt te costen, ende dat soolange tot dat het voorschreve huys, van meerder incomen sal wesen voorsien.

Ende om de voorschreve Diaconye ende de schale respective te ontlasten van de voorschreve weeckelycke ofte maentlycke uytdeelinge wegen haere kinderen die int voorschreve Kinderhuys sullen werden bestelt, soo syn de leden in bedencken gegeven de naervolgende poincten van consideratien.

Dat de Diaconen ende die van de schael alle weecken off maenden sullen moeten inbrengen van yder kint, sooveel als de kinderen althans haer costen, ende dat soolange als er geen meerder incomen aent huys nu is; Dat voort voorschreve Kinderhuys alle maenden 't sy daeghs naer de maentlycke collecte van de schale off acht dagen daeraen, soude werden gedaen collecten by de huysen by de diaconen ende schaele.

Dat in alle de kercken by byzondere sacxkens sullen werden gedaen collecten voort voorschreve Kinderhuys.

Dat de papisten voor de admissie van yder paep jaerlycx sullen betalen tot subsidie van den armen de somme van 2000 guldens, Te staen ter dispositie van de Heeren Burgermeesteren, Te betalen alle vierendeel jaers een vierde part aen handen van den Secretaris.

Dat alle kinderen, die int Weeshuys niet en connen comen, tot de jaren van twaelff ende daer onder int voors̄ Kinderhuys sullen mogen comen.

Dat het beste off opperste cleet van den overleden sal comen tot het voorschreve Kinderhuys.

N°. 6. 5 *December* 1654. — Erentfeste, Achtbare, wyse, voorsienige eñ seer discrete Heeren, Theeft Uwe E. Achtb. gelieft de E. Heeren Johan Loo, ende Johan de Wael, oude burgerm̄rn., Mr. Matheus Steyn eñ Dr. Willem van Teffelen, Scepenen, Cornelis Duyvens, out Scheepen ende Thyman Oosdorp Raet, mitsgaders Jacob Benningh Secretaris, op den sevenden November lestleden te continueren in de besoigne vant begonnen werck vant arm Kinderhuys eñ daer beneffens te lasten omme metten anderen te helpen beraemen soodanige middelen waermede tvoors̄ huys eenichsins sal connen werden ondersteunt eñ daervan doen rapport,

Dewelcke tzedert de voors̄ sevenden November tot verscheyde reysen by den anderen syn geweest, ingevolge van de voors̄ naerder acte commissoriael van dathe 7 Novemb. 1654 voors̄.

In den eersten, by der hant hebbende genoomen, wat eñ hoeveel de oncosten sullen comen te beloopen.

Als de incoop van de inboel soo van bedden, deeckens, laeckens, coper, tin, yserwerck eñ andere cleynicheden tot 400 kinders sal beloopen ongeveer eñ genoomen by raminge op *f* 10600 : 00 : 00

De 266 kinders, die van de schael daerinne sullen comen (behalve de 18 kinders, die van de ouders syn verlaeten) sullen costen jaerlix tegens 80 guld. yder kint . . . . *f* 21280:00:00

Ende de 167 kinders die van de diaconye daerinne soude comen, yder gereeckent als boven, sullen costen jaerlix	〃 13360:00:00	
		f 34640:00:00
De tractementen van de domestycque als binnenvader, binnenmoeder, snyder etc.		
Te weten, de binnenvader & binnemoeder, belooninge, daerinne bereeckent het schoolampt.	*f* 300:00:00	
Den cleermaecker jaerlix. . . .	〃 150:00:00	
Den wollenayster	〃 75:00:00	
Den linnenayster	〃 75:00:00	
De kindermoer	〃 100:00:00	
Den knecht	〃 100:00:00	
		〃 800:00:00
Alsoo boven de incoop van den imboel. . .		*f* 35440:00:00

De imboel sal costen ongeveer *f* 10600:00:00

Dit is voor eens eñ nyet voor jaerlicx.

Ende alsoo de voorš jaerlicxe costen tot onderhout dér voorš kinderen, ende tot de regieringe van dien, een groote somme van penningen monteren, hebben de Heeren commissarissen eenige pointen op papier gestelt eñ ingevolge van dien ontboden dese naervolgende te weeten,

den 5den december 1654.

De Heeren Kerckmeesteren, eñ haer voorgestelt off sy vuyt haer incoomen nyet yets tot het voorš Kinderhuys soude connen missen, t'sy de pacht van de turff eñ appelton, eñ oock den 80e peñ. van de collaterale successien, alsmede jaerlicx een goede somme vuyt haer incoomen, dewyle t'oprechten van sulcken huys met geen ydele handen en can werden begonnen, veel min onderhouden, waertegens de heeren kerckmeesters verclaerden eerst van *neen*, maer vertrocken synde geweest, eñ weder binnen wesende gecoomen, verclaerden voor soo veel haerder E. aengaet, tegens het oversetten vañ 80e

penñ. vañ kerck opt voorš arme Kinderhuys nyett te hebben, maer vertrouwden dat de kerckmeesters in der tÿt, wanneer sy eenige meerder incoomen cregen sy dan wel yets soude connen toevoegen.

De diaconen, syn mede voorgestelt tgeene door 't oprechten van sulck huys, eñ het inneemen van sulcken grooten getal van haere kinderen, sy eenige van haere incoomens soude dienen aff te staen eñ daer toe te laeten coomen, verclaerden eerstel̄ nyets daer toe over te hebben, maer naemen an haer confraters daer van te spreecken, eñ mette selve overleggen naer middelen waer mede tvoorš huys sal connen werden gesubsidiëert, eñ tselve overbrengen,

den 7den decemb. de gecommitteerde diaconen doende openinge vant geene syl̄ den 5den dito hadden aengenomen over te brengen, verclaerden int minste nyet, al werden alle haere kinderen van haer affgenoomen sy evenwel nyets van haer incoomen sullen connen missen, doch ingevalle haer eenige posten werde affgenoomen sy dan de arme nyet soude connen bedienen.

Ende naerdat de Heeren kerckmeesters eñ die van de diaconye waeren gehoort eñ dat sulck groot werck sonder onderstant van 't eene off t ander nyet can werden begonnen veel min voltrocken, Hebben Commissarissen voorñ in bedenck genoomen om Uwe Achtbaerheden voor te draegen tgeene volcht:

Eerstelyck, dat tot het oprechten vant voorš kinderhuys eñ oock eensdeels tot incoop der meubelen soude werde gedaen een generale collecte door de geheele stadt, door de diaconen eñ aelmoesseniers met assistentie van eenige van de magistrature, naer dat eerst eñ alvooren soo van 't stadthuys by serieuse publicatie eñ oock in de kercken van de predickstoelen de gemeente tot mildadicheyt syn versocht ende opt hoochste gerecommandeert.

Dat Haerder E. vertrouwen, dat by vercopinge van de landen althans gehoorende aen t Leprooshuys, eñ de penñ daer van geprocedeert synde werdende gestelt op interessen op t gemeene lant, jaerlicxs boven de 2200 gul̄ die de domestycquen van 't voorš Leprooshuys comen te costen soude monteren ongeveer eñ by beraminge de somma van ƒ 8000 : 00 : 00.

Des dat alsdan de gealimenteerden die althans opt voorš Leprooshuys staen, beloopende metten anderen ƒ 1423 : 16 : 00 souden werden gebracht opt Elisabet ofte groote gasthuys.

Ende de 200 gl. die aent Oude Mannenhuys werden vuytgereyckt voortaen soude ophouden.

Mede dat geene meerdere gealimenteerden voortaen by de E. Heeren Burgermeesteren en souden werden aengenomen ofte gemaeckt op eenige van de respective goodshuysen, maer dat deselve sullen dienen vuyt te sterven.

Insgelycxs dat de gealimenteerden die aelmoesen genieten tsy van

de Diaconye off van de Schaele, dat deselve sullen werden gewesen aen de collegie tsy tot de Diaconye off tot de Schaele daer deselve de aelmoesen van genieten.

Geven voorts de Heeren Commissarissen UE. Achtbaerheden in bedencken, dat, off nyet tot styvinge vant voorš Arm kinderhuys soude dienen gevoucht

Als, van t incoomen van de Diaconye, vermits als vooren is geseyt 167 kinderen int voorš kinderhuys soude werden genoomen en beloopen sullen in 't jaer ƒ 13360:00:00 soude dese naervolgeñ posten aent voorš kinderhuys dienen te werden gevoucht, dese twee posten, als

de post van de rantçoenen der verpachtinge der gemeene middelen tot	ƒ 5000:00:00
Ende de post van de helft van de oertgens der vercofte ypoteque.	„ 3200:00:00
maeckende te samen. . . .	ƒ 8200:00:00

Ende dat die van de schaele, ter saecke van dese verlichtenisse, wegens de 266 kinderen, die int voorš kinderhuys soude moogen werden genoomen belopende int jaer ƒ 21280:00:00 van haer incoomen maer daerentegens sal werden affgetrokken ƒ 7000:00:00.

Te weten, de post van de duytgens off d andere helffte van de oertgens der vercofte huysen tot	ƒ 3200:00:00
de post van de rantçoenen van de stadts excynsen tot	„ 1000:00:00
de post van tgeene de Heeren vañ crygsraet wegens t incomen van de poorten, by de Heeren Raden eñ vroetschappen is geordonneert jaerlix aen die van de schaele vuyt te keeren tot	„ 1000:00:00
Ende de post van die van de tafel van leeninge wegens t octroy	„ 1800:00:00
montereñ als boven, de voors . . .	ƒ 7000:00:00

Waer van aent voorš kinderhuys sullen coomen de somme van ƒ 5200:00:00

Ende de resterende post van ƒ 1800:00:00 gelaeten ten behoeve van de stadt, om in cas van verdieringe van cooren, daervan alsdan gedisponeert te werden, by de Vroetschappen sulcxs eñ daer het Haer Achtb. goed ende geraden sullen achten.

Ende alsoo de costen van de kinderen van de schaele veele duysende jaerlix meerder sullen beloopen dan de voorš 7000 gulden Soo hebben de Heeren Commissarissen dienstigh geoordeelt, dat die van de Schaele hiernaermaels haer eygen cooren sullen moeten coopen eñ betaelen.

Ende de kerckmeesteren soude dienen vuyt haer incomen tvoorš arm kinderhuys toe te voegen,

Eerst de post van de collaterale successiën synde den 80e penninck die de kercken syn toegevoucht, eñ de kerckmr̄n nyet tegens te hebben, dat deselve op tvoors̄ kinderhuys werden overgeset, belopende ongeveer jaerlix . . . . ƒ 500:00:00

Ende daerenboven den kerckmr̄n noch jaerlix uyt haer incoomen by provisie aent voors̄ kinderhuys vuytreycken. . . . . „ 1500:00:00

maeckeñ te samen. . . . ƒ 2000:00:00

Ende alsoo vuyttet geene voors̄ de oncosten die t voors̄ kinderhuys jaerlicx sal hebben te draegen, op verre nae nyet sullen werden vervallen, Soo hebben de Heeren Commissarissen gedacht op middelen, waer door naer haerder E. oordeel het cort van dien, daer, off daeromtrent sullen connen werden vervallen, als te weten

Dat van elcke sacke rogge soude moeten werden gegeven neffens de Stadts excys ten behoeve vant voors̄ kinderhuys Een stuyver acht peñ̄ tot laste van de backers, sonder dat de brootwegers int setten vant roggenbroot, van daernaer te verhoogen den prys vant broot voors̄, eenich reguard sal moogen werden genoomen, ende dat ter oorsaecke yder pont gewicht alhier twee loot lichter is dan tot Amsterdam, Dewelcke de Heeren Commissarissen meenen, dat sal beloopen, by raminge, int jaer. . . . . ƒ 3000:00:00

Ende dat het gemael van ydere sacke tarruwe (boven de 4 stv̄s 8 peñ̄ dat althans wert betaelt), noch soude werde verhoocht met ses stv̄s synde van yder broot van 6 £ . . . . 4 peñ̄

Een broot van 3 £. . . . . 2 peñ̄

ende een broot van 1½ £ . . . . 1 peñ̄

Naer twelcke de brootwegers haere settinge van den prys vant voors̄ broot naer advenant de verhooginge voors̄ soude moeten gedraegen.

Soude int jaer by raminge coomen te bedraegen ƒ 9000:00:00

Bevinden de Heeren Commissarissen dat de hiervooren genoemde partyen jaerlix sullen renderen

Vant Leprooshuys	ƒ	8000:00:00
van de Diaconye	„	8200:00:00
van de schaele	„	5200:00:00
van de Kerckmeesteren	„	2000:00:00
van de rogge	„	3000:00:00
van de tarruwe.	„	9000:00:00
	ƒ	35400:00:00

Ende onder de articule van ordre voort voors̄ kinderhuys oordeelen de Heeren Commissarissen dienstich de naervolgende articulen:

dat geene kinderen int voors̄ huys sullen moogen werden ingenoo-

men, tensy deselve kint ofte kinderen heurluyder ouders beyden syn overleden eñ alhier ter stede twee jaeren aen den anderen hebben gewoont, Ten' waere met speciale consent eñ ordre van den E. Heeren Burgermr̄n voor soo veele de twee jaeren inwoonens alleenlycke aengaet.

Dat mede geen kint noch kinderen boven de veerthien jaeren out int voors̄ huys sal off sullen mogen werden ingenoomen.

de bosse van de kerckmeesteren voor de diaconye eñ schaele wegens de begravinge der dooden 't selve toe te voegen het kinderhuys.

N°. 7. 21 *December* 1654. *Resolutiën Vroedschap.* — In naerder deliberatie synde gebracht Ter vergaderinge van de E. Heeren Raden ende Vroetschappen der Stadt Haerlem, tgeene by de E. Heeren Commissarissen off gecommitteerde Leeden wegen het Arm kinderhuys op papier was gebracht, daer van de Leden copie hadden versocht, ende oock was toegestaen, ende oock elck neffens desen copie syn gelevert, Ende alsoo op huyden de verpachtinge van deser stadts accynsen souden syn, ende tot nogh toe in sulcke beswaringe van 't gemael van de rogge ende tarwe by de Heeren Raden niet en was gedragen consent, off niet geraden soude syn, dewyle oock tvoorschreve kinderhuys op verre nae niet en is volmaeckt, ende oock nogh lange sal aenlyen eer t selve soo sal wesen gemaeckt dat de kinderen daerinne sullen connen werden gebracht, dat de verpachtinge deser stadts accynsen nogh voor dit aenstaende jaer sal doen verpachten op den ouden voet, ende dat men daer nae op de verhoginge voors̄ ende tgene verder int voorschreve geschrifte wert geseyt reguard sal slaen Is verstaen, dat int voorjaer 't werck vant voors̄ kinderhuys met alle ernst by der hant sal dienen genomen, ende oock voltrocken, Ende dat de verpachtinge van deser stadts accynsen naer den ouden voet sonder yets te verhogen voort aenstaende jaer 1655 sal werden gedaen, Ende dat hiernae met convocatie van d'absente leden, opt geene int geschrifte is gestelt sal werden gedelibereert ende geresolveert.

N°. 8. 10 *Augustus* 1659. *Resolutiën Vroedschap.* — Alsoo het arme kinderhuys, deser stad Haerlem, door het incoomen ofte de vruchten van den Leprooshuyse der voors̄ stadt, ende nu door het octroy van Haere Ed. Groot Moḡ de Heeren Staten van Hollant eñ West Vrieslant gedevolveert wesende aen het voors̄ Arme kinderhuys, op verre na nyet en connen bestaen tot onderhout der voors̄ kinderen Hebben de Heeren Burgermr̄n der voors̄ stadt ingevolge van het gebesoigneerde van de E. Heeren Gecommitteerde Leeden, goetgevonden de vergaderinge van de E. Heeren Raden ende Vroetschappen der voors̄ stadt voor te draegen eenige pointen, dewelcke synde geleyt in deliberatie, is verstaen eñ geresolveert, dewyle int voors̄ goodshuys een groote partye kinderen soo van die van de

schaele als van die van de Diaconye alrede syn gebracht, eñ noch gebracht sullen werden sonder dat yets daervoor by die van de schaele, noch by die van de Diaconye is gegeven ofte betaelt,

Eerstelycke, dat de oortgens van yder gulde van de vercofte huysen, landen ende gronden van erven, gelegen binnen de stadt Haerlem ende de vryheyt, die de regenten van de gemeene armen ofte schaele, voor de eene helfte, ende de diaconen van de Nederduytsche gereformeèrde armen voor de andere helfte, nu eenen geruymen tyt van jaeren hebben genooten eñ ingevolge van de resolutien respective van de E. Heeren Raden eñ Vroetschappen deser stad, van nu voortsaen sullen coomen ende werden genooten by de regenten vant voorš arme Kinderhuys ten behoeve van deselve.

2.

Dat de rantçoenen van de stadts acchynsen die de regenten van de schaele altyt hebben genooten mede naer den eersten January 1660 toecomende sullen coomen eñ werden ontfangen by de regenten van 't voorš arme Kinderhuys.

3.

Dat de duysent guldens, die de Heeren van den crygsraet wegens t incoomen van de poorten, by de E. Heeren Raden eñ Vroetschappen voor dese geordonneert, alle jaeren betaelen aen de regenten van de schaele, sal blyven ter dispositie van de E. Heeren Burgermr̄n.

4.

Dat de achtien hondert gul̄. s'jaers, die de Stad van de Tafelhouders by t octroy vañ leeninge genooten placht, ende nu, vermits de stad de banck van leeninge, aen hem behout is coomen te evanicheren eñ aen de regenten van de schael is vuytgekeert geweest door de tresoriers, gelycke somme van 1800 gul̄. vuyttet overschot vant verstaen der ingebrachte panden, op ordoñnantie van de Heeren Burgermr̄n, door de Commissarissen van de voorš Banck by provisie eñ tot naerder ordre, aen de regenten vant voorš arme Kinderhuys sal werden betaelt in vier termynen, yder drye maenden een vierde paert, eñ dat alles by ordonnañ als boven.

5.

De tachtichste penningh van de collatorale successien die de kercken syn toegevoucht geweest, Is verstaen dat de voorš tachtichste penningh van nu voorts aen sal coomen ten behoeve vant arme Kinderhuys.

6.

Nopende het gemael van de rogge, dat van ydere sacke rogge (boven de een stuiver acht peñ die van stadts excys aeñ stad wert betaelt) ten behoeve vant Kinderhuys, tot laste van de backers soude werde betaelt noch eens een st. acht peñ, Ende van ydere sacke tarruwe (boven de 4 st. 8 peñ) noch te werden verhoocht met ses stv̄., Twelcke beyde wert affgeslagen, Maer dat de Heeren Bur-

germēn in plaetse deses een ander fons ofte equivalent tot dien eynde door voorgaende Commissarissen sullen moogen excogiteren.

7.

Dat de bossen in t comptoir van de kerckmeesteren wegens de begravinge der dooden soude comen ten profyte vant voors̄ kinderhuys, is verstaen dat deselve voor alsnoch sullen blyven, daer se syn.

8.

Dat de regenten van 't Elisabeth's ofte groote gasthuys, vuyttet incoomen vant voors̄ huys, alle jaeren aen de regenten van 't Kinderhuys eñ dat tot subsidie van dien soude furneren. . . . .

N°. 9. 31 *Augustus* 1660. *Resolutiën Vroedschap.* — Is wyders by de gemelte Heere presiderende Burgemeester Mr. Matheus Steyn, mede rapport gedaen van 't gene nu dese dagen gepasseert is tusschen d'Heeren van de Geregte deser stadt ter eenre, ende d'Heere Johan Schatter Officier der voorschreve stadt ter andere syde door tusschen spreecken van de Ed. Raedtsheer Nierop, Te weten, dat hy tot wegneminge van de opgeresene onlusten, ten behoeve van 't Kinderhuys sal betalen een somme van ses duysent car. guldens, ende dat daermede d'oude correspondentie wederomme syn ouden cours sal hebben.

N°. 10. 3 *September* 1660. *Resolutiën Vroedschap.* — Ter vergaderinge van de E. Heeren van de Vroetschap deser stadt nogh gedaen synde lecture van den voorslagh van middelen tot onderstant van 't kinderhuys, hier naer geinsereert.

Voorslagh van middelen tot onderstant van het Arme Kinderhuys deser stadt.

1.

Dat alle die geenen die binnen de stadt, ende de vrydomme van dien eenige ellen, maten ofte gewichten gebruycken jaerlycx ten behoeve van het Kinderhuys sullen betalen 1 : 05 : het eerste jaer te betalen 1 May 1661, ende soo vervolgens van jaer tot jaer te collecteren by de vinders van het comans-gilde.

2.

De geheele capitalisten jaerlyex daer toe sullen geven eene gulden, en de halve capitalisten thien stuyvers, ingaende als boven, ende te collecteren by den pachter van het sout.

3.

Dat alle die gene die in eenige gildens voortaen sullen werden ingelaten egeene uytgesondert voor haer in compste ten proffyte als vooren een derde paert meerder sullen geven als voor desen, in te vorderen by de vinders van de respective gildens.

4.

Dat niemant voortsaen van wat qualiteyt hy sy by avont door de

poorten passerende vry sal syn van de stuyver, noghte aen ymant meerder eenige brieffjens van vrydomme sullen werden gegeven, des dat dan het derdepart van het gehele incomen sal werden geappliceert ten behoeve van 't voorschreve Kinderhuys.

5.

Dat op yder sacke tarruwe tot laste van de Backers, behoort te werden gestelt drie stuyvers te appliceren als voren te ontfangen ende te collecteren beneffens de stadts accynsen, des dat de Backers thaeren proffyte sullen behouden de schellingh tot verhoginge van Backloon per sack hen onlanghs by de Heeren van de gereghte toegestaen.

6.

Dat alle die geenen die voortaen met eenige ampten ofte bedieningen by de Heeren van de Vroetschap ofte Burgermeesteren sullen werden begiftight eenmael 't haerder aencompste ten behoeve als voren sullen furneren seeckere somme van penningen meerder, ofte minder naer de qualiteyt, ende gelegentheyt van deselve ampten als namentlycken een Secretaris, een schipper etca. ende soo voorts volgens de lyste daervan te formeren.

7.

Dat alle diegene die een os ofte koebeest slaghten binnen de stadt, ende de vrydomme van dien niemant daervan uytgesondert ten behoeve als boven daer over sullen betalen twaelff stuyvers, voor een vaers ofte pink ses stuyvers, voor een varcken vier stuyvers, voor een haeff mede vier stuyvers, voor een schaep ofte lam groot ofte cleyn twee stuyvers.

8.

Dat alle diegeenen die ter Secretarye alhier aenbrengen, ende doen aenteyckenen de coop van eenigh huys, thuyn, ofte lant, binnen de stadt ofte de vrydomme van dien gelegen ten tyde van de aenbrenginge, ende aenteeckeninge ten behoeve als voren eens voor de gehele partye sullen betalen, indien de cooppenningen belopen beneden de 1500 tot 1500 gulden toe incluys, de somme van twee guldens, boven de 1500 tot 6000 toe de somme van vyff guldens, ende de cooppenningen hoger comende te monteren, sonder verder onderscheyt te maecken, de somme van seven guldens thien stuyvers eens.

9.

Dat alle binnen ofte buyten gebrouwen bieren, ten behouve als voren by die geenen die deselve consumeren sullen, sal werden betaelt per tonne twee stuyvers, minder naer advenant.

Waerop gedelibereert synde, Is goetgevonden ende verstaen, dat voor ende aleer de voorschreve middelen ofte eenige van dien te arresteren, deselve sullen werden gestelt in handen van Commissa-

rissen uyt dese vergaderinge, Omme die te examineren, mitsgaders eenige anderen ten fijne voorschreve te excogiteren ende daer op te dienen van haere consideratiën ende advis, Ende syn daertoe versocht ende gecommitteert, gelyck versoght ende gecommitteert werden by desen, een off twee uytte regierende Heeren Burgermeesteren, mitsgaders d'Heeren Loo, De Wael, van Teffelen, Rycken, Wouters, de Jongh, Bouchelion ende Backer, metten Secretaris Steyn.

N°. 11. 13 *October* 1660. *Resolutiën Vroedschap.* — Is ter vergaderinge van de E. Heeren Raeden ende Vroetschappen der stadt Haerlem in deliberatie gebraght ende geleyt, Eerst, wegens drie duysent guldens die Dirck Damius, als thesaurier van de Diaconye van de Gereformeerde kercke binnen deser stadt, hadde ontfangen uyt handen van den Heere Ontfanger Steyn, uytte rantsoenen van de imposten van de gemene lants middelen, die de E. Heeren van de Vroetschappe deser stadt, jaerlycx uytte voorschreve rantsoenen, de regenten vant arme kinderhuys alhier hadden toegevoecht, daer over de E. Heeren van den kerckenraedt voor de E. Heeren Burgermeesteren verschenen synde verclaren deselve niet te konnen missen nogh te ontberen, Is by welgemelte E. Heeren Raeden ende Vroetschappen deser stadt Haerlem, verstaen ende geresolveert,

Opt Eerste point wegens de drie duysent guldens, te persisteren by voorgaende resolutie, te weten datte selve drie duysent guldens jaerlycx aent kinderhuys sullen moeten comen, ende sullen deselve somme uytte randtsoenen van de verpachtingen jaerlycx by de diaconen aen de regenten vant kinderhuys moeten uytgekeert, ende betaelt werden.

N°. 12. 22 *October* 1660. — Cornelis Coningh, Mr Johan van Thilt, Dr Willem van Teffelen, regerende Burgermrn, Franchoys Wouters, Jonas de Jongh, regerende schepenen, Johan de Wael, out Burgermr, Mr Pieter Rycke, out schepen, Gillis Bouchillion en Mr Adriaen Backer, Raden, gecommitteert by de Heeren van de Vroetschap, tot uytvindinge van eenige vaste middelen jaerlycx, tot onderhout van het arme kinderhuys binnen deser stadt, in besoigne getreden zynde op den 22sten October 1660 hebben by provisie op approbatie van de Heeren van de Vroetschap beraemt als volght:

Incompste uyt de landen vant Leprooshuys . . .	*f*	6000 : 00 : 00
van de Stadts rantsoenen	"	1000 : 00 : 00
van de Diaconye uyt s' landts rantsoenen	"	3000 : 00 : 00
het oortje van de gulden van de vercopinge van de vaste goederen uyt de Secretarye	"	6000 : 00 : 00
van de tafel van Leeninge	"	1800 : 00 : 00
van de collaterale successiën	"	300 : 00 : 00
Transp. . . .	*f*	18100 : 00 : 00

Per transp. . . .	*f*	18100 : 00 : 00
van de Heeren van de krychsraet.	"	2500 : 00 : 00
van 44 duysent sacken rogge à 1 st. per sack tot laste van de backers	"	2200 : 00 : 00
van 26 duysent sacken tarwe à 2 st. per sack tot laste als boven	"	2600 : 00 : 00
van de verhoginge van 12 penñ tot een st. op de gulden van 't stadtsexcys opt bestiael	"	2600 : 00 : 00
van het incomen van de gilden, dat tot eens soo veel verhooght is	"	300 : 00 : 00
van de vercopinge van de vaste goederen, tot een capitael van 1500 gul. 50 st., tot 6000 guls 5 gulden eñ daer boven 10 gulden	"	800 · 00 : 00
van alle buyrten vergaderinge 20 guldens ende de corporaelschappen 12 guldens	"	500 : 00 : 00
van die haer poorterschap coopen	"	300 : 00 : 00
Intrest van 6000 guldens à 4 pc.	"	240 : 00 : 00
voor dagelyckse winste van de kinderen	"	5800 : 00 : 00
	f	35940 : 00 : 00
gaet af ten behoeve van de laserye ende het Dolhuys	"	2000 : 00 : 00
	f	33940 : 00 : 00

Hier can noch komen van die gene die by de Heeren Burgermrn werden begifticht met eenich ampt volgens de lyste daer van zynde, doch alsoo geen sekere somme daer vooren, en can stellen, maer niet anders als legaten en kan gereeckent werden, stelle alhier par memorie.

N°. 13. 15 *November* 1660. *Resolutiën Vroedschap.* — Alsoo het nieuwe opgereghte arme kinderhuys deser stadt Haerlem, door het incomen ofte de vrughten van de goederen gecomen van den Leprooshuyse der voorschreve stadt, ende nu door het octroy van Hare Edele Groot Mogende de Heeren Staten van Hollant ende West Vrieslant gedevolveert wesende aen het voorschreve arme kinderhuys, boven ende behalven de poincten ende middelen die op den vyffthienden Augusty Anno 1659 lestleden, ten behoeve van 't selve goodtshuys syn ingewillicht op verre naer ten genoegen niet en can werden gesustenteert ende onderhouden, Soo ist, dat de E. Heeren Burgermeesteren ende regeerders deser voorschreve stadt Haerlem, ingevolge van het gebesoigneerde van de Heeren Gecommitteerde Leden goetgevonden hebben de vergaderinge van de E. Heeren Raden ende Vroetschappen derselver stadt voor te dragen, eenige naerdere poincten ofte middelen, omme by deselve daerop gedelibereert ende geresolveert te werden, ende deselve in deliberatie geleyt we-

sende, Is by de Welgemelte Heeren raeden ende Vroetschappen der voorschreve stadt verstaen ende geresolveert.

Eerstelyck, dat alle die geene, die in eenige gildens van nu voortsaen sullen werden ingelaten ende aengenomen egeene uytgesondert voor haer incompste ten proffyte vant voorschreve arme kinderhuys sullen geven, nogh eens soo veel als voor desen gegeven is geweest, als by exempel, die voor desen eene gulden gegeven heeft, sal int toecomende geven twee guldens, te weten, eene gulden voort gilde, ende dander ten behoeve van tselve kinderhuys, ende so naer advenant, te innen ende vorderen by de overluyden van de respective gildens.

Item, dat niemant voortsaen wie hy sy, uytgenomen de Heeren van de regieringe, ende de regerende Heeren van den cryghsraedt die in actuelen dienst syn, by avont door de poorten passerende, vry sal syn van de stuyver, noghte dat oock aen yemanden, wie het sy meerder eenige brieffjens van vrydomme gegeven sullen werden, behoudelyck noghtans dat de kinderen van luyden buyten de stadt wonende ende die in de stadt gaen wercken, beneden de 12 jaeren ende tot de twaelff jaeren toe binnentyts vry door sullen mogen gaen, ende de kinderen boven de voorschreve twaelff jaeren out synde van negen uyren tot halff thienen, des sullen de Heeren van de crygsraedt, daer vooren ten behoeve als voren aen de regenten jaerlycx uytkeeren ende betalen, een tantum, te weten twee duysent car. guldens eens, ende dit by provisie, mits dat daermede sal comen te cesseren de duysent Car. guldens, die sy luyden voor desen aen de regenten van de schale hebben moeten uytkeren.

Item, dat alle diegenen, die van nu voortsaen met eenige ampten ofte bedieningen by de Heeren Burgermeesteren sullen werden begiftight, eenmael, thaerder aencompste, ten behoeve als voren sullen betalen ende furneren soodanige somme van penningen, als op naervolgende lyste achter yder ampt ofte bedieninge uytgetrocken ende genoteert staet, als namentlycken:

Den rentmeester van de geestelyke goederen . . .	ƒ	100:00:00
Den opper fabryckmeester.	"	100:00:00
Den rentmeester van de commanderie van St. Jan.	"	60:00:00
Den onder fabryckmeester.	"	60:00:00
Den penninckmeester van den fabryck	"	50:00:00
Den stadts doctor	"	50:00:00
Een secretaris van de stadt	"	250:00:00
De secretaris van de Weescamer	"	100:00:00
De secretaris van de commissarissen	"	100:00:00
Den commissaris ofte substituyt schout	"	50:00:00
Den capiteyn van de nagtwaght.	"	50:00:00
Een notaris.	"	30:00:00

Een procureur	*f*	25:00:00
Een concierge	〃	25:00:00
Een stadts bode	〃	100:00:00
De bode op Antwerpen	〃	100:00:00
Een reysende bode mette bos	〃	25:00:00
Den bode op Dordrecht	〃	25:00:00
De bode op Amsterdam	〃	25:00:00
De bode van de commissarissen	〃	25:00:00
De bode van de weescamer	〃	10:00:00
De bode van de thesauriers	〃	10:00:00
De commissaris van de schuyten op Amsterdam	〃	50:00:00
Deselve van de schuyten op Leyden	〃	50:00:00
De commissaris van de Haeghse wagens	〃	25:00:00
Een veerschipper op Amsterdam	〃	100:00:00
Een veerschipper op Leyden	〃	75:00:00
Alle andere veerluyden soo op den Haegh, Delft, Alckmaer, als anders waer het soude mogen syn	〃	25:00:00
De stadts chirurgyn	〃	30:00:00
De cypier van 't gevangenhuys	〃	10:00:00
Casteleyn vant Princen Logement	〃	50:00:00
De stadts wynverlaters	〃	100:00:00
De organist	〃	70:00:00
Stadts vroedvrouwen	〃	25:00:00
De noothulper van deselve	〃	15:00:00
De stadts voerman	〃	50:00:00
De stadts wynsleper	〃	50:00:00
Een brieffbestelder opt Amsterdamse veer	〃	50:00:00
De clock- ofte oorlogestelder	〃	30:00:00
De clockeluyer	〃	20:00:00
De stadts roeper	〃	20:00:00
De hovenier vant Hoff	〃	25:00:00
De onderhoutvester	〃	30:00:00
Een makelaer van granen	〃	25:00:00
Een uytdrager van noppen ende smallen	〃	20:00:00
Deselve van lywaten camericx doeken	〃	20:00:00
De brughophaelder van de Catharinaboom	〃	100:00:00
Van Sinter Niclaesbrugh	〃	50:00:00
Van de Graauwe steene ende Wildemansbrugh	〃	60:00:00
Van de Visbrugh, voor twee, yder	〃	50:00:00
Van de Lange brugh, insgelycx, voor twee, yder	〃	50:00:00
De poortiers van de Groote Hout, St. Jans, Spaerwoude ende Sylpoorten, yder	〃	40:00:00
De resterende poorten, yder	〃	20:00:00
De ordinaris begraeffenisbidders, yder	〃	40:00:00

De taxeersters deser stadt, yder	〃	25:00:00
De commissaris van de bierdragers.	〃	50:00:00
De commissaris van de turffdragers	〃	30:00:00
De trompetters op den toorn, yder	〃	20:00:00
De kneght van de vismarckt.	〃	30:00:00
Een meter, ende een heffer, yder.	〃	12:00:00

Item dat alle diegenen die ter Secretarie deser stadt eenige koopen aenbrengen, ofte doen aenteeckenen van huysen, thuynen ofte landt binnen deser stadt, ofte de vrydomme van dien gelegen ten tyde van de lossinge van de brieven, ten behoeve alsvoren eens voor de geheele parthye sullen betalen als volght.

Te weten.

Van een coop tot 600 car. guldens toe incluys, eene gulden vyff stuyvers; van 600 car. guldens tot 1500 toe, twee gulden thien stuyvers, ende boven de vyffthien hondert tot 6000 car. guldens toe vyff car. guldens, ende daerenboven indistinctelyck thien carol. guldens, ende dat alles in conformiteyt van de aengevinge tsy in contant ofte op termynen.

Item, dat alle gebuyrten ende corporaelschappen, ten tyde als sy vergaderen sullen, voor den aenvanck van hare vergaderinge, ten behoeve als voren aen de regenten vant voorschreve Arme Kinderhuys sullen betalen, te weten een buyrtvergaderinge twintigh ende een corporaelschap twaelff car. guldens.

Item, dat by provisie, een generale collecte over de gehele stadt sal werden gedaen, ten overstaen van soodanige personen ende op soodanige aensiennelycke maniere ende forma, als de E. Heeren Burgermeesteren metten anderen naerder sullen beramen ende wert het verder gehouden in advys.

Ende eyntelycken, dat alle de landen aent Leprooshuys gehoort hebbende sullen werden vercoft, mits dat de naest gelegene landen sullen werden aengenomen by de stadt, ende voor de waerde van dien obligatien ten behoeve van 't voorschreve Kinderhuys gepasseert, des dat ter concurrentie van dien wederomme eenige geestelycke stadtslanden sullen vercoft, ende de thesaurie daermede gesubsidieert.

Ende wat aenbelanght, dat de backers van nu voortsaen, ten behoeve alsvoren van yder sacke tarwe souden betalen twee stuyvers, ende van een sacke rogge eene stuyver, Item dat men in plaetse van te betalen voor yder beest dat ymant slaghten soude een tantum de stadts accyns vant bestiael soude connen verhogen met vier penningen. Beyde hetselve is gehouden in advys tot naerder ordre.

N°. 14. 18 *December* 1660. *Resolutiën Vroedschap.* — De saecke, omme in plaetse van yder beest twelck geslacht soude werden, een tantum te betalen, de stadts accys vant bestiael te verhogen met vier penningen ten behoeve van 't Kinderhuys, mede in omvrage

gebracht wesende, Is tselve voor alsnogh geexcuseert ende uytgestelt, tot dat de andere poincten ende middelen van 't voorschreve Kinderhuys naerder sullen werden geresumeert.

N°. 15. 28 *Februarij* 1661. *Resolutiën Vroedschap.* Naer voorgaende convocatie, ter vergaderinge van de E. Heeren Raden ende Vroetschappen der stadt Haerlem in naerder deliberatie wesende gebracht de naervolgende middelen ofte poincten, ten behoeve vant Arme Kinderhuys deser stadt, als te weten:

1.

Eerstelyck datte backers binnen deser stadt van nu voortaen, ten behoeve vant Kinderhuys van yder sacke tarruwe sullen betalen twee stuyvers, ende van yder sacke rogge eene stuyver, te ontfangen ende te collecteren, beneffens deser stadts accyns, mits datte backers 't haren proffyte sullen behouden, de schellingh, henlieden onlanghs tot verhoginge van t backloon, par sack by de E. Heeren van de gereghte toegestaen, Sonder dat de brootwegers in het stellen ende setten van het broot reguardt sullen hebben te nemen op de voors̄ twee ende eene stuyver respective, het voorschreve Kinderhuys toegevoecht, *maer aen de backers in 't wegen vant broot sullen geven een remedie van een loot op het wegen van vier stuyvers aen witte broot, ende een loot op het wegen van drie stuyvers aen fyn tarruwen broot, ende dit alles boven de ordinaris gewoonte van wegen.*

Fiat, mits lichtende de gesubreguleerde woorden.

2.

Item, dat men in plaetse van te betalen voor yder beest breder in de voorslagh vermelt, de somme als daer uytgetrocken, de stadt accyns van t bestiael soude connen verhogen met vier penningen Te weten in plaetse van een blanck op een stuyver, te gaen de voorschreve vier penningen ten behoeve als voren, ende dat daervan ten behoeve van 't selve Kinderhuys soude werden verleent acte, van dat hetselve altyt aen t voorschreve Kinderhuys soude blyven sonder daervan vervreemt te mogen werden.

Voor alsnogh excuseren.

3.

Item off men het point, ofte middel van de buyren vergaderingen ende corporaelschappen niet en behoorde te dresseren op de naervolgende maniere, te weten, dat alle gebuyrten ten tyde als sy luyden vergaderen sullen, voor den aenvanck van hare vergaderinge, ten behoeve als voren aen de regenten van 't Kinderhuys sullen betalen een seste part van haere boeten, ende incomen, ende dat yder corporaelschap jaerlycx ten behoeve als voren aen de regenten sullen betalen twaelff car. guldens.

Persisteren by voorgaende resolutie op den 15[den] *November Anno* 1660 *lestleden dienaengaende genomen.*

4.

Item off men van alle buyten gebrouwen bieren, sonder onderscheyt niet en behoort te betalen ten behoeve als voren, twaelff stuyvers par ton, minder vaten ende fustagie naer advenant, ten minsten by provisie, ende tot naerder ordre.

Voor alsnogh opgehouden.

5.

Item, dat men van alle soorten van graenen alhier ter steede op gedaen werdende waer van nu betaelt wert drie stuyvers par last voort gebruyck van de sacken behoort te betalen ses stuyvers, te weten twee stuyvers voor de bestelder van de sacken, mits continuerende int onderhouden van de sacken tot syne lasten ende costen, ende vier stuyvers ten behoeve vant Kinderhuys suiver gelt.

Dit point opgehouden ende sigh hierop naerder te informeren.

Op allen welcke by resumptie naerder gedelibereert synde, is naer omvrage verstaen ende geresolveert, als by yder van hiervooren staende articulen ofte pointen genoteert ende geschreven staet.

N°. 16. 1663.

Memorie, van tgunt naer overslach jaerlycx soude van noden syn ten behoeve van 't Kinderhuys als namentlyck:

Laeckenen, carsaeyen etc		*f*	2400:00:00
Zeemleer, hoeden, mutsen etc		″	650:00:00
Schoenen, muylen, lappen, soolleer etc		″	1200:00:00
Lynwaeten		″	1800:00:00
Extra ordinaire oncosten		″	1800:00:00
Turff		″	900:00:00
Graenen en backen		″	6000:00:00
Kaes		″	1300:00:00
Boter		″	2300:00:00
Vleesch & speck		″	1400:00:00
Erreten, gort, meel & andere waeren		″	1200:00:00
Stockvisch eñ aberdaen etc		″	200:00:00
Soete eñ carremelck		″	520:00:00
Bier		″	1300:00:00
Zeep		″	300:00:00
Aen de moeders, tot daegelycxse oncosten		″	2000:00:00
Tot reparatie, timmer eñ metselwerck etc.		″	2000:00:00
Salaris; te weeten			
De binnevaer met syn huysvrouwe.	*f* 300:00:00		
De twee schoolmeesters	″ 800:00:00		
De kleermaecker	″ 260:00:00		
		″	1360:00:00
Transp.		*f*	28630:00:00

Transp. . . .		*f* 28630:00:00
Doctor	*f* 90:00:00	
Chirurgyn	" 160:00:00	
		" 250:00:00
Ten behoeve van de lasarye eñ t Dolhuys.		" 2000:00:00
Te saemen. . . .		*f* 30880:00:00

N°. 17. 14 *Julij* 1661. *Resolutiën Vroedschap.* — Item off men niet en behoorde toe te staen dat de tyt van de kinderen die int Kinderhuys mogen comen tot haer 14 jaeren te verlengen tot op 16 jaeren, naerdemael als deselve door de diaconye ofte schael moeten besteet werden veel comen te costen, ende veeltyts qualyck opgevoet werden, daer ter contrarie int Kinderhuys deselve weynigh comen te costen, ende wel werden opgevoedt.

Te consenteren dat de kinderen in plaets van tot 14 *jaren tot* 16 *jaren in 't Kinderhuys sullen mogen comen.*

N°. 18. 15 *November* 1667. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De Regenten vant Arme Kinderhuys hebben verscheyde propositien en versoecken gedaen, raeckende haere bedieninge en onder anderen noghmaels versoght, dat haer moghten ter handt gesteldt worden alle de brieven en papieren van de landeryen en andere goederen voor desen aent Leprooshuys en nu by octroy van Haere Hoogh Mogende daervan aent Arme Kinderhuys 't sedert weynigh jaeren herwaerts opgerecht syn getransfereert, tgeen haer is toegestaen, en ordre gegeven, die papieren en brieven op te soecken.

Zie den Staat van Bijeenstelling op de volgende zijde.

N°. 19. 14 *September* 1686. —

Byeen stellinge van al den ontfangh die het Arme Kinderhuys heeft genoten, (tzedert datt het gesticht is) alles op ordonnantien van Haar E. Edle Groot Achtbaerheden de E. Edle Heeren Burgermeesteren der Stadt Haarlem.

A°. 1675, 1676 & 1677 op ordonnantien van Haar E. E. Groot Achtb. voorn̄. ontfangen van diverse.	*f* 12000:00:00
A°. 1683 noch op ordonnantien van Haar E. Edle Groot Achtb. voorn̄. ontfangen van diverse . . .	〃 12000:00:00
't Saldo deses comt het voorn̄. Kinderhuys datt meerder op ordonnantien van haar E. Edle Groot Achtb. hebben betaelt als ontfangen *f* 38214:12:6 waervan onse president van Loon seght memorie te hebben datt Haar E. E. Groot Achtb. de Heeren Burgermeesteren belooft hebben ons Arme Kinderhuys de gesubsidieerde penningen aen de schael etc. wederom goet te doen. Soo comt dan hier p^r. saldo (behalven den intrest).	〃 38214:12:06
	f 62214:12:06

Ontfange gelden en obligatien die gegeven syn tot het stichten van t Arme Kinderhuys der Stadt Haerlem.

A°. 1657 tot A°. 1661 is op ordonnantien van Haer E. E. Groot Achtb. de E. E. Heeren Burgerm̄n. ontfangen tot het stichten vant voormelde huys in diverse partyen	*f* 34811:02:00
Ditto aen rentebrieven & obligatien vant Leprooshuys ontv.	〃 14700:00:00
Van de stadt Haarlem outfangen op reeck. van de ingesteke landen die gecomen syn vant Leprooshuys.	〃 9000:00:00
Van ditto stadt, per saldo van de ingesteke landen van 't Leprooshuys, en op de bovenst. reekening belast, waerom deselve alhier als ontfangen stelle.	〃 8031:00:A.
Van de E. Heer Schepen Dr. Willem van Nieuwenhuyse voor soo veel aen lant vant Leprooshuys door syn E. E. gekocht; en waervoor de overstaende obligatie hebben ontv	〃 10000:00:B.
Comt tot dato den 14den Sept. A°. 1686 aen capitael geavanceert (buyten onse schulden die noch te betalen syn en waertoe geen gelt in cassa hebben) en behalven den intrest van d' meer verschote als ontv. penningen.	〃 22762:11:12
	f 99304:13:12

Byeen stellinge van alle de betalinge die het Arme Kinderhuys heeft gedaen (t zedert datt het gesticht is) alles op ordonnantien van Haar E. E^{dle} Groot Achtbaerheden, de E. E^{dle} Heeren Burgermeesteren der Stadt Haarlem.

Van A^{o}. 1661 tot A^{o}. 1682, op ordonnantien van Haar E. E^{dle} Groot Achtb. voorñ. aen d' schael etc. gesubsidieert . . . . ƒ 54183 : 12 : 06

Noch comt het voorñ. Kinderhuys van de E. E. Commissarissen van de stadts uytleggingh, wegens d' ingesteke landen. . . . . . . ƒ 17491:00:00

Hierop heeft het voorñ. Kinderhuys aan gelt ontvangen . ƒ 9000:00:00

Noch voor haar 13 erven aengerekent . . 〃 460:00:00

〃 9460:00:00

Rest. . . ƒ 8031:00:00 A.

Van dese ƒ 8031 : 00 : 00 hebben Haar E. E. Groot Achtb. de E. E^{dle} Heeren Burgermeesteren op den 18^{den} Feb. A^{o}. 1681 geresolveert een obligatie van te late maken, tot laste van de stadt van Haarlem, en de regenten vant voorn. huys belooft toe te laten comen maer is tot dato noch niet ontfangen, soo comt hier de . . . . 〃 8031 : 00 : 00

ƒ 62214 : 12 : 06

Obligatien en Rentebrieven, die op dato int Arme Kinderhuys werden bevonden, mitsg. de aengetimmerde huysen in de Ruyterstraet.

A^{o}. 1686 14 Septr. bevinde aen obligatien & rentebrieven opt gemeene lant opt comptoir van de E. Heeren Mr. Salomon van Echten de somma . . . ƒ 54100 : 00 : 00

Ditto noch een obligatie opt comptoir van de E. E^{dle} Heer Burgermeester Dr. Mahu Le febure . . 〃 10000 : 00 : B.

ƒ 64100 : 00 : 00

Hiertegen aen lasten van gelden a desposito 〃 16000 : 00 : 00

Comt suyver aen obligatien . . . . ƒ 48100 : 00 : 00

En voor de 13 huysen in de Ruyterstraet . . . 〃 12990 : 01 : 06

En vant saldo hierboven . . . . 〃 38214 : 12 : 06

ƒ 99304 : 13 : 12

NB. Van de resterende landen vant Leprooshuys en brenge niet op de staet van 't Kinderhuys alsoo desselfs incomen stelle tegens d ƒ 2400 : 00 : 00 s' jaars (die Haar E. E. Groot Achtb. by ordonnantie verlene) rescontreren.

N°. 20. 14 *October* 1686. —
Schulden, die by het Arme Kinderhuys op den 14den October 1686 noch te betalen stonde.

Een reeck. van gort.	*f*	101:00:00
〃 〃 〃 Egtsma de apotheker.	〃	233:02:08
〃 〃 〃 Pr. Passemier	〃	107:00:00
〃 〃 〃 do. van huysraet	〃	6:05:00
〃 〃 〃 markies van der Wall Zr. . . .	〃	176:10:04
〃 〃 〃 Hend. van der Heyde	〃	278:12:08
〃 〃 〃 d'E. Heer Burgschatt van A°. 1684	〃	1366:16:00
〃 〃 〃 ditto heer van A°. 1685 tot dato.	〃	1300:00:00
Ditto Heer voor 4 koeyen gekocht	〃	320:00:00
Een reeck. van Cornelis Cloribus verw.	〃	553:00:00
〃 〃 〃 Pr. Dorville voor lakens. . . .	〃	3087:08:00
〃 〃 〃 Jacob Beverwyk	〃	50:14:00
〃 〃 〃 Geertie Aris Akersloot	〃	150:09:08
〃 〃 〃 Pr. van Ryn.	〃	723:06:00
De schattinge te quaet	〃	100:00:00
t Leprooshuys voor 2 ordonnantien	〃	1200:00:00
Van Wamele volgens reecken. van 1684 tot do.	〃	228:02:00
Ditto by de moeders gehaelt.	〃	206:19:08
Verscheyde voor verfloon ruym.	〃	250:00:00
Cornelis Cloribus tot do. te bet. noch.	〃	200:00:00
Een reeck. van Catarina de Nys	〃	532:00:00
	f	11171:05:04

Noch by de moeders naert sluyten bevonden datt eenige reeck. te betalen staen daer geen sekere post van can uytgetrocken werden. P. memorie.

De te goet synde penningen op dato den 14den October 1686 bevonden als onder.

Van de E. Edle Gestrenge Heeren van de kryghsraet de somma van	*f*	2000:00:00
Van een jaer te goet synde lanthuur daer op de penningen geen staet is te maken, wanneer die sullen incomen.	〃	3863:13:00
	f	5863:13:00

Van de huysen in de Ruyterstraet eenigh gelt te goet, waervan geen sekere staet can gemaeckt werde wat goede ofte quade schulden syn.

N°. 21. 17 *December* 1686. *Resolutiën Vroedschap.* — Daeraen hebben de Heeren Burgemeesteren de Heeren van de Vroetschappen bekent gemaeckt en openinge gedaen van de slegte toestant van het Arme Kindrenhuys alhier, dat het soodanigh is geconstitueert, dat de lasten grooter syn als het inkomen, en vervolgens dat het van jaer tot jaer ten aghteren gaet, dat wel aen hetselve extra-ordinaire subsidien gedaen syn, dogh dat deselve maer voor eenigen tyd konnen strecken en laestelyck wederom ten achteren syn, soodat Haer Ed. Groot Achtb. voorsloegen, dat op middelen gedaght behoorde te werden waeruyt deselve een seecker fons, bequaem om de ordinaris lasten jaerlycx te voldoen, soude konnen vercrygen, Waerop gedelibereert synde, hebben de Heeren van de Vroetschappen, gehoort hebbende hetgeene by de regenten van het Arme Kinderhuys te betalen stonde ende de voordeele die nogh in te komen waren, verstaen ende geresolveert, dat deselve regenten ten behoeve van het voorš huys, uyt deses stadts casse by forme van leeninge sullen werden gesubsidieert met een somme van vyf ofte ses duysent gls eñ syn de Heeren Burgermr̄n versoght hare gedaghten te willen laten gaen, hoe en op wat wyze het voorš huys met een bequaem fons in het toekomende soude konnen werden gesoulageert.

N°. 22. 25 *Junij* 1687. *Resolutiën Vroedschap.* — Eyndelyk synde geproponeert dat het Arme Kinderhuys deser stadt dagelycks in getale van kinderen quam toe te nemen, vervolgens hare lasten hoe langer hoe swaerder quamen te werden sulcx sy uyt haer ordinaris innekomen onmogelyck konden bestaen, soodat nodigh was op middelen gedaght te werden die bequaem soude syn, om het voorš kinderhuys als een fons om daer uyt te konnen subsisteren behoorden gedaght te werden, Waerop synde gedelibereert, syn de Heeren Paulus Vermeulen, Burgemr., Jonas de Jongh, Schepen, Gillis Bouchillion, Out Burgemr., Mr. Pieter Baes, Joost Craye, oude Schepens, ende de Raadpensionaris Mr. Michiel ten Hove, specialyck versogt en gecommitteert gelyck deselve versoght en gecommitteert werden by dese om op soodanige middelen te dencken, en alsdan Haer Ed. Achtb. de Heeren van de Vroetschappen daer van rapport te doen.

N°. 23. 17 *November* 1691. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Alsoo de regenten van het arme kinderhuys te kennen hebben gegeven, dat hare ordinaris inkomste merkelyck komen te verminderen en haere lasten daer en tegen hoe langer hoe grooter komen aen te wassen, soo door het vermeerderen van de kinderen die in hetselve huys inkomen, als de extra ordinaris lasten die deselve in dese tegenwoordige oorlogh mede moeten dragen, ende dat de Heeren van de chryghsraad hare recognitie daer aen sy een somme van vyf duysent guldens ten achteren syn soo prompt niet en komen te voldoen, noch

oock soo haest niet stonden in te komen, soo dat sy in die staet gebraght waren om geen koorn in voorraet te konnen koopen, veel min de ordinaris subsidie aen het pest- en dolhuys te voldoen, soo is goetgevonden ende verstaen, dat aen de regenten van het voors̄ gootshuys by provisie by forme van Leeninge uyt deses stadts cassa op ordonn̄ sal werden gegeven de somme van vyf duysent gl̄s sullende by haer Ed. Groot Achtb. nader werden geresolveert om aen de voors̄ regenten van het arme kinderhuys eens een fons te doen hebben, hetwelke bequaem soude konnen syn om het voors̄ goodtshuys te doen subsisteren en hare lasten te voldoen.

No. 24. 4 *Augustus* 1692. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgem^rn^. gehoort hebbende de gerughten dat van alle kanten tydinge komt van een sleght gewas van granen ende dat het vervolgens te bedughten staet, dat daerdoor een dierte staet veroorsaekt te werden, soo syn de regenten van de vyf groote goodshuysen ende de diaconen ter camere ontboden, om uyt haer te verstaen wat voorraet van koorn sy by haer hadden, en hoewel uyt deselve verstaen is dat sy al bereyts daervoor goede sorge hadde gedragen, soo is deselve evenwel gerecommandeert nogh meerder op te willen doen soo haer casse sulcx soude mogen lyden en dat Haer Ed. Groot Achtb. in cas van schaersheyt van hare casse haer wel soude konnen consenteeren om te dien fine een convenable somme te negotieren, gelyck de regenten van het kinderhuys, die nogh wel een quantiteit koorn voor een geheel jaer hadden gerecommandeert is nogh meerder op te doen en daervoor *f* 1500:00:00 ofte *f* 2000:00:00 voor den tyd van 6/m. op interesse te nemen.

No. 25. 27 *October* 1695. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten van het Arme Kinderhuis verleend, om een huisje, genaamd de Helm, gelegen in 't Begijnestraatje, te verkoopen.

No. 26. 1696. — Winst der kinderen int Arme kinderhuys der Stad Haarlem van ses verschyde achtereenvolgende jaaren.

Van October 1690 tot ult^o^ September 1691.

de Jongens	*f*	9830:03:02	
de Meysjens	〃	3386:12:00	
de Linnenaaykamer.	〃	285:07:00	
			f 13502:02:02

Van October 1691 tot ult^o^ September 1692.

de Jongens	*f*	10123:12:14	
de Meysjens	〃	4034:02:08	
de Linnenaaykamer.	〃	300:09:04	
			〃 14458:04:10

Van October 1692 tot ult^o^ September 1693.

Transportere. . . . *f* 27960:06:12

	Transp. . . .	ƒ 27960:06:12
de Jongens	ƒ 11947:03:02	
de Meysjens	„ 5198:02:00	
de Linnenaaykamer.	„ 309:17:00	
		„ 17455:02:02
Van October 1693 tot ult° September 1694.		
de Jongens	ƒ 10304:04:02	
de Meysjens	„ 4566:19:14	
de Linnenaaykamer.	„ 250:19:04	
		„ 15122:03:04
Van October 1694 tot ult° September 1695.		
de Jongens	ƒ 10873:04:08	
de Meysjens	„ 4606:12:02	
de Linnenaaykamer.	„ 251:19:00	
		„ 15731:15:10
Van October 1695 tot ult° September 1696.		
de Jongens	ƒ 13446:01:06	
de Meysjens	„ 5641:13:12	
de Linnenaaykamer.	„ 365:01:00	
		„ 19452:16:02
		ƒ 95722:03:14

N°. 27. 21 *April* 1699. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren magtigen Regenten van het Arme Kinderhuis tot het verhuren van een stuk land, gelegen in Schoter Vlieland, voor den tyd van vyf jaren.

N°. 28. 30 *November* 1699. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stad Haerlem, hebben op't geremonstreerde door de regenten van't arme kinderhuys tot Overveen, naar voorgaande deliberatie goedgevonden ende verstaan, dat de kinderen uyt haar voorš armhuys die dagelycx binnen dese stad comen te wercken door de binnenvader ofte schoolmeester vant voorn. armhuys alhier binnen dese stad in een camer ofte huys door de voorñ regenten reets gehuurt, op het uur als wanneer de voorñ kinderen niet en wercken, sal vermogen te instrueren ende leeren, mits dat het selve geen andere kinderen ofte persoenen en zullen zyn als die effective uyt het voorñ armhuys van overveen binnen dese stad comen te wercken.

N°. 29. 13 *Maart* 1700. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten verleend, tot het verkoopen van een stuk weiland, groot byna vier morgen, gelegen in Castricum, voor eene som van ƒ 2215:00:00.

N°. 30. 15 *Augustus* 1701. *Resolutiën Vroedschap.* — Daer aen heeft de Heer Pensionaris Mr Jacob Akersloot uyt de naeme van de Heeren Burgermeesteren, de E. E. Raden en Vroetschappen gecom-

municeert, dat de regenten vant arme kinderhuys binnen dese stad van tyd tot tyd aen haer Ed Groot Achtb. hadden gerepresenteerd tgroot verval in haer financie en speciael, dat haer incomen merckłyck quam te verminderen en de lasten voornaementlyck om tgroot getal alimentanten te vermeerderen, dat tot verval van die lasten en betalinge der schulden men genecessiteerd was geweest, naer dien men geen andere middelen hadde connen excogiteren, tot laste vant voors̄ kinderhuys penningen op intrest te negotieren, dat de waerheyt daarvan de Heeren Burgermeesteren door derselver heeren gecommitteerdens oock gebleken was en by aldien men in t negotieren quam te continueren en int incomen niet wierd vermeerdert en daer toe bequame fondsen beraamt, dat seeckerlyck daardoor de totale ruine vant voors̄ godshuys soude werden veroorsaeckt, hebben Haer Ed Groot Achtb. derhalven sich niet connen verdispenseren de Heeren van de Vroetschap van dese slechte toestand van zaecken kennisse te geven, en daer nevens versoecken dat de Leden van de Vroetschap haar gedachten wilde laten gaan op middelen en fondsen waer door tvoors̄ kinderhuys in syn incomen soude mogen werden gesoulageert en geholpen, waer op geen verdere deliberatie is gevallen.

N°. 31. 10 *October* 1701. *Resolutiën Vroedschap.* — De Heer presiderende Burgermeester m^r Diderick Dirckx heeft de Heeren Raden en Vroetschappen deser stad voorgedragen, dat op den 15 Aug^s laestleden, haer Ed. Achtb. versoght waren haer gedachten te willen laeten gaen door wat wegen en middelen tarme kinderhuys binnen dese stad, in desselfs slechte staat van financie souden connen werden gesoulageert en geholpen, en dat tot meerder faciliteringh van dit werck, de Heeren Burgermeesteren hadden gemeynd niet ondienstigh te sullen wesen, dat eenighe heeren uyt het midden van de Vroetschap wierden versoght en gecommitteerd omme te examineren en overweegen de gevoegelykste en bequaemste middelen, waer door het oogmerck in dese soude connen werden beryckt, waer op wesende gedelibereerd is goetgevonden en verstaen ten eynde voors̄, te versoecken en committeren, gelyck versoght en gecommitteerd werden by dese, de Heeren regerende Burgermeesteren off de Heeren by haer Ed Groot Achtb. uyt de haren te committeren, de Heeren Out Burgerm̄r̄n Mr Salomon van Echten en Mr Pieter Baes, de Heer president schepen Mr Pieter Boll en oud schepen Mr Johan Steyn, mitsgaders de Heer Pensionaris Mr Jacob Akersloot, en tselve examen gedaen zynde, daer van rapport te doen en verders de Heeren van de Vroetschappen te dienen van derselver consideratien en advis.

N°. 32. 1 *December* 1701. *Resolutiën Vroedschap.* — De Heeren Burgerm̄r̄n ende Regeerders der stad Haerlem, de Heeren M^r. Salomon van Echten en M^r. Pieter Baas oud Burgerm̄r̄n., M^r. Pieter Boll præsident Schepen en M^r. Johan Steyn oud Schepen, mitsga-

ders de Heer pensionaris Mr. Jacob Akersloot, hebben door monde van deselve pensionaris de E. E. Heeren Raden en Vroetschappen deser stad gerapporteerd, dat ingevolge en tot voldoeninge van haar Ed. Achtb. resolutie commissoriael van den 10den October laastleden hadden geëxamineert en overwogen, hoedanigh en op wat wyse soude behooren te werden gevonden de penningen, die tot verval van de nodige en onvermydelycke lasten van 't arme kinderenhuys binnen dese stad wierden gerequireerd en uyt het ordinaris incomen niet conden werden gevonden, en dat uyt allen de middelen door de regenten vant gemelte arme kinderenhuys voorgeslagen, de Heeren Gecommitteerden geen verdraaglyker nogh billycker waren voorgecomen, als de recognitie van twee stuyvers dewelcke van een sack tarw ter molen werdende gebraght, ten behoeve vant voors̄ arme kinderenhuys te verhogen met nogh twee stuyvers en sulcks in het toecomende in plaats van twee, vier stuyvers, oock de sack rogge insgelycks te verhogen met een stuyver en vervolgens daervan twee in plaets van een stuyver per sack te voldoen, en om de backers, dewelcken dese verhoginge moeten voldoen weder te gemoet te comen, dat in de maanden May, Juny, July en Augusti de tarwbrootjes in de zettinge een duyt hoger behoorde te werden gesteld, sonder echter het roggebrood, twelck door de arme gemeente meest geconsumeerd wierd, in de settinge te beswaren, Waardoor t voors̄ arme kinderenhuys jaarlycx omtrent drie duysent acht hondert caroli guldens soude comen te profiteren; oock dat de Heeren gecommitteerden mede voor een plausibel en aanneemelyck middel aansagen een geringe belastinge op de consumptie van de boter soo wel inlandsche als uytheemsche te stellen, geconsidereerd die consumptie seer laegh naar proportie van andere middelen by t gemeene land was gechargeert, want van een vierendeel boter maar wierd betaald sonder de thiende verhoginge twintigh stuyvers, en ten anderen werd daervan niets ten behoeve van de stad nogh eenigh godshuys geheven; gelyck in de voorengemelte verhoginge van twee en een stuyver op de sack tarwe en rogge alle ingesetenen van wat staat ofte conditie die waren, quamen te dragen, alsoo was dese belastinge mede generael en yder concernerende. Werdende geoordeeld, wanneer van een vierendeel boter wierd betaald ses stuyvers, van een halff vierendeel drie stuyvers en van een quart vierendeel een en een halve stuyver, alsmede van de copboter een duyt gerekent yder copboter tegens anderhalff pond, dat dit middel jaarlycx mede omtrent drie duysent acht hondert guldens soude comen te renderen, en by aldien de Heeren van de Vroetschappen mede conden goedvinden de wyncopers, herbergiers, tabacqvercopers, brandewynvercopers en voorts alle diegeenen, dewelcken brandewyn met de cleyne maat quamen te venten en uyt te slyten; oock de droge coffy en theevercopers, item de coffyschenc-

kers, mitsgaders de wafelbackers, te doen betaelen een seeckere recognitie; Soo soude niet alleen het kinderhuys wesen geholpen, maar zoude van dat incomen nogh comen over te schieten, waermede andere behoeftige godshuysen souden connen werden gesoulageert en geholpen. Waarop wesende gedelibereerd. Is goedgevonden ende verstaan dat van yder sack tarw ter molen werdende gebragt, in plaets van twee, vier stuyvers, en van yder sack rogge in plaets van een, twee stuyvers ten behoeve van het voorschreve arme kinderenhuys sal werden betaald en dat de backers daer tegens weder te gemoet sal werden gecomen met de settinge vant tarwbroot, namentlyck per yder brootje in de maanden May, Juny, July en Augusti met een duyt te verhogen, sonder dat dese aangaande het roggebrood in het minste in de settinge sal mogen werden beswaard, en ten opsigte van de consumptie van de boter, dat in 't toecomende van yder vierendeel boter soo uyt als inlandsche ses stuyvers, van een halffvierendeel drie stuyvers, van een quart vierendeel een ende een halve stuyver, meerder en minder gewigt naar advenand, ten proffyte vant voors̄ arme kinderenhuys zal werden betaald; en ten reguarde van de copboter, dat van yder cop gerekent tegens een en een halff pond zal werden betaald een duyt, mede meerder en minder gewigt naar advenant.

Eyndlyck sullen oock de wyncopers, herbergiers, tabacqvercopers, brandewynvercopers en voorts allen dengeenen, dewelcken binnen dese stad ende vrydom van dien, brandewyn met de cleyne maat comen te venten en uyt te slyten, oock de droge coffy ende theevercopers, item de coffyschenkers alsmede de wafelbackers, aan ende ten behoeve van tvoors̄ arme kinderenhuys jaarlycx een seeckere recognitie betalen, te weten:

De wyncopers	ƒ 12:00:00
Coffyschenckers	„ 12:00:00
Wafelbackers	„ 12:00:00
Brandewyn ende tabacqvercopers	„ 12:00:00
Herbergiers, namentlyck die wyn en bier tappen . .	„ 6:00:00
Droge coffie en theevercopers	„ 6:00:00
Tabacqvercopers	„ 6:00:00
Brandewyntappers	„ 6:00:00

En werden de Heeren Burgermeesteren by desen versoght en geauthoriseert, 't voors̄ geresolveerde ter executie te stellen, alsmede te besorgen, dat dese volgende resolutie en ordonnantie ter gewoonlyke plaatse mag werden gepubliceert eñ geaffigeerd:

De E. E. Heeren Raden ende Vroetschappen van tyd tot tyd communicatie en kennisse ontfangen hebbende soo van de verminderinge en 't verval van 't incomen van 't arme kinderenhuys binnen dese stad, als de vermeerderinge en toeneeminge van de lasten van 't voors̄

huys, voornamentlyck werdende veroorsaeckt door 't groot getal kinderen dewelcken nu meerder als in voorgaande jaren int voorn. godshuys wierden gealimenteert en onderhouden, en dat te gemoet wierd gesien, dat wanneer dit godshuys daar in de arme weesen wierden opgevoed en groot gemaeckt, niet met meerder incomen wierd voorsien en geassisteerd, dat in sulcken gevalle het voors̄ soo dienstigh en nodigh godshuys sekerlyck te gronde soude gaan; immers dat men in die staat soude werden gesteld, dat voor eenige tyd geen kinderen in dat huys meer soude connen werden ingenomen, en soo verre zoude moeten laten uytsterven, tot dat de lasten uyt het tegenwoordigh incomen soude connen werden geconsequeert en gevonden, waar door de arme weesen in een seer bedroeffde en elendige staat soude comen te vervallen; en alsoo de welgemelte Heeren van de Vroetschap niet meer ter herten gaat, als de behoeftige en armen gemeente en bysonderlyck wel die bedroeffde armen ouderloose kinderen de nodige en behulpsame hand te bieden; Soo hebben Haar Ed. Achtb. omme de regenten van 't voors̄ arme kinderenhuys te stellen in staat, dat connen continueren in de alimentatie en optreckinge van de armen weesen, tot vindinge van convenable en billycke middelen de nodige besognes aangesteld, waerinne serieuselyck was overlegd en overwogen, hoedanigh en op wat wyse soude behoren te werden gevonden de penningen, die tot verval van de nodige en onvermydelycke lasten van 't voors̄ arme kinderenhuys wierden gerequireerd en uyt het ordinaris incomen niet connen werden gevonden: en dat uyt alle de middelen door de regenten van 't gemelte arme kinderenhuys voorgeslagen Haar Ed. Achtb. geen verdraaglycker nog billycker waren voorgecomen, als te brengen en stellen een geringe belasting op de consumptie van de boter soo wel inlandsche, als uytheemsche; Soo ist 't dat E. E. Heeren Raden ende Vroetschappen der Stad Haerlem verstaen, goedgevonden en geresolveert hebben te ordonneren en statueren, gelyck Haer Ed. Achtb. ordonneren en statueren by desen, dat int toecomende, van yder vierendeel boter, soo uyt als inlandsche ses stuyvers, van een halff vierendeel drie stuyvers, van een quart vierendeel een en een halve stuyver, meerder en minder gewighten naar advenant, ten proffyte vant voorn̄ arme kinderenhuys zal moeten werden betaald; en ten reguarde van de copboter dat van yder cop gereeckent tegens een en een halff pond sal moeten werden betaald een duyt, mede meerder en minder gewighten naar advenand; en sal dit middel door een bediende van 't arme kinderenhuys ten comptoire van den impostmeester van de boter werden gecollecteert en ontfangen.

N°. 33. 13 *Januarij* 1703. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Maggiging door Burgemeesteren aan Regenten van het Arme Kinderhuis verleend, om een meisje in het gesticht opgevoed wordende, by hare

bloedverwanten verder te doen opvoeden, mits dat zy tot de jaren gekomen zynde, slechts de halve uitzet zal genieten.

N°. 34. 20 *Januarij* 1705. *Resolutiën Burgemeesteren.* — In deliberatie zynde gebragt, alsmede van post tot post na gesien zeeckere corte staat van 't incomen en lasten van 't arme kinderen huys van den 15den October 1703 tot den 4den October 1704 door de regenten van 't arme kinderenhuys voorn̄t. overgelevert met een notitie van 't gunt althans nogh schuldigh en ten achteren waeren, belopende deese schulden een somme van acht duysent seven hondert ses en taghtigh guldens dertien stuyvers vyfthien penningen, waerop wesende gedelibereerd, is goedgevonden ende verstaan te versoecken en te committeren, gelyck versogd en gecommitteerd werden by desen de Heeren Pieter Rycke, regerend Burgermeester en Mr. Jacob Akersloot, pensionaris, omme met de regenten van 't voors̄ arme kinderenhuys in conferentie te treden, de voors̄ staet van 't incomen en lasten van post tot post nae te zien en te examineren, mitsgaders met den anderen overleggen en overwegen, hoe en op wat wyse het incomen soude connen werden verbeterd en de lasten gemenageerd en verminderd, werdende verders de voors̄ Heeren Burgemeester Rycke en pensionaris Akersloot mede versogt en gecommitteerd met de regenten van d'andere godshuysen ook in conferentie te treden en 't selve ondersoeck te doen, ten eynde hetselve gedaan wesende en gehoord het rapport van welgemelte Heeren Commissarissen, hieromtrent zodanigh magh werden geresolveerd, als ten meeste dienste van 't voors̄ arme kinderenhuys geoordeeld zal werden te behoren.

N°. 35. 9 *Julij* 1711. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Tot onderzoek naar- en het aangeven van middelen tot verbetering, van den kwynenden finantieelen toestand van het Arme Kinderhuis, wordt benoemd eene commissie bestaande uit de Heeren Mr. Salomon van Echten en Pieter van der Camere, oud Burgemeesteren, Nicolaes Habet oud schepen, met den pensionaris Akersloot en den Secretaris Pieter Reynst.

N°. 36. 9 *July* 1711. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Commissarissen van de Bank van leening verleend, om aan Regenten van het Arme Kinderhuis by wyze van leening te verstrekken eene som van *f* 5000 : 00 : 00 tegen 4%, welke som, wanneer Regenten haar niet mogten aflossen, by termynen van *f* 200 : 00 : 00 zal worden ingehouden van het jaarlyksch subsidie van *f* 1800 : 00 : 00, dat aan het Kinderhuis door Commissarissen van de Bank van leening wordt verstrekt.

N°. 37. 25 *November* 1715. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende Regeerders der stad Haerlem, haer gedagten hebbende laten gaan over de grote lasten ende achterstallen, die het

arme kinderenhuys te dragen heeft, ende schuldig is, hebben, met advise van de Heeren Oude Wethouderen goedgevonden ende verstaen, gelyk Haer E. Edele Groot Achtb. goedvinden ende verstaan by desen, de Heeren van de krygsraet by provisie te qualificeren, te continueeren aan de regenten van het arme kinderenhuys te betaelen de duysent guldens die aen Mr. Romeyn de Hoge en syn vrouw mosten betaelt werden, en waervan nu soo langh de weduwe van Mr. Romeyn de Hoge leeft, haer maer competeerd vier honderd guldens, te employeren, specialyck ende sonder tot eenigh ander gebruyck, te diverteren die duysent guldens, te weten vier hondert guldens aen de wed. Romeyn de Hoge, soo lang sy leeft ende ses hondert guldens en naar haar dood de duysend guldens aen de lakenhal, in te gaan met den ingangh van de vier hondert guldens, ende geduyrende by provisie tot dat de lakenhal sal syn voldaan van de schult deselve tot laste van het kinderhuys competerende; en is goedgevonden dat van dese resolutie kennisse sal werden gegeven aan de Wel-Edele Gestrenge Heeren van de crygsraat, ende de regenten van het arme kinderenhuys omme te dienen tot derselver naerigtinge.

N°. 38. 12 *Februarij* 1721. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren en Regeerders der stad Haerlem, qualificeren de regenten van het arme kinderenhuys binnen dese stad omme te copen twee obligatien ten lasten van het gemeene land, als een van twee duysent guldens, en een van een duysent gls.

N°. 39. 1 *Junij* 1725. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren gelasten de Regenten der godshuizen, die de medicynen ten behoeve van hunne gestichten ontvangen van particuliere apothekers, wanneer die mogten overlyden of hunne zaken quiteren, de benoodigde medicynen door de stads apotheek te doen leveren. (Deze resolutie was niet van toepassing op het Arme Kinderhuis, daar dit gesticht een eigen apotheek had.)

N°. 40. 6 *Augustus* 1726. *Resolutiën Vroedschap.* — De Vroedschap, in overweging nemende, dat door het beleid der Regenten, de finantien van het Arme Kinderhuis in de laatste jaren zeer waren verbeterd, zoo zelfs dat in de laatste jaren voor *f* 50000 : 00 : 00 aan effecten is gekocht en de ontvang de uitgaaf steeds te boven gaat, besluit, het subsidie van *f* 1800 : 00 : 00 van de Bank van Leening met ulto. December, en van *f* 1000 : 00 : 00 van den krygsraad met ulto. November 1726 ten behoeve van bovengemeld gesticht te doen ophouden, en wyders die subsidiën toe te kennen aan het Aalmoezeniers- en Werkhuis.

N°. 41. 8 *April* 1732. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten van het Arme Kinderhuis verleend, om aan den Heer Hochepied in erfpacht en op erfpachtsregt uit te geven, een strook grond, toebehoorende aan dat gesticht, gelegen

aan den Stads Singel by het noorder Spaarne, groot 105 Roeden, en zulks van eene som van *f* 32:00:00 s' jaars.

N°. 42. 19 *December* 1732. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelyke magtiging tot het verkoopen in publieke veiling van eenige landeryen, gelegen in Aalbrechtsberg, Heemskerk en Noord Akendam, op voorwaarde, dat de daarvan komende penningen, wederom ten meeste voordeele van het gesticht zullen worden belegd.

N°. 43. 5 *April* 1734. *Resolutiën Vroedschap.* — Wordt besloten, af te schaffen de belasting op de boter, geheven ten behoeve van het Weeshuis, en wyders, dat Regenten van het Arme Kinderhuis, het Weeshuis voor dit gemis van inkomen zullen verstrekken uit de inkomsten van het Kinderhuis een subsidie van *f* 2500:00:00 s'jaars.

N°. 44. 27 *Augustus* 1735. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De Heren Burgermeester de Glarges, Pensionarissen Gilles en Gerlings en Secretaris Guldenwagen, hebben ter camere gerapporteert, dat sy ingevolge en tot voldoeninge van de resolutie commissoriael van den 3 April 1734 hadden geexamineert de lyste ofte memorie, door de regenten van het kinderhuys overgegeven, rakende die gildens, die of in het geheel ingevolge van de resolutie van de Vroetschap van den 15 November 1660 niet quamen te voldoen de recognitie wegens het incomen van een nieuwe gildebroeder, of die daer van sedert enige tyt gebleven waren in gebreecken.

Dat sy Heren hadden ondervonden, dat sedert de introductie van die recognitie verschyde gildens waren weggeraekt en uytgesturven, als het Floerswerkers, laeckendrappiers, laeckenwerckers, Blauwwevers en Glaskramersgildens. Dat het Vlaskopersgildt wel tot den jare 1725 hadde betaelt, dog dat het selve ook genoegsaem weg was.

Dat wyders bevonden was, dat de metselaersknegts, de loegers en zyde lint werkers knegts geen gildt en hebben. Dat het smalweevers gildt niet hadde betaelt sedert den jare 1680 ende in die tusschentyt was gebragt onder de directie van de commissarissen of geauthoriseerdens van de manufacturen. Dat de appel- en boterkruyers geen gildegeldt komen te ontfangen en ook nooyt hadden betaelt; Ende dat de waterhaelders die recognitie ook nooyt hadden betaelt, schoon sy voor het inkomen ontfangen ses guldens, welke sy, soo sy voorgeven, gebruyken tot het diepen van de Brouwersvaert. Dat de turftonsters ook nooyt hadden betaelt, dog dat het selve uyt veel geringe luyden bestont, hoewel van een vaste *f* 3:03:00 en van een noothulp half so veel quamen te ontfangen; dat het vervolgens maer op enige weynige gildens, die op deselve lyste waren gebragt, aenquam, als het wynkopersgilt, hetwelk voor een burger *f* 25:00:00 en voor een vreemdeling *f* 50:00:00 komen te ontfangen, en die nooyt hadden betaelt; Dat de bierkruyers en Bierdragers, die ses guldens ontfangen, in den jare 1681 haer onvermogen

al hadden voorgegeven en sedert niet betaelt; Dat de schoolmeesteren, die ƒ 9:09:00 komen te ontfangen voor een meester, en ƒ 6:06:00 voor een matres sedert den jare 1717 niet betaelt hadden: Ende dat het vleeshoudersgilt, hetgeen ses guldens ontfangt, sedert den jare 1697 niet hadde betaelt.

Dat wyders alle de overige gildens, die hier vooren niet syn genoemt, wel en exact quamen te voldoen, voor so veel de regenten van 't gemelte huys konden nagaen.

Dat sy Heren sig, ingevolge als voren, nog hadden geinformeert, waer het van daan quam, dat sedert het jaer 1722 door de brootwegers geen boetens aan het gemelte huys waren betaelt en hadden ondervonden dat de boetens voornamentlyk waren gesproten en ontfangen by de brootwegers, omdat de respective bakkers tegens de keure en ordonnantie van den 21 November 1662 haer broodt quamen te bakken op plaaten, hetgeene sedert by de respective resolutien van den 8 November 1692 en 6 July 1728 weder was gepermitteert, en daerdoor by deselve genoegsaam nooyt eenige boetens waren ontfangen, als alleenlyk wanneer een bakker bevonden wierdt, broodt beneden de settinge te hebben verkogt, waaromtrent by de keure en ordonnantie van den 30 November 1697 was gestatueert een boete van Hondert guldens, de helft voor den aenbrenger en de wederhelfte voor het kinderhuys, en dat die boetens doorgaens by accoord afgemaeckt waren, en so als de brootwegers voorgeven, ook voor de helfte syn voldaen.

Waerop gedelibereert synde is goedgevonden en verstaen, gelyk Haer Ed. Groot Agtb. goedvinden en verstaen by deese, deecken en vinders van het wynkopers, het vleeschhouders, Schoolmeesters, Bierdragers en bierkruyers gildens te authoriseren en te qualificeren, omme ten behoeven van het arme kinderhuys van een nieuwe gildebroeder so veel te ontfangen als ten behoeven van hare gildens voor het inkomen moeten betalen, ende het selve alle jaren voor het uyteynde van de maant July by specificatie aan het selve arme kinderhuys voldoen, sonder daervan te blyven in gebreecke, en sullen alle de overige gildens hiervoren gemelt, so om haer geringheyt, als omdat sy uytgesturven en niet meer in weesen syn, by de regenten van 't kinderhuys, van de lyste moeten worden afgeschreven en de recognitie niet meer gevordert.

En ten reguarde van de boetens by de broodtwegers voldaen, is goedgevonden en verstaen, de gemelte broodtwegers wel ernstig te recommanderen omme ingeval eenige boetens uyt kragte van de keure en ordonnantie van den 30 November 1697 ofte van enige andere keuren komen te ontfangen, aenstonts aen het gemelte arme kinderhuys te voldoen sodanige portie als by deselve keuren ten haren behoeve is gestatueert.

N°. 45. 15 *Februarij* 1736. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Mag-

BIJLAGE I.

tiging door Burgemeesteren aan Regenten van het Arme Kinderhuis vergund om twee stukken weiland, gelegen in Schoterbosch, groot 1 morgen 256 Roeden, te verkoopen aan den Heer Abraham des Amorie, voor eene som van ƒ 1100:00:00, met bepaling dat die gelden weder ten meesten voordeele voor het Godshuis zullen worden belegd.

N°. 46. 10 *April* 1736. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelyke magtiging onder dezelfde bepaling, tot het verkoopen aan den Heer Pieter Voorhelm van een stuk land groot 2 Morgen 5 roeden, gelegen onder Aalbrechtsberg, voor eene som van ƒ 2350:00:00

N°. 47. 30 *April* 1748. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stadt Haarlem, hebben na deliberatie goedgevonden en verstaan aan te schrijven en te gelasten, so als aangeschreven en gelast werden by deese de regenten van het Oude Mannenhuys, Heylige geest- ofte weeshuys, Elisabeth gasthuys, arme kinderhuys, Aalmoesseniers en Werkhuys ende Pest en Dolhuys, binnen dese stadt, omme binnen den tydt van drie weecken na het ontfangen deeser, gelyk ook voortaan jaarlyks binnen veertien dagen na het sluyten van de boeken te formeeren, en ter camere van de Heren Burgermeesteren te exhiberen een pertinente en exacte lyste en staat van alle derselver effecten ende jaarlykse revenuen en inkomsten, alsmede van de lasten en uytgaven daer tegen over gestelt.

N°. 48. 18 *November* 1748. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stadt Haerlem, gehoort hebbende het te kennen geven van de regenten vant arme kinderhuys deser stadt over de slegte gesteltheyt van hare casse en de menigvuldige schulden van het godtshuys, hebben na deliberatie goedgevonden en verstaan, de voornoemde regenten te qualificeren, so als sy gequalificeert worden by deese, omme ten laste van het voorschreve godtshuis te negotiëren en op te neemen een somma van vyff duysent guldens tegens de minste intrest doenlyk, ende ten hoogste tegens vier ten hondert int jaar.

N°. 49. 21 *April* 1749. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stadt Haarlem gehoort hebbende het te kennen geeven en het versoek aan Haar Gr. Agtb. gedaan by de regenten vant arme kinderhuys deser stadt, hebben na deliberatie goedgevonden en verstaan de Heren Commissarissen van de reeckenkamer deser stadt te authoriseren, so als geauthoriseert worden by deese, aan de voornoemde regenten op te schieten en ter leen te geven een somma van ses duysent guldens, mits deselve behoorlyk restituerende op primo September dezes jaars.

N°. 50. 10 *Juny* 1751. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren en regeerders der stad Haerlem, gezien en geëxamineerd hebbende de reqte aen haer Ed. Gr. Achtb. gepresenteerd by de regenten van het arme kinderhuys binnen deze stad, daerby te kennen

gevende, dat het voorš huys sedert wynig jaeren een aenmerkelyke summa was ten achteren geraakt, belopende sedert October 1745 een summa van ƒ 15223:00:00, als hebbende hetzelve huys op 1° October 1745 by cassa gehad een summa van ƒ 10223:00:00 waer bygevoegd een summa van ƒ 5000:00:00, door de regenten op ordre van Haer Ed. Gr. Achtb. in December 1748, ten laste van gem̃ huys genegotieerd, de voorš ten achteren zynde summa komt uyt te maken, gelyk zulks uyt de jaerlyks overgeleverde staten breder zoude blyken;

Dat het voorš achterwezen ten principale was geresulteerd door het intrekken der revenu van de groote armenstaat of 80e penning van de verkocht wordende huyzen binnen deze stad by res. van haer Ed. Groot Achtb. van a°. 24 Novr. 1742, voor den tyd van twaelf jaeren ingetrokken, en van welke importante post, over de ƒ 3000:00:00 belopende, hetzelve huys sedert die tyd was ontzet geweest; alsmede door het gemis van ruym ƒ 10400:00:00, door het ruineren der pachten, als hebbende het godshuys by het gemaal in de achtien maenden dat de imposten niet zyn geheven geworden ruym ƒ 9000:00:00 en by de stads rantsoen gelden in de twee jaeren circa ƒ 1400:00:00 verloren; en by al hetwelke nog komt de weynige inkomste der landeryen, vermindering in de arbeydsloonen etc.; hetwelke te samen genomen een importante summa zoude moeten uytmaken;

Dat zy supplianten niet hakende na een groot bestuur en overvloed van penningen maer alleen om door een verantwoordelyke directie het voorš huys in deszelfs staat een behoorlyk onderhoud te bezorgen, en ziende dat zonder eenige meerder onderstand het zekerlyk verder ten achteren zal moeten gaen, vervolgens zig genoodzaakt vonden te keeren tot Haer Ed. Gr. Achtb. ootmoediglyk om de voorš redenen verzoekende, dat aen het voorš arme kinderhuys, in plaetse van de rantsoenen der stads excynsen, van nu af aen zoude vermogen te worden toegelegd een summa van ƒ 1000:00:00 jaerlyks, waermede verhoopten alsdan en ook maer even, zonder onvoorziene toevallen, het voorš godshuys te zullen konnen bestuuren en onderhouden; En dat wyders, na dien aen het voorš godshuys, op den 21sten April 1749, een summa van ƒ 6000:00:00 uyt des stadts cassa was opgeschoten, en daer tegen het godshuys had gemist de recognitie op het gemaal, gedurende de achtien maanden dat geene imposten waren geheven geworden, tgeen vry meerder zoude hebben belopen, Haer Ed. Groot Achtb. van die goedheyd zouden gelieven te zyn hetzelve godshuys van die post te ontheffen en quyt te schelden; Hebben na deliberatie en in achtinge genomen hebbende de redenen by de suppltten geallegeerd, en dat ook aen Haer Ed. Groot Achtb. ten vollen is gebleken de slechte situatie, waerin het voorš godshuys ten regarde van deszelfs finantie zig altans bevint, en waerdoor de suppltten ook boven dien hebben verklaard in geen staat te

zyn, om de jaerlyksche uytkering van *f* 2500:00:00 aent Burger Weeshuys dezer Stad, waermede sedert 1o. July 1747 hebben gesupersedeerd, verder te konnen presteren, goedgevonden en verstaen, tot reddinge van hetzelve godshuys vast te stellen en te ordonneren de navolgende pointen. Vooreerst, dat aen het voorš godshuys zal worden quytgescholden en gehouden voor vereffend de somma van *f* 6000:00:00, aen hetzelve huys den 21sten April 1749 uyt des stads cassa opgeschoten, en dat dezelve post alzoo zal worden geroyeerd daer zulks behoort. Ten andere, dat hetzelve godshuys by provisie, mede zal worden ontheven, zooals gedaen word by dese, van de jaerlyksche uytkering van *f* 2500:00:00 aen het Burger Weeshuys binnen deze stad, midsgaders van hetgeene dezelve daerop, sedert 1o. July van den jare 1747, bereyds te quaed en ten achteren zyn. En ten derde, dat tot betaling van de meest nodige zaken, aen de suppl. in hunne qualiteyt nog uyt des stads cassa zal worden gegeven en toegelegd een summa van *f* 1000:00:00 eens, waertoe door ons de nodige ord. op de Heeren Thesauriers dezer stad zal worden gedepecheerd, Des dat daer tegen het inkomen van de groote arme staet, of 80e penning van de verkochte huyzen etc. binnen deze stad by resol. van 24 Novemb. 1742 voor den tyd van twaelf jaeren ingetrokken, na expiratie van dien en voorts ten allen tyden zal zyn en blyven ten behoeve van des stadts cassa en inkomsten; gelyk mede de rantsoen gelden van des stads excynsen, dewelke sedert het collecteren van dezelve middelen in dier voegen als onder de verpachtinge geschiede niet meer worden ontfangen, van dezelve tyd af en zoo vervolgens geheel zullen zyn en blyven als geannulleerd en gemortificeerd, en derhalven aen hetzelve godshuys ook niet verder zullen worden betaeld of goed gedaen. Wordende wyders de suppliten als regenten van het arme kinderhuys, hoezeer Haer Ed. Gr. Achtb. derzelver maniantie en beheering alsints moeten lauderen, niettemin, vermids de constitutie van des stads finantie, ook by deze wel expresselyk vermaend en aengeprezen met deze schikking op alle wyze 't daerheenen te willen dirigeren, dat het voorš godshuys niet verder des stads cassa kome lastig te vallen en daertoe zig alleen voor oogen te willen stellen de beklaegelyke suites, die er zouden moeten resulteren, wanneer door zodanige continuerende verzoeken des stads finantie zelve in desordre zoude moeten geraken, hetgeens nochtans daervan het notoire gevolg zoude moeten zyn.

No. 51. 16 *Mei* 1757. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De regenten van het kinderhuys dezer stad, aen Haer Ed. Groot Achtb. hebbende voorgedragen, dat zy hadden besloten, om met de regentessen, hunne vrouwen en derzelver mans, de erectie vant voorñ arme kinderhuys op den 26sten dezer maend, zynde den dag dat honderd jaren geleden de eerste kinderen in hetzelve huys zyn geplaetst, met

een vriendelyke maeltyd, uyt hun honorarium te bekostigen, te vieren, en aen de kinderen in het voorš huys by deze occasie mede enig extraordinair tractement te geven, dog mede uyt hun honorarium, en dus buyten enige kosten voor t gem̃ huys; en voorts Haer Ed. Groot Achtb. hebbende genodigd om met derzelver ministers ende vrouwen van de getrouwde Heren, alsook, voor soverre de ongetrouwde Heren betreft, met andere dames, de voorš maeltyd met hen regenten by te wonen; Is, na deliberatie, goedgevonden en verstaen het gemelde voorgedragene en gecommuniceerde aen te nemen voor notificatie; en verders de invitatie aen Haer Ed. Groot Achtb. en derzelvers ministers als voren gedaen tot het bywonen van de gem̃ festiviteyt te accepteren, zoo als Haer Ed. Groot Achtb. doen by deze. Zullende door een bode van deze stad hiervan mondeling kennis aen de voorñ regenten worden gegeven.

N°. 52. 8 *November* 1758. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren en Regeerders der stad Haerlem, gezien hebbende uyt de staet van 't arme kinderhuys dezer stad, dat hetzelve huys door de insolventie van Jan Gerrit Schreuder, die de interessen voor t voorñ huys ontfing, een schade geleden heeft van *f* 654:13:00 en door de regenten dezelve summa is geleend uyt zekere administratie kas, waerin bewaerd worden, de gelden aen enige kinderen toebehorende, de voorš regenten hadden geresolveerd de voorñ summa wederom met *f* 100:00:00 s'jaers uyt hun honorarium af te lossen; hebben na deliberatie goedgevonden en verstaen de voorñ resolutie ten uytersten te approberen, zo als Haer Ed. Groot Achtb. doen by deze; met verzekering van Haer Ed. Groot Achtb. genoegen over t gene voorš is, en dankzegging aen dezelve regenten voor hunnen betoonden yver tot welzyn van hun huys.

N°. 53. 12 *October* 1763. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Compareerden ter camere van de Hr. Burgemeesteren en Regeerders der stadt Haarlem, de regenten van het kinderhuis binnen deese stadt overleverende den staat van hun huis en verzoekende (vermits de sobere toestant van hunne cas buiten en behalve dat nog schuldig waaren wegens opgenomen gelden een somma van 2000 glš., en nog wegens onbetaalde rekeningen aan de lakenkopers 1695) met eenige penningen te moogen werden gesubsidieert, zoo tot aflossinge van de voorš 2000 glš en betalinge der voorš rekeningen alsook tot inkoop van varkens,

Waarop gedelibereert zynde is goetgevonden en verstaan, het voorš verzoek te accorderen, zoo als geaccordeert word by deesen, met speciale last egter omme het voorš opgenome capitaal van 2000 gls met den eerste op te zeggen, en vervolgens af te lossen.

Qualificerende en auctoriserende Heeren thesauriers deeser stadt om aan opgem. regenten op ordonnantie en quitantie tot een subsidie te verstrekken en te extraderen een somma van vyf duisent glš.

Staat getrokken uit de Rekeningen

artal.	Landhuren.	Renten.	Huishuren.	Erfhuren.	Bleekerijen.	Groote Armenstaat.	Kleine Armenstaa
1657	*f* 7473:01:00	"	"	"	"	"	"
1665	" 4162:13:00	*f* 115:00:08	*f* 68:00:00	*f* 51:05:00	*f* 18:00:00	*f* 6000:00:00	*f* 601:00:0
1676	" 3829:10:00	" 400:00:00 " 2092:00:00	" 604:00:00	" 193:17:00	" 9:00:00	"	"
1677	" 3261:08:08	" 2537:18:00	" 219:19:00	"	" 20:15:00	"	"
1683	" 4126:18:08	" 2590:06:08	" 382:00:00	" 40:00:00	" 12:00:00	" 6000:00:00	" 400:00:0
1686	" 3863:13:08	" 2590:06:08	" 40:00:00 " 382:00:00	" 109:00:00	"	" 4236:14:00	" 674:14:0
1733	" 2448.16:00	" 6745:06:00	"	" 1:05:08	"	" 4025:10:00	" 920:14:0
1739	" 2339:12:00	" 7999:19.00	" 79:09:10	" 1:05:08	"	" 3472:16:00	" 713:02:0
1742	" 2200:16:00	" 8100:06:00	" 59:05:00	" 1:05:08	"	" 3316:16:00	" 671:13:0

rtal.	Doovekolen.	Boeten.	Stedelijk Subsidie.	Van het Leprooshuis.	Restitutie verponding.	Accijns gemaal.	Appel-maat.	Korporaal-schappen.
1657	"	*f* 590:00:00	*f* 5941:02:00	*f* 370:00:00	*f* 658:00:00	*f* 5607:11:04	"	"
1665	*f* 107:01:04	"	"	"	"	"	"	"
1676	" 125:00:00	"	" 4025:25:08	"	"	" 4673:01:08	*f* 67:08:00	*f* 60:00:
1677	"	"	" 5783:12:00	"	"	" 3773:02:02	" 152:02:08	" 96:00:
1683	"	"	"	"	"	" 4726:00:00	" 88:00:00	" 150:00:
1686	"	collaterale successie " 345:07:12	"	"	"	" 5153:07:00	"	" 141:00:
1733	taxeersters " 35:19:00	" 1044:10:00	"	nachtwakers " 1744:02:00	boteraccijns " 4045:08:00	" 7421:14:00	" 99:19:00	"
1739	" 34:06:00	" 1164:11:00	"	" 1866:15:08	"	" 7020:10:00	" 77:17:00	"
1742	" 33:17:00	" 904:14:00	"	" 1834:05:00	"	" 6568:12:00	" 107:03:00	"

...an het Arme Kinderhuis.

...ficianten.	Poorterregt.	Krijgsraad.	Rantsoen verpachting.	Bank van Leening.	Gilden.	Arbeid der Kinderen.	Erfenissen
"	"	"	"	"	"	"	"
f 454:00:00	f 181:06:00	f 1000:00:00	f 1008:10:10	f 1800:00:00	f 821:00:08	f 8801:18:02	f 907:09:
348:00:00	"	" 2000:00:00	" 927:05:00	" 1800:00:00	" 694:19:00	" 11883:19:00	" 889:04:
"	"	" 2630:00:00	" 930:16:14	" 1350:00:00	" 6193:13:00	" 6688:03:08	" 1216:02:
"	"	" 2000:00:00	" 1000:00:00	" 1600:00:00	" 250:00:00	" 10768:11:08	" 400:00:
512:08:00	" 200:00:00	" 2000:00:00	" 1166:02:00	" 1800:00:00	" 934:00:00	"	"
548:02:00	" 213:03:00	"	" 797:18:00	"	" 1331:05:00	" 9994:02:00	" 667:19: " 284:09:
310:08:00	" 197:04:00	"	" 810:03:12	"	" 1464:01:00	" 8742:09:00	" 707:17:
245:18:00	" 225:15:00	"	" 823:04:06	"	" 1003:19:00	" 7323:11:00	" 757:01:

Uitslag van land.	Renten op de 5 groote steden.	Elizabeths gasthuis.	Naaikamer.	Kerk-meesters.	Saldo in kas.	ONTVANGSTEN.	UITGAVEN
"	"	"	"	"	"	f 15032:03:00	f 14810:18:
"	"	"	"	"	f 2757:07:08	" 34462:18:03	" 34060:08:
f 36:05:08	f 15:00:00	"	"	"	"	" 34674:02:08	" 49054:19:
"	"	f 2000:00:00	f 4219:00:00	"	"	" 35548:06:14	" 36604:19:
"	"	"	"	f 736:00:00	"	" 35469:16:08	" 46379:18:
"	"	"	"	" 742:00:00	"	" 35840:01:12	" 41940:03:
diversen " 464:08:00	"	"	" 3590:05:00	" 750:00:00	" 9601:12:06	" 47174:14:08	" 31600:10:
" 462:08:00	restanten " 1138:03:00	"	" 3743:01:08	" 750:00:00	" 8505:04:05	" 43094:09:10	" 34589:05:
" 433:14:08	"	"	" 2535:02:08	" 750:00:00	" 2552:10:08	" 37897:00:06	" 35844:09:

BIJLAGEN M,

BEHOORENDE BIJ HET

RAPPORT

BETREFFENDE HET

BURGER WEESHUIS.

N°. 1. 14 *Mei* 1765. *Resolutiën Vroedschap.* — De Secretaris van Dam heeft uyt de naam en van wegens de leden welke by resolutie van deese vroetschap van den 8sten November 1763 nader zyn benoemt tot de Commissie nopens het werk van de diaconie deeser stadt den 23sten November 1762 gedecerneert aan Haar Edele agbare gerapporteert en voorgedragen, dat zy Heeren by derzelver rapport den 29sten der voorgaande maand provisioneel gedaen en uytgebracht, hebbende voorgeslagen, om het Weeshuys (vermits het kinderhuys volgens getuigenis en informatie van kundige lieden met geen gevoegelykheit tot een diaconiehuys konde verbouwt ofte geapproprieert worden) met hetzelve kinderhuis te combineren, en alle de kinderen in het Weeshuys zynde daar inne over te brengen (als kunnende allen uyt die beide huysen gesamentlyk daar inne zonder eenige de minste vertimmeringe daar toe nodig bequamelyk geborgen worden) en voorts ingevolge hunne propositie en verzoek by resolutie van opgem. 29 April gequalificeert zynde om onderzoek te doen of ook iet wes zoude obsteeren, waarom het voors project niet zoude weesen practicabel, met last om zulks geschiet zynde van het een en ander Haar Edele Agbare te dienen van derzelver bevindinge consideratiën en advis dien aangaande;

alsnu het genoegen konden hebben uyt hoofde van de gem nadere qualificatie op hen verleent Haar Edele Agbare te communiceren en te berichten, dat zy weinige dagen geleden na behoorlyke gegeven opening en ouverture van gem Haar Edele Agbare resolutie aan de regenten van het Weeshuys, met deselve over den inhoude van hun voorn rapport, en nadere qualificatie op hen gecommitn daarop verleent, hebben gebesoigneert, en onder andere by de regenten van het Weeshuys by die gelegenheit onderstaan ofte ook wisten ofte aan hen bekent waaren eenige wesentlyke redenen, waarom de voor-

schr. combinatie van de kindere uyt het Weeshuys met die uyt het kinderhuys niet gevoeglyk zoude konnen geschieden, met verzoek om, daaromtrent hunne gedachten hebbende laaten gaan, en hunne charters, en brieven hebbende nagespoort, dieswegens behoorlyk te mogen worden geïnformeert, en in cas geen goede of merkelyke redenen daar tegens mochte bevinden ofte ontdekken, dat alsdan zoude beantwoorden, en eenig licht geven omtrent eenige verdere punten by hen gecommitteerden by memorie aan gem. regenten opgegeven; zoo als ook gelyke propositie, en onderrichtinge dienaangaande was gedaan, en verzocht van de regenten van het kinderhuys.

Dan dat nog de regenten van het Weeshuys of die van het kinderhuys, nadat zy daar op alles (volgens hun zeggen) met de vereiste attentie hadden nagegaan, en ingesien eenige de minste redenen of bewysen die eenigermate tot vertraginge van het gem̃ salutaire oogmerk van combinatie zoude kunnen strecken, hadden weeten op te geven of te allegeeren zeggende de regenten van het Weeshuys volmondig uyt voor zo veel hen bekent was niets zekers daaromtrent voorhanden te zyn ofte door hen geproduceert konde worden, en de regenten van het kinderhuis in het generaal dat nog hun huys of de kinderen in het zelve eenige de minste voorrechten hadden, zynde alleenlyk door de regenten van het Weeshuys voortgebracht, dat de fundatiën en legaten door particulieren aan de kinderen van het Weeshuis gemaakt alleenlyk daar in bestonden.

I. omtrent het trouwen op het graf van Maarten van Heemskerk.

II. in zeker relmaal aan de kinderen gegeven wordende uyt de revenuen van zeker stuk land, hetwelk verkogt en niet meer als capitaal onder de regenten in weesen was.

III. in diverse uytdeelingen van krentenkoek etca by sommigen tyden door de regentessen aan de kinderen, met byvoeginge nogtans, dat alles merendeels waaren zaken en instellingen van oude tyden waarvan nietwes met zekerheit konde bepalen, zulks die uytdeelingen alleen volgens gewoonte geschieden.

Waar uyt zy gecommitteerdens dus vermeinden evidentelyk gebleken te zyn, dat nietwes door de gem̃ regenten van voorñ respective godshuysen was geallegueert, dat op eenige wyse deese by hen geprojecteerde combinatie van de voors̃ huysen eenigsins konde obsteeren, zoo als daar en boven ook omtrent het voorñ poinct door de getuigenisse van de Heer de Bruin Stads Historieschryver nader waaren geëclairciseert, ende verzekert, nadien gem̃ Heer in substantie zig hadde geuit in deeser voegen „Dat voor zig zelven verzekert, „en gepersuadeert was, dat nog de instellinge van het Weeshuye nog „fundatiën van particulieren daar omtrent eenige verhindernisse zoude „kunnen te weeg brengen," allegerende tot goetmakinge deeser syne sustenue de giftebriev van het Weeshuys aldaar onder de naam van

het Heilige Geesthuis, door Coene van Oesterwyk Willems van den jaare 1394 luydende als volgt:

Wy Baertout van Assendelft en Baartout van Heussen Schepenen in Haarlem oirconden, dat voor ons quam Coene van Oesterwyk Willem soen, en opgaf tot een vryen en eygen *der stede van Hairlem* tot der rechten armen behoef een huys met den erve leggende en staande in die albstraete twissen Wouter van Rollant aan die eene syde, en den croft aan die andere zyde, welk huys met den erve heten sel des Heiliche geesthuys en in deese sel Coene voornoemt of die oudste die van zynen lyve gekomen is behouden twee besteden tot haaren wille rechten armen of zieken te leggen, ende die zullen alle caritaten en aelmissen mede hebben in de voorseyde huyse gelyk aan den armen luyden die daar in weesen zullen.

Daar by voegende, "dat ingevolgen van deese donatie eerst dit "huys naar het oogmerk van den donateur is gebruikt tot een gast- "huys voor oude armen zieke menschen tot het midden of omtrent "'t eynde der vyftiende eeuwe wanneer men ook daar in gebracht "heeft kinderen die of vondelingen zynde of van te jongen jaaren om "onder de andere ambachtsjongens van wegens de stadt of van wegens "de heyligen geestmeesteren, op ambachten te kunnen besteed wor- "den, blykende uyt de aantekeningen van 't Weeshuys van den jaare "1479, dat zodanige kinderen aldaar zyn ingebracht en opgevoed, "boven en behalve de oude zieke schamele, zoo mans als vrouws- "personen, wier getal in het gem. jaar 1479 gevonden word te heb- "ben belopen vier en twintig, dat op dien voet het voorzeyde huys "is gebleven de geheele sestiende eeuw door tot het begin der seven- "tiende eeuwe of het jaar 1610 wanneer men om den aanwas der "arme wesen het gem̄ godshuys tot derzelver opvoeding alleen heeft "beginnen te employeren, zynde in het gem̄ jaar 1610 de oude zie- "ken of swakke mannen uyt het H. Geesthuys getransporteert in het "toen volbouwde Oude Mannenhuys en vervolgens ook de vrouwen "in den jaare 1625 daaruyt verplaest, en alsoo het Heilige Geesthuys "alleen geschikt en geordineert geworden door de Regering tot een "Weeshuys, en vervolgens omdat het getal der arme weesen te groot "wierd, in het midden van de vorige eeuw een nieuw Weeshuys "onder de naam van arme Kinderhuys aangelegt".

Waaruyt dan ook consteerde, dat hetzelve huys niet anders dan alleen aan de stadt tot armen behoef is gegeven als een gifte zonder limitatie hoedanig met hetzelve by vervolg te handelen.

Dus het vervolgens dit alsoo gebleken zynde (nadat by de Vroetschap zal wesen genomen een resolutie tot de combinatie het alleen alsnu zoude aankomen op het maken van arrangementen en schik-

kingen zoo ten opzigte van de benaming van 't Kinderhuys, het getal en rang der regenten en regentessen, kleeding der kinderen, vereeniging van capitaal, honoraria voor de regenten, getal van suppoosten, en meerder andere zaaken, die by nader onderzoek en examen zig van zelven zouden opdoen, en ofschoon van wynig belang dog meede eenige bepalinge zoude vereyschen, en dat het overige buyten de hiervoren geallegueerde poincten, de andere van wynig importantie zouden weesen, en ligtelyk konnen worden getermineert, in gevalle zy. gecommittn. daartoe door deese Vroetschap wierden gequalificeert.

Terwyl zy Heeren gecommitteerden hunne gedachten omtrent de voorname poincten reeds wel konden uyten en aan deese Vroetschap mededeelen hierop uytkomende, dat namentlyk:

Eerstelyk het Kinderhuys zoude behooren te worden gegeven de naam van het generale burger Weeshuys en gelykluydende inscriptie voor het huys gestelt.

2o dat alle de regenten en regentessen zoude behoren aan te blyven en dat derzelver rang na de tyt dat tot regenten of regentessen zyn aangestelt zoude dienen te worden bepaalt, en dat voorts zoude uytsterven de regenten tot op 5 en de regentessen tot op vier zoo als derzelver getal tegenswoordig aan het Kinderhuys is.

3o dat het capitaal van beide de voorschr. huysen zouden dienen te worden gecombineert en door de gesamentlyke regenten werden geadministreert en geregeert, zullende de generale inkomsten alsdan renderen ruym *f* 40000 : 00 : 00.

4o dat de Honoraria voor de regenten van beyde de respective huysen zoude behoren te blyven, dan dat by overlyden of ontslag van een der elf tegenswoordige regenten hetzelve met vyftig guldens telkens zoude verminderen, en alsoo successivelyk tot dat op vier hondert guldens zoude zyn gekomen, zoo als regenten van het Kinderhuys altans genieten.

5o dat de suppoosten voor zoo verre niet benodigt zoude zyn, en buyten de beste die in dienst zoude worden gehouden, zoude behoren te worden gededomageert, tot dat wederom by overlyden van anderen in derzelver plaetsen konden invallen, of tot dat door Heeren Burgemeesteren op een andere wyse ondertusschen wierde gebenificeert, ofte in andere employen gestelt.

6o dat alle de kinderen zouden behooren te worden gekleet zo en op die wyse als de kinderen die tegenswoordig in het Weeshuys zyn, gekleet worden.

7o en dat omtrent de gift voor de geene die trouwen op het graf van Maerten van Heemskerk zulks alleen maar plaetse zoude hebben ten opzigte van die kinderen die onder de negen jaeren in het huys zoude koomen, of gekomen zyn; ofschoon daarop in het geheel geen

reguard zoude behoeven genomen te worden, alsoo dat legaet alleen maar spreekt van zodanige die tot Haarlem of Heemskerk geboren zyn, zonder eenige limitatie voor de kinderen van het Weeshuys.

Ende dat wyders omtrent de uytdeelingen van eenige kleinigheden aan de kinderen van het Weeshuys, zodanige schikkingen zoude kunnen worden gemaakt als ten meeste nut van het huys zoude strecken zonder de kinderen in hun voordeel eenigsins te verkorten.

En dat laatstelyk die combinatie en vereeniging alsoo geschied zynde, provisionelyk het Weeshuys zoude dienen te worden gesloten tot dat nader zoude worden overlegt wat daar mede ten meeste nut en dienste deeser stads finantie zoude behoren te worden gedaan dog waaromtrent zy Heeren gecommittn. aan deese Vroetschap nog geene bepalinge konde opgeven ofte dieswegens hunne gedachten uyten, Waarop gedelibereert, en de Hn. gecommn. voor hunne genomen moeyte en gedaan rapport bedankt zynde, is goetgevonden en verstaan de Heeren regerende Burgemeesteren te verzoeken, zoo als verzogt worden by deesen de Heeren Raden en Vroetschappen speciaal te willen beschryven tegens donderdag over agt dagen zullende zyn den 23sten deeser maand des morgens ten tien uuren, om alsdan op den inhoud van het voors rapport te resolveren als ten meeste dienste deeser stadt bevonden zal worden te behoren met byvoeging, dat de leden die niet present zullen konnen zyn, zullen worden verzogt schriftelyk te adviseren, en dat ten dien eynde het rapport zal worden gedrukt en aan de leden toegesonden.

N°. 2. 23 *Mei* 1765. *Resolutiën Vroedschap.* — Ingevolge en ter voldoeninge van de resolutie van deeze vroetschap in dato den voorn. 14 Mey genomen op het rapport nopens de combinatie van het Wees- en Kinderhuys deeser stad door den Secretaris van Dam uit den naam en van wegens de leden benoemd tot de commissie nopens het werk van de Diaconye deezer stad ten zelven dage uitgebragt, nader op den inhoude van het voors rapport gedelibereert zynde, Is goedgevonden en verstaan dat het Weeshuis deezer stad met het Kinderhuys zal worden gecombineert en ten dien einde alle de kinderen in het Weeshuis zynde, in het Kinderhuis zullen worden overgebracht. Voorts dat aan het Kinderhuys aldus nu met het Weeshuis gecombineert zynde, zal worden gegeeven de naam van het *Weeshuis*, en gelyk luidende inscriptie voor hetzelve huis zal worden gesteld. Dat alle de regenten en regentessen zullen aanblijven, en dat derzelver rang na den tyd dat tot regenten of regentessen zyn aangesteld zal worden bepaald, dat voorts dezelve zullen uitsterven, de regenten tot op vyff en de regentessen tot op vier, zooals derzelver getal tegenwoordig aan het Kinderhuis is; dat het capitael van beide de voorn huizen zal worden gecombineert, en door de gezamentlyke regenten worden geadministreert en geregeert.

Dat de honoraria voor de regenten van beide de respective huizen zullen blijven; dan dat by overlyden of ontslag van een der elf tegenwoordige regenten, het zelve honorarium met ƒ 50:00:00 telkens zal verminderen, en alzoo successivelyk, tot dat op ƒ 400:00:00 zal zyn gekomen, zoo als de regenten van het Kinderhuis althans genieten.

Dat de suppoosten welke voor eerst in dienst niet zullen worden gecontinueert, zullen worden gededommageert, zo lange tot dat by overlyden van de andere in dienst blyvende, in derzelver plaatsen zullen komen in te vallen, ofte tot dat, by overlyden of vertrek van eenige suppoosten in andere godshuizen ofte by vacatuuren van andere emplooien of bedieningen, zoude mogen werden goedgevonden dezelve met voorñ suppoostplaatsen, emploojen ofte bedieningen te benificeeren.

Wijders dat alle de kinderen zullen worden gekleed zoo, en op die wyze, als de kinderen, die tegenwoordig nog in het Weeshuis zyn, gekleed worden.

Dat omtrent de gift voor degene die trouwen op het graf van Maarten van Heemskerk, zulks alleen maar plaats zal hebben, ten opzigte van de kinderen, die onder de negen jaaren in het huis zullen komen of gekomen zyn; Voorts dat omtrent de uitdeelingen van eenige klynigheden aan de kinderen van het Weeshuis, zoodaanige schikkingen zullen worden gemaakt, als ten meesten nutte van het huis zullen strekken zonder de kinderen in hun voordeel eenigsints te verkorten;

En eindelyk dat de voorñ combinatie en vereeniging alzoo geschied zynde, het Weeshuis provisioneel zal worden gesloten, tot dat nader zal werden overlegt wat daarmede ten meesten nut en dienste van dezer stads financie zal behooren te worden gedaan; Doch dat, ingevalle mocht worden goedgevonden hetzelve te verkoopen, de penningen alsdan daarvan provenierende zullen moeten werden beheert ten behoeve van het gecombineerde Wees- en Kinderhuis ofte van andere regte armen, conform de intentie van den Donateur, by de gifte ofte donatie van hetzelve Weeshuis aan deeze stad.

Zynde laatstelyk noch de Heeren regeerende Burgemeesteren verzocht, omme ter spoedige bevordering en executie van het gunt voorš is, de nodige ordres te stellen, en ten dien einde ook met de verdere leden gecommitteert tot het werk der Diacony zodaanige poincten, aangaande het voorš werk als noch niet zyn getermineert te applaneeren en reguleeren als bevonden zal worden te behooren.

N°. 3. 22 *September* 1766. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Regenten van het Weeshuis worden gemagtigd de huizen tot het Oude Weeshuis behoorende, voor een jaar te verhuren.

N°. 4. 1 *Mei* 1768. *Resolutiën Vroedschap.* — Is ter vergade-

ringe van Haer Ed. Agtb. geleezen de requeste aan Heeren Burgemeesteren gepræsenteert door Gijsbertus de Brouwer en Nicolaes van Leyden versoekende dat Haer Ed. Groot Agtb. het oude Weeshuys binnen deeze stad met het daer by staende kerkje, met de huysjes uytkomende op de kleyne Krogt en in de Margrietenstraat, geliefden te doen afbreeken en het kerkje van de lyken en beenderen te doen zuyveren, En zulks gedaen, aen hen supplten de grond van alle deselve gebouwen gratis te verleenen en te schenken, omme daerop te bouwen zeeker hofje, by het testament van wylen Wouterus van Oorschot geordonneert, en breeder by deselve requeste gementioneert, En welk versoek Haer Ed. Groot Achtb. hadden gemeynt te moeten brengen ter kennisse en deliberatie van deeze Vroedschap. Waerop gedelibereert zynde is goedgevonden en verstaen te versoeken en te committeeren, zooals verzogt en gecommitteert werden by deezen, De Heeren regeerende Burgemeesteren, mitsgaders de Heeren Mr. Paul le Leu de Wilhem en Mr. Aalst van der Hoolck de Bruin regeerende Scheepenen; Mr. Carel van Dyk en Mr. François Benjamin Fagel, Oud Burgemeesteren; Izaac Cliffort en Mr. Cornelius Ascanius van Sypesteyn, Oud Scheepenen; met en beneevens Mr. Cornelis de Ville, Raed en pensionaris en Mr. Jan Hendrik van Dam Secretaris dezer stad, omme de voors̄ requeste nader te examineeren, en nopens het verzoek daerby gedaen Haer Ed. Groot Agtb. te dienen van derzelver consideratien en advys.

N°. 5. 27 *Mei* 1768. *Resolutiën Vroedschap.* — De Pensionaris de Ville heeft uyt naem ende van weegen de Heeren by resolutie van deese Vroedschap van den 1 dezer gecommitteert, aen Haer Ed. Agtb. gerapporteert, dat zy Heeren Gecommitt. ingevolge en ter voldoeninge van opgem. resolutie, hadden geëxamineert de requeste van Gysbertus de Brouwer en Nicolaes van Leyden, waarby dezelve verzogt hebben dat het Oude Weeshuis dezer stad, met het daerby staende kerkje en annexe huysjes mogten werden afgebrooken, en het kerkje van de lyken en beenderen gezuyvert, en vervolgens de grond van alle dezelve gebouwen aen hun gratis mogte werden verleent ende geschonken, omme daer op te bouwen zeeker hofje, by het testament van wylen Wouterus van Oorschot geordonneert en breeder by dezelve reqte gementioneert, zoodanig als naer een nieuwe royinge voor het gebouw best en voor de stad ten meesten cieraad bevonden zoude werden te konnen vallen; en dat zy Heeren gecommitteerdens op alles rypelyk gedelibereert hebbende, hadden geconsidereert, dat het voors̄ oude Weeshuys met het daerby staende kerkje jeegenwoordig buyten eenig gebruik zynde, niet anders was dan een lastig capitael zonder eenige nuttigheid voor de stad, tgeen door de tyt meer en meer staet te vervallen, en meerdere reparatie en onderhoud te vereyschen, En dat er ook geen apparentie of uyt-

zigt en konden werden geformeert, dat het voorš gebouw int vervolg van tyt van eenig nuttig employ voor de Stad zelve zoude konnen werden gemaakt, En dat hetzelve mitsdien gevoeglyk tot een ander pieus gestigt, als is het voorš hofje zoude konnen werden geëmployeert, te meer na dien hetselve tot merkelyk cieraad van de stad zoude strekken, Dat ook het Weeshuys wegens de geringe huuren, die hetselve door het afbreeken der voorš by staende kleyne huysjes zoude koomen te missen, rykelyk zoude konnen werden vergoed, wanneer het provenue van de afbraek der voorš gebouwen aen hetzelve wierdt overgegeeven om tot capitael aen te leggen en de vrugten daarvan te genieten, sooals ook zoude connen geschieden met het montant der penningen door de supplianten tot aankoop van de grond te betaelen; terwyl aen Hun Heeren Gecommitteerdens geene reedenen zyn voorgekoomen waerom hetselve aen de supplianten, sooals sy verzoeken, gratis verleent en geschonken zouden behooren te werden, maar in teegendeel door hun daervoor in allen gevalle behoort te werden betaelt op dienselfden voet als andere stads gronden in eygendom werden overgegeeven, En waertoe de suppl^ten zoo als zy Heeren Gecommitt. zyn geinformeert geworden, ook te vreeden en bereyd zyn.

Dat ondertussen behoorlyke voorsieninge dient te geschieden dat de catechisatie van kinderen in het voorš kerkje weekelyks gehouden werdende, op een andere bequaeme plaets werde verlegt: dat ook met de huurders der voorš kleyne huysjes aan het voorš gebouw annex de nodige arrangementen tot evacueeringe van dezelve huysjes werden gemaakt; alsmede dat behoorlyke ordre werde gestelt dat de lyken en beenderen in het voorš kerkje gevonden werdende met alle decentie en ten genoegen van die geene die daerinne geinteresseert zyn, op een andere bequaeme plaets werden getransporteert, gelyk ook dat de eygenaers van de grafsteeden int voorš kerkje geleegen van andere graeven voorzien of ten hunnen genoegen andersints gededomageert werden. En dat zy Heeren gecommitt. derhalve dienende van advys, van gedagten zouden zyn, dat Haer Ed. Agtb. de Heeren reger. Burgem. zouden behooren te versoeken en te qualificeeren, omme de voorš gebouwen van het Oude Weeshuys en het daerby staende kerkje met de daeraen behoorende kleyne huysjes uytkoomende op de kleyne Krogt en in de Margrietestraet tot afbreuk publiquelyk te doen verkoopen, en vervolgens de grond van alle dezelve gebouwen aan de suppl^ten in eygendom over te geeven, tegen 5 gl̄s. per roede. Omme daerop het voorš hofje van Oorschot gebouwt te werden, op zoodanige roijinge als by Haer Ed. Groot Agtb. na bevind van zaaken zal werden geoordeelt te behooren.

Wordende voorts de Heeren regeerende Burgemeesteren versogt de noodige voorsieninge te doen dat de catechisatien in het voorš

weeskerkje gehouden werdende, op een andere bequaeme plaatsen werden verlegt, dat ook de voors̄ kleyne huysjes door derzelver bewoonders werden ontruymt, alsmede dat door de Heeren kerkmeesteren ordre werde gestelt dat de lyken en beenderen in het voors̄ kerkje gevonden werdende op een andere bequaeme plaetze werden getransporteert, en de eygenaers van graven van andere werden voorsien of andersints na genoegen gededomageert. En dat de penningen by de verkoopinge van de afbraek der voors̄ gebouwen te provenieren, mitsgaders de kooppenningen voor de grond door de suppl^{n}. te betaelen, na aftrek van de kosten, op het een en ander te vallen, ten behoeven van het Weeshuys werden uytgekeert en overgegeeven, omme aanstonds tot capitael te werden aangelegt, en de vrugten van dien by hetselve Weeshuys genooten te werden.

Waerop gedelibereert zynde hebben Haer Ed. Agtb. de Heeren Gecommitt. voor hunne in deeze genoomene moeyte en gedaen rapport bedankt, en is voorts goedgevonden en verstaen het voors̄ geadviseerde in eene resolutie te converteeren, zooals hetselve gedaen werd by deezen.

De Heeren regeerend Burgemeester van Valkenburg en Oud Scheepen van Lennep verklaren niet geconsenteert te hebben in de Amotie van het Weeskerkje en hebben daarvan aanteekening verzogt.

N°. 6. 10 *Junij* 1768. *Resolutiën Burgemeesteren.* —Burgemeesteren geven aan Gysbertus de Brouwer en Nicolaes van Leyden kennis, van de beschikking (vervat in de resolutie der Vroedschap hierboven onder n°. 5 vermeld) op hun verzoek tot het bouwen van het hofje van Wouterus van Oorschot op den grond van het Heilige Geesthuis.

N°. 7. 31 *Januarij* 1770. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren magtigen Regenten van het Weeshuys, tot het negotiëren van een kapitaal van *f* 4000 : 00 : 00 tegen eene rente van 2½ %.

N°. 8. 3 *April* 1770. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren bepalen, dat het relmaal, dat jaarlyks aan de in het Weeshuis verpleegd wordende kinderen wordt gegeven, ter voorkoming van de alsdan steeds plaats hebbende buitensporigheden en de ongelukkige gevolgen van dien, voortaan zal zyn afgeschaft.

N°. 9. 5 *Mei* 1771. *Resolutiën Vroedschap.* — Voorts ingevolge de voors̄ beschryvinge meede gedelibereert zynde op het geproponeerde van Heeren Burgemeesteren so ten opsigte van het Diaconye huys, als met relatie tot de vyf andere groote godshuysen binnen deese Stad noopens de verdeelinge van het honorarium twelke aan yeder van deselve is toegelegt, mitsgaders omtrent de verteeringe van regenten en regentessen van derselver huysen en gestigten, Is goedgevonden en verstaan dat tot een generale wet ten opsigte van alle de voors̄ ses groote godshuysen zal werden vastgesteld en bepaald,

dat uyt het honorarium van yder derzelver huysen, ten minste het eene vierde part door regenten zal moeten werden uytgekeert aan de regentessen, gelyk bereyds ten aansien van het Diaconiehuys is geordonneert; ten eynde daar uyt enige kleyne verteeringe voor haar te konnen vinden; En dat wyders op het ernstigste zal werden geinterdiceert en verboden, soals geinterdiceert en verboden wert by deezen aan alle regenten en regentessen der voorš huysen, buyten het voorš honorarium eniger hande verteeringe ten lasten van deselve huysen te moogen maaken ofte yets van deselve te genieten, tzy van brood, booter, kaas, koffy, thee of van wat natuur het anders zoude moogen zyn, maar dat al hetgeen zy van die natuur uyt hunne respective huysen zouden moogen requireeren en genieten, door hun uyt het honorarium of verder uyt hunne privé beurse zal moeten werden voldaan en aan gem. huysen weederom gerestitueert.

En zal copie van deeze resolutie werden gesonden aan de respective regenten van het Oude Mannenhuys, Weeshuys, Elisabeth's Gasthuys, Werkhuys, Pest- en Dolhuys en Diaconyehuys resp., met last om deselve meede te communiceeren aan de resp^e. regentessen en daarvan meede kennis te geeven aan derselver suppoosten, ten eynde een yeder in syn reguard sig daarna stiptelyk zal hebben te reguleeren.

N°. 10. 8 *December* 1773. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten van het Weeshuis verleend, om ten laste van gemeld gesticht te negotiëren een bedrag van *f* 4000 : 00 : 00 tegen eene rente van 2½ %.

N°. 11. 14 *December* 1779. *Resolutiën Vroedschap.* — De Heeren regeerende Burgemeesteren hebben aan Hun Ed. Achtb. door den pensionaris van Zeebergh doen voordragen, eene memorie onlangs aan Hun Ed. Groot Achtb. gepresenteerd door de Regenten van het Weeshuis binnen deze Stad, waarby dezelven ter gelegenheid van 't overlyden van den chirurgyn vant gem̃ huys Walrave de Tombe, eenige nadere elucidatie verzoeken ten aanzien van de Douceurs, die zy zoo aan den doctor als den chirurgyn van hun voorš huis voortaan bevoegd zullen zyn te geeven; als zynde by de reglementen voor de Stadsdoctoren en chirurgyns vant jaar 1761, wel bepaald dat de Stadsdoctoren en chirurgyns, ieder in zyn kwartier verpligt zouden zyn de daarin voorkomende godshuizen waar te nemen zonder van de regenten daarvan ietwes onder den naam van Honorarium of anderzins te ontfangen, zoodra naamenlyk de toen aan die huizen zynde vaste doctooren en chirurgyns de gem. posten niet langer zouden waarneemen, doch waaromtrend uithoofde van de hier in gelegen hardigheid en notabel bezwaar alras eenige verzagting was gemaakt by eene resolutie van Heeren Burgemeesteren van den 21sten September 1762 uit kragte eener resolutie van deze Vroedschap van den

7den bevorens genomen, als by dewelke ten aanzien van den doctor en chirurgyn die by vacature dier bediening int vervolg het Wees- en Armen Kinderenhuis zouden bedienen eenig douceur was toegelegd, te weeten aan den Doctor van 't Weeshuis 25, en aan dien van 't Armen Kinderenhuis 30 gls., en aan den Chirurgyn vant Weeshuis 30 en aan dien vant Armen Kinderhuis 50 gls̄, zulks dat het point van bedenking thans alleen hierin bestond, of na de combinatie van de voors̄ twee godshuizen de bovengemelde douceurs ook moeten worden gecombineerd, dan wel of alleen een der gefixeerde douceurs aan den doctor en chirurgyn, het gecombineerde huis bedienende, zou behooren gegeeven te worden; terwyl bovendien ook de regenten vant gezegde huis gaarne zouden zyn gequalificeerd tot het geeven van een jaarlyks salaris van 16 gls. aan een chirurgynsknegt, die zekere onontbeerlyke diensten in het huis doet welke buiten des chirurgyns instructie zyn, En hebben de Heeren regeerende Burgemeesteren verder voorgedragen, dat zy in aanmerking neemende het verdubbelde werk, dat zederd de combinatie van de voors̄ twee huisen op den Stadsdoctor en chirurgyn van dat huis is gedevolveerd en teffens den inhoud vant reglement vant jaar 1761 zelve, als waarby begrepen is, dat met de waarneeming vant Wees- en Armen Kinderhuis teffens schoon beiden in hetzelfde kwartier vallende, niet een en dezelfde doctor behoorde te worden bezwaard, mitsdien geen zwarigheid zouden gemaakt hebben om in desen de voors̄ douceurs ook te combineeren en teffens qualificatie te verleenen tot het aannemen van een chirurgynsknegt op een emolument van 16 gl̄s 's jaars volgens de propositie der regenten van het Weeshuis als zynde het by genomen informatie gebleken, dat de diensten, waarvoor dat geld betaald zou worden, niet wel kunnen worden gemist, en dat daarom de nu overleeden Chirurgyn de Tombe gewoon was de gem̄ 16 gl̄s uit zyn tractement aan een chirurgynsknecht te betaalen; Dan dat zy Heeren regeerende Burgemeesteren considereerende, dat hetgeen tot deze materie betrekking heeft te vooren met advies en concurrentie van deze Vroedschap is behandeld, best geoordeeld hadden dit een en ander ter overweeging van Hun Ed. Achtb. te brengen.

Waarop gedelibereerd en de Heeren regeerende burgemeesteren voor de gedaane communicatie bedankt zynde, is goedgevonden en verstaan welgem̄ Heeren te auctoriseren, zoo als Hun Ed. Groot Achtb. geauctoriseerd worden by dezen, om by dispositie op de gedaane verzoeken van regenten van het Weeshuis dezelven te qualificeren om aan den Stads doctor en chirurgyn vant kwartier, het gem̄ huis waarneemende jaarlyks de gecombineerde douceurs van het Wees- en Arme Kinderhuis te betaalen namenlyk aan den Doctor 55 en aan den Chirurgyns 80 gl̄s en om voorts de dienst van een chirurgynsknegt tot het doen van eenige, in het voors̄ huis niet ontbeerd

kunnende worden officiën, op een jaarlyks salaris van 16 gls te continueren.

N°. 12. 16 *Februarij* 1785. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren magtigen Regenten van het Weeshuis om elf groote prysobligatiën, te zamen bedragende *f* 9000:00:00 geheel of ten deele te verkoopen, en het provenu daarvan te converteren in Gemeene lands obligatiën.

N°. 13. 27 *Februarij* 1786. *Resolutiën Vroedschap.* — De Heer Pensionaris van de Kasteele heeft uit den naam en van wege de Heeren, by resolutie van de Heeren raden en Vroedschappen dezer Stad van den 19den September 1785 gecommitteerd tot het onderzoek van de zaken der respective godshuizen alhier en het geproponeerde daartoe relatief aan Hun Ed. Achtb. gerapporteerd,

Dat zy Heeren gecommitteerden ter voldoening aan de voors resolutie als profluerende uit de anterieure resolutiën van den 24sten January en 9 Mey 1780 mitsgaders van den 18den November 1782 en 28 July 1783, gemeend hadden het ten dezen gedecerneerde onderzoek niet alleenlyk te moeten bepaalen en borneeren tot die Godshuizen en armcomptoiren, welke tot het nemen der voors resolutiën de directe aanleiding gegeeven hadden, maar hetzelve ook te moeten uitbreiden tot alle die godshuizen, welke door 'tgenot van subsidiën, publicque inkomsten of andersins, eenige connexie met de Stads Financie hebben, en uit dien hoofde, in de beschouwing van het generale systema der Stedelyke Financie, relatief de godshuizen en armcomptoiren niet uit het oog kunnen verlooren worden;

Dat zy Heeren Gecommitteerden mitsdien den staat van alle de gemelde stigtingen en armen fondsen geëxamineerd hebbende, bevonden hadden, dat dezelven in twee classen kunnen onderscheiden worden behorende tot *de Eerste* zulken welker Financiën geen byzondere hulp of ondersteuning thans vereischen, en tot *de tweede classe*, diegenen omtrent welken het ten uitersten noodzakelyk, of alzins billyk is eenige middelen van redres te beramen en werkstellig te maken.

En dat omtrent elk van dezelven, zoo van de eerste als van de tweede classe, onderscheidentlyk behoort opgegeeven te worden:

1°. Of zoodanig godshuis in het genot is van eenige subsidie uit Stads kasse, ofte van eenige publicque inkomsten bestaande in Stedelyke lasten, recognitiën, uitkeeringen ofte andere voordeelen, die door de burgery worden opgebragt en van Stads wege geïntroduceerd zyn?

en 2°. Of het thans ook eenige ondersteuning of voorziening nodig heeft?

Om daaruit vervolgens af te leiden welke dispositie omtrent hetzelve behoort genomen te worden.

Dat men dit voetspoor volgende, onder de eerste classe t'eerste aantrof het *Oude Mannenhuis*. enz.

Dat ten opzichte van *het Weeshuis* insgelyks een favorabel verslag konde gegeeven worden, zynde deswegens alleenlyk te noteeren.

In de eerste plaats dat alhoewel aan dit Huis geen eigenlyk gezegde subsidie uit stads kas is toegelegd, het zelve echter van stads wége profiteert,

1°. Het provenue van t armengeld van de Huizen, genaamd den Kleinen Armenstaat.

2°. Van de 80e penning van het collateraal.

3°. Van de kleine burger rechten.

4°. De recognitiën van de officianten.

5°. Van de fruitverkoopsters.

6°. Van de tauxeersters.

7°. Van de Gildens.

8°. Van de Nagtwerkery.

9°. Van den excyns op het gemaal.

10°. Van het begraven met koetsen.

11°. Van het vervoeren en invoeren van lyken.

12°. Van het begraven op extra tyden, en

13°. Van de begraaffenisceelen;

En dat deeze inkomsten te samen jaarlyks tusschen de tien en elf duizend guldens rendeeren;

In de tweede plaats, aangaande den Staat der financie van het Weeshuis, over t geheel genomen, dat zy Heeren gecommitteerden wel moeten avoueeren tgeen door de regenten, by 't overbrengen van den laatsten staat van dit godshuis aan Heeren Regeerende Burgemeesteren klaagelyk is voorgedragen, dat namelyk in de twee laatste jaaren de uitgaven grooter geweest zyn, dan de ontfangst, en in zo verre een nadeelig slot hier wordt aangetroffen; Doch dat daar en tegen de tien naast voorgaande jaren zeer voordeelig zyn geweest vermits het capitaal dezer directie sedert het jaar 1774 tot 1783 inclusief ruim zeventien duizend Guldens geaccresseerd is en de renten en intressen der obligatiën, waarvan de ontfangst in 1774 *f* 12781:07:04 bedroeg, in 1783 tot *f* 13402:09:00 en in 1785 tot *f* 13459:19:04 toegenomen, en dus gedurende twaalf jaren *f* 678:12:00 geaugmenteerd zyn;

Dat het Hun Heeren Gecommitteerden toescheen dat dit opgegeeven accres vooral een sterk bewijs van de welvaart van het gemelde huis opleevert, wanneer men in aanmerking neemt;

1°. Dat de uitgaaf van interessen wegens genegotiëerde capitalen niet grooter geworden is, hebbende in 1775 *f* 150:00:00 en in 1785 *f* 143:00:00 bedragen; ten blyke dat de aanwas van het capitaal een wezentlyke toeneming in rykdom is geweest, dewyl er geen vermeerdering van schuld heeft plaats gehad;

2°. Dat de inkomsten der vaste goederen, bestaande in landhuuren, tuingronden, erfpagten en erfhuuren in voors. tydperk niet verminderd zyn; hebbende de ontfangst deswegens in 1774 en 1775, door een gerekend, jaarlyks bedragen ƒ 3555 : 00 : 00 en in 1784 en 1785 door een jaarlyks ƒ 3737 : 05 : 14, wederom ten bewyze, dat de augmentatie van de intressen, niet veroorzaakt is door aanmerkelyke conversie van andere goederen in obligatiën en dus niet is geschied ten koste der vermindering van andere inkomsten, maar effectivelyk voortspruit uit eene wezentlyke vermeerdering van den rykdom van dit godshuis.

3°. Dat er geduurende den gemelden tyd geen extra ordinaire liberaliteiten of makingen hebben plaats gehad, en dat mitsdien de augmentatie van het capitaal niet aan zodanige buitengewoone voordeelen te attribueeren is, maar alleenlyk hieraan, *dat het ordinaire inkomen grooter geweest is, dan nodig was om de uitgaven en lasten goed te maken;* hetgeen evidentelyk demonstreert, dat de inkomsten van het Weeshuis eenige jaren door een gerekend genoegzaam zyn, om hetzelve te sustenteren en deszelfs welvaart te bevorderen.

En dat zy Heeren Gecommitteerden mitsdien geconvainceerd zynde, dat dit huis geen buitengewoone ondersteuning nodig heeft van gedachten zoude zyn, dat ook omtrend hetzelve geen byzondere dispositie behoort genomen te worden.

N°. 14. 26 *April* 1786. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren bepalen, dat de kinderen uit het Weeshuis voortaan in de Nieuwe Kerk de godsdienstoefening zullen bywonen en dat aldaar de catechisatie zal worden gehouden.

N°. 15. 24 *Mei* 1786. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Regenten van het Weeshuis worden gemagtigd om tegen de minst mogelyke intrest te negotiëren een bedrag van ƒ 4000 : 00 : 00.

N°. 16. 29 *Augustus* 1788. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren magtigen Thesauriers om aan Regenten van het Weeshuis, tot aflossing van twee obligatien, ten laste der Thesaurie loopende, te voldoen eene som van ƒ 2000 : 00 : 00.

N°. 17. 2 *Junij* 1790. *Resolutiën Vroedschap.* — Na deliberatie hebben Hun Ed. Achtb., goedgevonden en verstaan te arresteeren, zoals gearresteerd word by deesen het hierna volgende reglement op de directie en bestiering van het Weeshuis deezer Stad.

Art. 1.

Geene kinderen zullen in het Weeshuis deezer stad worden aangenoomen, dan na bekoomen consent van H. H. Burgemeesteren. En zullen van nu voortaan geene jongens boven de agtien en mysjes boven de zeeventien jaren oud, in het gemelde huis worden toegelaten, ten ware om reedenen, welke de verdere zorg en toezigt over de zodanige volstrekt noodzakelyk zullen maken.

Art. 2.

Geene kinderen zullen voor het vervolg uit het diaconiehuis in het weeshuis worden ingenoomen ofschoon hunne ouders, terwyl zy in het diaconiehuis worden gealimenteerd komen te overlyden.

Art. 3.

Aan de Heeren Regenten en Vrouwen Regentessen word de vryheid gelaten om, by alteratie van de resolutie deeser vergadering van den 23sten Aug. 1753 jongens en mysjens ofschoon geen vyf en twintig jaaren oud zynde, wanneer zy bequaam zullen worden geoordeeld voor hun ygen bestaan te zorgen, uit het Weeshuis te laten vertrekken, onder deeze bepaaling nogtans, dat de penningen en effecten, aan zoodanige kinderen toebehoorende, onder de administratie van de H. H. Regenten zullen moeten blyven berusten, tot hunne meerderjarigheid of eerdere huwelyken staat, van welke kapitaalen inmiddels twee en een half per centum jaarlyks aan voorn̄ kinderen door H. H. Regenten zal worden uitgekeerd.

Art. 4.

Het zal aan Regenten vrystaan om jaarlyks ses jongens zonder het gemelde getal te boven te gaan, en die ten minsten den ouderdom van agtien jaren zullen moeten hebben bereikt, de vryheid te geven, om ter zee dienst te neemen, en aan dezelve, behalven de gewoone en noodzakelyke uitrusting voor een praemie tot aanmoediging toe te leggen de som van vyf en twintig gulden, wel verstaande, dat zoodanige jongens na eenmaal ter zee dienst te hebben genoomen naderhand nimmer weeder in het weeshuis zullen mogen worden aangenomen.

Art. 5.

Aan alle de kinderen, hetzy dezelve leedematen zullen zyn dan niet, zal van nu voortaan hetzelve soort van ordinaris karsaay tot kleeding moeten worden gegeeven.

Art. 6.

De Heeren Regenten zullen ten aanzien van de jongens die uit werken gaan zo veel doenlyk is zorg dragen, dat de meest mogelyke som voor loon by de onderscheide werkbaazen worde bedongen en ten behoeve van het huis worde ingebragt alsmeede dat zodanige jongens, welk eenmaal de keuze tot een zeeker bepaald zoort van ambagt hebben gedaan by aanhoudendheid hetzelve zullen moeten continueeren en niet zonder dringende reedenen, tot de exercitie van een ander ambagt zullen mogen worden toegelaten.

Art. 7.

Jongens, welke agt en twintig stuivers weekelyks verdienen, ten voordeele van het huis, zullen voortaan hunne hoed en schoenen en de zodanige die sestien stuivers in de week ten behoeven van het huis inbrengen, zullen hunne hoeden zelfs moeten bekostigen.

Art. 8.

Aan zodanige jongens, welke beneeden de agt en twintig stuivers in de week inbrengen zal worden gegeeven, twee paar schoenen in het jaar, zonder meer.

Art. 9.

Alle de nieuwe schoenen zullen voortaan buiten het Weeshuys, by een particuliere baas of baazen moeten worden gemaakt. Dan het lappen en verstellen der schoenen zal volgens het oude gebruik, binnen het huys blyven voortgaan.

Art. 10.

De vrouwen regentessen zullen voortaan zorg dragen, dat er van tyd tot tyd een meerder getal mysjens, uit de linnen naaykamer buiten het huis by particuliere persoonen uit naayen zal gaan en word by deezen vastgesteld, dat zodanige meisjens welke twee jaaren als fyne linnennaaisters in het huis hebben gewerkt, uit naajen zullen mogen gaan, mits dat zy ten behoeven van het gemelde huis zullen moeten inbrengen ieder dag vier stuivers. En zal het aan de vrouwen Regentessen vry staan, om zodanige van de mysjes, welke in de wolle naaykamer zyn en daaruit gemist kunnen worden, mede wanneer zy bekwaam worden geoordeeld buiten 's huis uit werken te laten gaan mits dat deeze ook ten behoeven van het huis zullen moeten inbrengen zo veel als vrouwen Regentessen geëvenreedigd aan hunne jaaren en verdiensten, in reedelykheid zullen oordeelen

Art. 11.

Al het oude linden en wollengoed zo uit de linnen als wolle naaikamer zal altoos ten behoeve en tot voordeel van het weeshuis moeten worden gebruikt zonder dat van al hetzelve ietwes tot andere ynden zal mogen worden besteed.

Art. 12.

Ten ynde omtrent de schafting alle behoorlyke en vereischte naauwkeurigheid onafgebrooken worde geobserveerd, zullen de schaftlysten zo van het vleesch, spek en alle andere eetwaaren zonder onderscheid, door vrouwen regentessen altoos moeten worden ingerigt, geëvenreedigt aan het juiste getal persoonen ende zulks alles met betragting van de meest mogelyke spaarzaamheid.

Art. 13.

Om te beproeven of het gebruik van versch vleesch en spek niet voordeeliger voor de financie van dit huis zoude syn, dan het gezoute vleesch en spek, zal by provisie voor den tyd van een jaar weekelyks de benoodigde hoeveelheid van vleesch en spek, voor de consumtie van hetzelve, door de H. H. Regenten en Vrouwen regentessen by de vleeschhouwers en spekslagers binnen deeze stad worden aanbesteed. En zal daar meede ingevallen hetzelve daarna voordeeliger zal zyn bevonden, worden gecontinueerd, wordende de

H. H. Regenten en vrouwen Regentessen, ingevalle het contrarie van dien by ondervinding zal komen te blyken, nu voor alsdan gequalificeerd om het tot nu toe plaats gehad hebbende gebruik weeder op nieuws in te voeren of dieswegens zodanig te handelen als dezelve ten meesten voordeelen van het huis zullen vermeenen te behooren.

Art. 14.

De kaas, welke tot consumptie van het huis benodigt zal zyn, zal voortaan door de vrouwen regentessen by de week moeten worden aanbesteed, dog de booter en de grutterswaaren, zal by zodanige quantiteit telkens worden aangekogt, als door gem̃ vrouwen Regentessen het voordeeligst zal worden geoordeeld.

Art. 15.

De leverancie der turf voor het huis benoodigd zal voortaan door H. H. regenten meede moeten worden aanbesteed en zal daarvan *alleen* mogen worden gestookt in de comptoiren van de H. H. regenten en vrouwen regentessen, in de keuken en in de ziekenkamer en zal tot meerdere verwarming voor de kinderen op de zaal en in de hut een kachel met steenkoolen geplaatst en gestookt worden, zullende de doove kolen uit de bakkery zo veel noodig zal zyn, in het huis zelve gebruikt, en niet dan de overtollige verkogt mogen worden.

Art. 16.

Gelyk aan de eene zyde de vrouwen regentessen altoos zullen behooren te zorgen, dat de schoftlysten eene genoegzame quantiteit spys inhouden voor de noodige consumptie en dat aan de andere zyde moet worden gezorgt dat er geene geleegendheid zy om van de spys, welke tot comsumptie voor de huisgenooten alleen moet strekken teegens dit oogmerk buiten dezelve word geconsumeerd, zal voortaan niemand der kinderen eenige spys of drank buiten de eetvertrekken vermoogen meede te nemen, maar zullen de aan hun toegeschikte spys en drank binnen dezelve moeten gebruiken en worden hiervan alleen uitgezonderd zodanige jongens die s'morgens vroeg, na hun werk gaan en gewoon zyn, hunne booterham mede te neemen, welk gebruik mitsdien by deezen word verstaan te zullen voortduuren.

Art. 17.

Geduurende den tyd, dat er word gegeeten zal van nu voortaan niemand dan alleen diegeenen, welke tot het huis behooren op den eetzaal worden toegelaten en veel minder vryheid worden gegeeven om meede te eeten.

Art. 18.

Aan geenen der suppoosten die buiten het huis woonen, zal immer zyn gepermitteerd, om eenig voedzel van het huis hoegenaamd in hetzelve te gebruiken, uitgezonderd de gevallen wanneer het hunne toerbeurd zal zyn, om de kinderen op de zon en feestdagen na, en uit de kerk te begelyden, dog zal hun altoos blyven verboden om

ietwes van de spyze of drank meede te neemen om elders te consumeeren.

Art. 19.

Ook zal aan niemand, die buiten dit huys woond en voor, of in hetzelve werkt, voortaan eenige spys of drank mogen worden gegeeven, en gevolgelyk ook niet aan turfdragers, vleesch of spekslagersknegts of wie het ook zoude mogen zyn, nietteegenstaande hetzelve tot hiertoe gebruikelyk is geweest.

Art. 20.

Daar zal voortaan geen bier dan *alleen* op de eetzaal mogen worden gebruikt en zal hetzelve niet meer na de slaapvertrekken mogen worden meedegenomen. En wordt teffens by deezen expresselyk afgeschaft het geeven en uitdeelen van zogenaamde kerstukken aan de kinderen.

Art. 21.

Ten ynde in alles wat mogelyk is eene noodzakelyke eevenreedigheid worde geobserveerd, zal de bakker altoos gehouden en verpligt zyn om met alle naauwkeurigheid te zorgen, dat uit ieder zak graan eene evenreedige quantiteit brooden van dezelve zwaarte worden gebakken en dat daartoe teffens eene daaraan meede geëevenredigde quantiteit melk worde gebruikt, alsmeede dat tot ieder bakzel genoegzaam dezelve quantiteit turf worde gebruikt van al hetwelk hy gehouden zal zyn weekelyks een specifiecque en accurate opgave aan de H. H. regenten en vrouwen regentessen te doen, ten ynde moge blyken van de nauwkeurigheid, met welke hy deeze zyne verpligting agtervolgt en nakomt.

Art. 22.

De suppoosten, welke teegenwoordig in dienst zyn zullen worden gecontinueerd op den voet hunner vorige engagementen. Nogtans zal by overlyden of afstand van den schoolmeester welke thans gehuuwd, en buiten het huis woonagtig is, in deszelfs plaats een ongehuuwd persoon worden aangesteld, die in het huis zal moeten woonen en op gelyke wyze zal de vervulling van de post des tegenwoordig fungeerende ongehuuwde schoolmeester, die in het huis woond by het vervolg moeten worden gecontinueerd.

Eindelyk zal de post van den teegenwoordigen catechiseermeester by deszelfs overlyden of afstand niet mogen worden vervuld maar zal alsdan een der catechiseermeesters binnen deeze stad moeten worden aangenomen, tot het geven van onderwys in den godsdienst, op een matig tractement, ter concurrentie van honderd guldens in het jaar of daaromtrend.

Art. 23.

Alle reparatien van dit huis, welke van eenig belang zyn zullen voortaan aan particuliere baazen binnen deeze stad worden aanbe-

steed, terwyl de dagelyks voorvallende klyne reparatien door de jongens uit dit huis zullen worden gedaan. En word de vaste timmermansknegt welke tot hiertoe in het huis is geëmployeerd, by deezen afgeschaft.

Art. 24.

Ook zal door de vrouwen regentessen alle mogelyke menage in de schaffing voor de suppoosten en in het generaal in alles, wat tot de huishouding behoord, worden betragt en geëffectueerd.

Art. 25.

Laastelyk word aan alle de suppoosten wel expresselyk by deezen gelast, de voorsz̄ artikelen voor zo veel hun aangaan, met al hun vermogen exactelyk natekomen en optevolgen, mitsgaders van al hetgeen daarteegens ter hunner kennis moogt komen, aanstonds en zonder uitstel aan de H. H. Regenten en vrouwen regentessen bekend te maaken en zullen dezelve, ingevalle van nalatigheid daarover zodanig worden gecorrigeerd, als de aart en het gewigt van derzelver nalatigheid of verswyging zullen geoordeeld worden te vorderen.

N°. 18. 10 *September* 1790. *Resolutiën Burgemeesteren* — Burgemeesteren magtigen regenten van het Weeshuis, ten laste van hun gesticht van den Heer Mr G. W. van Oosten de Bruyn tegen den intrest van $2^1/_2$ % op te nemen een bedrag van *f* 3000:00:00 à *f* 4000:00:00.

N°. 19. 27 *Augustus* 1792. *Resolutiën Vroedschap.* — Gedelibereerd zynde op de requeste van de regenten van het Weeshuis binnen deeze Stad, om alteratie in het 22 artikel van het reglement voor het zelve godshuis by de Heeren raden en Vroedschappen op den 2den Juny 1790 gearresteerd, breeder gementioneerd, onder Hun Ed. Achtb. notulen van den 17den deezer loopende maand.

Is goedgevonden en verstaan, de voornoemde regenten by deezen te qualificeren, om by afschaffing van de binnenmeesters, twee buiten het huis woonagtig voor het vervolg aan te houden, en om mitsdien behalven den thans fungeerende meester buitenshuis, nog een schoolmeester, schoon gehuuwd zynde, meede buiten het godshuis woonagtig, op eene behoorelyke instructie aan te stellen, en daar meede op dien voet by het vervolg te continueeren, mitsgaders welgem̄. regenten te auctoriseren, om aan den alzoo aan te stellen meester te accordeeren en toe te leggen een ordentelyk salaris of jaarlyks tractement genoegzaam om daarvan alleenlyk behoorelyk te bestaan, alles nogtans onder verband en conditie, dat nog dezelve nog zyne successeuren in der tyd, zullen vermogen aan eenige particulieren buiten het godshuis, eenige instructiën of lessen te geeven, en mitsdien gehouden en verpligt zullen zyn, hunne dienst en arbeid den gantschen dag door, alleen tot onderwys en tot nut van de weezen in het voorm̄ godshuis te besteeden.

N°. 20. 28 *Januarij* 1795. *Memoriaal van de provisionele stads regering.* — Gehoord het voorstel om het burger Weeshuis tot inkwartiering te ontledigen; is geresolveerd, de Commissie tot inkwartiering te verzoeken om, met en benevens de regenten vant Weeshuis te effectueeren, dat de kinderen van het zelve huis in andere godshuizen voor een tijd verplaatst en verzorgd worden, ten einde het voorgestelde zoo spoedig mogelijk plaats grijpe.

N°. 21. 12 *Februarij* 1808. *Resolutiën Burgemeester en Wethouders.* — De Burgemeester der Stad Haarlem, gehoord hebbende de lecture van het schriftelijk adres van de regenten van het Gereformeerde Weeshuis binnen dezelve stad, daarby in substantie, en ingevolge de aan hen, by resolutie van den Raad van den 23sten Januarij 1807, opgelegde verpligting, verzoekende, dat de, ten behoeve van gem. godshuis bij gem. resolutie geaccordeerde subsidiën, ter tegemoedkoming in het gemis van Stedelijke impositiën en recognitiën, hetwelk dat huis kwam te lijden bij de introductie der nieuwe Stedelijke belastingen over dezen jare, ten behoeve van het zelve huis mogten worden gecontinueerd. Heeft, na daarover met Wethouders te hebben gedelibereerd, het verzoek geaccordeerd, zoo als het zelve geaccordeerd wordt bij dezen; met qualificatie op de gecommitteerden tot de zaken der Stedelijke Financiën omme aan de regenten, van het voorn. huis, ten behoeve van hetzelve, tegen behoorlijke quitantie, af te geven de navolgende subsidiën.

1°. maandelijks, te rekenen van den 1sten Januarij dezes jaars, eene subsidie van Vier honderd guldens.

2°. eene subsidie van twee duizend guldens int jaar, te betalen in de maanden Maart, Junij, September en December, telkens een geregt Vierde part.

Met bepaling nogtans, dat deze vergunning slegts over dezen lopende jare gaat, en dat die regenten verpligt blijven jaarlijks continuatie van de voorš subsidiën te verzoeken.

N°. 22. 27 *April* 1810. *Resolutiën Burgemeester en Wethouders.* — Burgemeester en Wethouders bepalen, dat de verpleegden uit het Gereformeerde Weeshuis, (welk gesticht tot Kaserne is ingerigt geweest) die sedert geruimen tyd gehuisvest waren in het Diaconie- en Aalmoeseniers Armenhuis, zullen overgebragt worden in het Oude Mannenhuis.

N°. 23. 4 *Mei* 1810. *Resolutiën Burgemeester en Wethouders.* — Burgemeester en Wethouders gelasten aan de regenten van de Godshuizen, om, bij de veranderingen in hunne respective gestichten, noodig geworden door de bepalingen der bovenstaande resolutie, de meest mogelijke zuinigheid, ten opzigte van den jammervollen staat der Stads Financiën, in acht te nemen.

N°. 24. 18 *Mei* 1810. *Resolutiën Burgemeester en Wethouders.* —

Regenten van het Weeshuis worden gemagtigd, ten laste van hun gesticht te negotiëren een bedrag van *f* 10000:00:00, tegen eene rente van hoogstens 1/2 % in de maand.

N°. 25. 13 *Augustus* 1810. *Resolutiën Burgemeester en Wethouders.* — De Burgemeester der Stad Haarlem in overweging genomen hebbende de deplorable gesteldheid der Stedelijke financiën, welke zedert korten tijd zoodanig zijn veragterd, dat het eene volslagene onmogelijkheid is, omme, voort vervolg, de gewone subsidiën en bijdragen, zoo tot voorziening in de behoeften voor de gesubsidiëerd wordende godshuizen en armkantoren als ten behoeve van het gereformeerde Weeshuis, uitgereikt wordende, uit dezer Stads kasse te kunnen blijven fourneren. En wijders, dat het genoegzaam zeker is, dat het vermogen daartoe, niettegenstaande den besten wil, reeds met den aanvang van het jaar 1811 genoegzaam geheel en al zal moeten ophouden, indien er gene middelen en wel ten spoedigste betrekkelijk het armenwezen bij het gouvernement daargesteld worden, welke genoegzaam zijn om dat gevreesd oogenblik te voorkomen. En vermits niets kragtiger tot wering, ten minste vertraging, van dusdanige kommervolle situatie kan medewerken, dan verdubbelde pogingen aan te wenden, om in alle deelen, zoo mogelijk meerdere bezuiniging in te voeren en daar te stellen. Heeft na ernstige deliberatiën met Wethouders en hoezeer volkomen overreed, dat in de administratie der gesubsidiëerd wordende godshuizen, en de bedeling der armen de meeste menage betragt wordt, des niettegenstaande, in aanmerking genomen zijnde het gebrek aan middelen om in het benodigde te kunnen blijven voorzien, onvermijdelijk en van de gebiedendste noodzakelijkheid geoordeeld, om aan de commissie van toezigt en superintendentie over de gesubsidiëerd wordende godshuizen en armkantoren, met den meesten ernst aan te bevelen en aan te schrijven zoo als geschiedt bij dezen, omme bij de differente armbesturen onder hunne superintendentie staende, terstond zoodanige beschikkingen en bezuinigingen daar te stellen, waardoor men ten minsten voor enigen tijd in staat gesteld blijve, om enigermate in de behoeften der huishouding dier gestichten en de bedeling der armen (hoe schraal dezelve thans ook mogen zijn) te kunnen blijven voorzien.

Wordende wijders aan de regenten van het gereformeerde Weeshuis met den meesten ernst en aandrang aanbevolen en aangeschreven om in de directie van dat gesticht, dusdanige buitengewone en gewigtige middelen van bezuiniging onverwijld in te voeren en in werking te brengen, waardoor het zelve (in geval van nood) op zich zelve zou kunnen bestaan, alzoo de Stedelijke Financien veelligt in zoodanigen staat zullen kunnen geraken, dat de aan dat gesticht van stadswege tot nog toe uitgereikte bijdragen, met geene mogelijkheid op den duur, zullen kunnen blijven afgegeven worden.

N°. 26. 6 *November* 1810. *Resolutiën van den Burgemeester.* — Regenten van het Weeshuis, kennis gevende van de treurige omstandigheden der finantiën van hun gesticht, berigten, dat zij eerlang hunne posten per se zullen moeten nederleggen, daar de administratie uit den aard der zaak zal ophouden; de Burgemeester geeft hun in bedenking, zich te wenden tot den Landdrost tot het erlangen van magtiging om eenige landerijen te verkoopen, en zoodoende de zaken gaande te houden.

N°. 27. 23 *November* 1810. *Resolutiën van den Burgemeester.* — Missive van de regenten van het gereformeerde Weeshuis omme appui op het verzoek vervat bij het door hen toegezonden addres aan den land-drost om qualificatie tot verkoop van eenige landerijen.

Op den 24sten dezer is het zelve addres met eene favorable brief van voorschrijving aan den Heer landdrost ingezonden.

(Tot dezen verkoop werden regenten bij resolutie van den Landdrost van 1 December 1810, N°. 11, gemagtigd.)

N°. 28. 22 *December* 1810. *Resolutiën Burgemeester en Wethouders.* — Burgemeester en Wethouders, deelen Regenten van het Weeshuis mede, dat door de treurige gesteldheid der Stads Finantiën voor het vervolg geen subsidie uit de Stads kas aan dat gesticht kan worden verleend.

t g

Arb loo d Jong	Vergoeding wegens gemis aan recognitiën.	Restitutie-belasting.	Boeten.	Armgelden.	Oude Mannenhuis.	Afgeloste kapitalen.	TOTAAL.	
							ONTVANGSTEN.	UITGAVEN.

BIJLAGEN.

BIJLAGEN A,

BEHOORENDE BIJ HET

RAPPORT

BETREFFENDE HET

BARBARA-GASTHUIS.

N°. 1. 10 *April* 1435. *Fundatie-brief van het gesticht. Copijeboek f°* 2. — Wi Ocker van der crimpe ende Jan claesz. van dam, scheepenen in Haerlem, oirconden dat voor ons quam meester huge van assendelft, priester, met claes van assendelfshant syn neeven & momboirs. Ende opgaf puerlyk ter eeren goids, synre benedider moeder eñ alle goids heyligen, der goeder steede van haerlem, tot eenen vryen eygen, tot saligheyd synre eñ synre ouderen sielen, ende voirt tot salicheyd alder geenre sielen die hoir aalmoessen gheven ende hoir hand dar doichden daartoe ryken eñ vutsteecken sullen tot den armen behoef, die huysinge metten erven, daer meester huge voorsz. eñ heer wouter meynardssoon priester. nu ter tyd selver in & opwonen, aen malcanderen leggende & staende in sinte jansstraet, twisschen salomon janssoon jan van adrichem, meester heynrick ende coman pieter willemsz an die eensyde eñ jan luydenzoon, die schoolsteege ende lambrecht claasz. symonssoons soon an die ander syde, afterwaerts streckende an die smeedstraet, ende heeft se der goeder steede van haerlem met syns momboirshand voorz. gelooft te waren, als men vry huysingen & erven binnen der vryheden van haerlem schuldich es te waren, al vry sonder huyr; in al sulcker voegen, manieren eñ voirwaerden, als hierna beschreven volget: In den eersten so sal men deese voors̃z. huysinge metten erven den naem geven, ende die hebben & heeten tot eeuwigen dagen, tot eeren onser liever vrouwen, *Onser Liever Vrouwen gasthuys*. Voorts so sullen die Raden van der steede van haerlem, die nu syn of namaels weesen sullen, een of twee goede, reckelicke, eerbare cnaepen daertoe schicken, ende ordineeren alle jair die tot voorz. onser liever vrouwen gasthuys, ende die arme siecke menschen, die daer in syn, of namaels in weesen sullen, bewaeren & regieren sullen, gelyck die gasthuysmeesters dat nieuwe gasthuys regieren & bewaeren, ende dat nae onser liever vrouwen gasthuys voorz. vermoogen, ende des so en sullen die raden van der steede, die nu syn of namaels weesen sullen nog die

gasthuysmeesters by hen daartoe gesettet, nog niemant van haren weegen, deese voorsz. huysingen met den erven, geheeten onser liever vrouwen 'sgasthuys, vercoopen, versetten vervreemden nog in geenre wys verondersaten, nochte verminderen, maer sullen die selve huysinge metten erve in rake & daecke houden en doen houden ende regieren laten tot ten regten armenbehoef, gelyck voorsz. staet. Voorts so syn 't voirwaerden dat men geen provenaers in deese onser liever vrouwen gasthuys voorsz. aenneemen, noch ontfangen en sal, hetsy om heerscaps of iemand anders beede ofte geboodes wille, in eenigerwys; maer men sal dairin nemen eñ ontfangen regte bedredige, arme siecke menscen, die niet en hebben te verteeren, ende den daarinne doen hoir behoefte ende nooddrufte, so dat behoren sal na des gasthuys voorsz. vermogen. Voirts, want tot deesen onser liever vrouwen gasthuys voorsz. na regtersoort gegeeven & betaeld sal worden, aen gereeden gelde twee hondert philips borgond. scilden, so syn 't voirwaerden, dat die voorsz. 200 philips borgond. scilden ende voirt alle 't ander, dat tot ten voorsz. gasthuuse gegeeven of besprooken sal worden, nu of hier namaels, hetsy aen gereeden gelde, an cleynodien, an inboedel of an anders eenige goederen waer ende waeran die geleegen mogen binnen haerlem of daar buten, alleen & geheelyck weesen ende blyven sullen tot eeuwigen dageñ, tot nutscap ende profyt onser liever vrouwen gasthuys voorsz. ende nergens anders ende waer dat saecke, dat deese voorsz. huysinge, geheeten onser liever vrouwen gasthuys, by ongeval verbarndt, dat god verhoeden wille, so sullen die raden van der steede, die nu syn of namaels weesen sullen, die voorsz. huysenge tot eeren onser liever vrouwen en tot behoef der regten armen weeder op doen tymmeren, na des gasthuys goeden vermoogen, ende op deese vorige manieren & voirwaerden voorsz. eñ anders nyet. So hebben wi scout, burgermeisteren, sceepenen ende raden der steede van haerlem op deese tyd voor ons eñ onse nacomelingen, bij wille & goeddunkender Vroedschap ende Rykdom van onse steede, deese voorsz. huysinge metten erven angenoomen eñ ontfangen, eñ sullen die ter eeren goids onser liever vrouwen ende alle goids heyligen, en tot behoef der armen doen regieren eñ bewaren in aller manieren, gelyck voorsz. staet ende hebben deese voorsz. huysingen met den erven, ende die arme siecke menscen, die daarin syn of namaels wesen sullen, genoomen in onse hoede eñ bescermenisse tot eeuwigen dage, & hebben hun ook voer ons eñ onse nacomelingen gehgeeven, ende gheeven mit deesen brieve, alle regten, privilegien eñ vryhedens, die onse nieuwe gasthuys heeft binnen onser stede, en gelooven hun daer inne te houden, en daer inne te styven ende starcken, teegen eenen ygelicken, die hen daarinne hinderen of deeren woude. Deese brieven syn twee aleens: ende omdat wy scout, burgemeesteren, scee-

penen ende raden der steede van haerlem voor ons eñ onse nacomelingen alle puncten voorsz. en elk punct bysonder vastgestade & onverbroken houden willen eñ doen houden So hebben wy in cennisse der waerheyd deesen brieff beseegelt met onser steede seegel, hier angehangen, en wy sceepenen voorsz. hebben desen brief meede beseegelt met onsen seegelen hier angehangen in 't jaar ons Heeren 1435 op den thienden dag in Aprilis

N°. 2. Extra ordinaris daegen voor de Vrouwen in St. Barbaren gasthuys, tot haer blijde maeltyden.

4 *December*	St. Barbaradag	
25 d°.	Kersdag	
1 *January*	Nieuwejaersdag	
	Vastenavond	
	Paesschen	
	Pinxter	
24 *Juny*	St. Jans geboorte	
15 *Augustus*	Maria Heemelvaert	
Sondag na 1 *October*	Haere Kermis	weesende altyd na ouder gewoonte op den Sondag voor St. Bavo soo in 't oude register geschreeven staet.
1 *November*	Alderheyligen	

Sy geweeten dat deese extra ordinaris daegen by elcke vrouw 4 stuyvers meer werd gedistribueert als ordinaris.

N°. 3. De regeerders syn gehouden met vier borden in de Grote kerck om te laten gaen by vier bequame clercken, elce Clercke sal hebben voir syn moeyte een oortgen van een stuyver die dagen hier nae volgende

Op den Heyligen Kersdag, onder den kersmisse ende onder de Hoogmisse

Op den Heyligen drie Coningen dag

Op alle Lieve Vrouwen dagen

Op den Heyligen Paeschdag onder de Vroegmisse ende onder de hoogmisse

Op ons Heeren Heemelvaertsdag

Op den Heyligen Pinxsterdag

Op transfiguratio, sondag daerna

Op den kermisdag van Ste Baven Kercke

Op St. Bavendag

Op aller Heyligendag

Op den Woensdag in der Quatertemper in der guldenmisse

N°. 4. — Op onser Liever Vrouwen Heemelvaertsdag hebben de Vrouwen hutspot.

Op St. Blasiusdag alle jaers een eerlyke maeltyd voor die armen

Vrouwen, is besprooken by Mr. Hugo van Assendelft, fonditeur van onser Liever Vrouwen gasthuys, op den selven dag sullen die Vrouwen bidden voor de siel van den voorš Mr. Hugo ende voor de sielen van alle syne vrinden.

Op Ste Barbarendag hebben de Vrouwen twee Cabellauwen met drie pont boters of een eerlyke hutspot daer voor, al na den tyd wyst.

N°. 5. — Ordonnantie nae ouder gewoonte geordonneert by de voorgaende regeerders omme by die Vrouwen, die in 't gasthuys woonen met malcanderen vreedelyken te leeven, te weeten:

Die misdoet tegen den profijte van 't selve gasthuys die sal men daer al geheel uyt setten, ende die onvreedelycken leevet ende ymant qualyck toespreecket, die sal men geeven syn ses weeken.

N°. 6. — Opten Kermisdag eñ op Ste Barbarendag so wort er een misse gesongen eñ vesper by den pastoor vant selve gasthuys by den Schoolmeester ende die Clercken, ende ten 12 uyren gepreect.

De predicant voor syn moeyte 4 stuyvers.

De schoolmeester (rector) voor syn moeyte, eñ alle die schoolkinderen hebben oorlof na ouder gewoonte 4 stuyvers.

De twee priesters die dat evangelie & den epistel singen op den kermisdag & op St. Barbarendag telckens elck een blanc.

De beyerman op den Kermisdag & op St. barbarendag telcken reyse 3 groot Vlaems.

N°. 7. — De regeerders op den Kersmisdag & op St. Barbarendag onder den preecke nae ouder gewoonte gaen selver om met den borde eñ een van de regeerders sitten den heelen dag met een tafel bij de kerckdeur, omme aelmissen te ontfangen voor 't godshuys & besyden den regeerder sitter een vrouwe omme aelmissen te ontfangen; meede met eene taefel, voor de gemeene vrouwen in t selve gasthuys.

N°. 8. — Item de priesters, die alle avonden onser Liever Vrouwen lof singen, hebben eens 's jaers in den somer ontrent St. Jacop een maeltijdt in den houdt ofte tot Heemsteede, daer wert voor betaelt na ouder gewoonte 3 Caroli Guldens 10 stuyvers.

N°. 9. — Die Regeerders sijn gehouden den Vinders van St. barbara te geeven, alle jaer ontrent May deese voorš 4 guldens en als men een deeken gecooren sal hebben 6 stuyvers, die hij te vooren in 't gelag geeft.

N°. 10. — Die Regeerders hebben voor hare moeyte met de pastoor eñ de moer van 't huys een eerlycke maeltijd op Kermis nae ouder gewoonte.

Die pastoor van 't huys geniet alle jaers op kersavond een paer goede conijuen, eñ niet de vellen, nae ouder gewoonte.

Item die moer in t gasthuys heeft alle jaeren nae ouder gewoonte op Kermisdag van schuuren eñ de kercke te beschikken de somma van 6 stuyvers.

N°. 11. Dit syn alsulcke ordonnantien als men gehouden sy om te deelen, die vrouwen die in onser Liever Vrouwen gasthuys woonen.

In den eersten sal men coopen in de Lucasmarckt een vetten osse van 20 of 22 carolus guldens ende twee vette verckens t stuk van 4 of van 5 carolus guldens ende daertoe soud, eñ noch een quartier rogge naer ouder gewoonte,

Item een half vat botters van den besten, es besproocken van Margriet van Beeckesteyn,

Item twee hondert manden turfs ofte meer ofte drie hondert met grof & kleyn houdt daertoe,

Item op alle Lieve Vrouwen daghen ende so dicke als men met den borde in de Groote Kercke ommegaet sal men die vrouwen geeven een vierendeel biers ende elcks een broot van een oortgen,

Item op ten Heyligen Korsdag hebben die vrouwen pastaijen in de pot eñ elck een pynte romenye.

Op den Heyligen jaersdag een groote pot met rys en brouwe met een broot van een oortgen elcks,

Item in die vasten een sack tarwe en een tonne biers is besproocken van Vechter Gerbrantsz̄.

Item in die vasten een achlen erreten.

Item een half achlen erreten in den advent voor Kersmis.

Item Sondag in den Vastenavond hutspot, gebraden vlees, een vierendeel biers en elck een broot van een oortgen.

NB. Dit is die maeltijd op St. Blasius dag besproocken bij meester Huych van Assendelf.

Item dingsdag in de Vastenavond een groote pot met pannekoeken,

Item op ten eersten sondag in de vaste, hebben de vrouwen elck twee stuyvers om haring te coopen,

Item op Sondag van half vasten hebben elcke vrouwe twee groot in gelde (twee stuyvers aen gelde elck.)

Opten Heyligen Paeschdag een vet lamme een vierendeel biers elck een halve pinte romenye eñ elck een broot van een oortgen,

Opten heyligen pinxterdag hutspot een vierendeel biers een halve pinte romenye eñ elck een broot van een oortgen,

Item op ten Kermisdag in 't gasthuys hutspot ofte gebraden vlees een vierendeel biers & elck een brood van een oortgen, 13 conijnen met 3 pond boters voor t gebraden voor alle te samen,

Ende nog hebben de vrouwen gord, zoud, smout, beesemen & seep sooveel als men behoeven voor t lindewaet in de Kercke,

Item de vrouwen hebben elck 2 pont kaerssen, maer de moer van

't huys heeft vol ligt & een halve stuyver 's weeks om te coopen vis.

N°. 12. — Item die vrouwen hebben elck eenen fijnen bol van den heyligen geest & is waerdig seeven duyten welcke bolle gemaect is tot een testament van Pieter Vreriksz̄ & sal euwiglic geduren eñ sal alle jaren gehaelt worden op den Palmsondag in de Groote kerck daer van het eerste jaer gehaelt is a°. 1590 & is aldus ingevoert van Adriaen Pietersz̄ Dayman tot behoeff van dertien oude vrouwen in Barbaren gasthuys.

N°. 13. — Aanteekening, dat de vrouwen „elck nog hebben 6 stuyvers ter weecke.„

N°. 14. — So hebben wij ondergesc̄ regenten van deesen godshuyse in plaetse van de tonne boter geordineert elcke vrouw een half pont booter s weeks, t gansche jaer geduyrende en aen hare weeckelijke subsidie meede twee stuyvers verhoogt, maeckende voor elck hooft 12 stuyvers 's weecks.

N°. 15. — So hebben wij ondergesc̄ regenten de weeckelijke subsidie van 12 stuyvers verhoogt op veertien stuyvers, alles bij provisie tot dat anders soude moogen werden geordineert.

N°. 16. — Eed der regenten.

Dat sweeren wij regenten van t Barbara gasthuys te weesen die goederen van het selve goodtshuys profijtelyck, getrouwelyck ende regtvaerdichlyck te regeeren ende te administreeren als ons selfs goedeñ geene immeuble goederen te alieneeren nog te aencoopen nog̃ geene processen voor het voors̄ goodshuys aen te neemen dan met expresse believe van den Burgermeesteren ende oock · geene landen den voors̄ goodshuys toecomende te verhuuren dan ten overstaen van den Burgermeesteren gheene penninghen van het selve goodshuys uyt te setten dan onder behoorlycke hypotheecke ende voor al te doen dat getrouwe diligente ende regtvaerdige regenten vant Barbara gasthuys voornoemt schuldich syn te behooren te doen.

Alsoo waerlyck moet ons God almachtich helpen.

Eed der Regentessen.

Dat sweeren wy Moeders van 't Barbara gasthuys der stad Haerlem te weesen de goederen van dien so veel ons aengaet getrouwelyck te regeeren de ordonnantie onderhouden & doen onderhouden ende voorts alles te doen dat goede eñ getrouwe moeders schuldich syn te doen.

Alsoo waerlyck moet ons God almachtich helpen.

N°. 17. *Copyeboek voor fol.* 2. 1446. — Wi Jan Claes Didericksoen eñ Hendrick Willem Claessoenssoen, scepenen in Haerlem, oirconden dat voor ons quamen die gasthuysmeesters van onser Liever Soeter Vrouwen gasthuys binnen Haerlem van gasthuys weghe voors̄ bij wille eñ consente der Raiden der steede ende gelieden, dattet voorwaerden syn twisschen meester Hugo van Assendelft pries-

ter, ende hun, also dat meester Hugo voors̄ voor hem eñ voor syne ervē twee bedsteeden in t gasthuys voors̄ tot haer behoeff hebben sullen om haer arme magen eñ vrienden die behoeftich syn op te legghen. In oirconden deesen brieve beseegelt met onse seegelen in 't jaer ons Heeren MCCCC, XLVI op ten IX dach Aprilis.

N°. 18. *Copyeboek fol.* 127. 1526. — Wy Gheryt van Warmond & Willem van Berckenrode, scepenen in Haerlem, oirconden dat in onse jeghenwoordichheyt geweest is, die eersame & voorsichtige Joncvrou Margriet van Assendelft Weduwe van wylen Dirc van Beeckesteyn ende gheliede dat sy tot eenen vryen eyghen opgedragen ende quytgescholden heeft om gods willen 't gasthuys van St. Barbara staende in St. Janstraet binnen deeser steede tot behoeff van den armen menschen in 't selve gasthuys, eerst twee gouden Wilhelmus Schilden s jaers op ghysbrecht van Nyenroden goederen, noch een gouden Wilhelmus Schild 's jaers op Heer Gerrit Fransz̄ goederen pater van St. Margrieten binnen deeser steede, noch 10 stuyvers s jaers op deselve Heer Gerrits goederen, noch vyfthien stuyvers 's jaers op Willem Gerritsz̄ huys eñ erve eñ noch 45 oude boddragers 's jaers op Catryn Adriaen Claesz̄ Weduwe goederen, al te samen jaerlykse pagt staende op de voors̄ goederen in den dorpe van Hillegom, breeder blyckende by de besegelde pagtbrieven die de voors̄ Joncvrou Margriet die gasthuysmeesters vant voorñ gasthuys in onser præsentie overgeleevert heeft met sulcker voorwaerden & conditie, dat de voors̄ gasthuysmeesteren vant voors̄ gasthuys in der tydt weesende sullen gehouden weesen te geeven elck arm mensch in 't voors̄ gasthuys tot derthien toe boven tgheen dat men hen dagelycxs geeft, alle weecken een half pont roode booter, beginnende alle jaer van alre heylighendach af, ter tyd toe dat de voors̄ pagten aen de voors̄ half ponden boters de voors̄ dertien arme menschen gegeeven & gedistribueert sullen weesen eeuwlichlyck geduurende op de verbeurnisse van deselve pagten ende te gaen wederomme aen des voors̄ Joncvrou Margrieten erfghenamen indien de voors̄ gasthuysmeesteren in der tyd weesende negligent waren in tgeene dat voors̄ staet te doen. In oirconden deesen brief beseegelt met onsen seghelen opten XXIII dach in Julio in tjaer ons Heeren MDXXVI.

N°. 19. 1533. — Wy Gerrit Steffensz̄ ende Jan Duyvesz̄ Scheepenen in Haerlem oirconden dat voor ons gecomen syn Claes Gerritsz van Houten, Jan Nannincsz̄; Jan Matthysz̄, Willem Dirckszoon ende Jan Pietersz̄ Kies, Heylige gheestmr̄n verclarende ende kennende voor haer ende haere nacomelingen Heylige Gheestmr̄n in der tyd weesende by consent ende believen der raden derselver steede van Haerlem, hoe dat Mr. Hugo van Assendelft, Licentiaet in beyden regten Canonick & raed in den Hage, henluyden opgedraegen ende tot een vry eygen gegeeven heeft dertien ende een halve gaerde

lands, legghende in den dorpe van Assendelft gemeen in Jan Heynen Weer met Heer Pieter van der Molen, Ridder, of syne kinderen, also groot ende cleyne alst nu gebruycken Adriaen Willemsz̄ & Gys Claes Gysz̄, jaerlycks om 45 carolus guldens tot 40 grooten vlaems de gulden gereeckent ende 6 koeyekaesen van welck landt lendens syn, aen de noordsyde Simon Dircksz̄ Weer ende aen de suytsyde dat froon, weer streckkende van de twisck in toost tot aen de wycker meer in twesten, waervooren de voorn. Heylighe gheestmeesteren verclaerden voor heur ende heure nacomelinghen dat sy belooft hebben ende beloven mits deesen, dat deselve Heylighe gheestmr̄n tot eeuwighen daegen sullen laten, alle daegen doen leesen op heuren costen eene misse by een goed priester in der parochie kercke binnen Haerlem te weeten alle weecken 3 missen op theylig cruysoutaer ende sullen die priester doen leesen na de misse miserere mei deus met een collect opt graf van die van Assendelft of Florys Scoddy over dat getyde huysken ende sal die priester na die missen leesen miserere mei met een collect of twee, daer hy Meester Hugo begeert ende sal begraven werden ende sal die priester oock dat volcke wywater geeven Ende beloofden de voors̄ Heylighe gheestmr̄n als vooren jaerlics uyt te reycken 3 rhyns gulden tot wasligt ofte ornamente van de voors̄ capelle ende sullen oock geeven altyd op Meester Hugo voors̄ jaergetye 72 wittebrooden tstuck van een halve stuyver den armen menschen die sy daer toe gedeputeert hebben sullen elck syn broot te haelen nae de sielmissen van des voors̄ Meester Hugo jaergetyd & nog 13 grootgens brooden sullen sy geven in 't gasthuys van onser Lieve Vrouwen staende in St. Janstraete de arme Vrouwkens daer inne woonende aldernaest den Abt van Egmonts huyse ende beloofden de voors̄ Heylighe gheestmeesteren dat sy altyd op de jaergetyd van den voors̄ Meester Hugo geeven sullen 3 rynsgulden tot een maeltyd voor syn naeste magen van syn broeder Mr. Barthoud van Assendelft of van syne suster Anna getrout met Lodewyk van Treslonge gecomen & gedescendeert welcke maeltyd sy sullen doen bereyden aldaer het den oudsten van den geslagte voors̄ believen sal ende daer sullen de Heylighe geestmeesteren met de priester die de missen voors̄ leesen sal met die voors̄ naeste magen eeten ende vrolyck weesen, leesende over de maeltyd een Pater noster en een Ave Maria voor de ziele van den voors̄ Meester Hugo. Ende indien sy Heylighe gheestmr̄n nu ofte hier namaels in der tyd weesende alles dat voors̄ staet niet en onderhielden ende in 't minste poinct gebreckelyck waren ende sy daer toe vermaent waren tot 2 of 3 reysen toe so sal dit voors̄ land comen op de regte arme vroukens van den voors̄ onser Liever Vrouwen gasthuys by de oude Meester Hugo van Assendelft gefundeert staende tot Haerlem in St. Janstraet & sullen alsdan de Capelmeesters van onser Liever Vrouwen Capelle alleen

laten leesen tot eeuwigen daege die voors̄ 7 missen ter weecke in der manieren als t voors̄ is ende niet anders doen, mits voorwaerden dat de Heylighe gheestmr̄n niet verbonden & sullen weesen de voors̄ missen te laten doen, dan als sy luyden in den ontfangh sullen weesen van de voors̄ landrenten, want hy Meester Hugho bedongen heeft dat hy in syn leeven deese renten sal ontfangen indien 't hem gelieft tot syn sterfdag toe ende belooven oock de voors̄ Heylighe gheestmr̄n dit voors̄ land te geenen tyden te moogen vercoopen ofte belasten met renten ofte pagten noch oock in eenigerwys alieneeren maer sal dat voors̄ land blyven tot een eeuwige hypotheecq aen de Heylighe gheestmr̄n als vooren, alle dingh sonder argh ofte liste Ende syn twee brieven aleens hier van gepasseert. In oirconde & in kennisse van deesen so hebben wy scheepenen voors̄ ter begeerte van den Ed. Heer Meester Huygh van Assendelft ende voors. Heylighe gheestmr̄n deesen brief beseegelt met onse seeghelen hier beneden aengehangen op den 18den Juny in t jaer ons Heeren MD drie ende dertich.

N°. 20. 1537. — A°. 1537, in dat jaer worden die bedsteeden uyt die kerck geset in dat boschhuys, dat op die plaets staet.

N°. 21. 1538. — Mr. Albert van Wieringen, priester es angenomen geweest te lesen ses missen te weecke om 18 Carolus guldens, en een singende misse te weecke om 3 philips guldens 's jaers verschynende jaerlicxs op alreheyligen dach betaelt A°. 1534, 35, 36, 37 & 38, Heer Willem Jochem heeft gedient en hy es betaelt.

N°. 22. 1548. — Heer Pieter Spanjaert heeft aengenomen te lesen vyf missen te weecke en een singende misse, jaerlicxs om 24 carolus guldens, te betaelen alle halfjaren betaelt A°. 1540, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48.

N°. 23. 1550. — Wy Jan van Zuyeren en̄ Adriaen Claesz̄, Scheepenen in Haerlem, oirconden dat voor ons gecompareert syn de eerbare ende voorsigtige Jan Raat, onsen beminden meedebroeder in den geregte, ende Ewout Gerritsz̄ te samen, ter eenre syde ende Simon Claesz̄ van Waterland met Pieter Jan Matthysz̄ beyde als regenten ende gasthuysmr̄n van onser Liever Vrouwen gasthuyse in St. Janstr̄ ter anderen, verclarende deselve Jan Raat & Ewout Gerritsz̄, hoe wylen Heer Ripprand Jansz̄ van der Craick, priester, in den jaere MDXXXVIII, de elfde indictie, des Donderdags den Vierden in April smorgens tussen 6 & 7 uyren voor Mr. Dirck van Schoirle Notaris publycq & voor Mr. Cornelis Hoedemaker & Cornelis Jansz̄ Prik, daer toe gebeden als getuygen, gemaect heeft seecker testament by het welcke hy syne arme vrinden puerlic omme Gods willen gemaect ende gegeeven heeft de vrugten & renten van alle syne goedr̄n, die hy metter doot ruymen ende agter laten soude, eerst ende alvooren syne schulden & legaten betaelt, ende oock syne 2 gesusteren tot Sinte Margrieten elcks van een philippus gulden

jaerlicxs so lange sy leven theuren verdoen verseeckert synde ende dat die van den bloede van hem testateur weesende versturven, men alle de voorš vrugten en renten van syne goedr̄n soude distribueren den regten armen euwichlic geduyrende, tot executie van welck testament sy beyde om het groot versoeck ende begeeren van den voorn. Heer Ripprand verstaen & sulcxs alle syne naegelaetene goedr̄n onderwonden hebben gehad ende daer af gedaen alle jaeren te distribueren naer luyde den voorš testamente Ende hoe sy compten beyde tot haere jaeren comende eñ sterflic syn ende die van den bloede van den voorš Heer Ripprand hen onthoude in verscheijde plaetsen ende oock in corte tijden versterven ofte verduijsteren mogen ende sij gaerne sagen voor so veel in hen is dat de voorñ Heer Ripprands uijterste wille niet veragtert maer effectuelicken volbragt mogte werden ende sij luijden van alle vorder onderwint & handel ontslaegen. So is 't dat sij comparanten naer volgende seeckere opene beseegelde brieven van consent ende auctorisatie van Mijnheere den bisscop van Vijttregt hen specialicken in desen verleent in dato 23 October A°. 1549 ten overstaen van de Burgermr̄n der voorš steede, met rijpe deliberatie gecontracteert hebben ende over beijden sijden te samen geaccordeert & overcomen sijn, in der voegen ende met expr̄ conditien verbant ende voirwaerden hier naer gescreven ende verclaert. In den eersten so sullen de voorñ Jan Raat ende Ewout Geritsz̄ van nu voortaen ende tot euwighen daeghen vrij geexonereert verdragen ende ontlast weesen ende blijven van alle alsulcke testamentaire functie ende executeurscap als sij tot noch toe ende in eeniger manieren gehad mogen hebben inne ofte van den testamente en Heer Ripprands goedr̄n van der Kraick voorš mitsgaders oock van alle dependentien ende aencleven van dien & sullen de voorš gasthuijsmr̄n als weesende bij deesen gesurrogeert in heur steden voor hen ende voor hunne nacomende gasthuijsmr̄n in der tijd gehouden sijn te volbrengen getrouwelic ten eeuwigen daghe geduijrens alle het innehouden van den voorš testamente mits dat sij luijden geene vorder uijtreijkinge ofte distributie en sullen doen dan van 14 Carolus guldens van 40 grooten Vlaems s'jaers sonder meer des sullen sij vrij eijgentlic ende erflic aen den voorš gasthuijse behouden alle des voorš Heer Ripprands goedr̄n daer af de verclaringe van partije te partije hier na volgt, eerst &c. Ende voorš Jan Raat & Ewout Gerritsz̄ hier op in handen van den voorš gasthuijsmr̄n tonser presentie & aensien reëlic ende metter daet geleijd eñ overgegeven hebben de beseegelde origineele brieven van alle de voorš partijen van renten ende goedr̄n so hebben de voorš Simon Claesz̄ van Waterland & Pieter Jan Matthijsz̄, gasthuijsmr̄n voorš voor hen selven & voor hunne nacomende gasthuijsmr̄n van onser Vrouwen gasthuijs in der tijd belooft ende ten laste van denselven gasthuijse aengenomen,

beloven ende aennemen mitsdesen alle jaren op St. Jansmisse in de somer te doen de distributie van veertien R. guldens van 40 grtn tstuck ende geduijrende euwichlic & so langhe als hier vooren gescreven ende in den testamente voors verclaert staet, 'twelck sij mede van den voorn Jan Raat & Ewout Gerritsz met de bovenges andere goedrn ende brieven oock ontfanghen hebben stellende daer voren tot een onderpande alle des voors gasthuijs landen, renten & goedrn roerende ende onroerende jegenwoordighe ende toecomende, waer & en tot wat plaetse die geleghen sijn of bevonden sullen mogen werden eghene uijtgesondert noch buijten gehouden omme alle gebreken die aen de voors distributie & euwighe uijtreijckinge van de voors 14 Car. guldens s'jaers in maniere als voren tot eenigher tijden sullen moghen vallen daer aen & aen de keure van dien te mogen innen, recouvreren ende verhalen met al sulck recht ende executie van geestelicke ende wereltlicke regtrn als 't van nooden sijn ende behoeven sal, alwaert oock soo dat de voors partijen van renten int geheel ofte in deel tot eenigher tijden geresolveert ofte gelost werden ende de hoofdsom van dien tot derselver gasthuijsmrn wille ende believen niet en mogten ofte conden wederom te winst ofte rente besteet ende uijtgestelt worden ende sulcks eenighe beklagten van interest souden moghen maecken ofte pretendrn daer af ende van alle andere lose subtile vonden, listen ende prackticken mitsgaeders oock van alle beneficien van rechten, die sij eenichsints te heuren bate soude moghē nemen, soecken ofte vinden contrariërende ende belet doende teffect van dese contracte de voors gasthuijsmrn voor henselven ende voor hunne nacomrn gerenuncieert hebben & renuntieren bij dese: Al sonder argh. In oirconde ende kennisse van deesen hebben wij scheepenen voors onse segelen elc hier onder aengehangen en hebben wij Burgermeesteren der voors steede approbeerende & consenteerende al het gund voors is tot meerder kennisse tsegel ten saken derselver steede hier mede onder aengehangen op ten 19 dach in Decembre int jaer ons Heeren MVcL.

Ende beloofden sij comparanten in der qualiteijt ende ten overstaen als boven ten behouff van de arme vroukens in den voors gasthuijse, tot koopinge van visch ende andere nootdruftige behoeften jaerlijcks uijt te reijcken 16 Rhijns guldens van 40 grtn vlaems tstuk te betalen op de vier quartieren des jaers telckens 4 der voors guldens, daer van het eerste vierendeel jaers weesen sal te heijligermisse naestcomende ende so voorts alle ¼ jaren, so langhe geduijrende als den voors Heijlighe Gheesthuijse sal weesen sonder agterhael ofte schade van de voors peene.

N. B. Uijt deese oorsaack is elcke vrouw een halve stuijver ter weecke toegeleijt.

N°. 24. 1552. — A°. 1552 den 1sten Junij Hebben de regenten Onser Vrouwen gasthuyse aen Gerrit van Sparwoude in euwigen erfpagt overgegeeven, de poort in de Smeestraet, mits daer voor 's jaerlicxs betaelende 6 carolus guldens.

N°. 25. 1555. — De schoolmeester heeft jaerlijcks voor die saturdagse misse te singen eñ verschijnt jaerlijcks op Meijdach 2 Carol: guld: 10 stuijvers, betaelt A°. 34—55,

N°. 26. 1559. — Jan van Bekesteijn heeft het gasthuijs in St. Jans straet gemaekt in sijn testament 3 Carolus guldens s'jaers erfelijck, te wetèn 30 stuijvers tot nootdruft van de armen die daer wonen eñ de andere 30 stuijvers tot reparatie van de kerck, dit sal men geven als het sijn jarichteijd is te weten Ste Barbara. Dit testament heeft Jan van Bekesteijn met sijn eijgen hand geschreven in t jaer ons Heeren MVcLIX den 28e dach van December ende heeft sijn vader eñ broeder & suster gebeeden of sij dat mede onderteeckenen wilden twelck sij gedaen hebben.

N°. 27. 1569. — Mr. Cornelis Rechtoer, rector, angenomen, tot een pastoor, om alle daegs misse te lesen, geen vacantie, tot sevende mis geeft Bekesteijn s'jaers een pond grt toe, ende sal hebben s'jaers 40 gldñs alle half jaers sijn geld ende is in sijnen dienst gecomen Sinte Baef Anno MVcLXIX.

N°. 28. 1570. — Het jaer daeran weder angenomen op eñ na ende sal hebben voor sijne dienst 42 gldñs.

N°. 29. 1571. — Is Mr. Cornelis weder op een nuwe baefmisse A°. 1571 angenomen & sal doen 6 missen te weecke overmits tsterven van Wouter van Bekesteijn, die de sevende misse pleeg te betalen, waervoor hij nu sal hebben s'jaers 36 guldens, alle half jaers sijn geld.

N°. 30. *Register van* 1577 f°. 6 v. — In tjaer ons Heeren 1529 heeft Vechter Garbrantszoon Roeper syn testament dit gasthuys besproken.

In den eersten, die Heylighe gheestmeesters vant heylighe gheesthuys binnen deeser steede van Haerlem syn verbonden te deylen over die ziel van Vechter Garbrantsz̄ Roeper alle jaeren driemael

1°. Te weeten op den Aschen Woensdach den eersten dag in de vasten onder de Hōmisse

2°. Item ten anderen opten Woensdach quatertemper in den advent beyde onder de Homisse

3°. Item ten derdemaal opten dach als men die eerste memorie houden in de maand van Augusto in de parochiekercke derselver steede voors̄ onder die sielmisse te geeven ende distribueeren te deelen te weeten .

Twee en twintich arme menschen in St. Maertenshof bij die Barvoeten Susteren & derthien arme menschen in Ste Barbaren Gasthuys

in St. Jansstraete, soo verre daer oock sooveel arme menschen inne woonen elcke jaers drie reysen elcke arme mensche een halfgen van Tarwenbrood weegende vier ponden gebackken & bereyd in der manieren gelyck die backkers, die nu ter tyd binnen der steede van Haerlem backken, als elcke arme mensche voors̄ drie van tarwen halfgens voors̄ s'jaers, eeuwichlyck geduurende, sonder dat die voors̄ Heylighe gheestmeesters in der tyd weesende eenige successie ofte actie sullen hebben aen de goederen, die deselve arme menschen agterlaten & ruymen sullen metter doot ende dit op een peene van een gouden philips gulden tot vyf en twintig stuyvers het stuck te gaen ten behoeve van den Brouwersgilde binnen der steede van Haerlem so dickwils ende meenigweve in den voors̄ deylinghe ende distributie gebreck vallen sal ende nogtans de voors̄ deylinghe ende distributie evenwel te doen & te verhaelen

Bid voor die siel om Gods willen

N°. 31. 1579. — Mr. Philips Matius, Mr. Ghijsbregt Nissius Bekesteijn & Dirck Claesz̄ Wij hebben door 't groot versoeck van de regeerders (Pieter Jansz̄ Dirck Cornelisz̄) van Ste Barbaren gasthuys in Ste Jansstraet toegevoecht een groote schuyt ofte damloper legghende voor Claes Roo sijn deur opt Sparen omme daervan een schuttinge te maecken opt voors̄ gasthuys erf tusschen Mr. Jan int Haentje nu toecomende schout Craenhals ende tgasthuys ende dit tot afcortinge van tgasthuys seeckere renten op de stad hebbende ende is die schuyt gesleten & een schuttinge daer af gemaeckt als 't blyckt getaxeert even ter tijd ter presentie van den fabrycq Mr. Willem Maertensz̄ en den stads timmerman Evert grotekruys van dese navolgende personen als wesende gesworen schippers ende keurmeesters in deesen Cornelis Jacobszz̄ t Vaendel, Dirck Corssensz̄, Mattheus Jordensz̄ & is van dese getaxeert voor 12 glds. Elcke gulden ter veertig grtn. Actum MVcLXXIX den 29 May.

N°. 32. 1579. — Oude ordonnantie van haer begraeffenissen.

Die regenten laten op het groot kerckhof maecken een graf & dat kost drie ofte vier stuyvers; mede betalen sy die kist welcke kost & laestmael den 17 Augs 1579 betaelt is geweest met 25 stuyvers.

Die koddy van de baer te brengen een stuyv. 8 penn. Die gebuuren die mede te kercke gaen werd geschonken een kanne bier ofte twee met brood cost 7 stuyvers.

Ende synder eenighe van de vrinden die meer costen maecken moeten sy selfs betalen sonder dat het gasthuys meer lasten heeft.

Dog wert boven de oude ordonnantie elcke oude vrouwe in tgasthuys gegunt drie stuyvers tot soetemelck te coopen ende een pinte bier nae de begravinge.

N°. 33. — Alle die regeerders sullen weten, dat dit gasthuys van onse Lieve Vrouwe in St. Janstraet soo vry is in alle excijsen als

St. Elisabeth's gasthuys in die grte houtstraet naer uytwysen die fondatie, van Bier, van brood, van Turf, Vleesch impost etc.

N°. 34. 1583. — Anno MVcLXXXiij den 25 Augusty heeft Godefridus a Mierlo, bisschop van Haerlem, die 2 altaren gewydt te weeten, onser Liever Vrouwen altaer ende dat altaer van St. Barbara ongemindert te houden haer kermisse na ouder gewoonte als wesende altyd die Sondag voor St. Bavo.

N°. 35. 1590. — Item die Vrouwen hebben elck eenen fijnen bol van den Heylighen gheest & is waerdigh seeven duijten, welcke bolle gemaect is tot een testament van Pieter Vrericksz & sal eeuwichlijck geduijren ende sal alle jaren gehaelt worden op den Palmsondach in de grte kerck, daer van het eerste jaer gehaelt is Anno 1590 & is aldus ingevoert van Adriaen Pietersz. Dayman, tot behouf van dertien oude vrouwen in Barbara gasthuijs.

N°. 36. 1601. — In May 1601 is in t Vrouwen gasthuys de veertiende vrouw ingenomen genaemt Risken Willemsdogter deurt versoecken van Aris Outgertsz die deselve vrouw toegeseijt heeft haer leven lang ofte so lang als sy in tselve huys blyft 8 stuyver 8 penn. jaerlycks te geven in plaetse dat de andere vrouwen van den Heylighen gheest ontfangen, daer sy dan niet van & heeft, want sy daer maer voor de dertien vrouwen deylen. pr memorye Ann° 1602—28.

N°. 37. 1616. —

Ordonnantie ende articulen vant lief Vrouwen gasthuys ook genaemt Ste Barbaren gasthuys gestaen binnen der Stede Haerlem in Ste Jansstrate, gemaeckt by den regenten van den selven godshuyse op t believen & de approbatie van de E. Heeren Burgemeesteren derselver Stede.

1°. In den eersten dat geene vrouwspersonen in den voors. godshuyse en sullen werden ontfangen ofte sy luyden sullen hebben ende daer inne brengen omme tot heurlieder eygen behoeve gebesigt te werden, een goed bedde met een peuluwe, twee oorkussens, twee deeckens, ses slaeplaeckens, ses sloopen, ses goede hembden, een stoel met een stoelkussen, een tinne waterpot, een tinne kanneken oock mede een eycke kiste tot bewaringhe der kleederen, mitsgaders eerlycke verschooninge van kleederen so linnen als wollen daer onder oock verstaen werd begrepen te syn een huycke eñ nog ses Carolus guldens aen gelde voor & in plaetse van een gordyn & valleken voor den bedde twelck by den regenten sal werden besorgt.

2°. Item sullen geene vrouwen in den voors gasthuyse mogen werden ontfangen tensy syluiden syn gepasseert den ouderdom van sestig jaren, wesende vrye ongehuwde personen poorteressen deser stad ofte ten minste continuelycken binnen deser stad ofte binnen de

vryheyd derselve gewoont hebbende den tyd van vyftien jaren, synde vreedsaem van conditie haer brood eerlyck gewonnen hebbende. Welverstaende nogtans so verre eenighe personen minder als sestig jaren out synde ofte de voors̄ vijftien jaren hier niet gewoont hebbende ende by den Almachtigen Heere met eenighe accidenten gevisiteert synde onmagtig haer selfs te connen behelpen plaetse versogten, dat evenwel sulcks sal staen tot dispositie van de regenten omme met kennisse van Burgermr̄n in sodanig regard hen in den voors̄ godshuyse te ontfangen.

3°. Item sullen oock alle de vrouwen, die in dese godshuyse werden ontfangen gehouden wesen ten tyde van hare innekomste aen de regenten in der tyd haer staet & gelegentheyt by eede ofte by ware woorden in plaetse van dien te openbaren gelyck sy 'tselve oock tot allen tyde sullen moeten doen; als sy van de regenten voors̄ tot sulcks sullen werden versocht. Oock boven dese, verclaeringe moeten doen als voren, dat sy tot geene tyden voor haer innecomen yet van hare goedr̄n gedisponneert, weggegeven ofte anders gedaen hebben directelyck nogte indirectelyck tot præjuditie vant voors̄ huys alles op verbeurte van de goedr̄n die gevonden sullen werden versteecken ofte inpræjuditie vant selve godshuys mede gehandelt te syn Ende daer en boven uyt het voors̄ godshuys gestelt te worden ende tot geenen tyde daer inne wederomme ontfankelyck te syn.

4°. Item alle de goedr̄n die den voors̄ vrouwspersonen in den voors̄ godshuyse sullen brengen als oock voorts de geene die by hun leven hun opsterven sullen moghen, sullen altoos erven, versterven ende eeuwichlyck blyven aen den voors̄ godshuyse, sonder dat syluyden daer af sullen moghen disponeren by forme van uyterste wille ofte yets weggeven ofte versteecken tsy aen haer kinderen, kindskinderen, vrienden ofte anderen in præjuditie & tot vercortinge van den voors̄ godshuyse.

5°. Welverstaende so verre syluyden ten tyde van hun incomen eenighe huysen, gronden van erven ofte renten hebben ofte oock by hun leven van ymand door versterf vercrygen soude mogen, dat syluyden daer af jaerlycks profijt genieten sullen, mits evenwel de ontfang van deselve comende in handen van de regenten, omme aen hen behandigt te werden tot hun meerder onderhoud, naer goetduncken van de regenten voornoemt.

6°. Item met de winninghe die ymant van de voors̄ vrouwspersonen int voors̄ godshuys synde sal profiteren, daer mede als oock mede met hetgeene henluyden weeckelycks op andere tyden van den jare naer ordre van den voors̄ godshuyse door den regenten by distributie uytgekeert sal werden sullen syluyden hen met kennisse van de regenten moeten onderhouden, sonder ymand tsy kinderen, bloedvrienden ofte vremden yets daer van te mogen geven ofte oock tselve

oneerlÿck doorbrengen op peene so ymand by de regenten bevonden werde contrarie gedaen te hebben van uyt den voorš godshuyse geset te worden.

7°. Item wat slaepstede ymant van de voorš vrouwspersonen by den regenten werd gewesen, daer sal hem een ygelyck mede laten genoegen, alwaert alschoon dat de voorš regenten henluyden tot meermalen deden veranderen sonder dat ymand eenigh oordeel sal hebben in de verkiesinge ofte behoudenisse synder slaepstede.

8°. Item niemant van de voorš vrouwspersonen en sullen buyten den voorš godshuyse mogen vernagten tware om eenig werck te doen ofte by eenighe van hare kinderen, vrienden ofte andere met sieckten van den Heere gevisiteert synde te waecken, handreyckinge ofte eenighe andere diensten te bewysen anders dan met voorgaende consent voorweten & believen van de regenten voornoemt op peene van 6 weecken uyt den voorš godshuyse gestelt te werden ende te verliesen de distributie die naer ordre van den voorš godshuyse gedaen wort.

9°. Item sullen de voorš vrouwspersonen metten andere houden hunne conversatie in alle stilte & modestheyt, sonder onder den anderen te maecken ofte te gebruycken eenige kyfachtige propoosten, knibbelingen ofte injuriën alles op gelycke peene als in den voorgaenden articulen wert aengeroert.

10°. Item sullen mede de voorñ vrouwspersonen niemant tsy hunne kinderen, vrientschap ofte andere in den voorš godshuyse by nagte mogen houden om te slapen buyten wille & voorweten van de regenten alles mede op gelycke peene.

11°. Item sullen voorts de voorš vrouwspersonen hen moeten reguleeren op ende na alsulcke andere verdere particuliere ofte binnen ordonnantien ende articulen als alreede tot ordre van den voorš godshuyse gemaeckt syn & nog gemaeckt sullen mogen werden ende sulcks in alles obedieeren ende gehoorsamen de bevelen van de regenten voorñ op peene van teenemael ofte den tyd van ses weecken uyt den voorš godshuyse geset te worden ofte andere swaerdere straffen, sulcks de regenten na gelegentheyd der saecken bevinden sullen te behooren.

Burgermr̄n ende regeerders der Stad Haerlem in heurluyder vergaderinge & op hare camer gevisiteert ende geëxamineert hebbende voorgaende ordonnantie ende articulen op den godshuyse voorñ by Reynier van Hogersteyn & Arent Pietersz̄ van Veen, jegenwoordighe regenten van den selven huyse geconcipieert & henlieden vertoont, hebben deselve in alle syne poincten ende articulen so voorschreven es geaggreëert, geapprobeert & gehomologeert, aggreëeren, approbeeren & homologeeren deselve by dese, verstaende ende ordonnerende

dat een ygelyck in den voorš godshuyse outfangen werdende ofte jegenwoordich weesende hen na den innehouden van dien punctueelycken sal hebben te reguleren op de peenen & correctien daer toe gestelt. Actum by Barthoud van der Nieuburg, Marten Ruychaver, Johan Colterman & Frederick Deyman Burgermeesteren in Haerlem den Negenden February in den jare Sestien hondert ende sestien.

N°. 38. — Voorts werden der onderhouden veertien arme schamel vrouwen onder welcke een geordonneert wert, de kloeckste tot een moer omme alle de andren te helpen bekoocken, verbedden ende die het huys regeert, mits werde haer belooft ende gegeven, jaerlycks een redelycke huyre nae de regeerders beste met haer accorderen mogten, ende daer by heeft dese moer nog de vryheyt ende privilegie dat sy tot haren wille uyt dit gasthuys mag gaen & alle haere ingebragte goedrñ vrij met haer uytdragen, ofte stervende int huys so quamen haer agtergelaten goedrñ aen haer erfgenamen ofte naeste vrienden sonder dat het gasthuys daer eenig profyt van heeft 't waer saecke sy dat met testamente gedaen ofte gemaeckt hadde.

N°. 39. Licht.

Van outs is geobserveert bij de regenten van t Barbara gasthuys, dat jaerlycks aen yder oude vrouwe int godshuys wort uytgedeelt in Decembri aen gelde, omme te mogen koopen drie pond kaersen ofte ander ligt, het haer goetduncken sel.

Zeepe.

Naer ouder gewoente is geobserveert dat yder oude vrouwe in t gasthuys geniet alle ses weecken 5/4 pond seepe, dog de binnenmoers wert in plaetse 5/4 pond seepe gewoogen anderhalf pont.

N°. 40. 1623. — A°. 1623 den 20sten Maerte hebben regenten vant Barbara gasthuys getransporteert aen Wollebrand Lourisz̄ Lakeman, de huysinge & erve naest het Barbara gasthuys in de St. Janstraet, op conditien in den brieve vermelt.

N°. 41. 1623. — A°. 1623 den 20sten Octob. hebben regenten vant Barbara gasthuys getransporteert aen Cornˢ. Jacobsz̄ van Pruyssen een huysinge ende erve welckers agter muyr langs de suytsyde van het Barbara gasthuys streckt, op conditien in den brieve begrepen.

N°. 42. 1625. — Alsoo de bevindinge van sware dure tyden dagelyks vermeerdert ende de oude Vrouwen in dat voorš Barbaren Gasthuys qualyk met hare weekelykse prove ofte portie beneffens haren geringen arbeyd konnen onderhouden worden klagende & versoekende dat hun soude mogen gegunt worden een kleyne weekelycksche verhoginge so hebben de Regenten voorš op alles rypelyck gelet, overweegende den staet van den voorš godshuyse, bevindende door den ouderdom van 't godshuys dat de lasten van 't godshuys vant

repareeren jaarlyks groter vallen niet jeegenstaende, so hebben wy de klachten van de voors̄ oude Vrouwen aengenomen ende neemen die aen mits deesen op deese naervolgende conditie, alsoo dat van outs de oude Vrouwen by testament gelegateert ende besproocken is, seeckere twee vierendeelen boters dewelcke werden gekogt ontrent Alderheyligen waeraf elcke Vrouwe heeft genooten alle twee weecken een pond butter geduurende so lange tot dat de twee vierendeelen boters uytgeweest waren twelck geschiedde gemeenlyck ontrent Paesschen. Soo is t dat wy regenten by provisie geordonneert hebben ende ordonneeren by deesen, dat tot de voors̄ twee vierendeelen boters nog twee anderen vierendeelen boters gecogt sal werden, maeckende te samen een tonne boter omme uytgewegen te worden als vooren & sal op Alderheyligen gecogt worden 2½ vierendeelen boter, in de Mey nog een half vierendeel ende St. Jan daeraenvolgende het leste vierendeel, ende dat de vrugten van de penningen daer toe sullen geëmployeert werden, die gecomen ende genoten werden vant verkogte leedige erf eertyds beneffens 't godshuys in de St. Jansstraet geleegen, so lang geduyrende ter tyd en wyle als de regenten voors̄ & die geene die na haer succedeeren sullen goetdunken ende best believen sal ende langer niet. Aldus gedaen, gearresteert ende by provisie beslooten op onse comptoire van t voors̄ St. Barbaren gasthuys binnen Haerlem gestaen ende geleegen in de St. Jansstraet op den 20sten Octobre 1625.

N°. 43. —

Rekening van het Barbara gasthuis over 1635.

Rekening die Pieter Cluyskens ende Cornelis van Kittensteys als regenten vant St. Barbaren gasthuys der stad Haerlem aen de E heren Burḡ Meren alhier syn doende van hare administratie over de goederen van de Godshuyse voorss. begonnen X° Januarij tjaer XVIcXXXV tot den laetsten Decemb. des selvigen jaers, bestaende in ontfang ende uytgeeff gerekent in' guldē stuyvers penn̄ tot XL groot den gulden voorts naer advenn̄:

Register der partien van de rekening van St. Barbaren gasthuys, beneffens tslot van dien voor den jaere 1635, eerst van den ontfang.

N°. 1. De huyr van de landen bedraegt	*f*	420:00:00
N°. 2. De huyr van de huysen bedraegt. . . .	〃	264:00:00
N°. 3. De losrente bedraegen.	〃	271:05:00
N°. 4. De losrente op huysen bedraegen. . . .	〃	182:00:10
N°. 5. De erfpagten en̄ erfrenten bedraegen . .	〃	38:15:06
N°. 6. De verponding van de landen bedr. . .	〃	45:17:08
N°. 7. De ontfang van vercofte goed. etc. . . .	〃	86:04:00
Den gehelen outfang is. . . .	*f*	1308:02:08

UYTGEEFF.

N°. 1.	Den uytgift van de maent Januari bedr.	ƒ	6:13:08
N°. 2.	February	"	48:01:04
N°. 3.	Maert.	"	107:10:08
N°. 4.	April	"	47:14:00
N°. 5.	Mei	"	33:02:00
N°. 6.	Junij	"	42:16:08
N°. 7.	Julij.	"	25:11:04
N°. 8.	Augustii.	"	73:05:12
N°. 9.	September	"	89:07:00
N°. 10.	October	"	4:09:00
N°. 11.	November	"	18:09:00
N°. 12.	December.	"	85:03:00
N°. 13.	Den ordinaris jaerlixen uytgift	"	591:10:00
	Den geheelen uytgeeff is. . . .	ƒ	1173:12:12
	Comt meer ontfangen als uytgegeven. . . .	ƒ	134:09:12
	Facit. . . .	ƒ	1308:02:08

Den ordinaris jaerlixen uytgift, bestond uit alimentati voor veertien vrouwen elx twaelf stuyvers sweexs ƒ 436:16:00.

Voor hare blyde maeltyden ƒ 28:00:00.

Voor kaersgelt elcke vrou̅ achtien stuyvers ƒ 12:12:00.

Op den maeltyt die jaerlycx ghehouden wert met de oude vrouwen, mitsgaders den doctor, barbier ende apothecarus ƒ 106:12:00; (hierop maakten Burgemeesteren de navolgende aanmerking) de rendanten sullen in toecomende tyden gelieven te consideren den soberen incompst van het godshuys ende dienvolgens haere maeltyt soo veel te menageren als eenichsints doenlyck es.

Voor tschryven en̅ vacatie opt maecken van dese reeckening ƒ 7:10:10.

N°. 44. 1657. — Reeckening van den ontfangh ende d uytgifte synde gedaen ten behoeve van het Barbara gasthuys by derselver regenten, genaemt Jacob van de Water, joost diericx ende edouard Wallis tsedert den eersten januario A°. 1657 tot den laetsten December daer aen, te weten:

De ontvangst bedraagt . . . . , .	ƒ	1411:15:00
De uitgaaf	"	1118:13:08

N°. 45. 1676. — A°. 1676 den 15den May, hebben wy ondergescr. met kennisse van Haer E E Agtbaerheden de Burgerm̄n Dr. Willem van Teffelen Dr. Mahu Lefebure Jacob Steyn & Jan Meyse Veer t innecomen der oude luyden geaugmenteert tot de somma van vyftich guldens.

N°. 46. 1691. — XVIcXCI den 27sten July hebben wy Regenten bevindende dat de lasten van het voors̄ gasthuys groot werde, so verre dat het innecomen van deselve tot betaelinge ende onderhoudinge

van de preuven naauwelyck connen toereycken, goetgevonden bij provisie & tot anders sal werden geordonneert, dat yder besje in het voors̄ gasthuys ontfangen werdende sullen voor innecomen betalen eene somma van 100 guldens in plaetse van 50 als voor henen, blijvende tverdere.

N°. 47. 1693. — Alsoo de regenten vant Barbara gasthuys versocht hebben dat aen haer ordonnantie soude mogen werden verleent ter somma van *ƒ* 211:10:00 ter saecke dat een gedeelte van haere gronden, huysen ende tuynen die sy in de sacksteghe in de Nieuwe stadt hadden gehad tot de nieuwe vergrootinge geëmploijeert waren, te samen groot 42 roeden 30 voeten, soo is goetgevonden & verstaen dat aen deselve de versochte betalinghe om de consequentie van andere godshuysen niet en sal werden gedaen, maer in consideratie van de lasten die deselve regenten wegens de extraordinaris consenten ende duyrte van levensmiddelen oock extraordinaris moet dragen dat deselve sullen werden gesubsidieert met de somma van 250 carol. guldens tot (. . . . . .) van deese ende voorgaende prætensien ten welcke eynde aen haer ordonnantie sal werden verleent Ende syn de regenten gequalificeert gelyck deselve gequalificeert worden by dese, haere gronden, huysen ende tuynen, die sy in de Nieuwe stadt hebben, selfs te mogen beneficeeren tot so lang̃he deselve om betimmert te worden verkocht sullen syn, ofte dat deselve tot straten ofte pleynen ende ander gebruyck van deese stad, opgeruymt sullen moeten werden ende syn de voorn̄ regenten gerecommandeert geduyrende de extraordinaris lasten de plaetsen die door het overlijden van eenige personen int voors̄ gasthuys vacant sullen vallen niet te suppleeren Actum ter Camere den 5den Decembri 1693.

N°. 48. 1695. — Volgens resolutie van de Ed. Agtb. Heeren burgermr̄n der stad Haerlem, in dato den 19den Maert 1695, omme de sware lasten van den oorlog hebben de regenten van het Barbara gasthuys de preuve van 14 st. op 10 stuyvers ende in plaetse van ½ ℔ boter op ¼ ℔ boter 's weecks gestelt dog sullen voor eerst nog 12 stuyvers 's weecks uytdeelen tot so langhe als het innecomen van het Barbara gasthuys het lijden kon, dit alles tot nader resolutie, soo als de regenten in der tijd t oorbaer sullen vinden.

N°. 49. 1695. — Op het mondeling geremonstreerde van de regenten van het Barbara gasthuys deser stad hoe dat sy regenten in t naesien van voorgaende retroacten wegens de distributie van de weeckelycke preuven hadden ondervonden, dat van outs af weeckelycks aen de vrouwspersonen op t selve gasthuys was uytgekeert aen yder 10 st. & ¼ ℔ boter dat het voors̄ weeckelycke in den jaere 1633 bij de regenten van t selve godshuys was verhoogt op 12 st. ende nog naderhand in den jaere 1637 op 14 stuyvers ende in plaets van ¼ op ½ ℔ boter dat sy regenten nu vermits de continueelen lasten,

die sy van de goederen aen t voorn. gasthuys dependeerende te betaelen hadden, den Heeren Burgermrn in bedenking gaven of men niet naer de constitutie van de cas van t voorn. gasthuys t weeckelycke soude behooren te reguleeren ende t selve wederomme op de oude voet van 10 st. ende ¼ ℔ boter gelyck voor dese was geweest soude konnen & behooren te brengen. Waer op gedelibereert sijnde hebben haer Ed. gr. agtb. het te kennen geven van de regenten haer wel laeten gevallen ende vervolgens deselve gequalificeert soo als sy regenten gequalificeert worden bij deesen, hen lieden wegens de distributie van het weeckelyck rantsoen ofte preuve naer de constitutie van haer cas & tijden te reguleeren ende t selve op den ouden voet ende intentie van den stichter wederomme te brengen. Actum ter Camere den 29sten Maert 1695.

N°. 50. 16 *Junij* 1696. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging verleend aan regenten van het Barbara gasthuis, tot het verkoopen van eene obligatie groot 400 guld. om met dat bedrag geholpen, te kunnen voldoen, een rente-brief ten laste van het gemeene land, aangekocht voor 2600 à 2800 guld.

N°. 51. 22 *Februarij* 1698. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelijke magtiging tot het verkoopen van 5 obligatien, te zamen groot *f* 4900.—, met bepaling, dat voor deze penningen andere obligatien zullen moeten worden aangekocht.

N°. 52. 10 *Julij* 1703. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelijke magtiging, tot het verkoopen van een stuk land, groot een mad, gelegen tegen den Slaperdijk, aan Hoogheemraden van Rijnland.

N°. 53. 25 *October* 1707. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelijke magtiging, tot het verkoopen voor 240 car. guld. aan Huyg Jansz̄ Maay, van een stukje land, groot omtrent een morgen, gelegen op den Nieuwen Dam onder Uitgeest.

N°. 54. A°. 1709.

1 Februarij.	Land tot Akendam	*f*	12:00:00
id.	〃 in Velserbroeck.	〃	47:00:00
id.	Huys in de Janstraet.	〃	12:10:00
id.	Land in Velserbroeck.	〃	83:00:00
id.	id. in Haerlemmerliede	〃	28:00:00
id.	id. in Velserbroeck	〃	16:00:00
4 id.	Obligatie op Haerlem.	〃	20:00:00
23 id.	Losrente op Haerlem.	〃	20:00:00
Pascha:	renten op t land van den Heer van Kannenburg.	〃	2:06:00
1 May.	Renten opt huys de Druyf	〃	6:00:00
id.	〃 〃 〃 den Ham	〃	10:06
id.	Huys in de Janstraet	〃	12:10:00
	Transp.	*f*	259:16:06

	Transport. . . .	ƒ 259:16:06
6 Junij.	Obligatie op Kennemerland	〃 20:00:00
1 Aug.	Huys in de Janstraet	〃 12:10:00
29 id.	Weeshuys eeuwighe erfpagt	〃 1:19:00
20 Sept.	Renten op Rotterdam	〃 200:00:00
22 id.	id. 〃 thuys de Griffioen.	〃 1:11:04
17 Oct.	id. 〃 Haerlem	〃 6:17:00
23 id.	id. 〃 Rotterdam	〃 104:00:00
1 Nov.	Weeshuys eeuwighe erfpagt	〃 16:00:00
id.	Huys in de Janstraet	〃 12:10:00
id.	Land bij de Spieringmeer	〃 30:00:00
10 id.	Losrenten op Haerlem	〃 64:00:00
1 Dec.	〃 〃 〃	〃 24:00:00
4 id.	Joh. van Bekesteyn, eeuwighe renten. . .	〃 3:00:00
6 id.	Losrenten op Haerlem	〃 80:00:00
27 id.	Erfpagten; circa	〃 150:00:00
		ƒ 986:03:10

N°. 55. 18 *Februarij* 1723. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging aan regenten van het Barbara gasthuis verleend, om 3 huisjens, toebehoorende aan zekere Jannetje Jans Klockenburgh, in het gasthuis verpleegd wordende, te mogen verkoopen, mits de interessen van dat kapitaal, levenslang zullen blijven ten behoeve van genoemde Jannetje Jans Klockenburgh.

N°. 56. 6 *Maart* 1728. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De regenten vant barbara gasthuys hebben haer Ed. Gr. Agtb. gecommuniceert, dat Jan Kolder onlangs overleeden aant voornoemde gasthuys hadde gelegateert ende besproocken een somma van twee hondert guldens tot aankoop van 5 à 6 grafsteden in de Janskerk tot begraafplaatsen voor de oude vrouwen int selve huys stervende, alsmede een somma van twee duysent guldens capitaal omme uyt de revenuen van dien te vinden de onkosten van de begraaffenissen voor deselve vrouwen in de gemelte Janskerk in plaatse van op de kerkhooven.

N°. 57.

Staat van het Barbara gasthuis over 1734.

10 obligatien groot ƒ 13853:6:8 rentende	ƒ 415:11:08
8 erfpachten en erfhuren.	〃 121:15:06
9 perceelen land.	〃 282:11:04
Nog voor verscheiden erfpachten	〃 133:06:00
	ƒ 953:04:02

De uitgaaf bedroeg ƒ 1102:3:12.

〃Soo dus haer Edele Groot achtbare gelieve wil aen te merken, de reeden die het voorn̄ gasthuys doet bestaen zijn deese te weten, als er yemand comt te sterven en de nalatenschap meerder comt te

bedraagen, als de oncosten van de begraaffenis, Ten andere die de plaets wederom vervult, moet voor het opcomen geeven een somme van hondert guldens, ende geen sterffgeval jaerlykx comende teert het hondert acht en veertig guldens negentien stuyv. ende tien penningen agter uyt."

Hierop volgt de eigentlijke rekening waarvan de ontvangst bedraagt *f* 1688 : 8 : 0, en de uitgaaf *f* 1393 : 5 : 6.

N°. 58.

Staat der landerijen van het Barbara gasthuis in 1736.

Een stuk hooiland onder Velsen, rentende	*f*	48:00:00
Een d°. d°. d°. 〃	〃	113:00:00
Een d°. d°. d°. 〃	〃	18:00:00
Een d°. weiland onder Noord Akendam, rentende.	〃	16:00:00
Een d°. d°. d°. Haarlemmerliede, 〃	〃	24:00:00
Een d°. d°. in de Waard 〃	〃	26:00:00
	f	245:00:00

N°. 59. 30 *December* 1739. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging aan regenten van het Barbara gasthuis verleend, om een huisje gelegen in de Lange Rozenstraat, ten meesten voordeele van het gesticht te verkoopen.

N°. 60. 19 *April* 1755. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging aan regenten, om, onder zekere voorwaarden, van de oude vrouwen van het gesticht op lijfrenten op te nemen, tegen uiterlijk 8 pct., van iedere vrouwe (zoo zij dat bezitten) *f* 300.

N°. 61. 18 *Februarij* 1757. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesters en regeerders der stad Haerlem, in ervaringe gekomen zijnde dat tusschen de regenten van 't Barbara gasthuys nu en dan differenten over zommige zaken zijn ontstaen; tgene gedeeltelijk is toe te schrijven aen derzelver gelijk getal, bestaende maer in twee personen; en nodig geoordeeld hebbende hieromtrent tot voorkoming van verdere contestatien in vervolg van tijd, te voorzien met het aenstellen van een derde regent; hebben na deliberatie goedgevonden en verstaen, zo als haer Ed. groot achtb. goedvinden en verstaen bij deze, dat nog een derde regent vant voorn. gasthuys benevens de tans fungerenden zal worden aengesteld.

N°. 62. 6 *Maart* 1770. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging aan regenten van het Barbara gasthuis verleend, om een stukje land, gelegen op Schoten tegen den Slaperdijk, ten meesten voordeel van het gesticht te verkoopen.

N°. 63. 24 *October* 1777. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren en de regeerders der stad Haerlem, gehoord hebbende de lectuure van de requeste aen Hun Ed. groot Achtb. gepresenteerd door petrus Smeeding en Jan Caenjes, regenten van t Barbara gasthuys binnen deze stad.

Te kennen geevende dat in den jaare 1756 het respective godshuis heeft gecompeteerd, twee obligatien ten lasten de provintie van Utrecht te samen groot in capitaal, seeven honderd Een en twintig guldens, doenmaals door een oude vrouw op t barbara gasthuis bij een ongeluk verbrand, dat zij nogtans tot nu op derselver versoek van de Heeren Staaten van Utrecht jaarlijks de Intresten van voors. twee obligatien hebben geobtineerd, dan dat gem. twee obligatien als nu zullende worden afgelost de Heeren Gedeputeerde van de Staaten 's lands van Utrecht van hun suppl^ten^ hadden gerequireerd, alvoorens hun gemelde somma van seeven honderd Een en twintig gulden te demanueeren, dat sij regenten aan den ontfanger (na daartoe behoorlijke qualificatie van Hun Ed. groot achtb. te hebben geobtineerd) ter hand zouden moeten stellen eene acte obligatoir, om wanneer tegens alle gedachten de twee boovengemelde obligatien, door iemand anders mogten worden gepresenteerd, zij suppl^ten^ de penningen aan hun te demanueeren weederom zullen restitueeren en ten comptoire bezorgen, immers de provincie buyten alle schade te stellen.

Versoekende mitsdien tot het passeeren van zoodanige acte obligatoir te mogen werden gequalificeerd, Hebben na deliberatie goedgevonden en verstaen tselve versoek te accordeeren en mitsdien de regenten van t barbara gasthuis binnen deze stad te qualificeeren, omme wanneer aen hun door den Heer ontfanger van t een deel losrenten ten laste van de provincie van Utrecht zal werden gedemanueerd voors. somma van *f* 721 ter aflossing van twee obligatien in den jaare 1756 bij ongeluk verbrand, zij suppl^ten^ aan hem Heer Ontfanger zullen mogen ter hand stellen eene acte obligatoir waarbij zij hun in hunne qualiteit als regenten voornoemt verbinden, om wanneer tegens alle gedachten de twee boovengemelde obligatien, door iemand anders mogten worden gepresenteerd zij suppl^ten^ de penningen aan hun te demanueeren weederom zullen restitueeren en ten comptoire bezorgen immers de provincie buyten alle schade stellen; En zal copie, enz.

N°. 64. 24 *October* 1777. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging aan regenten verleend, om de in bijl. N°. 63 vermelde *f* 721.—, te besteden tot betaling van de kosten van aan het gesticht gedane reparatien.

N°. 65. 28 *November* 1794. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelijke magtiging tot het verkoopen van twee stukken land, gelegen in den Waarderpolder onder Haarlemmerliede.

Memoriaal van den Raad. 14 *Julij* 1841. — De Heer President brengt vervolgens ter kennis van de vergadering, dat Heeren regenten van het St. Barbara of Vrouwen gasthuis, eenigen tijd geleden aan Heeren Burgemeester en Wethouders hebben te kennen gegeven,

dat sedert een aantal jaren bij ontstentenis van bewoners van gemeld gesticht de Inkomsten van hetzelve niet zijn gebezigd geworden, en dat zij op het denkbeeld zijn gekomen om dat gebouw in te rigten voor eene bewaarschool van arme kinderen;

dat Heeren regenten daarbij tevens hebben medegedeeld, dat zij bijzonder geslaagd waren in het formeren van een plan ter verbouwing van het gasthuis met de noodige kamers, voorzien van kasten pompen enz.

Dat zij dit alles zouden kunnen doen vervaardigen, indien de Regering dezer stad kon toestaan eene som van *f* 4300.—, voor de verbouwing van genoemde inrigting tot zoodanige bewaarschool, makende de regenten zich dan sterk de geheele inrigting voor het vervolg daardoor bestendig uit eigen fonds te kunnen onderhouden, en alle onkosten jaarlijks te kunnen bestrijden.

Dat Heeren Burgemeester en Wethouders het door voormelde Heeren regenten voorgestelde gebruik van het St. Barbara of Vrouwen gasthuis, zoodanig doelmatig acht, dat H. E. A. geensints geaarzeld hebben aan den Edel Achtb. Raad voor te stellen om aan voornoemde regenten eene som van *f* 4300.— uit stads kas toe te leggen, ten einde ook binnen deze stad eene bewaarschool op te rigten, zoo als er bereids vele in ons vaderland gevonden worden, en waarvan onze Stad tot dus verre verstoken is.

Dien ten gevolge wordt door den Heer President, namens Heeren Burgemeester en Wethouders, voorgesteld, om H. E. A. te magtigen aan Heeren regenten van het St. Barbara of Vrouwen gasthuis eene som van *f* 4300.— tot gemeld einde toe te leggen, deze som te voldoen uit de bij de Stedelijke kas voorhanden zijnde fondsen, en dit bedrag behoudens de nadere autorisatie van het gewestelijk bestuur bij rappel in buitengewone uitgaaf te brengen op de begrooting voor den jare 1842.

En is na gehouden deliberatie op voorstel van den Heer president besloten, deze voordragt bij extract uit het register der deliberatien van den Edel Achtb. Raad te stellen in handen van Heeren Gecommitteerden tot de Stedelijke financien, met verzoek den Edel Achtb. Raad in deszelfs eerstvolgende vergadering op de onderhavige zaak wel te willen dienen van consideratien en advies.

Memoriaal van den Raad 11 *Augustus* 1841. — Aan de orde van den dag gesteld zijnde om te delibereren over het voorstel, strekkende om aan Heeren regenten van het St. Barbara of Vrouwen gasthuis eene som van *f* 4300.— toe te leggen, ten einde dat gesticht tot eene bewaarschool voor kinderen van behoeftige ouders in te rigten, hetwelk bij extract uit het register der deliberatien van den Edel Achtb. Raad ten fine van consideratien en advies, is gesteld in handen van Heeren Gecommitteerden tot de Stedelijke finan-

cien, wordt dien ten gevolge door welgemelde Heeren op hetzelve een rapport van den navolgenden inhoud uitgebragt.

Haarlem, 11 Augustus 1841.

Uwe Commissie belast met het onderzoek van de voordragt van Heeren Burgermeester en Wethouders, betreffende de inrigting eener bewaarschool binnen deze Stad, heeft de eer deswegens het navolgende te berigten.

Sedert langen tijd, is de oprigting eener bewaarschool, dat is, van een locaal, in welke kleine kinderen van daglooners en andere dergelijke inwoners, kosteloos, onder toezigt kunnen worden gehouden, ten einde aan de moeders gelegenheid te geven, hare huishoudelijke of beroepsbezigheden uit te oefenen, zonder gevaar te loopen van dezelve, bij gebrek aan de noodige verzorging aan onheilen bloot te stellen, eene behoefte geweest, aan welke, naar het oordeel van velen, reeds had behooren voldaan te zijn. De niet onaanzienlijke kosten echter, welke de bouw van een lokaal en de bezoldiging van bedienden enz. zoude na zich slepen, schijnt deze inrigting tot dus verre te hebben vertraagd.

Thans evenwel doet zich de gelegenheid op, om zonder groot bezwaar, in de behoeften te voorzien.

In vroegere dagen is hier ter stede eene inrigting van weldadigheid gesticht, bekend onder den naam van het Barbara gasthuis, in de Janstraat, waarvan de gebouwen zoowel als de fondsen, sedert het laatst der zestiende eeuw voor en in naam der stad zijn beheerd. Het oogmerk der instelling, het herbergen namelijk van uit het Heilige land terugkeerende bedevaartgangers, door den loop der tijden vervallen zijnde, heeft men het gesticht in latere dagen tot een zoogenaamd hofje doen strekken, maar hetzelve, sedert een geruimen tijd, ook daartoe niet meer gebezigd. De tegenwoordige bestuurders, die op gezag der Stedelijke regering worden aangesteld, en aan dezelve rekenpligtig zijn, de Heeren H. van der Voort, P. J. Prinsen en M. N. Beets, hebben zelven het denkbeeld geopperd, om de instelling op nieuw tot een weldadig doel te doen strekken, en om dezelve bepaaldelijk tot eene bewaarschool, waarnaar zoo zeer wordt verlangd, in te rigten. Het lokaal is voorhanden; — het ontbreekt ook niet aan fondsen (waarvan de jaarlijksche opbrengst op ƒ 700.— geraamd, genoegzaam wordt geoordeeld voor het bestrijken der onkosten van de instelling) het ontbreekt alleen aan de noodige gereede penningen, om het gebouw al dadelijk zoodanig interigten, dat in hetzelve 350 kinderen zullen kunnen worden geborgen, een aantal 't welk als nog genoegzaam wordt geoordeeld.

De daartoe benoodigde gelden worden op eene berekening der tegenwoordige regenten op ƒ 4300.— begroot, mogt men kunnen

besluiten om de voordragt van Heeren Burgermeester en Wethouders, ten einde in deze behoefte uit Stads kas te voorzien, goed te keuren, dan zoude men indedaad de zoo zeer verlangde bewaarschool op niet zeer bezwarende wijze hebben tot stand gebragt, en daardoor aan velen, reden hebben gegeven, tot tevredenheid en dankbaarheid.

Aan Uwe Commissie zijn geene bedenkingen voorgekomen, om niet aan deze aanvrage te beantwoorden. Het gesticht bestaat; — het algemeene doel van weldadigheid wordt behouden; aan den werkkring wordt slechts eene andere wending gegeven. De bewaarschool, eenmaal gevestigd, blijft onder het toezigt van het Stadsbestuur en onder het beheer der thans bestaande regenten, welke, in elk geval, aan dit bestuur rekening en verantwoording verschuldigd zijn, aan de behoefte van de min bedeelde bevolking wordt voldaan, zonder dat de Stedelijke middelen door eene jaarlijksche vermeerdering van uitgaven worden belast; — het geldt alleen eene opoffering van ruim vier duizend guldens, eens gevens geld; Uwe commissie is verre van het denkbeeld, dat dergelijke opoffering gering is te achten; maar in verhouding tot het doel; het dringende der behoefte en de heilzame uitkomsten, welke dergelijke inrigtingen elders opleveren, oordeelt zij, dat dezelve allesints te verantwoorden zoude zijn, en zij vertrouwt, dat de verlangde bijdrage wel uit het overschot der Stedelijke middelen, hetzij voor dit, hetzij voor het toekomende jaar gevonden zal kunnen worden.

Op deze gronden heeft Uwe commissie de eer U E. A. voor te stellen, om Heeren Burgermeester en Wethouders te verzoeken, van, in overleg met regenten van het Barbara gasthuis, dit gesticht, altijd onder toezigt van het Stadsbestuur, tot eene bewaarschool in te rigten, en om daartoe te impenderen een bedrag van ten hoogsten vier duizend drie honderd guldens; — en dit bedrag in buitengewone uitgave op de begrooting te brengen, zoodanig als geraden zal worden geoordeeld.

De Commissie voornoemd,
Namens dezelve,
(get.) Joh^s. Enschedé.

Waarover gedelibereerd zijnde:

Is besloten zich met het gedaan rapport te vereenigen en Heeren Burgemeester en Wethouders te verzoeken aan hetzelve de vereischte uitvoering te willen geven.

N°. 66. 25 *Augustus* 1841. *Resolutiën Burgemeester en Wethouders.* — Burgemeester en Wethouders der Stad Haarlem, Gelezen hebbende het voorstel van Heeren regenten van het barbara Gasthuis alhier, strekkende om dat gesticht door eene somma van *ƒ* 4300.— voor Stads rekening, te doen inrigten tot eene bewaarschool van kinderen beneden de 5 jaren en van behoeftige ouders, terwijl regen-

ten voornoemd zich in staat gevoelen het jaarlijks vereischt wordend onderhoud en alle verdere onkosten, voor het vervolg, uit hunne eigene fondsen te bestrijden.

Overwegende, dat het doel der in vroegere dagen alhier ter stede gestichte inrigting van weldadigheid, bekend onder den naam van Barbara gasthuis, in de Janstraat, waarvan de gebouwen en fondsen sedert het laatst der 16e Eeuw voor en in naam der stad beheerd geworden zijn, door den loop der tijden is vervallen, als zijnde bestemd tot het herbergen van uit het Heilige Land terugkeerende bedevaartgangers, terwijl van de later daaraan gegeven bestemming, sedert geruimen tijd ook als Hofje, almede geen gebruik meer wordt gemaakt en deze inrigting thans door eene bijdrage uit stads kasse zeer tot nut en voorkoming van tallooze ongelukken, voor de minvermogende ingezetenen dezer stad zou kunnen worden dienstbaar gemaakt.

In aanmerking nemende de behoefte welke sedert langen tijd ook in deze stad gevoeld is aan het bestaan eener inrigting voor kinderen van daglooners en andere dergelijke inwoners, waar eerstgenoemden kosteloos, onder toezigt konden worden gehouden, ten einde aan de moeders gelegenheid te geven hare huisselijke of beroepsbezigheden uit te oefenen, zonder gevaar voor hunne kinderen te duchten te hebben.

Gelet, op de resol. van den E. A. B. Raad van 11 dezer N°. 1. Hebben goedgevonden, onder dankbetuiging voor hunne medewerking tot het daarstellen van eene weldadige inrigting voor de mingegoede ingezetenen dezer stad, Heeren regenten bovengenoemd te magtigen, tot het veranderen en inrigten van het meergemeld gesticht tot eene bewaarschool, alwaar armen kinderen, beneden de 5 jaren kunnen geborgen en waartoe uit stadskasse zal verstrekt worden, zoodanig bedrag als noodig mogt zijn, doch eene som van *vier duizend drie honderd* gulden niet te bovengaande, onder verpligting, dat vervolgens de geheele inrigting en alle verdere jaarlijksche onkosten zonder bezwaar van de stedelijke kas worde goedgemaakt, blijvende voorts, de bewaarschool eenmaal gevestigd, onder het toezigt van Hun Ed. Achtb. en onder het beheer der thans bestaande regenten, welke, in elk geval, aan Hun Ed. Achtb. zoo als tot dusverre, rekening en verantwoording verschuldigd zijn; — En zal afschrift, enz.

BIJLAGEN B,

BEHOORENDE BIJ HET

RAPPORT

BETREFFENDE HET

HOFJE VAN GRATIE.

N°. 1. 1554. — Wy Johan van Zueren eñ Johan Gael claesz̄ scepenen in haerlem Oirconden eñ certificeren voor de gerechte waerheyt dat wy op huyden date deser gesien gehandelt eñ gelesen hebben eenen besegelden brieve in franchyne gescreven wesende gans gave ende ongeraseert, dervende alle suspicie van fraude ofte bedroch Ende luydende van woorde te woorde als hier naer volcht,

Wy Joost van Hillegom eñ ysbrant claeszoon Scepenen in Haerlem Oirconden dat voor ons gecomen eñ gecompareert zyn Ghysbrecht van der molle ende Willem Diert Ende verclaerden beyde dat zy te samen met rype deliberatie eñ hoeren vrye wille gemaect gegeven eñ opgedragen hebben, maicken, geven, dragen op vry eygentlycken ende erffelycken den Burgermeesteren eñ regeerders deser stede van hairlem voirs̄ tot behouff van den armen scamelen menschen de huysinge mitten erve leggende eñ staende in de jacopynen stege metten vuytganck ende poorte daer besyden tusschen de kercke eñ tconvent van den cellebroeders an deen zyde de poirte vuytganck eñ erffve van heeñ Joost van Bronchorst ridder an dander zyde, achter streckende mede aan heeñ Joost van Bronchorst eñ den cellenbroeders convente voirs̄, Ende voirts in allen schyne als de zelve huysinge mitten erffve nu ter tyt in diversche cameren eñ vertrecken (die met zes letteren A. B. C. D. E. F. gedeelt, geteyckent ende affgescheyden zyn) betymmert is. All vry sonder huyre eñ sonder eenige opstal ofte belastinge van pacht ofte renten, Ende dat inder manieren hier nae volgende, Als dat van nu voortan ten ewygen dagen in de voirscr. huysinge nu genaemt thoff van gracien vrye huysvestinge eñ onthout hebben sullen twaelff arme scamele menschen te weten onder elcke letter eñ in de camere daer aff twee gehilicte persoonen by malcanderen off by gebreecken van dien twee mannen off twee vrouwen by malcanderen, behalven de camer geteyckent met B, die in twee camerkens gedeelt is daer sal men in elcxs van dien een man ofte wyff die mits huere gebreecken by nyemant en dienen eñ be-

quaem zyn te woonen inne stellen, prefererē̃ hier toe altyts de oude gehilicte luyden eñ de scamele vrunden van hun comparanten voirs̃ voor den vreemde ende anderen eñ de arme voor de rycken tot discretie ende goetduncken van de regenten van deesen goidshuyse in der tyt wesende verclairden voirts zy comparanten beyde voirñ dat zy mits desen geven eñ ten vryen eygen opdragen ten behouve van den voirs̃ goidshuyse eñ den armen daer inne woneñ een losrente van vyftich carolus gul. sjaers verschyneñ op den XXVe Novembris staeñ ter los den penninck twaelff op tgemeene land van hollant spreeckeñ op den naem van Willem Diert voirñ, daer van de principale rentbrieve nae hoere beyder afflivicheyt gelevert zal worden den Burgermr̃n van haerlem ofte den regenten van desen goidshuyse in der tyt wesende, Ende ingevalle de voirs̃ renten alsdan eñ tot eeniger tyt by tgemeene lant gelost worden, zullen de regenten voirs̃ deselve by expres advys eñ consent van den Burgermeesteren wederom̃e vuytstellen eñ imployeren tot meeste verseeckertheyt oirbaer eñ proffijt van den goidshuyse voirgeñ, Welcke rente voirs̃ by de bewinthebbers van t voirs̃ hoff van gracien jaerlicxs besteet eñ betaelt zullen worden tot reparaẽ van dien eñ tot noitdrufte eñ behoufte (tzy voir boter, barninge ofte anders) van den twaelff armen menschen de voirs̃ huysinge bewoneñ eñ sal dezelve nootdrufte hunluyden telcken by de regenten voirs̃ by gelycke portie ende gedeelte sonder faveur ofte ongelycke gunste gedeėlt ende gedistribueert worden, Mair indien de voirs huysinge by ongelucke (dat godt verhoeden moet) quame te vervallen ofte verbranden zulcxs dat se nyet bequaem en waer om te bewonen, zal men indien gevalle de voirs̃ renten laten oplopen eñ soe lange vergaderen tot dat men dezelve daerom̃e weder in goeden redelycken staete eñ weesen maicken eñ repareren mach, Ende en sal men de voirs̃ huysinge noch erve mogen vervreemden belasten noch verminderen in geęnre wys, Hebben noch de voirñ Ghysbrecht van der Mollen eñ Willem Diert expresselycken verclaert ende gewilt dat indien eenich van hun beyden off zy beyde sturven eñ afflivich wordden voir eñ eer de custingen die men cornelis van hogesteyn van den coop vant voirs̃ huys noch resterende is voldaen eñ betaelt waeren dat indien gevalle deselve custingen jaerlicxs op hoere behoirlicke termynen betaelt sullen wordden vuyt des afflivigen gereetste achtergelaeten goedẽn voir zoo veele elcxs zyn helft eñ portie bedraecht, Ende om̃e t voirs̃ goidshuys ten eeuwigen dagen eñ soe lange alst god believen sal in vreede eñ in goeden staete eñ weese te doen continueren eñ houden, Soe hebben de voirgeñ comparanten geordonneeert, verclaert eñ begeert ordonneren verclaren eñ begeren by dese dat nae hoere beyder eñ hoere huysvrouwen overlyden regeerders toesienders eñ bewinthebbers vant voirs̃ goidshuys weesen sullen de burgermeesteren deser stede van hairlem in

der tyt wesende die alle jaers int vernyeuwen van den meesters van den anderen goidshuyse binnen Haerlem een ofte twee goede mannen hiertoe bequaem verkyesen ende committeren zullen die bewint toesicht eñ administracie van den selven goidshuyse eñ de goeden daer toe behoireñ eñ die daer toe noch gemaict eñ gegeven zullen wordden, hebben eñ deselve rechtvaerdelick regieren eñ administrereh sullen, Houdeñ altyts den Burgermr̄n voirs̄ als opperregenten eñ voerts in der manieren als van onser Vrouwen gasthuys int sint Jansstraet eñ van bakenesser cameren geuseert wordt reservereñ nochtans de voirs̄ Ghysbrecht van der Mollen eñ Willem Diert an hun selve de administracie ende bewint van den goidshuyse voirs̄ soe lange zy beyde ofte eenich van hun ofte huere huysvrouwen leven sullen eñ langer nyet, Ende want wy Burgermeesteren van hairlem voirs de opdracht mits conditien eñ in der manieren voirs gaerne consenteren accepteren ende beloven mits desen voir ons ende onse nacommers burchmeesters in der tyt wesende alle tgunt voirs̄ is in effecte te doen achtervolgeñ eñ volcommen eñ voir te staen jegens eeñ yegelicken als ons toebehoert, Soe hebben wy ten oircoñ tzeghel ten zaecken der selver stede van hr̄lm hier beneden an desen brieve (dier twee alleene zyn luydeñ) gehangen van gelycken hebben wy scepeñ voirn ter bede eñ versoucke van de burgermr̄n eñ comparanten voirs̄ elcxs onsen segele in kennisse mede hier onder an gehangen op den zeveñ dach in Meye int jaer ons heeren duysent vyff hondert vier eñ vyftich Ondergeteyckent M. Borryts wesende besegelt met drye groene wassen zegelen in dubbele franchynen staerten vuythangeñ, Ende want wy scepenen bovengeñ naer gedaen collaē dit jegewoordige vidimus bevonden hebben metten voors̄ besegelden brieve van woorde te woorde te accorderen, Soe hebben wy des ten oircoñ elcx̄s onse zegele hier beneden aengehangen den achtienden dach Septembris in den jaere ons heeren duysent vyff hondert een eñ tachtich.

N°. 2. *Resolutiën Burgemeesteren. 7 September* 1616. — De Heeren ordonneren den regenten van den Ste Elysabeth's gasthuyse ende den Leproosen binnen deser stadt Maritgen Pieters dr oude impotente Vrouwe opt hoffgen van gratien elcxs te subsidieren ende onderstant te doen van eenen schelling ter weecke.

N°. 3. 14 *Januarij* 1622. — Inventaris van alle alsulcke goederen rentebrieven & anderen als competereñ es den goidshuys van t hoffgen van gracien in de Jacopynen stege binnen Haerlem gheven zoe by Gysbert van Moelen Willem Diert als anderen.

Eerst een rentebrieff houdeñ jaerlix zeven ende dertich ponden vl. van XL groten tpondt spreeckeñ opt gemeene lant van hollant houdeñ opten naeme van Willem Diert verschynen jaerlix den XXV Meye.

Noch een rentebrieff houdeñ jaerlix dertich stuvers spreeckeñ opter stadt Haerlem opten naeme van Jacop de Witte verschynen jaerlix den XXs. februarij.

desen brief es by de stadt gelost den eersten Septēbris 1595.

noch een rentebrieff houdeñ jaerl negen ponden thien schell spreeckeñ opter voors̄ stede haerlem opten naeme van frans de Witte verschynen jaerl den lesten octob.

deese rentebrieff mette geannexeerde stucken es by ons onderges̄ regenten gelicht omme uytlotinge van dien van den heere thesaurier teylingen ontfangen eñ die in andere rentebrieven te converteren den XXXs Octobris a° 1631 (get.) Pieter Woutersz̄.
" Abraham Cornelisz̄.

Vidimus onder tsegel van scepenen van institutie of fundatie van thoffgen van gratien voors̄

Een obligatie spreeckeñ op Simontje Simonsdr. houdeñ als reste drie eñ twintich car. gl vuyt zaecke van de koepe van een hoffstede tot Overveen.

dese obligatie es gelevert Jan Barthñz̄ als regent van t hoffgen om̄ inne te vorderen, actum den II decembri

noch zeeckere brieven van opdrachte van thoffgen van gratien gekocht van Cornelis van hogensteyn.

Noch de brieven van opdrachte off eygendom van een partie lands tot Schoten doenmaels gebruyct by eenen Claes van Dyck of zyne huysvrou.

Noch een pachte van XV st. spreeckeñ opten huyse vañ kinderen van Mr̄. Jacob van Velsen verschyneñ Lucas marct.

Noch een pachtbrieff van XV st op een huys in de cleyne houtstraet.

Noch een opdrachtbrieff van XXIV st goets gelts sjr̄s spreeckeñ op een huys in de veerstraet verleden by corñ anthonisz̄ in date den XXIII dach in decembri a° XVcV.

noch een jaerlixe losrente van vyff en veertig stuivers s'jaers tot laste der stede van haerlem verschyneñ p° augusti, in een brieve daervan dese renten (......) houdeñ op den naeme van Mr. Jan van Wysse, in date den eersten augusti a° XIVcLXXII die by maerten Verwouts desen goidshuyse gegeven es (afgelost.)

noch een losrentebrieff van twintich stuivers s'jaers verschyneñ den XXe february, ter los den peññ XVIII spreeckeñ opten naem van Borwout Willemsz̄ in date den XXs february anno XXII naer tschryven van haerlem,

Item noch eenen losrentebrieff inhoudende XXIIII guld jaerl tot laste der stede van haerlem, daar aff de XVIII guld competereñ

thoff van gratien eñ den andre zes guld. den kinderen van Dirick Joost in den slotel, ter losse den peñ XVI verschyneñ prima novembris in date den originelen brieve den 1 novembris a° 1485.

den 1e augusti a° 1618 es by Joh Pietersz present Jacob Cornelisz̄ gelicht een brieff houdeñ opten naem van Adriaen Ysbrantsz̄ ten behoeve van Margaretha eñ Jannetje Jansdrn als by denselven tcapitael van dyen met hondr̄t en vyfftich ponden thoofken voldaen wesende (memorie.)

noch een losrentenbrieff van twee hondert guld heeft bij harman Jansz̄ backer ten behoeve van willem corñ van duym alias tbaendel voor schepeñ deser stat gepasseert den XVII marty 1612 & sekert specialicken op een huys metten erve staende opt cleyn heylichlant synde denzelve rentebrieff getransporteert by den E. Willem van Duym ten behoeve van thoffgen van gracien den VI february 1613 (afgelost.)

Noch een losrentebrieff van vier hondert carol. guldens hooftsomme by Jacques Egels ten behoeve van den regenten van deesen huysen gepasseert voor scepenen deeser stadt den vyffden Julii anno Sesthienhondert ende twaelff eñ specialycken gehypothequeert op seeckere huysinge metten erve in de cleyne houtstraete, compt voort capitael IIIIcL. (afgelost.)

N°. 4. — Extract uit de rekening van het Hofje van Gratie over 1636.

De ontvang bedroeg . . . . . *f* 209:06:03.
de uitgaaf bedroeg . . . . . . 〃 182:12:03.

N°. 5. — Extract uit de rekening van het Hofje van Gratie over 1657.

De ontvang bedroeg . . . . . *f* 316:00:00.
de uitgaaf bedroeg . . . . . 〃 290:08:08.

N°. 6. 1 *Mei* 1698. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Regenten van het Hofje van Gratie worden gequalifeerd, eenige reparatie aan het Hofje te doen verrigten, mits het geschiede door den Stads timmerman en Metselaar.

N°. 7. 23 *Julij* 1707. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Aan regenten wordt toegelegd eene somma van *f* 200.— om te worden gëemploijeerd tot verhooging en verbetering van den bij het Hofje behoorenden kelder.

N°. 8. 23 *Augustus* 1715. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Qualificatie aan regenten van het Vrouwen gasthuis verleend om bij forme van leening aan het Hofje van Gratie te geven, eene somma van twee honderd carol. guldens.

N°. 9. 14 *Januarij* 1723. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging aan den regent Dirk Focke, om met zekere Jannetje Wouters weduwe Adriaen van Vloten, in overleg te treden omtrent het te-

rugbetalen van de door haar geleverde penningen voor een huisje op het Hofje, waarvan door haar geen gebruik is gemaakt.

N°. 10. — Extract uit de rekening van het Hofje van Gratie over 1733.

De ontvang bedroeg . . . . . *f* 680:00:00.
de uitgaaf bedroeg . . . . . 〃 384;12:00.

N°. 11. 23 *Maart* / 28 *d°.* } 1811. *Memoriaal van den Maire.* — Verzoek van regenten van het Hofje van Gratie om brieven van voorschrijving, omtrent een door hen overgelegd request aan Z. M. den Keizer om van de tiercering der interessen voor de effecten van dat gesticht geëximeerd te mogen worden; den 28 Maart werd dit rekest door den prefekt aan den Maire teruggezonden, om, bij een daarbij gevoegde missive, vermelde redenen.

BIJLAGEN C,

BEHOORENDE BIJ HET

RAPPORT

BETREFFENDE DE

BAKENESSER-KAMERS.

N°. 1. *Ampzing. Beschrijving eñ lof der stad Haerlem f°.* 411. — De bakeneszer kameren syn gesticht int jaer ons Heren dusent drie hondert vive ende tnegentich, des maendaghes na Sinte Pieters dach ad vincula, by testament van Dirc van Bakenesse, door Lysebeth Dircs weduwe van Bakenesse, haer zoens, ende mombaers, ende Dirc van Bakenesse voors̄ ende Jan van Bakenesse, met sekeren opdragtbrief, gepaszeerd voor Jan van der Lane, ende Baertout van Assendelf Janszoen, scepene in Hairlem. So worden dan van dese sonen Dirk ende Jan gemelde kameren in verscheyde brieven, nu Dircs nu Jans van Bakenesse cameren geheten, ende de stege, daer gemelde kameren in gelegen syn, Dircs ofte Jans van Bakenesse ofte ook wel Bakenesser stege; ende met namen in eenen vrybrief by Schout, Burgemeesteren, Scepenen, ende raide der stede van Haerlem, dit godshuys verleend opte eersten dach van Mairte int jaer ons heren dusent, vier hondert ende viertich, na den loope shoofs van Hollant: in welken brief gemelde kamerē genoemd worden, cameren met hoiren erve geheiten Dirk van Bakenesse cameren, liggende ende staende in Dirc van Bakenessen stege, die nu den naem van Wyde Appelaers steeg draagt.

N°. 2. 6 *Januarij* 1610. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren aengedient zynde by de regenten van de bakenesser cameren in den smalle appelaersstege, dat tzelve hofgen, wesende derthien cameren daer inne oude schamele vrouwen wonen, alles met rietdack gedect ende de keure vant rietdak aff te nemen, in den aenstaenden somer, over hen mede streckende ende gegeven es, Ende daer toe gheen middel hebbeñ versochten aen burgermeesteren, subsidie van de stadt, als St. Jacobs gasthuys gedaen was, hebben burgermeesteren goetgevonden dat om̄e den jaerlycxe incomen vant voors̄ hofgen ten behouve van den schamelen vrouwen nyet te verminderen, de regenten heure landen die weynich in huyre opbrengen, & nu midts de hoge pryse van de landen veele in coope

gelden zullen, proeven zoude mogen te vercopen eñ met een gedeelte van den penningen van dien wel sullen mogen doen timmeren heure cameren, eñ van de restereñ cooppenningen noch zoo veele behouden dat zy dezelve vuytsettende meer van renten jaerl. souden connen gecrygen als de landen nu ter tydt in huyre opbrengen, volgende twelck den regenten voorñ gelast es de landen aen te slaen eñ daermede een coopdach te houden ten overstaen van Burgermeesteren voors̄.

N°. 3. 1635. — Rekening van de Bakenesser kamers over 1635.

De ontvang bedroeg . . . . . *f* 1188:10:00.
de uitgaaf beliep . . . . 〃 920:02:10.

N°. 4. 1657. — Rekening van de Bakenesser kamers over 1657.

De ontvang bedroeg *f* 2586:03:00 hieronder een batig saldo van *f* 1500:〃

De uitgaaf beliep *f* 2561:02:00 (hieronder vele reparatiën.)

N°. 5. 1658. —

Aen de E. Heeren Burgermr̄n ende regeerders der stadt Haerlem.

Verthoonen met behoorlicke referentie Jan Adriaensz̄ Vianen ende Abraham Loreyn regenten vant hoffge van de baeckenesser cameren binnen deser stadt, hoe dat mijn E. Heeren door het sobere incomen ende sware lasten dye het voors hoffge was hebbende, den voorleden jaere hen supplianten hebben geconsenteert dat tvoors̄ hoffge behoorlicken soude werden gerepareert ende de costen van dien vuyt deser stadts beursse betaelt en is nu sulcxs dat het voors werck voor tmeerendeel doch evenwel nyet t'eenenmael ende naer behooren gedaen synde, Sy supplianten door gebreck dat de wercklayden in andere deser stadtswerken waeren belet alsmede door oorsaecke t'voors̄ werk om nyet t'eenemael weder te vervallen, genoodsaeckt syn geweest tselve te doen opmaecken. Ende naerdien sy suppl. aen het voors̄ naewerck aen oncosten hebben gehadt een somme van Twee hondert carolus guldens ende dat oock noch te betaelen staet eene somme van vyftich gulden aen bier by moer eñ wercklayden op het eerste werck gedroncken, dye by hen supplianten vuyt het incomen van tvoors̄ hoffge nyet en connen werden betaelt te meer oock de wyle meest alle des voors̄ hoffgens middelen opt gemeene lant syn staende ende nu door de reductie van de renten soo grooten verlies van incomen sal verliesen, Soo keeren sy hen aen mijn E. Heeren reverentelick versouckende dat het voors̄ hoffge mette voors̄ twee hondert ende vyftich guldens vuyt deser stadts beurse souden moogen werden gesubsidieert, Te meer dewyle hen supplianten den voorleden jaere toegeseyt was dat tvoors̄ hoffge vuyt dezer stadts beurse behoorlicken soude werden gerepareert.

Twelck doende enz.

N°. 6. 13 *October* 1698. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Ter occasie de regenten van de Baeckenesser camer gerecommandeert wierd haar naar het reets gearresteert reglement te gedragen, en in t zelve een articul synde gebragt, tgunt de verteeringe ten laste van de Godshuysen quam te verbieden, soo hebben deselve regenten haar Ed. groot Achtb. voorgedragen, dat de Doctor, Chirurgyn en Apothecar voor haar diensten en moeyten tot laste vant Godshuyse niet quamen te declareren en dat men ten dien opsigte en tot erkentenisse van die diensten om de vyff a ses jaren de gemelte doctor, chirurgyn en apothecar eens gewoon was te tracteren, versoeckende hieromtrent d'intentie van haar Ed. Groot Achtb. te mogen verstaen en speciael dewyl de voors. doctor, chirurgyn en apothecar nu in de tyd van vyff of ses jaeren geen tractement hadden genoten, wat hierinne Haer Ed. groot achtb. soude vermeynen, dat by haer gedaan behoorde te werden. Waarop wesende gedelibereerd en in achting genomen zynde, dat het geven van sodanig een tractement om de vyff a ses jaeren een oud gebruyck was en oock redelyck, dat in erkentenisse van die moeyte en diensten een defroiement of tractement aan haar wierd gegeven, is goedgevonden ende verstaan de gemelte regenten te qualificeren en authoriseren, gelyck gequalificeert en geauthoriseert werden by desen, de gemelte doctor, chirurgyn en apothecar een tractement of vrolyke maaltyd te geven, als van outs, doch met recommandatie van de menage van haar goidshuys daaromtrent te betrachten en soo weynich oncosten te maecken, als haer doenlyck sal zyn. En sal copie, enz.

N°. 7. 18 *October* 1718. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging aan Regenten van de Bakenesser kameren verleend, om Dr. Jan Eekhout in de plaets van Dr. Sylvius, te nemen tot doctor van hun godshuis, alsmede vergunning om de noodige medicijnen te doen halen uit de stads Apotheek.

N°. 8. 16 *Maart* 1719. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelijke magtiging, tot het negotiëren tegen 3% van een kapitaal groot 300 gulden.

N°. 9. 2 *November* 1720. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Inlevering door regenten van de Bakenesser kameren aan Burgemeesteren, van de rekening of staat van den ontvang en uitgaaf van dat godshuis.

N°. 10. 19 *Februarij* 1721. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging aan regenten van de Bakenesser kameren verleend, om de 300 guldens, tot het negotiëren waarvan bij resol. van 16 Maart 1719 authorisatie was verleend, af te lossen.

N°. 11. 25 *September* 1721. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelijke magtiging, tot het koopen van twee rente-brieven.

N°. 12. 2 *September* 1735. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelijke magtiging, tot het op Lijfrente nemen, van de oude Vrouwen

op het Hofje wonende, van eenige penningen, hoogstens tot een bedrag van 300 guldens en tegen eene rente van 8 ten honderd.

N°. 13. 7 *Februarij* 1736. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerdsrs der stadt Haerlem disponerende op de requeste aen Haer Ed. Gr. Agtb. gepraesenteert by de regenten van het hofje genaemt de Bakenesser-kamer, versoekende dat de oude vrouwen op het gemelte hofje by siekte door een der statsdoctoren mogen worden bedient, ende om de nodige medicamenten gratis te hebben uyt de Stats apotheecq, so als het selve altoos aen het gemelte hofje vergunt en gebruykelyk is geweest, hebben na deliberatie goetgevonden en verstaen den Stats doctor Pierre Osmont te committeren, so als deselve gecommitteert wordt by deese, omme de siecke vrouwen op het voorschreve hofje te visiteren en te bedienen, en om de nodige medicamenten voor deselve te ordonneeren uyt de Stats apotheecq, so als voor deese altoos is geschiet.

N°. 14. 1733.

Specifique lyste, van sodanige effecte en inkomste, als syn behoorende aan de Bakenesserkamer, bedragende jaarlyx, als vervolgens staat uytgedrukt, ende daertegens overgebragt het geene jaarlyx moet werden uytgegeven.

B. 103	Eerstelijk een oblig. op de naam van de Bakenesserkamer groot	*f* 6000.—
37°	een d°. op de naam van Jacob Barents	〃 200.—
271	een d°. op de naam van de Bakenesserkamer	〃 8000.—
361	een d°. op de naam van Johannes de Waal	〃 5000.—
C. 173	een d°. op de naam van Geertruy van den Basen	〃 240.—
182	een d°. op de naam van Dr. Vlackveld	〃 240.—
G. 34	een d°. op de naam van Simon van Ravensbergen	〃 200.—
B. 195	een d°. op de naam van de kinderen van Claes van Heussen	〃 400.—
F. 408	een d°. op de naam van de regenten van de Bakenesserkamer	〃 1000.—
f° 1465	een losr. op de naam van Aaltje Willems	〃 200.—
10	oblig. en losr. bedragen	*f* 21480.—

Waarvan de interesse tegens 3 perc° jaarlyx beloopt	*f* 644:08.
Nog 5 losrente tsamen groot *f* 1084.— a 2½ p°	〃 27:02.
Nog een d°. groot *f* 200.— in den jare 1728 aangekoght, à 2½ pct°	〃 5:00.
Laatstelyk nog een huysje in de hondesteeg doende jaarlyx in huure	〃 40:00.
Sulx den geheele ontfangh van de Bakenesserkamer niet meerder bedraagt als jaarlyx . . .	*f* 716:10.

UYTGAVE,
tegen den overstaande
ONTFANGH.

Aan 18 oude vrouwen ieder weekelyx 6 stuyv. bedraagt jaarlyx . . . . *f* 280:16:

Paasgeld	*f* 5:8:	
Kermis	〃 5:8:	
Kerstijd	〃 5:8:	
		〃 16:04:

4½ vierendeel booter jaarlyx, gerekend op 25 gulden 't vierendeel . . . . 〃 112:10:

Een swaren os, gerekent op . . . . 〃 90:00:

280 ton turf à 8½ stuyv. de ton	*f* 119:0:	
arbeidsloonen à 1½ st.	〃 21:0:	
		〃 140:00:

9000 talhout à 3 guld. duysend . . . . 〃 27:00:

1½ sack zout jaarlyx	*f* 5:8	
100 penn. van het huysje in de hondesteegh	〃 5:3:2:	
de comptoirmeyd voor tschoonmaken van tcomptoir etc.	〃 8:0:	
kaarsse, oly en divers klyn verschot jaarlyx	〃 12:0:	
		〃 30:11:02:

Ende voor de reparatie van het huys in de hondesteegh, ende de geheele Bakenesserkamer, met desselfs huyskens, tien jaaren door den anderen gereekent jaarlyx . . . . 〃 100:00:

Soo dat de geheele uytgaaff jaarlyx, ende soo als niet minder soude kunnen werden uytgegeven, bedraaght . *f* 797:01:02:

Hiermede hoope de ondergeschreeve regente aan haar Ed. groot achtbre intentie te hebben voldaan en blyve met onderdanigh respect

(get.) P. Fiers, J. v, Wymes.

BIJLAGEN D,

BEHOORENDE BIJ HET

RAPPORT

BETREFFENDE HET

St. ANTONIE'S GASTHUIS.

N°. 1. 1440. *v. Heussen* en *v. Rijn*, *Kerkel. Hist.* d. IV f°. 72. — Wy jonge Symon van Adrichem en Gerryt van Noortich, schepenen in Haerlem, oirconden dat voor ons quam Jan Claes Dierdtssoen, ende geliede, alsoe hy ter eeren godts, ende des Heyligen waerde cruce, ende den grooten Heere ende Heyligen Sinte Anthoniis, een capelle heeft doen timmeren ende maken, gelegen buyten Schalckwycker Poirte, daer nu ter tyt eene eersame vergaderinge inne es van Mannen ende Vrouwen, die geheten syn *Broederen ende susteren van s Heyligen Cruys gilde:* soe heeft Jan Claes Dierdtssen voorsch. puerlyck om goedswillen, ende tot salicheyt synre ende syner ouderen sielen gegeven, ende gift mits deesen brieve tot eenen vryen eygen den deken ende vinders van s Heyligen cruys gilde voorsch. die nu syn of hier namaels wezen sullen, die capelle voorsch. met alle sinre timmeringen, ende daertoe dat gasthuys ende twee cameren daer an gelegen, ende hebben belegen die stede vest aan die eene syde, Gerryt Dammassoon aen die ander syde, streckende voor van der Heerstrate after Jan Claes Dierdtssoen voors etc. In oirconde desen brieve besegelt mit onsen zegelen int jaer ons heren MIVcXL op onser Liever Vrouwen avont visitatie, ende was besegelt met twee groene wassen zegelen aan enckele franchyne staerten.

N°. 2. 1468. *Ibid.* — Ick Jacob Janssen, Schout tot Limmen, doe condt allen luyden, dat voor my quam Alyt Pieter Aerentssoons weduwe, met Thaems Allertssoons hant, hairs gecooren voochts, ende geliede dat zy vercoft heeft tot eenen vryen eygen der deken ende capellemeisters van Sinte Anthoniis capelle ende gasthuyse, staende binnen der stede van Haerlem by Schalckwycker poirte, totten armen behoeff wesende int gasthuys voorsch. een campe lants gelegen binnen den Ban van Limmen voorsch. enz. In kennisse der waerheyd soe hebbe ick Jacob Janssen, schout voorsch. desen brief bezegelt mit myn zegele hier aengehangen int jaer ons Heeren MIVcLXVIII op Sint Jans dach na Trinitas &c. Ende was bese-

gelt met eenen groenen wassen zegele van enckelen staerten gebroken ende weder aengenaeyt zynde.

N°. 3. 1635. — Extract uit de rekening van het St. Antonie's-gasthuis.

ONTVANG.

Renten ten laste van het gemeene land	*f*	25:00:00
〃 〃 〃 〃 de stad Haarlem	〃	33:00:00
〃 op huizen binnen Haarlem	〃	18:15:00
Huur van huizen	〃	465:00:00
Landpachten binnen de vrijheid	〃	110:00:00
idem 〃 Limmen	〃	70:00:00
Renten in Leyden	〃	6:00:00
	f	727:15:00

UITGAAF.

Preuves en maaltyd voor 9 vrouwen enz.	*f*	755:11:06

N°. 4. 1658. — Extract uit de rekening van het St. Antonie's-gasthuis.

ONTVANG.

Aan huishuur . . .	*f*	660:03:00
van Landhuur . . .	〃	184:08:00
renten van obligatiën	〃	21:00:00
geld in kas . . .	〃	472:02:00
	f	1337:11:00

De UITGAAF bedraagt *f* 862:13:12

N°. 5. 11 *Februarij* 1699. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Door Burgemeesteren en regeerders, wordt het regt van zout- en zeepkramerij te doen, gegeven aan het huis, staande in de St. Anthonie straat, behoorende aan het St. Antonie's-gasthuis, en aan regenten van evengemeld godshuis magtiging verleend, dit huis te verhuren, mits de huurder, alvorens de nering te beginnen, den eed als zout- en zeepkramer aflegde.

N°. 6. 27 *Maart* 1726. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Goedkeuring door Burgemeesteren en regeerders van het accoord, gesloten tusschen regenten van het Antonie's-gasthuis en Dirk de Meijer, omtrent de verdeeling der nalatenschap van Engeltie van Leeuwen, wed. Daniël de Meijer, in het godshuis overleden.

BIJLAGEN E,

BEHOORENDE BIJ HET

RAPPORT

BETREFFENDE HET

ONZER LIEVE VROUWE-GASTHUIS,

THANS

VROUWE- EN ANTONIE'S GASTHUIS.

N°. 1. 1440. *Ampzing. Beschrijving eñ lof der stad Haerlem* f°. 406 sqq. — Wy Jan van Bekensteynne ende Jonghe Symon van Adrichem Scepene in harlem oirconden dat voir ons quam Claes Brenssoenssoen eñ opgaff tot enen vryen eyghen den capelmeesters totter capellen behoeff op Bakenesse den rechten armen dair in te logieren ende te legghen een huys mitten erve leggende ende staende by der capelle voirsch. twisken die capelle voirsch. ende Dirk van Hoeck an die ene syde, Claes Moenensoen Geryt Mairtyn Geryt Allynssoenssoen an die ander syde, afterwairts streckende an Gheryt Mairtynszoen ende an Jan van Avenhorns weduwe, mit hoeren kinderen mit sulken waterganc als dair toe behoirt, ende die scepenen brieve die dair off syn dat vuitwysen, ende verliede alle betaelt den lesten penninc mitten eersten, ende heeffet hem totten armen behoeff voirsch. gelooft te waren als men vry husinghe ende erve binnen der vrihede van Haerlem sculdich is te waren mit vive ende dertich scellingen goets gelts sjaers in allen schine als sy dair op te huere staen. In oirconde desen brieve besegelt met onsen segelen int jaer ons Heren dusent vier hondert ende viertich op Sinte Valentyns dach.

N°. 2. 18 *Januarij* 1601. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Opt aendienen van de tegenwoordige regenten van tvrouwe gasthuys op bakenesse binnen dese stadt haerlem aen de heeren burgermeesteren derzelver stadt, dat henluyden eene goede persoone hadde aengegeven wel gesint te zyn om̃e tvoors goodshuis vuyter handt te geven de som̃e van twee hondert karolus gul tot XL grooten vlaems t stuck eens, midts dat daervooren den provens die men den schamelen vrouwen aldaer logerende gewoonlyck es te deelen van alreheyligen tot vastelavont souden werden verbetert tot discretie van den voors̃ regenten, Es tzelve by den voors̃ heeren burgermeesteren (zoe den voors̃ regenten verclaerden sulcx goet ende oorbaerlyck voort voorñ goodshuys te vinden) geapprobeert, sulcx als zy luyden tzelve

approberen by desen, ordonnerende hier van gemaect ende gelevert te werden acte.

N°. 3. 27 *Februarij* 1613. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Opt aendienen van de regenten vant vrouwen gasthuys op bakenes dat tzelve gasthuys op zeecker persoon tot assendelft sprekende heeft, twee partyen van pachten deene van XLV£ vl., die hen werdt gepresenteert aff te lossen met twee hondert tweendertich kl. gul̄, ende dandere van vyftich stuivers ofte een nobel jr̄ls, die hen mede gep̄nteert werdt aff te lossen, ende gevraecht zynde by de voors̄ regenten wadt zy luyden in desen zullen hebben te doen hebben burgerm̄n voor goet verstaen eñ dien volgende den zelven regenten gelast de gepresenteerde lossinge ter somme als voren te accepteren, midts den penninge wederom̄e beleggende ten behoeve vañ gasthuyse zulcx hen toe betrouwt werdt.

N°. 4. 23 *Augustus* 1616. *Resolutiën Vroedschap.* — Op de requeste van Aelbrecht Janss̄ moutmaecker eñ cornelis garbrantsz̄ boest (als regenten vant vrouwen gasthuys op Baeckenesse) versoeckende vermits haer onvermoogentheyt ende soober incoomen tot onderhout van den schamelen vrouwe in denzelven goodshuyse eñ dat sy volgens de resolutie van E. heeren vroetschappen genootsaekt werden het dack van derzelver Goodshuyse wesende geheel oudt eñ van riet (alsoo de affkeuringhe van de rietdaecken voor den jegenwoordighen jare sesthien hondert eñ sesthien op den Baeckenesse es gevallen) te vernieuwen eñ in hart dack te converteren, eñ te beduchten staet dat het zelve werck all meer toevalls sal hebben als wel voor oogen es, daertoe sy nochtans gantsch geene middelen en hebben, dat de heeren hemluyden ten behoeve en totte vernieuwinghe eñ reparatie voors̄ wilden assisteren ende voor eene liberale aelmisse met deylen ende impartieren de somme van hondert ponden grooten vlaems minder ofte meerder tot der heeren discretie.

Welck versoeck geleesen gehoort eñ verstaen weesende es daer op als favorabel reedelyck eñ noodich dewyle tot noot van den arme ofte haere huyse werde gedaen, verstaen eñ geaccordeert dat men denzelven sal geven ende bystellen van deser stads wegen vuytten comptoire van den heere rentm̄r̄ Jacob Janss̄ de somme van hondert ponden grooten vlaems.

N°. 5. 1635. — Reeckeninge gedaen maecken ende den E. Heeren Burgermeesteren ende regeerders der stadt Haerlem overgegeven uyttenaeme ende van wegen den regenten vant vrouwe gasthuys binnen den voornoemden stadt, noopende heurluyder ontfanck, uytgeeff ende administratie gevallen in den jaere anno 1635. Ende dat in ponden van XL groten t pont, schellinchen ende penninghen naer advenant.

Ontfangh . ƒ 343:08:06. Uytgeeff . ƒ 337:19:16.

N°. 6. 1657. — Reeckeninge gedaen maecken ende den E. heeren Burgermr̄n ende regeerders der Stadt Haerlem overgegeven, by, eñ uytten naeme van de regenten vant vrouwe gasthuys op Bakenesse binnen der voors̄ stadt, nopende heurluyder ontvang, uytgeeff ende administratie gevallen. In den jaere van Meye 1657 tot Meye 1658 Ende dat in ponden, schellinge ende penningen te XL grooten tpond.

ONTFANGH		UYTGEEFF
van den ontfanger der gemeene middelen (6 obligatiën groot te samen *f* 3750)	*f* 142:00:00	*f* 325:12:00.
Noch van rente op de stadt .	„ 87:00:00	
huur van huizen	„ 145:13:00	
aen geldt by de kas . . .	„ 180:00:00	
	f 554:13:00	

N°. 7. 9 *Februarij* 1704. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging, door Burgemeesteren en regeerders verleend, aan Deken en Vinders van het Turfdragers-gild, om aan regenten van het vrouwe gasthuis te mogen verkoopen, tegen 92%, eene obligatie van 500 guldens capitaal en magting aan gemelde regenten verleend, tot het sluiten van dezen koop.

N°. 8. 6 *Maart* 1722. *Resolutiën Burgemeesteren.* De Heeren Mr. Albert fabricius, Raad en pensionaris ende Mr. Jacobus de Hochepier Secretaris ingevolge ende tot voldoening van Haer Ed. Groot Achtb. appointē van den 24 Decemb. laatstleden gecommitteert omme te examineren de requeste van de regenten van het Antonis gasthuys binnen deze stad met de respective staten daar annex hebben ter camere gerapporteerd, derselver consideratiën ende advis op den inhouden van het selve requeste, waar by de regenten van het Anthonis gasthuys versogten eenige penningen tot subsidie van haar huys, om daermede te betalen de schulden waer inne het selve was vervallen, Waerop gedelibereerd synde is goedgevonden ende verstaen de regenten van het vrouwe gasthuys alhier te authoriseren, ende te qualificeren by forme van leeninge aan de regenten van het Antonis gasthuys tot betaelinge van haere schulden, voor soo verre het strecken kan te geven een somme van seven hondert guldens, werdende wyders gemelte heeren fabricius en Hochepier versogt ende gelast, haer te vervoegen in het gemelte Anthonis gasthuys, omme van alles inspectie te nemen, en te overleggen door wat middelen het gemelte gasthuys uyt haer jegenwoordige schulden kunnen werden geret, en voor het toecomende het macken van dien voorgecomen.

N°. 9. 26 *Maart* 1726. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burger-

meesteren ende regeerders der stadt Haarlem, considerende dat Abraham Maas overleden synde, nu geen regenten vant vrouwe gasthuys waren, hebben goedgevonden en verstaan den Secretaris Mr. Dammas Guldewagen te authoriseren ende te gelasten omme int voorn godtshuys door een clercq int cantoir van de regenten te doen een behoorlijke inventarisatie, ende de penningen aldaar gevonden wordende ende het gene van eenige aangelegentheyt soude mogen weesen onder sigh te neemen ende van alles Haar Ed. Gr. agtb. te doen rapport.

No. 10. 16 *November* 1726. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stadt Haarlem, hebben opt gerepræsenteerde van de regenten vant Vrouwe en Anthonis gasthuys goedgevonden en verstaan dat de effecten en goederen behoorende aan het Anthonis gasthuys staande aan de Vest by de Schalkwyckerpoort met ende benevens alle de besjes sullen worden overgebragt ende voortaan gehouden in het vrouwe gasthuys in de clercqsteeg ende dat het selve Anthonis gasthuys met alle de huysjes en kamers daaraan gehoorende en daar omtrent leggende alsmede een kamer ofte huysje in het nauwe damsteegje toebehoorende aant gemelte vrouwe gasthuys ten overstaan van den Secretaris Mr. Dammas Guldewagen in publycque veylinge sullen worden verkogt, waertoe de voornoemde regenten by deesen worden geauthoriseert en gequalificeert, alsmede om deselve aan de koopers behoorlyk te transporteeren en op te dragen, de kooppenningen te ontvangen, quitantie te passeeren ende een yder voor alle namaaninge te indemneeren en te bevryden; mits dat de kooppenningen na aftrek van de onkosten van reparatie en veranderinge aant voornoemde vrouwe gasthuys te doen, ten eersten worden aangelegt tot obligatien of rentebrieven ten laste van 't gemene landt, ende sulks ten nutte en proffytte van het selve godtshuys.

N°. 11. 1733. —

Staat van de capitaelen toebehorende het Vrouwe-
en Anthony gasthuis binnen de stad Haarlem
soo als het p°. Novemb. 1733, bevonden werd.

De obligatien en rentebrieven voor den jaere 1719 al toebehoort hebbende bedragen te saemen in capl. . . . . . ƒ 12649:05:00

En sedert aangekoft als volgt:

1719.	Febr.	21.	Een obligatie van	. ƒ 1200.—		
1726.	Octob.	30.	Een d°. 〃	. 〃 1000.—		
1727.	Juny	20.	Een d°. 〃	. 〃 1000.—		
1729.	July	15.	Een d°. 〃	. 〃 1200.—		
					〃 4400:00:00	

Welke penningen ten deele syn gekomen van de 21 perceelen van kleyne huysjes op den 9 decemb. 1726 publycq verkoft en aan het Anthony gasthuys hebbende toebehoort en te saemen gemonteert ƒ 4140:00:00.

Actum in Haerlem den 30 Novemb. 1733.

(Get.) W. Baart, C. D. Haan, Cornelis Patijn.

No. 12. 1733. —

Staat van het jaarlyks van 't Vrouwe en Anthony Haar

INKOMEN.

Eerstelyk een jaar interest van de obligatien & rentebrieven die voor den jaere 1719 aan deselve al toebehoort hebben bedraegende te samen in capitael *f* 12649:05 komt à 3 po.	*f* 379:09:00
Idem van een jaer interest van *f* 4400:— capitael à 2½ po.	" 110:00:00
Van de regenten vant Weeshuis een rente van . .	" 2:00:00
Van deselve een dito van	" 3:00:00
Van Claes Duyn een rente op syn huys op de hoek van de Schaechelstraat van	" 1:08:00
Van den Heer Advt Soutman een dito op syn huys in de Koningstraet van	" —:05:00
Van Aart Dirksz. Vis een jaar landhuur van 3 mergen 374 roeden buyten de Schalkwykerpoort . . .	" 54:00:00
Komt te saemen s'jaers	*f* 550:02:00

Nogh stelle alhier dat by het opkomen van een oude vrouw ten behoeve van dit huys moet werden betaelt *f* 50:— nevens een bed, met syn toebehooren & ordentelyk gekleet, en sulx dat by haer overlyden haer naelatenschap komt ten voordeelen vant gemelde huys, mits daer vooren, ordentelyk te moeten werden begraven.

Inkomen ende Lasten
Gasthuys binnen de Stad
lem.

LASTEN.

De ordinaris lasten van de 9 vrouwen syn s'jaers voor yder *f* 36:03:00 komt te saemen	*f* 325:07:00
Idem voor extra aen 3 oude vrouwen	〃 22:00:00
Aan de moeder voor haar tractement	〃 60:00:00
Aan deselve voor dagelycx verschot	〃 30:00:00
Aan turf s'jaers	〃 59:10:00
Aan sout en seep s'jaers	〃 13:10:00
Voor de 200 penn̄ van 't land	〃 10:04:04
Aan molegelden etc.	〃 4:13:02
Aan reparatiën in den jaere 1732	〃 41:10:00
Eyndelyk wegens de verteeringe van de regenten voor het geheele jaer, als van oudts	〃 50:00:00
	f 616:14:06

Aldus opgegeven ingevolge van de ordre van de Ed. Groot Achtb. Heeren Burgerm̄rn der Stad Haarlem, by ons onderges̄ Regenten van 't Vrouwe en Anthony gasthuys binnen deselve stad op heden den 30 Novemb. 1733.

(Get.) W. Baart, C. D. Haan, Cornelis Patyn.

N°. 13. 1736. —

Specifique lyste geformeerd ingevolge de ordres van d' Ed' Groot Agtb. Heeren Burgermeesteren en regeerders der Stad Haarlem van dato den 25 October 1736 aan welgemelde Haar Ed. Groot Agtb. overgegeeven, by de regenten van het Vrouwe en Anthony gasthuys, van al het land tot het voorschreeve godshuys behoorende.

00 penn.	*f* 10:04:04
ygen r geld . . .	" 1:08:08
Iooleng.	" 4:06:00
)nkosten an Dam tc. p. gis	" 2:10:00
	f 18:08:12

Drie kampen lands aan den anderen, geleegen in de Poelpolder onder Haarlemmerliede, groot te samen drie morgen, drie honderd vier en seventigh roeden, streckende van de somerwegh tot de poeldyck, belend ten noorden Jan Verduygh, Gysbert van Opmeer, en Hendrik Overpelt, ten zuyden Mevrouw van Herselen, ten westen de somerwegh, en ten oosten de poeldyck, in huure gebruykt werdende by Aart Dircksz. Vis, huysman aan de Somervaart tot kersmis 1737, s'jaars om vier en vyftigh guldens vry geld, en sulx boven de ordinaire lasten.

Hiervan is de huur te quaad sederd kersmis 1734.

Waar meede de ondergeschreeven regenten vermynen aan haar Edele Groot Agtb. intentie te hebben voldaan.

(Get.) W. Baart, C. D. Haan,
Cornelis Patyn.

N°. 14. 19 *December* 1739. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging, door Burgemeesteren en regeerders aan regenten van het Vrouwe- en Antonie's-gasthuis verleend, om drie stukken weiland gelegen in den Poelpolder onder den banne van Haarlemmerliede publiek te verkoopen, met last de daarvan komende penningen, ten meesten voordeele van het gesticht te beleggen.

N°. 15. 22 *December* 1786. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren en regeerders der stad Haarlem, gehoord hebbende de Lectuure van het request aan Hun Ed. groot Achtb. gepresenteerd door Mattheus Swart, Cornelis van Rees en Jan van der Ham, de twee eerste woonende binnen deze Stad en de laatste onder de vrijdom van dien in qualiteit als regenten van het Vrouwe- en Antonis gasthuis gecombineerd.

In substantie te kennen geevende de deplorable toestand waar in het voors̃ hofje door ouderdom als andersints is vervallen niet alleen, maar zelfs dat hetzelve voor de inwooning der oude lieden bijna onbruyckbaar en ongeschikt geworden is, en aan importante kosten en reparatiën onderhevig is.

Dat zij suppl^ten hierover van tijd tot tijd bedagt geweest zijnde, bij hun was opgekoomen, omme tot welzijn van de hoogbejaarde oude lieden van het voors̃ hofje een ander gebouw voor hun privé rekening te koopen en hetzelve tot een hofje te approprieeren, waar toe de beste geleegendheid na der suppl^ten inzien thans voorhanden

is, uithoofde van de aannaderende kersdagen, op welke tijd de Huizen en gebouwen binnen deze Stad of te koop of te huur aan het publiecq worden aangeboden waar toe nae nieuwe jaar niet altoos dezelve occasie zig aanbied.

Verzoekende mitsdien dat Hun Ed. groot Agtb. aan hen suppl[ten] zouden gelieven te permitteren, omme ten spoedigste doenlijk voor hun privé rekening aan te koopen, een ander gebouw, en hetzelve te doen approprieëren tot een hofje onder dezelve benaming als het thans bekend staat, en dat hun Ed. groot Achtb. hen zouden gelieven te qualificeeren, om het teegenwoordige gebouw, of gebruikt wordende hofje ten hunnen gebruik en profijte te mogen afbreeken en het leedige erf of grond aan de Stad over te geeven en van het een en ander aan de suppl[ten] te verleenen appoinctement in forma.

Hebben na deliberatie en ingenoomen berigt van den Stads fabryk goedgevonden en verstaan aan de suppl[ten] te permitteren, omme ten spoedigste doenlijk voor hun privé reekening aan te koopen een ander gebouw en hetzelve te doen approprieëren tot een hofje onder dezelve benaaming als het thans bekend staat, qualificeerende wijders de suppl[ten] om het teegenwoordige gebouw of gebruykt wordende hofje ten hunnen gebruyke en profijte, onder opzigt van den Stads fabryk te moogen afbreeken en het leedige erf of grond aan de Stad overgeeven; des dat zij gehouden zullen zijn omme hetzelve eene muur ter hoogte als hun door gemelde fabryk zal worden aangewezen te laaten staan; En zal copie, enz.

BIJLAGEN F,

BEHOORENDE BIJ HET

RAPPORT

BETREFFENDE HET

St. JACOBS-GASTHUIS.

BIJLAGEN F,

BEHOORENDE BIJ HET

RAPPORT

BETREFFENDE HET

St. JACOBS-GASTHUIS.

N°. 6. *Ampzing l. i.* — In den jare 1478 opten zes ende twintichsten dach in Januario hebben Burgemeesteren, Scepenen, ende Raedt der stede van Hairlem den cappelmeesters van Sinte Jacops capelle geoorloft ende geconsenteert te zullen mogen *betimmeren de vuyle beeck an beyden zyden van der bruggen*, gelyck hun luyden dat goet duncken sal, zoe als zy de vuyle beeck vorsch. bij wete ende consente van den Raedt toegedempt ende toegestopt hebben. Behoudelicken waert dat by de stede hier namaels tot eeniger tijd de tymmeringhe by den cappelmeesters an beyden zyden van de vuyle beeck afgecoert worden, zo sullen zy dan terstont, niet tegenstaende dit tegenwoordige consent gehouden wesen 't vorsch. getymmert, dat by hun luyden gemaect sal wesen als vors̄. is, op hoir selfs cost weder of te breken, zonder eenich wederseggen, zoe alz dit vorsch. consent niet en houdt dan totter stede wederseggen.

N°. 7. *Ampzing l. i.* — In den jare 1494 op ten sesten dach in Augusto hebben broeder Nicolaes Otten van Stendel, Leesmeester der heyliger schrift, prior, broeder Jan Domburch, supprior, broeder Harpert van Dordrecht, procurator, ende voort alle dat geheele ende gemene convent van den nieuwen *klooster der Heremiten van Sinte Augustyns oirde van der reformacie ende observacie in Sint Jacopskercke over die Spaerne binnen der stede van Haerlem*, voor Meynaert van Huessen, eñ Cornelis van Berckenroede, schepenen in Haerlem, eene obligatie ofte verbindschrift gepaszeerd, waerin sy bekennen, dat die deken, vinders ende gemeene ghildebroeders ende ghildesusters van Sinte Jacopsghilde, die mē in die selve kercke houdende is, ter eeren ende waerdicheyt van God van hemelryck almachtich, Marien der liever gebenedider moeder Goods, deñ heyligen Apostel ende vriendt Goods Sint Jacop, eñ den heyligen leraer eñ vriendt Goods Sinte Augustyn, om den dienst Goods binnen derselver stede van Haerlem vermeerdert te wesen, ende omdat alle goede kersten menschen te meer tot innicheyt ende devocien verweckt souden mogen worden, hun gegondt ende gegeven hebben die voorsch. Sinte Jacopskercke, met twee huysen, ende drie cameren, met haeren erven daer an, omme aldaer bij hen, mits hulpe troest ende goedertierenheyt van goeden devoote persoonen, die hoere behulpelicke hant daertoe reycken ende aelmissen geven sullen, gesticht ende gefundeert te worden een nieuwe clooster van Sinte Augustynsoirde van der reformacie ende observacie; dat ook die ghildebroeders eñ ghildesusters van Sinte Jacop voorsch. hun Augustyner monnicken gelevert ende geleent hebben in de voorsch. kercke, daer of sy die bruyckwaer hebben sullen, twee missalen, twee silveren kelcken vergult, twee silveren monstrancien, een silveren bosse, vier silveren pullen, sesse metalen kandelaers, een metalen wywatersvat, ende alle ornamenten, dwalen, ende ander lynewaet, ende anders al dat

in die voorsch. kercke is, ende der voorschr. ghilde toebehoort, niet uytgesondert dan alleen *t gasthuys met allen den landen, renten ende gelden die 't voorsch. ghilde ende 't gasthuys hebben, ende die 't selve ghilde en gastguys blyven sullen*, ende daertoe die beslagen kiste den ghildebroeders ende ghildesusters toebehorende, mit te tafelen, schragen, twee ghilde kaersen, ende dat dootkleet, die oick altyt totter voorsch. ghilden behoef blyven sullen, ende beloven dat sy Sinte Jacopsghilde voorn. metten gemeynen ghildebroeders, ende ghildesusters, die doe waren, ofte namaels wesen souden, in der voorsch. kercke ende clooster houden sullen ten eeuwigen dagen in sulker waerde als t doe gehouden werde, ende meerre; ende willen tot dien eynde alle jaers op Sinte Jacopsdach ende op ten Kersmissedach in allen hunnen getyden hoechtyt ende feeste in derselver kercke en clooster houden, gelyke opten heyligen paeschdach, ende voords alle dage in der voorsch. kercke ten eeuwigen dagen gedurende, buyten den cost van den voorsch. ghilde, of van den ghildebroeders, of ghildesusters, drie missen doen van den ghilden wegen voorsch. ende soe wanneer datter een ghildebroeder of ghildesuster gestorven ende oflivich geworden sal wesen, een uytvaert in de voorsch. kercke daer of doen, t savonts mit een vigilie van drie lessen, ende s' morgens mit een singende misse van requiem, ende daer toe noch vyf lesende missen van requiem, ende dat tot sulken dagen als die deken ende vinders in der tyt wesende dat ordineren ende begeren sullen. Sullen ook noch daerenboven alle jaers twee groote memorien in der voorsch. kercke ende clooster doen, eñ dat t savonts mit eene vigilie van negen lessen, eñ smorgens mit een singende misse, ende mit een commendacie na der misse, voor alle die gemeene ghildebroeders ende alle die ghildesusters die re gestorven sullen wesen, ende dat oock op sulcke dagen als die deken ende vinders dat ordineren ende begeren sullen. Willen ook in alle hunne sermoenen, die sy in derselver kercke ende klooster doen sullen, bidden voor alle die ghildebroeders ende ghildesusters, beyde levende, ende doode. Beloven mede dat voorsch. ghilde ende gemeene ghildebroeders ende ghildesusters in der voorñ. kercke voor Sinte Jacopsoutaer hebben ende behouden sullen vier graven, omme daerinne te mogen begraven alle die ghildebroeders ende ghildesusters niet begeren sullen, ende dat vrij van allen oncosten, behoudelick dat die doode hant die graven sal doen op doen, ende weder sluyten. Dat ook Sinte Jacopsoutaer sal blijven in sulken wesen als t tegenwoirdich staet; ende waert dat men dat voors. outaer versetten soude, dat ment als dan setten sal daert die ghildebroeders ende ghildesusters begeren sullen geset te hebben. Seggen ook met segel ende brieven verworven te hebben, dat alle die gemeene ghildebroeders ende ghildesusters altyt deelachtich syn ende wesen sullen van allen godlicken

diensten ende deugdelicken wercken die inder heelre oirde van al den cloosteren van Sinte Augustyns oirde het sy van broederen ofte susteren geschien ofte gedaen worden mogen.

N°. 8. 28 *Januarij* 1600. —

Ordonnantie daernae den pelgroms ende nachtgasten in Sinte Jacops gasthuys binnen Haerlem logerende hen zullen moeten vougen eñ reguleren.

In den eersten sal geen pelgrom ofte gast int voorš gasthuys mogen comen noch ontfangen werden ome te logeren sonder eerst eñ alvooren te brengen een billiet van den onderschoudt inhoudende zijn naem, dach, ende date, met onderteyckeñ van denzelven schoudt, ende dit voor ende alleer den poortclock sal beginnen te luyden, of anders sal men denzelven gast nyet ontfangen.

Item zullen den voorš gasten int voorñ gasthuys commende ome te logeren met bescheyt als vooren gehouden wesen hun geweer dat zij mede dragen, over te geven in handen van den binnenvader ofte moeder van den voorš huyse ome bij denzelven bewaert te werden, die hen luyden des anderen daechs als zij zullen vuytgaen eñ vertrecken tvoorš geweer wederome sal restitueren, sonder dat oock yemandt vañ pelgroms die aldaer geslapen heeft sal mogen vuyt den huyse gaen ten zij ter pñtie van den voorš vader eñ moeder.

Voorts zullen den voorš gasten nyet meerder noch langer als een nacht ter maendt in den voorš huyse mogen comen logeren, ende soe yemandt bevonden werde in contrarie van desen gedaen ende binnen een maendt weder gecommen te hebben, sal denzelven tot gheenen tijden daernaer wederome int voorš huys ontfangen noch logys verleent mogen werden, daerop den onderschoudt eñ binnenvader scherpel. belast werden, eñ den regenten van den huyse aen te gheven den gheenen die contrarie gedaen sal hebben.

Oock en sal nyemandt van den voorš gasten tzij jonck ofte oudt binnen den huyse voorñ in eenige plaetsen anders dan daert geordonneert eñ behoorl es zijn gevoech mogen doen op correctie tot discretie vañ regenten, dan soe yemandt deur siecte of crancheyt nyet gelegen waer zijn gevoech ter geordonneerde plaetse te doen of buyten te dragen, sal met behoorlicheyt, yemandt vañ anderen gasten, die naest hem slaept tzelve gehouden wesen vuyt te draegen, sonder kijve of qualijck spreken.

Item sal den voorš onderschoudt gehouden wesen tweemael ter weecke den voorš huyse te comen besoucken eñ den gasten visiteren, regardt nemen op de qualiteyt derzelver, ende soe hij eenige van dien bevindt off verstaet in ongeschiktheyt gehandelt, of yet quaets bedreven te hebben, sal denzelven terstont mogen aentasten eñ den justitie overleveren ome tot excempel eñ vrese van anderen gestraft te werden naer gelegenheyt van saken.

Sal mede nyemandt van de gasten voorñ hen vervorderen mogen, eenichsins qualicken te spreken of eenige schemperheyt te doen tegens den binnenvader ofte moeder of andere regenten van den voorsch. huyse, maer denzelven eñ dordonnantien vañ voorschr̄. huyse moeten gehoorsamen eñ onderhouden, op pene van tot gheene tijden daernae in den voors̄ huyse meer te mogen logeren, eñ daer beneffens verwachten alsulcke correctie als naer gelegenheyt sal behooren.

Gelijck oock den voors̄ binnenvader eñ moeder wel scherpel bij desen belast werden, dat zij henluyden int onderhouden eñ doen onderhouden van desen ordonnantie sullen schicken te reguleren, eñ gheene gasten langer noch meerder in den voors̄ huyse te laten logeren noch onderhouden, noch in eenige saken anders te doen noch simuleren, dan sulx als dese ordonnantie medebrengt, op pene van correctie tot discretie vañ regenten.

Aldus gedaen ende geordonneert ten overstaen van den heeren burgermeesteren, scepenen eñ gerechten der stadt haerlem, den XXVIII Januarij in den jaere ons heeren duysent zes honderdt.

N°. 9. 1635. — Extract uit de rekening van het St. Jacobsgasthuis over 1635.

ONTVANG.		UITGAAF.	
Rente van obligatiën ten laste van het gemeene land .	*f* 85:00:00	Voor mondbehoeften, als rogge, bier en varkens. . .	*f* 312:11:00
Idem van obligatiën ten laste der stad Haarlem.	" 30:00:00	Voor materialen, en betaald arbeidsloon aan timmerman en metselaar.	" 234:13:00
Renten op huizen binnen Haarlem . .	" 18:15:00	Aan hout, turf en zeep.	" 87:16:00
Huren van huizen in Haarlem	" 465:00:00	Aan de binnenmoeder wegens betaald waschloon.	" 53:10:00
Landpachten.	" 110:00:00	Wegens buitengewone uitgaven.	" 67:01:08
Idem in Limmen . .	" 70:00:00		
Renten in Leyden .	" 6:05:00		
	f 785:00:00		*f* 755:11:08

N°. 10. 1657. — Extract uit de rekening van het St. Jacobsgasthuis over 1657.

ONTVANG.		UITGAAF.	
Saldo in kas, van de vorige rekening.	*f* 239:06:04	Voor geleverde winkelwaren	*f* 27:19:00
Huur van land onder Haarlemmerliede.	" 170:00:00	Voor varkens	" 47:09:00
		" visch.	" 3:10:00
		" brood	" 57:09:00
Transp. . .	*f* 409:06:04	Transp. . .	*f* 136:07:00

ONTVANG.		UITGAAF.	
per transp. . .	*f* 409:06:04	per transp. . .	*f* 136:07:00
Twee jaren rente van een capitaal van 250 £.	〃 25:00:00	Voor bier.	〃 108:00:00
Rente van capitalen ten laste der stad Haarlem.	〃 32:00:00	〃 turf en brand-hout met draag- en meetloon . . , . . .	〃 55:05:06
Idem van capitalen ten laste van het gemeene land van Holland.	〃 113:00:02	Tractement suppoosten.	〃 63:03:00
Renten op huizen, binnen Haarlem gelegen	〃 198:00:00	Voor schoonmaken en materialen. . . .	〃 92:10:00
		Buitengewone uitgaven	〃 169:16:00
	f 777:06:06		*f* 625:01:06

No. 11. 1663. — Dit naer volgende is het kappetael ent jaerlix inkommen vant Jacops-gasthuys deser stat Haerlem Ao. 1663.

Een stick lant groot vier morgen en 77 roeden leggende in de waert, wert tegeworich gebruckt bij Dierrick Janse Emmerick voor 170 gul. int jaer . . . . *f* 170:00:00

En drye huysis staeñ in de hagelstraet, doen elck van huer *f* 72 . . . . 〃 216.00:00

En een besegeltheyt van 250 gul staet op het huys van Moermaer Barense Soutman à 4 ten hondert. . 〃 10:00:00

En staet op het kantoor van de heer ontfanger Stijn *f* 2825 guldes . . . . 〃 113:00:00

En staet op de Heere theseureis kantoor *f* 800 deeser stat . . . . 〃 32:00:00

de somma. . . . *f* 541:00:00

No. 12. 7 *September* 1784. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De regenten van het St. Jacobsz-gasthuys hebben ter camere geremonstreert haere slechten staet waerinne het huys geraeckt was eensdeels door het generael verval van de tijt ende ten andere dat de stadt eenige van hare landerijen tot haer gebruyck quam te nemen en alsoo geen turf ofte booter in voorraet hadden, versogten tot dien eynde uyt de stadts casse met soodanige somme van penñ gesubsidieert te mogen werden soo als haer Ed. groot achtb. soude oordeelen te behoren: waer op gedelibereert sijnde hebben Burgermrñ verstaen, dat tot haer behoeve ten lasten van de thesaurije geslagen sal werden een ordonnantie van twee hondert en vijftigh caroli guldens om tot subsidie van het voors̃ goodtshuys geëmploijeert te werden.

N°. 13. 3 *Augustus* 1694. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De regenten van het St. Jacobs-gasthuys hebben ter camere gecommuniceert, dat sij in de Waerderpolder, eenige landerijen hebbende, over deselve landerijen aangeslagen stonden met een somme van seven ent negentich guldens, die sij souden moeten dragen over de gemaecte oncosten van het stellen van een nieuwe watermolen, in plaatse van de molen, aldaar affgebrand, dat sij om die somme te voldoen, geene penningen in voorraat hadden, en selffs niet om hare ordinaris lasten te voldoen, versoeckende daerom subsidie off dat haar Ed. groot achtb. deselve regenten souden gelieven te qualificeren eenige van hare effecten te vercopen, waerop gedelibereerd sijnde hebben Haer Ed. Groot Achtb. goedgevonden ende verstaan dat den staat van hetselve godshuys door den secretaris Steyn sal werden opgenomen om na gedaan rapport alsdan op derselver versoek gedisponeerd te werden als naar behooren.

N°. 14. 24 *September* 1698. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De regenten van het St. Jacobs-gasthuis worden gequalificeerd, om het godshuis een maand langer dan gewoonlijk, en wel tot 1°. Nov. van dat jaar, voor passanten gesloten te houden, daar hetzelve in het jaar 1697, wegens de menigvuldige passanten, merkelijk was ten achteren geraakt.

N°. 15. 18 *November* 1698. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stad Haarlem hebben naar verhoor van de regenten van 't Jacobs-gasthuys binnen dese stad goedgevonden ende verstaen vermits de dierte van de eetbare waeren en slegte constitutie van 't voors. huys en 't selve maar voor bedelaars en slegt soort van volck is die daar incomen, dat het voorn̄. Jacobs-gasthuys bij provisie ende tot nader ordre sal werden geslooten en geene passanten sullen hebben in te nemen, welcke voors̄. resolutie oock aan de capiteyn van de nagtwagt sal werden bekent gemaekt omme hem daar naer precise te reguleren.

N°. 16. 26 *Junij* 1715. *Vroedschaps Resolutiën.* — De Heer praesident Burgermr̄ Mr. Diederich Dikx heeft uit de naeme van Haer Edel Groot Agtb. de Heeren van de vroedschappen voorgedraegen en gerapporteert, dat sedert de respective resolutien bij de Heeren van de vroedschappen op den 6den April en 3den Junij 1715 genomen op het onderhouden van de Roomsen armen binnen dese stad, haer Edel Groot Agtb. alle vlijt en devoiren hebben aengewend omme op alderhande manieren de voors̄ resolutien ter intentie van mijn Heeren van de vroetschappen, te doen ter executie leggen, dat alhoewel dese saeke veel moeiten heeft ingehad egter nu in die staet is gebragt, dat jegenwoordig daer van een goede uitkomst te verwagten is, en niet anders om die goede einden te bekoomen manqueerden, als dat haer op haer versoeck soo als in veelvuldige gehoudene comparitiën is geprojecteert, werden geaccordeert boven de

fonsen bij de voors. resolutien van de Heeren van de Vroetschappen aen haer geassigneert de volgende vijf punten.

1°. Dat de Roomse opperkerkmeesteren door de regenten van het aelmoesseniers en werckhuis bij provisie jaerlijcq soude werde gesubsidiëert met duysent gl̄, die soo lange als deselve brood van de regenten voors̄ sullen overneemen, in broot souden werden voldaen.

2°. Dat alle hetgeene tot onderhoud van de Roomse gealimenteerd werdende armen soude strecken vrij zoude sijn van 's lants en stats impositiën en exchijusen.

3°. Dat haer armen door de stats doctoren en chirurgijns oock van stats medicamenten souden werden voorsien, oock dat in cas van noodsakelijkheit haer armen als die van het aelmoesseniershuis souden werden voorsien van de stads operateur en vroetmeester.

4°. Dat sij voor het begraeven van haer armen niet meer souden betaelen als de regenten van het aelmoesseniershuis.

5°. Dat aen haer bij provisie ende tot dat de Heeren Burgermeesteren het huis weder ordonneren tot sijn oud gebruick te werden geemploieert, aen haer, om haer armen te bedienen, soude werden toegestaen het gebruick van St. Jacobs-gasthuis.

Dat Haer Edele Groot Agtb. hadden gemeent, dat dese saken nu waeren gebragt in die termen, dat men om aen haer dese poincten toe te staen, soo een groot werck niet moest agterlaten. maer dat sij hetselve moeste brengen in de schoot van Mijn Heeren van de Vroetschappen ende met eenen aen deselve mededeelen, dat Haer Edel Groot Agtb. van gedagten waeren, dat de goederen en effecten van het St. Jacobs-gasthuis gedurende de tijd, dat de Roomse armebesorgers daervan het besit souden hebben aen de regenten van het weeshuis, als deselve wel benoodigt hebbende, onder recissie, behoorde te werden overgegeeven ende door haer de vrugten daer van genooten, dat Haer Edel Groot Agtb. daerop de resolutie van Mijn Heeren van de Vroetschappen gaeren souden verstaen.

Mijn Heeren van de Vroetschappe gehoord hebbende het vooraf staende rapport, hebben goedgevonden en verstaen gelijk Haer Edele Agtb. goedvinden en verstaen bij desen dat aen de Roomse opperkerckmeesteren tot besorging van haer armen boven de fonsen haer bij de resolutiën van den 6den April en 3 Junij 1715 geassigneert, nog sal werden geaccordeert de volgende vijf poincten.

1°. Dat de Roomse opperkerckmeesteren door de regenten van het aelmoeseniers en werckhuis bij provisie jaerlijcks sullen werden gesubsidieert met duisent gul̄. die soo lange als deselve brood van de regenten voorn̄ sullen overneemen in broot sullen werden voldaen.

2°. Dat alle hetgeene tot onderhout van de Roomse gealimenteert werdende armen van vrijdom bij de Roomse van de schael, tot nog toe genooten, sal continueren, mits door de regenten van de schael

en Roomse kerckmeesters werde besorgt, dat tot geen ander eindens werde geëmploijeert als tot effective subsistentie van dito armen en verders nogte anders niet.

3°. Dat haer armen door de stats doctoren en chirurgijns oock van stats medicamenten sullen werden voorsien, oock dat in cas van noodsakelijkheyt haer armen als die van het aelmoessseniershuis sullen werden voorsien van de stats operateur en vroetmeester.

4°. Dat sij voor het begraeven van haer armen niet meer sullen betaelen als de regenten van het aelmoeseniershuis.

5°. Dat aen haer bij provisie ende tot dat de Heeren Burgermeesteren het huis weder ordonneren sullen om tot desselfs oud gebruick te werden geëmploieert, aen haer, om haer armen te bedienen, sal werden toegestaen het gebruick van het St. Jacobs-gasthuis.

Mijn Heeren van de Vroetschappen hebben wijders verstaen dat de effecten van het St. Jacobs-gasthuis sullen werden gegeven aen de regenten van het weeshuis onder behoorelijke recipissen omme de vrugten daervan bij haer genooten te worden ten tijd en wijle toe, dat het St. Jacobs-gasthuis bij Haer Edel Groot Agtb. weder tot desselfs oud gebruick sal sijn geschickt en is goetgevonden, dat van dese resolutie kennisse sal werden gegeven aen de regenten van het weeshuis en St. Jacobs-gasthuis respective, werdende de regenten van het St. Jacobs-gasthuis gequalificeert de voorš effecten tot haer huis behorende onder behoorelijke inventaris waer van het dubbelt op de rekencaemer deser stad sal werden bewaerd aen de regenten van het weeshuis te overhandigen.

En sijn de Heeren Burgermrñ versogt beide dese resolutiën ter intentie van mijn Heeren van de Vroetschappen ter executie te leggen.

N°. 17. 26 *Jannarij* 1717. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stad Haerlem gesien hebbende sekere verclaring van de gewesene regenten van 't St. Jacobs-gasthuys ten behoeve van haar gewesen binnenvader en binnenmoeder gepasseert behelsende dat sij lieden alle jaeren in die qualiteyt hadden genoten.

25 gulden aen geld
2000 eyken talhouten
50 tonnen turff
30 ℔ zeep
26 ℔ kaarsen
18 ℔ olije.

Vrij acchijns van het geene bij haer lieden nodig is in haar huysgesin.

Mitsgaders gehoord hebbende het berigt van de regenten van het weeshuys in qualiteyt als onder den 30sten Junij 1715 in wiens hand de voorš verclaringe was gesteld, hebben goedgevonden en verstaan dat het voorš gespecificeerde meer sal begrepen sijn onder de voordeelen de voorš gewesen binnenvader en binnenmoeder volgens den meergemelden 30 Junij gereserveerd.

BIJLAGEN G,

BEHOORENDE BIJ HET

RAPPORT

BETREFFENDE HET

PIETERSHUIS.

No. 1. *Testament van Pieter Utenhage.* 1558. — In den naeme ons heeren amen. Wy Pieter Utenhaghe joostenszoon ende Lubburch van huessen jelis dochter geechte man ende wyff anmerckende ende elck in ons herte overleggende dat den menschen op deser werlt nyet sekerder en es dan den lichamelicken doot, ende onsekerder nyet dan die vuyre van dyen Begerende dairomme terwyle door goids gracie wy ons natuerlick verstant noch beyde gebruycken ende machtich zyn (hoewel ick pieter Utenhage voorñ nae den lichaem wat cranck eñ zyeck ben) onse testament ernstelicke begeerte ende vterste wille alleer die doot ons ofte den eeñ van ons overcompt te maicken ende bescryven. Soe ist dat wy te samen ende elcx van ons beyden onse testament ende vterste wille verclaren te weesen ende begeren nae onse overlyden ofte deene van ons geonderhouden ende volbracht te werden in allen poincten als hier nae volcht Bevelende voir al der genaden goids ons heeñ almachtich onse zyelen ende onse lichamen der gewyder aerden omme begraven te worden nae manyere ende goede gewoonte des cristen heyliger kercken: Als dat wy te samen gelyckelicken ende elcx bysondere revocheren, te buyten gaen, weder roepen, bescinderen, breken ende te nyete doen mits desen alle alsulcke huwelicxe voirwaerden ende contracten als tusschen ons beyden bevonden zullen mogen werden gemaict te weesen namentlicke in date den twaelffden dach Junij Anno XVc vijffendertich ende dair en boven allen andere huwelicxe voirwaerden testamenten ende maickingen by onse ofte eenige van onsen ouders gemaict ofte geordonneert die dese onse testamente vterste wille ende maickinge souden mogen eenichsins tegen staen ofte hynderen. Revocerende casserende ende te nyete doende Ick Pieter Utenhage voorñ alle alsulcke testamente maickinge eñ bryeve als ick bij mijn selffs handt gescreven ofte geteykent hebbende verleden hebben voor ysbrant claesz̄ ende willem cornelisz̄ gael scepenen binnen Hairlem onder hairluyder segelen in date den zeventhiensten dach in Julio int jaer ons heeren duysent vyffhondert zes ende veertich Sulcx dat ick pieter Utenhaghe verclare mits desen mijn testament sonderlinge ende

houwer mynnen neeffve in vier car̄ guldens 's jaers zyn leven lanck ende niet langer, Martin Boelhouwer myn neve voors̄ in vyftich carolus guldens eens, ende elcxs van synne kinderen mede in vyftich car. guldens eens, Ende gemerct ick verstaen hebbe noch meer andere te wesen in levende lyve van mynen bloede van myns vaders syde die my onbekent syn, soo ist dat ick mits dese mynen testamente ende uytterste wille institueere mynen erffgen̄ in de somme van hondert car̄ guld. eens alle die gene hiervooren niet genoemt synde wettel. sal connen bewysen hem te wesen myn achters kint in maechschappe van myns vaders syde, wel verstaende dat die kinderen van Dammas pietersz̄, van Dirck Jans dochter utenhage, van de huysvrouwe van Jan Jacobs, van Anna Claes dochter, en van Martyn Boelhouwer die noch niet tot state gecomen syn deselffde hare portien hier vooren geseyt niet en sullen mogen aentasten ende gebruycken voor ende alleer sy hun tot huwelycke ofte andere geestelycke ofte wairlycke state begeven sullen hebben, dan allenel. de renten ende vruchten van dien. Ende ick Lubburch van huessen maicke ende bespreecke by desen myn̄ testamente vuyterste wille en̄ maickinge den voors̄ Pieter Utenhage my lyeve man dat in soe verre ic voor hem deser werlt overlyde hy nae myn doot hebben en̄ behouden sal syn leven lanck geduren̄ de lyftochte usufruit en̄ tgebruyck van alle myn̄ goeden roerende en̄ onroerende geen vuytgesondert en̄ nae syn overlyden als oick mede nae myn overlyden in soe verre ick den voors̄ myn̄ man verleeffne en̄ geen kint nochte kinderen van myn̄ lyve gecomen achter en laete, meynart, dirck, steffen en̄ Jacob van huessen myn broeders en̄ aecht van huessen myn suster soe verre zy in levende lyve allegader syn, ende indien syluyen ofte eenige van hun allen overleden ware hairluyen kint ofte kinderen in de stede van syn̄ ofte hairen ouders, den welcken myn broeders en̄ susters kinderen ick mits desen myn̄ testamente en̄ uterste wille instituere en̄ maicke myn̄ erffgenamen in de proprieteyt en̄ eygendom van alle myn̄ goeden roeren̄ ende onroeren̄ die ick mitter doot ruymen ende achterlaten sal wel verstaende dat eerst en̄ vooral vuyte selffde myn goeden vuytgaen betaelt voldaen en̄ mitter daet volbracht sullen worde dese nagescreven legaten bespreecken maickingen ende begeerten Want es myn uterste wille dat in soe verre ick voor pieter utenhage myn̄ voorn̄ man deser werlt overlyden hy sonder becroon contradictie ende tegenseggen van yemande voor vuyt nae hem neemen en̄ behouden sal alle alsulcke goeden en̄ penn̄ webben vlas gaerne incommende schulden ende anders als my toecommen competeren ofte beroeren in myne handelinge ende rederye van lynnewaet ende webben sonder yemande ter werlt dair van inventarys rekening bewys nochte reliqua te doene, omme alle deselffde goeden en̄ penningen dies aengaende by hem gegeven en̄ besteet te worden dengeenen ende

dair ick hem in secrete gebeden ende hy my belooft heeft te geven eñ bestellen soe als ick hem sulx wel ende sekerlick betrouwende ben, dat hy deselffde myñ begeerte eñ syne belofte sonder fraude volbrengen sal, Ick bespreecke eñ maicke noch als voorn Geertgen althans myn dienstmaichte in soeverre sy by my blyft tot myñ overlyden vyftich carolus gul eens eñ Tryntgen mede myn jongwyff soeverre sy mede soe lange by my blyft, mȳ oude bouwen myn wollen hemdt mȳ hoeycke eñ zes carolus gul an gelde, Duyffgen Remmen dochtt woneñ op den bagynhove voorš een pont vlaems eens Aechgen gerryts docht eertyts dienstmaecht van myn salige moeder mede een pont vlaems eens de kinderen van clement cornelisz̄ myn neeffve die althans noch ongehilict zyn een pont vlaems elx eens, neeltgen pieters docht de dochter van Janneken, vuytdreechster een pont vlaems eens, Pieter van bakenesse een pont vlaems eens. Es hyer en boven onser pieter utenhage eñ Lubburch van huessen voorñ beyder vterste wille dat de lancst levende van ons beyden eygentlick ende erffelick hebben eñ behouden sal boven tgunt hyer voorñ gescreven staet de boomgart buyten Sint Janspoort deser stede van hairlem mitte twee huyskens ons tsamen toebehooreñ ende alle tsilverwerck dat ten tyde van des eerstens afflivicheyt in onsen goeden weesen sal, maicken geven legateren ende bespreecken noch te samen verclareñ te weesen onsen vterste wille om vuyt onser beyder goeden voldaen eñ volbracht te worden gelycklicken half eñ half dat die vyer camerkens ons toebehorende staende op bakenesser graft, sullen ewelick blyven tot behouff van arme vroukens om goidswillen om by dien bewoont te worden, ende dat vuyt onser beyder goeden versekert sal worden een pont vlaems sjaers ewelicke renten tot onderhoudenisse ende reparatie van den selffden camerkens, eñ voor dinwoonster ofte inwoonsters van elcke derselve camerkens om goidswille als voor̄ gelycke pont vlaems 's jaers ewige renten. *Ende ick Pieter Utenhage voorn. begerende van de reste mynre goeden vorder te disponeren soe ist dat ick mits desen myn testamente en vterste wille instituere myn erffgenamen te weesen in alle myn anderen goeden soe wel gecomen van myn vader en moeder nyet jegenstaende eenige huwelixe voorwairden als van andere wegen ende syden geene vuytgesondert die overblyven sullen nae dien de voorgescreven makinge institutien en besprecken van mynder zyde al voldaen betaelt ende verseeckert sullen weesen, alsoe veele schamele ambochtjonghens out vierthien jaren tot twintich jaren toe incluys die noch soe verre nyet gecommen sullen syn, datse met hair ambachte haire costen gewinnen connen mair souden dairtoe moeten bedelen, als deselve myne overblyvende goeden sulx hyer vooren sullen mogen strecken tot effectuele volbrenginge volcomen ende onderhoudenisse van tgunt ende sulx hyernae volcht* Te weeten dat tot behouff van den selven ambochtsjongeren gecocht bestelt eñ ten eeuwigen dagen on-

6*

derhouden worde sekere huysinge eñ woonstede binnen deser stede daerinne de voorš jongheren te samen sullen mogen bequamelicken wonen tot dat zy twintich jaren oudt sullen weesen ende nyet langer, hairluyder ambochte coutumelick doende, sonder te gaen bedelen by den huysen nochte achterstraeten ofte wegen binnen nochte buyte deser stede, ende sullen altyts tsavonts voor half thienen in de somer te weeten van paesschen tot sint jacopsdage wercxdaechs, eñ voor halff achten des sonnen ofte heilich daichs, ende in de winter van St. jacopsdaghe tot paeschen voor seven sonnedaechs eñ heylich dachs eñ soe haest elck van syn ambachte comt swercxsdaichs binnen den huyse weesen ende hunluyen eerlicken dragen sonder merckelicke clachte oft opspraicke van yemañ op peyne van gepryveert te worden van hairluyder voors. voordele Ende sullen hebben elx vuyt myñ goeden als voorn thyen ponden broots sweecxs, een pont boters, ende in vleyschtyden een pont spex, ende in de vasten in de stede vant speck thyen haringen, welcke hairluyen portie ende tgunt sy anders selve coopen eñ winnen sullen elcx op hem selven in een cas prayken dat hemluyden van myñ goeden bescict sal worden besloten sullen houden Ende van tgunt zy winnen sullen mit hoeñ ambochte sullen sy hemluyden eerlycken cleden, nae hoeren doene, sonder yet dair van te verdrincken verquisten ofte verspelen op de verbuerte elx van desen aelmisse Ende omdat deselve ambachtskinderen soe intgunt hyer voorn geseyt es, als in allen anderen goede poincten eñ manyeren te beter onderhouden eñ gestyff mogen worden soe es myn begeerte ende vterste wille dat een goet ambachtsman van goeden leven ende regimente binnen denselven huyse een wooninge sal worden gestelt ende syn ambocht doen die als een meester den selven jongens regeren ende in de voorš cr ordonnañ en in allen andeñ goeden pointen onderhouden sal, straffende dengeeñ die hem eenichsins sal misbruycken ofte qualicken eñ anders dant behoirt scicken eñ dragen sal, denwelcken zyluyden oick alle gehoirsaemheyt ende reverentie gehouden sullen weesen te doen eñ bewysen op peyne van pryvatie als vooren Ende mitten welcken syluyden alle sonnedaichs ende heilige daichs in de grote kercke ofte tonser vrouwen op bakenesse de misse ende tsermoen sculdich sullen zyn te hooren van den begiñne totten eynde toe Ende soe wes ick anders ofte meer onder myn selffs handt ofte voor twee getuygen maicken scryven legateren ofte bespreken sal dat alle tselve van desen goeden voor dese insettinge van den ambachtsjongens gaen eñ voldaen worden sal, caverende voorts expresselicken by desen myne testamente ende verclarende myñ vterste wille te weesen dat in soe verre eenige van dengeenen die ick hiervooren tsy by name ofte tacite begrepen eñ verstaen, geinstitueert hebbe erffgename ofte erffgenamen in seeckere somme als voorn van myñ bloede tsy van myns vaders oft moeders

syde, nyet te vreden en ware met tgene int welcke ick hem hyer vooren geinstitueert hebbe, mair dese myñ testamente eñ vterste wille ofte maickinge in tgeheel ofte deel impugneerde tsy effectuelicken (twelcke ic hope nyet te mogen geschien) ofte mitter daet sonder effecte ofte in eenigen anderen manyeren dat de selffde syne ofte huere portie eñ deel daerinne ick hem ofte huer geinstitueert hebbe quyte sal eñ sullen weesen eñ alle deselffde verbuert sal eñ sullen weesen eñ comen tot proffijte van myñ anderen geinstitueerde erffgeñ te weeten den scamelen ambochtsjongens hier voorn gescreven *wel verstaende dat alle de voors geinstitueerde erffgenamen en legataryssen myne testamentoers naegenoemt ter cause van hairen portien deelen ofte legateren hemluyden gemaict nyet en sullen moeyelick weesen nochte eenige van myn goeden ofte penn: antasten besetten ofte beletten in eeniger manyeren voor en alleer ick een jair en twee maenden overleden sal weesen* Ende want wy Pieter eñ Lubburch immers willen dat alle sulcke verclaringe van testamente vterste wille renunchiatie wederroepinge rescisie gifte légaten eñ anders al als wy luyden te samen hyer voorn gedaen gemaict ende gegeven hebben mitsgaders alsulcke renunchiatie cassatie rescisie wederroepinge verclaringe vterste wille testament legaten institutien ende anders al nyet vuytgesondert van den minsten totten meesten toe by elx onser bysonder ende int syne gedaen gemaict verclairt geinstituteert ende gegeven volcomen ende vaste effect sorteren volbracht voldaen ende onderhouden sal worden, soe hebben wy te samen eñ elx onser als onse testamentoers executoers volbrengers ende voldoenders van desen geordonneert ende gemaict ordonneren eñ maicken by desen den eerbaren Pieter Vlasman wolle lakencopere ende Lourys Janssoen bontwercker begerende ende biddende denselffden doer tlyden ons salich makers dat zy hun luyden wille verootmoedigen desen onsen voorš vterste wille maickinge testamente eñ anders sulx hyer voorn gescreven staet van den minsten tot den meesten poincte te volbrengen ende doen volbrengen volcomen ende mitter daet effectueren dairtoe wy luyden eñ elx onser hemluyden geven volcomen macht eñ auctoriteyt sulx als testamētoers ende executoers van testamenten ende vterste wille nae rechte competeert ende toebehoort, stellende ick pieter vuytenhage denselven testamentoers mits desen in haren handen eñ onderwindt alle myñ goeden hoe die syn omme dairmede desē myñ testamente te volcomen ende effectueren eñ doen volbracht eñ geachtervolcht te worden, nemende allen costen haire versuymenissen eñ moeyten ingevalle eenige merckelicke moeijenisse hunluyden overquame tegen dese mynen testamente tzy mit rechten processen ofte anders van denselffden myñ goeden Gevende denselven executoers voirn boven hairluyden goidsloon ende tgunt hyer voorn geseyt is elx vyftich carolus guld. eens vuyt myns pieters Utenhage goeden Ende bygevalle dat de voorgenoemde myne tes-

tamentoers of deene van hun comen te sterven, zoe maick eñ ordonnere ick mits desen myn testamentoers eñ executoers van desen myñ vterste wille eñ maickinge die heilige geestmeestr̃n binnen deser voirs̃ stede van hairlem in der tyt weesende in de plaetse van den voorscr̃ genommeerde myñ testamẽtoer ofte testamentoers die overleden sal ofte sullen zyn, Gevende denzelven heilige geestmr̃n gelycke eñ even grote macht eñ auctoriteyt ende stellende in hairen handen myñ goeden, sulcxs voorn van den eersten testamentoers geseyt is, ende boven hairluyder goidsloon ende costen versuymenissen eñ moeyten een pont vlaems alle jaeren die hunluyden versekert sullen worden vuyt myñ goeden tot proffyte van hair selffs p̃sonen, eñ dit ewelicken soe als eenigen van mynen voorgaende institutiën ende maickingen ewelicken onderhouden moeten worden, eñ dairomme gestadige ende continuele toesicht eñ administratie behouven sullen, die by denselffden testamentoers (ick begere ende wille) altyts eñ ewelick te blyven, Ende omdat immers alle tgundt voorscreven is eeñ yegelicken dient behoirt kennelick sekerlick ende ongetwyfelt mach weesen dat wy alle tselffde nae onse ofte deerste van ons beyden afflivicheyt begeren vast eñ van wairden onverbrekelick volcomelick eñ sonder wederstant van yemande geonderhouden volbracht eñ geachtervolcht te werden tzy als testamente vterste wille codicille ofte anders hoe ende in wat manyere ofte onder wat tytle tzy nae bescreve rechten ofte gewoonte ende usantie van den lande tselffde alderbest sal mogen geschien ende gedaen worden Al wairt alsulx dat alle solemniteyten nae rechte ofte gewoonte dairtoe staende hyer nyet inne geobserveert en waren willende dat tselffde tgunt voors̃ es nyet en sal hinderen nochte letten in eeniger wys Soe ist dat wy luyden Pieter Utenhage ende Lubburch van Huessen beyde voorgenoemt elx onsse gewoonlicke onderscryvinghe ende namen ter presentie ende ten aensiene van den naevolgende E sc̃penen ende hoeren clerck ende notarys hyer onder gestelt eñ gescreven hebben Begereñ ende seer ernstelicken an hemluyden versouckende dat zyluyden kennisse wilden nemen ende dragen Als dat wy alle tgunt voorscreven staet verclaren te weesen elx int syne onse testament vterste wille eñ begeren willende tselffde volcomen effect te sorteren eñ onderhouden te worden in allen zynen poincten van den minsten totten meesten Al sonder arch ende list Onder waren geteykent pieter Utenhage, Lubbrecht Jelis dochter.

Onder stont gescreven aldus:

Op huyden den negen en twintichsten dach in de maent van Augusto omtrent ten negen uren voor middage in den jaere ons heeren duysent vyff hondert acht en vyftich ter eerste indictie impereren̄ de grootmogen̄ eñ duerluchtichste heere ferdinando te deser tyt Keyser van Romen (also men seyt) van dyer name deerste int eerste jaer

van den electie van denselven synen roomschen keyserrycke, zyn ter presentie van ons scepenen van hairlem eñ my noris publick by den hove van hollt. geadmitteert eñ gesworen clerck der voors̃ stede van hrln by naemen hyer nae genoemt geconstitueert eñ in haire propere p̃sonen gecompareert geweest deersame eñ voorsichtige Pieter Utenhage joostensz̃ onser scepeñ mede broeder in den raide der voors stede van hairlem eñ Lubburch van huessen Jelys dochter zyn wettige getroude huysvrouwe man eñ wyff beyde in gaeñ eñ staeñ lyve, al wast soe dat pieter Utenhage voorñ van lichame sieckelicken was, weesende nochtans beyde clouck en machtich van verstande memorie eñ sprake alst clairlick bleeck ende men anders nyet bemercken conde Ende hebben ons verthoont eñ in handen gegeven dese jegewoirdige acht bladeren van franchyne dairaff de voorgaeñ zeven bladeren bescreven waren Verclarende eñ expresselicken affirmereñ beyde dat zy dezelffde en tinhouden van dyen mit lange voorgaeñ beraet eñ voordachticheyt vuyt hairluyden. eygen selffs vryen wille ende moet gemaict eñ doen scryven eñ deselffde dickmale met rypen raide ende andachte overgelesen eñ overgewegen hebben, sulx dat deselffde hairluyder beyde eñ elx syne renunciatie, rescisie revocatie, cassatie, testamentaire dispositie, vterste wille, maickinge, giften ende sonderlinge begeerte begripende inhoudeñ ende vuytdruckende syn Ende alsoe zy comparanten opentl. verclairden en affirmeerden iterato alle tinhouden van dien te weesen hairluyder beyde (dairt op hun beyden is sprekeñ) eñ elx van hen op hem selven (dairt op deene jofte dandere van hun alleene es luydeñ) testamentelicke maickinge vterste wille ende sonderlinge begeerte Bidden ende begeerden dairomme zyluyden beyde dat alle tselve volbracht eñ geachtervolcht sal worden eñ zyn volle effect sorteren sal, tzy als testamente, codicille, vterste wille oft onder eenige ander tytle, soe tselve alderbest en volcomelicxt sal mogen geschien Al wairt oick zoe dat alle solemniteyten nae rechten oft gewoonten hyer inne nyet geobserveert en waren Ende want zy compañten voorñ immers wilden alle tselffde te weesen seker eñ ongetwyfelt, hebben elx haire subsignatie ofte namen ten eynde van de voorscreven testamentelicke bescryvinge met hairluyder selffs handen ten aensyene eñ in p̃rtie van ons gestelt eñ gescreven versoeckende ende begerende an ons scepenen eñ notarys voors̃ van alle tselffde kennisse te willen nemen eñ dragen Wairomme wy Jan Matthysz ysbrant claesz. en wouter dircxsz̃ prins scepen in hairlem voirs̃ hebben tot certificatie eñ sekere kennisse van alle tgunt hyer voorn verhaelt es onse segelen doer dese voers acht franchynen bladeren getransfixeert besegelt ende hyer beneden aengehangen Ende ick martin borrytsz notarys imperial by den hove van hollant geadmitteert eñ gesworen clerck ofte secretarys der voors stede van hairlem hiertoe metten voors scepeñ als voorn versocht zynde hebbe myn

gewoonlicke subsignature soe op den juncturen derselver bladeren als hyer onder desen ten oircoñ gestelt en gescreven Aldus gedaen ten dage eñ jaere voirs ten huyse van de voorn compañten staende op bakenesser graft binnen der stede van hairlem voirs. ende was geteykent Jan matthysz, ysbrant claeszoon, wouter dircxsz̄ prins M. Borrytsz̄.

Gecollãoneert jegens den originalen begrypende acht bescreven franchyñ bladeren getransfixeert besegelt met drye groeñ vuythangeñ segelen eñ accordeert by my.

(Get.) M. Borryts.

In nom̄ dñ amen. Op huyden den thienden dach in Septembri omtrent ten een vuyren nae noene in den jare ons heeren duysent vyff houdert acht ende vyfftich deerste indictie impereren̄ als keyser van Roomen de grootmogeñ eñ duerluchtichste here ferdinando van dyer name deerste int eerste jaer van deselven zynen Roomschen rycke, is in jegenwoirdicheyt van my not̄is publick ende getuygen naegescreven psoonlick geconstitueert geweest deersame ende voorsichtige Pieter Utenhage Joostenszoon zyn volle verstant memorie eñ sprake wel ende bequamelick (alst clair eñ vuytwendelick bleeck) gebruyckeñ al wast dat hy cranck in den lichame eñ zyeckelick op zyn bedde geseten was. Ende heeft by expresse verclaringe ende mondelinge vuytsprake wel beraden en bedacht (soe hy seyde) gelegateert gemaict ende besproicken sulx als hyer nae volcht eñ bescreven staet. In den eersten maict legateert ende bespreect hy Pieter Utenhage voors̄ mits desen, den kinderen van Goolte Willems docht̄ zyn nichte woneñ binnen deser stede van hairlem ant sant elx derselver kinderen vyftich carolus guldens eens als sy tot hun volwassen jaeren gecommen sullen syn om hun dairmede vuyt te hilicken wel verstaende dat die moeder goolte voorñ by middeler tyt de jairlixe renten dairaff ontfangen eñ genyeten sal, ende indien yemant van den voors̄ kinderen voor zyn volwassen jaeren ofte huwelicke state quame te sterven desselffs portie sal weder comen eñ keeren tot proffyte van den sterffhuyse ende geinstitueerde erffgenamen van de generale goeden van hem testateur. Item bespreect yeffgens wylen des voorñ gooltes susters naegelaten kinderen vant leste bedde die zy by claes de metselaer gewonnen heeft elcke kindt mede gelycke vyftich carolus guldens ende die voorkinderen van teerste bedde van deselve yeffgen alle (vuytgesondert den regulier monnick) elx vyff en twintich carol̄ gul̄ mits dat de voorscr̄ kinderen van tleste bedde voors̄ hun sullen laeten genoegen ende te vreden zyn jairlix metten renten van hoere portien tot dat sij hilicken ende gehilict synde sullen alsdan hoere voorscr̄ vyftich kl̄ gul̄ elx int syne ontfangen mit substitutie mede soe wye sterft voor zyn volwassen jaren ofte huwelicke

desselfs porcie weder comen an den sterffhuyse ende erffgenamen voorn̄, Item bespreect noch Henrick de Roo ende marytgen eñ yslant zyne zusters elx vyff en twintich carol̄ gul̄ tot een testament ofte legaet Item geertgen Roelen zyn jong wyff boven tgundt hy hair by voorgaende maickinge besproicken heeft een van de beste bedden twee dekenen twee paer slaeplaekenen twee oircussenen met vier fluwynen ende twee poelulakenen vuyt zyn contingente portie van den huysraet Item Joachim Walichsz̄ zyn neeff vyfftich carolus guldens eens ende dairtoe zyn swarte tabbart met oeset gevoert, elcken der voorscr̄ kl̄ gul̄ te veertich groon̄ vlaems gereeckent Item Dammas Pietersz̄ zyn neeff zyn tabbart met swarte vellen gevoert, Dirck Utenhage kinderen zyn cap met zyn oude clederen, Ende zyne hemden maict hy Dammas ende Dircken kinderen voorn̄t tsamen Item heer Jaspar zyn neeff zyn lange huystabbart ende martin boelhouwer zyn grauwe tabbart met hontsvellen gevoert, Voorts ordonneerde ende verclairde de voorn̄ Pieter Utenhage zyn vterste wille ende begeerte te weesen, Dat zyne gëeligeerde testamentoers ofte executoers van dese ende andere zyne dispositie testamete eñ vterste wille nyemande eenige inventarys van zyne goeden Int geheel noch in deel gehouden sullen syn te leveren of te laeten volgen ofte eenige rekeninge ofte bewys van haire handelinge ofte bewint te doen cessereren̄ dat hy alle syn̄ goeden in handen ende tot goetduncken van denselffden testamentoers gestelt heeft ende stelt als noch ganschel̄ mits desen Begerende oick mede dat Lubburch van huessen syn waerde huysvrouwe indien sy hem verleeft haire beyde woonhuyse metten huysraet eñ toebehoiren̄ sal blyven bewonen̄ ende gebruyckende totten eersten meye toe naer zyne afflivicheyt, Ende dat Jan zyn neeff Dirck Utenhagen zoon wonen̄ te Amsterdam de twee hondert karol̄ gul̄ die hy hem by zynen principalen testamente gemaict heeft ten vollen ontfangen sal sonder eenige cortinge in denselven testamente geroert Scheldende oick mede quyte Dirck Utenhage zyn nichte voorn̄ alle tgunt sy hem testateur schuldich mach weesen, Alle twelcke voorscreven staet de voorn̄ Pieter Utenhage expresselicken seyde ende verclairde syn vterste wille meeninge eñ begeerte te weesen dat alle tselve nae syne afflivicheyt in als volcomen ende volbracht sal worden soe dat alderbest geschyen mach eñ in sulcker vougen ende in allen schyne oft in syne voors̄ principale testamentelicke dispositie op den negen eñ twintichsten dach Augusty lestleden voor scepen̄ van hairlem eñ my noris gepasst (dwelcke hy by desen in allen anderen pointen dese zyne ordonnañ ofte dispositie nyet contrarieren̄ confirmeerde ende approbeerde) gescreven ende pertinentlicken geinsereert ware, van alle twelcke voors̄ staet de voorn̄ Pieter Utenhage versochte an my notis gemaict ende gelevert te worden een ofte meer instrumen̄ in de beste forme. Aldus gedaen ten tyde voors̄ ten huyse van hem

testateur staende binnen der stede van hairlem over bakenessergraft, in de camere, in jegewoirdicheyt van den eerbaren Jan Arentsz̄ de Jonge eñ Cornelis pietersz̄ tymmerman gebuyren aldair eñ getuygen van goeden fame ende gelove hyertoe sonderlinge gerequireert eñ gebeden.

N°. 2. — Extract uit de rekeningen der executeurs, van het testament van *Pieter Utenhage*.

A°. 1558, 1559	Ontvang ƒ	17607:00:0	Uitgaaf ƒ	16753:02:06
" 1560	" "	5851:03:9	" "	4107:02:09
" 1561	" "	3198:02:0	" "	2096:17:09
" 1562	" "	3202:16:0	" "	3385:06:00
" 1563	" "	2155:17:3	" "	2281:06:00
" 1564	" "	2057:07:3	" "	2489:06:00
" 1565	" "	1608:11:6	" "	1872:19:00
" 1566	" "	1225:02:3	" "	1502:10:06
" 1567	" "	892:05:0	" "	1070:08:03
" 1568	" "	1961:03:9	" "	2097:09:03
" 1569	" "	500:13:0	" "	704:11:11
" 1570	" "	615:13:0	" "	702:06:08
" 1571	" "	765:02:0	" "	989:05:05
" 1572	" "	661:00:0	" "	757:06:05
" 1573	" "	221:02:3	" "	230:11:00
" 1574	" "	151:04:0	" "	100:18:02
" 1575	" "	205:18:9	" "	112:05:06
" 1576	" "	299:13:3	" "	101:06:06
" 1577	" "	457:09:5	" "	192:14:06
" 1578	" "	635:18:3	" "	477:11:08
" 1579	" "	447:07:6	" "	209:14:06
" 1580	" "	812:01:6	" "	697:06:09
" 1581	" "	682:11:9	" "	1005:09:00
" 1582	" "	723:11:3	" "	703:09:09
" 1583	" "	565:19:7	" "	900:03:00
" 1584	" "	1374:15:9	" "	875:02:00
" 1585	" "	904:05:9	" "	353:14:00
" 1586	" "	680:15:3	" "	177:17:03

Telken jare is het nadeelig saldo van het vorige jaar in uitgaaf gebragt.

Aan het slot der rekening van 1586 staat:

Sulx dat de voors̄ rendanten schuldich blyven de somme van XIXcLVII ℔ 11 s IXd Dat in minderinge van de voors̄ negentien hondert zeven en vyftich ponden twee schellingen IXdn van XL grooten tpondt De stadt op renten heeft een hooftsomme van twaelff hondert derzelven gulden op interesse den peñ twaelff volgens de brieven van verbande daer van gepasseert.

Ende alsoe tselve huys weder es opgereeht tot onderhout van de kinderen van tselven testament waertoe verstaet es aen meubelen

bedden anexs diversche behoufen van omtrent ter somme van vyff hondert ponden munte voorss̄ eñ de andere resterē peññ te werden aen de vaeders gegheven metten navolgende ontfanck tot ophouden van tselve huys, waer van zy luyden tot allen tyden alst burḡ inne tyt neffens anderen godshuysmr̄n gelieven sullen reeckē te doen.

Aldus gehoort en geslooten enz., den 27sten Juny 1587.

N°. 3. 1600. — Staet ofte incomen vant Ste Pietershuys. alhier binnen Haerlem.

. ONTFANCK.

Aan rente van obligatiën.	ƒ 993:10:0
Lasten vant voors̄ huys	„ 1110:00:0

N°. 4. 1604. — De Regeerders van Sinte Pietershoff binnen der Stadt Haerlem, willen ten behouve van tzelve hof vercopen voor dit loopende jaer zesthien hondert eñ vyff der thienden van Nyeuwerkerck over de meer zulcx ende in allen schyne dezelve tvoors̄ Ste Pietershof toecompt, ende lest by Claes Jansz̄ den voorleden jaere in pachte genomen ende gebruyck es geweest, Te betaelen met vry gelt sonder eenich ofbreck, als heerlicke schulden binnen Haerlem in handen van den regenten in der tydt in den lucasmarct anno zesthien hondert ende vier toecommende, ofte ten lancxsten kersmisse daeraen volgende wel betaelt, met renunciatie van allen exceptien ofte delayen van vorder tydt of terminum juris te begeren ofte geaccordeert zal werden.

Soe wye dat gelt neempt ofte mynt, sal gehouden wesen daer vooren te staen tot dat hy afgedanct werdt, nyet tegenstaende of tzelve bodt by eenen ander verhooght werde, ende daer vooren borge te stellen, welcke borge genouchsaem zyn moet ten oordeele van Schoudt scepenen ende den verpachters, welcke borge zal moeten staen voor de geheele som̄e als principael, met verthydinge van de benificien ordinis & excussionis, dats te weeten dat de borge int geheel als principael schuldenaer vast moet staen, ende dat men sonder den cooper eerst aen te spreecken den borge sal mogen exemteren voor allen recht eñ rechteren daert de verpachters believen sal, ende ist dat die gelt neempt ofte mynt zulcke borge nyet en weet te stellen, soe sal men de thienden weder op veylen, ende gelden se min die sal hy moeten betalen ende gelden se meer daer en zal hy gheen proffijt af hebben.

Noch sal den coop̄ gehouden zyn tot rantsoen te betalen van elcke gulden drie groot, waer af de twee groten zyn zullen in t gelach, deene helft voor de coopers en dander helft voor de vercopers, eñ tderde grootgen sal hebben den Schoudt voor zyn veylen.

Op conditien ende voorwaerden hiervooren gescreven heeft Claes Jansz̄ wonende binnen haerlem, den thienden voors̄ in pachte genomen, mondelinge van den voors̄ regenten voor de som̄e van achthien

karolus guld tot XL grooten vlaems tstuck, ende voor hem es borge geworden onder alle renunciatien boven verhaelt Jan Claesz̄ wonende buyten den schalckwyckerpoorte onder verbant van zyn ps̄oon en̄ goeden tot bedwanck van allen rechten en̄ rechteren Toircon̄ hebben de voors̄ cooper en̄ borge dese elcx onderteyckent den XXVIII february ān̄o zesthien hondert ende vier.

N°. 5. 1631. — Wy Burgermr̄en doen te weten dat wy als oppervoochden van Ste Pieters gasthuys binnen der selver stadt geconstitueert ende volmachtich gemaeckt hebben, constitueren ende maecken volmachtich mits desen den E. hans mathysz̄ van Lembeeck jegenwoordich mede regent vant voors̄ Goodtshuys thoonder deses specialycken omme in den name ende van desselfs goodtshuys wegen in conformité van den ouden brieven (overmits d'affliviche yt van Jacob Lourisz̄, eertyts regent van den selvige goodshuyse) te verheffen aen den E. welgebooren heere van Assendelft Eemskerck off aen den geenen daert selve behooren sal, de geheele thienden van Nieuwerkerck in kennemerlant in de buffeken, sulcxs als den ouden leenbrieve daer van synde vermelt, Gevende den voors̄ hans Matthyss̄ van Lembeeck oock macht ende speciael bevel omme van den voors̄ Goodshuysen wegen hult̄, eedt en̄ manschap te doen ende den leenrechten daer toe staende te betaelen naer oude gewoonte, ende generalyck voorts alles daer inne te doen en̄ laeten dat wy selfs doen souden moogen Belooven tgeen by de voors̄ hans Mathyss̄ van Lembeeck daer in gedaen sal werden te houden van gelycke crachte en̄ waerden als oft by ons selfs gedaen ware. Onder verbant als naer rechte. Actum den VII Juny 1631.

Geëxtraheert uyt den LX liaetse van de procuratien, certificatien etc. gepasseert voor Burgermeesteren der stadt haerlem, berustende ter Secretarye der selver stadt, ende naer gedaen collatie es desen daer meede by my onderges̄ Secretaris der voors̄ stadt Haerlem, bevonden t accorderen, desen tweeden augusty Anno XVIc vyff ende veertich

(Get.) J. Akersloot.

N°. 6. 1658 — Reeckeninghe Dirck Damius en Nicolaes van der Maertsche als regenten vant St. Pieters huys van haren ontfanck ende uytgifte begonnen primo January 1657 eindigende den laetsten december daer aen volgende, overgelevert door ordre van de E. Agtbare heeren Burgemeesteren en regeerders der Stadt Haerlem, gereeckent in ponden van XL grooten tstuck schellinge en penn̄ naer advenant.

Jaerlixen ontfanck . . . . ƒ 1085:10:00.
Uytgeeff. . . . . „ 1118:17:00.
(hiervan bragten de tienden ƒ 6:— op.)

N°. 7. 31 *January* 1680. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De Heeren Burgermeesteren en regeerders der stadt haerlem, door de regenten van het Ste Pietershuys, al voor eenige tyt synde aengedient dat eenen . . . . Casteleyn, in het selve huys groot gemaekt sonder wettige kinderen ofte descendenten was comen te overlyden, sustineerden derhalven, dat het voorš huys tot desselfs nalatenschap was gereghtight, en also de erfgenamen ab intestato ofte by den overleden geïnstitueert haer opposeerden, versoghten van haer Ed. Achtb. authorisatie, om tegens de selven te mogen ageren; welcke saeke synde overwogen, is den regenten haer versoek toegestaen, de selven authoriserende om tot maintenu van haer reght en tot becominge van voorgemelte erffenisse, het geene te doen, dat sy lieden in haer voorschr. qualiteyt, oordeelen sullen dienstigh te syn en alle applicable middelen daer toe int werk te leggen.

N°. 8. 1689. Aen de Ede groot Aghtb. heeren Burgermr̄n deser stadt.

Geven ootmoedelick te kennen de regenten van tpietershuys; dat in den jare 1673, het gemelte huys door de reële schattinge merckelick is ten achtere geraeckt, dat enige tydt daer naer de gemelte regenten genootsaeckt syn geweest, door de voorš laste, een considerabele somme van pen̄n op intrest te lighte, en alsoo tot nogh toe, de voorš lasten niet en hebbe kunne werden afgedaen ende van desen jare 1689, door 200 ende 100 penninge het gemelte huys nog meerder staet ten aghteren te gaen, ten sy dat het voorš huys van UEd. groot aghtb., met merckelicke subsidie niet en werde versorght, in soodanigen decadentie en verval staet te geraken, dat het noyt op een effen baan kan werden gebraght, over sulcks versoecken de gemelte regenten seer ootmoedelyck, dat UEd. groot aghtb. goede geliefte sȳ, de gemelte suppl̄n subsidie, en onderhout te verleenen, dat het gemelte huys in sodanigen standt soude kunnen werden gebraght, dat het behoorlick konde bestaen, ten minsten dat het van desen jare 1689 van de 200 ende 100 penninge moghte werden bevryt ofte andre middelen by UEd. groot aghtb. te ordoneren dat het soude kunnen in standt blyven.

't welck doende etc.

(Get.) Willem Everswyn
〃 Cornelis Akersloot
〃 Dirck van de Graef.

N°. 9. 2 *January* 1706. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten van het St. Pietershuis verleend, om de omgevallen muur van het gesticht in de Stoofsteeg, ter bekwame tyd weder te doen opbouwen en de afkomende nog bruikbare steen, door Stads werkvolk te doen afbikken.

N°. 10. 25 *Maart* 1706. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelijke magtiging, tot ontvangen van een capitaal van *f* 400, van eene

afgelost wordende rentebrief, met last, deze som wederom ten meesten voordeele van het gesticht te beleggen.

N°. 11. 6 *November* 1710. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der Stad Haerlem, hebben op het te kennen geven van de regenten vant Pietershuys deser stad, deselve geauthoriseert ende gequalificeerd omme sekere weesmeesteren constitutie brieff sprekende ten laste van eenen Melchert Barents en desselfs huys op de St. Jansweg van vier honderd guldens capitael, het voors̄ huys toebehorende en opgecomen van Ruaert arents̄, die voor eenige tyd in tselve huys gealimenteerd en daer uyt wegh gelopen is, ter weescamer te doen transporteren op de naem eñ ten behoeve van Hendrick van Sande ende het capitael by haer regenten daer voor werdende ontfangen, wederom te beleggen opt gemene lands comptoir binnen dese stad ten behoeve vant gemelte godshuys.

N°. 12. 9 *Juny* 1717. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren ende regeerders der stad Haerlem hebben de aenstellinge tot een binne vader vant St Pietershuys gedaen door de regenten van het selve huys en gevallen op den persoon van *Jacob de Geus* geapprobeerd, gelyk haer Ed. groot Achtb. approberen by desen.

N°. 13. 21 *Juny* 1721. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan regenten van het St Pietershuis verleend, om te mogen accorderen en transigeren, over 1/5 gedeelte in twee huisjes te Utrecht, toebehoorende aan kinderen in het gesticht verpleegd wordende.

N°. 14. 17 *April* 1722. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgermeesteren eñ regeerders der Stad Haerlem qualificeren de regenten van het Pietershuys, in haar godshuys in te nemen extra-ordinair twee kinderen, en dat de winste van de voors̄ kinderen sullen comen ten voordeele van het selve godshuys, tot soo lange als het wederom tot het ordinaris getal sal syn gecomen.

Werdende de voorñ regenten verders gequalificeert om het tractement van de Binnevader en binnen moeder te verhogen so en in dier voegen als de regenten sullen oordeelen te behoren.

N°. 15. 31 *December* 1726. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Goedkeuring door Burgemeesteren van de benoeming door Regenten van het St Pietershuis, van *Simon Sinnevelt* tot binnenvader en van *Engeltie van Bourgoniën*, tot binnenmoeder.

N°. 16. 27 *January* 1730. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgermeesteren aan Regenten verleend, om, volgens te treffen accoord met de voogden, zekeren *Dirk Langevelt*, boven het gewone getal kinderen, in het gesticht op te nemen.

N°. 17. 29 *September* 1731. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelyke magtiging, tot het opnemen, boven het gewone getal, van

zekeren *Jan Hendrik Soenen;* en wel voor eene som van zes honderd gulden.

N°. 18. 29 *December* 1731. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Goedkeuring door Burgemeesteren, van de benoeming door Regenten van het St Pietershuis, van *Salomon Verheus* en *Geertruyd Hendriks*, tot binnenvader en binnenmoeder.

N°. 19. 3 *September* 1732. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De regenten vant St Pietershuys hebben ter camere van de Heren Burgermeesteren voorgedragen, dat sy ten behoeven van haar huys hadden gekogt twee obligatiën als een van *f* 1000:—:— en een van *f* 500:—:— byde ten laste vant gemene landt van Hollandt en West-Vrieslandt, ten comptoire van dese stadt tegens 2 pCto opgelt, versoekende daarop approbatie. Waarop gedelibeert synde hebben haar Ed. gr. agtb. deselve koop geapprobeert, so als H. E. gr. agtb. deselve approberen by deesen.

N°. 20. 1733. De regenten vant pietershuys geeven op ordre van haar E. groot Aghtbaarheeden de Heeren Burgemeesteren En Regeerders deeser stadt Haarlem te kennen, de staad van den ontfangst en uytgaaf vant gemelde huys van den 3 Octob. 1732 tot den 1 Octob. 1733 incluys.

ONTFANGST.

van cassa op den 3 Octob.	*f*654:11:10
van de voogden van david Haye uyt syn obligatie opt comptoir van dordregt, na aftrek van de onkosten. .	〃 9:12:00
van de kinderen haar winst, 3/4 voor haar 1/4 voor 'thuys	〃 810:06:08
van de kamerhuyr	〃 70:00:00
van de lanthuur van twee stukke lant geleege op de Zylweg	〃 110:00:00
vant comptoir van de heeren Mr. Jan van Dyk, ontfanger van de gemeene lantsmiddelen de Intresten van de volgende capetalen (enz.)	〃 987:11:00
	f 2642:01:02

De uitgaven bedroegen *f* 2350:17:00.

N°. 21. 1736. — De regenten van 't pietershuys geven op order van haar Ed. groot agtbaarheeden d' heeren burgermeesteren en Regeerders deses stadt Haarlem op, twelk aan het gemelden godtshuys is toebehorende.

Een stuk lant geleegen op de Zylwegh ten zuyden de wegh ten oosten d'heer dierkens ten noorden tweeshuys van haarlem en ten westen tweeshuys van Amsterdam.

groot	1055½	roede.
de molewerff van de haan	103½	〃
	1159	roede zame.

werd in huur gebruykt door Willem Verwy & Anthony de Vries voor de zomma van een hondert en tien guldens int jaar mits nogh om de vyf jaaren betaalen 't rantsoen zynde de zomma van elf guldens, deselve hebben nogh huur aan 't gemelde lant tot den 22 February 1740.

hedt godshuys moet alle jaren betaalen een erfpagt aan d'heer thesaurier der stadt Alkmaar de zomma van twintigh guldens *f* 20 : — : —
en aan de 200 penning . . . . „ 7 : 06 : 04

f 27 : 06 : 04

Haarlem, den 6 Novemb. 1736.

(Get.) Jacobus Odon
„ Isaac Hasius
„ Nicolaas de Vos.

N°. 22. 20 *February* 1756. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren en regeerders der stad Haarlem, disponerende op het mondeling verzoek aen haer Ed. groot achtb. gedaen door de regenten van 't Pietershuys, ten eynde te worden gequalifeerd om zekere tienden van Nieuwerkerk in kennemerland en leenroerig van den huyze van Assendelft, welk leen in lange jaren, en wel sedert het overlyden van Jan Croon, mede regent geweest vant gem. huys en daer mede zynde verleyd geweest, niet is verheft, te verkopen, nadien zy daer aen niet anders dan schade lyden, hebben, na deliberatie, goedgevonden en verstaen de voorñ regenten te qualificeren, zo als haer Ed. groot achtb. doen by deze, om zich van de voorñ tienden te ontdoen, op de voordeligste wyze voor het gem̃. huys.

N°. 23. 14 *February* 1761. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging, door Burgemeesteren aan regenten van het St Pietershuis verleend, tot het aanvaarden der nalatenschap van, en door Hendrik Bellens aan het gesticht, gelegateerd, en naar der regenten vermoeden, groot zynde p. m. *f* 10.000.

N°. 24. 8 *November* 1769. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Gelijke magtiging, tot het verkoopen van eene obligatie, groot *f* 1000.—, ten laste van Holland en Westfriesland ten kantore der stad Haarlem.

N°. 25. 25 *October* 1771. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging als voren, tot het verkoopen van eene obligatie, groot in capitaal *f* 2000.—, ten laste van Holland en Westfriesland ten kantore der Stad Haarlem.

N°. 26. 27 *Augustus* 1841. *Resolutiën Burgemeester en Wethouders.* — Burgemeester en Wethouders der stad Haarlem. Gelezen het rekwest van de Heeren *Martinus Nicolaas Beets* en Dr. *Jacobus Albertus van Bemmelen*, als regenten van het St Pietershuis alhier, daarbij te kennen gevende dat het voormelde gesticht is

daargesteld ingevolge het testament van wijlen *Pieter Uijttenhage Joostenszoon* gepasseerd te Haarlem den 29 Augustus 1558 copijelijk overgelegd wordende, waarbij de erflater aan zijne executeuren testamentair en mitsdien regenten van hetzelve huis, volkomen magt geeft om naar goeddunken te handelen, zonder iemand eenige rekening of bewijs van hun bewind te doen;

dat de bestemming van het zelve gesticht bij het testament aangewezen, bestaat om op te nemen: „alsoe veele schamele ambochtsjonghens „out vierthien jaren tot twintich jaren toe incluys die noch soe verre „nyet gecommen sullen syn, datse met hair ambachte haire costen ge„winnen connen maer souden dairtoe moeten bedelen, als deselve myne „overblyvende goeden sulx hyer vooren sullen mogen strecken tot ef„fectuele volbrengiuge volcomen ende onderhoudenisse van 't gunt „ende sulx hyernae volcht."

Dat aan zoodanige jongelingen ingevolge het zelve testament, moet worden uitgekeerd, „thyen ponden broots sweecxs, een pont „boters, ende in vleysch tyden een pont spex, ende in de vasten in de „stede vant speck thyen haringen, welcke haerluyen portie ende tgunt „sy anders selve coopen eñ winnen sullen, elcx op hem selven in „een casprayken dat hem luyden van myñ goeden bescict sal wor„den besloten sullen houden Ende van 't gunt zy winnen sullen mit „hoeñ ambachten sullen zy hemluyden eerlycken cleden, nae hoe„ren doene sonder yet dairvan te verdrincken verquisten ofte ver„spelen op de verbeurte elx van desen aelmisse."

Dat de rekwestranten, bij ondervinding echter geleerd hebben, dat het fonds dezer inrigting niet meer dat nut aanbrengt, waartoe hetzelve in staat is, alzoo sints 29 jaren geene aanvrage tot plaatsing van eenig jongeling, bij hen is ingekomen.

Dat zij door eene inschrijving van *f* 22,000.— kapitaal op het grootboek der 2½ pCt. nationale werkelijke schuld in staat gesteld zijnde tot de stipte vervulling der verpligtingen hun bij bovenbedoeld testament opgelegd, deze inrigting echter ook wenschten aan te wenden tot eene meer algemeene nuttige wijze voor deze stad, en alzoo voornemens zijn, na voorafgaande noodzakelijke verbouwing, hetzelve gesticht, staande in de Stoofsteeg, in te rigten en in hetzelve te vestigen eene bewaarschool voor kinderen van meer gegoede ouders, tegen betaling eener nader te bepalen retributie voor elk kind, terwijl de rekwestranten aannemen, uit eigen fondsen en dus zonder eenige bijdrage van stadswege, hun gesticht de vereischte herbouw te doen ondergaan en voor het doel geschikt te maken, en alzoo verzoekende, zoo veel des noods, de noodige toestemming te mogen erlangen tot het oprigten en daarstellen van eene bewaarschool voor kinderen van den meergegoeden stand in bovengenoemd gesticht.

Hebben goedgevonden, voor zooveel noodig, mits deze autorisatie

te verleenen, dat door de rekwestranten wordt opgerigt, eene bewaarschool voor kinderen van den meergegoeden stand, tegen betaling eener geringe retributie voor elk kind, en wel in het voorschreven gesticht, hetwelk uit de fondsen van het zelve tot dit einde zal worden ingerigt, gelijk mede van wege het zelve zullen moeten worden goed gemaakt, de jaarlijksche kosten van onderhoud als andersints.

En zal afschrift dezer gegeven worden aan Heeren Regenten van het St. Pietershuis voornoemd, tot informatie en narigt, onder dankbetuiging voor hunne Edele poging tot welzijn van de inwoners dezer stad.

BIJLAGEN H,

BEHOORENDE BIJ HET

RAPPORT

BETREFFENDE HET

ST. JANS-

LATER

ST. JANS- EN COENEN GASTHUIS.

N°. 1. *Archief Weeshuis.* 1390/1582. — Wij Johan Gael claesz̄ ende Thomas thomasz̄ scepenen in haerlem oorconden ende certificeren voor de gerechte waerheyt, dat wy op huyden date van desen gesien gehandelt ende gelesen hebben eenen bezegelden brieve in franchyne gescreven, wesende gans gave ende ongeraseert vuytgesondert dat denzelven brievē op eenige plaetsē wat gebroocken ofte vergaen was midts douderdom̄e ende quade bewaernisse nochtans leesbaar zynde ende dervende alle suspitie van fraude ofte bedroch, ende luydende van woorde te woorde als hier naer volcht, Wy broder Coenraet van bruynsberch meester Sint Johans ordens in duytschen landen des heyligen hospitaels van Jherusalem doen kunt ende wytlic alle den ghenen die desen brieff sien zellen joff horen lesen, ende bekennen openbaerlic alsoe as aen der hogher muren after onsen kercken ende infirmarien te Haerlem, vyer cleyne huserken joff kameren ghehangen ende ghetym̄ert syn die tot onsen goedshuyse daer horen, so hebben wy vuyt rade onsse lyevē in Gode brode Rutghers pouwels onss̄ stadthouders yn den huyse ende yn den balye van Utregt des selven oerdens gode van hemelryke synre weerder moder marien ende den goden Sint Johan tot er̄e ende tot troest der armen goeds dese naghescreven ordenynghe ende bestedighinge daer van gemaect ende maken myt desen brieff voer ons ende alle onse nakomelynghe tot ewighen daghen as dat alle weghe noetturftighe huysarmen die godevruchtich ende van eerssamen bescheidenen leven zyn in die voerss vyer huyserken joff kameren herberghe hebben ende wonen sellen puerlic om Goeds wille, Tot wylker armen behoef onse lyevē in gode broder Dyrc dye roper ordens vors̄ van saliger goeder aendacht myt onse wille ende oerloff ghegeven heeft thyen merghen lants luttel meer off myn die ghelegen zyn yn den ambocht van Ryswyc in eene woninghe die gheheten is die brake daer dyt die lenge off syn op dye oestzyde belegen heeft in der selver wonynghe ghemengheder voren ende onverscheiden met twe mḡe landts die heilighe

gheest van Ryswyc, ende op dye westzyde hper koman, dat zuuteynde streckende aen den breden wech, dat noerteynde streckende an dat ambocht van der haghe, soo hoe dat vorš lant myt alsynen recht ende behoryngē daer ghelegen is, dat to deser tyt tjaers ghelt twe ende twyntich pont vrys ghelds hollands paȳ, daer men die voerš vyer huserken joff kamer̄ mede yn tymerynghe in helen wanden ende dychten dake sel houden, ende wat daer boven waer dat men dat den selven armen alle jaer tot hulp hoerre noetturfft sel delen ende geven Ock soe sel altoes een com̄eldur joff stathouder des huys van haerlem die yn der tyt waer den pōr joff ēne anderen ersamē broder dess selven huyse den hy daer bequaemste to kennede die armen vorš bevelē ende dat gelt ende nutte van den vorš lande laten boren ende heffen die huserken joff kamer̄ vorš in ghereke mede te houden ende dat overyghe, na synre bescheydenheyt den armen die dan daer ynne wonen te gheven ende te deilen tot volst hoerre noetturfft as voorš is; Ende op dat dyt werck der bermherticheyt dat wy hoepen dat man hier aen beghaet nyet af en gha noch ghesūmet en werde Soe setten ordenen ende bestedighen wy meyster voorš myt desen brieff joff een com̄eldur joff stathouder des voorš huyse van haerlem die dan waer so sinnende waer joff worde dat hy dye huserken joff kameren voorss alle joff een off meer anders versaten woude dan arme lude om goodswille yn te wonen as voerš ys, joff dat hy dat voerš ghelt ende nutte dat van den voerss lande komende ende vallende wert, anders waer keeren woude deels off al, dan an ghereke der huserken joff cameren ende nootturft der armen voerss, hoe dycke dat dat gheschiede, dan ende alsoe dycke moegen die heilighe gheestmeysters te Haerlem dye in der tyt zyn dat ghebreke brengen an enen com̄eldur joff stathouder des voerš huysse van Utrecht want dye een overst ys eens com̄eldurs off stathouders te Haerlem dat die daer om dat ghebreke straeffe ende daer to houde dat dye dinghe in alsulcker ordenynghe ende bestedinginghe gheschien ende ghehouden w̄den as voorš is, Geschiede des dan thant nyet sonderlinghe as van den voerš ghelde ende nutte dat van den voorš lande kompt gheordent is as dan vyertien daghe na der tyt dat dat voerš ghelt te vallen pleecht, joff dat dat ghebreke in der voerš wyse verkondet ende aenbrecht waer omkomen syn, Soe moghen die selve heylighe gheestmeysters dye dan zyn mit vollen oerloff den wy een daer toe gheven myt desen brieff dat ghelt ende nutte dat van den voerš lande in dien jaer dat dye versuymynghe geschiede ghevallen ende verschenen waer ende oock van dien jaer dat daer naestens volgende waer ynnemē ende opboren ende dat half aen die huserken ende armen voerss leggen, en̄ dye ander helft weynden ende koren nae hoerre cosciencie an ander armen waer sy willen ende sy ōer bescheydenheyt wyset, sonder ymants hyndernesse joff weder rede

thent alsoe langhe dat alle voerss dynghe na der voerss ordenynghe ende onse bestedighinghe volcomelic gehouden ende ghedaen werden, Daer over heyten ende ghebiede wy meyster voorgeñ alle onsen onderdanyghe plegerē, cōmendurē, stathoudēn ende brodeñ onss ordens voerss, Sonderlinghe der husen van Utrecht ende van haerlem voerss die nu zyn joff hier namaels werdē eñ komen by crafft ende doecht der heyliger ghehoersaemheyt, dat sy teghens dye voerss onse ordenynghe ende bestedighinghe noch weder gheen dyngh dat in desen brieff ghescreven staet en doen noch en scaffe dat ghedaen werdē heymelic noch openbaer by hem selvē noch by nyemant anders men daer trouwelicken gode te erē to helpen ende raeden dat die gescreven ende ghehouden werden yn alre wyse ende manyere as voerss ys sonder arghelist, des ende alre voerss dynghe te orkonde ys onss pōraets segel an desen brieff ghehange Ghegeven in tjaer onss hēn dusent drye hondert ende tnegentich des woensdaghes na sent Benedictus dach yn den Meert Ende was besegelt met eenen zegele van rooden wasse vuythangende aen eenen doublen staerte Ende wandt wy Scepenen bovengenoempt dit jegenwoordige vidimus jegens den voorscreven originalen brieve geconfereert ende daer mede geheelyck accorderende bevonden hebben, Soe hebben wy des ten oorconde elcx onsen zegelen hier beneden aengehangen opten IX^en^ July in den jaere ons heeren duysent vyff hondert twee ende tachtig.

N°. 2. *Archief Weeshuis.* 1625. — Iten also t goodshuis (Heilige Geesthuis) overmits het zeer vermeerderen der kinderen in hetzelve, door groote sterfte en tverarmen der gemeente binnen deeze stad in den jaare 1625 niet suffisant genoech bevonden zynde, om de inkomende kinderen in te logeeren, hebben burgemeester goed en raadzaam gevonden, de arme vrouwen, van heer Koen Kuysers gasthuys (te dier tijd mede binnen het begrip vant goodshuis wonende), te verplaatsen in het St. Jans gasthuis, om het logement van dezelve vrouwen te approprieëren ende te gebruiken tot dienst en legering van de inkomende kinderen etc. zo is de voorz̄ arme vrouwen voor en in de plaets van haerlieder ordinaris proven en andere voordeelen, welken zij van ouds wekelijks van hetzelve goodshuis plachten te genieten jaarlyks toegevoegd de somme van honderd vyftig ponden, te betaalen alle vierendeel jaars een gerechte vierdepart derzelver. Ende den volgende hebben de rendanten aan de Regenten van 't voorn. St. Jans en heer Koenen gasthuis, ten behoeve van de voorsz̄ vrouwen, betaald een somma van honderd vyftig ponden 't leste vierendeel jaers verschenen wezend den eersten October Reg. N°. 4.

Uit de goederen der commandery van St. Jan, honderd en sestig gulden jaarlyks, verschynende primo november en word betaald by den Rentmeester van de voorz̄ goederen alle half jaren een gerechte

helft als blykt by ordonnantie van burgemeesteren daartoe verleend, tot onderhouding van zes oude vrouwen en voldoening van hare prove.

N°. 3. 1635. — **Rekening van het St. Jans- en Coenen gasthuis over 1635.**

ONTVANG.		UITGAAF.	
Uit de goederen der Commandery. . . .	ƒ 160:00:00	Voor proven aan de vrouwen, als: brood, boter, bier, enz.. .	ƒ 410:13:02
Rente, ten laste van het H. Geesthuis .	〃 150:00:00	Voor turf en hout. .	〃 45:09:00
Renten op de Stad.	〃 160:00:00	〃 onderhoud der gebouwen	〃 28:09:00
Van het geestelijk kantoor.	〃 4:01:08	Voor den gewonen jaarlykschen maaltyd aan de Regenten met hunne vrouwen, den doctor en chirurgyn. .	〃 47:15:00
Buitengewone ontvang.	〃 44:16:00	Voor Buitengewone Uitgaven.	〃 13:08:01
	ƒ 518:17:08		ƒ 545:14:03

N°. 4. 1652. — Extract uit de rekening van het St. Jans- en Coenen gasthuis over 1652.

ONTVANG.		UITGAAF.	
Uit de Commandery goederen	ƒ 160:00:00	Voor proven aan 13 vrouwen, als: boter, brood, bier enz. . .	ƒ 332:12:00
Van het H. Geesthuis	〃 150:00:00	Voor de os	〃 100:00:00
Renten op de stad .	〃 155:00:00	〃 turf	〃 56:00:00
Van de Thesauriers.	〃 8:00:00	〃 onderhoud der gebouwen	〃 50:00:00
Van het geestelijk kantoor.	〃 4:00:00		
	ƒ 477:00:00		ƒ 538:12:00

29 Jannuarii 1652 syn de Regenten tot vervulling van haer tachterheyt om daer mee te betaelen de schulden daer inne sy syn geraect by ordonnantie op den heer de Wael ƒ 300:—:—

N°. 5. 1657. — Extract uit de Rekening van het St. Jans- en Coenen gasthuis over 1657.

ONTVANG.		UITGAAF.	
Van de Commandery goederen	*f* 100:01:00	Voor proven aan de vrouwen, als: boter, brood, bier enz. . .	*f* 365:11:00
Van het Weeshuis .	〃 150:00:00	Voor de os	〃 118:07:00
Renten op de Stad.	〃 204:00:00	〃 turf	〃 49:00:08
Voor de huid van den os	〃 9:18:00	〃 onderhoud der gebouwen.	〃 38:04:00
		Voor den gewonen jaarlykschen maaltyd	〃 85:16:00
	f 463:19:00		*f* 656:18:08

N°. 6. 1660. — Extract uit de Rekening van het St. Jans- en Coenen gasthuis over 1657.

ONTVANG.		UITGAAF.	
Van de Commandery goederen	*f* 4:01:00	Voor proven aan 13 vrouwen, als: boter, brood, bier enz.. .	*f* 420:13:00
Van het Weeshuis .	〃 150:00:00	Voor turf	〃 60:00:00
Renten op de Stad.	〃 168:00:00	〃 de os	〃 108:10:00
〃 〃 het Gemeene land.	〃 124:00:00	〃 den gewonen jaarl. maaltyd . . .	〃 70:00:00
	f 446:01:00		*f* 659:03:00

N°. 7. 18 *Nov.* 1715. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren en regeerders aan Regenten van het vrouwen gasthuis verleend, om by wyze van leening aan regenten van het St. Jans- en Coenen gasthuis te leenen eene som van *f* 400 : — : —

N°. 8. 16 *April* 1718. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Compareerden ter camere van haer Edele groot Achtb. de regenten van het St. Jans Coenen gasthuys, te kennen gevende, dat sy telckens werden aangelopen door de respective leveranciers van Broot, bier, boter, turff, hout en andere saeken ten behoeven van haer godshuys gelevert, en welckers praetensien jegenwoordich al bedragende waren een somma van ruym duysent guldens, waer toe sy in geen staat waren, alsoo geen penningen in voorraet by cassa waren hebbende, dat sy ook hadden opgemaeckt een pertinente staat van haar jaarlyx incomen, ende lasten, waer uyt quam te blyken, dat haer gehele incomsten jaarlijx maar bedroegen een somme van vier honderd Een en dertig Guldens, ende sesthien stuyvers, daer haer lasten jaarlyx quamen te belopen een somme van ses hondert drie en sestig guldens eñ thien stuyvers, en sulx dat haer lasten jaarlyx meerder waren als haer incomen een somma van twee honderd Een en dertigh guldens veerthien stuyvers, dat sy daeromme verscheyde malen voor desen waren by forme van leeninge als andersints gesubsidiëert, dat de rest

was gevonden uyt het regt van het incomen der bessiens in de affgestorvene plaetsen, daer nu in langen tyd geen bessiens waren gestorven, versoekende dat haer Ed. Groot achtb. sodanige middelen geliefden te beramen, waerdoor sy Regenten souden mogen in staat gesteld syn, om de gemelte schulden te voldoen; Waerop gedelibereerd synde, Is goedgevonden ende verstaen, gelyk Haer Edele Gr̄. Achtbaerheden goedvinden ende verstaan by desen, de regenten voorn̄t. te qualificeren tot het negotiëren van een somma van duysent caroli Guldens, omme daar mede hare lasten te voldoen; dat wyders omme het voors̄ godshuys in staat te stellen omme de interessen te voldoen, ende de voors̄ te negotiëren penningen metter tyd weder aff te leggen, het getal der oude vrouwen in plaetse van dertien sal moeten uytsterven op Seven oude vrouwen, waer door dan sal opcomen de eene camer daer nu ses bessiens in wonen, welcke camer alsdan zal werden geapproprieert, omme verhuyrt te connen werden; dat wyders door de Bessiens, die, nae dat het getal tot Seven sal syn uytgestorven, in de als dan eerst vacerende plaatse sal werden ingenomen, ende soo in het vervolg voor het regt van incomen sal moeten werden betaeld een somma van Honderd Vyftig guldens in plaetse van tagtig guldens, die alsnu voor incomen betaelt werden, waerdoor dan na de uytsterving bynae de helfte van de preuves, bedraegende jaerlyx ruym vyff hondert vyftigh guldens zal werden geprofiteerd, boven de huur van de gemelte camer en oversulx het Godshuys voorn̄t in staet sal syn gestelt, omme in het toecomende uyt haar jaarlyx revenues, niet alleen haar jaarlyxse lasten te voldoen, maar ook tgeene tot lasten van haar huys genegotiëert is met de interessen van dien te voldoen. En sal copie enz.

N°. 9. 1733. — Extract uit de rekening van het St. Jans en Coenen Gasthuis, over 1733.

ONTVANGST.		UITGAAF.	
In kas . . . . *f*	98:05:02	Voor proven aan 7 oude vrouwen; aan turf, hout, onderhoud der gebouwen, den os, den maaltijd met regenten enz. enz. te zamen *f*	450:14:14
Van een kapitaal, aan obligatiën groot *f* 3929 : 03 . . . . . 〃	117:16:00		
Van de Commandery goederen . . . . . . 〃	160:00:00		
Van het H. Geesthuis 〃	150:00:00		
〃 de geestel. goederen . . . . 〃	4:06:08		
Van de nalatenschap van eene oude vrouw. . . . . 〃	25:14:12		
Voor het opkomen eener oude vrouw. 〃	80:00:00		
	f 636:02:06		*f* 450:14:14

N°. 10. 19 *Mei* 1751. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten van het St. Jans- en Coenen gasthuis verleend, tot aanvaarding van het legaat, bestaande in een stuk weiland gelegen in den Veenpolder bezuiden de Pijlslaan, groot twee morgen, door Jan van Bremen aan voornoemd godshuis bij testament beproken onder voorwaarde, dat de preuve van iedere vrouw op het Hofje zoude worden verhoogd tot vier stuivers per maand.

N°. 11. 1 *Nov.* 1755. *Resolutiën Burgemeesteren* — Gelijke magtiging, tot het publiek doen verkoopen van een huisje staande aan de Voldersgracht, nagelaten bij eene op het Hofje verpleegd wordende vrouw.

BIJLAGEN I,

BEHOORENDE BIJ HET

RAPPORT

BETREFFENDE HET

FRANS LOENEN HOFJE.

N°. 1. 21 *October* 1605. — In den name ons Heeren amen; By desen instrumente zy eenen yegelycken kennelyck ende openbaer, dat in den jare naeder geboorten desselffs ons heeren duysent sesse hondert ende vyff ter derder indiction des vrydaechs den een ende twintichsten dach der maent Octobris omtrent ten ses uren 't savonts, impererende den onverwinnelicksten Keyser Rodolphus by Godts genaden den tweeden van dier name int negen ende twintichsten jaer syns Rycx, voor my *Michiel Janssoon van Woerden*, openbaer notaris by den hove van Hollandt geadmitteert, ende Secretaris der Stadt Haerlem, ten bywesen van de getuygen alhier ondergeschreven, persoonlicken compareerde den eersamen ende discreten *Frans Claess Loenen* van *Amstelredamme*, coopman residerende binnen der voors. stadt Haerlem, my notaris ende den getuygen wel bekendt, wesende cranck nae den lichaeme ende te bedde leggende, dan by des Heeren genade noch wel hebbende syn verstandt memorie ende spraecke, soot claerlicken bleecke ende men anders niet en conde bemercken, verclarende dat hy innesiende de brosheyt des tytelicken levens op deser aerden als een schaduwe verganckelyck zynde, de zeeckerheyt des doots ende onseeckerheyt des tyts ende ure van dien, gaerne van syne tytelycken goederen hem by den Heere Almachtich op deser werelt verleent naer syne geliefte zoude disponeren, dewyle hy geen kint, kinderen, vader, moeder, suster noch broeder, oom noch moeye int leven en heeft, sulcx zoo heeft hy met vryen gemoede, sonder inductie ofte misleydinge van yemandt, naer christelycke recommandatie van zynen ziele ende lichame zynen testamente, laetsten ende uyttersten wille geschickt gemaect ende geordonneert, schicte, maeckte ende ordonneerde by desen inder manieren als hyer volcht, in den eersten Soo heeft hy testateur gemaeckt gelegateert ende besproocken, maecte,

legateerde ende bespraek by desen, Jan Janss Braesseman synen neve woonende alhier binnen Haerlem, Lysbeth Brasemans zyne nichte woonende tot Amstelredam ende Aelbrecht Henricxzoon Brasseman oock synen neve, woonende in Denemarken elck voor hooft de somme van *hondert Carolus guldens* tot veertich grooten vlaems tstuck eens, willende ende begerende dat syluyden daer mede sullen affstaen, zonder yet meer te mogen eysschen, — Voorts soo verclaerde hy testateur dat alsoo Anna Claesdr van Deventer zyne dienstmaecht nu ettelicke jaren by hem gewoont, wel ende getrouwelicken gedient heeft, gelyck sy noch doen sal mogen tot zyn overlyden toe, Soo heeft hy om goede redenen hem daer toe bewegende de selve Anna Claesdr syne dienstmaecht gemaect, gelegateert ende besproocken, maecte, legateerde ende bespraek haer by desen, allen den gereden goederen zoo van inneboedel, huysraet, linnen, wollen, schilderyen, coperwerck, yserwerck, ende generalycken alle tgene onder den naem van huysraet eñ moebelen begrepen mach syn, daer onder hy oock verstaet begrepen te wesen, alle t zilverwerck van den huyse metten gereden penningen, die in synen sterffhuyse bevonden sullen worden; insgelycx syne clederen, linnen, wollen zoo gemaect als ongemaect ofte aen te snyden zoude mogen wesen sulcx alle t selve in den sterffhuyse wesen ende bevonden worden sal, nyet daer aff uytgesondert, met oock de vier sukerkisten in zynen huyse jegenwoirdelick synde, indien deselve 'tsynder affliviche yt aldaer werden bevonden, omme alle de selve goeden als haer vry eygen te behouden, Ende belangende alle de vordere ongedisponeerde goederen hoedanich se syn ofte wesen mogen, die hy testateur meerder metter doodt ontruymen ende ter werelt naelaten sal mogen, egene uytgesondert, daerinne heeft hy testateur als syn erffgenamen met vollen rechte genomineert ende geïnstitueert, nomineerde en instituëerde by desen den Eersamen ende discreten persoonen, *Sybrant Willemss Stam*, ende Mr *Cornelis Schoneus* Rector van de groote schole binnen der stadt Haerlem, syne goede vrunden, met zulcken last ende bevel dat sy luyden de selve goederen wederomme sullen uytdeelen ende distribueeren ten behoeve van alsulcken armen, als syluyden selffs goet ende oorbaerlick sullen bevinden, 'twelck hy denzelven persoonen heurluyder goede discretie gansselicken bevolen ende betrout heeft, gelyck hy henluyden beveelt ende betrout by desen 't beste daerinne te sullen doen, Sonder dat yemandt anders hem daermede bemoeyen, daer tegens yet zeggen ofte doen sullen mogen, in eenigerwys, mits dat de voorss syne genoemde erffgenamen, voor heurluyder moeyten in desen te doen staende, omme dese syne uyterste wille te volbrengen boven Godesloon zullen hebben ende hy henluyden maect ende bespreeckt by desen tot een vereeringe elck voor hooft de somme van hondert guldens ten pryse voorss eens,

Ende off eenich van de voorsš twee genoemde persoonen mochte geraecken afflivich te werden aleer deze syns testateurs uyterste wille tot volcomen executie gebracht ware, Soo was syns testateurs begeren, dat de langst levende van hen tween den macht zal hebben gelyck hy denselven geeft by desen, omme in plaetse van den overleden een ander bequaem. persoon by hem te mogen verkiesen, die gelycke macht ende auctoriteyt sal hebben, om de voorsš distributie te doen ende desen synen uytersten wille te helpen volbrengen ende uyt te rechten, tot coste ende laste van den sterffhuyse, gelyck den voorš *Zybrant Willemss Stam* ende Mr. *Cornelis Schoneus* belast ende bevolen es, Sonder yemants tegenseggen, des soo heeft hy testateur aen hem behouden ende gereserveert volcomen macht omme onder syn handt off andere blyckel. kennisse te mogen noch maecken ende bespreecken tgeene hem belieft, twelck alsoo gedaen synde, hy wilde ende begeerde dat soo crachtig wesen ende volbracht werden sal, in alle schyne off 't in desen zynen utersten wille mede gescreven ende verhaelt waere, alle twelcke hiervooren geschreven eñ verhaelt staet, Seyde en verclaerde de voorschreve *Frans Claess Loenen* testateur syn uterste wille te wesen, willende ende begerende 't selve naer syn afflivicheydt vast ende onverbreeckelycken in allen poincten gevolcht ende onderhouden hebben, tsy in crachte van testament, uterste wille, codicille, gifte ter saecke des doots onder den levenden of anders, Soo als des menschen laetsten ende utersten wille naer den beschreven rechten ofte goeder costumen van eenigen landen ofte steden alderbest bestaen ende van waerden blijven zal mogen, Niet jegenstaende 't gebreck van eenige richtelicke solemniteyten in desen bevonden, dien hy testateur (voor soo veele alst noot es) wel expresse derogeerde by desen, niet willende dat de selve oft eenigen anderen zaecken desen synen utersten wille tegenstaen ofte beletten sullen mogen in eeniger manieren, Ende versochte hier van bij mij openbaer Notaris voorñ gemaect ende gelevert te worden, een ofte meer openbaer instrumenten inder bester forme, Aldus gedaen verleden ende gepasseert binnen der voorsš stadt Haerlem Opten dage jare maent ende indictie als boven, ten woonhuyse van den testateur gestaen in de Groote Houtstraet op ten hoeck van de peuselaers stege, daer als getuyge van goede geloven mede present ende jegenwoordich waren d'eersame mannen Mr. Aelbert Baerntsš, chirurgyn off Apothecaris ende Balthasar de Neufville gebuyren vañ den testateur ende poorteren der stadt Haerlem voorsš, hiertoe met my notaris specialycken versocht ende gebeden die metten testateur zelffs t beworp van desen by eygender handt hebben met my notario geteeckent, Onder stondt. Ende want alle t geene hierbovengeš ende verhaelt staet, alsoo rypelicken by den voorñ testateur voor my openbaer notario ten bywesen van den getuygen bovengenoemt,

geordonneert, gemaeet, verleden ende gepasseert es geweest Soo hebbe ick tzynder begeerte tselve by geschrifte gestelt, desen instrumente daervan gemaeckt, by mynder eygen handt onderscreven gesubsigneert ende met myn notariael zegel opgedruct ende bevesticht, Tot volcommen ende evidente zeeckerheyt des waerheyts daertoe specialycken versocht ende gebeden, Ende was onderteyckent M. de Woerden not[s] pbl., hebbende opt spatium gedruct een zegel van groene wasse.

N°. 2. 13 *Maart* 1606. — Alsoo *Mr. Cornelis Schoneus* rectoor van de groote schole binnen Haerlem ende *Sybrant Willemss Stam* by testamente van wylen *François Claess Loenen*, erffgenamen geïnstitueert zynde, met laste omme tot verschot der goederen boven de schulden ende legaten ad pios usus te beheren, ende den voors. boel onder benefitie van inventaris aengevaert hebbende, denselven met so vele schulden, lasten ende swaricheyden buyten haer meyninge beswaert gevonden hebben dat sy bynaest voor oogen sagen, dat d'selve ten oirbaer al gereddert synde daer van niet off seer weynich, voor den armen (om wiens respect zy den voors̄ boel aengevaert hadden) suyvers overschieten zoude mogen, jae dattet boven dies oock grotelicx te besorgen stondt, datter noch aen de volle betalinge te cort soude comen mits dat die selven boel oock met verscheyden oude questien zoo van verbonden goederen ende verswegen servituyten, als oock andere meer querellen geinvolveert was, ende over hoe langer hoe meer zoot met verscheyden crediteurs als anderen te verwachten stonde, die prosecutie ende uytvoeringe derwelcke als vereyschende verscheyden reysen comparitien ende andere besoignes, hen luyden mits haer ouderdom ende andere occupatien qualick pasten, jae genoech onmogelyck was, Ende gemerct *Jan Brasemans* van syns selffs ende *Dirck Strijcker* van syns huysvrouwen wegen van de naeste vrunden van de voors̄ *François Claess Loenen* eñ mede legatarissen zynde, wel genegen waren, eñ heurluyder dienste ter eeren van den overleden presenteerden, omme met ende beneffens *Jacob Schoneus*, soon van den voors̄ *Mr. Cornelis Schoneus*, den voors̄ erffgenamen van alle moeyten, reysen, loopen, draven ende anders te ontheffen ende op behoorlicke procuratie alle de voors̄ questien ende swaricheyden tot boels costen zonder vacatien ende dachgelden waer te nemen, ende ten eynde te brengen, midtsgaders den boel soo verre die toelangen mocht vermogens het voors̄ benefitie te redderen, onder alsulcke conditien nochtans, dat alle het overschot zoo van verbonden goederen ofte anders, als oock tgene *Braseman*, *Strijcker* ende *Jacob Schoneus* by accorde tot voordeel van den armen van eenigen crediteurs quamen te bedingen, dat die dispositie van alles ende templоy van dien gesamentlyck soude staen aen de voors̄ *Jacob Schoneus* voor de eene stem, midtsgaders de voors̄ *Braseman*

ende *Strijcker* te samen voor de ander stem, ende voorts zal succederen voor de eene stemme op kinderen ofte erffgenamen van *Jacob Schoneus*, ende die ander stem op die erffgenamen ofte kinderen van *Braseman* ende *Strijcker*, welverstaende dat *Jacob Schoneus* ofte synen erven alleen zoo veel stems sullen hebben, als *Jan Braseman*, *Dirck Strijcker* ofte hare erven te samen, mits oock dat die voors̄ drie agenten zullen gehouden wesen te doen van alles behoorlicke rekeninge van allen den ontfanck ende uytgeeff van den boel aen *Mr. Cornelus* ende *Stam*, dat oock mede de voorn̄ *Mr. Cornelis Schoneus* ende *Stam* haer leven lanck 't ooch sullen hebben off die voorn̄ *Braseman*, *Strijcker* ende *Schoneus* het overschot van alles te recht imployeren, ende langer niet, maer dan voorts de discretie van die drie agenten ende haren erven toebetrouwende Voorts sullen *Mr. Cornelius* ende *Stam* voor haer legaet ontfangen een silveren beecker van omtrent dertich carolus guldens, die sy alrede by desen bekennen ontfangen te hebben, Soo est dat partyen elcx in hun regard ende ten opsien als vooren malcanderen in de voors̄ conditien verstaende ende de selve ter wedersyden aennemende, met handt ende mondt belooft hebben ende beloven midts desen deselve in alles te onderhouden ende soo veel mogelyck es naer te comen, sonder eenige oppositie off insfractie directelyck off indirectelyck ende zonder desen, daert niet van nooden es, te openbaren, verbindende voor de onderhoudinge van desen elcx hun respective persoonen ende goederen, ende de selve submitterende alle rechteren ende executien met renunciatie van alle exceptien, relievementen, remedien ende oock benefitien zoo van rechten als van gratien die henl. off yemandt van hun hier tegens eenichsints te bate soude mogen comen en̄ specialycken oock dexceptie dat generale renunciatie niet en mach valideren tenzy datter speciale voorgae, Toirconden zyn hier van gemaeckt twee ge lyckluydende, die partyen elcx in hun regard onderteyckent hebben, ter presentie van Symon Claess̄ Backer als getuyge, die desen oock thoerder bede heeft gesubsigneert op den dertienden Marty anno Sestienhondert ende Ses Ende was onderteyckent Cornelius Schoneus, Sybrant Willemss Stam, Jan Janss Braseman, Jacob Schoneus, Dirck Strijcker, Symon Claess Backer.

N°. 3. 7 *April* 1614. — Op huyden compareerde voor my Hugo Steyn notarys publyck by den Hove van Hollandt geadmitteert ende Secretaris der stadt Haerlem, ten bywesen van de naebeschreven getuygen diersame *Dirck Dircksz Strijcker* brouwer ende poorter binnen der Stadt Amstelredamme Ende verclaerde hoewel hy comparant hem beneffens *Jacob Schoneus* nu etlicke jaren tot verlichtinge van d'erffgenamen by het testament van wylent Frans Claesz̄ Loenen geïnstituçert, gemoeyt heeft soe mette erectie vant hoffgen uyt desselffs Frans Claesz̄ Loenen goederen gefondeert, alsoock het vorder beleyt

van dien, dat hy nochtans bevindende des voorš Frans Claesžs uytterste wille te syn, dat niemant hen mette administratie off het employ van syn goederen ende soude hebben te bemoeijen dan syn voorš geinstitueerde erffgenamen ende degene die by den lancxtlevende successive daer toe geëligeert ende verkosen soude mogen werden, ende beneffens dien oock aenmerckende dat wijlent *Sybrant Willemss Stam* een van de geïnstitueerde erffgenamen, die hem onder anderen tottet voorš onderwint versocht hadt voor wylent *Mr. Corn. Schoneus* in syn leven rector van de publique schole deser stadt (wesende d'andere geïnstitueerde erffgenamen) overleden es, ende dat die selve rector volgende de voorš macht synen zoon *Jacob Schoneus* verkoosen heeft, Sulcx dattet denselven *Jacob Schoneus*, vermogens het voorš testament toestaat een andere medehulpe totte voorš administratie ende regieringe vant voorš hoffgen te verkiesen ende hem adjunct te maecken omme alsoe het wel begonste Godt salich werck van handt tot handt ter eeren Godes, ende tot solaes van de oude vrouwspersonen daertoe het voorš hoffge gedestineert es te continueeren ende staende te houden, derhalven hem tegens des voorš Frans Claesš uytterste wille niet en begeert in de voorš last ofte commissie te ingereren, te meergemerct die selve last ofte commissie hem als tot Amsterdam woonende, niet gelegen en es, renuncierende mitsdien ende affstaende deselve by desen, met expresse bekentenisse daertoe geen recht noch actie te hebben noch te willen pretenderen, maer den voorš *Jacob Schoneus* daermede te laeten bewerden conform het voorš testament eñ d'electie syns vaders op hem gedaen, protesterende tgundt by hem comparant inde saecken vant voorš hoffge tot noch toe es gedaen, uyt goeder meyninge ten besten van de armen geschiet te wesen, sonder soo nauw opte dispositie vant voorš testament gelet te hebben, daervan hy oock begeert geëxcuseert te wesen, Gehoort welcke verclaringe affstandt ende renunciatie by den voorš *Jacob Schoneus* mede voor ons notaris ende getuygen comparerende heeft hy *Schoneus* deselve geaccepteert ende accepteert deselve by desen, Belovende mede dienvolgende de voorš *Dirck Dirckss Strijcker* costeloos ende schadeloos te houden ende denselve te bevryde ende indemneren van alsulcke borchtochten ende cautien als hy tot Amsterdam voor eenige penningen ten behoeve van tvoorš hoffgen opgelicht gedaen ende gepresteert heeft, onder tverbandt van syn persoon ende goederen tot bedwanck van allen rechten ende rechteren, versoeckende zy comparanten ende consenterende te wedersyden hier van gemaect ende gelevert te werden een off meer acten in betere forme; Aldus gedaen den sevenden Aprilis Anno Sesthienhondert ende veerthien, in presentie van d'eersame Johan van der Mye, ende Yeff Janss heemraets bode van Rynlant, poorteren der voorš stadt Haerlem, getuygen van gelove hiertoe

specialycken versocht ende gebeden, onderstondt, In quorum fidem atq. testimonium Ende was onderteykent H. Steyn not[s]. pbl.

N°. 4. 5 *October* 1648.

Inventaris ende bewys, soo by Wilhelm Schoneus in qualiteyt, beneffens my Cornelis van Houtte regenten van thoffgen Frans Claessen Loenen, overgebracht ende geëxhibeert is, van allen obligatien, crediten ende schulden aent selve hoffgen behoorende ende specterende, in maniere als volcht:

Item een bezegelde losrentebrieff spreekende ten lasten van d' h[r]. ontfanger vañ gemeē lantse middelen ter comptoire tot haerlem, d'somma van twee hond[t] gull̄ capitael, waervan de renthen betaelt wert tegens 5 pcento des jaers . . . . / 200:00 / 10:00 renten.

Item een tweede ditto, spreekende ten lasten als vooren	〃	300:00	〃	15:00	〃
Item een derde ditto, ten lasten als boven.	〃	100:00	〃	5:00	〃
Item een vierde ditto, spreekeñ als vooren	〃	200:00	〃	10:00	〃
Item een vyffden losrentebrieff, spreeckeñ ten lasten als boven . . .	〃	800:00	〃	40:00	〃
Item een sesten bezegelde losrentebrieff, ten lasten als boven	〃	1200:00	〃	60:00	〃
Item een sevende brieff, spreeckeñ ten lasten als boven.	〃	3200:00	〃	160:00	〃
Item *Wilhelm Schoneus* heeft op interest vant voornoemde hoffgen genomen de somma van negen hondert gul̄ tegens den peñinck 20 waervan een obligatie moet passeren naer behooren	〃	900:00	〃	45:00	〃
Item een obligatie van /150:00:00 spreeckende ten lasten vañ Luytterse Gemeente waervan d'renthen betaelt wert tegens 5 p. cento des jaers compt.	〃	150:00	〃	7:10	〃
Item een bezegelde brieff spreeckt ten lasten van Pieter Heinrix van Dyck, d'somma van hondert gul̄ à 6¼ p. cento	〃	100:00	〃	6:05	〃
Item een tweede dito, spreeckende ten lasten van Claes Janssen tot Assendelff d'somma van hondert gul̄ precys, op de verbeurten van syn landt, moet betaelen à 5 p. cento	〃	100:00	〃	5:00	〃
Transp. . . .	/	7250:00	/	363:15	renten.

per transp.	*f* 7250:00	*f* 363:15 renten.
Item een derde dito, ten laste van Pieter Christiaens syn huys, staende in de smestraet, waervan d'rente syn à 5 p. cento	〃 600:00	〃 30:00 〃
Item een vierde bezegelde losrentebrieff, spreecken̄ ten lasten van Jan Jacobs metselaer, de renten à 5 p. cento	〃 600:00	〃 30:00 〃
Item een vyffden spreecken̄ ten laste van Cornelis Dircxs̄ de Boer syn huys staende in de smestraet, de rente à 5 p. cento	〃 900:00	〃 45:00 〃
Item een sesten brieff, spreeckt ten laste van Margrieta Jans dochter., die overlede is, daer voor moet aengesproocken werde Pieter Christiaens, doch dese somma van hondert gull̄, staende in dispuut, waervan de rente des jaers is 6¼ p. cento daer verscheyde jaren van verloopen̄ renten te betalen syn	〃 100:00	〃 6:05 〃
Item eene besegelde opdrachtbrieff voor Schepenen van Haerlem verleden in den jaere ons heere duysent ses hondt. drye en twintich den XVI dagh Januario, daerby Seunis hendricxs̄ vercoopt aen̄ regenten van Loenen hooffgen syne huyse en̄ erve staende en̄ gelegen in de Witte heere-stege, belent aent voors̄ hoffgen, welcke huysinge in twee partye jaerlycx verhuert wert en̄ noch verhuert is tsamen		〃 162:00 〃
Item noch eene bezegelde brieff, voor Schout en Schepenen verlede van Haerlem, in den jaere ons heere Duysent Ses hondert en̄ twintich den XIIII Febr. daer by vercoepe Cornelis Clapauts aen̄ voorn̄ regenten een huys en̄ erve staende in de Sta Maria Magdalē steeg, welcke voors̄ huys aen twee partye des jaers verhuert wert, tsamen		〃 90:00 〃
Transp.	*f* 9450:00	*f* 727:00 renten.

per transp. . . . ƒ 9450:00 ƒ 727:00 renten.

Item een dito bezegelde brieff, gepasseert in den jare Duysent ses hondert eñ negenthiene den IIII marti welcke voorš opdrachtbrieff van een vrou opt hoffgen, als eygeñ aent voorñ hoffgen opgedragen heeft, staende op de ossemarckt, dat jaerlycx verhuert wert voor . . . . 〃 60:00 〃

Hooft somme. . . . ƒ 9450:00

d'incomste van thoffgen bedraeght ƒ 787:00 renten.

Item een graff leggende in de gereformeerde kercke tot haerlem, welck genombreert is N°. 479 p°. memory.

Item noch 4 graven in de Welskercke, genombreert N°. 4, 6, 11 en 13 p°. memory.

Item in handen van Neeltgen Louvers, een vrouw opt hoffge een silvere beecker wegende . . . . . oncen mitsgaders noch taffe laeckens eñ serviette p°. memory.

Den 1sten Octob. A°. 1648 in haerlem by my onderteeckt.

(Get.) Cornˢ. van Houtte.

N°. 5. 23 *October* 1649. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Willem Schoneus is aengeseyt hem te onthouden van de regeringe van 't hoffken van Frans Claes Loenen, ende de sleutelen aen den Secretaris over te geven, mede de penningen die hy van 't voorš hoffgen onder hem heeft, binnen de tyt van twee maenden op te brengen ofte daervoor suffisante hypotecque te stellen.

N°. 6. 23 *Januarij* 1650. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Willem Scheneus, ontboden synde by de Heeren burgermeesteren ten eynde hy soude betalen tgene hy aen thoffgen van Frans Loenen schuldigh was, Is deselve aengeseyt, ende hy oock heeft belooft, alle 't geene hy aent voorschreve hoffgen schuldigh is te voldoen binnen den tyt van een maent Ende dat by gebreck van dien men tegens hem sal procederen, sulcks de Heeren sullen bevinden te behoren.

N°. 7. 21 *September* 1650. — Aen de E. heeren de Burgermeesteren en regeerders der stadt Haerlem.

Vertoont reverentelycken Willem Schoneus poorter alhier, dat wijlen Frans Claessen Loenen van Amsterdam in syn leven woonende alhier ter Stede, volgens syn testament op den XXIen Octobris anno 1605 voor wylen den notaris Michiel Janssen van Woerden ende seeckere getuygen gepasseert naer bespreck van eenige legaten, in alle zyne resterende goederen tot syne erffgenamen geïnstitueert heeft, wylen Sybraut Willemsz Stam ende mr. Cornelis Schoneus

Rector van de Groote School alhier syne suppliants grootvader met soodanige last, dat sy luyden de voorschr̄ goederen soude uytdelen ende distribueren, ten behoeve van alsulcke armen als sy luyden selffs goet ende oirbaerlycxt souden vinden 't selve henluyden gantschelyck tot heurluyder goede discretie bevelende ende vertrouwende om daer in het beste te doen, sonder dat yemandt anders hun daer mede bemoeyen, daerjegens yet seggen off doen soude mogeñ in eeniger wys, eñ dat in soo verder eenich van de voorš twee personen mochte geraecken afflyvich te werden al eer de voorš uytterste wille tot volcomen executie ware gebracht, dat de langhstlevende van de voorš tween de macht soude hebben om in plaetse van de overleden een ander bequaem persoon by hem te kiesen die gelycke macht ende authoriteyt soude hebben, om de voorš distributie te doen eñ de voorš uterste wille te helpen volbrengen, eñ uyt te rechten tot coste ende laste van den voorschr̄ sterffhuyse, waernaer de voorš testateur overleden synde, soo ist dat de voorschr̄ m^r Cornelis Schoneus ende Sybrant Willemsz Stam, ten opsiene van heurl. ouderdom ende andere occupatien, eñ dat het sterffhuys was belast met veele ende verscheyde quaestien, bij acte van den 13^en Marty a°. 1606 de dispositie van alles ende temploy van dien gestelt hebben aen Jacob Schoneus, syne suppl^s vader voor d'eene stem ende Jan Braaseman en Dirck Strycker te samen voor d'andere stem, eñ dat het selve voorts soude succederen voor d'eene stem op de kinderen off erfgenamen van den voorsš Jacob Schoneus, en voor de andre stem op de erffgenamen ofte kinderen van de voorš Braseman ende Strycker, des dat de voorš Mr Cornelis Schoneus eñ Sybrant Stam het oogh souden hebben of de voorš Braseman, Strycker eñ Schoneus het overschot van alles recht waren imployerende, maer langer niet als werdende daernaer alles de voorš drie agenten eñ haren erven toebetrout, T'is nu soo dat de voorš Jacob Schoneus, Jan Braseman ende Dirck Strycker met advys van de voorš Mr Cornelis Schoneus ende Sybrant Willemsz̄ Stam naer dat alle schulden ende legaten betaelt waren, d overschietende middelen van de voors. testateur goetgevonden hebben, alsoo ten beste van den armen te distribueren, dat syl̄ daermede binnen deser stede opgerecht hebben seeckere hoffken, gemeenlyck genaemt Frans Claes Loenen hoffgen, met cameren ofte woningen tot seker getal van oude arme vroupersonen (sulcx volgeñ het advys van rechtsgeleerden aen desen gehecht in heuren vermogen is geweest) waer naer wylen d'heer Jacobus Safphius in zyn leven proost alhier vyff cameren daerby gevoecht heeft, des dat syne Eerw. syn leven langh van de voorš vyff cameren de collator soude wesen, ende dat naer zyn overlyden de gifte ende collatie derselver soude staen aan de regenten van het voorš hoffgen, Voorts dat daer naer eerst de voorš Dirck Strycker, ende vervolgens

de voors̄ Jan Braseman heul. van de voors̄ last verexcuseert ende ontslagen hebben die mitsdien naer rechten gebleven is by den voors̄ Jacob Schoneus alleen, dewelcke by syn overlyden in plaetse van hem gesubstitueert heeft hem suppliant syne zoon, die oock naer den overlyden van syn vader tvoors̄ hoffken bedient heeft soo in het begeven van de voors̄ cameren als andersints, tot dat het de H^{ren} Burgerm^{rn} belieft heeft eerst in plaetse van yemant by hem suppliant selffs daer toe vercosen ofte te verkiesen, een ander neffens hem suppliant te committeren eñ eyntel. het voors̄ ampt hem suppliant op te seggen, eñ in plaetse van hem twee andere tot regenten van het voors̄ hoffgen te stellen, dwelck alsoo syn nieuwicheden, streckende jegens het recht ende possessie van hem suppliant, alsoo ten opsien de voors̄ renuntiatie van de voorschreven Strycker eñ Braseman, de last, regieringe eñ directiē van het voors̄ hoffgen, met den aencleven van dien, heeft moeten blyven by den voors̄ Jacob Schoneus ende desselffs erffgenamen, namentl. hem suppl^{t}, syn soon eñ syne vervolgeñ erffgenamen dewelcke andere in plaetse van de voors̄ Strycker ende Braseman mogen kiesen, sonder dat eenige overicheyt tsy Geestelycke off Waerlycke (onder reverentie) in plaetse van de voorschreven Braseman ende Strycker, ende sulcx veel min in plaetse van Jacob Schoneus, of van hem suppl^{t} een ander mogen kiesen, soo lange als hy suppl^{t} of syne erffgenamen daer van niet en comen te renuntieren, van sodanich natuyre is oock de voors̄ acte de voors̄ vyff cameren aengaende by de E Heer Jacob Saffius ende Jacob Schoneus onderteyckent, ende egeensints te presumeren is d'intentie van de voors̄ testateur ende van de fundateurs van het voors̄ hoffgen, mitsgaders van de voors̄ heer Jacob Saffius geweest te syn, dat de regieringe van het voors̄ hoffgen ende de collatie der cameren oyt soude vervallen aen de Heeren Burgermeesteren, Soo ist dat hy suppliant hem keert tot Uwer E. versouckende, dat U. E. gelieve de commissie tot de regeringe ende directie van het voors̄ hoffgen op twee andere persoonen buyten hem suppliant gegeven, te revoceren, ende hem suppliant ende syne erfgenamen te mainctineren inde directie ende regieringe van het voors̄ hoffgen, des dat hy tot behulp van dien noch een eerlyck manspersoon tot hem sal mogen kiesen,

d Welck doende etc.

N°. 8. 15 *September* 1650. — Gesien by den ondergeschreven seecker testament van wylen Frans Claess Loenen van Amsterdam in syn leven woonende tot Haerlem gepasseert voor Notaris ende getuygen aldaer den XXI^{en} October A°. 1605; seecker accort gepasseert tusschen Mr Cornelis Schoneus, rector in de groote Schoole tot Haerlem ende Sibrant Willems. Stam by den voorschreven testamente erfgenamen geïnstitueert van de voors. testateur om t overschot der goederen boven de schulden ende legaten ad pios usus te

converteren ter eenre ende Jacob Schoneus de soon van den voors̄ Mr Cornelis Schoneus, mitsgaders Jan Braseman ende Dirck Strycker ter andere zyde, van date den dertienden Marty Ao 1606; seecker accort gepasseert tusschen d'Heer Jacobus Saffius geweesde proost tot Haerlem ter eenre ende de regenten van Frans Claes Loenen hoffgen ter andere syde van date den twintighsten January d. ao Sestien hondert veertien geteyckent by den E. Jacobus Saffius ende Jacob Schoneus mitsgaders seeckere acte van affstandt vañ voors̄ Dirck Strycker, renuntierende van het voors̄ ampt ter eenre, eñ de voors̄ Jacob Schoneus als tselve accepterende ter andere syde van date den sevenden April anno sestienhondert veertig voors̄ ende verstaen dat de voors̄ Mr Cornelis Schoneus ende Sybrant Willems̄ Stam ofte de voorschreve Jacob Schoneus, Jan Braseman, ende Dirck Strycker met heurluyder advys ende goetvinden, 'met de middelen van den voors̄ testateur overgeschoten, boven de schulden ende legaten, binnen Haerlem opgerecht hebben seecker hoffken tot cameren, of woningen tot seecker getal van oude arme vrouspersonen, daer de voors̄ heer Jacob Saffius eenige bygevoecht heeft sonder dat nochtans van de gedane oprechtinge of fundatie van het voors̄ hoffken eenich gepasseert bescheyt gevonden wert, ende dat gelyck dvoors Dirck Strycker van de regieringe van dien affgestaen heeft, sulcx oock in effecte gedaen is by de voors̄ Jan Braseman, Item dat de voors̄ Jacob Schoneus by syn overlyden in syn plaetse gesubstitueert heeft syn soon Willem Schoneus brouwer tot Haerlem, dat de voors̄ Willem Schoneus naer den overlyden van syn vader als regent 't voors̄ hoffken bedient heeft, somtyts alleen ende somtyts neffens iemant by hem daertoe verkosen, dat eenige tyt daernaer de Heeren Burgermeesteren tot Haerlem, in plaetse van ymant by den E. Willem Schoneus vercosen ofte te verkiesen yemant anders neffens den voors̄ Willem Schoneus gecommitteert ende eyntelyck het voors̄ ampt den voors̄ Willem Schoneus oock opgeseyt, eñ twee andere tot regenten van het voors̄ hoffken gestelt hebben, waer over gelet op de vragen hier uyt voorgestelt.

Dunckt (onder correctie) hoewel voor de handt schyndt dat de voors̄ Mr Cornelis Schoneus ende Sybrant Willemss Stam by den voorschreven testateur tot erffgenaemen geïnstitueert syn alleen ten fine om de goederen van den testateur boven de schulden ende legaten overschietende voor een reys uyt te deelen eñ distribueren onder den armen, ende dat in cas voor het sterven van een van beyden, sulcx niet en ware volbraght de langhstlevende in plaetse van den overleden een ander soude mogen kiesen, om soo verder yet aen de distributie soude mogen gebreecken tselve te helpen volbrengen, dat nochtans in de macht van de voors̄ Mr. Cornelis Schoneus ende Sybrant Willemss Stam eñ heurl. voors̄ gesubstitueerdens wel is geweest

met de middelen van de voors̄ testateur boven desselfs schulden en̄ lasten overgeschoten op te rechten ende funderen tvoors̄ hoffken ende nopende de regieringe ende bedieninge van dien, voor allen toecomenden tyden te stellen sodanighe ordre, als syl. in goede discretie waren goetvindende en̄ sulcx by aldien de erectie off fundatie brieff van het voors̄ hoffgen gevonden wierde so soude d'ordre daer by geprescribeert gevolcht moeten werden, dan vermits sodanige fundatie brieff in specie niet gevonden wert, so sal daer toe moeten dienen tvoors̄ accoort tusschen de voors̄ geïnstitueerde erfgenamen off executeurs ter eenre, ende de voors̄ Jacobus Schoneus cum socys ter andere zyde ingegaen, implicite genoechsaem toestaende de voors̄ te doene fundatie, om reden dat het voorschreven testament niet medebrenght dat de overschietende middelen, datelyck en̄ sonder daer mede eenige fundatie voor euwigh in te stellen, onder den armen in die tyt, soude moeten werden uytgedeelt, maer dat de voors̄ geïnstitueerde erffgenamen wesende in effecte executeurs ad pias causas, de voors̄ overschietende goederen souden uytdeylen ende distribueren als syl. selfs goet en̄ oirbaerlyck souden bevinden, dwelck sy den voors̄ personen heurluyder goede discretie gantschel̄. beval ende betroude om het beste daer in te sullen doen, sonder dat yemandt anders hun daer mede souden hebben te bemoeyen, daer jegens yet seggen ofte mogen doen in eeniger wys, waer uyt dan volcht dat de voors̄ Mr Cornelis Schoneus en̄ Sybrant Stam by hun selven goet ende oirbaerlix voor den armen vindende om met de voors̄ overschietende middelen t erigeren ende funderen een hoffken met verscheyde wooningen of cameren ten beste van arme weduwen, dat syl̄. of heurl̄. gesubstitueerde tselve wel hebben mogen doen als wesende sulcx oock een uytdeelinge en̄ destributie ten besten van sodanige armen, te weten arme weduwen, voor allen successive ende vervolgende tyden, soo als syl. in der discretie waren goetvindende, in der voegen dat sy luyden in het selve niet en hebben gedaen yetwes jegens dexpresse wille van den testateur, d'welcke (hoewel oock ad pias causas) in heurluyder macht niet en was sonder dispensatie of authorisatie der hoge overicheyt (*a*), maer hebben in effecte geinterpetreert ende uytgeleyt 'tgene in heurl. goetduncken en discretie gestelt was, dwelck naer rechten in heurl. macht was, sonder dat van node voor hen̄l was, daertoe eenich consent of authorisatie van eenige tsy geestelyke of waerlycke hoge overht te versoecken (*b*), en̄ vermits tot de directie van sodanich gefundeert hoffgen, nootsaeckel. vereyscht werde tot allen tyden eenige ordre om tvoors̄ hofgen te regieren, ende de Cameren off wooningen by successive

(*a*) Ut post alios de (. . . . .) ad cap. tua nobis 17 de testamentis N°. 12.
(*b*) Ut post multos mantica de conjecturis ult. voluntatum lib. 3 tit. L. N°. 20.

tyden vacereñ aen arme weduwe telckens te begeven soo hebben sy luyden daer op oock eenige ordre mogen stellen dewelcke tot allen tyde soude moeten gevolcht werden namentl. wie ende hoedanige regenten successive souden syn, met macht om soo by acte onder de levenden, als by uyterste wille andere in heurl. plaetse te mogen kiesen of op andere voet, Sonder dat hier jegens doet, dat het voors̄ testament inhout, dat of eenich van de voors̄ twee genoemde persoonen mochte geraecken aflyvich te werden aleer zyner testateurs uyterste wille tot volcomen executie gebracht waere, syne testateurs begeren was dat de langst levende van tween de macht soude hebben, om in plaetse van den overleden een ander bequaem persoon by hem te mogen verkiesen, die gel̄ macht ende authoriteyt soude hebben om de voors̄ distributie te doen eñ syne testateurs uyterste wille te helpen volbrengen eñ uyt te rechten tot coste ende laste van den sterffhuyse, als de voors̄ Sybrant Corneliss̄ Stam eñ Mr. Cornelis Schoneus belast eñ bevolen was sonder ymants tegenseggen, eñ sulcx hetselve maer schynt voor een reyse gedisponeert te syn, als konnende tselffde ter contrarie bequamelyck genoech verstaen werden, dat in cas de voors̄ geinstitueerde erffgenamen, wesende als vooren in effecte executeurs, voorgenomen hebbende te funderen tvoors̄ hoffgen een van beyde quame te sterven, eer dat het hoffken volcomentl̄. gefundeert, eñ nopende de regieringe eñ bestieringe van dien eñ de collatie der cameren daer in gebout, ordre gestelt was, een van beyde quame te sterven, de langhstlevende een anderen soude mogen kiesen, die tselve met hem soude mogen voorts uytvoeren ende bestellen eñ namentl̄ oock versorgen wie eñ hoedanich naer hem tot allen tyde regenten van het hoffken souden syn, waer uyt dan volcht dat de voors̄ Mr. Cornelis Schoneus ende Sybrant Willemsz Stam wel hebben vermogen, volgens de voors̄ acte van den dertienden Mey A°. 1606, (mits heurl. ouderdom) in heurl. plaetse te kiesen, Jacob Schoneus voor de eene stem ende de voors̄ Braseman ende Strycker te samen voor dandere stem; ende dat het voorts voor deene stem soude succederen op de kinderen ende erffgenamen van Jacob Schoneus ende voor dandere stem op de erffgenamen off kinderen van Braseman ende Strycker te samen, des dat de voors̄ Mr. Cornelis Schoneus ende Stam haer leven langh het oogh souden hebben of de voors̄ Braseman ende Strycker, eñ Jacob Schoneus toverschot van alles te recht employeerden, eñ langer niet, maer dan voorts de discretie van de voors̄ drie agenten ende haeren erven toebetrout werde, dwelck alles can slaen op de erecte fundatie, directie ende regieringe tot allen tyden, van het voors̄ hoffgen, by den voors̄ Mr. Cornelis ende Stam al in heurl̄ leven geconcipieert.

Voorts alsoo tvoors̄ hoffgen geërigeert eñ gefundeert synde de voors̄

Dirck Strycker volgens de voorš acte van VII April 1614 van het voorš ampt gerenunchieert heeft eñ tselve by den voorš Jacob Schoneus geaccepteert is, dat oock diergelycke renuntiatie by de voorš Braseman geseyt wert gedaen te syn, dat mitsdien de voorš last, regieringe eñ directie van het voorš hoffken met den aencleven van dien, moeten blyven by den voorš Jacob Schoneus eñ desselffs erfgenamen, namentlyck de voorš Willem Schoneus syn soon ende desselffs vervolgende erfgenamen dewelcke andere in plaetse van de voorš Strycker ende Braseman hebben mogen kiesen sonder dat eenige overht. tsy geestelyck off waerlyck in plaetse van de voorš Braseman ende Strycker, eñ sulcx veel min in plaetse van de voorš Jacob of Willem Schoneus een ander hebben mogen kiesen, so lange als de voorš Willem Schoneus off syne erffgenamen niet en quamen te renuncieren (*a*) daer van, Synde oock van een natuyr de voorš acte geteyckent by den Heer Jacobus Saffius ende Jacob Schoneus nopende de vyff cameren de voorš heer Saffius in het voorš hoffken gecompeteert hebbende, inhoudende dat de collatie derselver naer den overlyden van den voorš heer soude staen aen de regenten van het voorš hoffgen, namentlyck dat so lange als daer een van de regenten leeft gelyck is de voorš Willem Schoneus ende naer syn overlyden, syne kinderen ende erfgenamen, de magistr. daer in niet en heeft te seggen, des te min in cas subject alsoo wel te presumeren is dat d'intentie van de voorš testateur Item de fundateurs van het voorš hoffgen, eñ van de voorš Heer Saffius niet geweest is dat de regieringe van het hoffken, ende de collatie der cameren oyt souden vervallen aen de Hrn Burgermeesteren.

Dan, de meeste swaricheyt bestaet in desen hoe dat tgeene als vooren met gevoechel middelen tegens den hrn Burgermrn van haerlem sal werden geremedieert, alsoo lichtel voor den voorš Willem Schoneus niet wel gelegen of geraden sal syn om sich tegens syne heeren magistraten tsy met lichtinge van het hoff van een mandament van mainctenue of andere in proces te comen, synde desniettemin geraden voor hem, om aen de Heeren Burgermeesteren over te geven een beleeffde requeste, gefundeert op de middelen als vooren ten eynde hy Willem Schoneus, voor hem ende syne kinderen eñ erffgenamen in syne Gerechticheyt nopende de regieringe van het voorš hofken eñ collatien der cameren van dien sal werden gemainctineert.

Aldus geadviseert binnen Amstelredamme desen II Novembris 1649, ende was onderteeckent Joån de Witte.

(*a*) l. textum in cap. ult. §§ fin. X de testamentis in v°, et tradunt Joannis à Canibus in tractu de executoribus ult. voluntatum IV 2 § quero tertio N°. 20 Oldendorp. De executoribus ult. voluntatum II N°. 10.

Gesien by den ondergeschreven het bovenstaende advys, mitsgaders het testament ende de vordere acten ende bescheyden daerinne gementioneert mitsgaders gelet op de vragen daeruyt geproponeert.

Dunct, onder correctie, by denselve advyse om de redenen, middelen, ende motien daerinne verhaelt wel ende te rechte geresolveert te syn, ende mitsdien my daer mede ben conformerende.

Aldus geadviseert in 's Gravenhage den VIII Septembr. A°. XVI^c vyftigh, eñ was geteeckent J. van Andel.

Gesien by den ondergeschreven tvoorstaende advys van den Heer de Witte, met de stucken int hooft van dien gementioneert eñ op alles gelet.

Dunckt, onder correctie, by den Heer de Witte wel geadvyseert te syn, my daer mede om redenen by syn Ed. geallegeert conformerende.

Aldus geadviseert in Amsterdamme op huyden den XV Septemb. 1650 eñ was geteeckent, Petrus Cloeck.

N°. 9. 1657. — Extract uit de rekening van het Frans Loenen Hofje over 1657.

ONTVANG.		UITGAAF.	
Van Huishuur. . .	*f* 158:10:00	Voor preuves aan 15 vrouwen, als wyn, boter, weekgeld enz.	*f* 408:15:00
Renten van kapitalen.	〃 424:00:00	Voor turf.	〃 137:04:00
Opbrengst van by de vrouwen nagelaten, en verkochte goederen. . . .	〃 202:06:14	Voor onderhoud der gebouwen enz.	〃 132:14:04
		Begrafeniskosten van 2 vrouwen, enz	〃 57:12:00
	f 784:16:14		*f* 736:05:04

N°. 10. 5 *December* 1698. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Magtiging door Burgemeesteren aan Regenten van het Frans Loenen hofje verleend, om twee huisjes gelegen in de Bereiderstraat, en een dubbele grafstede, n°. 56, gelegen in het koor der groote kerk, het hofje aangekomen uit den nagelaten boedel van een vrouw, op het hofje verpleegd geweest, publiek te doen verkoopen, mits de daarvan komende penningen ten meesten voordeele van het gesticht worden belegd.

N°. 11. 1733. — Extract uit de rekening van het Frans Loenen hofje over 1733.

ONTVANG.			UITGAAF.		
Renten van kapitalen op het Gemeeneland, kantoor Haarlem . .	ƒ	679:04:00	Voor preuves aan 15 vrouwen als, boter, bier, wijn enz.	ƒ	573:06:00
Idem van kapitalen op de Generaliteit	〃	100:00:00	Voor het Harstemaal en den blijden maaltijd. . .	〃	92:13:00
Huishuur enz. . .	〃	249:00:00	Voor den os . . .	〃	104:07:00
Voor de huid van den os.	〃	13:10:06	Voor turf.	〃	119:17:12
Opbrengst van by de vrouwen nagelaten en verkochte goederen	〃	143:15:00	Aan den Doctor, Chirurgijn en Apotheker. . . .	〃	62.12:00
Voor het opkomen op het hofje, enz	〃	500:00:00	Voor onderhoud der gebouwen. .	〃	389:07:04
	ƒ	1685:09:06		ƒ	1342:03:00

N°. 12. 26 *November* 1733. —

Staat van de capitalen toebehoorende aan het Frans Loenen hofje binnen de Stadt Haarlem sooals het p°. November 1733 bevonden wert.

Elf obligatien en ses losrentebrieven opt gemeenelands comptoir Haarlem die voor den jaare 1719 aan het selve hebben toebehoort, bedragende te zamen in capitaal de zomma van . . ƒ 22640:00:00

Een oblig̃ op de generaliteyt groot . . . . 〃 500:00:00

Een 32jarige d°. op de generaliteyt groot. . . . 〃 500:00:00

ƒ 23640:00:00

Sedert aangekogt en affgelost.

Den 16 Dec. 1720 een oblig. comp̃ Haarlem . . . . ƒ 700:00:00

Den 8 Mei 1725 een d°. . . . 〃 900:00:00

〃 5 Nov. 1729 een d°. . . . 〃 1200:00:00

ƒ 2800:00:00

Den 5 Junij 1729 de obligatie op de generaliteyt affgelost met . . . 〃 500:00:00

〃 2300:00:00

ƒ 25940:00:00

Huysen.

Huuren.	
ƒ 50:00:00	Een huys in de Witte Heerensteeg naast het Hofje.
" 40:00:00	Een d°. naast het bovenstaande.
" 50:00:00	Een d°. in de Zijlstraat.
" 40:00:00	Een d°. op de Botermarkt.
ƒ 180:00:00	

Aldus by ons ondergeschreven Regenten van het Frans Loenen hofje opgenomen en bevonden als hierboven staat aangeteekent.

Haarlem, 26 Novemb. 1733.

(Get.) C. Sadelaar.
" P. Hoepeling Pietersz̄.

N°. 13. 23 *Maart* 1736. — Burgermeesteren ende regeerders der Stadt Haerlem, gehoort hebbende het nader versoek van de regenten van het Frans Loenen hofje, te kennen gevende, dat verschyde kamers of huysjes aen het gemelte hofje gehorende so out en vervallen syn, dat die noodig moeten worden gerepareert, dat sy daer toe hadden doen maken een teeckening met een raminge en cieringe van kosten begroot op ƒ 2000,—; dat sy in cassa hadden sestien hondert guldens, en versogten qualificatie omme de verdere nodige penningen ten lasten van tgemelte hofje te mogen leenen van de Heeren Commissarissen deser Stats Reeckenkamer tegens een modique intrest, hebben na deliberatie en ingenomen berigt van den Stats Onder fabrycq Hendrik de Werff, die het meergemelte Hofje hadde geinspecteert en de geëxhibeerde teeckeninge en cieringe van kosten geformeert, goetgevonden en verstaen, de Regenten van het gemelte Hofje van Frans Loenen te authoriseren en te qualificeren, so als deselve geauthoriseert ende gequalificeert worden by deese, omme de kaamers of huysjes van het selve hofje te repareren en te vertimmeren volgens de bovengemelte teeckeninge, alsmede omme de penningen, die dese timmerasie meerder sal costen als sestien Hondert Guldens, die sy in cassa hebben, te mogen ter leen ontfangen van de Heren Commissarissen deser Stats Reeckenkamer tegens 2½ per cent int jaer, waer toe de Heeren Commissarissen van gemelte Reeckenkamer by deese mede worden gequalificeert; mits dat deselve ter leen te ontfange penningen so ras als doenlyk en uyt de eerst inkomende gelden wederom afgelost sullen moeten worden; Ende sal copie enz.

N°. 14. 1743. — Extract uit de rekening van het Frans Loenen Hofje over 1743.

ONTVANGST.		UITGAAF.	
Renten op het gemeene land, kantoor Haarlem . . *f*	692:12:00	Voor preuves aan 15 vrouwen, als boter, brood, wijn enz. . . . . *f*	843:12:00
Renten van de generaliteit . . . 〃	40:10:00	Voor het Harstemaal . . . . 〃	50:00:00
Huishuur, enz. . 〃	259:00:00	Voor den os . . . 〃	85:00:00
Pro Memorie. . . 〃	250:00:00	〃 turf. . . . . 〃	140:00:00
		Renten aan de Stad van *f* 1000 kap. à 2½ °/o. . 〃	25:00:00
		Aan Doctor, Chirurgijn en Apotheker . . . . . . 〃	50:00:00
		Voor onderhoud der gebouwen. . 〃	173:00:00
		Div. uitgaven . . 〃	67:17:08
		Pro Memorie. . . 〃	550:03:00
	f 1242:02:00		*f* 1984:12:08

N°. 15. 26 *April* 1771. — Burgemeesteren ende regeerders der Stad Haarlem gesien en geëxamineerd hebbende den staat van het Frans Loenen Hofje binnen deze Stad, door de regenten van tselve hofje aan Haar Ed. Groot Achtb. overgeleevert en daaruyt bevonden hebbende, dat hetzelve hofje zeedert eenige jaaren merkelyk is agter uyt geteerd, in so verre dat hetzelve met een capitaal van 2500:— Gulds. ten behoeven van deeser Stads Reekenkaamer is beswaard, waarvan de intressen zedert den jaare 1759 niet hebben kunnen worden gevonden en overzulks onbetaeld hebben moeten blyven; en dat hetzelve ook is belast met eenige schadelyke lyfrenten, wegens penningen van Vrouwen op gem̃ hofje wonende, tegen de betaalinge opgenoomen; sodanig dat de zaaken van het gem̃ Hofje op den ouden voet blyvende, metter tyd geheel in verval stonden te geraaken; Ende derhalven bedagt geweest synde op eenige nodige middelen tot redres, en om de zaaken van tzelve hofje wederom in goeden staat te brengen en te houden, en daaromtrent ingenomen hebbende de consideratiën van de regenten van het voorñ hofje, die zig ook allesints geneegen en bereyd hadden getoont omme tot het voors̃ nuttig en heylsaam oogmerk te helpen medewerken en het hunne te contribueren Hebbende ten dien eynde niet alleen diverse voorslagen tot verbeetering geproponeerd, maar ook selfs vrywillig geoffereerd ten behoeven van het selve hofje af te zien en te renuntieren van hun

gewoone honorarium van 50 gulds jaarlyks; Hebben Haar Ed. Groot Achtb. na deliberatie goedgevonden en verstaan te ordonneeren en vast te stellen, gelyk geordonneerd en vastgesteld word by dezen, de naavolgende poincten, als Eerstelyk dat de regenten van het Frans Loenen Hofje voornt. ter voldoeninge van de voorsz schuld van 2500 Gls en verloope interessen van dien aan en ten behoeven van dezer Stads Rekenkamer zullen transporteeren en in vryen eygendom cedeeren en overgeeven (tot het doen van welk transport de voorn regenten gequalificeerd werden by dezen); zeekere ordinaris obligatie ten lasten van het gemeene land van Holland en Westvriesland, groot in capitael 1200 gulds. op den hier vooren gemelde Staat van 't voorsz hofje gemeld; En wyders ten behoeven van dezer Stads Rekenkamer voornt zullen moeten passeeren, een nieuwe obligatie ter somme van 2000 gul. met belope van intressen à 2 Gls. & 10 st. in 't jaar, in te gaan met 1° Mey deses jaars, en van welk capitaal de aflossinge zal moeten geschieden ten minsten met 100 Guls telkens, uyt die penningen dewelke yder persoon die met een vacant vallend huysje op tzelve hofje gebenificeert werd by desselfs opkomst gehouden is te betaalen.

Ten tweede, dat in t vervolg geene jongere vrouwspersonen met een plaetse op het voorsz hofje zullen mogen werden gebenificeert, dan welke den vollen ouderdom van 55 jaren zullen hebben bereykt.

Ten derden, dat yder vrouwspersoon die int vervolg op het meergemelde hofje zal werden geadmitteerd voor haar inkoomen, in plaatse van 100 Gulds so als tot nu toe is geschied voortaan zal betaalen 150 Gulds, des dat de inkoomende Vrouwspersoonen daarentegen voortaan zullen zyn en blyven geëximeert en vrygestelt van eenig tractement tzy van gebraden Vlees en Wyn of yets anders aan de gezamentlyke bewoonders van het Hofje te moeten geeven zoals tot nu toe gebruykelyk is geweest.

Ten vierden, dat de Regenten van het Frans Loenen Hofje in der tyd; ingevolge de voorsz vrywillige overgifte der jeegenwoordige regenten, geenerhande Honorarium ten laste van het selve hofje zullen moogen brengen nog genieten, so lange het selve hofje met eenige schulden zal zyn belast, en het gewoone Honorarium uyt de suyvere revenues en inkomsten, na aftrek van alle lasten niet kan werden gevonden.

Ten vyfden, dat het tractement van de Binnemoeder of portierster van hetselve hofje voortaan zal werden vermindert tot op 15 Gls.

Ten sesden, dat de regenten van het voorsz hofje voortaan geene gelden van de oude luyden op het zelve hofje wonende, zullen moogen aanneemen op lyfrenten of weekelykse uytkeeringen, dan alleen op den voet van den tax en volgens de classen ten aansien van de Stads lyfrenten vastgestelt; En voorts onder deze speciaale conditie

en bepaalinge, dat soodanige op lyfrente aan te neemene penningen, door de regenten immediatelyk zullen moeten werden geëmployeert tot aflossinge van schulden of andersints tot capitaal aangelegt.

Ten zeevenden en laastelyk, dat door regenten voornoemt jaarlyks ter camere van Heeren Burgemeesteren zal moeten werden overgeleevert een pertinente staat van het voorsz̄ hofje en desselfs jaarlykse ontfangh en uytgave, ten eynde daar uyt te konnen zien, of door middel van de voorsz̄ beraamde schikkingen de zaaken op een goeden voet gebragt en gehouden konnen werden, Ende jaarlykse uytkeering der gewoone preuves aan de oude luyden op tzelve hofje, sonder eenige verminderinge by continuatie kan blyven geschieden of wat andere middelen en schikkingen nader zouden dienen te werden bepaalt, omme alsdan daaromtrent des noods naader by Haar Ed Groot Achtb. te konnen werden gedelibereert en geresolveert als na bevond van zaaken geoordeeld zoude mogen werden.

En zal copie, enz.

N°. 16. 7 *September* 1775. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren ende regeerders der Stad Haerlem in agtinge genoomen hebbende Jan Enschedé Jansz̄, een der regenten van het Frans Loenen hofje binnen deze Stad, onlangs is koomen te overleyden, En geïnformeerd zynde, dat de revenues zoo van het gem̄ Frans Loenen hofje als vant St. Jans Koenen Gasthuys niet toereikende zyn tot derselver respective bestaen en onderhond, nog omme aen de besjes tot gem̄. gestigten behoorende, te geeven zodanige preuves als dezelve tot nog toe genooten hebben; Hebben na deliberatie goedgevonden en verstaen, te arresteren en vast te stellen dat 't gem̄ hofje en gasthuys met den andere zullen werden gecombineerd, en voortaen maer een huys zullen uytmaeken; Werdende den Heer Pensionaris de Ville en Secretaris van Schuylenburch, versogt ende gecommitteerd, de constitutiën van voorsz̄ gestigten nader te examineeren en Haer Ed. Groot Achtb. te dienen van deselver consideratiën en advis, op wat voet voorsz̄ combinatie best zoude kunnen werden werkstelling gemaekt, ten eynde als dan daer op verders by Haer Ed. Groot Achtb. gedisponeerd te worden, zoodanig als na bevind van zaeken zal geoordeeld werden te behooren.

N°. 17. 19 *December* 1777. *Resolutiën Burgemeesteren.* — De pensionaris van Zeebergh en Secretaris van Schuylenburch hebben ter kamere gerapporteerd, dat op den 7den Septr 1775 by Hun Ed. Groot Achtb. geresolveerd synde, dat het St. Jans Koenen- en Kuizers gasthuis met het Frans Loenen hofje zou worden gecombineerd en voortáan een huis uitmaaken, zy gecommitteerden ingevolge en ter voldoening van den verderen inhoud dier resolutie, de constitutie der gem̄ twee gestichten nauwkeurig hadden geëxamineerd, ten einde zich dus in staat te stellen om nopens de wyze, op welke die com-

binatie best werkstellig gemaakt zou kunnen worden Hun Ed. Groot Achtb. van advies te dienen.

Dat zy gecommitteerden zich hier toe voor af geïnformeerd hebbende naar den staat van de voorš twee gestichten, ieder int byzonder, met relatie tot het St. Jans Koenen en Kuizers gasthuis hadden bevonden.

dat hoe zeer het zelve naar zyne inrichting wel was geschikt geweest tot onderhoud van dertien vrouwspersonen, nochtans het gem̃ getal in tjaar 1726 tot op zeven was verminderd, en op geen anderen vasten voet gebragt tot in het jaar 1775, wanneer men tot bevordering van de geresolveerde combinatie het getal had laaten uitsterven, zoodat hetzelve thans tot vier personen was geredigeerd. Dat de gewoone inkomsten van het zelve gesticht, bestaande uit eene recognitie van t Heylige Geest- of Weeshuis, de interessen op effecten, eene kleine rente of erfpacht op 't Geestelyk comptoir, de huur van een stukje land onder Heemstede, en een jaarlÿks subsidie van deze Stad ter somma van *f* 160 : — : —, te samen rendeerden eene somme van *f* 479:14:08, en dat hier bygevoegd zynde de casueele inkomsten bestaande uit het fournisement van 80 guldens, twelk elke oude Vrouw, int gem̃ Huis komende moest doen, alsmede uit het provenu der goederen die van de zulken, die aldaar komen te sterven aan tHuis nagelaaten moesten worden welk een en ander, door een geslaagen jaarlyks omtrend 100 glds bedroeg, zulks mitsdien het inkomen vant voorš huis, ten tyde toen er zeven personen in gealimenteerd wierden, heeft doen bestaan in omtrend 580 glds, terwyl het geene aan lasten van reparatiën, dienstloon'en van de moeder, preuves voor zeven gealimenteerden, oppassen van zieken, medicynen, thonorarium van de regenten ter somme van 15 glds, en eenige andere kleinigheden jaarlyks uitgegeven wierd, mede door elkander gerekend, jaarlyks omtrend 560 guld[s] bedroeg; zoodat er derhalven jaarlyks op omtrend twintig guldens overschot gecalculeerd kon worden.

Dat wat het Frans Loenen hofje betreft, zy gecommitt[n] hadden bevonden, dat het zelve geschikt was voor 15 vrouwspersoonen, ieder een byzonder verblyf aldaar hebbende, dan welker getal actueel tot op 10 uitgestorven zynde, en met de vier vrouwen uit het Jans Koenen en Kuizers Gasthuis gecombineerd wordende, mitsdien thans met noch een persoon zou moeten worden gesuppleerd. Dat de ordinaire revenuen van 't gem̃ huis bestaande uit de interessen op obligatiën en losrenten, en de Huur van twee huisjes, te samen ter somme van *f* 760:04:— en gesuppleerd zynde met de casueele inkomsten profluerende zoo uit de nalatenschappen der afstervende gealimenteerden, als uit het fournissement van 150 glds, dat elk by 'tinkomen op 't hofje doen moet, rendeerende, eenige jaren door een geslagen, jaarlyks omtrend 300 gl̄s mitsdien zoo het voorš hofje vol-

tallig was een jaarlyks inkoomen bedraagen zouden van omtrend ƒ 1060 : 00 : 00 waar tegen aan lasten, reparatiën, het opsteeken van lantaarnen, de onkosten van de binnenmoeder, de preuves voor 15 gealimenteerden benevens eenige vastgestelde douceurs, medicynen, doctor en chirurgyn, het Honorarium der regenten ter somma van 50 gl̄s en eenige andere kleinigheden, jaarlyks betaald moest worden omtrent 1135 gl̄s, zoodat het getal der gealimenteerden op 15 gereekend zynde, volgens die calculatie dan jaarlyks omtrend 75 gl̄s aan dit gesticht te kort zou komen.

Dat zy gecommitteerden deze Staaten der twee gestichten tot een basis leggende, en daar op dan verder hunne gedagten hebbende laaten gaan over de wyze der te doene combinatie van dezelven begrepen hadden, dat wanneer, na de overbrenging der vier gealimenteerden van 't St. Jans Koenen- en Kuizers gasthuis naar 't Frans Loenen hofje en na suppletie van het dan exteerend getal van 14 gealimenteerden met noch een persoon, ook de inkomsten van beiden der gestichten wierden gemeen gemaakt, alsdan zeker weinig zwarigheid voor het toereiken der revenuen immers provisioneel, zou overblyven: aangezien dat behalve de vermindering der gealimenteerden van 22 tot op 15 personen, dus ook maar een huis met hetgeen daar toe behoort zou behoeven te worden onderhouden en eene Directie daar omtrend geobserveerd.

Dat hoezeer zy gecommitteerden derhalve geen zwarigheid zouden maaken om eenvoudig voor eene combinatie op den gezegden voet te adviseeren, zy egter niet konden nalaaten aan Hun Ed. groot achtb. favorabel voor te draagen een propositie die hun in de onderhandelingen met de regenten van de voors̄ twee gestichten was gedaan, hier op uitkomende of niet het Frans Loenen hofje, als zynde zo uit zyn eigen aart, als uithoofde van de te doene combinatie, zeker geschikt voor minvermogende en bejaarde vrouwen, die ziek wordende ten koste van tgesticht ook moeten worden opgepast en gecureerd, gevoegelyk zou kunnen worden vergroot met eene kleine ziekenzaal, in dewelke de binnen-moeder, zynde mede eene van de gealimenteerden, dan van meer nut voor de kranken zou kunnen zyn, dan wanneer zy dezelven ieder in haar byzonder verblyf zou moeten gaan bezoeken: tot welke vergrooting dan gepastelyk zouden kunnen worden geëmployeerd de twee verhuurde huisjes van 't Frans Loenen hofje welken, als zeer bouwvallig zynde, zoo veel aan onderhoud kosten, als de huur daarvan rendeert, terwyl dan hierdoor een verblyf voor de binnenmoeder en noch een woningje wordende geprofiteerd, het getal der gealimenteerden overzulks met twee vermeerderd en op 17 persoonen gebragt zou kunnen worden.

Dat zy gecommitteerden dit voorstel geëxamineerd en de reedenen daarvan nagegaan hebbende, overtuigd waren geworden, dat niet-

tegenstaande het meerder bezwaar twelk hierin gelegen schynt, de executie daarvan egter gantsch niet af te keuren is: Want dat dus doende niet alleen eene meerdere mogelykheid van behoorlyke oppassing voor de zieken zou kunnen worden daargesteld, maar teffens ook geprevenieerd het nadeel, dat het huis anders ten aanzien zyner inkomsten uit de nalatenschappen der afstervenden maar al te dikwils lijdt; aangezien de gealimenteerden bedlegerig wordende, en in haar eigen verblijf door familie en goede vrinden wordende bezogt, zulks zeer dikwils aanleiding kan geeven tot vermindering van derzelver goederen, die egter na haar overlijden ten volle aan het huis moeten blijven; dan, welke vermindering zeker zeer merkelijk zou worden geprævenieerd, wanneer door de bewaaring der zieken in een generaale ziekenkamer, derzelver eigen vertrek gesloten en met al wat er in is gesecureerd kon worden: terwijl wat de vermeerdering der gealimenteerden met twee persoonen betreft, hier uit ook geene difficulteit omtrent de exsecutie van 't voors̄ plan van vergrooting behoort genoomen te worden, aangesien het huis voor die twee alleen bezwaard word met de preuves, zonder verdere particuliere kosten daarvoor te moeten maaken, en daar en tegen ook wederom zijn profijt heeft zoo van derzelver te doenen fournisement van 150 gulds̄ ieder, als van de goederen, die sy bij haar overleiden mogten nalaaten.

Doch dat tot deze vergrooting of verbouwing eene somme van misschien vijf à ses duizend guldens zullende worden gerequireerd, welke penningen de regenten gaarne tegen een behoorlijken intrest van dezer stads rekenkamer zouden opneemen, om dezelven in een convenabelen tijd, bij voorbeeld van 30 jaren, weder af te lossen, zij gecommitteerden gemeend hadden deze gelegenheid te moeten capteeren om het faveur, dat in dezen van stadswege verzogt wierd, met een effectief voordeel voor de Stad te doen remplaceren; ten welken einde zij dan ook aan de regenten van de voors̄ twee gestichten hadden voorgesteld, dat dezelven, bij aldien van stadswege de voors̄ propositie van verbouwing en van het opschieten van penningen geaccordeerd wierd, zich dan ook zouden dienen te engageeren, om de openvallende plaatsen, nadat het getal eens vol gemaakt zou zijn, niet te vervullen dan met inboorlingen dezer Stad, of met zulke persoonen die wanneer zij tot armoede mogten vervallen door het een of ander armen comptoir alhier zouden moeten worden gealimenteerd: in welke conditie welgemelde regenten na eenige vriendelijke onderhandelingen vrijwillig geconsenteerd hadden: zulks dat men hiermede dan rekenen kan een effectief voordeel aan de Stad toegebragt te zullen worden.

Dat zij gecommitteerden evenwel gemeend hadden, dat het noch de tijd niet was om tot het ter leen accorderen van eene bepaalde som te besluiten, door dien het vooraf zeker noodig zal zijn om een

behoorlijk plan en ciering van kosten der te doene verbouwing te formeeren, om daaruit, nadat vooraf de grond en opstal van het St. Jans Koenen en Kuizers gasthuis tot geld zal zijn gemaakt, dan præcies te kunnen nagaan, hoeveel geld er bovendien zal werden vereischt en binnen welken tijd die schuld weder zou kunnen gekweten worden. Waaromtrend thans en gros noch maar alleen deze calculatie heeft kunnen worden gemaakt, dat de op te neemen som met den interest uyterlijk binnen 30 jaren uit de gewoone inkomsten, daaronder gerekent het jaarlijks stads subsidie van 160 gulds. gerestitueerd zou kunnen worden, na welke aflossing het gem̃ subsidie van 160 gulds. niet alleen zou cesseeren, maar zelfs in termijnen zou moeten worden gerestitueerd wegens alle de jaaren, dat hetzelve na de combinatie der twee huizen en het opschieten van Stadswege der benodigde som tot het doen der verbouwing zou mogen zijn genoten; waarom dan ook volgens dat project de jaarlijkse betaling van 't voorš subsidie van 160 gulds. zeer gevoegelijk door Hun Ed. Groot Achtb. voor 't vervolg tot lasten van de Rekenkamer, als aan welke tog de restitutie geschieden moet, gebragt zou kunnen worden.

Dat ondertusschen de voorš combinatie nu bij provisie dadelijk tot stand gebragt zullende worden, het naar 't oordeel der gecommitteerden wel nodig zou zijn vast te stellen, dat de constitutie en maximes van 't Frans Loenen hofje, als hetwelk de woonplaats der gealimenteerden uitmaaken zal, voortaan zullen moeten geobserveerd, doch dat de billijkheid egter schijnt te vorderen, dat de vier persoonen, die tot hiertoe in 't St. Jans Koenen en Kuizers gasthuis geweest zijn, door de te doene verplaatsing niet van natuur veranderen, maar haar leven lang geduurende dezelfde preuves, voorrechten en douceurs blijven genieten, die aan haar tot hiertoe gepræsteerd zijn; en dat dus alleen de actueele gealimenteerden in 't Frans Loenen Hofje en zij die in 't vervolg aldaar op nieuw zullen worden geadmitteerd aan de regelen en constitutie van hetzelve hofje onderworpen zullen weezen.

Dat egter met opzicht tot dit laatsten naar de opinie van hen gecommitteerden noch wel bijzonder behoord te worden geattendeerd, dat in het jaar 1751 aan 't St. Jans Koenen en Kuizers Gasthuis uit kragte van het testament van Jan van Breemen is aangekomen een stukje land onder Heemstede, onder conditie, dat de gealimenteerden in 't gem̃ godshuys, toen 7 in getal zijnde, voortaan in de plaats van 6 st., 10 st. per maand voor preuve zouden moeten genieten, aan welke conditie tot noch toe voldaan is; doch dat deze stipulatie na het uitsterven der actueele gealimenteerden van 't St. Jans Koenen en Kuizers gasthuis geheel zou worden genegligeerd, indien men dan vervolgens alle de gealimenteerden naar de regelen en vastgestelde maximes van 't Frans Loenen hofje wilde behandelen: Waarom zij

gecommitteerden op dit respect van gedagten zouden zijn dat ter voldoening aan 't pieuse oogmerk van den voorñ Jan van Breemen na 't afsterven van alle de actueele gealimenteerden uit het St. Jans Koenen en Kuizers gasthuis vervolgens bij continuatie aan de zeven oudste gealimenteerden van de gecombineerde gestichten boven de ordinaire preuven van het Frans Loenen hofje noch vier st. per maand gegeeven zouden behooren te worden.

Dat bovendien tot gemak van de regenten noch deze verandering zou kunnen worden gemaakt dat daar dezelven jaarlijks van den collecteur van den impost op t gemaal voor elk gealimenteerde op 't Frans Loenen hofje ƒ 5:17:00 wegens betaalden impost en excyns op het gemaal terug ontfangen waarvan zij dan de distributie onder de gem̃ personen doen moeten, de gezegde penningen voortaan ten behoeven der gemeene kas zouden kunnen worden besteed en daartegen aan de gealimenteerden weekelijks 8 st in de plaats van zes stuivers voor ordinaris preuve uitgereikt en betaald.

Dat verder daar de moeder van 't St. Jans Koenen en Kuizers gasthuis die in allen opzichte zich daar zeer verdiend heeft gemaakt, nu bepaaldelijk tot oppassing van een zieke in het zelve huis nodig is, en de moeder van het Frans Loenen hofje zich buiten staat bevindt om dien post waar te neemen, de regenten zouden dienen gequalificeerd te worden om met de gem̃ persoonen wegens een dedomagement te conveniëren en voorts tot de aanstelling van een nieuwe binnenmoeder der gecombineerde gestichten over te gaan, mitsgaders aan dezelve, boven de ordinaire kleinigheden toe te leggen een vast tractement van 25 gld. zoo als het zelve voor Hun Ed Groot Achtb. resolutie van den 26sten April 1771 altoos geweest is.

Dat eindelijk daar er tegenwoordig van het eene gesticht twee regenten en van het andere noch een existeren, de directie over de gecombineerde gestichten voortaan sal bestaan uit drie persoonen, jaarlijks daar toe bij Hun Ed Groot Achtb. te committeeren, zou kunnen worden gedemandeerd en aan dezelven toegelegd een honorarium van 50 gls. zoo als de regenten van het Frans Loenen hofje alleen te vooren en nu wederom ook in dit jaar genoten hebben; terwijl na alle de voorš schikkingen, volgens het begrip van hen gecommitteerden, ook gevoegelijk zou kunnen worden afgegaan van Hun Ed Groot Achtb. resolutie van 26 April 1771 waarbij de jaaren der persoonen, die op het Frans Loenen Hofje admissibel zouden zijn op 55 zijn gereguleerd, en daar en tegen aan de regenten weder zou kunnen worden vrij gelaaten om persoonen van 50 jaren op hun hofje te admitteren, als zijnde dit te vooren altoos de ouderdom geweest die op elk der gem̃ gestichten in 't bijzonder wierd vereischt.

Dat zij gecommitteerden derhalve als nu zullende dienen van advies op alle de vooren gem̃ gronden van gedagten zouden zijn, dat Hun

Ed Groot Achtb. bij eene resolutie zoude behooren vast te stellen.

Eerstelijk, dat de combinatie van het St. Jans Koenen- en Kuizers gasthuis met het Frans Loenen hofje, waar toe reeds op den 7den September 1775 bij Hun Ed Groot Achtb. geresolveerd is, door de regenten van dezelve twee gestichten met den eersten zal moeten worden werkstellig gemaakt, zoodanig dat de vier gealimenteerden, die in 't eerste der gem̃ gestichten actueel worden onderhouden, naar 't Frans Loenen hofje zullen worden overgebragt, en aldaar dezelfde preuves en douceurs genieten, die zij tot hier toe genoten hebben.

Ten tweede, dat het Frans Loenen Hofje alzoo met het St. Jans Koenen- en Kuizers gasthuis gecombineerd voortaan niet meer dan 15 Vrouwspersonen zal mogen onderhouden, ten waare Hun Ed Groot Achtb. na het doen der na te melden vertimmering, tot vermeerdering van het zelve getal met noch 2 personen vrijheid mogten geeven.

Ten derden, dat na de vervulling van het gefixeerde getal niemand vervolgens als alimentant zal mogen worden aangenomen dan die den ouderdom van 50 jaaren zal hebben bereikt, en bovendien, òf een inboorling is van deze Stad, òf na 't verkrijgen van eene behoorlijke admissie 6 jaaren agter den andere alhier gewoond zou mogen hebben.

Ten vierde, dat op hetzelve gesticht voor zoo veel de gealimenteerden betreft, die daarop actueel zijn en welken in 't vervolg noch geadmitteerd zullen worden, steeds zullen worden geobserveerd de regelen en maximes, op het Frans Loenen hofje tot hier gebruikelijk en speciaal met relatie tot die welken geadmitteerd worden het fournisement van 150 gld. bij den inkomst op het Hofje mitsgaders de verpligting om zich te engageren tot agterlating van alle haere met den dood te ontruimen goederen ten behoeven van het Hofje.

Ten vijfde, dat de tegenwoordige gealimenteerden van het Frans Loenen Hofje en die daarop in 't vervolg zullen worden aangenomen 8 st in de plaats van 6 st. per week voor ordinaris preuve zullen genieten, blijvende daar en tegen het geene door den collecteur van 't gemaal wegens de betaalden impost en excyns op het gemaal jaarlijks aan de regenten wordt gerestitueerd, ten behoeven van den kas van 't Hofje: Gelijk mede na het overlijden der vier persoonen, die nu uit het St. Jans Koenen en Kuizers Gasthuis zullen overgebragt worden, de ordinaris preuve van de zeven eerste of oudste gealimenteerden dan en in 't vervolg maandelijks met vier stuivers zal worden verhoogd.

Ten zesde, dat de Directie over het voors̃ gecombineerde Hofje zal staan, aan de drie actueel fungerende regenten, mitsgaders bij vervolg van tijd altoos aan een gelijk getal van drie persoonen door

Hun Ed. Groot Achtb. daartoe te eligeren; dewelken voor hunne goede officiën jaarlijks uit de inkomsten der gecombineerde gestichten een honorarium zullen genieten van 50 gls. Blijvende dezelven ingevolge Hun Ed. Groot Achtb. resolutie van den 26 April 1771, wel expresselijk verpligt om geen gelden op lijven of weekelijksche uitkeeringen te mogen neemen, dan op den voet der taxen en classen van de Stads lijfrenten, en mits zulke gelden emplooijerende tot aflossing van schulden, of aankoop van effecten.

Ten zevende, dat het tractement van de aan te stellen binnenmoeder weder als voor heen gebragt zal worden op 25 gld 's jaars; gelijk ook met de respective binnenmoeders van de twee gestichten, welke in die qualiteit niet wel langer fungeeren kunnen, wegens het gene zij te vooren van haare bedieningen genooten hebben op de convenabelste wijze door de regenten zal worden geconvenieerd.

Ten agste dat de regenten verpligt zullen zijn om jaarlijks aan Hun Ed. Groot Achtb. te exhibeeren een pertinente staat van het voors̄ gecombineerde hofje.

Ten negende, dat Hun Ed. Groot Achtb. zich bij provisie laatende welgevallen het generaal project en idé om de twee verhuurd wordende huisjes van 't Frans Loenen hofje bij vertimmering te approprieren tot een ziekenvertrek en wooning voor de binnenmoeder, en om alsdan het getal der gealimenteerden tot op 17 persoonen te brengen; gelijk mede om eene convenabele som tot dat einde ter reekenkamer van deze Stad tegen een behoorlijken intrest te negotieeren, de regenten te qualificeeren om van de vertimmering door den Stads fabrijk met den eersten een behoorlijk plan en ciering van kosten te doen formeeren, ten einde daarop en op het nader als dan te doene verzoek van dezelve regenten finaal naar bevind van zaaken gedisponeerd zou kunnen worden; zullende bij provisie tot zoo lange toe het gewoone subsidie van 160 glds. van Stadswege ten behoeven van 't gecombineerde Hofje betaald, en daaromtrend alsdan mede eene nadere schikking beraamd worden naar bevind van zaaken.

Bij welk alles dan eindelijk ook noch gevoegd zou dienen te worden, eene qualificatie op de meergem̄ regenten om den grond en opstal van 't St. Jans Koenen en Kuizers gasthuis te verkoopen en transporteeren, mitsgaders het provenu daarvan ten behoeven der gecombineerde kas van de twee gestichten te brengen en in den extraordinaris ontfang te verantwoorden.

Waarop gedelibereerd zijnde, hebben Hun Ed. Groot Achtb. adopteerende de redenen en motiven, in het voors̄ gerapporteerde vervat, goedgevonden en verstaan het daarbij gevoegde advies over te neemen en te converteeren in eene resolutie gelijk hetzelve overgenoomen en geconverteerd wordt bij dezen,

En is wijders goedgevonden en verstaan Cornelis Baart Lz., Cor-

nelis Blankert en Michiel Groeneweg in qualiteit als regenten van 't Frans Loenen Hofje en St. Jans Koenen en Kuizers gasthuis, wel expresselijk te qualificeeren, zoo als dezelven gequalificeerd worden bij dezen, om den grond en opstal van 't gem̃ St. Jans Koenen en Kuizers Gasthuis, 't zij in 't openbaar of onder de hand te verkoopen, en aan den kooper te transporteeren, behoudens dat het zuiver provenue daarvan, onder de extra ordinaris inkomsten van de voors̃ gecombineerde gestichten zal moeten worden verantwoord.

En zal extract deses enz.:

N°. 18. 1777. — Extract uit de rekening van het Frans Loenen hofje over 1777.

ONTVANG.			UITGAAF.		
Renten van kapitalen.	*f*	631:16:00	Onderhoud der gebouwen	*f*	412:02:02
Huur van huizen	〃	83:12:00	Preuves voor de vrouwen als turf, brood, wijn, konijnen, weekgeld enz.	〃	540:18:08
Opbrengst van verkochte, bij de overleden vrouwen nagelaten goederen.	〃	1319:05:00	Lijfrenten.	〃	45:09:00
Opbrengst van de eigendommen, renten en verdere inkomsten van het St. Jans Koenen en Kuisers Gasthuis . .	〃	381:06:00	Afgeloste lijfrenten.	〃	601:10:00
Op lijfrenten opgenomen gelden	〃	800:00:00	Voor aangekochte schuldbrieven	〃	1583:15:10
Saldo van 1776 .	〃	219:16:04			
	f	3435:15:04		*f*	3183:15:04

N°. 19. 5 *September* 1780. *Resolutiën Burgemeesteren* — De Pensionaris van Zeebergh en Secretaris van Schuylenburch hebben ter kamere gerapporteerd, dat zij ingevolge het marginaal appoinctement van Hun Ed. Groot Achtb. van den 30sten Mei laatstleden gesteld op het request van Cornelis Baart Laurensz̃, Michiel Groenewegen, Dr Johannes Willemse Gerritsz̃ in qualiteit als regenten van het Jans Koenen en Kuisers gasthuis met het Frans Loenen hofje gecombineerd, met alle oplettendheid hadden geëxamineerd het daarbij gedaane verzoek, tendeerende in substantie om eene gunstige resolutie van Hun Ed. Groot Achtb. te bekomen met betrekking tot zeker plan van vertimmering aan de voors̃ gecombineerde gestichten, 'twelk

Hun Ed. Groot Achtb. zich bij derzelver resolutie van den 19den December 1777 provisioneel hadden laaten welgevallen, ten dien effecte, dat daar het gem̃ plan inhield om zekere twee bouwvallige huisjes, aan de gecombineerde gestichten behoorende te amoveeren en op derzelver grond een gemeene ziekenzaal en woning voor de binnenmoeder te bouwen, nu uithoofde van de kosten die zoodanige timmeragie zou importeren, dit werk provisioneel zou worden uitgesteld, maar des niet te min de suppl^ten tot de amotie van de gem̃ huysjes zouden worden gequalificeerd en dezelve vervolgens nu direct geeffectueerd, uithoofde van de aanmerkelijke reparatiën, die daaraan anders moesten geschieden en dat zij overzulks de gem̃ Hun Ed. Groot Achtb. resolutie alleen ten dien effecte zouden mogen beginnen te exsecuteren, dat na het doen van de voors̃ amotie ter plaatze van de gezegde huisjes een suffisante buitenmuur zou worden gesteld, waartegen en waarop de geprojecteerde vertimmering in der tijd voegsaam en zonder nu vergeefsche kosten gedaan te hebben, zoude kunnen voortgaan, en dat dan ook Hun Ed. Groot Achtb. nadat de voors̃ huisjes zouden geamoveerd en tot afbreuk verkogt zijn, door derselver veel vermogend appui voor deze gecombineerde gestichten bij Hun Ed. Groot Mog̃ wegens deze huisjes een ontslag zouden effectueeren van de ordinaris eñ extra ordinaris verpondingen. Mitsgaders laatstelijk, dat het Hun Ed. Groot Achtb. mogt behaagen de suppl^n voor de voors̃ gecombineerde gestichten en ter volkomen uitvoering van het plan van vertimmering, agtervolgens Hun Ed. Groot Achtb. resolutie van 19 December 1777 noch voor twintig jaaren te doen jouisseren van de recognitie van 160 guldens aan het Jans Koenen en Kuyzers gasthuis toegewezen uit de goederen gekomen van den convente van St. Jan, achtervolgens zekere ordonnantie op den rentmeester der Commanderij van St. Jan in dato 10 Februarij 1627.

En dat zij gecommitteerden bij een nader onderzoek van dit geheele werk en van den staat der voors̃ thans gecombineerde gestigten, mitsgaders na de gehouden gesprekken met de regenten daarvan hadden bevonden, dat hoezeer het maaken van een ziekenzaal ingevolge het anterieur rapport van hun gecommitteerden van den 19den December 1777 zeker zijne nuttigheid zoude inhebben en door den tijd zijn voordeel opbrengen, egter de meerdere kosten, waarop dat werk ingevolge der supplianten request is gecalculeerd, vrij wat opmerking verdienen, en althans behooren uit te werken, dat de regenten, daar zij zelven omtrend de exsecutie hiervan huiverig zijn, niet eenigzins in hun weerwil daartoe worden gedrongen; maar dat ter contrarie aan de begeerte van de suppl^n om de gem̃ aantimmering provisioneel noch uit te stellen, tot een gunstige gelegenheid zou behooren te worden gedefereerd.

Dat gelijk dus de grond van de twee aan de gestigten behoo-

rende Huysjes die tot het voorš werk geemploijeerd zou zijn vooreerst noch niet noodig is, zij gecommitteerden derhalven tot het aanhouden dier huisjes en 't verhuuren derzelven zeker zouden moeten adviseren, indien zij niet bij genomen inspectie oculair bevonden hadden, dat om de gem̃ huisjes met eenig succes te huur te kunnen zetten er voor af zoo veel reparatie aan zoude moeten geschieden, dat het genot van huur naderhand geenzins een voldoende intrest wegens de gëimpendeerde kosten zou opleveren; waarom zij gecommitteerden gereedelijk van het sentiment van de supplñ waren geworden, dat het beste zoude zijn de voorš huisjes voor afbraak te verkoopen, en de muur, die dan aan de straat tot afscheiding van het erf gemaakt zal moeten worden zoo in te rigten, dat dezelve naderhand wanneer het bouwen van een zieken vertrek volgens het voorig plan, mogt voortgaan, gevoegelijk daartoe zoude kunnen dienen: terwijl echter voor zooveel het bewerken eener afschrijving der verpondingen van deze huisjes betreft, naar 't oordeel van hun gecommitteerden eerst de geschikte tijd daar toe dan gebooren zal zijn, wanneer de voorš amotie dadelijk zal zijn geschied, en er dus reëele blijken voorhanden zijn, dat de ontruimde grond aan 't Hofje is getrokken, en niet meer tot eene verhuuring geschikt is.

Dat wat aangaat der supplñ gedaan verzoek om het gewoon subsidie van 160 glš noch voor twintig jaaren van stadswege te mogen genieten, zij gecommitteerden in den beginnen zeer daaromtrend hadden gehaesiteerd alszoo zij uit de informatien die zij in 't jaar 1777 gekregen hadden, vermeenden te moeten besluiten, dat na de gedane combinatie de inkomsten van de twee vereenigde gestichten ingeval er geen vertimmering aan geschiede toereikende zijn zouden tot derzelver gewoone behoefte; Doch dat zij bij naader examinatie van zaaken bevonden hadden, dat hoezeer de voorš calculatie niet tegenstaande het gemisch der huuren van de twee af te breeken huisjes als noch vrij wel zou uitkomen, het nochtans aangezien de extensie van het Frans Loenen hofje op 't welk de gebeneficeerden van de twee gestichten na te zamen zijn, al ligtelijk kan gebeuren, dat er eenig werk van meer dan gewoon aanbelang kan opkomen, en dat de regenten dan aanstonds buiten het vermogen zouden zijn om daarin te voorzien, behalve ook, dat de voordeelen, waarop in 't maaken van de voorš calculatie gerekend is, gedeeltelijk zijn wisselvallig, als van het sterven van de gebeneficeerden, en het aquireeren van derzelver nalatenschappen, die dikwijls weinig of niets waardig zijn veelal afhangende, waarom zelfs buiten andere ongewoone toevallen al ligtelijk uit dezen hoofde een schaarsheid van penningen, en dienvolgende eene merkelijke verlegenheid bij de regenten zoude kunnen ontstaan.

Dat zij gecommitteerden hierom voor eene finaale afschaffing van

'tsubsidie van 160 gld 'sjaars niet wel kunnende adviseren te minder, omdat gelijk men nu heeft ontdekt, hetzelve subsidie een contingent is, 't welk reeds sederd het jaar 1627 van stadswege tot onderhoud van ses à seven vrouwen int Jans Gasthuis woonende is betaald; en dat ingevolge het derde poinct van Hun Ed. Groot Achtb. resolutie van 19 December 1777 de alimentatie, die voortaan in de voors̄ gecombineerde gestichten gegeeven zal worden, ook tot ontlasting van de Stad zal dienen; evenwel gemeend hadden, dat de verandering, die in de Huishouding der twee gestichten door de combinatie is voorgevallen ook wel eenige verandering in 't betalen van 't gewoone subsidie behoorde te geeven, ten dien effecte, dat voor twintig jaaren waarvoor de continuatie is verzogt, hetzelve zou kunnen worden gebragt op eene verminderde som, welke egter weder tot op 160 gls̄ zou kunnen worden vermeerderd, wanneer de regenten van de voors̄ gestigten inmiddels of naderhand het plan van aantimmering van een ziekenvertrek dadelijk zouden willen volbrengen, en derzelver omstandigheden het volle subsidie dan mogten requireren.

Dat zij gecommitteerden derhalven in dezen zullende dienen van advies, onder 't welneemen van Hun Ed. Groot Achtb. op de gezegde gronden van gedagten zouden zijn, dat Hun Ed. Groot Achtb. bij dispositie op der suppln gepræsenteerd request dezelven in hunne qualiteit zouden behooren te qualificeeren om de voors̄ twee huisjes, tot het Frans Loenen hofje eigenlijk behoorende, te mogen amoveeren en ten voordeele der twee gecombineerde gestichten tot afbreuk te verkoopen, mitsgaders om den grond daarvan aan het Hofje te trekken en door een suffisanten buitenmuur dermate te omzetten, dat daarop de geprojecteerde aanbouwing van een ziekenvertrek en woning voor de binnenmoeder conform Hun Ed. Groot Achtb. resolutie van 19 December 1777 in tijd en wijlen voegsaam, en zonder nu vergeefsche kosten gedaan te hebben, zoude kunnen voortgaan: en dat verder aan de suppltn zoude behooren te worden vrijgelaaten om zoodra de voors̄ amotie geschied en de grond der huisjes dadelijk aan 't Hofje getrokken zal zijn, zich dan nader aan Hun Ed. Groot Achtb. te addresseren en derzelver medewerking tot het bekomen van afschrijving der verpondingen van de gem̄ huisjes bij Hun Ed. Groot Moḡ te verzoeken.

En laatstelijk, dat Hun Ed. Groot Achtb. nochmaals wel expresselijk inhærerende de order bij het derde poinct der voors̄ resolutie van den 19 Dec. 1777 gegeven, ten einde naamenlijk van nu voortaan geen luiden ter alimentatie in de gecombineerde gestichten meer mogen worden ingenomen, dan die den ouderdom van 50 jaaren hebben bereikt, en bovendien òf inboorlingen zijn van deze Stad, òf na 't verkrijgen van een behoorlijke admissie ses jaaren agter den anderen alhier gewoond hebben, aan de suppln in hunne qualiteit

uit bijzondere consideratie, zouden behooren te accorderen om van het subsidie door hen ten behoeven van de voors gecombineerde gestichten genooten na dit loopende jaar noch twintig jaaren lang jaarlijks een gedeelte en wel ter somme van een honderd guldens telkens op eene ordonnantie, daartoe bij Hun Ed. Groot Achtb. op Heeren Thesauriers te verleenen, te mogen profiteeren: zoodanig nochtans, dat ingeval de regenten van de voors gecombineerde gestichten inmiddels of naderhand de vertimmering hiervooren gemeld, daadelijk zouden willen voltrekken, het aan dezelven zoude vrijstaan om zich nader aan Hun Ed. Groot Achtb. te adresseeren en ingeval de staat der gem gestichten zulks dan nodig mogt hebben, tot bekoming van het volle en tot hiertoe gewoone subsidie van 160 gls verzoek te doen.

Waarop gedelibereerd zijnde hebben Hun Ed. Groot Achtb. op de gronden bij het voors gerapporteerde geavanceerd, goedgevonden en verstaan het advies daarin vervat te adopteeren en hetzelve te converteren in eene resolutie.

En zal extract dezer, enz.

N°. 20. 26 *Februarij* 1785. *Resolutiën Burgemeesteren.* — Burgemeesteren en Regeerders der Stad Haarlem, gehoord hebbende de lecture van 't request aan Hun Ed. Groot Achtb. gepresenteerd door Chrisje Barens oud ruim 51 jaaren binnen deze Stad als dienstmaagd gewoond hebbende, zeederd ruim 22 jaaren, en thans nog alhier bij de weduwe Voorhelm, als dienstmaagd woonende.

Te kennen geevende, dat zij suppln vermits haare toeneemende zwakheid, niet meer in staat zijnde van te kunnen dienen en niet genoegzaam met tijdelijke middelen voorsien zijnde, om op haar zelve te kunnen woonen, haar daarom heeft geadresseerd aan de regenten van het Jans- en Koen Kuyzers gasthuis met het Frans Loenen hofje gecombineerd, en verzogt dat aan haar zoude mogen worden vergund om aldaar haar verder verblijf te mogen houden, en dus in hetzelve gecombineerd gestigt op de gewoone wijze te mogen worden ingenoomen, dat dezelve regenten ook niet ongeneegen zijn om haar supple daarmede te begunstigen, edog daarin worden terug gehouden, door dien voor eenige jaaren bij Hun Ed. Groot Achtb. is bepaald geworden, dat niemand buiten deze Stad geboren in het gem gecombineerde gesticht zoude mogen worden ingenomen, zonder zes jaaren bevorens poorteresse dezer Stad te zijn geweest, waaraan door haar suppl. die altoos dienstbaar geweest en nog is, niet heeft kunnen worden voldaan: Verzoekende mitsdien dat Hun Ed. Groot Achtb. uit bijzondere consideratie van de omstandigheeden waarin zij haar bevind, haar suppl. van de strikte observantie van de voorschreve bepaling gelieven te dispenceeren, en haar suppl. te admitteeren tot het doen van de poorter eed, mitsgaders de regenten van het gecombineerde St. Jans- en Koen Kuyzers gasthuis met het Frans

Loenen hofje, 't aucthoriseeren ende te qualificeeren, omme haar suppl. in hetzelve gecombineerde gestigt op de gewoone wijze te mogen inneemen, en haar aldaar te laaten woonen. Hebben na deliberatie en ingenomen berigt van de regenten van het gecombineerde St. Jans- en Koen Kuyzers gasthuis met het Frans Loenen hofje goedgevonden en verstaen gelijk Haer Ed. Groot Achtb. goedvinden ende verstaen bij dezen om de voorñ regenten te auctoriseeren en te qualificeeren, meergemelde Chrisje Barens in hun gestigt op de gewoone wijze te mogen inneemen en haar aldaar te laaten woonen, zonder dat zij verpligt zal zijn alvoorens den Poorter eed af te leggen, als zijnde zulks nimmer gerequireerd, nog bij Hun Ed. Groot Achtb. bepaald.

Voorts hebben Hun Ed. Groot Achtb. op het voorstel van de regenten van het boovengem̃ gestigt bij derzelver berigt ter needergesteld, goedgevonden en verstaan; het art. 3 van derzelver resolutie van den 19 Dec. 1777, met deze woorden te amplieeren; *Ook zullen van nu voortaan als alimentanten moogen worden aangenoomen, zoodanige persoonen die geduurende den tijd van ses agter een volgende jaaren als dienstmaagden binnen dezer Stad zullen hebben gewoond;*

En zal copie dezer, enz.

Enschedé, Adriaan Justus
Verslag over de
geschiedenis en den
eigendom ...

HV
310
.R3
E5

